

בעזה"ש"ת

ספר

אור
האורות

הפּפּוּת

לספר הקדוש

לקוטי מוה"ר"ן

על מועדי השנה

מרבנו נחמן מברסלב זיע"א

עם לקוטי התפלות

ימי הפורים האלה

אור
האורות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

המכתה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

גליון 263 – פורים תשפ"ד

בְּלִיּוֹת אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת | פְּרָשַׁת שְׁקָלִים
חֹדֶשׁ אָדָר | ז' אָדָר – הַלּוּלַת מִשֶּׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא
פְּרָשַׁת זְכוֹר | פּוּרִים | מְגִלַת אֶסְתֵּר | פְּרָשַׁת פָּרָה
כ"א אָדָר – רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיזְעַנְסְק

הזְכוּן הַעֲנִינִים

המפתח ללקוטי-מוהר"ן

- [א] כלליות ארבע פרשיות ..... ג
[ב] פרשת שקלים ..... ח
[ג] חדש אדר ..... כד
[ד] ז' אדר – הלולת משה רעיא מהימנא ..... כז
[ה] פרשת זכור ..... לז
[ו] פורים ..... נה
א. כלליות עניני פורים (לפי סדר התורות והשיחות) ..... נה
ב. מקרא מגלה ..... צו
ג. משלוח מנות ..... קד
ד. מתנות לאביונים ..... קז
ה. סעדת פורים ..... קט
ו. משתה יין ..... קט
ז. שמחה ושחוק בפורים ..... קיט
ח. משנין עצמם בפורים ..... קכד
ט. שושן פורים ..... קכה
י. מכתבים, ספורים, ושיחות – מגדולי אנשי-שלומונו ..... קכו
[ז] מגלת אסתר (לפי סדר הפסוקים של מגלת אסתר) .... קסז
[ח] פרשת פרה ..... רח
[ט] כ"א אדר – רבי אלימלך מליזענסק ..... רכא

לקוטי-תפלות

- [א] פורים ומחית עמלק ..... רכג
[ב] פרשת פרה ..... רלה

הדפסת הגליון לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב
בכל רמ"ח אבריה ושס"ה גידיה

האור האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת בְּאוֹר הַזְּמַנִּים

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דְּעֵרְתִּידָא
לְאַתְגְּלִיא
לְעֵרְתִּיד-לְבָא

ז"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

כָּלִיּוֹת אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת

א.

(לקוטי־הלכות, נפילת־אפים ד, ח)

אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת - פְּרָשַׁת שְׁקָלִים, וְפְרָשַׁת זְכוּר, וְפְרָשַׁת פָּרָה, וְפְרָשַׁת הַחֲדָשׁ, שְׁקוּרִין בְּאֶדְר סְמוּךְ לְפִוּרִים מְלַפְנֵיו וּמְלֹאֲחֵרָיו - כְּלִזָּה הוּא הַכְּנָה לְגֵאֵלֶת וְיִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּזְכָּה בְּנִיּוֹן, "שָׁבוּ נְגַאֲלוֹ, וְבוּ עֵתִידִין לְהַגְאֵל" (ראש־השָׁנָה יא.) וְכוּ'.

ב.

(לקוטי־הלכות, תפלת־המנחה ז, לא)

קִדְּם פֶּסַח קוּרִין ה'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת - שְׁכַלְמַם בְּשִׁבִיל לְהַמְשִׁיךְ קִדְשַׁת פֶּסַח וְשְׁבוּעוֹת, שֶׁהִיא יִצִּיאֵת־מִצְרַיִם וּמִתַּךְ־תּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּשִׁבִיל לְגִלּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וְיִתְבַּרַךְ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, בְּבַחֲיִנַת תְּקוּן, כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּלֶּה מְלֻכוֹתוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם לְעוֹלָם וְעַד, שֶׁהָעֶקֶר עַל־יְדֵי תְּקוּן הַצְּמֻצוּמִים, בְּבַחֲיִנַת אֲתַעְרוּת־אֲדִלְתָּתָא - שְׁכַל־זָה הוּא עֲנִין אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת וְכוּ'.

ג.

(לקוטי־הלכות, ענין ארבע פרשיות, א)

עֶקֶר שְׁלֵמוֹת וּמְלוּי הַחֲדָשִׁים וְתִקּוּנָן - תְּלוּי ב'תְּקוּן־הַבְּרִית', כִּי עֶקֶר 'פְּגָם־הַלְבָּנָה', הוּא עַל־יְדֵי 'פְּגָם־הַבְּרִית', כַּמּוּבָא (זהר ויצא קנ.).

וְעַל־כֵּן "יֵשׁ י"ב רָאשֵׁי חֲדָשִׁים בְּשָׁנָה, כַּנֶּגֶד י"ב שְׁבִטֵי יָהּ" (טור ארְחֻחִיִּים, סִימָן תִּיז; עֵין שְׁעֵר־אֹרֶה, שַׁעַר ה.) כִּי 'רָאשֵׁי־חֲדָשׁ' - הוּא 'תְּקוּן־הַיְרֵחַ', מְלֻכוֹת־דְּקִדְשָׁה' וְכוּ'.

עַל־כֵּן הֵם 'שְׁנַיִם־עָשָׂר רָאשֵׁי־חֲדָשִׁים', שֶׁהֵם "כִּפְרָה לְכָל תּוֹלְדוֹתֵם" (מוֹסֵף רֹאש־חֲדָשׁ), שֶׁהֵם בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַבְּרִית' - כַּנֶּגֶד 'שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבִטֵי יָהּ', שֶׁמְלֻכוֹת־דְּקִדְשָׁה עוֹמְדַת עֲלֵיהֶם, בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַבְּרִית'.

וְ'מְלֻכוֹת הַרְשָׁעָה', שֶׁהוּא 'פְּגָם־הַבְּרִית', שֶׁהוּא 'מְלֻכוֹת־עַמְלָק', שֶׁהוּא 'זְהֻמַּת־הַנְּחָשׁ' - הִיא כַּנֶּגֶד 'מְלֻכוֹת־דְּקִדְשָׁה', וְכַרּוּךְ תְּמִיד אַחַר 'מְלֻכוֹת־דְּקִדְשָׁה' לְנֶכַח מִשָּׁם. וְעֶקֶר יִנְיָקָתָם מִבְּחִינַת 'רְגְלִין' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן 'עַמְלָק' כַּרּוּךְ תְּמִיד אַחַר 'שְׁבִט דָּן' וְכוּ' - כִּי הוּא 'דְּגַל רְבִיעִי', הָאֲחֵרוֹן שֶׁבְּכָל הַדְּגָלִים, כִּי הוּא "מְאֻסָּף לְכָל הַמַּחֲנֵת" (בַּמִּדְבָּר י, כח), וְהוּא בְּחִינַת 'רְגְלִין', וְעַל־כֵּן כַּרּוּךְ שָׁם אַחֲרָיו 'מְלֻכוֹת־עַמְלָק'.

וְעַל־כֵּן גַּם בְּבַחֲיִנַת הַשָּׁנָה - עֶקֶר הַתְּגַבְרוּתָם ב'תְּקוּפָה הָאֲחֵרוֹנָה', שֶׁהִיא 'תְּקוּפַת טַבַּת', שֶׁהֵם 'שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים הָאֲחֵרוֹנִים' מִן הַשָּׁנָה - 'טַבַּת, שְׁבִט, אֶדְר'.

כִּי 'אַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה' שָׁל 'שְׁלֹשָׁה שְׁבִטֵי יָהּ' - הֵם כַּנֶּגֶד 'אַרְבַּעַת דְּגָלִים' שֶׁנַּחֲלָקוּ 'שְׁנַיִם־עָשָׂר שְׁבִטֵי יָהּ'.

נִמְצָא: שֶׁעֶקֶר הַתְּגַבְרוּתָם ב'תְּקוּפַת טַבַּת'. וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ב, טז): "וְתִלְקַח אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ, בַּחֲדָשׁ הָעֵשִׂירִי, הוּא חֲדָשׁ טַבַּת" - כִּי 'אֶסְתֵּר' הִיא בְּחִינַת 'מְלֻכוֹת־דְּקִדְשָׁה', כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (סִימָן י).

וְעֶקֶר הַתְּגַבְרוּתָם - בַּחֲדָשׁ הָאֲחֵרוֹן וְהַסּוּף שָׁל כָּל הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא 'חֲדָשׁ אֶדְר',

וְעַל־כֵּן אִזְּ הַתְּגַבֵּר הַמֶּן, שֶׁהוּא מַלְכוּת־
הָרִשְׁעָה, מַלְכוּת־עַמְלֶק.

וְעַל־כֵּן קוֹרִין אִזְּ בְּחֹדֶשׁ אָדָר, אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'תְּקוּן
מַלְכוּת־דְּקָדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת ד', כְּמוֹ
שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ (סִימָן ל).

כִּי עֵקֶר עֲמִידַתָּה - עַל 'אַרְבַּעַת דְּגָלִים,
'אַרְבַּע תְּקוּפוֹת, כַּנ"ל. כִּי אֵלּוּ ה'אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת - הֵם בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַבְּרִית, שֶׁעַל־
יְדִיָּזָה נִתְּתַקֵּן בְּחִינַת ה'מַלְכוּת, כַּנ"ל, וְכו'.

וְזֶה "שְׁקוֹרִין הָאַרְבָּעָה פְּרָשִׁיּוֹת
בְּמַפְטִיר" (שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים, סִימָן
תקפה) - כִּי 'מַפְטִיר' הוּא בְּחִינַת 'מַלְכוּת, כִּי
'מַפְטִיר' הוּא הַשְּׁבִיעִי וְהָאַחֲרוֹן שֶׁל כָּל
הַקּוֹרְאִים - שֶׁזֶה בְּחִינַת 'מַלְכוּת, וְכָל
ה'אַרְבַּעַת פְּרָשִׁיּוֹת, בָּאִין לְתַקֵּן וּלְהַשְׁלִים
בְּחִינַת 'מַלְכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דָּל"ת' כַּנ"ל;
וְלְהַכְנִיעַ 'מַלְכוּת הַמֶּן־עַמְלֶק, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד
'מַלְכוּת־דְּקָדְשָׁה, וְכָלוּל גַּם־בֵּן מֶכַל ה'אַרְבַּע
מַלְכוּיֹת' (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל בְּסִימָן ל' הַנ"ל).

וְכֵן מִחֲמַת־זֶה "קוֹרִין אַרְבַּעַת קְרוּאִים
בְּרֵאשִׁי־חֹדֶשׁ" (מְגִלָּה פ"ד מ"ב) - כִּי אִזְּ
הוּא 'תְּקוּן־הַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דָּל"ת,
כַּנ"ל.

ד.

(לְקוּטִי־הַלְכוּת, פּוּרִים ו, ט)

'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - כָּלֵם הַכְּנָה לְפִסְחָה וְכו'.

ה.

(לְקוּטִי־הַלְכוּת, שְׁחִיטָה ד, יג)

וְזֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שְׁקוֹרִין
בְּאָדָר' סְמוּךְ לְפּוּרִים וּלְפִסַּח. כִּי
'פּוּרִים' וּפִסַּח, הֵם כָּלֵל כָּל הַגְּאֻלוֹת. כִּי

'פִּסַּח' הוּא 'זִכָּר לִיצִיאַת־מִצְרַיִם' שֶׁכּוֹלֵל כָּל
הַגְּלִיּוֹת, כִּי "כָּל הַגְּלִיּוֹת מְכַנִּים בְּשֵׁם
מִצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד). וְגַם שֶׁל פּוּרִים,
גְּדוּל עוֹד יוֹתֵר, כִּי הוּא 'מַפְלֵת הַמֶּן־עַמְלֶק,
שֶׁהוּא (בַּמְדָּבָר כד, ט): "רֵאשִׁית גּוֹיִם" וְכו',
כִּי־דוּעַ (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, חֲנֻכָּה וּפּוּרִים, פ"ו),

וְעֵקֶר 'הַכְּנַעַת מִצְרַיִם וְעַמְלֶק, שֶׁהֵם כָּלֵל
הַסְטֵרָא־אַחֲרָא, הוּא לְהַכְנִיעַ
וּלְבַטֵּל 'זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ הַנֶּאֱחָז בְּהַגּוֹף' בְּחִינַת
'בְּהַמָּה, שֶׁמִּשָּׁם 'אַחֲזִית הַסְטֵרָא־אַחֲרָא
וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עַמְלֶק' וּמִצְרַיִם.

וְעַל־כֵּן הֵם 'אַרְבַּע מַלְכוּיֹת' שֶׁכּוֹלֵלִים
בְּעַמְלֶק, שֶׁהוּא "רֵאשִׁית גּוֹיִם"
(בַּמְדָּבָר כד, ט), כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל, בְּמַקּוֹם
אַחֵר (בְּסִימָן ל), כִּי אֲחִיזַתְּם מִהָרַע שֶׁל הַגּוֹף,
הֵינּוּ: מִהָרַע שֶׁל הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת.

וְעַל־כֵּן קוֹרִין קֶדֶם פִּסַּח וּפּוּרִים ה'אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת' - כִּדִּי לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל
ה'אַרְבַּע מַלְכוּיֹת, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל הָרַע
שֶׁבְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת שֶׁבַּגּוֹף, שֶׁהֵם בְּחִינַת
'מִיתָה' וְחֶשֶׁךְ, 'בְּהַמָּה, 'גּוֹף, 'שְׂכַחָה;
וְלְהַגְבִּיר הַנְּפֶשׁ, בְּחִינַת 'אָדָם, בְּחִינַת 'אוֹר,
בְּחִינַת 'חַיִּים' וְכו' - עַל־יְדֵי 'קֶדְשַׁת הַתַּעֲנִית'
וְכו'.

וְזֶה שְׂמוּבָא בְּזַהַר־הַקְּדוֹשׁ (תְּקוּנַיִי־זֶהַר נז:):
"שְׁפּוּרִים הוּא בְּחִינַת יוֹם־כְּפּוּרִים" -
כִּי הַיּוֹם שֶׁל פּוּרִים לְהַכְנִיעַ 'עַמְלֶק, שֶׁהוּא
'זְהַמַּת וְתַאוֹת הַגּוֹף, הוּא עַל־יְדֵי הַתַּעֲנִית,
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יוֹם צוּם הַכְּפּוּרִים. כִּי 'קֶדְשַׁת
כָּל הַתַּעֲנִיתִים, מְקַבְּלִין מִהַתַּעֲנִית שֶׁל יוֹם־
הַכְּפּוּרִים. כִּי עֵקֶר 'הַכְּנַעַת הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת
שֶׁבַּגּוֹף, לְהַעֲלוֹתָם מ'בְּהַמָּה' ל'אָדָם, הוּא
עַל־יְדֵי תַעֲנִית, כַּנ"ל.

ו.

(לקוטי־הלכות, גלוח ג, ה)

זֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' שְׁקוּרִין קִדְּם פֶּסַח, שֶׁהוּא 'רֹאשׁ לְשֵׁלֶשֶׁת־רְגָלִים', שָׂאז הַתְּחֵלֶת הַתְּגָלוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁנֵתְגַלֶּה לְיִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' וְקָרִיעַת יַם־סוּף וְכוּ'.

כִּי 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם פְּנֵגֵד בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת דְּלָ"ת, שְׁצָרִיכִין לְחַתְּכָה מְגָלוֹת שֶׁל הַ'אַרְבַּע מְלָכוֹת' (לקוטי־מוֹהָר"ן ח"א ל), שְׁפָלֶם נִקְרָאִים "גְּלוֹת מִצְרַיִם", כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סִימָן ד) בְּשֵׁם הַמְּדַרְשׁ (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד): "שֶׁכָּל הַגְּלוֹת נִקְרָאִים גְּלוֹת־מִצְרַיִם, עַל שֶׁשֶׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל".

וְאַחֲרֵי־כֵן עוֹלָה לְ'אֲזָרוֹת־הַפְּנִיּוֹת', בְּ'שֵׁלֶשׁ־רְגָלִים' - זֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּעַת בְּנֵי' הַמְּבֹאֲרִים בַּמֶּאֱמָר הַנִּזְכָּר (ח"א ל), שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת ד', כְּמוֹ שְׁמֵבֵאֵר שָׁם.

ז.

(לקוטי־הלכות, בכור בהמה טהורה ד, ויבנט)

עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הִיא הַ'יְרָאָה'. וְזֶה עֵקֶר 'מִתְן־תּוֹרָה', שְׁנֵתְנָה בְּקִלְתָּ וּבְרָקִים וְקָל שֶׁפֶר חָזַק מְאֹד וַיִּחַרַד כָּל הָעָם וְכוּ' (שְׁמוֹת יט, טז), שְׁנִפְּלֵ אֲז עָלִיָּהֶם אִימָה וַיְרָאָה עֲצוּמָה, וְכְמוֹ שְׁכַתּוּב (שָׁם כ, טז): "וַיַּעֲבֹר תִּהְיֶה יְרָאתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תַחֲטְאוּ".

אֲדָ אֲחִי־עַל־פִּי־כֵן הַתְּגָרָה בָּהֶם הַבַּעַל־דְּבָר אַחֲרֵי־כֵן, עַד שֶׁהַחֲטִיֵּאִם בַּעֲגָל, שָׂרְצוּ לְמִשְׁךְ עָלֵיהֶם 'יְרָאָה רָעָה' מְאֹד וְכוּ'.

וְהַתְּקוּן הִיָּה: בְּאַרְבַּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים - מֵ'אֹלוֹל' עַד 'יוֹם־הַכַּפּוּרִים',

שֶׁהֵם 'יָמֵי יְרָאָה', כִּי נִקְרָאִים 'יָמִים־הַנּוֹרָאִים'. וְעֵקֶר הַתְּקוּן בְּ'רֹאש־הַשָּׁנָה' וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַתָּה אָנוּ מְמַשִּׁיכִין עָלֵינוּ הָאָרָה מִ'יְרָאָה־עֹלָאָה' זֹאת בְּ'רֹאש־הַשָּׁנָה' - עַל־יְדֵי 'כַּח הַצְּדִיקִים' שֶׁאָנוּ נוֹסְעִין אֲלֵיהֶם וְכוּ' וְכוּ'.

וְאָנוּ מְקַדִּימִין עֵתָה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ 'יְרָאָה עֹלָאָה דְעֹלָאָה' וְכוּ' הַזֹּאת - בְּ'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' וּ'פּוּרִים' שְׁמְקַדִּימִין אוֹתָם קִדְּם 'פֶּסַח'.

כִּי 'פּוּרִים' וְ'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם הַכְּנָה לְפֶסַח, שֶׁהוּא 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', שֶׁעִקְרוֹ הִיָּה בְּשִׁבִיל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת ג, יב): "בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם, תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים" וְכוּ'.

וְ'יְרָאָה' זֹאת, נִמְשַׁכֶּת בְּ'שֶׁכָּל עֲלִיּוֹן' כְּזֶה, מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֲלִיּוֹן וְנוֹרָא וְנִשְׁגָב כְּזֶה, עַד שֶׁאֵי־אֶפְשֶׁר לְקַלְקֵלָה חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם. וְזֶהוּ "נִפְלְאוֹת הַהָאָרָה הָעֲצוּמָה שֶׁמְאִירָה בְּפּוּרִים, מִה שֶׁאֵי־כֵן בְּשׁוּם זְמַן" (פְּרִיעֵצִים־חַיִּים, פּוּרִים פ"ה) - שֶׁהִיא מְאִירָה בְּכָל אָדָם שֶׁבָּעוֹלָם, בְּכָל דְּרָגָא.

וְזֶהוּ 'הַכְּנָה לְפֶסַח', שֶׁהוּא 'רֹאשׁ לְרְגָלִים', שֶׁהֵם 'יָמֵי יְרָאָה' (לקוטי־מוֹהָר"ן ח"א קלח), הֵינּוּ [הַכְּנָה] לְקַבֵּל־תּוֹרָה, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' - כִּי "הַדָּר קַבְלוּהָ בְּיָמֵי אַחֲשֵׁרֹשׁ" (שְׁבַת פח.), כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיְמוּ וְקַבְלוּ" וְכוּ'.

וְזֶה גְדֹל עֲצָם הַשְּׁמֵחָה שֶׁל פּוּרִים, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ב, יא): "וְגִילוּ בְרַעְדָּה", כִּי כָל מִה שֶׁ'יְרָאָה' גְּדוֹלָה יוֹתֵר, וְנִמְשַׁכֶּת מִ'דַּעַת עֲלִיּוֹן' יוֹתֵר - הַשְּׁמֵחָה גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר. (עֵין בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת).

וְעַל-כֵּן הֵם 'ד' פְּרָשִׁיּוֹת' - כַּנֶּגֶד בְּחִינַת ה'יִרְאָה' שְׁנִקְרָאת 'ד' - בְּחִינַת 'מַלְכוּת'.

זֶה בְּחִינַת "ד' פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין" - בְּחִינַת 'יִרְאָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כח, י): 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וְיִרְאוּ מִפָּנָיךָ' [אלו תפילין שבראש". בְּרָכוֹת ו. נז. מְגִלָּה טז: סוּטָה יז. מְנַחוֹת לה: חֲלִין פט.].

זֶה שְׂאִיתָא בְּזַהַר-הַקְדוּשׁ (תְּקוּנַיִזְהַר נז:): "שְׁפוּרִים הוּא בְּבְחִינַת יוֹם-כַּפּוּרִים" - כִּי בְּחִינַת 'פּוּרִים', שְׂמֵמְשִׁיכִין 'יִרְאָה-עֲלָאָה' מְאֹד הַנֶּ"ל - שֶׁהִתְחִיל מֹשֶׁה לְהַמְשִׁיךְ בְּאַרְבָּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁנִּשְׁלְמוּ בְיוֹם-כַּפּוּרִים וְכוּ'.

וְיִרְאָה נִפְלְאָה זֹאת שֶׁל 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְיוֹם-הַכַּפּוּרִים' - אָנוּ מֵתְחִילִין לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ 'קֶדֶם פֶּסַח', שֶׁהוּא 'רֵאשׁ לְרִגְלִים' - הִתְחַלַּת קַבְּלַת-הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת, שֶׁהִיא בְּיִרְאָה וְאִמָּה גְדוּלָּה. וְעַכְשָׁיו אָנוּ מִקְדִּימִין לְהַמְשִׁיךְ 'יִרְאָה נִפְלְאָה' מְאֹד, בְּ'פּוּרִים' וְאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' שֶׁקֶדֶם 'פֶּסַח'.

אָבֵל זֹאת ה'יִרְאָה נִפְלְאָה שֶׁל פּוּרִים' - נִמְשַׁכַּת עָלֵינוּ בְּשֶׁכֶל נִפְלֵא מְאֹד, מֵהַצְדִּיקִים הַגְּבוּהִים מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁה'יִרְאָה' נִעְלַמַת מְאֹד, וְאֵין נֶכֶד וְנִרְאָה, כִּי אִם עֵצֶם הַפְּלִגַת ה'שְׂמֵחָה שֶׁל ה'יִרְאָה'.

כִּי זֶה עֵקֶר 'שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן שֶׁל ה'יִרְאָה': כְּשֶׁנִּזְהָרִין שֶׁלֹּא לְבֹא עַל-יַדֵּי ה'יִרְאָה' וְהַפְּחַד, לְ'עֲצָבוֹת' חֲסִינְשָׁלוֹם, שֶׁלֹּא יִפְלַע עַל-יַדֵּי זֶה יוֹתֵר חֲסִינְשָׁלוֹם. רַק עַל-יַדֵּי ה'יִרְאָה' - יִתְחַזַּק ב'שְׂמֵחָה גְדוּלָּה' בְּהַשֵּׁם, לְהִיּוֹת בְּטוֹחַ בְּחֶסֶדִיו הַמְרַבִּים, שֶׁהַכֹּל יִתְתַּקֵּן וְיִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

נִמְצָא: שְׂבָאֵמַת, 'פּוּרִים' וְ'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה' וְ'יוֹם-הַכַּפּוּרִים' - הֵם בְּחִינַת אַחַת וְכוּ'. רַק שֶׁעֵקֶר הַהִתְגַּלּוּת ב'פּוּרִים', הִיא 'עֵצֶם הַשְׂמֵחָה', שֶׁזֶה עֵקֶר הַנֶּסֶם הַנִּפְלֵא וְהַנּוֹרָא וְהַהֲאָרָה עֲצוּמָה שֶׁל 'פּוּרִים', שְׂאִינָה נִמְצָאת בְּשׁוּם זְמַן, אֲפֹלוּ בְּשַׁבַּת יוֹם-טוֹב.

הֵינּוּ: מָה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי ה'יִרְאָה הַנִּפְלְאָה', 'שְׂמֵחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה', עַד שֶׁכֹּל אֶחָד בְּמִקּוּמוֹ יִשְׂמַח בְּהַשֵּׁם, וּבְרַחֲמָיו הַמְרַבִּים מְאֹד מְאֹד, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ מִחֻכְמָה וְשֶׁכֶל עֲלִיוֹן מְאֹד מְאֹד, שְׂמֵאִיר בְּפּוּרִים לְמַטָּה בְּבְחִינַת 'רִגְלִין', עַד 'תְּכֵלִית הַעֲשִׂיָּה', כִּידוּעַ.

ת.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְגִבּוֹת חוּבוֹ ג, כח-ל - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר "ח"א ת, 'רֵאִיתִי מְנוֹרַת זָהָב')

עֵקֶר 'גְּלוּת-מִצְרַיִם', וְכֵן "כָּל הַגְּלוּת שֶׁמְכַנִּים בְּשֵׁם מִצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה טז, ד) - הוּא עַל-יַדֵּי הַתְּגַבְּרוֹת 'רוּחֵ-חַיִּים שֶׁל הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲשׂוֹ וְאַנְשִׁיו', שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'רַב־דְּקַלְפָּה'. שְׂמֵתִגְבְּרִים כַּנֶּגֶד ה'רַב־דְּקַדְשָׁה', ה'רוּחֵ-חַיִּים דְּקַדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁמְקַבְּלִים מֵה'תּוֹרָה', עַל-יַדֵּי ה'רַב־דְּקַדְשָׁה' וְכוּ'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְרֹאוֹת וּלְהַשְׁתַּדֵּל: לְצֵאת מֵהַגְּלוּת! - דְּהֵינּוּ: לְצֵאת מִכָּל הַתְּאוֹנוֹת, וּמִכָּל הַמְדוּת-רְעוֹת, שֶׁל כָּל ה'אַרְבָּעֵה-יְסוּדוֹת', שֶׁהֵם עֵקֶר הַגְּלוּת!

כִּי עֵקֶר כַּח וַיְנִיקַת הַעֲבוּ"ם, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲשׂוֹ וְכַת דִּילִיָּה' - הוּא מֵה'רַע שֶׁל הַאֲרָבָעֵה-יְסוּדוֹת', שֶׁהֵם כָּל ה'מְדוּת-רְעוֹת'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ: שִׁיזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְצְדִיקִים-אַמְתִּיִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'רַב-

בְּרֹר הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת, כְּמוֹ שֶׁמֵּבְאֵר שָׁם
(לקוטי־מורה"ן ח"א ח).

וְזֶה בְּחִינַת כְּפָה מְצוּוֹת שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי
'אַרְבָּעָה' - כְּמוֹ 'אַרְבַּע מִיָּנִים
שֶׁבְּלוֹב'; וְ'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת בְּתַפְלִיין'; וְ'אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁקוֹרִין קֶדֶם פֶּסַח'; וְזֶה בְּחִינַת
'אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן בְּפֶסַח'; וְזֶה בְּחִינַת
'אַרְבָּעָה טוֹרֵי אֶבֶן שֶׁבַחֲשׁוֹן' (שְׁמוֹת לט, י); וְזֶה
בְּחִינַת "אַרְבָּעָה דְגָלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבָּעָה
מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה" (זֹהַר בְּמִדְבַר קִיח: בְּהַעֲלוֹתָהּ קַנְדוּ).
וְזֶה בְּחִינַת "אַרְבָּעָה רְאִשֵׁי שָׁנִים" (רֵאשִׁי הַשָּׁנָה
פ"א מ"א), וְכָל בְּחִינּוֹת 'אַרְבַּע' שֶׁחָשַׁב בְּפִיּוֹט
[מוסרף] שֶׁל 'פְּרָשַׁת הַחֹדֶשׁ, וְעוֹד כִּיּוֹצֵא בְּהֵן.

הכל [כל ארבעה הנ"ל] - כְּנֶגֶד אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
הַיּוֹי"ה' - שֶׁהֵם בְּחִינַת הַ"אַרְבָּעָה
רְאִשִׁים" - בְּחִינַת 'שְׁרֵשׁ הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת',
שֶׁמְבַרְרִין אוֹתָן עַל־יְדֵי 'מְצוּוֹת הַתּוֹרָה',
שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַרוּח־חַיִּים,
שֶׁהוּא בְּחִינַת "רוּחַ צְפוֹנִית הַמְנַשְּׁבֶת בְּכַנּוֹר
שֶׁל דָּוִד" (בְּרִכּוֹת ג:).

ט.

(לקוטי־הלכות, מִתְנַה וּמִתְנַת שְׂכִיב־מְרַע ג, ט)
ה'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' שֶׁקוֹרִין סְמוּךְ לְפוֹרִים
לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו - הֵם בְּחִינַת
'אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תַּפְלִיין' (זֹהַר מְשַׁפְּטִים קיט:), שֶׁעַל־
יְדֵי־זֶה מְכַנִּיעִין שֵׁם וְזֹכֵר עִמְלֶק יִמְחֶה־שְׁמוֹ
וְכוּ'.

דְּקִדְשָׁה, שֶׁכָּבֵד זָכוּ לְבָרֵר בְּשִׁלְמוֹת כָּל
ה'אַרְבָּעָה־יְסוּדוֹת, עַד שֶׁיְכוּלִים לֶלְחֵם עִם
הַסְטֵרָא־אַחֲרָא, דְּהֵינּוּ: לִירֵד לְתוֹךְ כָּל
הַצְּנוּרוֹת הָרְעִים שֶׁלָּהֶם, וּלְשַׁבְּרֵם, וּלְהוֹצִיא
אֶת יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּתָם, עַד שֶׁיִּזְכּוּ גַם כָּל
הַמְקַרְבִּים אֲלֵיהֶם, לְבָרֵר ה'אַרְבָּעָה־יְסוּדוֹת'
- לְצֵאת מִכָּל הַתְּאוּוֹת, וּמִכָּל הַמִּדּוֹת־רְעוּת.

וְעַקֵּר ה'בְּרֹר, עַל־יְדֵי 'תּוֹרָה', דְּהֵינּוּ: עַל־
יְדֵי 'לְמוּד פּוֹסְקִים'. וְאִי־אֶפְשָׁר
לְזַכּוֹת לְבָרֵר 'פֶּסַח הַהֲלָכָה' בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אִם
עַל־יְדֵי 'תַּפְלָה' וְכוּ'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְבָרֵר ה'טוֹב' מִה'רַע',
דְּהֵינּוּ: לְבָרֵר כָּל ה'אַרְבָּעָה־
יְסוּדוֹת, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל ה'רַע' שֶׁבָּהֶם,
וּלְהַעֲלוֹת כָּל ה'טוֹב' שֶׁבָּהֶם, עַד שֶׁיְהִיוּ
נִכְלָלִין כָּל ה'אַרְבָּעָה־יְסוּדוֹת' בְּשֶׁרֶשֶׁן,
שֶׁהוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, י): "וְהָיָה לְאַרְבָּעָה
רְאִשִׁים" - שֶׁהֵם 'אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַיּוֹי"ה בְּרוּךְ
הוּא, כְּמוֹ שֶׁמֵּבְאֵר שָׁם (בְּהַתּוֹרָה), עַיִן־שָׁם.

וְזֶה כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם - כִּי
ה'אָדָם' נִתְהוּה מ'אַרְבָּעָה־יְסוּדוֹת',
וְכָל הַמִּדּוֹת וְהַתְּאוּוֹת כֻּלָּם כְּלוּלִים
ב'אַרְבָּעָה־יְסוּדוֹת, כְּמוֹ שֶׁמֵּבְאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר
(סִימָן ד), וְכַמּוּבָא בְּסִפְרֵים (מְשַׁנְת־חֲסִידִים, עֲשִׂיהַ
גּוֹפְנִית פ"א). וְכָל עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל הָאָדָם, לְבָרֵר
ה'אַרְבָּעָה־יְסוּדוֹת, עַד שֶׁיְהִיוּ בְּבַחֲנֵי
'אַרְבָּעָה רְאִשִׁים', כְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּע צִיצִית', בְּחִינַת (יִחְזַקְאֵל לו, ט)
"מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי הַרוּחַ", בְּחִינַת

פְּרֻשֵׁת שְׁקָלִים

– שַׁבַּת שְׁקָלִים אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל –

א.

(שׁוֹחַטְרֵי קֹדֶשׁ ח"ב קנה)

כִּידוּעַ (תִּימֹהֶרָן קכו): הִיָּה נְהוּג לְהִתְקַבֵּץ אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל שֶׁשָּׂה פְּעָמִים בַּשָּׁנָה!

שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה הָיוּ נוֹסְעִים אֵלָיו בְּזִמְנֵים קְבוּעִים, דְּהֵינּוּ: לְרֹאשׁ־הַשָּׁנָה, וְשַׁבַּת־הַנֶּפֶחַ, וְשַׁבְּעוֹת.

וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה הָיָה רַבֵּנוּ ז"ל נוֹסֵעַ אֶל אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, דְּהֵינּוּ: (א) בְּשַׁבַּת־שִׁירָה הָיָה נוֹסֵעַ לְמַעַדְוֹעַד־יְבֻקַע' אוֹ לְטַשְׁעֵה־רִין וְלְטַרְהוּוּיָצַע, (ב) וְכֵן בְּשַׁבַּת־נַחְמוֹ. (ג) וְעוֹד שַׁבַּת אַחַת בַּחוּרְתָּ, שִׁיש־אוֹמְרִים שֶׁהִיָּתָה זֹאת 'שַׁבַּת פְּרֻשֵׁת־שְׁקָלִים' שֶׁהָיָה נוֹסֵעַ אָז לְטַעַפְלִיק'. [עֵינֵינוּ טַעַם־זְקֵנִים, אִידִישׁ קֶנְטֶרס קג].

"כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם, וְנָתַנוּ אִישׁ כַּפֹּר נַפְשׁוֹ לָהּ בַּפְּקֹד אֲתָם" (שְׁמוֹת ל, יב)

ב.

(ח"א קיא)

ר' אֵשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת ל, יב) – רֹאשֵׁי־תְבוּת: רַבִּי־יִי. וְלַהֲפֹךְ: ר' שְׁעִים בְּחֻשְׁךָ יְדָמוּ" (שְׁמוֹת ל-א ב, ט) – רֹאשֵׁי־תְבוּת: רַבִּי־יִי. [רַמְזוֹ: שְׁאוֹמְרִים תּוֹרָה בַּחֻשְׁךָ (כְּתוּבִיד מוֹהֲרַנ"ת ז"ט)].

[בְּפִרְפְּרָאוֹת־לַחֲכָמָה: שְׁמַעְתִּי מֵאָבִי ז"ל (ר) צָבִי אֲרִיָּה ב"ר אֶהְרֹן ז"ל הֵרֵב מִבְּרֻסְלָב): שְׁלֹדְעָתוֹ הַפְּרוּשׁ בְּזֶה: כִּי כְּשֹׁזְכִין לְרַבֵּי־הַגּוֹן, אֵזִי הוּא מֵאִיר עֵינַי הַמְּקַרְבִּין אֵלָיו – עַל־דֶּרֶךְ (קִהְלֶת ב, יד): "הֶחֱכַם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ" – כִּי הוּא בְּאֵמַת "רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

וְכִמוֹ שְׁאוֹרֵי־הָעֵינַיִם רַק מִהֲרֹאשׁ וְהַפֹּחַ, כְּמוֹ־כֵן כְּשֹׁזְכִין לְרַבֵּי־הַגּוֹן, שֶׁהוּא "רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" בְּאֵמַת – אֵזִי הוּא מֵאִיר לְהַדוֹר, וּפּוֹתַח עֵינֵיהֶם מִמֶּשׁ, וְכַמְבָּאָר גַּם־כֵּן בְּמִקּוֹם־אַחֵר בְּדַבְּרֵיו ז"ל.

אֲבָל לְהַפֹּךְ חֲסִידֵי־שְׁלֹמֹם רַבֵּי־שְׁאִינוֹ־הַגּוֹן' – לֹא דִי שְׁאִינוֹ מֵאִיר עֵינַיִם, אֲדַרְבָּה הוּא מִחֻשִּׁיךְ עֵינֵיהֶם בִּיּוֹתָר, שֶׁזֶה בְּחִינַת: "בַּחֻשְׁךָ יְדָמוּ". וְעֵינֵינוּ גַם בְּסִפְרֵי־הַקְּנֵה: שְׁמַאֲרִיד בְּגִנּוֹת הַרַבֵּי־שְׁאִינוֹ־הַגּוֹן' – וְשֵׁם נֶאֱמַר: "רִיעַ בְּעֵינַי יִי" (בְּרֹאשִׁית ל, ז), רֹאשֵׁי־תְבוּת: רַבִּי־יִי. וְכַבֵּר צְנוּחוֹ עַל־זֶה 'קַמְאֵי דְקַמְאֵי'.

וְנִרְאֶה לְעֵנִיּוֹת־דְּעֵתִי: דְּרוּצָה־לֹמֵר: עַל־דֶּרֶךְ שְׁכַתּוֹב בְּזֶה־רֵב נִשָּׂא (קכב): "וְרִשְׁעִים בַּחֻשְׁךָ יְדָמוּ" – אֵינּוֹן 'עַרְב־רֵב' וְכו', וְאֵתְהַדְרֵן רַעִין עַל יִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוֹן 'רִישֵׁי עַמָּא' עַל־יְהוּ אֲתָמַר (אִיכָּה א, ה): 'הֵיוּ צָרִיָּה לְרֹאשׁ'. וְכֵן בְּפִרְשַׁת פְּנִיחָס (רצז): "כִּד 'עַרְב־רֵב' אֵינּוֹן מְעַרְבִּין בְּיִשְׂרָאֵל מִה כְּתִיב: 'הֵיוּ צָרִיָּה לְרֹאשֵׁי'. וְיִשְׂרָאֵל בְּתַר דְּמַתְעַבְרֵי מְנִיְהוּ אֵלָיו, מִה כְּתִיב (בְּמִדְבָר כו, ב): 'שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְתֵּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל'".

ג.

(ח"ב צד – עַל פִּי לְקוּטֵי־עֲצוֹת מִהַדוּרָא־בְּתָרָא, אֶלּוּל רֹאש־הַשָּׁנָה יוֹם־כַּפּוֹר סְבוּת ו)

עַל־יָדַי שְׁכָל אֶחָד בָּא עִם מַחוֹ וְדַעְתּוֹ, וּמִקְשָׁר דְּעָתוֹ וּמַחוֹ שְׁבִרֹאשׁוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹאשֵׁי, לְהַצְדִּיק, שֶׁהוּא "רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ל, יב), בְּרֹאשֵׁי־הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא גַם־כֵּן בְּחִינַת רֹאשֵׁי. נִמְצָא שֶׁנִּתְקַבְּצוּ 'שְׁלֹשָׁה רֹאשִׁים' יַחַד, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים מְאֹד.

וְאֶצֶל שְׁקָלִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ל, טו):
 "הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה".

כִּי "שְׁלִישׁ שֶׁבְּפָרְקֵמֵטְיָא" - הוּא כְּנֶגֶד
 הַעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּזְכָּר אֶצֶל סְדוּם' וְכוּ'.

וְ"שְׁלִישׁ שֶׁבְּקָרְקַע" - הוּא כְּנֶגֶד
 הַעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּזְכָּר אֶצֶל רַחֵל
 וְלֵאמֹר וְכוּ'.

וְ"שְׁלִישׁ בִּידוֹ" - הוּא כְּנֶגֶד הַעֲשִׂירוֹת
 שֶׁאֶצֶל שְׁקָלִים, שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם
 (שָׁם): "לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם" - בְּחִינַת (אִיּוֹב
 יב, י): "אֲשֶׁר בִּידוֹ נָפֵשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר
 אִישׁ".

לקוטי הלכות - פְּרִשְׁת שְׁקָלִים

ד.

(לקוטי הלכות, השַׁפְּמַת-הַבְּקָר א, יב - עַל-פִּי
 לְקוּטֵי-מוֹהַר "ח" א רפב, 'אַזְמַרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי')
 'פְּרִשְׁת שְׁקָלִים' - הוּא בְּחִינַת 'צְדָקָה',
 בְּחִינַת "חֶסֶד לְאַבְרָהָם"
 (מִיכָה ז, כ), שֶׁעָשָׂה צְדָקָה וְחֶסֶד עִם כָּל הָעוֹלָם
 - שְׁעַל-יְדֵיֶזְהָ יְכוּלִין לְמַצֵּא הַנְּקֻדוֹת-טוֹבוֹת'.
 [כִּי הָיָה "מִטָּה כָּלפִי חֶסֶד", וּמַצֵּא 'נְקֻדָּה-טוֹבָה' בְּכָל-אַחַד,
 וְעַל-יְדֵיֶזְהָ קָרַב הַכָּל לְהַשִּׁיב-יְתִבְרֵךְ. אוֹת ד].

וְזֶה בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה מֵא, ב): "צְדָק יִקְרָאֶהוּ
 לְרִגְלוֹ" - שְׁעַל-יְדֵי 'צְדָקָה', יְכוּלִין
 לְקַרֵּא אֶת הַטּוֹב שֶׁנּוֹפֵל בְּמַדְרָגָה
 הַתַּחְתּוֹנָה, בְּבְחִינַת 'רִגְלוֹ'.

וְזֶה בְּחִינַת: 'שְׁקָלִים' שֶׁל 'נְדָבַת הַמִּשְׁכָּן'
 - כִּי הַמִּשְׁכָּן נִבְנָה מִבְּחִינַת הַטּוֹב
 שֶׁנֶּתְלַקֵּט וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן אַחַר 'פְּרִשְׁת שְׁקָלִים', שֶׁהוּא
 בְּחִינַת 'הַתְּעוֹרְרוֹת הַטּוֹב' כְּנֶ"ל -

ד.

(חַיִּי מוֹהַר "ן תַּעֲד)

"כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ל,
 יב) - זֶה בְּחִינַת 'מִשָּׂא'. "וְנִתְּנוּ אִישׁ
 כֶּפֶר" - זֶה בְּחִינַת 'מִתֵּן'. הֵינּוּ: בְּחִינַת
 'מִשָּׂא-וּמִתֵּן'.

"זֶה יִתְּנוּ כָּל הַעֹבֵר עַל הַפְּקָדִים, מִחֲצִית
 הַשְּׁקָל בַּשְּׁקָל הַקֹּדֶשׁ" (שְׁמוֹת ל, יג)

ה.

(סְפָר-הַמִּדּוֹת, צְדָקָה ח"ב יט)

עַל-יְדֵי 'נְתִינַת שְׁקָלִים' - נִצּוּל מִיִּצְרֵ-
 הָרַע.

"הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְגו', לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם"
 (שְׁמוֹת ל, טו)

ו.

(ח"א ס, ד)

"לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם מְעוֹתָיו, שְׁלִישׁ
 בְּפָרְקֵמֵטְיָא, וְשְׁלִישׁ בְּקָרְקַע,
 וְשְׁלִישׁ בִּידוֹ" (בְּבֵא-מְצִיעָא מ.ב.).

וְשִׁלְשָׁה חֻלְקִים אֵלוּ שְׁיֵשׁ בְּעֲשִׂירוֹת' -
 הֵם כְּנֶגֶד 'שִׁלְשָׁה פְּעָמִים
 עֲשִׂירוֹת' שֶׁנִּזְכָּר בַּתּוֹרָה. כִּי בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלוּ
 לֹא נִזְכָּר 'עֲשִׂירוֹת', כִּי-אִם 'שִׁלְשׁ פְּעָמִים' אֵלוּ.
 אֶצֶל 'סְדוּם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית יד, כג):
 "וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֵעֵשְׂתִּי אֶת
 אַבְרָם".

וְאֶצֶל 'רַחֵל וְלֵאמֹר', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם לֵא, טז):
 "כִּי כָּל הָעֹשֵׂר אֲשֶׁר הֵצִיל אֲלֵכֶם"
 וְכוּ'.

קורין 'פרשת זכור' - פי על-ידי-זה מכניעין עמלק'.

פי על-ידי-זה שמוצאין ה'טוב' פנ"ל - נכנע עמלק' שהוא תקף הסטרא-אחרא', שמתגבר חסו-שלום להפיל ה'חלושי-בח' שב'ישראל, כאלו אין להם תקנה עוד חסו-שלום.

ח.

(לקוטי-הלכות, ציצית ז, ח-ט-י - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

"פי תשא את ראש בני ישראל" וכו' (שמות ל, יב). תמוזה: מאחר שה'מנין' מסכן שיוכל לשלוט הנגף על-ידי-זה, למה צוה למנותם ושיתנו שקלים כפר נפשם, לא ימנה אותם בכל?!

אך עקר ה'מנין' של ישראל' - הוא בשביל: להרבות ולהגדיל בחינת ה'תפלה' עד אין קץ וחקר, על-ידי תוספת נפש על נפש שנתוספין על-ידי ה'מנין', שעל-ידי-זה מתרבין ה'בתים' הקדושים' בכל פעם בלי שעור.

על-כן הזהירם למנותם על-ידי ה'שקלים' דיקא, ולא ימנה אותם כד כפשוטו, שלא יהיה בהם נגף' ששולט על-ידי ה'מנין', פי ישראל עם קדוש' הם 'למעלה' מהמנין, פי הם נכללין כלם ב'מקור האחדות'.

ועל-כן יש חשש: שה'עובדי-פוכבים' יתגברו חסו-שלום על-ידי ה'רבוי שלהם', ויתגרו ב'מנין' של ישראל, ויקטרגו עליהם על-ידי-זה, עד שתוכל לשלוט ה'נגף' שהוא 'סטרא-דמותא' ששם אחיזתם.

על-כן צוה: שלא למנות את ישראל, פי אם על-ידי ה"שקלים' כפר

נפשם" (שמות ל, יב), שצוה שיתנו בשביל 'הקמת המשכן' שהוא 'בית התפלה'.

שכל ה'בתים' המרבים' מאד הנבנין על-ידי 'תוספת נפשות ישראל', כלם כלולים במשכן ובית-המקדש שכלול מכל 'בתי התפלה'.

ונעשה על-ידי ה'מנין', תקון נפלא מאד, עד שה'סטרא-אחרא' אינם יכולים להתגרות ולקטרג ולהתגבר על ישראל מחמת 'עצם רבויים' שהם מרבים הרבה מ'מנין ישראל' בפשיטות.

פי עתה על-ידי ה'שקלים' שנתנו בשביל המשכן שהוא 'בית-התפלה' - כל הנפשות מתיחדין ונצטרפין יחד בבחינת 'רבוי הצרופים', שכל מה שנתוסף נפש, נתרבין ה'צרופים' בלי שעור וכו'.

ואזי בודאי כל ה'שבעים' עובדי-פוכבים', מתבטלין בבטול גמור - כנגד רבוי הבתים הנעשין על-ידי נפשות ישראל שמצטרפין בצרופים הנ"ל, על-ידי ה'שקלים' שנתנו בשביל תקון 'בתי התפלה' פנ"ל.

ועל-כן אין להם שום פח לקטרג - פי כל 'רבויים' של העובדי-פוכבים', נחשבים כאין וכאפס, נגד עצם 'רבוי הבתים' של ישראל' הנ"ל וכו', שכל מה שמתרבין - מתיחדין ומצטרפין בצרופים הרבה מאד הנ"ל, ונכללין יותר ב'מקור האחדות', ששם 'מקור החיים', כמו שכתוב (תהלים לו, י), "פי עמד מקור חיים".

ועל-ידי-זה נצולין מ'סטרא-דמותא', בבחינת (שמות שם) "ולא יהיה בהם נגף בפקוד אותם" - פי אין ה'רבוי של העובדי-פוכבים' יכול להתגבר על 'מנין של

ישראל שהוא מעט נגדם - כי על-ידי רבוי הצרופים הנ"ל שנעשין על-ידי השקלים שנתנו בשביל בתי התפלה וכו' הנ"ל, על-ידי זה כל רבוי של העובדי פוכבים נתבטלין פאין וכאפס נגדם, וכו' ל.

ועל-כן צריכין ליתן "מחצית השקל" דיקא (שם ל, יג), ולא 'שקל שלם' - להורות: שכל-אחד צריך לחברו להצטרף עמו בצרופים הנ"ל, כי בעצמו הוא רק בחינת 'מחצית', ואין לו 'שלמות פיאם על-ידי שנצטרף לחברו, שעל-ידי זה נעשין רבוי הצרופים הנ"ל וכו'.

גם "מחצית-השקל" הוא 'עשרה גרה', כי "עשרים גרה השקל" (שם), כי "אין קדשה פחותה מעשרה" (תקוני-זהר כה), וכל אחד מישראל כלול מ"עשר-קדשות שבארץ-ישראל" (כלים פ"א מ"ו), שהם בחינת: "אין עדה פחותה מעשרה" (ברכות כא: מגלה כג: סנהדרין ע"ד), שעל-כן: "אין אומרים דבר שבקדשה בפחות מעשרה" (שם), כי ה'קדשה' היא תמיד בבחינת 'עשרה', כידוע.

ועל-ידי-זה עקר בחינת קדשת הצרופים הקדושים הנ"ל - כי עקר התחלת הצרופים של בתי התפלה, צריך להתחיל לפחות מעשרה, כדי שיוכלו לומר דבר שבקדשה, כי "אכל בי עשרה שכינתא שריא" (סנהדרין לט).

ואחר-כך בשנתוסף עוד נפש אחת, וכל נפש כלול מעשר, אזי נכלל עשר בעשר ועשר בעשר, ועל-ידי-זה נעשין עצם רבוי הצרופים הנ"ל. כי כל פח הצרוף לצרוף הנפשות שמתפללין בכונה לצרפם בצרופים הנ"ל - הוא על-ידי פח ה'עשר-קדשות', שממש נמשכין כל הצרופים הקדושים.

וזוהו בחינת "מחצית השקל", שהוא 'עשרה גרה', וצריכין תמיד לצרפו לחברו הנ"ל, ונעשה בחינת: "עשרים גרה השקל", שהם בבחינת "עשרה עשרה הפה" (במדבר ז, פו), פמובא בספרי-קבלה (זהר פנחס רנח): "שהם עשרה קדשות מתתא לעילא, ועשרה מעילא לתתא" - שעל-ידי כל הקדשות האלו, מתיחדין ומצטרפין נפשות ישראל בצרופים הרבים הנ"ל.

וכל-זה נמשך בכח ה'בעל-פח הגדול' שמתפלל 'תפלה בבחינת דין', שהוא בבחינה אחת עם ה'תפלה של רבוי הנפשות וכו' הנ"ל.

וזוהו מרמז בסוד בתבת 'גרה', שהוא בגימטריא 'יצחק', שהוא בגימטריא 'פינחס', פמובא (זהר פנחס רלז).

כי 'יצחק' הוא בחינת 'גבורות', שהוא בחינת ה'תפלה בבחינת דין', שעקרה נעשה ב'ראש-השנה', שהוא בחינת "פחד יצחק" (בראשית לא, מב), כמו שכתוב שם בהתורה.

וזוהו בעצמו בחינת 'פנחס' - כי עקר ה'תפלה בבחינת דין' הוא בבחינת 'פנחס', בחינת "וישמד פינחס ויפלל" (תהלים קו, ל), כמו שכתוב שם בהתורה.

וזוהו בחינת מה שאמרו רז"ל (מגלה יג): "שעל-ידי השקלים, מפילין המן-עמלק, כי כבר קדמו שקליהם לשקליה" - כי עקר 'מפלת המן-עמלק', הוא על-ידי ה'תפלה בבחינת דין', שהוא בחינת ה'תפלה הנ"ל של רבוי נפשות, שהוא בחינת 'תקון השקלים'.

כמו שכתוב שם בהתורה: "שעל-ידי המטה עוז", בחינת 'קריעת ים-סוף', שהיא בחינת ה'תפלה בבחינת דין', על-ידי-זה היה 'מלחמת-עמלק', עין-שם.

כי כל התגברות עמלק' ה'יה: לגרש ולרחק חסוֹשְלוֹם מה'קבוץ־הקדוש', את הנפשות החלושות' שבישראל וכו'.

ועל־כן הכנעתו ומפלתו ה'יה: על־ידי ה'תפלה בבחינת דין' - שעל־ידי־ זה מוציאין הנפשות מהסטרא־אחרא, ומוסיפין אותם על ה'קבוץ־הקדוש' וכו' כנ"ל, שכל־זה הוא בחינת 'שקלים' כנ"ל. ועל־ פן ה'יה מפלתו על־ידי ה'שקלים', וכנ"ל.

ט.

(לקוטי־הלכות, תפלין ו, כד - על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

זה בחינת 'פרשת שקלים' שקורין סמוך לפורים. ועל־ידי־זה ה'יה הכנעת ה'מן־עמלק' ימח־שמו, כמו שאמרו רז"ל (מגלה יג): "רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך" וכו'.

כי 'שקלים' הם בחינת 'צדקה', שנצטוו ב'מחרת יום־הפורים', לתן לצדק ה'משפך' שהוא בחינת ה'בית־המקדש', שהוא בחינת ה'תנוצצות המחין', בחינת (שמות לא, ג): "ואמלא אתו רוח אלקים בחכמה וכו' ובכל מלאכה וכו'", כמו שכתוב שם בהתורה.

כי 'צדקה' נדבת לב', הוא בחינת אור־ הפנים', בבחינת (תהלים יז, טז): "אני בצדק אחזה פניך".

ועל־כן ב'שבת פרשת שקלים' מבקשין הרבה על 'אור־הפנים' (מוסף לפרשת שקלים): "אור פניך עלינו אדון נשא וכו'" - פי עקר ה'שקלים', שהם בחינת 'צדקה' ל'בנין המשפך' - הוא להמשיך 'אור־ הפנים', שעל־ידי־זה ה'תנוצצות המחין', בחינת 'בנין המשפך' וה'בית־המקדש'.

ועל־כן עקר 'אור־הפנים' ה'יה מאיר ב'בית־המקדש', אשר בשביל־זה נצטוינו לעלות לשם לרגל, כדי לקבל 'אור־ הפנים', כמו שכתוב (דברים טז, טז): "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר ה'".

נמצא: שעל־ידי 'שקלים' - נמשך בחינת 'אור־הפנים', שהוא בחינת ה'סתכלות פני הצדיק', שעל־ידי־זה 'מתנוצצין המחין', שהם בחינת 'בנין הבית־ המקדש' - עד שזוכין לבחינת 'תחיית־ המתים' שהוא 'ענוה־אמתית' שהוא עקר החיים של כל האברים וכו' כנ"ל.

ועל־כן נקראים 'שקלים' - כי יש בזה 'משקל גדול' - כי צריכין להיות עניו בתכלית הענוה, להיות 'אין' ממש בלי שום טעות ופגיה כלל. ואף־על־פי־כן יהיה חזק ואמיץ מאד, ולבלי להניח להפיל עצמו בשום דבר וכו'.

וז'ה בחינת (שמות ל, יג) "מחצית השקל תרומה לה" - כי הוא בבחינת 'מחצית השקל', כי הוא 'משקל גדול' - כמו ה'משקל' שעומד במחציתו ובאמצע, שאין יכולין להכריע לכאן ולכאן.

ועל־כן באמת נתקשה משה על ה'שקלים' - עד שאמר לו הקדוש־ברוך־הוא (שמות ל, יג): "זה יתנו", כמו שפרש רש"י.

כי ה'יה קשה לו מאד: איך יכולין לזכות את כל ישראל לבא לזה, להיות ענוים באמת בתכלית, ואף־על־פי־כן יהיה כל אחד חזק ואמיץ מאד ב'עזות־דקדשה' כראוי וכנ"ל.

וז'ה בחינת מה שנצטוו בשקלים (שם ל, טז): "העשיר לא ירבה והדל לא

ימעיט" - דהינו בחינת הנ"ל: שיזחר כל אחד שלא יבא לידי גאות, הוא רבוי וגדלות, בחינת: "העשיר לא ירבה".

וכן להפך: שלא יבא לידי ענוה פסולה, שהוא בחינת 'מחיר-דקטנות' ממש, שזהו בחינת: "והדל לא ימעיט" - כי מחמת גדל עניותו בא לידי ענוה-פסולה שהוא נבזה ועצל חסוֹשֵׁלום, במקום שאין צריכין להקטין עצמו.

אבל על-ידי שהעשיר משפיע לו נדבת לבו ומחיה אותו - מגביה את העני, ומרים אותו מבחינת 'מחיר-דקטנות', שהיא ענוה-פסולה.

וכן העשיר, שמגדל עשירותו היה יכול לבא לידי גאות גמור - אבל על-ידי שמחסר ממונו ונותן צדקה לעני - משפיל עצמו וממעט גסותו.

ועל-ידי-זה נתתקנין שניהם - בחינת הענוה והגדלות - שיהיו שניהם נכללים בקדשה.

וזוה בחינת 'מצות שקלים' שהוא 'צדקה' כנ"ל - שעקר המצוה, לזכות על-ידי-זה לבחינת: "העשיר לא ירבה, והדל לא ימעיט".

ש"העשיר לא ירבה" - הינו: שלא יבא לידי גאות, בחינת רבוי.

"והדל לא ימעיט" - שלא יבא לידי 'מחיר-דקטנות'.

וזוה שנאמר בשקלים (שם ל, יב): "ולא יהיה בהם נגף" - על-ידי המנין, בחינת רבוי, שמשם אחיזת הגאות, שמשם עקר סטרא-דמותא, הפך חיים-נצחיים.

אבל על-ידי 'מצות שקלים', הוא בחינת 'ענוה אמתית' - על-ידי-זה יכולין למנות את ישראל, "ולא יהיה בהם נגף" - על-ידי המנין שהוא בחינת רבוי - כי אדרבא: על-ידי רבוי המנין, זוכין לענוה יתרה יותר ויותר, בבחינת (מגלה לא): "במקום גדלתו, שם אתה מוצא ענותנותו".

וזוה בחינת 'מצות שקלים' - שהוא בעת שרוצין למנות את ישראל, שלא יתעורר על-ידי המנין, בחינת ה'נגף' שהוא 'סטרא-דמותא' שנאחז ב'רבוי' ו'גאות' - רק אדרבא: על-ידי המנין, יזכו לנשיאת ראש, בחינת (שם): "כי תשא את ראש בני ישראל" - הינו: 'התנוצצות-המחין', שהוא בחינת ענוה אמתית, שהוא עקר החיים, בחינת 'תחית-המתים'.

שכל-זה זוכין על-ידי השקלים, שהם בחינת 'צדקה' - שעל-ידי-זה זוכין ל'אור-הפנים', שהוא 'התנוצצות-המחין', שעל-ידי-זה זוכין לענוה אמתית בשלמות וכו'.

י.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הריח ד, כה)

בשביל-זה אנו מתחילין עכשו מקריאת 'פרשת שקלים' - כי עכשו ה'התחלה של הגאולה' ו'תקון כל העולמות' הוא מ'פורים', כמו שמובן מרמזי דבוריו הקדושים של רבנו ז"ל, בעת שאמר התורה בלקוטי-תניינא סימן ע"ד.

שאמר אז: "כי מתחלה היו כל ה'התחלות' מ'פסח', שהוא 'ציאת-מצרים', ועכשו וכו'". ופסק באמצע ולא סיים דבריו.

ומתוך דבריו הבנתי: שעכשו ה'תתחלה' מ'פורים', שהוא 'מחית-עמלק', שהיא עקר ה'גאלה של משיח'.

כי (במדבר כד, כ) "ראשית גוים עמלק" ו"מלחמה לה' בעמלק מדר דר" (שמות יז, טז) "עד דורו של משיח" (תנחומא פי תצא יא), וכו'.

נמצא: שעכשו ה'תתחלה של הקדשה' שאנו צריכין להמשיך עלינו - הוא מ'פורים'.

ו'התחלת הגם והשמחה של פורים' - אנו מתחילין מ'פרשת שקלים', כי "באחד באדר משמיעין על השקלים" (שקלים פ"א מ"א; מגלה יג).

כי עקר הגם של פורים' - היה על-ידי ה'שקלים' שנותנין ישראל, כמו שאמרו רז"ל (שם) על פסוק (אסתר ג, ט): "ועשרת אלפים כפר כסף אשקל" - "שהמן ימח-שמו, רצה לבטל הכח של השקלים הסי-ושלום. ואמר הקדוש-ברוך-הוא: רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך" וכו'.

[ירושלמי מגלה פ"ג ה"ד: רבי לוי בשם רבי שמעון בן לקיש, צפה הקדוש-ברוך-הוא, שהמן הרשע עתיד לשקל כספו על ישראל. אמר: מוטב שיקדום כספן של בני, לכספו של אותו רשע. לפיכך מקדימין וקורין בפרשת שקלים].

כי 'המן-עמלק' - הוא עקר ז'המת-הנחש' שנמשך על-ידי חטא "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), כמו שאמרו רז"ל (חלין קלט:): "המן מן התורה מנין? שנאמר (שם ג, יא): 'המן העץ' וכו'.

ועקר ז'המת-הנחש' - הוא 'בלבול-המדמה', שמשם כל ה'עבודה-זרה' וה'כפירות', שהוא בחינת 'המן-עמלק',

שהיה כופר גדול, ו"עשה עצמו עבודה-זרה" (מגלה י). על-כן עקר הכנעתו, על-ידי 'שקלי ישראל', שהם בחינת 'ברור-המדמה'.

ועל-כן עכשו מתחילין מ'פרשת שקלים', שהוא ה'תתחלה של פורים', שמשם מתחילין לכנס בפסח. כי על-ידי 'פורים', יכולין להיות נזהרין מ'חמץ בפסח' (כמו שמבאר שם בהתורה).

וזוה שאמרו רז"ל (סנהדרין יב:): "ביום פורים מתחילין לשאל ולדרש בהלכות הפסח", כמבאר בשלחן-ערוך (ארח-חיים תכט, א): לענין "שואלין ודורשין בהלכות פסח שלשים יום קדם" וכו', "ומתחילין ביום הפורים בעצמו" (באר-היטב, ס"ק ב; הקדמקב).

כי על-ידי 'פורים' נכנסין ל'פסח' כנ"ל. וכל עקר התכלית של 'פסח ויציאת-מצרים', הכל בשביל 'קבלת-התורה', כדי לזכות ל'רוח-נבואה' כדי לברר ה'מדמה', שעל-ידי-זוה עקר ה'אמונה', 'אמונת חדוש-העולם', שזוה עקר הכל כנ"ל.

ועל-כן כשמגיעין ל'שבועות' שהוא 'קבלת-התורה', קורין 'פרשת במדבר', שמדבר מ'מספר בני ישראל' שהיה על-ידי ה'שקלים', שהוא בחינת 'ברור-המדמה'.

נמצא: שה'תתחלה' וה'סוף' אחד, כי ה'תתחלה' מ'פרשת שקלים', והכל בשביל לברר ה'מדמה', שעל-ידי-זוה עקר 'הכנעת המן-עמלק' כנ"ל, שעל-ידי-זוה זוכין ל'קבלת-התורה' בשבועות' כנ"ל. ועל-כן גם כשמגיעין אל הגמר לקבל את התורה בשבועות, קורין 'פרשת במדבר' כנ"ל. ונעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו, כי הכל אחד, וכנ"ל.

יא.

(לקוטי-הלכות, ענין ארבע פרשיות א-ב-ג)

מַלְכוּת־הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא **פְּגַם־הַבְּרִית**,
שֶׁהוּא **מַלְכוּת עֲמֹלֵק**,
שֶׁהוּא **זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ** - הִיא בְּנֶגֶד **מַלְכוּת־**
דִּקְדָּשָׁה, וְכַרוֹן תָּמִיד אַחַר **מַלְכוּת־דִּקְדָּשָׁה**
לְנֶקֶד מִשָּׁם. וְעַקֵּר יִנְיָקְתֶם מִבְּחִינַת **רְגֵלִיךְ**,
בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי ה, ה): **"רְגֵלְיָהּ יִרְדּוּת מָוֶת"** וְכוּ'
- כִּי **פְּגַם־הַבְּרִית** הוּא **סִטְרָא־דְּמוֹתָא**.

וְהָאֲרַבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם בְּחִינַת **'תְּקוּן־**
הַבְּרִית, שֶׁעַל־יְדֵי־

זֶה נִתְתַּקֵּן בְּחִינַת **ה'מַלְכוּת**. (עֵינ־שָׁם עוֹד
בְּפָנִים בְּעֵינֵי כְּלָיוֹת הָאֲרַבַּע פְּרָשִׁיּוֹת).

פְּרָשַׁת שְׁקָלִים - הוּא לְהַזְהִיר עַל
'נְתִינַת הַשְּׁקָלִים, דְּהֵינּוּ
'צִדְקָה, שֶׁהִיא עַקֵּר **'תְּקוּן־הַבְּרִית**, וְשִׁלְמוֹת
וּמְלוֹי **'מַלְכוּת־דִּקְדָּשָׁה**, בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי י, ב):
"צִדְקָה תַצִּיל מָוֶת".

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, טו): **"לְכַפֵּר עַל**
נַפְשֹׁתֵיכֶם", שֶׁכְּתוּב בַּשְּׁקָלִים, הֵינּוּ:
לְכַפֵּר וּלְתַקֵּן בְּחִינַת ה'מַלְכוּת, שֶׁהוּא
בְּחִינַת נַפְשׁ.

וּבַפֶּרֶט ה'צִדְקָה שֶׁל הַשְּׁקָלִים, שֶׁהִיא
בְּשִׁבִיל **'מַעֲשֵׂה הַמִּשְׁכָּן**
וְהַקְּרָבָנוֹת' - שֶׁכְּלִזָּה הוּא בְּבַחֲיִנַת **'תְּקוּן־**
הַבְּרִית וְתַקּוּן ה'עֲגָל' שֶׁהוּא **פְּגַם־הַבְּרִית**,
(כְּמוֹבָא שָׁם בְּהַלְכוֹת יוֹסֵף־הַכַּפּוּרִים הִלְכָה א: כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (סִנְהֶדְרִין סג): **"לֹא עָבְדוּ יִשְׂרָאֵל עֲבוּד־הַזֶּרֶה, אֲלֵא**
כְּדִי לְהַתִּיר לָהֶם עֲרִיּוֹת בְּפֶרֶה־סִיָּא").

וְזֶה שֶׁשָּׁמַעְנוּ מִרַבְּנֵי ז"ל: **"שִׁזְמוֹן נְתִינַת**
הַצִּדְקָה שֶׁל אֲרֵץ־יִשְׂרָאֵל, הוּא
בְּחִינַת אֲדָר".

כִּי אַז הוּא זְמוֹן נְתִינַת הַצִּדְקָה' - כְּדִי
לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת **'הַמֶּן־עֲמֹלֵק**, שֶׁהוּא

כְּרוֹן אַחַר **רְגֵלֵי הַקְּדָשָׁה**, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'אֲדָר, שֶׁהוּא **'סוּף הַשָּׁנָה** (עֵינֵי בְּפָנִים). וְכֵן
אָמְרוּ רַז"ל (שְׁקָלִים פ"א מ"א): **"בְּאֶחָד בְּאֲדָר**
מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים" כְּנ"ל. וּבַפֶּרֶט
'צִדְקָה דְּאֲרֵץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל־יְדָהּ נִכְלָלוּ
בְּיוֹתֵר ב'מַלְכוּת־דִּקְדָּשָׁה' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן רָצָה הַמֶּן לְבַטֵּל **צִדְקוֹת יִשְׂרָאֵל**,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ג, ט): **"וַעֲשֵׂרֶת**
אֲלָפִים כֶּסֶף כָּסֶף אֶשְׁקַל עַל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ" -
"כְּדִי לְבַטֵּל כַּח הַשְּׁקָלִים", כְּמוֹבָא (מְגִלָּה יג).

מֵאַחַר שִׁדְעָה: שֶׁעַקֵּר הַכְּנַעֲנִי, שֶׁהוּא **'אָבִי**
אֲבוֹת הַטְּמֵאָה, **'פְּגַם־הַבְּרִית** - הוּא
ה'צִדְקָה', כְּנ"ל - **עַל־כֵּן רָצָה לְבַטֵּל ה'צִדְקָה**,
עַל־יְדֵי הַשְּׁפָעָתוֹ לְמִקְוֹמוֹת־אֲחֵרִים.

אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הִפְרָ עֲצָתוֹ וְקִלְקַל
מִחֲשַׁבְתּוֹ, אֲדַרְבָּא: נָתַן כַּח ב'צִדְקָה
שֶׁל **יִשְׂרָאֵל** - לְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ, וְלְבַטֵּל כַּח שֶׁל
"עֲשֵׂרֶת אֲלָפִים כֶּסֶף כָּסֶף", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (מְגִלָּה יג): **"כְּבָר הַקְּדִימוֹ שְׁקָלִיהֶם**
לְשִׁקְלוֹ".

וְכִלְזָה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַכַּח שֶׁל **'מְרַדְכִי**,
שֶׁהוּא בְּנֶגֶד הַמֶּן שֶׁבְּקַלְפָּה,
ו'מְרַדְכִי' כְּנֶגְדוֹ מִמֶּשׁ בְּקִדְשָׁה.

כִּי **"מְרַדְכִי**, הוּא זְקֵן שֶׁבְּקִדְשָׁה, בְּחִינַת
'עֵתִיק יוֹמִין", כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל
בְּמִקּוּם אַחַר (ח"א ס), וַיֵּשׁ לוֹ כַּח לְהַכְנִיעַ
וּלְשַׁבֵּר **'קַלְפַּת הַמֶּן־עֲמֹלֵק' הַנ"ל**, וּלְזַבּוֹת
אֶת יִשְׂרָאֵל ל'תְּקוּן־הַבְּרִית, אָמֵן.

יב.

(לקוטי-הלכות, פורים ה, ב-ג - עַל־פִּי
לְקוּטִי־מוֹהַר"ן ח"א נה, 'אָבָא שְׂאוּל')

ה'אֲמוֹת' בְּכֻלָּל, הֵם בְּבַחֲיִנַת **'רַעֲעִין** -
שֶׁעֵינִיהֶם רָעָה בְּיִשְׂרָאֵל תָּמִיד,

וְזָהוּ בַּחֲנִינַת שְׁקָלִים, "שֶׁנֶּצְטוּוּ בַּשְּׁבִיל לְכַפֵּר עַל עוֹן הָעֵגֶל" (רש"י שמות ל, טז; ירושלמי שקלים פ"ב ה"ג; תנחומא תשא י), שְׁפוּלָל כָּל הַחֲטָאִים, כִּי "אִז חֲזָרָה הַזֶּהמָא" וְכוּ' (זהר בראשית נב:) - "וְנֶצְטוּוּ אַחֵר יוֹם הַכַּפּוּרִים לְתַן שְׁקָלִים לְכַפֵּרָה" (רש"י שם), כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (שמות ל, טז): "לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם".

זֶה בַּחֲנִינַת (בְּרִכּוֹת ו:): "אֲגָרָא דְתַעֲנִיתָא צְדָקְתָא" - שֶׁעָקַר הַתַּעֲנִית, הִיא הַצְּדָקָה שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מַעֲלִין הַנֶּפֶשׁ וּמְכַנִּיעִין הַגּוֹף וְכוּ', כְּמִבְאֵר בַּהַתּוֹרָה הַנ"ל.

וְעַל־כֵּן "אַחֵר יוֹם־הַכַּפּוּרִים, שֶׁהוּא יוֹם תַּעֲנִית הַקָּדוֹשׁ - נֶצְטוּוּ עַל הַשְּׁקָלִים" (רש"י שם), שֶׁהֵם נִדְבַת לֵב, בַּחֲנִינַת 'צְדָקָה', בַּחֲנִינַת "אֲגָרָא דְתַעֲנִיתָא צְדָקְתָא".

וְהַכֹּל בְּדִי לְתַקּוֹן חֲטָא הָעֵגֶל שְׁפוּלָל כָּל הַחֲטָאִים - בְּדִי לְהַכְנִיעַ הַחֲמוֹר וְהַגּוֹף, וּלְתַקּוֹן וּלְהַעֲלוֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ, בַּחֲנִינַת: "לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם", "עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם" דִּיקָא.

כִּי הַשְּׁקָלִים - הֵם בַּחֲנִינַת 'צְדָקָה שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת "הַבֵּל פֶּה שְׂאִין בּוֹ חֲטָא שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּין" (שַׁבַּת קיט:): - שֶׁעָקַר הַתַּעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ הוּא עַל־יְדֵי־זֶה, כִּנ"ל וְכוּ'.

עַל־כֵּן עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁל הַשְּׁקָלִים בַּשְּׁבִיל הַמְשַׁכֵּן, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת 'קִדְשֵׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, בַּחֲנִינַת 'הַבֵּל־פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת' - זוֹכִין לְהַכְנִיעַ הַחֲמוֹר וְהַגּוֹף, וּלְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ כִּנ"ל, שֶׁהוּא 'תַּקּוּן כָּל הַחֲטָאִים' כִּנ"ל - כִּי כָּל הַחֲטָאִים נִמְשָׁכִין מִזְּהַמַּת־הַגּוֹף שֶׁחֲזָרָה עַל־יְדֵי עוֹן הָעֵגֶל, כִּידוּעַ (זהר בראשית נב:).

כִּי הֵם עִי"ן [שְׁבַעִים] אַמּוֹת, כִּי שָׂרְשָׁם מִבַּחֲנִינַת 'רַע עִי"ן'. וְעַמְלֵק הוּא 'כְּלָלוֹת הָרַע־עִין', כִּי הוּא 'כְּלָלוֹת הָעִי"ן אַמּוֹת'.

וְהַמָּוֶן הָיָה מִזְרַע עַמְלֵק שֶׁהוּא 'כְּלָלוֹת הָרַע־עִין' - וְעַל־כֵּן הִתְגַּבַּר בְּעִין־רָעָה מְאֹד, עַל מְרֹדְכִי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁרָצָה לְהַעֲבִירָם לְגַמְרֵי חֲסִי־שְׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן רָצָה לְבַטֵּל 'פֶּה הַשְּׁקָלִים' שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (אֶסְתֵּר ג, ט): "וַעֲשִׂרֵת אֲלָפִים כֶּסֶף אֶשְׁקַל", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מַגִּלָּה יג:): וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אָמַר: "רִשְׁעִי, כְּבָר קָדְמוֹ שֶׁקְלִיהֶם לְשֶׁקְלִיד" (שם).

כִּי "הַשְּׁקָלִים' הֵיוּ, בְּדִי שֶׁלֹּא תִשְׁלַט בָּהֶם עִין־הָרַע עַל הַמִּנְיָן", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רִש"י (שמות ל, יב), וְהוּא רָצָה לְהַתְגַּבַּר בְּרַע־עִין, וְעַל־כֵּן רָצָה לְבַטֵּל 'פֶּה הַשְּׁקָלִים' חֲסִי־שְׁלוֹם.

כִּי הַשְּׁקָלִים זֶה בַּחֲנִינַת 'צְדָקָה', וְצְדָקָה זֶה בַּחֲנִינַת 'טוֹב־עִין', בְּבַחֲנִינַת (מִשְׁלֵי כב, ט): "טוֹב־עִין הוּא יְבָרָךְ, כִּי נָתַן מִלְחָמוֹ לְדָל".

כִּי עָקַר הַצְּדָקָה' - הוּא לְהִיזוֹת 'טוֹב־עִין, לְתַן לְהַעֲנִי בְּעִין־יָפֵה' בְּעִין־טוֹב, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרִים טו, ט): "פֶּן יִהְיֶה דָבָר עִם לְבָבְךָ בְּלִיעַל וְרָעָה עֵינְךָ בְּאֶחִידָה הָאֲבִיוֹן וְכוּ', פָּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לוֹ" וְכוּ'.

נִמְצָא: שֶׁצְּדָקָה' הִיא בַּחֲנִינַת 'טוֹב־עִין, הַפֶּךָ הָרַע־עִין. וְזֶה בַּחֲנִינַת 'שְׁקָלִים', שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'צְדָקָה'.

יג.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, שְׁחִיטָה ד, וז - עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א לז, 'דְּרִשׁוֹה' וְעֵזוּ')

עָקַר תַּקּוּן וְעַלִּיּוֹת הַנֶּפֶשׁ' - הוּא עַל־יְדֵי 'תַּעֲנִית, כְּמִבְאֵר בַּהַתּוֹרָה הַנ"ל (ח"א לז).

וְעַל-כֵּן עָקַר הַכְּנַעַת הַמֶּן-עִמְלֶק הָיָה
עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רז"ל (מגלה יג): "רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם
לְשִׁקְלֵיָהּ" - כִּי "עִמְלֶק - הוּא הַסְּטָרָא-
אַחְרָא" (זהר תצא רפא:), שְׁמַתְגַּבְּרַת מְאֹד בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם מִחֻדָּשׁ, וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר מִחֻדָּשׁ.

כְּפִי הַיְבֻרִים שֶׁצָּרִיכִין לְבָרַר בְּכָל יוֹם
וּבְכָל דּוֹר מִחֻדָּשׁ - כְּמוֹ-כֵן "אֵת זֶה
לְעַמַּת זֶה" (קהלת ז, יד) מִתְגַּבֵּר 'עִמְלֶק' בְּכָל
יוֹם וּבְכָל דּוֹר מִחֻדָּשׁ.

וְעַל-כֵּן עָקַר הַכְּנַעַת הַמֶּן-עִמְלֶק, הוּא
עַל-יְדֵי הַתְּעֵנִיּוֹת, שֶׁעַל-כֵּן "גִּזְרָה
אֶסְתֵּר תְּעֵנִיּוֹת" (אסתר ד, טז; ט, לא) - לִידַע
וְלַהוֹדִיעַ: שֶׁעָקַר הַכְּנַעַת הַמֶּן-עִמְלֶק שֶׁהוּא
הַסְּטָרָא-אַחְרָא בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, הוּא עַל-יְדֵי
הַתְּעֵנִיּוֹת.

וְעַל-כֵּן הָיָה עָקַר הַכְּנַעַת הַמֶּן-עִמְלֶק,
עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים - כִּי עָקַר
הַתְּעֵנִיּוֹת הוּא הַצְּדָקָה, בְּחִינַת "אֲגָרָא
דְּתְעֵנִיתָא צְדָקְתָא", וְכֵן-ל, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת
'שְׁקָלִים, כֵּן-ל'.

יד.

(לקוטי-הלכות, חקות-העכו"ם ב, הו"ז-ח-ט -
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כה, 'אחוי לן מנא')

זֶה בְּחִינַת 'שְׁקָלִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה עָקַר
הַנֶּסֶם שֶׁל פּוֹרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רז"ל (מגלה
יג): "רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשִׁקְלֵיָהּ".

וְעַל-כֵּן "בְּאַחַד בְּאֶדְר מִשְׁמִיעִין עַל
הַשְּׁקָלִין" (שקלים פ"א מ"א מגלה יג):
- כִּי עָקַר 'קִנְאָת הַמֶּן-עִמְלֶק' עַל יִשְׂרָאֵל
הָיָה בְּשִׁבִיל-זֶה, עַל שִׁישְׂרָאֵל הֵם מְרַחֲקִין
עִצְמוֹן בְּכָל הַדְּבָרִים מִהִנְהַגְוֹתֵיהֶם וּמִדְרֻכֵיהֶם.

וְעַל-כֵּן אָמַר (אסתר ג, ח): "וְדַתֵּיהֶם שׁוֹנוֹת
מִכָּל עַם" - כִּי עַל-יְדֵי הַקִּפּוּד

וְנִתְקַנָּא בְּיוֹתֵר, עַל שֶׁהֵם מִתְבּוֹנִין לְשׁוֹנוֹת עִצְמוֹם
בְּכָל הַדְּבָרִים, לְהִתְרַחֵק מִמִּנְהַגֵיהֶם תָּמִיד.

וְעַל-כֵּן אָמַר (שם ד, ט): "וְעִשְׂרַת אֲלָפִים
וְגו' אֲשַׁקֵּל" - כִּי רָצָה לְבַטֵּל חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם 'פַּח הַשְּׁקָלִים' שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת
'הַתְּגַלּוֹת הַגּוֹנִין' הַכְּלוּלִין בְּ"כֶסֶף וְזָהָב".

וְעַל-כֵּן הַקָּדִים הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה
לְמַכָּה, וְהַקָּדִים שְׁקָלֵינוּ
לְשִׁקְלֵינוּ, וְצִוָּה עָלֵינוּ לָתֵת בְּאַחַד בְּאֶדְר
שְׁקָלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'צְדָקָה', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִתְגַּלֵּין הַגּוֹנֵי-עֲלָאִין שֵׁישׁ בְּ"כֶסֶף וְזָהָב"
כֵּן-ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַכְּנַעַת הַמֶּן-עִמְלֶק
וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמֶּן-עִמְלֶק.

וְזֶה בְּחִינַת (שמות ל, יג): "מַחְצִית הַשְּׁקָל
תְּרוּמָה לָהּ" - כִּי בְּחִינַת הַמְּדָמָה,
הוּא בְּחִינַת "עֵץ הַדַּעַת" (בראשית ב, ט"ז),
בְּחִינַת 'נְגִיָה', שֶׁהוּא עָקַר הַמְּתַקָּלָא
וְהַנְּפִיּוֹן, בְּחִינַת "מַחְצִית", שֶׁהָאֵדָם עוֹמֵד
בּוֹ עַל הַמְּשַׁקֵּל וְהַנְּפִיּוֹן, מַחְצִיתוֹ מְכַרְעֵנו
לְכָאן, וּמַחְצִיתוֹ לְכָאן, בְּדֶרֶךְ הַמְּשַׁקֵּל - כִּי
הוּא מְעַרְב "טוֹב וְרַע" (שם). וְזֶה: "מַחְצִית
הַשְּׁקָל" - "מַחְצִית הַשְּׁקָל" דִּיקָא.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַכְרִיעַ הַמְּשַׁקֵּל לְטוֹב,
לְהַגְבִּיַה הַמְּדָמָה לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ,
בְּחִינַת "מַחְצִית הַשְּׁקָל תְּרוּמָה לָהּ".

וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי נְתִינַת "מַחְצִית
הַשְּׁקָל" עַל 'קִרְבָּנוֹת הַצְּבוּר' וְעַל-
'נְדָבַת הַמְּשַׁכָּן, שֶׁזֶה בְּחִינַת 'צְדָקָה', שֶׁעַל-
יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֵּין הַגּוֹנִין כֵּן-ל - שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִכְנָע הַמְּדָמָה וְאִזִּי נּוֹפֵל הַרַע שְׁבוֹ וְהַטוֹב
נִכְלָל בְּקֻדְשָׁהּ.

וְעַל-כֵּן הָיוּ לוֹקְחֵי הַשְּׁקָלִים עַל 'קִרְבָּנוֹת
הַצְּבוּר' וְעַל 'נְדָבַת הַמְּשַׁכָּן' - כִּי
'קִרְבָּנוֹת' הֵם בְּחִינַת 'שְׁבִירַת הַדְּמִיוֹן, כְּמוֹ

שפרש רבנו ז"ל במאמר הנ"ל על פסוק (תהלים נא, ט): "זבחי אלקים רוח נשברה".

וזוה בחינת נדבת המשפון, זה בחינת התגלות הגונין, כי כל הגונין עלאין היו כלולין במשפון - בחינת שמות (כה, ג): "כסף וזהב ותכלת וארזמן" וכו'.

וזוה בחינת שמות ל, יב): "כי תשא את ראש בני ישראל" - "כי תשא" דיקא, בחינת נשיאת ראש'.

דהינו: בשעולין מדרגא לדרגא, ורוצין לנשא את ישראל שיעלו מדרגא לדרגא - אזי "ונתנו איש כפר נפשו" - הינו 'צדקה' - שעל ידי זה מכניעין המניעות שבכל דרגא, שהם באין על ידי המדמה, כנ"ל.

ואז "ולא יהיה בהם נגף" וכו' - שעל ידי זה שנתגליון הגונין על ידי השקלים, מכניעין המדמה והקלפות שהם סטרא דמותא, וזוכין לשכל דקדשה, שהוא בחינת חיים וכו'.

ועל כן היתה עקר המצוה של שקלים, בעת שהיו מונין את ישראל - כי המנין של ישראל הוא בחינת נשיאת ראש, בחינת עלית מדרגא לדרגא הנאמר במאמר הנ"ל.

כי בשעולין מדרגא לדרגא, אזי כל אחד ואחד מרים את חברו, כי פנימיות התחתון עולה לעליון, וכן פנימיות העליון עולה למעלה יותר, וכן למעלה למעלה, כמבאר שם היטב, עיר-שם. וכמו שאמר רבנו ז"ל אז בפרוש: שזה בחינת הרמה (בלשון אשכנז: היינו) מה שאחד מרים את חברו וכו'.

וכשמונין את ישראל, אזי כולליון ומרימין ומנשאים ומקשרין

אחד לחברו, וחברו לחברו. כי זה עקר בחינת המנין: לקשרם ולחברם זה בזה, שיעלה כל אחד למדרגת חברו, וחברו יעלה יותר, וכן למעלה מעלה, כדי שיכללו זה בזה, כדי שתשרה עליהם שכינה.

ועל כן נקרא המנין: נשיאת ראש, כמו שכתוב (שמות ל, יב): "כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם" - כי על ידי המנין, מנשאים ראשם מדרגא לדרגא וכו', כנ"ל.

וזוה בחינת תענית כט): "משנכנס אדר מרבין בשמחה" - כי אז צריכין להכניע קלפת המן-עמלק שהוא המדמה, כנ"ל.

ועל כן צריכין להרבות בשמחה - כי צריכין לשמח מאד במה שזכינו להיות מזרע ישראל, ולא עשני גוי; ועל ידי זה מגליון החן וההתפארות של ישראל, שהוא התגלות הגונין, שהוא גדלת הבורא - שעל ידי זה מכניעין המדמה, וזוכין לעלות לכל המדרגות שבקדשה, אמן ואמן.

וכמבאר שם בסוף התורה הנ"ל (אות ה): "שעל ידי שמחה ששמח בו יתברך ובצדיקיו וכו' - על ידי זה מכניעין המדמה שמתפשט בכל דרגא, ועולין למדרגה הגבה וכו'". עיר-שם.

טו.

(לקוטי הלכות, סימני בהמה וחייה טהורה ד, אג - על פי לקוטי מוהר"ן ח"א יז, ויהי הם מריקים שקיהם)

כל הקרבנות שבבית המקדש, הם בחינת צדקה, כי כלם באים בנדבת לב, שהוא בחינת צדקה, שהוא רוח נדיבה (תהלים נא, יד). וגם הבית המקדש בעצמו, כלו נבנה מנדריס ונדבות של ישראל.

כִּי 'פְּרִשְׁת שְׁקָלִים' - הֵם בְּשִׁבִיל 'קִרְבָּנוֹת'
וְהַקָּמַת הַמִּשְׁפָּן, שְׁפִלְזָה בְּחִינַת
'יִרְאָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כח, יז): "מָה נֹרָא
הַמָּקוֹם הַזֶּה"; וְכָל ה'קִרְבָּנוֹת', בְּדִי לְעֵלוֹת
מִ'בְּהֵמָה' לְ'אָדָם', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דַּעַת',
בְּחִינַת 'יִרְאָה'.

זָוָה בְּחִינַת "מֵאָה אֲדָנִים" (שְׁמוֹת לח, כז)
שֶׁנַּעֲשׂוּ מֵה'שְׁקָלִים', "שֶׁהֵם בְּחִינַת
מֵאָה בְּרָכוֹת", כְּמוֹבֵא (רִיקָאנְטִי, פְּרִשְׁת תּוֹלְדוֹת;
פְּרוּשׁ סְפָרָא־דְצִנְיָעוּתָא ב' לְהָאֲרִיז"ל), בְּחִינַת כָּל־
הַתְּפִלוֹת וְהַבְּרָכוֹת שְׁפִלְזוּלִים בְּ'מֵאָה
בְּרָכוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'יִרְאָה', בְּחִינַת (מִשְׁלִי לא,
ל): "יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל".

זָוָה בְּחִינַת 'שְׁקָלִים', שְׁעַל־יָדָם עֵקֶר הַנֶּסֶם
שֶׁל פּוֹרִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג,):
"רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשִׁקְלֵיךְ".

כִּי 'שְׁקָלִים' בְּחִינַת 'צְדָקָה', שֶׁבָּהֶם נֶאֱמָר
(שְׁמוֹת ל, טו): "הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהַדֵּל
לֹא יִמְעִיט".

בְּחִינַת "וְרֵשׁ לֹא שָׁמַע גְּעָרָה" (מִשְׁלִי יג, ח),
הַנֶּאֱמָר עַל ה'שְׁקָלִים', כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
רַש"י שָׁם (עַל 'מַחְצִית הַשְּׁקָל' מְדַבֵּר, שֶׁהֵטִיל הַכָּתוּב
עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְהַשְׁוָה בּוֹ דָל וְעֹשִׂיר, שֶׁאֵין הָרֵשׁ שׁוֹמֵעַ
גְּעָרָה וְכֹלְמָה מִן הָעֹשִׂיר, לֵאמֹר לוֹ: "חֲלָקִי גְדוֹל מִחֲלָקֶךָ
בְּקִרְבָּנוֹת־צִבּוֹר") - הֵינּוּ: 'הַפֶּךָ הִירְאוֹת־הַנְּפוּלוֹת'
שֶׁהַעֲשִׂיר מִתְגָּאָה עַל הָעָנִי וּמִפְּחִידוֹ וְגוֹעֵר בּוֹ.
אָבֵל עַל־יָדֵי 'מִצּוֹת שְׁקָלִים' - מַעֲלִין
וּמִתְקַנְיִן בְּחִינַת ה'עֲנִיּוֹת', בְּחִינַת
ה'יִרְאוֹת־הַנְּפוּלוֹת', בְּבְחִינַת: "וְרֵשׁ לֹא שָׁמַע
גְּעָרָה".

כִּי 'שְׁקָלִים' - הֵם לְצַרְךָ הַמִּשְׁפָּן וְקִרְבָּנוֹת־
צִבּוֹר, שְׁעַל־יָדָם עֵקֶר עֲלִית ה'יִרְאָה'
לְשִׁרְשָׁה - כִּי ב'מִשְׁפָּן' וְ'בֵית־הַמִּקְדָּשׁ' עֵקֶר
ה'יִרְאָה', כְּנִ"ל.

וְעַל־כֵּן עַל־יָדֵי כָּל ה'קִרְבָּנוֹת' שְׁבִבִית־
הַמִּקְדָּשׁ, נִמְשָׁךְ בְּחִינַת 'אֹיִר הַנָּח
וְהַזָּד', שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל־יָדֵי ה'צְדָקָה' וְכוּ'.

זָוָה בְּחִינַת מָה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג,): עַל
פְּסוּק (אֶסְתֵּר ג, ט): "וַעֲשֵׂרֶת אֲלָפִים
כֶּבֶד כֶּסֶף" - שֶׁמִּפְּלֵת הַמֶּן הָיָה, עַל־יָדֵי
הַשְּׁקָלִים שְׁנוֹתֵינִי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ שָׁם:
"רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשִׁקְלֵיךְ" - כִּי
ה'שְׁקָלִים' הֵם נְדִיבוֹת לֵב, בְּחִינַת 'צְדָקָה'.

זָוָה שְׂרָמְזוֹ הַתְּנָא בְּלִשׁוֹנוֹ־הַקְדוּשׁ (שְׁקָלִים
פ"א מ"א): "בְּאַחַד בְּאֶדְר מִשְׁמִיעִין עַל
הַשְּׁקָלִים", "מִשְׁמִיעִין" דִּיקָא. כִּי עַל־יָדֵי
ה'שְׁקָלִים' שֶׁהֵם בְּחִינַת 'צְדָקָה' - עַל־יָדֵי־זָוָה
מִשְׁמִיעִין לְמִדְּחָקִים, אֵת 'דְּבוּרֵי הָאֱמוּנָה
הַקְדוּשָׁה', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'דְּבוּרֵי מְרֻדְכִי',
בְּבְחִינַת "וַיִּמָּצָא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֻדְכִי"
[הַמְבָאָר שָׁם בַּהַתּוֹרָה] - שְׁעַל־יָדֵי־זָוָה עֵקֶר
'מִפְּלֵת הַמֶּן־עַמְלֶכְךָ', שֶׁהוּא זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ'
שֶׁנֶּאֱחָז בַּה'טוֹב'.

כִּי עַל־יָדֵי ה'שְׁקָלִים', בְּחִינַת 'צְדָקָה' -
עַל־יָדֵי־זָוָה נַעֲשֶׂה 'אֹיִר הַנָּח וְהַזָּד', עַד
שֶׁמִּשְׁמִיעִין לְהַטוֹב אֵת מַעֲלָתוֹ, שְׁעַל־יָדֵי־
זָוָה יוֹצֵא מֵהֵם וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה, שְׁעַל־יָדֵי־זָוָה
נוֹפֵל וְנִתְבַטַּל זְהַמַּת הַמֶּן־עַמְלֶכְךָ וּמַעֲבִירִין
אוֹתָן מִן הָעוֹלָם.

טז.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, בְּכוֹר בַּהֶמָּה טְהוֹרָה ד, ו־כג - עַל־פִּי לְקוּטִי־
מוֹהַר"ן ח"א קפ"ה, כְּד יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁתְּלִימוֹ בְּעוֹבְדֵי־יְהוָה)

אָנוּ מִקְדִּימִין עֵתָה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ 'יִרְאָה'
עַלְפָּא דְעַלְפָּא' וְכוּ' הַזֹּאת, בְּאַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת וּפּוֹרִים שֶׁמִּקְדִּימִין אוֹתָם קָדָם
פְּסַח.

כִּי 'פּוֹרִים וְאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם 'הַכֶּנֶּה
לְפִסַּח', שֶׁהוּא 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', שֶׁעֲקָרוֹ
הָיָה בְּשִׁבִיל לְקַבֵּל אֵת הַתּוֹרָה וְכוּ'.

יז.

(לקוטי הלכות, הלואה ג, ח"ט - על-פי לקוטי- מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

וזהו בחינת 'שקלים' - "שנתקשה משה בהם, עד שהראה לו הקדוש-ברוך- הוא מטבע של אש ואמר לו (שמות ל, יג): 'זה יתנו' (במדבר-רבה יב, יג).

ולכאורה הדבר תמוה: בשלמא 'קדוש-החדש' ו'מעשה מנורה' שיד להתקשות עליהם - פי יש בהם חכמות גדולות ועמקות, אבל 'שקלים' שצריכין כל אחד ואחד לתן "מחצית השקל" בכל שנה - מה קשוי הבנה שיד כאן?

אך באמת: נתינת שקלים לכפר על בני ישראל, הוא בחינת 'תקון העזות-דקדשה'.

כי עקר ה'עזות' הוא ב'ממון', בחינת (משלי יח, כג): "עשיר יענה עזות", בחינת (משלי י, טו): "הון עשיר קרית עז". וישראל באו לידי 'חטא העגל', שהוא 'עזות' גדול מאד, העקר היה על-ידי רבוי הזהב' שהיה להם, כמו שכתוב (דברים א, א): "ודי זהב", וכמו שאמרו רז"ל (ברכות לב): "מרב זהב שהשפעת להם" וכו'.

ו'שקלים' שנותנין ל'מעשה המשפן' ול'קרבנות צבור', הם תקון חטא זה, כמו שאמרו רז"ל (ירושלמי שקלים פ"ב ה"ג; תנחומא תשא י; רש"י שמות ל, טז): "שעקר השקלים ונדבת המשפן, היה לכפר על עון העגל.

נמצא: ש'שקלים' הם 'תקון העזות-דקדשה'. ועל זה נתקשה משה מאד: כי לכאורה היו צריכין להתרחק מה'עזות' עד קצה האחרון, מאחר שעל-ידי ה'עזות' באו לידי חטא זה.

ובאמת: לא כן הדבר - כי אף-על-פי שצריכין להתרחק מה'עזות' מאד מאד, פי "עז פנים לגיהנם" (אבות פ"ה מ"ב), אף-על-פי-כן בהכרח צריכין 'עזות-דקדשה', ואי-אפשר להתקרב אל הקדשה, כי אם על-ידי 'עזות-דקדשה'.

ועל-כן צריכין לשקל דרכיו מאד, שיהיה לו 'עזות-דקדשה' דיקא, ואף-על-פי-כן לא יהיה נכשל חסו-שלום ב'עזות דסטרא-אחרא', וכמבאר שם בסוף המאמר הנ"ל (ח"א כב).

ועל-כן נתקשה משה רבנו על-זה: איך להשיג זאת ולהכניס דרך זה בישראל.

כי 'שקלים' שנותנין מממזנם ל'נדבת המשפן', וה'ממון' - הוא בחינת 'עזות', שעל-ידי-זה באו ל'חטא הנ"ל' [חטא העגל] בנ"ל.

ועל-כן היה ראוי עכשו, להרחיק ה'ממון' שהוא בחינת 'עזות' לגמרי, ולבלי להשתמש עוד עמו בכלל.

והשם-יתברך צוה להפך, ודיקא בדבר שקלקלו בו יתתקנו, וצוה עליהם: שדיקא על-ידי ה'ממון' שהוא בחינת 'עזות', יתקנו חטאם.

כי על-ידי ה'צדקה' שיתנו מממזנם ל'נדבת המשפן', יתתקן כל ממזנם ויחזר אל הקדשה, ועל-ידי-זה יתתקן ה'עזות' הנמשך משם, ויזכו ל'עזות-דקדשה'.

וכן מרמז שם במאמר הנ"ל: ש'צדקה' הוא בחינת 'עזות-דקדשה' - פי איתא שם: "שכל ה'קולות' הם בחינת 'עזות'".

ואמר רבנו ז"ל אז בפרוש: "שגם קול קשקוש המטבעות של מעות

צדקה, הוא בחינת עזות דקדושה", במבאר בהשמטות שלא נדפסו עדין (חיי-מוהר"ן זי).

ועל-כן נקראים 'שקלים' - פי יש בזה 'משקל גדול', שצריכין לשקל דרכיו מאד בזה, לבלי להכשל חסוֹשֵׁלוֹם ב'עזות דסטרא-אחרא', רק להתגבר להכריע ה'משקל' אל הקדושה, להעלות כל ה'עזות' אל הקדושה - בחינת (שמות ל, יג): "מחצית השקל תרומה לה", וכן"ל.

ועל-ידי-זה דיקא, זוכין לכפרה ולסליחה על כל עוונותיו, בחינת: "לכפר על נפשתיכם", הנאמר ב'שקלים' (שם פסוק טו).

פי מי שנכשל בעוונות חסוֹשֵׁלוֹם, אי-אפשר לו להתקרב להשם-יתברך בשום אפו, ולזכות לכפרה ולסליחה, פי אם על-ידי 'עזות דקדושה' דיקא.

פי עליו מתגברים המונעים והמעכבים מאד מאד, ובו מתגרים העזי-פנים והליצנים ביותר, למנעו מדרך-החיים באמת. וגם בדעתו יכול לפל מאד מאד, מחמת גדל פשעיו, וגם צריך שיעבר עליו אלפים עליות וירידות.

ומחמת כל זה, ויותר מזה, אם לא יהיה לו 'עזות דקדושה', ויהיה חסוֹשֵׁלוֹם מנוול ורע-מזל' שקורין 'שלימזלניק', ויתבטל לפני כל המונעים אותו, מחמת שנדמה לו שהם טובים וצדיקים מפניו - בודאי לא יוכל להתקרב להשם-יתברך בשום אפו וכו' (עין עוד בפנים).

על-כן מי שרוצה לשוב להשם-יתברך, בפרט בדורות הללו - אי-אפשר לו להתקרב אל הקדושה בשום אפו, ולזכות למחילה וכפרה, פי-אם על-ידי 'עזות-

דקדושה', שצריך להתגבר בעזות גדול מאד, לעמד נגד המונעים מדרכי-השם.

וזה בחינת: "לכפר על נפשתיכם", הנאמר ב'שקלים' שהם בחינת 'צדקה' - שעל-ידי-זה זוכין להתקרב להשם-יתברך, ולעמד בנגד המונעים'.

הן שהם צדיקים מפניו, או בינונים, או רשעים, יהיה מי שיהיה - מאחר שהם אינם מקרבים אותו להשם-יתברך, רק לפי דבריהם ימנעו אותו מלהתקרב לצדיקים וכשרים אמתיים, הרוצים לאחז בידו, לקרבו להשם-יתברך - על-כן צריך שיהיה לו 'עזות דקדושה' נגדם.

וכן צריך שיהיה לו 'עזות דקדושה' נגד השם-יתברך - לבלי להתביש להתר חתירה להתקרב אליו תמיד, אף-על-פי שעשה מה שעשה, אף-על-פי שכבר התחיל פמה פעמים, ורצה להתקרב לעבודת השם-יתברך ואחר-כך נפל, אף-על-פי שנפל למה שנפל, אפלו אם היה כך פמה וכמה פעמים אין מספר, אף-על-פי שהבטיח פמה פעמים להשם-יתברך שלא יעשה עוד מה שעשה, ולא קים דברו, והיה גרוע מבתחלה וכו'.

אף-על-פי-כן, אל יסתכל על-זה כלל, ויסלק הבושה מעל פניו, ויעז פניו נגד השם-יתברך בכל-פעם, וישתטח ויבקש מלפניו בכל עת תמיד: שיקרבהו לעבודתו יתברך, וישיבהו בתשובה שלמה לפניו וכו'.

ואם יהיה לו עזות כזה, ויותר מזה, פי אי-אפשר לבאר הכל בפרוש - אז יזכה בודאי: שימחל לו השם-יתברך כל עוונותיו, בחינת "לכפר על נפשתיכם", שזוכין על-ידי 'שקלים' שהם בחינת

‘צדקה’, בחינת ‘עזות־דקדשה’ - שעל־ידי־ זה דיקא יתקרב להשם־יתברך, “וישב אל ה’ וירחמהו” (ישעיה נה, ז), אמן ואמן.

וזהו שאמרו רז”ל (מגלה יג:) על פסוק (אסתר ג, ט): “ועשרת אלפים כפר כסף אשקול” וכו’ - “שאמר הקדוש־ברוך־הוא: רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך” וכו’.

כי עקר ההתגברות המן־עמלק, הוא על־ידי ‘עזות’ וכו’ - ועל־כן אמר: “ועשרת אלפים כפר כסף אשקול” וכו’, כי עקר ההתגברותו היה על־ידי־זה, על־ידי רבוי ממוזן, ששם כל ה‘עזות’ וכנ”ל - כי סבר שכל ה‘עזות’ אצלם, מאחר שיש לו ‘עשירות הרבה’, ששם כל ה‘עזות’ כנ”ל.

וסבר: “שאיך לישראל חס־ושלום, שום ‘עזות’ בכלל, ועל־כן לא יוכלו חס־ושלום לעמד בנגדו” - כי אי־אפשר לעמד בנגד ה‘עזי־פנים’ שבכל דור ודור, כי אם על־ידי ‘עזות־דקדשה’.

והם סוברין: שכל ה‘עזות’ אצלם, ואין לבני ישראל הכשרים והתמימים שום ‘עזות’ כלל, מחמת שהם הולכים בתמימות ופשיטות, על־כן סוברים ה‘עזי־פנים’: שאין להכשרים האמתיים שום ‘עזות’, ועל־כן רוצים חס־ושלום להתגבר עליהם בעזותם הרעה, לבלבלם מעבודתם חס־ושלום.

ועל־כן אמר השם־יתברך ל’המן’, שהוא בחינת ‘עזי־פנים’ שבדור: “רשע! כבר קדמו שקליהם לשקליך” - כי ‘נתינת השקלים’ שהוא ‘צדקה’, הוא בחינת ‘עזות־דקדשה’ כנ”ל.

הינו: שכבר הקדימו ונתנו ישראל ‘שקלים’ - שעל־ידי־זה זכו לקבל ‘עזות־דקדשה’.

הינו: כי אדרבא, בני ישראל הכשרים, יש להם ‘עזות גדול ביותר’, דהינו ‘עזות־דקדשה’ - כי אי־אפשר לקבל ה‘תורה’ ולכנס בה‘קדשה’, כי אם על־ידי ‘עזות’ וכו’.

ועל־כן על־ידי ‘עזותן דקדשה’, בודאי יוכלו לעמד בנגד ה‘מן־הרשע’, וכן בנגד כל ה‘עזי־פנים’ שבכל דור - הליצנים והמלעיגים המונעים מדרכי־השם.

ועל־כן עקר סוף מפלתו של המן היה, כשאמרה אסתר בפניו ובעיניו לפני המלך (אסתר ג, ו): “איש צר ואויב המן הרע הזה” - שזהו בחינת ‘עזות גדול דקדשה’, שהעזה פניה מאד בנגדו.

כי עקר מפלתו היה על־ידי ‘עזות־דקדשה’ שיש לישראל, שזהו בחינת: “כבר הקדימו שקליהם לשקליך”.

יח.

(לקוטי הלכות, מתנה ומתנת שכיב־מרע, טי - על־פי לקוטי־מוהר”ן ח”ב סז, בראשית, לעיני כל ישראל)

‘פרשת שקלים’ - זה בחינת ‘בנין בית־המקדש’ - כי “ה‘שקלים’ הם בשביל ‘בנין המשכן’, שהוא בחינת ‘בית־המקדש’, או בשביל ‘קרבנות צבור’ שהיה בבית־המקדש” (מגלה כט:).

ועל־כן על־ידי ‘נדבת המשכן’, שהם ה‘שקלים’, שעל־ידי־זה עוסקין ב’בנין בית־המקדש’ - על־ידי־זה מתגבר ה‘ראש בית’ (תקוני־זהר יח: כד.), ונכנע ה‘ראש כל חוצות’ (איכה ד, א), וכנ”ל.

וזה בחינת (שמות ל, יב): “כי תשא את ראש בני ישראל”, “ראש בני ישראל” דיקא, בחינת ה‘צדיק־האמת’ שהוא “ראש בני ישראל”, בחינת ‘ראש בית’ הנ”ל.

הנ"ל: "שֶׁעָקַר שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה, הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה" (עג"ש).

וְהוּא רָצָה לְהַתְּגַבֵּר כַּנֶּגֶד זֶה, כִּי עָקַר הַתְּגַבְרוֹתוֹ הוּא כַּנֶּגֶד הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא 'עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה' - כִּי עָקַר הָאֱמוּנָה תְּלוּי בַּתְּפִלָּה - שֶׁצְּרִיכִין לְהֶאֱמִין: שֶׁשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ כָּל יָכוֹל, וְהוּא מְלֵא רַחֲמִים, וּמִתְאַוֶּה לְתַפְלָתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתָם תָּמִיד.

וְזֶהוּ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מגלה יג): "שֶׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: וְשָׁעָ, כָּבֵד קִדְמוֹ שֶׁקְּלִיָּהֶם לְשֶׁקְלִיָּה, תָּמֹן תְּגִינֶנּוּ, בְּאֶחָד בְּאֶדְר מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים".

כִּי עָקַר הַצְּדָקָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת 'שְׁקָלִים' - כִּי מִבְּאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל: שֶׁצְּדָקָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת 'מִשְׁפָּט', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יוֹדְעִין אִיךְ לִלְחֹם עִם הַחֶרֶב, שִׁיְהִיָּה "קוֹלֵעַ אֶל הַשְּׁעָרָה וְלֹא יַחְטֵא" (שופטים כ, טז), וְכוּ', עֵינֵי-שָׁם - שֶׁזֶּהוּ בְּבַחֲיַנַּת 'שְׁקָלִים'.

הַיְנוּ: שֶׁהַצְּדָקָה הִיא בְּבַחֲיַנַּת 'שְׁקָלִים' - מִחֲמַת שְׁעַל-יְדֵי 'צְדָקָה' זֹכֵכִין לְבַחֲיַנַּת 'מִשְׁפָּט', שֶׁזֶּהוּ בְּבַחֲיַנַּת 'שְׁקָלִים', בְּבַחֲיַנַּת 'מִשְׁקָל' - שֶׁ"יְכַלְכַּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט" (תהלים קיב, ה), דְּהַיְנוּ: בְּ'מִשְׁקָל', שִׁיְהִיָּה "קוֹלֵעַ אֶל הַשְּׁעָרָה וְלֹא יַחְטֵא", כַּנ"ל.

וּבְעֵינֵי 'שְׁקָלִים', הִיָּה בְּלִבִּי הַרְבֵּה לְבָאֵר, אֵךְ לֹא אֶסְתִּיעַ מִלְתָּא לְכַתְּבוּ בְּזַמְנֹו וְנִשְׁפַּח.

וּכְשֶׁרוֹצִין לְנִשְׂא וּלְהָרִים אֶת הָרֹאשׁ-הָאֵמֶת' עַל הָרֹאשׁ שֶׁל שְׁקָר' - צְרִיכִין לְתֹן 'שְׁקָלִים' לְנִדְבַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת 'בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ'.

כִּי עַל-יְדֵי 'בְּנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', מִתְּגַבֵּר הַ"רֹאשׁ-בֵּית" - כִּי הַצְּדִיק-הָאֵמֶת' וּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, הֵם בְּבַחֲיַנַּת אַחַת, וּמֵאִירִין וּמִחֲזִקִין זֶה אֶת זֶה.

וְעַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים, שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַּת 'בְּנִין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', בְּבַחֲיַנַּת הַתְּגַבְרוֹת מְאוּרֵי-אֹר', 'רֹאשׁ-בֵּית' - עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָע הַמֶּן-עַמְלֵק, שֶׁהוּא הַהֶפֶךְ. וְעַל-כֵּן קוֹרִין אַחֲרֵי-כֵן 'פְּרִשְׁת זְכוּר' וְכוּ'.

כִּי הָא בְּהָא תְּלִיָּא: כְּשִׁישׁ 'בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ', נִמְחָה זְכוּר עַמְלֵק, שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנַּת הָרֹאשׁ-כְּלִי-חֹצוֹת, שֶׁהוּא הַחֶרֶיב אֶת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.

וְעַל-כֵּן עָקַר 'מִפְּלַת הַמֶּן, הִיָּה עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל לְשֶׁקְלִיָּה: "וְשָׁעָ, כָּבֵד קִדְמוֹ שֶׁקְּלִיָּהֶם לְשֶׁקְלִיָּה".

יט.

(לקוטי-הלכות, נחלות ד, טו - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ב, אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים)

עַל-כֵּן רָצָה הַמֶּן יִמַּח-שְׁמוֹ, לְהַתְּגַבֵּר כַּנֶּגֶד 'צְדָקוֹת יִשְׂרָאֵל' שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַּת 'שְׁקָלִים', וְאָמַר (אסתר ג, ט): "וְעֵשְׂרֵת אֲלָפִים כָּבֵד כֶּסֶף, אֲשַׁקֵּל עַל-יְדֵי עֲשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהַבִּיא אֶל גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ".

כִּי 'צְדָקָה' - בְּבַחֲיַנַּת 'תְּקוּן-הַמִּשְׁפָּט', שֶׁהוּא 'תְּקוּן-הַתְּפִלָּה' - כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה

חֵדֶשׁ אֲדָר

א.

(השְׁמָטוֹת לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן - גְּדַפְס בְּסוּף סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂי־וַיִּזְכֹּר, דְּפוּס רִאשׁוֹן תַּקַּע"ה)

'אֲדָר' - רִאשֵׁי-תְבוּת (תְּהִלִּים קִיט, קס):
"רִאשׁ דְּבִרְךָ אֱמֶת". וְהָיָה בְּזֶה
הַמָּשָׁף, אֲךָ לֹא זָכִינוּ לְקַבְּלוֹ וְכוּ'.

ב.

(לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, דִּינִים ג, יט)

'אֲדָר' - הוּא בְּחִינַת 'אֱמֶת', כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
רַבֵּנוּ ז"ל (השְׁמָטוֹת הַנ"ל): שֶׁ'אֲדָר' -
הוּא רִאשֵׁי-תְבוּת (תְּהִלִּים קִיט, קס): "רִאשׁ
דְּבִרְךָ אֱמֶת".

[כַּמְבָּאָר שֶׁם בְּפָנִים הַהֲלָכָה (עַל-פִּי ח"א ט וְתוֹמָת יִכְסִימוּ/
וְעַל-פִּי ח"א קיב צִהַר תַּעֲשֶׂה לַתְּבִיחָה): שֶׁהַדְּבוּר שֶׁל אֱמֶת יֵאִיר
לוֹ בְּתוֹךְ הַשֶּׁקֶר וְהַחֲשׂוֹף שֶׁמִּסְבִּיחַ אוֹתוֹ מִכָּל צַד. עֵינֵי-שָׁם].

[מִכְתָּבֵי-שְׁמוּאֵל ח"א, מִכְתָּב ל, ד' פְּקוּדֵי: רַבֵּנוּ ז"ל
מְבִיא: "שֶׁ'אֲדָר רִאשֵׁי-תְבוּת: רִאשׁ דְּבִרְךָ אֱמֶת" -
שֶׁיִּכְוֵלִין לְזַכּוֹת לְדַבַּר דְּבוּרֵי אֱמֶת לְפָנֵי הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ
בְּהַתְּבוּדוֹת וְתַפְלָה].

ג.

(תִּי-מוֹהַר"ן תַּקְסָב; לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת,
עֲנִין אַרְבַּע-פְּרָשִׁי־וַיִּזְכֹּר, א, ב)

שֶׁמַּעֲתִי מֵרַבֵּנוּ ז"ל: "שֶׁזְּמַן נְתִינַת הַצְּדָקָה
שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הוּא בְּאֲדָר".

כִּי אַז הוּא זְמַן נְתִינַת הַצְּדָקָה - כִּדִּי
לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת הַמְּוָנֵי-עַמְלֵק, שֶׁהוּא
כְּרוּךְ אַחַר רִגְלֵי הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'אֲדָר', שֶׁהוּא סוּף הַשָּׁנָה.

וְכֵן אָמְרוּ רַז"ל (שְׁקָלִים פ"א מ"א): "בְּאֲחָד
בְּאֲדָר מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים".

ד.

(לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, עֲנִין אַרְבַּע פְּרָשִׁי־וַיִּזְכֹּר)

עֵקֶר 'הַתְּגַבְרוֹת עַמְלֵק' - בְּחֵדֶשׁ הָאֲחֵרוֹן
וְהַסּוּף שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא 'חֵדֶשׁ
אֲדָר' וְכוּ'.

ה.

(לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, תַּשְׁעָה-בְּבָב וְשִׁאָר-תַּעֲנִיּוֹת ד, יח -
עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א סא, 'חֲדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן')

'אֲדָר' - הוּא הַחֵדֶשׁ הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר מֵהַשָּׁנָה,
שֶׁהוּא סוּף הַשָּׁנָה, וְאִז צְרִיכִין
לְהַכְלִיל בְּשִׁכְלֵי-הַפּוֹלֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'כָּלְלִיּוֹת שְׁתֵּי-עָשָׂר אַבְנֵי יַעֲקֹב' בְּאֶבֶן
אַחַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבָטִים',
שֶׁהֵם 'שְׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה', שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'לְבָנָה' - כִּי "כָּל הַחֲדָשִׁים גִּמְנִין
לְלְבָנָה" (סִפְרָה כט.).

שֶׁכָּלֵם צְרִיכִין לְהַכְלִיל בְּאֲחָד בְּהַשְּׁכָל-
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲמָה',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב', שֶׁהוּא 'שִׁכְלֵי-הַפּוֹלֵל',
כְּמוֹ שֶׁאָמַר אֲדַמוּ"ר ז"ל כְּמָה פְּעָמִים (סִימָנִים
א, עד): שֶׁ'יַעֲקֹב, בְּחִינַת 'שְׁמִשׁ', בְּחִינַת 'שִׁכְלֵ'
- הֵינּוּ: בְּחִינַת 'שִׁכְלֵי-הָעֲלִיּוֹן' הַנ"ל.

וְזָהוּ בְּחִינַת 'סוּד הָעֵבוֹר' שֶׁנִּזְכַּר שָׁם בְּהַתּוֹרָה
הַנ"ל, עֵינֵי-שָׁם - כִּי עֵקֶר 'סוּד הָעֵבוֹר',
הוּא לְהַשְׁוֹת הַלְּבָנָה עִם הַחֲמָה. וְעַל-כֵּן
"אֵין מַעֲבְרִין אֶלָּא אֲדָר" (רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה ז), שֶׁהוּא
'סוּף הַחֲדָשִׁים', 'חֵדֶשׁ הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר' - שֶׁאִז
צְרִיכִין לְהַכְלִיל לְבָנָה וְ'חֲמָה' יַחַד.

דְּהֵינּוּ: שְׁשֵׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשֵׁי הַלְּבָנָה'
(שְׁלַחן-עֲרוּךְ, אַרְחֵי-חַיִּים תיז), שֶׁהֵם

בְּחִינַת שְׁנַיִם-עָשָׂר שַׁבָּתִים, שְׁתֵּים-עָשָׂר אַבְנֵי יַעֲקֹב, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוֹת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל - יִהְיוּ כָּלָם כְּלוּלִים יַחַד בְּתוֹךְ אָבֶן אֶחָד, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ כָּל הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר שַׁבָּתִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶמֶה, בְּחִינַת שֶׁכֶל הַכּוֹלֵל הָעֲלִיּוֹן.

וְכַל־זֶה זֹכֵין עַל-יְדֵי אֲמוּנַת-חֻכְמַיִם, עַל-יְדֵי שְׂמֵאֲמִינִים בְּהַצְדִּיק-הָאֱמֶת וְכו'.

ו.

(לקוטי-הלכות, חקו"ת העכו"ם ב, ט - על-פי לקוטי-מוה"ר ח"א כה, א' חנוי לן מנא')

"מִשְׁנַבְּנֶם אָדָר מֵרַבִּין בְּשִׁמְחָה" (תענית כט.) - כִּי אִזְ צָרִיכִין לְהַכְנִיעַ קִלְפַת הַמֶּן-עֲמֹלֵק שֶׁהוּא הַמְדָמָה.

וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְהַרְבוֹת בְּשִׁמְחָה - כִּי צָרִיכִין לְשַׂמַּח מְאֹד, בְּמָה שְׁזָכִינוּ לְהִיוֹת מְזַרְעֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשֵׂנוּ גוֹי.

וְעַל-יְדֵי-זֶה מְגַלִּין ה'חן וְהַתְּפָאָרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת הַגּוֹנֵן, שֶׁהוּא אֲדַלַת הַבוֹרָא, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מַכְנִיעִין הַמְדָמָה - וְזוֹכִין לְעֹלֹת לְכָל הַמְדָּרוֹת שֶׁבִּקְדָשָׁה, אָמֵן וְאָמֵן.

וְכַמְבָּאָר שֵׁם בְּסוּף הַתּוֹרָה (ח"א כה, ה): "שֶׁעַל-יְדֵי שִׁמְחָה שֶׁשִׂמַּח בּו יִתְבָּרַךְ וּבְצַדִּיקֵי וְכו', מַכְנִיעִין הַמְדָמָה שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט בְּכָל דְרָגָא, וְעוֹלִין לְמְדָרְגַת הַגְּבוּהָ וְכו'".

ז.

(לקוטי-הלכות, מילה ד, כא-כב)

"אֵין מְעַבְרִין אֶלָּא אָדָר" (ראש-השנה ז). שְׁבוּ פוֹרִים. ו"בְּשִׁנַת הָעֵבוֹר, עוֹשִׂין פוֹרִים-קָטָן, וְפוֹרִים-גְּדוֹל" (שְׁלַחַן-עֲרוּבָה, אר"ח חיים תרצז).

כִּי יֵשׁ שְׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה, כַּנִּגְדַּ שְׁנַיִם-עָשָׂר מְזֻלוֹת" (ספרי-יצירה פ"ה), וְהֵם "כַּנִּגְדַּ שְׁנַיִם-עָשָׂר שַׁבָּתֵי יָה" (תנחומא ויחי טו).

וְזֶה בְּחִינַת (תנחומא שם): "שְׁתֵּים-עָשָׂר שָׁעוֹת הַיּוֹם, וְשְׁתֵּים-עָשָׂר שָׁעוֹת הַלַּיְלָה" - שֶׁכָּל הַזְּמַן, עַל-יְדֵי אֵלוֹ הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשִׁים, וְשְׁתֵּים-עָשָׂר שָׁעוֹת הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה.

וְכָלָם צָרִיכִים לְהַכְלִיל בְּשִׁרְשָׁם, שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן, שֶׁהוּא בְּחִינַת "כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר צְרוּפֵי הַיּוֹי"ה שֶׁבְּשְׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשִׁים, וְשְׁתֵּים עָשָׂר שָׁעוֹת הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה", כִּידוּעַ (שְׁעַר-הַיְחוּדִים פ"י).

וּמִשָּׁם 'סוּדָה-הָעֵבוֹר, שֶׁמְעַבְרִין אֶת הַשָּׁנָה, וְעוֹשִׂין הַשָּׁנָה בַּת 'שְׁלֹשָׁה-עָשָׂר חֲדָשִׁים.

שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְלָלִין הַחֲדָשִׁים שֶׁהֵם הַזְּמַן, בְּבְחִינַת 'תְּלִיסָר תְּקוּנֵי דִיקְנָא, בְּבְחִינַת מְזֻל הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר מְזֻלוֹת, 'כְּלָלִיּוֹת הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר צְרוּפֵי הַיּוֹי"ה, שֶׁשָּׁם 'שְׂרֵשׁ הַזְּקֵנָה-דְּקִדְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן.

וְעַל-כֵּן "אֵין מְעַבְרִין אֶלָּא אָדָר", שֶׁהוּא 'סוּף הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה - כִּדֵּי לְהַכְלִיל הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר חֲדָשִׁים, בְּבְחִינַת 'תְּקוּן הַשְּׁלֹשָׁה-עָשָׂר, שֶׁהוּא הַכְּלָלִיּוֹת שֶׁל כָּל הַשְּׁנַיִם-עָשָׂר תְּקוּנֵי דִיקְנָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן.

וְעַל-כֵּן הַמֶּן-עֲמֹלֵק שֶׁרָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַתְּגַבְּרוֹתָיו הָיָה שֶׁרָצָה לְהַגְבִּיר הַבְּלִיַּהֲזְמַן, שֶׁשָּׁם 'תְּקוּף הַדִּין הַנִּבְּאָחַז בְּהַזְּמַן - עַל-כֵּן רָצָה "לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד" וְכו' (אסתר ג, יג; ז, ד).

כי 'המן' הוא בחינת 'סְטְרָא־דְמוּתָא' חס' ושלום, ועל-כן "הפיל פור מיום ליום ומחדש לחדש" (שם ג, ז) - כי תלה הכל ב'זמן', וחשב בעצם חכמתו הרעה, היום והזמן שיוכל להתגבר על ישראל חס' ושלום.

"וּנְפֹל לֹו הַגּוֹרֵל בְּאָדָר, וְשִׁמְחָה" (מגלה יג) - מחמת שחשב: שאז הוא בחינת 'אריכת-הזמן', מאחר שהוא 'סוף חדשי השנה', שהוא בחינת 'אחרית השנה', ששם 'אחיזת הזמן' ביותר - כי כל מה ש'הזמן' נתרחק מהתחלתו, מתגבר הטעות של 'אריכת-הזמן' ביותר.

ועל-כן חשב: שאז יתגבר על ישראל חס' ושלום, שאינם רוצים לילך אחר 'הבלי-הזמן', ודתייהם שנות מפל עם" (שם ג, ח) - כי הם מאמינים בבחינת 'למעלה-מהזמן', ועוסקים כל ימיהם לקשר ה'זמן' לבחינת 'למעלה-מהזמן', שזהו בחינת 'סודהעבור', שמעברין 'אדר' דיקא בנ"ל.

והוא רצה להתגבר על-זה, כי כפר בזה ואמר: שב'אדר' יתגבר עליהם, על-ידי 'חכמת הפשוף' שלו, שראה: שכפי ה'מזלות' יש לו כח אז להתגבר עליהם חס' ושלום.

ובאמת: היו ישראל אז בסכנה עצומה מאד מאד, כמובא בכל הספרים, כי בודאי כפי ה'מזלות', שהוא בחינת 'תחת-הזמן' - היה לו כח חס' ושלום להתגבר עליהם.

אבל באמת: השם-יתברך חמל עליהם, והאיר עליהם 'הארה נפלאה'

מבחינת 'למעלה-מהזמן', שהוא בחינת 'מרדכי', שהוא בחינת "שנים קדמוניות" (מלאכי ג, ד), כמובא בסימן ס' - שהם בחינת 'למעלה-מהזמן'.

ועל-ידי-זה נתהפך הפור "על ראשו" (אסתר ט, כה) - כי הוא וזרעו נכרתו באותו היום, כי הם 'תחת הזמן'.

אבל ישראל עלו לגדלה נוראה אז - כי זכו לדורות, שיאיר עליהם אז 'הארה נפלאה', מבחינת 'מרדכי', שהוא בחינת 'למעלה-מהזמן', בנ"ל.

ח.

(עלים-לתרופה, א תרומה תקצ"ג)

ועתה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך, ותשמח עצמך בכל מה דאפשר, בפרט כי 'ימי אדר' נכנסין, "שצריכין להרבות בשמחה" (תענית כט).

ותתחיל מעתה לעשות 'אהשורוש שפיל' [משחק; הצגה], ו'קבצן-ועשר שפיל', ו'קיצ'והרף שפיל', ושאר מיני 'שפיל וצחוק'.

וגם מוסר כתב זה, רבי נחמן [מטולטשין], וכל אנשי-שלוֹמנו - פלם חובה מטלת עליהם להרגיל בשמחה, על-ידי כל מיני 'מלי-דשטותא'.

ובפרט ב'פורים בעצמו' תהיה "אך שמח" (דברים טז, טו). **און טאקע פארט האפ, פארט און פארט און פארט** [ובכל-זאת רק שמחה, בכל זאת, ובכל-זאת, ובכל-זאת].

ז' אדר

– הלולת משה רביא מהימנא עליו השלום –

עניני הסתלקות משה רביא מהימנא – רצון שברצונות'

[מי יתן והיה לנו מנהיג הדור, רועה נאמן וכו', כמו 'משה רבנו' עליו השלום. (לקוטי מוה"ק ח"ב לט)]

בחינת רצון איך סוף המלבש ברצונות,
ב'תמונות אותיות, בבחינת מלכות.

"בז' באדר מת משה, ובז' באדר נולד משה"
(מגלה יג: סוטה יב. קדושין לח.)

וזה: "מול בית פעור" – כי אמרו חז"ל
(לקוט דברים תתקסח): "למה נקרא שמו
'פעור', על שם שפוער פיו" – פי שפוגמין
ב'מלכות, אזי יש לו פח לפער פיו'
בצרופים רעים.

א.

(ח"א ד, ט)

וזה בחינת 'התפשטות הגשמיות' – פי
כשרוצה להכליל ברצון איך סוף,
צריך לבטל ה'ישות' שלו.

אבל משה שתקן מדת המלכות' – על-
ידי זה לא היה יכולת ביד פעור'
לפער פיו.

וזה שכתוב בזהר (יתרו פח): "שהסתלקות
משה בשבת, בשעתא דמנחה, שאז
התגלות רעוא דרעיון" – שהוא בחינת
רצון איך סוף, שכל הרצונות מקבלין
חיותם ממנו.

וזה: "ולא ידע איש", "אפלו משה לא
ידע" (סוטה יד.) – פי נתבטל לגבי איך-
סוף.

וזה מחמת שבטל משה' כל ישותו,
כמו שכתוב (שמות טז, זח): "ונחנו
מה".

וכל זה היה בזותו – אבל בודאי גם
בחייו היה לו 'התפשטות
הגשמיות', והיה מדבק עצמו באור איך-
סוף. אבל ה'התפשטות' היה בבחינת (יחזקאל
א, יד): "והחיות רצוא ושוב", פי הקדוש-
ברוך הוא רוצה בעבודתנו וכו'.

וזה פרוש (דברים לד, ו): "ויקבר אתו בני
בארץ מואב מול בית פעור, ולא ידע
איש את קברתו עד היום הזה".

ובשעה שנתבטל לגבי איך סוף – אזי הוא
בבחינת: "ולא ידע איש" –
שאפלו הוא בעצמו אינו יודע מעצמו. אבל
זאת הבחינה צריך להיות "רצוא ושוב" –
כדי שיתקיים ישותו.

"ויקבר אתו בגיא" – זה בחינת 'אין', כמו
שכתוב (ישעיה מ, ד): "כל גיא
ינשא".

נמצא: כשהוא בבחינת "ושוב" – אזי
צריך להראות גם לדעתו!

"בארץ מואב" – זה בחינת 'מלכות' –
ש'דוד' בא מ'מואב'. שנסתלק
משה בתוך 'איך סוף', בתוך רצון-
שברצונות, בתוך רעוא דרעיון, שהוא

כי מתחלה בשעת 'דבקות' - היה נתבטל
ה'דעת', כמו שכתוב: "ולא ידע איש".

וכשהוא בבחינת "ושוב", ששב ל'ישותו'
- אז שב ל'דעתו', ואז הוא יודע
'אחדות האין-סוף וטובו וכו'.

ב.

(ח"א, ה)

"ויאמר ה' אל משה קרא את יהושע
ואצוננו" (דברים לא, יד). היה צריך
אז למסור הכל ל'יהושע', ואין שלטון ביום
המזות" (קהלת ח, ח), כי בשעת 'הסתלקות
הצדיק, אין לו שליטה וכח להאיר
ל'יהושע'.

על-כן דיק: "ואצוננו", אני בעצמי - כי
חזרה ה'ממשלה' להקדוש-ברוך-
הוא.

ג.

(ח"א, ח)

'משה' הוא מבטל ה'עבודה-זרה'.
ובשביל-זה נקבר "מול בית
פעור" (דברים לד, ז), "כדי לבטל העבודה-
זרה שבפעור" (סוטה יד. "לכפר על מעשה פעור")
- כי 'מש"ה' גימטריא 'חרון א"ף' (מגלה-
עמקות, ואתחנן אופן ד; קלז), כי הוא מבטל 'חרון-
אף' של ה'עבודה-זרה' וכו'.

ד.

(ח"א, ח)

"הפיל פור הוא הגורל" (אסתר ג, ז),
"בחדש שמות בו משה" (מגילה
יג:).

כי 'המן' שהוא בחינת 'עבודת-אלילים',
"שעשה עצמו עבודת אלילים" (מגלה
יג:), חשב: "שכבר מת משה המבטל פח

ה'עבודה-זרה', ואין עוד מי שיוכל לבטלו!"
- אבל 'מרדכי ואסתר' היה להם הכח הזה!

ה.

(ח"א, ה)

"יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני
בני ישראל. לכן לא תביאו וכו' אל
הארץ. הנה מי מריבה" (במדבר כ, יביג) -
משה נסתלק קדם זמנו, והשכינה מיכלת
ובוכה עליו.

"להקדישני לעיני בני ישראל" -
'להקדישני' דיקא - כי על-
ידי ה'תפלה של רבים, נתקדש השם-
יתברך.

"לכן לא תביאו וכו' אל הארץ" - רמז
על 'הסתלקותו' - כי ה'קדשה' גם-
כן נתוסף למעלה בשעת 'פטירת הצדיק'.
(עין חיי-מוהר"ן פג).

ו.

(ח"א, נח, א-ב)

'באר' ו'ענן' ו'מן', כלם חזרו בזכות
'משה', כמו שאמרו חז"ל (תענית ט.
על זכריה יא, ח): "ואכחד שלשת הרעים בירח
אחד" - "כשנסתלק משה בירח אדר,
נסתלקו באר וענן ומן, והוי כאלו מתו כל
השלש (משה אהרן ומרים) בירח אחד".

ו'משה' היה נשמתו כלול מ'שלשה
אבות' (תקוני-זהר קיב. השמטות-הזהר
ח"א רסו:).

ולעתיד בשעת התחיה, יקום משה
כלול משלשה אבות במקדם,
בחינת (קהלת א, ט): "מ'ה ש'היה הוא
ש'היה", בחינת (דברים לא, טז): "הנה ששב
עם אבתיו וקם" - שיקום בתחיה כלול
משלשתן.

ז.

(ח"א רטו)

דע: שיש 'פדיון' אחד, שכולל כל העשרים וארבעה בתידינים, ויכול להמתיק כל העשרים וארבעה בתידינים' (עי' חיימוהר"ן נה).

ולזה ה'פדיון' צריך 'עתרצון', בחינת 'התגלות מצה-הרצון', כמו בשבת במנחה.

אך אפלו הצדיקים, לאו כל אחד יודע זה הפדיון, ולא נמצא בי"אם חד בדרא שידע זה הפדיון.

ופעמים אפלו כשזה הצדיק עושה פדיון, אינו מועיל - מחמת פי גם למעלה תאבים מאד לפדיון כזה וכו', ועל-כך כשבא להם זאת ההמתקה, משתמשים עמה לצורך דבר-אחר - דהינו: שעל-ידי-זה נעשין 'גרים'.

כי "כל זמן שיש עכו"ם בעולם, חרוץ-אף בעולם" (ספרי ראח), וכשמתקין הדין והחרוץ-אף, נמתק העכו"ם ונעשין גרים.

וזה היה עבודת 'משה רבנו' עליו-השלום, כל ימי חייו, וגם לאחר מותו, כי השתדל לקרב הערב-רב, פדי לעשות גרים, וגם במותו נקבר "מו"ל בית פעור" (דברים לה, ז) - "פדי להמתיק העכו"ם" (על-פי סוטה יד. "לכפר על מעשה פעור"), פדי שיהיו נעשין 'גרים'.

ועל-כך "נסתלק בשבת במנחה, שאז הוא עת-רצון" (זהר יתרו פח:) - פדי להמתיק כל העשרים וארבעה בתידינים - פדי לעשות גרים'. כי כל עבודת 'משה':

להמתיק ה'חרוץ-אף' של העכו"ם, לרצון.

ועל-כך 'משה' עומד בין 'שמד' לרצון - כי מספר 'מש"ה' (345), הוא ממצע בין מספר 'שמ"ד' (344) למספר 'רצו"ן' (346) - כי הוא עומד תמיד להמתיק ה'שמד' להפכה לרצון פנ"ל.

[שמד' נקרא כל דבר שהוא כנגד רצון-השם - והוא מעלה כל השמדות האלו לרצון (על-פי 'לקוטי-הלכות', ברכת-השחר [ח].

ח.

(ח"ב ז, ז)

הכנעתם של ה'חיות-רעות', 'הכמי' הטבע', בחינת 'מצח הנחש' - הוא על-ידי 'חכם גדול שבקדשה', שיכול לקשר כל הרצונות ב'שרש הרצון', ששם הוא בחינת 'הסתלקות משה' (זהר יתרו פח: נשא קכט.).

והוא בחינת 'מצח הרצון', בחינת (שמות כח, לח): "והיה על מצחו לרצון".

וצריך לקשר כל הרצונות שיש בעולם, ל'שרש הרצון' - ועל-ידי-זה הוא מתגבר ומכניע וסותר דעות 'הכמי-הטבע', שפופרים ברצון.

ט.

(ח"ב ז, יא)

"זמנא חדא אזלינא בספינתא, וחינא ההוא אבן טבא דהדר לה תנינא, ונחת בר אמוראי לאתויה, אתא תנינא קא בעי בלע לספינתא, אתא צפרא פושקנצא, פסקה לרישה" (בבא-בתרא עד:).

"זמנא חדא אזלינא בספינתא" - זה בחינת 'שרש-הרצון', ששם

'קבורת משה' שנסתלק ב'שרש-הרצון'.
וזו בחינת 'ספינתא', בחינת (דברים לג, כא):
"כי שם חלקת מהקק ספון".

'והזינא שהוא אבן טבא דהדר לה'
תנינא" - בחינת (משלי יא, א):
"אבן שלמה רצונו", בחינת הרצון הנ"ל.

'דהדר לה תנינא" - זה 'מצחה-הנחש'
שמסבב ומתגבר על הרצון.

'ונחת בר אמוראי לאתויה" - הינו
בחינת ה'חכם שבקדשה', בחינת
(משלי ז, ד): "אמר לחכמה אחתי את" -
שה'חכם שבקדשה רצה להתגבר ולהעלות
הרצון, לקשרו ל'שרש הרצון'.

"אתא תנינא קא בעי בלע לספינתא" -
הינו: שבא בחינת 'מצחה-הנחש',
שרש חכמת-הטבע, ורצה לבלע ה'ספינה',
בחינת 'שרש-הרצון', בחינת: "כי שם
חלקת מהקק ספון" - כי 'מצחה-הנחש'
רצה להתגבר גם ב'שרש-הרצון, להטיל
פגם וכפירה שם חסוּש-לום.

"אתא פושקנצא" - הינו: 'עורב' -
"פסקה לרישה" - פרוש: שבא
בחינת 'עורב', דהינו: 'צדקה' - כי עקר
עבודת הצדקה, בבחינת 'עורב', בחינת
(מלכים א יז, ד): "ואת הערבים צויתי
לכלפלך", להפך 'אכזריות' ל'רחמנות' -
ועל-ידי-זה מתגברים על 'מצחה-הנחש',
'חכמת הטבע'.

י.

(ח"ב ה, ט)

וזו בחינת שאחר 'הסתלקות משה', בא
שר צבא ה' ואמר: עתה באתי"
(יהושע ה, יד). 'הסתלקות משה' זה בחינת

'הסתלקות הדעת', בחינת 'שנה', שאז
ה'דעת' מסתלק, ואין נשאר רק ה'רשימו'.

אזי הוא בחינת: "ויאמר וכו' אני שר צבא
ה'" - דהינו 'מלאך' - "עתה באתי" -
כי אז נשאר ה'רשימו' בבחינת מ'לאך' -
בחינת (ברכות נה:): "חלום על-ידי מלאך".

יא.

(ח"ב ה, טו)

"הסתלקות הדעת והמחין, הוא בחינת
'הסתלקות משה', בחינת
'שנה מתוקה' - בבחינת (קהלת ה, יא):
מ'תוקה שנת העבד".

יב.

(ח"ב ז, בסוף)

וזו בחינת 'קבורת משה', שהוא בחינת
'המקיפים', שהם טמונים מעין כל.

וזו (סוטה יד.): "עליונים נדמה להם
למטה ותחתונים נדמה להם
למעלה", הנאמר ב'קבורת משה' - זה
בחינת (דברי-הימים א כט, יא): "כי כל בשמים
ובארץ" - שצריך ה'צדיק' שזוכה לאלו
ה'מקיפים', שיהיה לו בחינת 'כל'.

להראות לעליונים שהם למטה: "שאינם
יודעים כלל בידיעתו יתברך!"
בחינת (זהר תרומה קכז): "מה חמית מה
פשפשת", בחינת: "איה מקום כבודו" (תקוני-
זהר כ, ועוד - קדשת כתר).

ולתפוך: "תחתונים נדמה להם למעלה" -
כי הם משיגים: ש"מלא כל
הארץ כבודו" (ישעיה ג, ג), בחינת: "ואראה את
ה'" (שם שם, א).

[בסוף התורה שם: "וכל אלו הדברים לא באו ככלל, כי
אלו הדברים נאמרו וכו'"]

אֵיטָא עַל-זֶה בְּחַיֵּי-מוֹתֵר"ן מַב: הַדְּבָרִים הַנִּכְתָּבִים אַחַר הַתּוֹרָה "וַיְהִי מִקֶּץ, כִּי מָרַחֵם יְנַהֲגִם", בְּלִקּוּטֵי-תַנְיָנָא בְּסִימָן ז', הַמַּתְחִילִין: "וְזֶה בְּחֵינַת קְבוּרַת מֹשֶׁה וְכוּ' - אֵלּוּ הַדְּבָרִים הֵם מִהַדְּבָרִים שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל לִפְנֵי אֲנָשֵׁי שְׁלֹש־סַעֲדוֹת אַחֲרָיִם, הֵינּוּ לִפְנֵי עֲלִיּוֹנִים. כִּי יֵשׁ אֲנָשֵׁי שְׁלֹשׁ סַעֲדוֹת אַחֲרָיִם שֶׁאָמַר לִפְנֵיהֶם גַּם-כֵּן תּוֹרָה.

וּמוֹכֵן מִדְּבָרָיו: שֶׁשָּׁשְׁעָה שֶׁאָמַר לִפְנֵינוּ תּוֹרָה, עוֹמְדִים שָׁם מִי שֶׁעוֹמְדִים, וְאָמַר לִפְנֵיהֶם גַּם-כֵּן מַעֲנִין הַתּוֹרָה שֶׁאָמַר לִפְנֵינוּ! אֲבָל בּוֹדָאֵי אוֹתָהּ הַתּוֹרָה שֶׁאָמַר לִפְנֵיהֶם, הוּא גְבוּהָ יוֹתֵר הַרְבֵּה! וּמַעַט דְּמַעַט מֵאוֹתָן הַדְּבָרִים, אָמַר לִפְנֵינוּ בְּרַמְזוּ בְּעַלְמָא, וְלֹא בְּאֵר אוֹתָם כְּלָל, וְהֵן הַדְּבָרִים הַנִּכְתָּבִים שָׁם אַחַר הַתּוֹרָה הֵנ"ל].

[שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ הַחֹדֶשׁ ח"ג תרצט: בְּסוּף הַתּוֹרָה "כִּי מָרַחֵם יְנַהֲגִם" אֵיטָא: "וְכָל אֵלּוּ הַדְּבָרִים לֹא בְּאֵר כְּלָל, כִּי אֵלּוּ הַדְּבָרִים נֶאֱמָרוּ וְכוּ'!" - וְחֹסֵר הַסִּיּוּם!

הַלְשׁוֹן שֶׁאָמַר אֲזוּ רַבֵּנוּ ז"ל בַּעַת 'אֲמִירַת-הַתּוֹרָה', הוּא כָּד: "אֵלּוּ הַדְּבָרִים נֶאֱמָרוּ לְאֲנָשֵׁי סַעֲוֵדָה-שְׁלִישִׁית' הָאַחֲרָיִם (הֵינּוּ מְלָאכִים וְשָׂרְפִים), שֶׁהֵם אֵינָם אוֹכְלִים הַלּוֹת!" [אִין דָּאס אִיז שׁוֹין גַּעְזָאָט גַּעוּוֹרָן פֶּאָר דִּי 'אֲנָשֵׁי שְׁלֹשׁ סַעֲדוֹת' דִּי אַנְדֶּרַע, וְדָאס זײ עָפּוּ נִישַׁט קײן קוֹלִיטֶשׁ"!].

יג.

(ח"ב כו)

"מַחֲקָק - זֶה מֹשֶׁה" (בַּמִּדְבָּר כֹּא, יח; דְּבָרִים לֵג, כֹּא - בְּבֵא-בְתָרָא טו.) - "מַחֲקָק" בְּגִימַטְרִיא רַמ"ח" (בַּעֲלֵי-הַטּוֹרִים בְּרֵאשִׁית מַט, י; מְגַלְהַעֲמֻקוֹת פְּרִשַׁת חֻקַּת) - כִּי 'מֹשֶׁה' הוּא מְלַבֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר.

יד.

(ח"ב עב)

"מַחֲקָק - זֶה מֹשֶׁה" (בַּמִּדְבָּר כֹּא, יח; דְּבָרִים לֵג, כֹּא - בְּבֵא-בְתָרָא טו.) "מַחֲקָק" בְּגִימַטְרִיא רַמ"ח" (בַּעֲלֵי-הַטּוֹרִים בְּרֵאשִׁית מַט, י; מְגַלְהַעֲמֻקוֹת פְּרִשַׁת חֻקַּת) - הֵינּוּ בְּחֵינּוֹת הַשְּׁפָלוּת שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּרַמ"ח אֵיבָרָיו, בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר.

טו.

(ח"ב צא בְּסוּף)

"כֹּד מִית מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, צֹחַ קֹדֶשׁ-אֲבְרִיךָ- הוּא: "וַי, מִי יָקוּם לִי עִם מְרַעִים" (תְּהִלִּים צד, טז - סוּטָה יג: דְּבָרִים-רַבָּה יא, י) - 'לִי' דִּיקָא, בְּחֵינַת 'הַכְּמָה-עַלְאָה' וְ'הַכְּמָה-תַּתְאָה', שֶׁהֵם בְּחֵינַת 'לַמ"ד יו"ד', בְּחֵינַת 'ל"י'.

הֵינּוּ: "מִי יָקוּם" - וַיַּעֲלֶה וַיִּקְשֶׁר בְּחֵינּוֹת: 'ל"י' - הֵינּוּ: 'הַכְּמָה-תַּתְאָה' עִם 'הַכְּמָה-עַלְאָה'.

"עִם מְרַעִים" - הֵינּוּ: שֶׁהוּא מַעֲלָה הַכְּמָה-תַּתְאָה מִכָּל הַרְעִים' שֶׁבַּעוֹלָם, וּמִקְשָׁרָם לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וּמַעֲלָה אוֹתָהּ לְהַכְּמָה-עַלְאָה' - שֶׁזֶּה בְּחֵינַת 'ל"י'.

כִּי 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ' עֲלִיּוֹת-הַשְּׁלוֹם - בּוֹדָאֵי הִיָּה יָכוֹל זֹאת מְאֹד, לְהַעֲלוֹת בְּחֵינַת הַכְּמָה-תַּתְאָה, מִכָּל הַרְעִים וְרִשְׁעִים שֶׁבַּעוֹלָם, וְלְהַחְזִירָם בְּתַשׁוּבָה.

טז.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן רנט)

זֶהוּ עֵקֶר 'תַּעֲנוּג עוֹלָם-הַבָּא', שֶׁאֲזוּ יִזְכוּ לְרִצּוֹן' וּלְכַסּוּפִין, בְּחֵינַת 'רַעוּא-דְרַעוּוִין', שֶׁהוּא בְּחֵינַת 'הַסְתַּלְקוֹת מֹשֶׁה'.

כִּי אֲזוּ יִזְכוּ לְצִמְאוּן' וּלְכַסּוּפִין אֲמַתִּיִּים' לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַתַּעֲנוּג שֶׁל עוֹלָם-הַבָּא, שֶׁיִּזְכּוּ בְּכָל פַּעַם לְרוֹנוֹת צִמְאוּנָם.

יז.

(חַיֵּי-מוֹתֵר"ן רפח)

אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: בּוֹאוּ וְנַחֲזִיק טוֹבָה לְרַמָּאִים - שֶׁעַל-יְדֵי הַמַּחֲלָקַת' שֶׁחוֹלְקִים עָלֵינוּ, בָּאֵנוּ לְדְבָרִים גְּדוֹלִים, וְהֵם עוֹשִׂים לָנוּ טוֹבָה גְּדוֹלָה.

כי כן הדבר: שעל ידי המחלקת, באים ומשיגים דברים גדולים!

כמו שמצינו שאמרו רז"ל (תמורה טז):
 "שבימי אבלו של משה, נשתכחו שלש מאות הלכות וכו', ושאל יהושע להקדוש ברוך הוא, ואמר לו: לאמרן לך אי אפשר, צא וטרדן במלחמה. ועתניאל בן קנז החזירן בפפולו, ועתניאל היה איש מלחמה וכו'".

נמצא: שעל ידי המלחמה, זכה להחזיר ההלכות שנשתכחו.

יח.

(חיי מוהר"ן תרב)

"אמר רבי יוחנן בן זכאי: ולא עוד אלא שיש שני דרכים לפני, אחד לגן עדן, ואחד לגיהנם, ואיני יודע באיזה דרך מזליכין אותי" (ברכות כח):

וכי שיד ש'רפן יוחנן בן זכאי יהיה מספק בזה אם יזליכו אותו לגיהנם!?

אך "הצדיק הגדול מזליכין אותו אחר מותו דרך הגיהנם, כדי להעלות משם נשמות", בידוע (זהר פנחס רכ):

נמצא: שהצדיק הגדול הוא עובד את השם גם אחר מותו! כי הוא עוסק גם אחר מותו להעלות נשמות הנפולות, מהמקומות שנפלו לשם, ולהחזירם להשם-יתברך!

וזהו (יהושע א, א): "ויהי אחרי מות משה עבד ה'" - שגם 'אחרי מות משה', היה עובד השם - פי משה עובד השם גם עתה אחרי מותו, כי הוא עוסק להעלות נשמות הנפולות להשם-יתברך.

ועין בלקוטי א' סימן רט"ו [מובא לעיל], שם מבאר גם-כן: שמושה גם עתה לאחר מותו, הוא עוסק להעלות ולתקן נפשות להחזירם בתשובה ולעשות גרים.

וזה שהיה רפן יוחנן בן זכאי מתירא ומסתפק: "אם יזליכו אותו בגן-עדן או בגיהנם!?" - כי היה חושש שיזליכו אותו דרך הגיהנם, בשביל להעלות נשמות, כנ"ל (עין עוד בפנים).

יט.

(ספר המדות, 'שכרות' ח"ב ד)

"על-ידי 'שכרות' - הוא שוכח באזהרות משה-רבנו. פי משה' מלבש ברמ"ח איבריו של אדם, ובכל איבר ואיבר מזהיר את האדם במצוות התלויות בו.

ובשביל-זה נקרא (במדבר כא, יח; דברים לג, כא): "מהק"ק" - "גימטריא רמ"ח" (בעל-הטורים בראשית מט, י; מגלה-עמקות פרשת חקת).

כ.

(פוכבי-אור, חכמה-ובינה לה)

כל שנותיו [של רבנו ז"ל] היו בערך ארבעים שנה' - פי "בן ארבעים לבינה" (אבות פ"ה מכ"א).

עין ברש"י פרשת פי תשא (שמות ל, טז): "ש'שנות האנשים, מכון למנין שנות עולם המתחילין מתשרי".

ונמצא לפי-זה: כשנולד בניסן בשנת תקל"ב (שעל-זאת הגרסא כתב מוהרנ"ת ז"ל [חיי מוהר"ן קד]: "שכפי הנראה שפך הוא האמת"), והסתלקותו היה בח"י ימים בתשרי בשנת תקע"א - מכון ממש ארבעים שנה.

וְזֶה אֲשֶׁר צִרְוּף שְׁמוֹ 'נַחֲמָן': 'מִוֹחַ נְוִיךְ' - כִּי הוּא הַשִּׁיג 'מַחַ הַנּוֹיךְ' מ'שְׁעָרֵי-בֵינָה'.

וְזֶה אֲשֶׁר גַּם: יוֹם הַסְּתַלְקוֹתָו וְעֵלִיתוֹ לְגַבְהֵי מְרוֹמִים - הוּא מְכוּן מִמֶּשׁ בְּיוֹם הָאָרֶת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, וּבַפְּרָשָׁת הַשְּׁבוּעַ שֶׁל הַסְּתַלְקוֹת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עָלָיו הַשְּׁלוֹם.

וְזֶה אֲשֶׁר בְּיוֹם שֶׁחָל בּוֹ ז' אָדָר, פְּטִירַת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ עָלָיו הַשְּׁלוֹם - יְחוּל לְעוֹלָם, יוֹם שְׁנֵי דְחַל-הַמוֹעֵד סְפוּת, יוֹם הַסְּתַלְקוֹתָו.

כא.

(לקוטי-הלכות, תשעה-באב ושאר-תעניות ד, כב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סא, 'חדי רבי שמעון')

"בְּז' בְּאָדָר מֵת מֹשֶׁה, וּבְז' בְּאָדָר נּוֹלַד מֹשֶׁה" (מגלה יג: סוטה יב. קדושין לח.).
הֵינּוּ: כִּי בְּיוֹם שְׁמֵת ה'צִדִּיק-הָאֱמֶת', בְּחִינַת 'מֹשֶׁה' - בּוֹ בְּיוֹם הוּא נּוֹלַד מִחֻדָּשׁ.

כִּי "גְּדוּלִים צִדִּיקִים בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם" (חלין ז:). וְזֶה שְׂאִין יְכוּלִים לְגַמֵּר בְּחַיֵּיהֶם מִחֶמֶת רַבּוּי עוֹזוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל רַחֲמָנָא-לְצַלָּן, הֵם גּוֹמְרִין אַחַר מִיתָתָם דִּיקָא, כְּמוֹ שְׁמַבְאָר בְּמַקּוֹם-אַחַר (לקוטי-מוהר"ן ח"א סה, חיי מוהר"ן סימן קצ).

כִּי 'מֹשֶׁה רַבְּנוֹ, עַל-יְדֵי הַסְּתַלְקוֹתָו, תִּקַּן הַפְּגָם שְׁלוֹ, כְּמוֹ שְׁמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה "ט' תְּקוּנִין" (ח"א כ - מובא לעיל).

וְזֶה שְׁכַתּוֹב (במדבר כ, יג): "הִמָּה מִי מוֹרִיבָה וְכוּ' וַיִּקְדַּשׁ בָּם" - "וַיִּקְדַּשׁ" דִּיקָא, שְׁמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נִכְלָלוּ בְּהַסְּתַלְקוֹתָם, בְּתַכְלִית קֹדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן וְגַבְהֵי מְרוֹמִים מְאֹד, שְׁמֹשֶׁה מִמְּשִׁיכֵין תִּקּוּן וְהַמְתָּקָה לְכָל הַדִּינִים

שְׁבָעוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עִקַּר תִּקּוּן הָעֲצָה הַשְּׁלֵמָה - עִקַּר תִּקּוּן אֱמוּנַת-חֲכָמִים'.

וְאֵז הַמְּשִׁיךְ תִּקּוּן נִפְלָא: שְׁכָל מַח שְׁנַתְּרֵבִין 'חֲלוּקֵי-דְעוֹת' בֵּין הַחֲכָמִים יוֹתֵר - יִתְרַבּוּ 'סְפָרִים-קְדוּשִׁים' יוֹתֵר, עַל-יְדֵי צִעֲקָתָם וְתַשׁוּבָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה נִשְׁלֵמַת הַתּוֹרָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

כִּי עַכְשָׁיו אַחַר שֶׁהִכָּה מֹשֶׁה הַצּוֹר, וְצָרִיכִים הַחֲכָמִים לְטַרַח בְּהַחֲלָכָה לְבַרְרָה - עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבּוּ 'סְפָרִים-קְדוּשִׁים' הַרְבֵּה מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם כָּל סְפָרֵי הַתְּלַמוּד הַקְּדוּשׁ, וּמְפָרְשֵׁיהֶם וּמְבַאְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁלֵמַת הַתּוֹרָה בְּכָל-פַּעַם יוֹתֵר, וְנִכְלָלַת בְּאַבְנֵי-שֵׁתִיָּה, בְּבַחֲיַנַּת 'קֹדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן', בְּבַחֲיַנַּת "וַיִּקְדַּשׁ בָּם".

וּכְמוֹ-כֵּן מִתְנַהֵג בְּכָל דּוֹר, כִּי "אַתְּפִשְׁטוּתָא דְּמֹשֶׁה בְּכָל דְּרָא וְדָרָא" (תקוני-זוהר קיב.), שְׁבְכָל דּוֹר עוֹמְדִים וְחוֹלְקִים עַל ה'צִדִּיקֵי-אֱמֶת', עַד שְׁכַמְעַט כְּמַעַט הָיָה נִחְרַב הָעוֹלָם שְׁמֵתִקִּים רַק עַל-יָדָם, אֲבָל הַצִּדִּיקִים בְּגִדְל פָּחַם, מְכַנְיָסִים תַּשׁוּבָה בְּיִשְׂרָאֵל בְּכָל הַנְּלוּיִם אֲלֵיהֶם בְּאֱמֶת.

וְכָל מַח שְׁנַתְּרַבָּה הַמַּחֲלַקַּת בְּיוֹתֵר - הֵם צוֹעֲקִים וְזוֹעֲקִים וּמִתְחַנְּנִים וְשׁוֹבִים לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּיוֹתֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְרַבֵּים 'סְפָרִים-קְדוּשִׁים' בְּיוֹתֵר, וְנִשְׁלֵמַת הַתּוֹרָה בְּיוֹתֵר, עַד שְׁנִכְלָלוּן בְּ'קֹדֶשׁ הָעֲלִיּוֹן', שְׁשֵׁם הַהַמְתָּקָה שֶׁל כָּל מִינֵי דִינִים שְׁבָעוֹלָם.

כב.

(לקוטי-הלכות, פורים א, ב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו, 'וביום הבפורים')

עִקַּר הַתְּגַבְרוֹת הַמֶּן, הָיָה בְּ'חֻדָּשׁ אָדָר', שְׂאֵז רָצָה לְהַתְּגַבֵּר, "עַל-יְדֵי שְׂרָאָה

נג.

(לקוטי-הלכות, קרחה וכתבת-קעמקע ג, יז)

על-כן "הפיל פור" וכו', ונפל לו הגורל בהודש אדר" (אסתר ג, ז), וסבר: שאז יתגבר על ישראל חסוֹשֶׁלום.

כי "בז' באדר מת משה" (מגלה יג: סוטה יב. קדושין לח.), שנתן ה'תורה' שנקראת "שלוֹם", כמו שנאמר (תהלים כט, יא): "ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלוֹם".

וכל ענין 'משה', היה בחינת 'שלוֹם' - כי היה עוסק תמיד לקרב הרחוקים ביותר להשם-יתברך, ולהוציאם אפלו מעשר פתרון דמסאבותא, כמו שאמר רבנו ז"ל במקום-אחר (ח"ב פב).

וסבר: שמאחר "שבז' באדר מת משה" - אין מי שיעמד בעדנו אז לקרב את ישראל, בזמן שהם נזופים להשם-יתברך, ועל-כן סבר: שיתגבר על ישראל אז, מחמת שנתרחקו אז מהשם-יתברך בגלות בבל, על ידי פגם-הברית'.

אבל לא היה יודע: "כי בז' באדר מת משה, ובז' באדר נולד משה" (מגלה יג: סוטה יב. קדושין לח.) - כי ביום שהצדיק מת, בו ביום הוא נולד ממִש, כי אז אומר לו השם-יתברך (תהלים ב, ז): "אני היום ילדתיך".

כי "צדיקים במיתתן קרויים חיים" (ברכות יח:), ו"גדולים במיתתן יותר מבחייהם" (חלין ז:), ו'משה רבנו' לוחם עדין ב'מלחמת עמלק' בשבילנו, כי נשמתו קשורה בגופו עדין, בהתקשרות גדול ובשלוֹם גדול.

ו"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא" (תקוני-זהר קיב.) - כי 'משה רבנו' מתלבש בכל דור ודור, בצדיקה-אמתי

שאז מת משה" (מגלה יג:), שהוא היה עקר וכלל 'קבלת-התורה', "שעל-ידי התורה מגלין ההסתרות".

וסבר: שמאחר שמת משה אז, נתבטל כח עסק התורה, ואי-אפשר לגלות ההסתרה עוד, ומחמת-זה התגבר אז - כי הוא כנגד 'מלכות-דקדשה', וכשה'מלכות-דקדשה' בבחינת ה'הסתרה', על-ידי שאין עוסקין בתורה - אזי מתגבר בחינת ה'מך-עמלק' וכו'.

ועל-כן המן הרשע "הפיל פור הוא הגורל" (אסתר ג, ז) - שרצה 'להפיל גורל', 'להפיל' ממש, שרצה להפיל ה'גורל', שהוא 'מקור החיים', להמשיך לעצמו לחלקו וגורלו חסוֹשֶׁלום, להמשיך ה'גורל' וה'חיים' לסטרא-אחרא חסוֹשֶׁלום.

וז'ה בחינת: "הפיל פור", "שהוא בחינת שבחה", כמובא (עין פרי-עץ-חיים, שער השבת כד - בענין 'פור'ה שר של שבחה), שהוא 'סטרא-דמותא', שרצה להפיל ה'גורל' ה"ל לחלקו חסוֹשֶׁלום, למטה לחלקו, לבחינת 'פור', בחינת 'שבחה', 'סטרא-דמותא'.

ולא עלה בידו טעותו, בייאם "בהודש אדר, שאז מת משה", וסבר שנתבטל כח התורה כנ"ל, שאזי יוכל להמשיך לעצמו ה'גורל' חסוֹשֶׁלום, כנ"ל, כמובא במאמר "ואלה המשפטים" (ח"א י).

אבל באמת: 'מרדכי' "שהיה גם-כן בחינת ה'תורה" (אסתר-רבה ו, ב) - היה לו כח לגלות ההסתרות, ולהכניעו, ולהוציא ממנו כל יניקתו שניק מהקדשה, ואזי ישוב ויתהפך החיות שהיה אצלו בגלות, ויהיה נעשה מזה 'תורה חדשה', בבחינת (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקאנו" (כמו שכתב רבנו שם - ח"א נו).

שבדור, כי "אין דור יתום" וכו' (תגיגה ג) ,
כמו שנאמר (קהלת א, ה): "וזרח השמש ובא
השמש", "עד שלא שקעה שמשו של עלי"
וכו' (יומא לח: קדושין עב:).

ואז באותו הדור היו 'מרדכי ואסתר' -
"בחינת משה רבנו עליו השלום"
(אסתר רבה ו, ב) - שהיה להם כח לכפר
ולהמתיק כל מיני מרידות, ולהמשיך שלום
גדול.

נד.

(לקוטי הלכות, מילה ד, כב)

"שמח המן בשנפל לו הגורל באדר,
מחמת שאז מת משה" (מגלה יג) -
כי 'משה' הוא בחינת 'למעלה מהזמן',
בחינת (קהלת א, ט): "מיה שיהיה הוא
שיהיה", ראשי תבות 'מש"ה' (זהר עקב רעג.
תקוני זהר כח: לו: קיב).

כי 'משה', נתן לנו כל התורה, שהיא חיינו
וארץ ימינו, שכל עקרה היא להתקשר
ולהכלל בבחינת 'למעלה מהזמן', שהוא
ה'עולם הבא'.

ועל-כן באמת מחמת-זה "מת משה
באדר", שבו 'סוד-העבור', שהוא
להכלל הזמן, בבחינת 'למעלה מהזמן',
שזהו בחינת 'משה'.

ו'המן-הרשע' ימח-שמו, טעה וסבר:
שמחמת שאז מת משה,
אין מי שיוכל עוד להכלל הזמן, בבחינת
'למעלה מהזמן'. ועל-כן סבר: שאז יתגבר
על ישראל על-ידי התגברות הזמן כנ"ל.

אבל באמת "איש בער לא ידע" (תהלים צב,
ז): שאז היה 'מרדכי', "שהוא בחינת
'משה'" (אסתר רבה ו, ב), שהוא 'למעלה-

מהזמן', שהוא יודע להמשיך קדשת משה
רבנו בכל דור ודור - לקשר ולהעלות
הזמן, לבחינת 'למעלה מהזמן'.

שידיקא בשביל-זה "מת משה באדר",
כנ"ל - שעל-ידי-זה עלו ישראל
לגדלה נפלאה, אז דיקא.

נה.

(לקוטי הלכות, ערלה ה, יב)

על-כן "כשנפל גורלו ביום שמת משה,
שמח" (מגלה יג) - כי סבר: כי עתה
אין נמצא מי שיהיה לו כח כמשה, לעלות
עד 'שערה-חמשים', ולהמשיך משם
'חדושי-תורה', כפי הדור וכפי העת.

על-כן "עשה עץ גבה חמשים" (אסתר
ה, יד), לתלות את 'מרדכי',
להשליכו משם, כי לא האמין: שיש כח
במרדכי, לעמד כנגד קלפה כזאת, שהיא
בטמאה כנגד 'שערה-חמשים' של הקדשה.

אבל באמת: 'מרדכי' היתה מעלתו גבה
מאד מאד, וכמובא בכתבי האר"י,
מעצם גדלותו - כי "מרדכי היה פותח
בדברים ודורשן" (מנחות סה.), שהיה יכל
לעלות להתחלת ופתיחת התורה, שהוא
'שרש התורה', בחינת 'שערה-חמשים'
הנ"ל.

והיה יכל לתקן כל ישראל על-ידי-זה,
על-ידי שהכניס בהם 'הרהורי'
תשובה' משם, עד שיזעקו כלם להשם-
יתברך.

ועל-ידי-זה זכה להפך הדבר "על ראש
המן, ותלו אותו ואת בניו"
(אסתר ט, כה), על אותו העץ דיקא הגבה
חמשים - כי משם דיקא הפילו, על-ידי עצם

כחו שְהִיָּה יוֹדַע לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶת אוֹתֵיזוֹת-
הַתּוֹרָה מִשָּׁם.

בו.

(לקוטי־הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, כד)

על־כֵּן הַתְּגַבֵּר הֶמֶן בְּסוֹף הַגְּלוּת הָרֵאשׁוֹן,
וְ"כֹל הַתְּגַבְרוֹת שְׁלוֹ וְשֵׁל עֲשֵׂרֶת
בְּנֵי הַטְּמֵאִים, הָיָה תַחֲלָה לְבַטֵּל בְּנֵין בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ" (סדר־עולם־רבה כט; רש"י אסתר ט, י),
כְּדֵי לְבַטֵּל חֲסוֹן־שְׁלוֹם הָרוּח־חַיִּים שֶׁל
יִשְׂרָאֵל.

ועל־כֵּן רָצָה לְהַתְּגַבֵּר "בְּאֶדְרָה, שְׁבוּ מֵת
מִשָּׁה" (מגלה יג), שֶׁהוּא הָרֵב-
דְּקִדְשָׁה, וְסָבַר: שְׁעַכְשׁוֹ אֵין עוֹד מִי
שִׁימְשִׁיךְ הָרוּח־חַיִּים דְּקִדְשָׁה לְעַמֵּד בְּנִגְדּוֹ.

אָבֵל "אֵין דוֹר יְתוֹם" (חגיגה ג) - כִּי מְרֻדְכֵי
הָיָה גְדוֹל מְאֹד, וְהָיָה זֶה וְטַהוֹר
בְּתַכְלִית הַזְכוּת, עַד שֶׁהָיָה יָכוֹל לִיַּרֵּד אֶפְלוֹ
לְתוֹךְ הַצְּנוּרוֹת הָרַעִים שֶׁל הָמֶן־עַמְלָק'
יִמַּח־שָׁמָם וְכוּ'

בז.

(לקוטי־הלכות, מתנה ומתנת שכיב־מרע ג, ז - על־פי
לקוטי־מזוהר"ן ח"ב סז, 'בְּרֵאשִׁית, לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל')

על־כֵּן "הַפִּיל פּוֹר" (אסתר ג, ז) בְּאֶדְרָה, וְסָבַר
שָׂאז יוֹכֵל לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל
מִחֲמַת "שְׁבֵאֶדְרָה מֵת מִשָּׁה רַבְּנוּ עֲלֵיוֹ-
הַשְּׁלוֹם" (מגלה יג).

כִּי עַקֵּר הַתְּגַבְרוֹת בְּחִינַת מְאוֹרֵי־אֵשׁ,
שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר,
בְּחִינַת "רֵאשׁ כָּל חוּצוֹת" (ישעיה נא, כ; אִיכָה ב,
יט; ד, א) - הוּא בְּעַת הַסְּתַלְקוֹת מִשָּׁה.

דְּהֵינּוּ: בְּעַת שְׁנַסְתַּלְקִין הַצְּדִיקִים-
הָאֲמֵתִים וְנִתְעַלְּם הַפֶּאֶר שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוֹרֵי־אֹר, בְּחִינַת
'שָׁם ה' וְכוּ'.

שָׂאז מִתְּגַבְרִין חֲסוֹן־שְׁלוֹם בְּחִינַת מְאוֹרֵי־
אֵשׁ, שֶׁהֵם בְּחִינַת הָמֶן וְכוּ, וְעַל־כֵּן
רָצָה לְהַתְּגַבֵּר דִּיקָא בִּפְרָח שְׁמַת בּוּ מִשָּׁה.

אָבֵל בְּאֲמַת: "אֵין דוֹר יְתוֹם" (חגיגה ג),
וְ"עַד שֶׁלֹּא שְׁקַעָה שְׁמִשׁוֹ שֶׁל צְדִיק
זֶה, זְרַחָה שְׁמִשׁוֹ שֶׁל הַצְּדִיק שְׁאֲחֵרִיו" (יומָא
לח: קדושין עב).

וּבְכֹל דוֹר וְדוֹר נִמְצָא 'צְדִיק־אֲמֵתִי שֶׁהוּא
בְּחִינַת מִשָּׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת רֵאשׁ
בֵּית שְׁעוֹסֵק בְּבִנְיָן הַמְּשָׁכָן, שֶׁהוּא בְּחִינַת
מְאוֹרֵי־אֹר, שְׁמִכְנִיעַ הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל
שְׁקָר, שֶׁהֵם בְּחִינַת מְאוֹרֵי־אֵשׁ.

כִּי "בֵּז' בְּאֶדְרָה מֵת מִשָּׁה, וּבֵז' בְּאֶדְרָה נּוֹלַד
מִשָּׁה" (מגלה יג: סוֹטָה יב. קדושין לח.) - הֵינּוּ
בְּחִינַת (קהלת א, ה): "זְרַחָה הַשְּׁמֵשׁ וּבֵא
הַשְּׁמֵשׁ", "עַד שֶׁלֹּא שְׁקַעָה" וְכוּ' (יומָא שָׁם;
קדושין שָׁם).

הֵינּוּ: שְׁבִיוֹם שְׁמַת הַצְּדִיק־הָאֲמֵת, בְּחִינַת
'מִשָּׁה' - בּוּ בִיוֹם נּוֹלַד צְדִיק אַחֵר
בְּמִקוֹמוֹ. כִּי אֵז כְּשֶׁהַתְּגַבֵּר הָמֶן הָיָה "שֶׁהָיָה
בְּחִינַת מִשָּׁה" (אסתר־רבה ו, ב) - כִּי הוּא בְּחִינַת
הָרֵאש־בֵּית וְכוּ'.

פְּרַשְׁת זְכוּר

ענייני 'עמלק' - לפי סדר הפסוקים של קריאת 'פרשת זכור',
ופרשת "ויבא עמלק" שקוראין בפורים

"זכור את אשר עשה לך עמלק" (דברים כה, יז)

"אשר קרף בדרך" (דברים כה, יח)

א.

(ח"א י, י)

"ואלה המשפטים" (שמות כא, א), **"ואלה**
מוסיף על הראשונים" (שמות רבה ל,
ג) - בחינת 'תוספת' ו'רבו', 'גאווה', 'עבודה-
זרה'.

"הראשונים" - בחינת 'המְעַמְלֵק', כמו
שפתוב (במדבר כד, כ):
ראשית גוים עמלק'.

ותקונו: "המשפטים" - בחינת 'רוח', כמו
שפתוב (ישעיה כח, ו): "ולרוח
משפט וכו' משיבי מלחמה" - כי על-ידי
ה'צדיק', שהוא בחינת 'רוח', כמו שפתוב
(במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו" - נתתקן
ה'גאווה' וה'עבודה-זרה'.

ב.

(ח"א ל, ו; ח"א קלה)

'אנג' 'מלכות עמלק', הוא כללות ה'ארבע-
מלכיות דסטרא-אחרא', כמו שפתוב
(במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

ג.

(ח"א נו, ה)

כנגד 'מלכות דקדשה', יש 'מלכות-
הרשעה', הינו 'מלכות המְעַמְלֵק',
כמה שפתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים
עמלק".

ד.

(ח"א יט, ה)

מי שאין לו שלמות לשון-הקדש', אזי
ה'רוח-סערה' מקרר אותו ב'מקרה-
לילה' בשנה, בבחינת (דברים כה, יח): "אשר
קרף בדרך" - לשון 'קרירות'.

"בדרך" - הוא בחינת (משלי ל, כ): "בן דרך
אשה מנאפת" - ש'הרוח-סערה'
הולך דרך ה'תרגום', שהוא בחינת 'גה',
ויונק מן ה'חשמ"ל'.

ה.

(ח"א נח, ג)

'משה רבנו', 'בכח שהיה כלול משלשה
אבות" (זהר ויצא קנ. מהשמטות-
הזהר), היה לוחם כנגד 'עמלק', בבחינת (ויקרא
כו, כה): "חרב נקמת נקם ברית". כי ה'אבות'
הן 'ברית', בחינת (שם פסוק מב): "וזכרתי את
בריתי יעקוב וכו'. ו'עמלק' טמא 'בריתם',
בבחינת (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך".

ו.

(ח"ב ה, יא)

על-ידי 'קלקול המשפט', בחינת 'משפט
מעקל' - בא חסוּשְׁלוֹם 'טמאה'
הידוע'.

וזהו (חבקות א, ד): "על-כן יצא משפט
מעקל" - 'מעקל', אותיות 'עמלק'.

- שְׁעַל־יָדוּ בָּא הַטְּמֵאָה הַנִּלְכָּד, בְּבַחֲנֵינָת (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרָךְ בַּדֶּרֶךְ".

וְזָהוּ הַסְּמִיכוֹת בַּתּוֹרָה (בַּמִּדְבָּר כד, כ"בא): "וַיֵּרָא אֶת הַקִּינִי, וַיֵּרָא אֶת עַמְלֶק" - בִּי טְמֵאָה הַנִּלְכָּד, בָּאָה עַל־יְדֵי יִגְרִים'.

ז.

(ח"ב ח.ג)

עַמְלֶק' טְמֵא אֶת יִשְׂרָאֵל בְּפָגַם תַּאֲוֹת־נְאוּף, בְּמֹו שְׁכַתּוֹב (דְּבָרִים כה, יח): "אֲשֶׁר קָרָךְ בַּדֶּרֶךְ" - בְּחִינַת 'מְקַרְה־לִּלְה' חֲסִינְשָׁלוֹם, שְׁבֵא עַל־יְדֵי בְּחִינַת עַמְלֶק'.

בִּי עַמְלֶק' יוֹנֵק מִבְּחִינַת ה'דַּעַת', בְּבַחֲנֵינָת (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹזִים עַמְלֶק", שְׁזָה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, א): "וְהִנָּחַשׁ הָיָה עָרוֹם" - שְׁעַל־יְדֵי־זָה בָּא חֲסִינְשָׁלוֹם טְמֵאָת הַתַּאֲוָה הַזֹּאת. וְזָה בְּחִינַת 'מְלַחֶמֶת עַמְלֶק'.

וְהַתְּקוּן לָזָה: הוּא ה'תְּפִלָּה שֶׁל הַבַּעַל־כַּח' שְׁמֵת־פִּלְל בְּבַחֲנֵינָת 'דִּין' - שְׁעַל־יְדֵי־זָה מוֹצִיאִין מִמֶּנּוּ 'מִימֵי הַדַּעַת' שְׁבָלַע מִן הַקֶּדְשָׁה.

"וַיִּזְנֵב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ, וְאַתָּה עָיִף וַיִּגַע וְלֹא יָרָא אֱלֹקִים" (דְּבָרִים כה, יח)

"וַיִּזְנֵב בְּךָ" - מִפֶּת זָנֵב, חוֹתֵף מִלִּילוֹת וְזוֹרֵק כְּלָפִי מַעֲלָה. (רש"י; בַּמִּדְבָּר־רַבָּה יג, ג; תַּנְחומָא תַּצָּא ט)

ח.

(ח"א נו, ה)

זָה לְעַמַּת זָה" (קִהְלֵת ז, יד) - מְלַכּוֹת הַרְשָׁעָה הַמְּוֶעַמְלֶק, הוּא כְּנֶגֶד מְלַכּוֹת־דְּקֶדְשָׁה, בְּמֹו שְׁכַתּוֹב (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹזִים עַמְלֶק".

בִּי מְלַכּוֹת־דְּקֶדְשָׁה, הוּא (בַּמִּדְבָּר י, כה) "מְאִסָּף לְכָל הַמַּחְנוֹת" דְּקֶדְשָׁה. וּמְלַכּוֹת דְּסִטְרָא־אַחֲרָא, הוּא מְאִסָּף מְמוֹן, וּמַתְגַּבֵּר בְּתַאֲוֹת־מְמוֹן, בְּדֵי לְתַפֵּס כָּל 'נִיצוּצֵי הַקֶּדְשָׁה'.

וְעַל־כֵּן עַמְלֶק' מְלַכּוֹת־הַרְשָׁעָה, רוֹדֵף 'מַחְנֵה דִין' בְּחִינַת מְלַכּוֹת־דְּקֶדְשָׁה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנֵב בְּךָ וְכוּ' וְלֹא יָרָא אֱלֹקִים" - דְּהִינּוּ: בְּעַת שְׂאִין לָהֶם כַּח מְלַכּוֹת־דְּקֶדְשָׁה, בְּחִינַת "יָרָא אֱלֹקִים".

וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֵינּוּ מוֹעִיל לוֹ כְּלָל - בִּי יֵשׁ כַּח בְּמְלַכּוֹת־דְּקֶדְשָׁה, בְּחִינַת 'מְרַדְכִי' - לְהוֹצִיא מֵאֲתוֹ כָּל ה'מְמוֹן', וְכָל ה'נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים' שְׁבָלַע.

ט.

(ח"א קלה)

עַל־כֵּן נֶאֱמַר בְּעַמְלֶק' (דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנֵב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים וְכוּ' וְלֹא יָרָא אֱלֹקִים" - בִּי עַקֵּר כַּחוֹ הָיָה: מַחְמַת שְׁלֹא הֶעֱלוּ ה'מְלַכּוֹת־דְּקֶדְשָׁה, מַחְמַת שְׁלֹא הָיָה לָהֶם 'יֵרֵאת אֱלֹקִים', בְּחִינַת מְלַכּוֹת'.

י.

(ח"ב יט)

הַעֲקָר: לְעַבֵּד הַשֵּׁם בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גָּמוּר, עַל־יְדֵי 'אַמוּנָה' וּמַצּוּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, בְּלֵי שׁוֹם 'חֻכְמוֹת' כְּלָל.

וְהוּא אֶסוּר גְּדוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת 'מַחְקֵר' וְלִלְמַד 'סְפָרֵי הַחֻכְמוֹת' - בִּי יֵשׁ "אַבְן נִגְף" (ישַׁעְיָה ח, יד) בְּכָל חֻכְמָה וְחֻכְמָה, בְּחִינַת עַמְלֶק, שְׁעַל־יְדֵי־זָה יְכוּלִין לְהַחֲלִיק וּלְפַל.

**"תמחה את זכר עמלק מתחת השמים,
לא תשכח" (דברים כה, יח)**

יב.

(ח"א ל, ו; ח"א קלה)

צָרִיךְ לחתוך ולהוציא ה'מלכות-דקדושה', מבין ה'ארבע גליות' של ה'ארבע-מלכיות דסטר-אחרא', ולהעלותה אל אור-הפנים המאיר בשלש-רגלים. והעקר: לבטל פח 'מלכות עמלק' הכוללת ה'ארבע-מלכיות', כמו שפיתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

ועל-כן בשהרג שמואל את 'אגג מלך עמלק', נאמר (בהפטרת פרשת זכור, שמואל-א טו, לג): "וישסף שמואל את אגג, ופרש רש"י: "חתכו לארבע".

היננו: שחתך והבדיל הדל"ת, בחינת 'מלכות-דקדושה' - מאגג, שהוא 'כלליות ארבע מלכיות דסטר-אחרא', כמו שפיתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק" - והעלה אותה אל אור-הפנים, בשלש-רגלים.

וזוהו: "וישסף" - ראשי-תבות: "ש'בועות ס'בות פ'סח" - שהם ה'ימים-טובים, 'ימי דין', 'יראה', 'מלכות'.

ועל-כן נאמר ב'עמלק' (דברים כה, יח): "ויזנב בך כל הנחשלים וכו' ולא ירא אלקים" - כי עקר פחו היה: מחמת שלא העלו ה'מלכות-דקדושה' - מחמת שלא היה להם 'יראת אלקים', בחינת 'מלכות'.

יג.

(ח"א לה, ח)

בשאדם עוסק ב'משא-ומתן באמונה' - אזי נופלים כל הקלפות והעפושם והארצות שסביבות ה'אמונה',

כי עמלק היה פילוסוף ו'מחקר', וכפר בעקר, כמו שפיתוב (דברים כה, יח): "ולא ירא אלקים" - דהינו: שהוא רק נוהג על-פי חכמות, ואין לו 'יראה' כלל.

רק הצדיק הגדול מאד - יכול להכניס עצמו בזה, ללמד ה'שבע-חכמות', והוא מחזיק עצמו ונשאר קים על עמדו על-ידי 'אמונה', כי (משלי כד, טז): "שבע יפול צדיק וקם" - סופי-תבות: 'עמל"ק'.

והמחקרים והכופרים, מפרשים כל התורה בלה, על-פי חכמות ואפיקורסות ושכליות שלהם! - ואפלו 'מצוות-מעשיות' המפרשים בתורה, מפרשים הכל: שמרמזים רק על 'שכליות' וחכמות שלהם, וכופרים בפשוטו לגמרי.

וזוהו שאמרו רז"ל (במדבר-רבה יג, ג; תנחומא תצא ט): "שהיה עמלק חותך מילות, וזורק כלפי מעלה" - כי 'מילה' היא מצוה ראשונה שנצטוה בה 'אברהם-אבינו', שהיה "ראש למאמינים". ו'עמלק' שהוא בחינת הפילוסופים והכופרים - בופר בכל המצוות, ומפרש הכל על 'שכליות' לבד.

וזוהו: "חותך מילות וזורק כלפי מעלה" - שבופר ב'מצות מילה', וזורקה כלפי מעלה אל השכל. - ועקר הכנעתו על-ידי 'אמונה'.

יא.

(ספר-המדות, יראה יב)

מי שאינו מניח בן או תלמיד, זה נקרא (דברים כה, יח; תהלים נה, כ): "לא ירא אלקים" (בבא-בתרא קטז.).

(שמות כד, י): "ותחת רגליו", בחינת (ישעיה סו, א): "והארץ הים רגלי".

"להכרית זרעו של עמלק" - היא בחינת 'יהושע', נקודה התחתונה. פי עקר מחיית עמלק תלוי ב'יהושע', כמו שפתיב (שמות יז, ט): "צא הלחם בעמלק".

טז.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים של רבנו ז"ל, עם באור מוהרנ"ת ז"ל)

"וישמע יתרו" (שמות יח, א). "מה שמועה שמע ובא, קריעת ים-סוף ומלחמת עמלק" (רש"י שם; זבחים קטז.).

"קריעת ים-סוף" - זה בטול-הזמנים' וכו'. "מלחמת עמלק" - זה תשובה. "משה אהרן וחסור" (שם יז, י), פרש רש"י: "בתענית היו שרויים". על-ידי-זה "וישמע יתרו" - שמע ה'קול'. (עד-כאן לשון רבנו ז"ל).

באור מוהרנ"ת ז"ל: רבנו ז"ל רוצה לגלות: ש'תשובה' ובחינת למעלה-מהזמן, דהינו בטול-הזמנים' - הם בחינה אחת. ועל-ידי-זה זוכין לשמע ה'קול-דקדשה, ולהכניע ה'קול דסטרא-אחרא'.

וכן מבאר בה'אלף-בית החדש' (ספר-המדות, תשובה א): "יום שהאדם עושה תשובה" - הוא למעלה-מהזמן, ומעלה כל הימים למעלה-מהזמן".

"קריעת ים-סוף", הוא בחינת בטול-הזמנים' - פי "הקדוש-ברוך-הוא ערבבם ובטל הזמנים" (עין חזקוני שמות יד, כד).

"מלחמת עמלק", זה תשובה' - פי "אז היו שרויים בתענית, משה אהרן וחסור", שזהו בחינת תשובה'.

ועולים ממנה כל הניצוצות הקדושים' שבתוכם, בסוד אחד-עשר סממני הקטרת' - בבחינת (סנהדרין כ:): "פריות זרעו של עמלק".

וזה בחינת (רות רבא א, ב): "למה נסמכה פרשת 'פריות זרעו של עמלק', לפרשת 'משקלת' (דברים כה יג-טו-טז) - לומר: שבעון 'משקלת' היה מלחמת עמלק".

"ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפיזם"
(שמות יז, ח)

יז.

(ח"ב חג)

'עמלק' טמא את ישראל בפגם תאות-נאוף, כמו שפתיב (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך" - בחינת מקרה-לילה. פי 'עמלק' יונק מבחינת ה'דעת', בבחינת (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק". וזה בחינת מלחמת עמלק'.

והתקון לזה: הוא ה'תפלה של הבעל-כח' שמתפלל בבחינת 'דין'.

"וצא הלחם בעמלק" (שמות יז, ט)

טז.

(ח"א ז)

"להכרית זרעו של עמלק" (סנהדרין כ:). זה בחינת (תהלים מז, ד): "ידבר עמים תחתינו ולאפים תחת רגלינו", בחינת 'חיריק', נקודה התחתונה של אלף, בחינת

נמצא: ש'קריעת ים-סוף' ו'מלחמת עמלק', זהו בחינת 'בטול-הזמנים' ו'תשובה', שהם תלויים זה בזה.

ועל-ידי-זה: "וישמע יתרו", שמע ה'קול' - פי על-ידי 'תשובה' שהוא 'בטול-הזמנים', שומעין ה'קול-דקדשה', פנ"ל.

"ומשה אהרן וחור עלו ראש הגבעה"
(שמות יז, י)

יז.

(ח"ב עט)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יז, ט): "וצא הלחם בעמלק".

"ואהרן וחור תמכו בידי, מזה אחד ומזה אחד"
(שמות יז, יב)

יח.

(ח"א נח, ג-ד-ה)

'משה רבנו', "בכח שהיה כלול משלשה אבות" (זהר ויצא קנ. מהשמטות-הזהר), היה לוחם כנגד עמלק, בבחינת (ויקרא כו, כח): "חרב נקמת נקם ברית". פי ה'אבות' הן 'ברית', בחינת (שם פסוק מב): "וזכרתי את בריתי יעקוב וכו'. ועמלק טמא בריתם, בבחינת (דברים כח, יח): "אשר קרה בדרך".

וזוהו: (זהר בראשית לב): "יחד על בין תרין" - זהו מלחמת עמלק, שנאמר בו (שמות יז, יב): "ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד".

ובזה שהכניע קלפת עמלק ותקן ה'ברית' - זכה לבחינת "לחם משנה" (שמות טז, ה), 'שפע כפולה'.

ואז כשמכניע כל הצרים "הרודפים אחר חלושי-כח' שבישראל" (תנחומא תצא י), ומכניס אותם לעבודת-השם - זוכה לחדש חדושין דאורייתא בשבת, על חד-תרין, בבחינת "לחם משנה", בחינת (תהלים קמט, ו): "חרב פיפיות". שעל-ידי ה"חרב נוקמת" (ויקרא כו, כח), זוכה ל"פי שנים" (דברים כא, יז), בחינת: "לחם משנה".

"ויהי ידיו אמונה עד בא השמש"
(שמות יז, יב)

והנה ידוהי פריסן בצלו. (תרגום אונקלוס)

יט.

(ח"א י, ו-בסוף)

על-ידי ה'צדיק' שהוא בחינת ה'רוח-שבלב' - נתגלה הארת הידים והרגלים, הינו בחינת רקודין והמחאת-כף. ונתבטל ה'גאווה' וה'כפירות' וה'עבודה-זרה' של ה'מון-עמלק', ונתרבה ה'אמונה'. ואז נתקיים (שמות יז, ב): "ויהי ידיו אמונה".

כ.

(ח"ב יט)

וזוה שכתוב ב'משה רבנו' (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", ב'מלחמת-עמלק' - פי על-ידי 'אמונה', החליש את עמלק, דהינו 'החכמות והחקירות'.

וזוה: "ויהי ידיו אמונה". ידיו - הינו בחינת 'מצוות-מעשיות', שהם בחינת 'אמונה', כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה" - שעל-ידי 'אמונה' ו'מצוות-מעשיות', שהם 'הפך בחינת עמלק' - החלישו פנ"ל.

ו'אמונה' - זה 'תפלה', כמו שתרגם: "פרישן בצלו" - פי ה'תפלה'

מְשִׁנָּה ה'טָבַע', וְנִתְבַּטְּלִין ה'חֻכְמוֹת'
וְה'חֻקִּירוֹת', שֶׁהֵם הוֹלְכִים עַל־פִּי ה'טָבַע'.

וְהַמְחַקְרִים וְהַכּוֹפְרִים, מְפָרְשִׁים כָּל
הַתּוֹרָה כְּלָה, עַל־פִּי חֻכְמוֹת
וְאִפְיֻקוֹרְסוֹת שֶׁלָּהֶם! - שֶׁכָּל הַתּוֹרָה, וְאִפְלוּ
'מַצּוֹת־מַעֲשִׂיּוֹת' הַכְּתוּבִים בַּתּוֹרָה, מְפָרְשִׁים
הַכֹּל עַל־פִּי 'צוּרָה וְשִׁכְל', שֶׁמְרַמְזִים רַק עַל
שִׁכְלִיּוֹת וְחֻכְמוֹת שֶׁלָּהֶם, וְכּוֹפְרִים
בַּעֲשִׂיּוֹת־הַמַּצּוֹת'. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאִינוּ יוֹדְעִים
מֵהֶם כְּלָל.

וְעַל־כֵּן עָקַר ה'הַכְנַעְתּוֹ', עַל־יְדֵי אֲמוּנָה,
בַּחֲנִינֵת "וַיְהִי יָדְיוֹ אֲמוּנָה", כִּנ"ל.

נב.

(ח"א קכ)

הַעֲנִין מָה שֶׁצָּרִיכִין לְנַסֵּעַ לְהַצְדִּיק, וְלֹא דִי
בְּסִפְרֵי מוֹסֵר! - מְפָרֵשׁ בַּתּוֹרָה
(שְׁמוֹת יז, יד): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, כָּתֹב זֹאת
זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר, וְשִׂים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ".

כִּי אִם שֶׁאֵמַר לוֹ לְכַתֵּב בַּסֵּפֶר, אִם־עַל־פִּי
כֵּן לֹא הִסְתַּפֵּק בָּזֶה, וְצוּה לֹ: "וְשִׂים
בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ" - שֶׁיְדַבֵּר עִמוֹ פֶּה אֶל פֶּה. כִּי
הָעֵקֶר: מָה שֶׁשׁוֹמְעִין מִפֶּה הַצְּדִיק וְכו'.

שָׂאֵר הַעֲנִינִים וְהַפְּסוּקִים שֶׁבַּפְּרָשִׁיּוֹת אֵלּוּ
- נִמְצְאוּ בַּפְּרָשִׁיּוֹת בְּשִׁלַּח וּבַפְּרָשִׁיּוֹת כִּי תֵצֵא

הַפְּטָרַת פְּרִשְׁתַּת זְכוֹר: "וְגַם נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר"
(שְׁמוּאֵל־א טו, כט)

"כָּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר" (שְׁמוֹת יז, יד)

נג.

(ח"א קכב)

מִדַּת הַנְּצַחֵנוּךְ, אֵינָה סוֹבְלַת ה'אֱמֶת'! - כִּי
אִם אֵם יִרְאֶה לְעֵינָיִם דְּבַר אֱמֶת,
יְדַחֶה אוֹתוֹ מִחֻמַּת הַנְּצַחֵנוּךְ!

אֲבָל הַקְּדוֹשׁ־שֶׁבְּרוּךְ־הוּא, הוּא 'אֱמֶת' אִם
בְּהַנְּצַחֵנוּךְ, וְאִינוּ מְשַׁקֵּר חֲסוֹשׁ־לּוֹם.
וְזֶהוּ (בַּהַפְּטָרַת פְּרִשְׁתַּת זְכוֹר, שְׁמוּאֵל־א טו, כט): "וְגַם
נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר".

הַפְּטָרַת פְּרִשְׁתַּת זְכוֹר: "וַיִּלַּךְ אֵלָיו אֶגֶג מַעֲדָנוֹת,
וַיֹּאמֶר אֶגֶג: אֲכַן סוֹר מִדַּת הַמּוֹת" (שְׁמוּאֵל־א טו, לב)

נד.

(סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ט מִחֻכְמוֹת וְתַם)

עַל זֶה הַמַּעֲשֵׂה נֶאֱמָרָה הַתּוֹרָה (לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן
ח"ב יט) הַמְּדַבֵּרַת מ'חֻכְמוֹת' ו'תְּמִימוֹת':

נא.

(ח"א יט, בסוף)

בֵּין לְוָמֵד בַּסֵּפֶר, לְשׁוֹמֵעַ מִפִּי הַחֻכָּם, יֵשׁ
חֲלוּק גְּדוֹל בְּיוֹתֵר.

כִּי 'סֵפֶר' - הוּא רַק ל'זְכוֹרוֹךְ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוֹת יז, יד): "כָּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר".
וְה'זְכוֹרוֹךְ' הוּא ב'כַּח־הַמְּדַמָּה, כִּי גַם 'בְּהִמָּה'
יֵשׁ לָהּ זְכוֹרוֹךְ, כְּמוֹ שֶׁאִנוּ רוֹאִים: שֶׁגַּם
'בְּהִמָּה' זוֹכֵרֶת שֶׁבְּמִקּוֹם זֶה נִשְׁכָּה כְּלָב, וְהִיא
בוֹרַחַת מִשָּׁם.

וְעַל־כֵּן אָמְרוּ רַז"ל (גִּטִּין ס): "דְּבָרִים
שֶׁבְּעַל־פֶּה, אִי אֵתָּה רִשְׁאֵי לְאִמְרָם
בְּכַתֵּב" - וַיֵּשׁ דְּבָרִים בְּגוּ, כִּי בְּאֱמֶת זֶה
הַמְּקָרָא: "כָּתֹב זֹאת זִכְרוֹן בַּסֵּפֶר" הַנִּזְכָּר,
נֶאֱמַר עַל 'תּוֹרָה־שֶׁבְּכַתֵּב', שֶׁצָּרִיכִין דוֹקָא
לְכַתְּבָהּ. (כְּלִזֶּה שֶׁמַּעֲתִי מִפִּי־הַקְּדוֹשׁ, וְלֹא בְּאֵר עֵינֵי זֶה
הֵיטֵב).

שַׁעֲקַר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא רַק אֲתֵּימֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְעֵנִין עֲמֹלְקִי, שְׁהִיָּה חָכֵם וּפְפֹר בְּעֵקֶר וְכוּ'.

גַּם אֲגַג מְזַרַע עֲמֹלְקִי, אֲהִי־עַל־פִּי שְׂרָאָה מִפְּלֹתוֹ בְּשָׁעָה שָׁבָא שְׂמוּאֵל אֵצֶל שְׂאוּל לְהַרְגוֹ, עֵדִין לֹא הָיָה מֵאֲמִין. כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בַּהֲפֹטֶרֶת פְּרֻשֶׁת זָכוֹר, שְׂמוּאֵל־א טו, לב): "וַיִּלְךָ אֲגַג מֵעֵדֻנָּת", וְתִרְגָּם יוֹנָתָן: "מִפְּנֵקָא".

כִּי עֵדִין לֹא הָאֲמִין בְּמִפְּלֹתוֹ, עַד שְׂרָאָה בְּעֵינָיו סוּף מִפְּלֹתוֹ, אִז (שם): "וַיֵּאמֶר אֲכֹן סָר מֵר הַמּוֹת" - כִּי עַד עַתָּה לֹא הָאֲמִין.

הַפְּטָרֶת פְּרֻשֶׁת זָכוֹר: "וַיִּשְׁפֹּף שְׂמוּאֵל אֶת אֲגַג" (שְׂמוּאֵל־א טו, לג)

כה.

(ח"א ל,ו; ח"א קלה)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפָסוּק (דְּבָרִים כה, יט): "תִּמְחָה אֶת זֵכֶר עֲמֹלְקִי מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשָּׁפַח".

לְקוּטֵי הַלְכוֹת - פְּרֻשֶׁת זָכוֹר

כו.

(לְקוּטֵי הַלְכוֹת, הַשְּׂבִמַת־הַבְּקָר א, יב - עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א רפב, אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי')
 קוֹרִין פְּרֻשֶׁת זָכוֹר, בְּחִינַת מְלַחֲמַת־עֲמֹלְקִי - כִּי עַל־יַד־זֶה שְׂמוֹצְאִין ה'טוֹב, ה'נְקֻדוֹת־טוֹבוֹת, בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל - נִכְנַע עֲמֹלְקִי, שֶׁהוּא תִקְוָה הַסְּטָרָא־אֲחֵרָא, שְׂמִתְגַּבֵּר חֲסִידוֹתָא לְהַפִּיל ה'חֲלוּשֵׁי־כַח' שְׂבִישְׂרָאֵל, כְּאֵלּוּ אֵין לָהֶם תִּקְוָה עוֹד חֲסִידוֹתָא וְשָׁלוֹם.

בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנֵב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים וְכוּ' וְאַתָּה עָיַף וַיִּגַע" וְכוּ' - שְׂרוּצָה לְזַנֵּב אֶת הַנְּחָשִׁים, דְּהֵינּוּ חֲלוּשֵׁי־כַח, לְהַפִּיל לְמַטָּה חֲסִידוֹתָא, שְׂזָהוּ בְּחִינַת "וַיִּזְנֵב בְּךָ" וְכוּ'.

אֲבָל בְּשׂוֹכֵין לְמַצָּא בְּעַצְמוֹ ה'נְקֻדָּה־טוֹבָה, אֲפָלוּ בְּעֵת נְפִילַתוֹ חֲסִידוֹתָא - עַל־יַד־זֶה נִכְנַע עֲמֹלְקִי.

כז.

(לְקוּטֵי הַלְכוֹת, תַּפְּלִין ה, ל-לא)

עֵקֶר 'קְשׁוּי־הוֹלָדָה', נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת עֲמֹלְקִי, (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א קלה) - שֶׁהוּא בְּחִינַת הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת הַנִּמְשָׁךְ מ'חֲלָל־הַפְּנוּי'.

וְעַל־כֵּן נִקְרָא יְרֵאשִׁית, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "יְרֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמֹלְקִי" - כִּי חֲלָל־הַפְּנוּי קָדֵם לְעוֹלָם, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הָיָה מְקוֹם לְבְרִיאַת־הָעוֹלָם (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א טד). וְנִמְשָׁךְ מִשָּׁם הַקְּלָפָה הַקּוֹדֶמֶת לְפָרִי. וְעַל־כֵּן נִקְרָא עֲמֹלְקִי: "יְרֵאשִׁית" - מְחַמַּת שְׂכַחוּ נִמְשָׁךְ מ'חֲלָל־הַפְּנוּי' שֶׁקָּדֵם לְהָעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן הַשְּׂתַדֵּל יַעֲקֹב לָקַח הַבְּכוֹרָה מֵעֵשָׂו - כִּי בְּאֵמַת: הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ קָדֵם לְכָל, כִּי הוּא "מִמְלָא כָּל עֲלָמִין, וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין" (זֹהַר פְּנִיחָס רכה.), וְהוּא יִתְבָּרַךְ בְּעַצְמוֹ בְּרָא ה'חֲלָל־הַפְּנוּי', בְּיַד שִׁיְהִיָּה מְקוֹם לְבְרִיאַת־הָעוֹלָם, כְּנ"ל.

וְעַל־כֵּן יִשְׂרָאֵל עַל־יַדֵּי אֲמוּנָתָם בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁקָּדֵם לְכָל - הֵם עוֹבְרִים עַל כָּל הַחֲכָמוֹת וְהַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת הַבָּאִים מ'חֲלָל־הַפְּנוּי' - כִּי הֵם מֵאֲמִינִים: שְׂגָם ב'חֲלָל־הַפְּנוּי' בְּעַצְמוֹ, נִעְלָם הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - כִּי הוּא קָדֵם לְכָל.

"שעל-בן נקראים ישראל עבריים - על שעל-ידי אמונתם באלקי העבריים' (שמות ג, יח; ה, ג; ז, טז; ט, יג; י, ג) הם עוברים על כל החכמות הבאים מחלל-הפנוי" (לקוטי-מוהר"ן שם).

ועל-בן באמת: 'ישראל' הם בכורים' באמת, כמו שכתוב (שמות ד, כב): "בני בכורי ישראל" - פי עוברים על-ידי אמונתם על ה'חלל-הפנוי' ומאמינים בהשם-יתברך בעצמו שהוא ראשון וקודם לכל כנ"ל.

ועל-בן לקח יעקב הבכורה מעשו - פי מתחלה בהכרח היה שתהיה ה'בכורה' אצל עשו, פי הקלפה קדמה לפרי, פי ה'בכורה' שלו נמשך מ'חלל-הפנוי' שקדם לעולם.

אבל 'יעקב' על-ידי 'אמונתו' - זכה לעבר את ה'חלל-הפנוי', ולהאמין ולכלל בהשם-יתברך שקדם לכל.

ועל-בן אחר-כך בטל את ה'בכורה' של עשו, שהוא בחינת: "ראשית גוים עמלק", וזכה לקח ה'בכורה' לעצמו, עד שזכה שזרעו יהיו נקראים בלם 'בכורים', כמו שכתוב: "בני בכורי ישראל", וכנ"ל.

וז'הו בחינת 'מפת-בכורות' דיקא בשעת 'יציאת-מצרים', ואז 'נתקדשו בכורי ישראל' - פי זה עקר 'יציאת-מצרים' וכו'.

וכל עקר 'קשיות' וכבדות-לב של פרעה, שלא רצה להניח את ישראל לצאת - נמשך מבחינת האפיקורסות וההפירות שנדבק בו הנמשך מ'חלל-הפנוי' (לקוטי-מוהר"ן שם), בחינת (שם יג, טו): "ויהי פי הקשה פרעה לשלחנו" וכו', בחינת 'קשוי-הולדה' כנ"ל וכו'.

ועל-ידי-זה 'יצאו ישראל ממצרים' - שהוא בחינת 'לדה', ואז 'נתקדשו הבכורות' וכו' - כפי לקדש ה'בכור', שהוא 'הולדה ראשונה'. פי באמת הכל אחד, פי 'הולדת נפש מישראל' ממש, ולבטל ה'קשוי-הולדה' ממש - הוא ממש בחינת 'יציאת-מצרים', שהוא בחינת 'הולדה', כנ"ל.

בח.

(לקוטי-הלכות, תפלין ז, ז-ט)

אי-אפשר לידע ולהודיע ולהגדיל שם ה', פי אם על-ידי הצדיק-האמת, שהוא בחינת "צדיק יסוד עולם" (משלי י, כה) - שעקר גדלותו הוא על-ידי 'שמירת-הברית' בתכלית הקדשה שאין קדשה אחריה וכו'.

אבל "את זה לעמת זה עשה אלקים" (קהלת ז, יד) - פי הסטרא-אחרא והקלפה שנמשך מזהמת-הנפש, מתגברת שם דיקא ביותר. ועל-כן זעירין אנון זוכין ל'קדשת-הברית' בשלמות וכו'.

אבל בעונותינו-הרבים שכיח הרבה מה ששכיח, שפוגמים מאד וכו' רחמנא-לצלן, פידוע בדורות הללו. ומשם כל הערבוביא שבעולם, שאין יודעין היכן הצדיקי-אמת וכו'.

וז'ה בחינת 'מלחמת עמלק' שבכל דור - פי 'עמלק' הוא 'זהמת-הנפש' שכלול מכל הרעות שבכל הארבעה יסודות, שהם בחינת 'כלל כל הגליות', בבחינת (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק", ו'הוא מעולם רצועה מרדות לישראל' (במדבר-רבה יט, כ), פי בכל דור ודור הוא אורב על הכלל ועל הפרט בכל יום.

פי "הוא השטן הוא המסית" וכו' (בבא-בתרא ז.ו.) - פי בתחלה מסית את כל אחד

בתאוותיו ומדותיו הרעים, למה שמסיתו ומחטיאו בנעוריו ובילדותו בפגם-הברית, כמו שמחטיאו, ואחר-כך מסיתו לרדף אחר גדולות, להיות להוט אחר הממון וכו', ולרדף אחר הכבוד וכו', כי כל הקנאה והתאוה והכבוד וכו', וכל המדות-רעות - הכל נמשך מ'קלפת-עמלק'.

ולא די לו בכל זה - אף גם עושה ערבוביה גדולה עד שנעשה קטגוריא גדולה בין התלמידים-חכמים, ומרבה ומגדיל השקר בעולם, עד שמכניס דעות זרות וכפירות הרבה בעולם, ומקים מהם ראשים שאומרים שרוצים בתקנת ישראל וכו', כידוע כל-זה. ואי-אפשר להאריך בזה כאן.

ובל-זה הוא בחינת 'מלחמת עמלק' שבכל דור! - וכל עקר קנאתו והתגרותו של 'קלפת עמלק' הוא: להעלים ולהסתיר אור הצדיק-אמת, שהם בחינת "שם ה'".

ועל-כן "נשבע השם-יתברך, שאין שמו שלם, עד שימחה זכר עמלק" (רש"י שמות יז, טו; מדרש תהלים ט; תנחומא תצא יא) - כי השם-יתברך בעצמו כביכול, צריך ללחם עמו בכל דור ודור, כמו שפתיב (שמות יז, טז): "מלחמה לה' בעמלק מדר דר".

כי על-זה עקר התגברותו: שרוצה להעלים 'אור-הצדיק', שהוא בחינת "שם ה'", שלא להודיעו, חס-ושלום מדור לדור, ורוצה להתגבר בכל-זה, על-ידי 'פגם-הברית' וכו'.

אבל "איש בער לא ידע" (תהלים צב, ז), שהצדיק-האמת קדש את עצמו בקדשת-הברית, בקדשה נוראה כל-כך - עד שקדשתו עולה על הכל, כי על-ידי תקף

קדשתו, המשיך דעת עליון ונשגב בזה, שאי-אפשר להעלימו בשום אופן וכו'.

וגם: כי כל ישראל הם בכלל 'שומרי-הברית', על-ידי 'מצות מילה הקדושה', כמו ששמעתי מפיו-הקדוש (לקוטי-מוהר"ן ח"א כג) - כי כל-זה הוא בחינת 'מצות מילה', שהוא לחתך ולהעביר ה'ערלה', שהיא בחינת 'קלפת עמלק' וכו'.

ובל-זה הוא בחינת 'פורים', ו'פרשת זכור' שקורין מלפניו - הוא 'הכנעת קלפת עמלק', שהוא עקר 'קלפת הערלה' החופה על 'ברית-קדש' - שמשם עקר ה'העלמה' שמתגרה תמיד להעלים אור ה"צדיק יסוד עולם", על-ידי 'פגם-הברית', הוא בחינת 'ערלה' כנ"ל - שזהו בחינת (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך", בחינת 'פגם-הברית'.

והוא מתגבר על 'חלושי-כח', להפרידם חס-ושלום מה'צדיק-האמת', בבחינת (שם כה, יח): "ויזנב בה כל הנחשלים אחריה, ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים" - שהם ה'חלושי-כח' שבישראל, שרוצה להתגבר עליהם ביותר בתקף ההעלמה ולהפרידם לגמרי חס-ושלום מהצדיק-האמת, שמשם כל חיותם ותקותם לנצח.

וזוה בחינת 'המן' ימח-שמו - שרצה להתגבר בעת שנלקחה אסתר למשכב הערל, כי סבר: ש"אשה יראת ה'" (משלי ל, לא) נכבשה תחתם וכו'.

אבל בתקף קדשתו של 'מרדכי', וגם 'אסתר' היתה צדקת גדולה - "שמר אותה שלא תהיה נלכדת ביניהם" (תקוני זתר טז) - אדרבא, הוציאה מביניהם כל 'נצוצות-הקדשה' וכו'.

נט.

(לקוטי-הלכות, שבת ה, ט"י-א"ב-טו)

וְזֶה בחינת פרשת זכור, "שצדיקין לקרות בשבת שקדם פורים פרשת זכור" (מגלה פ"ג מ"ד; שלחן-ערוך אורח-חיים תרפה, ב) - שהוא זכרון מלחמת עמלק, שהוא בכל דור ודור, כמו שכתוב (שמות יז, טז): "מלחמה לה' בעמלק מדר דר".

כִּי עקר הפח ללחם בעמלק למחות שמו וזכרו מן העולם - הוא על-ידי שבת, "שהוא שמא דקדשא בריך הוא" (זהר יתרו פח:).

כִּי "עקר מלחמת עמלק שבכל דור, הוא פנגד שם ה'" (תקוני-זהר קיט:), שהוא שם הצדיק האמת, שהוא שם ה", כי שמו משתף בשם הצדיק. אשר הצדיק הזה האמת, הוא הפאר והיפי וההדור של כל העולם, הוא החן-האמת של כל העולם וכו' וכו'.

וְאִם זה הצדיק-האמת שבכל דור היה נתגלה בעולם, וכל העולם היו מקרבים אליו באמת - היה העולם כבר מתקן, כי זה הצדיק יש לו פח לתקן כל העולם, אם לא היו מעלימין ומסתירין אותו.

אָבֵל בכל דור ודור, יש בחינת מלחמות עמלק, ועקר מלחמתו של עמלק ימח-שמו, היא רק דיקא נגד הצדיק האמת הזה שהוא הראש-בית' וכו'. כי עמלק הוא בחינת ראשית דסטרא-אחרא, בחינת (במדבר כד, כ): "ראשית גוים עמלק".

וְעַל-כֵּן כל מלחמתו, הוא רק פנגד זה הראש-בית האמת, שכל הדורות נמשכין ממנו, בבחינת (ישעיה מא, ד): "קורא הדורות מראש". כי עמלק אינו רוצה

להלחם, לא את הקטן, ולא את הגדול - כי אם עם הראש-בית' בעצמו.

אָבֵל מחמת שפנגד הראש' בעצמו, אין לו שום פח להלחם עמו בעצמו, כי זה הצדיק-האמת הראש-בית', כבר זכה לנצח אותו ולשפר אותו בתכלית, כי "לא אתהני מדיליה כלום" [לא נהנה משלו כלום] (זהר תרומה קמא:).

כִּי כבר שפר כל התאות וכל המדות רעות בתכלית תכליתו, בתכלית השלמות שאין שלמות אחריו, והכניע ובטל מעצמו ז'המת-הנחש', שהוא ז'המת-עמלק', שהוא הסטרא-אחרא, והוא הכניעם כלם מעצמו, בתכלית ההכנעה והבטול, עד שלא נשאר אצלו שום אחיזת הרע כלל אפלו כל שהוא.

וְעוֹד הוסיף אחר-כך, למסור נפשו בכל יום בשביל השם-יתברך, וקבל על-עצמו יסורים קשים ומרים ממות, בשביל קדשת שמו ויתברך, ובשביל עמו ישראל וכו' וכו'.

עַל-כֵּן בודאי אין ל'עמלק', שהוא ראש הסטרא-אחרא, שום אחיזה להלחם עם הצדיק בעצמו.

עַל-כֵּן כל מלחמתו הוא: מה שמערבב את העולם בכל-עת, ועושה מחלקת גדול בכל-עת, על הצדיק-האמת הזה, שהוא הראש-בית' - כדי להרחיק את ישראל ממנו, כדי שלא ישונו להשם-יתברך על-ידי הצדיק הזה שהוא הראש-בית', שיש לו פח להחזיר כל העולם למוטב.

וְזֹאת הקלפה הרעה שהוא 'המן-עמלק' - כל תחבולותיו וכל מלחמתו הוא: להסתיר ולהעלים שם הצדיק האמת הזה, שהוא הראש-בית האמת'.

כִּי קָלַפְתָּ עַמְלֶק מְרֻצָּה - שִׁיתְקַרְבוּ יִשְׂרָאֵל לְכָל הָרָאשִׁים שְׁבַע עוֹלָם.

לֹא־מִבְּעֵיֵא: הָרָאשִׁים שֶׁל הַסְטֵר־אֲחָרָא מִמֶּשׁ, שֶׁהֵם עֵקֶר שֵׁם הַטְּמֵאָה, כְּמוֹ רֵאשֵׁי־הַפְתּוֹת שֶׁל הַפִּילוֹסוֹפִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים, כִּי גַם אֲצֻלָּם יֵשׁ לָהֶם רֵאשֵׁים עֲלֵיהֶם, שְׁלוֹמְדִים אֲצֻלָּם אֵלּוּ ה'חֲכָמוֹת־הַחִיצוֹנִיּוֹת' הַנְּבוֹכוֹת, הָעוֹקְרוֹת אוֹתָם מִן הָעוֹלָם, וְלִצְוֹד נַפְשׁוֹת לְקַרְבָּם לְאֵלּוּ הָרָאשִׁים יִמְחֹ־שָׁמָּה, בּוֹדָאֵי "הֵן הוּא מְשׁוֹשׁ דְרָבּוּ" (אִיּוֹב ח, יט), וְעַל־זֶה מְנִיחַ עֲצָמוֹ בּוֹדָאֵי לְאָרְכוֹ וּלְרַחְבּוֹ.

אֲכָּא אַפְלוֹ: רֵאשֵׁים שֵׁישׁ לָהֶם חֵלֶק בְּקִדְשָׁה, שֶׁהֵם אֲנָשִׁים בְּשָׂרִים קִצָּת, וְאַפְלוֹ אִם הֵם צַדִּיקִים, רַק שֵׁישׁ בָּהֶם עֵדוּן 'אַיִזָּה אַחִיזַת הָרַע', וְאֵין לָהֶם כַּח לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִרַע לְטוֹב. עַל־כֵּן מְרֻצָּה 'עַמְלֶק': שֶׁכָּל 'אֵלּוּ הָרָאשִׁים', יֵהִיוּ גְדוֹלִים וּמְפָרְסָמִים בְּשֵׁם גְּדוֹל בְּעוֹלָם, וְיֵהִי לָהֶם 'הַתְּנַשְׂאוֹת גְּדוֹל'.

וְכָל בּוֹנְתוֹ הָרַעָה: רַק כְּדֵי לְהַעֲלִים עַל־יְדֵי־זֶה, שֵׁם הָרָאש־בֵּית הָאֲמַתִּי, שֶׁהוּא הָרָאשׁ שֶׁל כָּל הָרָאשִׁים שְׁבַע עוֹלָם. וְהוּא ה'בַּעַל־הַבַּיִת הָאֲמַתִּי' שֶׁל הָעוֹלָם, שֶׁעָקֵר תִּקְוֹן כָּל בְּנֵי־עוֹלָם לְשׁוּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, הוּא עַל־יְדוֹ דִּיקָא.

וְקָלַפְתָּ עַמְלֶק, כָּל מַלְחָמָתוֹ: לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר שְׁמוֹ שֶׁל זֶה הָרָאש־בֵּית דִּיקָא.

כִּי יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה רֵאשִׁים בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א, כט, יא): "וְהַמְתַּנְשֵׂא לְכָל לְרָאשׁ", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרַכּוֹת נח): אַפְלוֹ רִישׁ גְּרַגּוֹתָא וְכוּ'. כִּי כָּל הָאֲרַבְּעָה יְסוּדוֹת נִקְרְאִים רֵאשִׁים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב

(בְּרַאשִׁית ב, י): "וְהָיָה לְאֲרַבְּעָה רֵאשִׁים". וּמֵהֶם נִתְחַלְקוּ כְּמָה וְכְמָה רֵאשִׁים בְּעוֹלָם.

וְאַפְלוֹ בְּקִדְשָׁה יֵשׁ כְּמָה וְכְמָה רֵאשִׁים. כִּי כָּל אֶחָד כְּפִי חֵלְקוֹ שְׁזָכָה לְבָרַר אֵיזָה חֵלֶק מִהָאֲרַבְּעָה יְסוּדוֹת, עַל־יְדֵי בְרוּר מְדוּתָיו וְתַאֲוֹתָיו - כְּמוֹ־כֵן יֵשׁ לוֹ אֵיזָה חֵלֶק בְּרָאשׁוֹת וְהַתְּנַשְׂאוֹת, הַנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת 'בְּרוּר הָאֲרַבְּעָה יְסוּדוֹת', שְׁנִקְרְאִים: "אֲרַבְּעָה רֵאשִׁים".

אַבְּל כָּל 'אֵלּוּ הָרָאשִׁים' - מַחְמַת שְׁלֹא בְּרוּ עֵדוּן אֶת כָּל הָאֲרַבְּעָה יְסוּדוֹת לְגַמְרֵי בְּתַכְלִית הַבְּרוּר, כִּי עֵדוּן נִשְׂאָר אֲצֻלָּם 'אַיִזָּה אַחִיזַת הָרַע' מֵאַיִזָּה מְדוּת וְתַאֲוֹת - וְכְמוֹ שֶׁשְׁמַעְתִּי מִפִּי רַבֵּנוּ ז"ל (תַּיִי־מוֹחֲרֵן רלד): "שֵׁישׁ כְּמָה צַדִּיקִים שֶׁשְׁבָרוּ הַתַּאֲוֹת, אַבְּל עֵדוּן נִשְׂאָר אֲצֻלָּם שְׁמִץ מִנְהוּ" - וְאֵלּוּ הַצַּדִּיקִים אֵין לָהֶם כַּח לְהַחֲזִיר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמוֹטָב, כִּי אִם בְּכַח ה'צַדִּיק־הָאֲמַתִּי, הָרָאש־בֵּית הָאֲמַתִּי, שְׁזָכָה לְבַטֵּל הָרַע בְּתַכְלִית וְכוּ', כְּנ"ל. כִּי מַחְמַת שְׂאִין בּוֹ שׁוּם רַע כָּלֵל, עַל־כֵּן יֵשׁ לוֹ כַּח לְתַקֵּן כָּל הַנִּפְשׁוֹת הַמְּקַרְבִּים אֵלָיו, לְהַחֲזִירָם לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

וְעַל־כֵּן עַל־זֶה מְתַקַּנָּא עֲצָמוֹ בִּיּוֹתֵר הַבַּעַל־דְּבָרָה, שֶׁהוּא 'קָלַפְתָּ הָמֵן עַמְלֶק', וּמְנִיחַ עֲצָמוֹ לְאָרְכוֹ וּלְרַחְבּוֹ, לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר שֵׁם וְהַדּוּר וּפְאָר שֶׁל ה'צַדִּיק־הָאֲמַתִּי הַזֶּה, וּמְקִים עָלָיו מַחְלָקַת גְּדוֹל, וּמַתְגַּבֵּר בְּתַחֲבוּלוֹתָיו לְהַקִּים רֵאשִׁים בְּעוֹלָם, וּלְהַגְדִּיל 'שְׁמָם' מְאֹד, אֲשֶׁר 'שְׁמָם' נִמְשָׁךְ מ'שֵׁם הַטְּמֵאָה, מ'שְׁמוֹת הַחִיצוֹנִים, כְּמַבְאָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּמִקְוָמוֹ, עֵינֵי־שָׁם.

וּלְפַעֲמִים כְּשֶׁרוּאָה שְׂאִי־אֶפְשָׁר לוֹ לְהַפְּדוֹ הָאֲמַתִּי לְגַמְרֵי, לְהַעֲמִיד רְשַׁע־גְּמוּר' לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ רֵאשׁ וּמְפָרְסָם, כִּי בּוֹדָאֵי

לא יטעו בו בני ישראל הפשרים - על-כן הוא משתדל בתחבולותיו, להתלבש עצמו באיזה פשר, או צדיק שאינו גמור, ונותן בלבו שיחלק על זה הצדיק הנ"ל, שהוא הראש-בית האמתי.

וה'בעל-דבר' - מגדיל מאד ומפרסם, שמו של זה החולק והמתנגד על הראש-בית האמתי. כי עמלק מרצה: "שכל העולם יתקרבו לאלו הראשים, אף-על-פי שהם צדיקים קצת!" - כדי להרחיקם מהצדיק הגדול, הראש-בית האמתי.

כי כל תחבולותיו: לרחק ישראל מהצדיק הראש-בית האמתי הנ"ל, שכל תקון נפשות ישראל וכל העולמות, על-ידו, כנ"ל.

וזוה שכתוב (דברים כה, יח): ויזנב בך כל הנחשלים אחריך וכו' - "ויזנב" דיקא. וכמו שדרשו רז"ל (רש"י; תנחומא תצא ט): "שהיה חותף זנבות, וזורקן כלפי מעלה".

כי ה'המונים' כנגד הצדיק - הם בבחינת זנב. כי הם טפלים אליו, כי הצדיק האמת הוא הראש, והקטנים הטפלים אליו הם בבחינת זנב. אבל בודאי טוב להיות זנב וטפל, לצדיק הזה שהוא ראש-בית האמתי, מלהיות ראש במקום אחר. וכמו שאמרו במשנה (אבות פ"ד מט"ו): "הוי זנב לאריות, ואל תהי ראש לשועלים".

ועמלק בתחבולותיו, "חותף הזנבות וזורק כלפי מעלה" - שמהפך מזנב לראש.

שלוקח קטנים במעלה, שהם בבחינת זנב נגד הראש-בית שהיו צריכין להיות טפלים אליו.

והוא "לוקח אלו הזנבות" - הקטנים במעלה. "וחותכם" - ומרחקם מהצדיק, מהראש-בית האמתי.

"וזורקן כלפי מעלה" - דהינו: שעושה מהם ראשים, ומגביה אותם למעלה למעלה. ומגדיל שם מאד, ומכניס בלבם שיחלקו על הצדיק, הכל בשביל להסתיר ולהעלים שם הצדיק הזה, שהוא הראש-בית האמתי, וכנ"ל.

ועל-כן: "מלחמה לה' בעמלק מדר דור" - כי זה עקר תקף מלחמות עמלק שבכל דור, כי בכל דור מוכנת הגאולה לבוא על-ידי הראש-בית הזה, שהוא בחינת משה-משיח, שהוא הצדיק האמת הגדול במעלה שבכל דור. אך עקר העוב הוא: על-ידי המחלקת העצום הזה, שהוא בחינת מלחמת עמלק, שכל מלחמתו להסתיר ולהעלים שם הצדיק הזה, כנ"ל.

וזוה שאמר משה ליהושע תלמידו דיקא (שמות יז, ט): "צא הלחם בעמלק" - ולא לחם עמו בעצמו.

כי מחמת שכל מלחמתו של עמלק הוא כנגד בחינת משה, שהוא הראש-בית האמתי, להסתיר ולהעלים שמו חסוֹשֵׁלֹם. על-כן אין יכול משה בעצמו להלחם עמו, כי אין חבוש מתיר את-עצמו מבית האסורים" (ברכות ו;), כי איך אפשר להצדיק, להגדיל ולפרסם שם עצמו?

על-כן צוה לתלמידו יהושע: "צא הלחם בעמלק" - כי דיקא התלמיד של הצדיק האמת, הוא יש לו פח להלחם בעמלק, שרוצה להעלים ולהסתיר שם הצדיק הזה.

כִּי בַחֲיִנַת יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידוֹ - כָּל עֶסְקוֹ וְכָל תַּחְבוּלוֹתָיו, לְפָרְסָם וּלְהַגְדִּיל שְׁמוֹ הַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל הַצַּדִּיק הַזֶּה בְּעוֹלָם.

וּבּוֹדָאֵי כָּל כַּחוֹ שֶׁל בַּחֲיִנַת יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידוֹ לְהִלָּחֵם בְּעַמְּלֵק - הוּא בּוֹדָאֵי רַק מִהָרְאֵשׁ-בֵּית בְּעַצְמוֹ, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת מֹשֶׁה. כִּי בּוֹדָאֵי אֵין פֶּח לִיהוֹשֻׁעַ שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת הַתִּלְמִיד, לְלַחֵם מִלְחָמָה עֲצוּמָה וְנוֹרָאָה כַּזֹּאת.

וְזֶה שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ, וְגָבַר יִשְׂרָאֵל" וְכוּ' - כִּי בּוֹדָאֵי עֵקֶר פֶּח הַמִּלְחָמָה, הָיָה עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה בְּעַצְמוֹ. רַק אֶף-עַל-פִּי-כֹּהֵן, הַמִּלְחָמָה בְּעַצְמָהּ לְהַתְגַּבֵּר עַל עַמְּלֵק, שְׂרוּצָה לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים שֵׁם הַצַּדִּיק הַזֶּה - לְהַתְגַּבֵּר עָלָיו, לְהַגְדִּיל וּלְפָרְסָם וּלְפָאֵר וּלְרוֹמֵם בְּאֵמֶת, שֵׁם הַצַּדִּיק הַזֶּה - צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי בַּחֲיִנַת יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידוֹ דִּיקָא, כַּנֵּ"ל.

וּכְמוֹ שְׂאִיתָא בְּזַהַר-הַקְדוֹשׁ (בְּשִׁלַּח סה:): "שִׁיְהוֹשֻׁעַ דִּיקָא הָיָה מְסַגֵּל לְמִלְחָמָה הַזֹּאת", עֵינֵי-שָׁם, הֵינּוּ כַּנֵּ"ל.

וְזֶה בַּחֲיִנַת מַחְלַקַת קִרְח' - שֶׁהַתְּלַבֵּשׁ עַצְמוֹ ה'סְטֵרֵא-אֲחֵרָא, בַּחֲיִנַת קְלַפַּת הַמֶּן-עַמְּלֵק, בְּרָאשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם קִרְחָ וְעֵדְתוֹ, שֶׁהֵיוּ מְאֵתִים-יּוֹחֲמִשִּׁים רָאשֵׁי סִנְהֶדְרָאוֹת, וְרָצָה לְהַגְדִּיל שְׁמָם, וְהַכְּנִים בְּלִבָּם: "שִׁיְחַלְקוּ כָּלָם עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ-הַשָּׁלוֹם!"

וּכְמוֹ שְׁפָתוֹב שָׁם (בַּמִּדְבָּר טז, ב): "קְרָאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי שָׁם" - "אַנְשֵׁי שָׁם" דִּיקָא. שְׂרָצָה הַבַּעַל-דְּבָר, לְהַגְדִּיל שְׁמָם דִּיקָא, מַחְמַת שֶׁהֵם חוֹלְקִים עַל הָרְאֵשׁ-בֵּית, שֶׁהוּא מֹשֶׁה, כְּדִי לְהַסְתִּיר וּלְהַעֲלִים שֵׁם

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת הָרְאֵשׁ-בֵּית, שֶׁהוּא כָּלָל וְשָׂרֵשׁ וְיִסוּד שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה-הַקְדוּשָׁה.

וְזֶה שֶׁשָּׁמַעְנוּ מִפִּי רַבֵּנוּ ז"ל (חֲזוֹנוֹתָר"ן צ): "שֶׁפַּעַם-אַחַת הָיָה כָּל עֶסְקוֹ בְּפוּרִים, לְתַקֵּן פָּגַם קִרְחָ וְכוּ'!" עֵינֵי-שָׁם.

כִּי מִלְחָמַת הַמֶּן-עַמְּלֵק, שֶׁזָּהוּ בַּחֲיִנַת פּוּרִים, וְתַקּוּן מַחְלַקַת קִרְח' - הַכָּל בַּחֲיִנָּה אַחַת. דְּהֵינּוּ: שֶׁבִּכַח קִדְשַׁת הַיָּם שֶׁל פּוּרִים שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל דוֹר וְדוֹר, נִזְכָּה שִׁיתַּגַּלֵּה הָאֵמֶת-לְאֵמֶתוֹ בְּעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִהְיֶה עוֹד פֶּח לְהַקְלִפָּה, לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר שֵׁם הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא שֵׁם ה" וְכוּ' ל.

שֶׁזָּהוּ בַּחֲיִנַת הַכְּנַעַת קִרְחָ וְעֵדְתוֹ, שֶׁהֵיוּ "אַנְשֵׁי שָׁם", שֶׁחַלְקוּ עַל מֹשֶׁה, שֶׁהוּא רְאֵשׁ-בֵּית הָאֵמֶתִי וְכוּ', כַּנֵּ"ל.

וְעַל-כֵּן קָדַם פּוּרִים, צָרִיכִין לְהַקְדִּים בְּשִׁבַּת שְׁלִפְנָיו, לְקָרוֹת בּוֹ פְּרִשַׁת זְכוֹר, שֶׁהוּא מַחְיַת-עַמְּלֵק, שְׂרוּצָה לְהַסְתִּיר שֵׁם ה", שֶׁהוּא שֵׁם הַצַּדִּיק הַזֶּה, כַּנֵּ"ל.

כִּי עֵקֶר הַפֶּח לְהִלָּחֵם עִמּוֹ - הוּא עַל-יַדֵּי שְׁבַת, "שֶׁהוּא שְׂמָא דְקַדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא", שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שֵׁם הַצַּדִּיק-הָאֵמֶת, בַּחֲיִנַת (זָהָר נִשְׂאָ קַמְדּוּ): "אַנְתָּ שְׁבַת דְּכֻלְהִי יוֹמָא". וְעַל-כֵּן בְּכַח קִדְשַׁת שְׁבַת, זּוֹכִין לְהַכְּנִיעַ קְלַפַּת הַמֶּן-עַמְּלֵק, וּלְהַגְדִּיל שֵׁם הַצַּדִּיק-הָאֵמֶת, שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת שְׁבַת, כַּנֵּ"ל.

וְעַל-כֵּן צוּתָה הַתּוֹרָה לְמַחֲזוֹת שֵׁם עַמְּלֵק מִן הָעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כה, יט): "תִּמְחָה אֶת זְכוֹר עַמְּלֵק" וְכוּ' - כִּי צָרִיכִין לְמַחֲזוֹת שְׁמוֹ דִּיקָא, מַחְמַת שֶׁכָּל מִלְחָמָתוֹ, נִגָּד שֵׁם ה", שֶׁהוּא שֵׁם הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא הָרְאֵשׁ-בֵּית הָאֵמֶתִי, כַּנֵּ"ל וְכוּ' וְכוּ'.

וּבְשִׁבְלֵי־זָה הַתְּגָרָה עֲצָמוֹ הַבַּעַל־דָּבָר
מָאֵד, וְהַעֲמִיד עִכְשָׁו הַפְּתוּת
הַרְעוּת, שְׂרוּצִים לְחַנֵּף נְעָרִים בְּחֻכְמוֹת
וּלְשׁוֹנוֹת, לְהַבִּיאֵם לַיָּדַי בְּפִירוֹת גְּמוּרוֹת.

בַּנְּרָאָה בַּחוּשׁ: שָׁכַל מִי שֶׁנִּצְוֶה בְּפִח־
יֻקְשִׁים שֶׁל הָאֲרוּרִים הִלְכוּ יַמְח־
שָׁמָּה, הוּא פּוֹרֵק עַל לְגַמְרִי, וְגֵרֹעַ מִמּוֹמֵר
לְהַכְעִים, וּמְחַלְלִים שַׁבְּתוֹת בְּצַנְעָה
וּבַפְּרָה־סֵיא וְכוּ'. וְכָל עֵקֶר פְּוִנְתָם הַרְעָה שֶׁל
הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא וְהַבַּעַל־דָּבָר, הוּא רַק לְעַקֵּר
מֵהֶם שֵׁם ה' וְכוּ'.

וְהַעֲקָר: מַה שְׂרוּצָה לְעַקֵּר מִשֵּׁם ה',
שֶׁלֹּא יִהְיוּ נִקְרָא עֲלֵיהֶם שֵׁם
יִשְׂרָאֵל עוֹד.

כַּאֲשֶׁר נִרְאָה בַּחוּשׁ: שָׁכַל פְּעֻלוֹתֵיהֶם
וּמַעֲשֵׂיהֶם וְתַנּוּעוֹתֵיהֶם, הוּא
לְהַדְמוֹת עֲצָמָן לְעַבּוּרֵם בְּכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה,
בְּשָׁמָּה וּמַעֲשֵׂיהֶם וּבְמַלְבוּשֵׂיהֶם, וּבְכָל
הַנְּהַגוֹתֵיהֶם וּבְלִשׁוֹנוֹתֵיהֶם וּבְכַתְבֵיהֶם וּבְכָל
הַתְּנוּעוֹת, כִּי לֹא דִי לָהֶם בְּכָל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, רַק
הַבַּעַל־דָּבָר רוֹצֵה לְעַקֵּר מֵהֶם שֵׁם יִשְׂרָאֵל
לְגַמְרִי.

וְזָה עֵקֶר מַלְחַמַת הַמֶּן־עַמְלֵק יַמְח־שָׁמוֹ,
שֶׁהוּא "רְאֵשִׁית גּוֹיִם" (בַּמִּדְבָּר כד, כ) -
שְׂרוּצָה לְלַחֵם נֶגֶד שֵׁם ה' חֶסֶד־וְשָׁלוֹם,
וְכַנְ"ל. וּמִמֶּנּוּ יוֹנְקִים כָּל הָעַבּוּרִים, שָׁכַל
מַלְחַמָתָם כְּנֶגֶד שֵׁם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שֵׁם ה'.
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פג, ד-ה): "עַל עַמְּךָ יַעֲרִימוּ
סוּד וְכוּ', אָמְרוּ לָבוֹ וְנִכְחִידֵם מִגּוֹי, וְלֹא יִזְכָּר
שֵׁם יִשְׂרָאֵל עוֹד".

עַל־כֵּן, כָּל מִי שֶׁזֹּכֵחַ עִכְשָׁו בְּעֵתִים הִלְכוּ,
לְהַצִּיל אֶת־עַצְמוֹ, וְאֵת בְּנָיו
וּבְנוֹתָיו, וְכָל הַנְּלוּיִם אֵלָיו, מִן הַפְּתוּת
הָאֲרוּרִים הָאֵלֶּה יַמְח־שָׁמָּה - הוּא רְאוּי

לְשַׁמַּח כָּל יָמָיו, מַה שֶּׁעַל־כָּל־פְּנִים עֲדִין שֵׁם
יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו.

כִּי "עָלִינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה
לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית" וְכוּ', אֲשֶׁר נִצְלַנו מִפִּח־
יֻקְשִׁים הִלְכוּ, וּמֵאַחֵר שֵׁשֶׁם יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא
שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֵינוּ, עֲדִין אָנוּ מְחִיבִים
לְשַׁמַּח כָּל יָמֵינוּ לְעוֹלָם, כִּי עֲדִין יֵשׁ לָנוּ
תְּקוּנָה לְכָל הַיְשׁוּעוֹת וְלְכָל הַטּוֹבוֹת וְכוּ'.

וְזָה בְּחִינַת עֲצָם הַשְּׂמֻחָה שֶׁל פּוֹרִים' - כִּי
אֵז הוּא מְחִינַת עַמְלֵק, שֶׁעַל־יְדֵי־זָה
עֵקֶר הַגְּדֻלַּת שָׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי "אֵין שָׁמוֹ
שָׁלֵם, עַד שִׁימְחָה זָכַר עַמְלֵק" (רש"י שְׁמוֹת יז,
טז; תַּנְחומָא תַּצְא יא), עַל־כֵּן אֵז בְּפוֹרִים, הַשְּׂמֻחָה
גְּדוּלָּה וְעֲצוּמָה מָאֵד.

ל

(לְקוּוֹטֵי־הַלְבוּשׁוֹת, שַׁבְּת ז, כז -
לב-לג-לד-לו-סו-סז-עג)

"כִּי יָד עַל פֶּס יָה, מַלְחָמָה לָהּ בְּעַמְלֵק
מִדֶּר דֶּר" (שְׁמוֹת יז, טז) - "שֵׁאִין כְּסֹאוֹ
שָׁלֵם, וְאֵין שָׁמוֹ שָׁלֵם, עַד שִׁימְחָה זָכַר עַמְלֵק
(תַּנְחומָא תַּצְא יא).

כִּי הָעֵקֶר הוּא (סְנֵה־דִין כ:): "לְהַכְרִית זֶרְעוֹ
שֶׁל עַמְלֵק", שְׂזָה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי בְּחִינַת
'יְהוֹשֻׁעַ' דִּיקָא, בְּחִינַת (שְׁמוֹת שָׁם, ט): "צֵא
הַלָּחֶם בְּעַמְלֵק", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נִקְדָּה'
הַתְּחַתּוּנָה.

אֲבָל אִי־אֲפָשֶׁר לִ'יְהוֹשֻׁעַ' לַעֲשׂוֹת דָּבָר, כִּי
אִם בְּכַחוֹ שֶׁל מִשְׁה', בְּחִינַת 'נִקְדָּה'
הַעֲלִיזוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת שָׁם, יא): "וְהָיָה
כַּאֲשֶׁר יָרִים מִשְׁה יָדוֹ" וְכוּ'.

וְכָל יָמֵי הַגְּלוּת, הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לּוֹחֵם עִמּוֹ,
וְאֵז "אֵין הַפֶּסָא שָׁלֵם" - חֶסֶר
הָאֵלֶּ"ף.

וְכֵן "אֵין הַשֵּׁם שְׁלֵם" - כִּי כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה בְּחִינַת "אָדָם לְשֶׁבֶת עַל הַפֶּסֶא" - זֶה עֵקֶר בְּחִינַת שְׁלֵמוֹת הַשֵּׁם הַיּוֹי"ה בְּרוּדֵי-הוּא, שֶׁהוּא הַיּוֹי"ה בְּאַלְפֵי"ן, שְׁעוּלָה מְ"ה' בְּגִימטְרִיא 'אָדָם', שֶׁנִּשְׁלֵם בְּשִׁמְכֵנִיעִין הַדָּם שְׁיֻנְק, כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק חֲסִדוֹשְׁלוֹם הָאֱל"ף שְׁבִאֲמֻצַּע הַיּוֹא"ו' שֶׁל שֵׁם מְ"ה', שְׂאֵז עוּלָה דָ"ם, בְּחִינַת "אַחֲרֵי פָנָי אֲהִי"ה עוּלָה דָ"ם", כְּמוֹבֵן כָּל-זֶה בְּכַתְבֵי הָאָרִיז"ל בְּכֻמָּה מְקוֹמוֹת, עַל-פִּי דְרָבּוּ הַקֹּדֶשׁ (עֶצְרֵי-חַיִּים שֶׁעַר לֵב פ"ז; שֶׁעַר לֵט דְרוֹשׁ ה'; נְעוּד).

וּבְכָל דוֹר וְדוֹר, כְּפִי מַה שֶׁמִּתְגַּבֵּר כָּל אֶחָד לְהִתְקַרֵּב לְהַצְדִּיק־הָאֱמֶת, מִתּוֹךְ בְּזִיוּנוֹת וְשִׁפְיַת-דָּמִים הַרְבֵּה - בֵּן מֵאִיר בְּחִינַת מֹשֶׁה לְבְּחִינַת יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהֵם בְּחִינַת יָרֵב וְתַלְמִיד וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה "בּוֹרְתִין זֶרְעוֹ שֶׁל עַמְלֶק", וְנַעֲשִׂין כָּל הַתְּקוּנִים.

אָבֵל הַמְלַחֵמָה אֲרַכָּה מְאֹד מְאֹד, כִּי "עַמְלֶק הוּא מַעוֹלָם רְצוּעָה מְרֻדוֹת לְיִשְׂרָאֵל" (תַּנְחוּמָא חֲקַת יח), וּמִתְפַּשֵּׁט בְּכָל-פַּעַם מְאֹד מְאֹד, בְּכִלְיוֹת וּבִפְרֻטִּיּוֹת, עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְעַל-כֵּן הִזְהִירָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (דְּבָרִים כח, ז): "זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלֶק" - כִּי צְרִיכִין לְזַכֵּר הַיֵּטֵב, מְלַחֲמָתוֹ הַגְּדוּלָּה, כְּדֵי לְבָרַח בְּכָל-פַּעַם אֶל הַצְּדִיק־הָאֱמֶת וּלְתוֹרָתוֹ-הַקְּדוּשָׁה.

כִּי רַק הוּא, לוֹחֵם מְלַחֲמַת עַמְלֶק בְּכָל דוֹר, וּמְכַנֵּים דְרָכֵי-הַתְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ'.

עַד שֶׁנִּזְכָּה שִׁיבָא מְשִׁיחַ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ - שְׂאֵז יִהְיֶה נִבְרַת זֶרְעוֹ לְגַמְרֵי וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת ה'חֲמֵשׁ זְכוֹרוֹת' וְכוּ'. כִּי צְרִיכִין לְזַכֵּר מַעֲשֵׂה עַמְלֶק, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שם):

"זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלֶק בְּדֶרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם" וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת "לְהַכְרִית זֶרְעוֹ שֶׁל עַמְלֶק", שֶׁהוּא כְּנֶגֶד בְּחִינַת נִקְדָּה-הַתְּחַתּוּנָה, בְּחִינַת "דָּם לֵה" - לְהַכְנִיעַ הַדָּם שֶׁבַחְלָל-הַשְּׂמָאֵלִי וְכוּ' כַּנֵּ"ל.

כִּי עֵתָה, כָּל הַמְלַחֲמוֹת שְׁלוּחֲמִין עִם בְּחִינַת עַמְלֶק, הוּא רַק עַל-יְדֵי הַזְּכוּרָה לְבַד, שֶׁזֶה עֵקֶר הַמְצוּוָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: "זְכוֹר אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ עַמְלֶק" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "קוֹרִין בַּתּוֹרָה פְּרַשְׁת זְכוֹר" (מְגִלָּה פ"ג מ"ד; שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲוֶרַח-חַיִּים תַּרְפָּה, ב),

"וְהוּא מְצוּת עֲשֵׂה דְאוֹרֵי-תָא" (רֵא"ש בְּרָכוֹת פ"ז; תּוֹסֵפוֹת בְּרָכוֹת יג. שְׁלַח־עֲרוּךְ שֵׁם סְעִיף ז), וְכֵן צְרִיכִין לְזַכֵּר בְּכָל יוֹם, "בְּפֶרֶט קֶדֶם קְבֻלַּת עַל מְלָכוֹת-שָׁמַיִם בְּפֶרֶשִׁיּוֹת קְרִיאַת-שְׁמַע" (פְּרִיעֶצְרֵי-חַיִּים, קְרִיאַת-שְׁמַע פ"ג), כְּדֵי לְהַכְנִים הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁבַּמַּח וְלֵב - לְזַכֵּר: שִׁישׁ קְלַפַּת עַמְלֶק, שֶׁאוֹרֵב תָּמִיד עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּלֵי שְׁעוֹר.

וְאִי-אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעוֹ וּלְעוֹקְרוֹ לְגַמְרֵי, שְׁלֵא תִתְבַטֵּל הַבְּחִירָה, רַק סוּף כָּל סוּף יִמָּחָה זְכוּרוֹ. וְלַעֲתָ-עֵתָה צְרִיכִין לְזַכֵּר וּלְהֶאֱמִין בָּזֶה, לְמַעַן יִהְיֶה עֵינָנוּ צוֹפִיּוֹת אֶל הַשֵּׁם תָּמִיד, שִׁיִּצְלִלְנוּ מִמְּנוֹ, וּלְקַיֵּם (תְּהִלִּים לז, ז): "דָּוָם לֵה" וְכוּ' - לְסַבֵּל שְׁפִיכַת-דָּמִים וְכוּ' וְכַנֵּ"ל.

וְכָל-זֶה בְּכַח קְדֻשַׁת שְׁבֵת, שֶׁהוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת הַצְּדִיק, שֶׁצְרִיכִין לְזַכֵּר תָּמִיד בְּכָל-עֵת. בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת כ, ז): "זְכוֹר אֵת יוֹם הַשְּׁבֵת" וְכוּ' - "זְכָרְהוּ מֵאֶחָד בְּשֵׁבֶת" (מְכִילְתָא יְתִרוֹ ז).

וְזֶה בְּחִינַת זְכוּרָה יְצִיאַת מִצְרַיִם וְכוּ' - כְּדֵי לְחַזֵּק אֱמוּנָתָנוּ בּוֹ יְתַבְּרֵךְ, וּלְחַזֵּק כַּחֲנוּ לְצַפּוֹת לִישׁוּעָה תָּמִיד, שֶׁכְּמוֹ

שהוציאנו ממצרים בנסים ומופתים נוראים
כאלה - בן נזפה להכניע ולבטל כל הצרים
וכו', ועקר כלם הוא 'עמלק' שכלול מכלם,
כמו שכתוב (במדבר כד, כ): "ראשית גוים
עמלק".

וצריכין לזכור היטב: שכבר עקרו אותו
כמה פעמים, בימי משה ויהושע,
ודוד, ובימי מרדכי. אבל הוא קלפה חזקה
כל־כך, שעדין השם־יתברך בעצמו לוחם
עמו, עד דורו של משיח, עד שיעקר אותו
לגמרי, כמו שכתוב (שמות יז, טז): "מלחמה
לה' בעמלק מדור דור", וכמו שאמרו רז"ל
(תנחומא תצא יא).

וכל־זה מחמת שיכח הבחירה יש לה
תקוף גדול, והוא יתברך אינו רוצה
לבטל הבחירה וכו'.

ועל כל אחד מישראל, מטל להלחם עמו,
שהוא 'מלחמת־היצר' שיש לכל אחד
בזה העולם וכו'. אבל רב העולם, הם
'חלושי־כח' לעמד במלחמה זאת פראוי, עד
שיש שנכשלים מאד וכו', ועל־כן כל פחנו,
על־ידי 'גדולי מבחרי הצדיקים' שיש בכל
דור, שהם לוחמים בעדנו וכו', וכמו שכתוב
בהתורה (ח"א נח) "תלת נפקין מחד".

והם מודיעים לנו וממשיכים לנו 'קדשת
שבת־קדש' - שעל־ידי־זה יש כח
לכל אחד מישראל, לשאר על עמדו, לבלי
לפל לגמרי בחלק 'קלפת עמלק', שאורב
לעקר את האדם לגמרי משני עולמות חס־
ושלום.

וכל 'מלחמתו של עמלק', הוא בכמה
בחינות, כי יורד ומסית את האדם
למה שמסיתו וכו', 'ועולה ומקטרג' וכו'.

(בבא־בבא טז), ועל־ידי ה'קטרוגים', מתגבר
יותר חס־ושלום.

ולא די לו בזה - כי־אם מניח עצמו לארבו
ולרחבו, בהתגברות גדול ובתחבולות
עצומות, להרבות מחלקת על הצדיק־האמת
הגבור כח מאד, עד שמכניס טינא גם בלב
גדולי הצדיקים, לחלק לבם מאותו, על־ידי
שמכניס בהם קשיות הרבה עליו, עד שעל־
ידי־זה נתרחקין הרבה מישראל מפניו, וזה
גרוע מן הכל.

וזכירת 'מעשה עמלק' - שהוא עקר
'כלליות־הקלפות' שרוצה לרחק
מהשם־יתברך וכו', עד שמכניס 'כפירות
בלב' רחמנא־לצלן וכו', כמו שכתוב במקום־
אחר (ח"ב ט) - על־כן צריכין לזכור זאת
היטב.

כי עתה אין לנו שום כח להלחם עמו
בגשמיות, רק לזכור היטב 'מעשה
עמלק', למען נבין: שכל המחשבות־רעות
ותאוות־רעות וכו', הכל הם 'מעשה עמלק'.

אבל יש לנו כח להכניעו, אפלו אותן
שמחזיקין עצמן ל'חלושי־כח' מאד,
רק שצריכין לזכור את 'יום השבת', שהוא
בחינת 'כח הצדיק־האמת', שעל־ידי־זה הכל
יכניעו אותו וכו'.

כי 'עמלק', בחינת 'כלליות־הקלפות',
'כלליות הגלות של השבעים עבוס'
שרוצים להשפיע שמו יתברך חס־ושלום מן
העולם וכו'.

ועל־כן צריכים לזכור 'מעשה עמלק' -
בדי לידע: שכל מיני 'מחשבות־
רעות', הן 'מחשבות של הרהורים ותאוות',

הן 'מחשבות של קשיות וכפירות' - כלם
בחינת 'עמלק'.

וצריכין לזכור: שצבר עקרו אותו
הצדיקים-הקדמונים, ועדין
מתגבר ומתפשט, אבל השם-יתברך יעקרו
לגמרי, כמו שכתוב: "מלחמה לה' בעמלק
מזר דר" - שבכל דור ודור, השם-יתברך
לוחם עמו, ושולח צדיקים 'גדולים' בכל דור
ודור, שממשיכין 'הגדלת שמו וזכרו'
בעולם.

בבחינת (שמות ג, טו): "זה שמי לעלם, וזה
זכרי לדר דר" - כי על-ידי
'מחית-עמלק' מזר דר, על-ידי-זה מתקים
זכרו ויתברך לדר דר וכו'.

וזה שמבאר במדרשים: "שהכנעת קלפת
עמלק, שהוא כלל כל העפושם שהם
בנגד ישראל, הוא על-ידי קדשת שבת!"

וזה שמובא במדרש (פרקי-דרבי-אליעזר מג -
מובא בספר מים יחזקאל פ'רשת בשלח), וזה
לשוננו: "אמרו ישראל, רבונו של עולם!
כתבת בתורה (שמות כ, ח): 'זכור את יום
השבת' וכו', וכתבת (דברים כה, יז): 'זכור את
אשר עשה לך עמלק' - האף יתקמו שתי
זכירות הללו? - אמר הקדוש-ברוך-הוא:
אינו דומה וכו', זה 'זכור' לקדש, וזה 'זכור'
להרגו ולאבדו, עד-כאן-לשוננו.

הינו: ש'קדשת שבת' הוא בחינת 'קדשת
הצדיק', בחינת 'משה' שעושה
'תשובה על תשובה' תמיד - כי זוכה בחייו
ל"יום שכלו שבת", 'כלו תשובה' וכו' כנ"ל,
ובכחו הגדול לוחם בחינת 'יהושע',
'מלחמת-עמלק', להכניע הדם שבכל
שבח-לל-השמאלי וכו' כנ"ל.

ועל-כן מחבר במדרש הנ"ל, שתי
זכירות אלו, של 'שבת' ושל
'מחית-עמלק', ומקשה: "אף יתקמו שתי
זכירות האלו של שבת ושל מעשה עמלק?"
- הלא באמת הם שני הפכים זה מזה? - כי
הלא לכאורה היה ראוי לשבח לגמרי ענין
עמלק, כדי לגרש קלפתו וזהמתו מהלב -
רק לזכר 'קדשת שבת', שהוא 'קדשת
הצדיק', שהוא 'כלל קדשת ישראל'!

ועל-זה משיב המדרש בפשוטו: "אינו
דומה, זה זכור לקדשו, וזה זכור
להרגו ולאבדו!"

הינו: כי בודאי הם שני הפכים, ועל-כן
צריכין לזכר שניהם - 'קדשת שבת',
ולחבדיל 'מעשה עמלק' - כדי לאבד ולעקר
'זכר עמלק', על-ידי 'זכרון קדשת שבת'
בכל-יעת כנ"ל.

כי 'זכרון מעשה עמלק' - צריכין רק לזכר
"בשביל לעקרו ולאבדו", כי בודאי
צריכין לשבח ולהעביר מלבנו לגמרי 'מעשה
עמלק', שממנו כל התאוות וההרהורים וכו'.

רק עקר ה'זכרון של מעשה עמלק, הוא
"כדי לעקרו", שצריכין לזכר:
ש'עמלק' אורב על האדם תמיד, על-כן
צריכין להתגבר ביותר ב'זכרון קדשת שבת',
שהוא 'קדשת הצדיק' שעושה תשובה
תמיד, שבכחו יש לנו גם-כן תקנה תמיד
וכו, כנ"ל.

ועל-כן דיקא מחמת שהם שני הפכים -
צריכים לזכרם היטב, כדי לעקר
'קלפת עמלק', על-ידי זכרון 'קדשת שבת',
שהוא 'קדשת הצדיק', שבכחו לוחם בחינת
'יהושע', 'מלחמת עמלק' וכו', וכנ"ל.

שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כה, יח): "וַיִּזְנֶב בָּךְ כָּל הַנְּחָשִׁים
אֲחֵרֶיךָ וְכוּ'.

רק [יהושע] ישיבם בתשובה, ויכניסם
ב'גבול הקדשה', שהוא בחינת 'מחנה
ישראל', שהיה שם האהל מועד והארון,
שמשם צריכין להמשיך הקדשה אליהם. כי
כל מי שרחוק יותר, צריכין להמשיך עליו
הקדשה, ממקום גבוה וקדוש ביותר וכו'.

על-כן "שעור תחום שבת, נלמד ממחנה
ישראל" (סוטה פ"ה מ"ג) - כי עקר
תחום שבת, הוא שיזכה כל אחד לשאר
קיים ב'מחנה ישראל', ולא יוכל בחינת
'עמלק', להשליכו חסוֹן־שְׁלוֹם משם.

רק יתגבר תמיד לאחזו עצמו בצדיקיאמת
ותלמידיהם, שהם בחינת 'משה'
ו'יהושע', שהם לוחמים 'מלחמת עמלק'
בכל דור, כדי לשוב ולבנות ה'בית-המקדש',
ולתחזיר את ישראל לארץ-ישראל, וכו'.

וְכֵן מְבֹאֵר בַּגְּמָרָא שְׁבַת (ק"ח:): "שֶׁהַכְּנַעַת
'קַלְפַת עַמְלֶק', שֶׁהוּא 'כָּלֵל הָרַע שֶׁל
הַשְּׁבָעִים עֲבוּ"ם, הוּא עַל-יַדֵי 'קַדְשַׁת שְׁבַת',
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ שָׁם: "אֶלְמֵלָא שְׁמֵרוּ יִשְׂרָאֵל
שְׁבַת רֵאשׁוּנָה, לֹא שְׁלֹטָה בָּהֶם אָמָה וְלָשׁוֹן,
שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת טז, כז): "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יֵצְאוּ
מִן הָעַם לְלֶקֶט וְכוּ', וְכַתִּיב בַּתְּרִיָּה (שָׁם יז, ח):
'וַיָּבֵא עַמְלֶק"', וְכֵן "ל, הֵינּוּ כֵּן" וכו'.

כִּי 'מַפְלַת הָרְשָׁעִים' שֶׁכְּלוּתָם 'עַמְלֶק',
הוּא עַל-יַדֵי 'קַדְשַׁת שְׁבַת', כֵּן"ל. וְכֵן
לְהַפְּדוֹ: כִּפִּי מַה שֶׁמִּתְגַּבֵּר כָּל אֶחָד, כָּל שִׁשַּׁת
יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, לְהַכְנִיעַ 'קַלְפַת עַמְלֶק', בְּכַח
הַצְּדִיקִים 'מֹשֶׁה' ו'יְהוֹשֻׁעַ' וְכוּ' כֵּן"ל - כְּמוֹ-
כֵן זֹכֵה לְהַמְשִׁיךְ 'קַדְשַׁת שְׁבַת', וְכֵן"ל.

כִּי עַקֵר הַמְּלַחְמָה שִׁישׁ לְהָאָדָם, הוּא
בְּחִינַת 'מְלַחְמַת עַמְלֶק', כֵּן"ל, "וְכָל
'מְלַחְמַת עַמְלֶק', הִיָּה עִם הַחֲלוּשֵׁי-כַח שֶׁהִיָּה
הָעֵנָן פּוֹלְטָן" (תְּנַחֲמָא תְּצַא י), שֶׁהִיָּה 'יְהוֹשֻׁעַ'
לִוְחָם עִמוֹ בְּכַחוֹ שֶׁל 'מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִפִּיל אוֹתָם 'עַמְלֶק' לְגַמְרֵי כְּרִצּוֹנוֹ הָרַע - כְּמוֹ

פזרים

פֶּרְקוּן דְּשׁוֹקוּן, וְהִיא בְּחִינַת הַמְּחָאֵת-כַּפַּף
וּבְחִינַת רְקוּדִין.

וּכְשֶׁנֶּתְעַלָּה הַרְגְּלִין עַל-יְדֵי הַרְקוּדִין,
וְנִתְבַטַּל הַגְּאוּהָ, הֵינּוּ
הַעֲבוּדָה-זָרָה - עַל-יְדֵי-זֶה נִמְתַּקֵּן הַדִּינִים.

כִּי "כָּל-זְמַן שֵׁישׁ עֲבוּדָה-זָרָה בְּעוֹלָם,
חֲרוּן-אֵף בְּעוֹלָם" (ספרי ראה), וּכְשֶׁנֶּתְעַבֵּר
הַעֲבוּדָה-זָרָה, נִתְעַבֵּר הַחֲרוּן-אֵף, וְנִמְשָׁכִין
הַסְּדִים, וְאֵז הַרְגְּלִין הֵם בְּבְחִינַת הַסְּדִים,
וְנִתְבַטַּלוּ הַמִּינּוֹת וְהַכְּפִירוֹת.

וְגַם זֶה בְּחִינַת הַמְּחָאֵת-כַּפַּף - כִּי עַל-יְדֵי
הַרוּחַ, נִתְגַּלֶּה הָאֲרֵת-הַיָּדִים, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (שִׁיר-הַשִּׁירִים ה, ב): "קוֹל דוּדֵי דוּפֶק".
"דוּפֶק" - זֶה בְּחִינַת רוּחַ (תְּקוּנֵי-זֶהר סח.),
וְסִמּוּד לֵה (שִׁיר-הַשִּׁירִים ד, ה): "דוּדֵי שְׁלַח יָדוֹ
מִן הַחֹזֶר" - זֶה בְּחִינַת הַתְּגַלּוֹת הָאֲרֵת-
הַיָּדִים, הֵינּוּ בְּחִינַת הַמְּחָאֵת-כַּפַּף, וְאֵז נִתְבַטַּל
הַעֲבוּדָה-זָרָה, הֵינּוּ הַכְּפִירוֹת.

נִמְצָא: שְׁעַל-יְדֵי הַצְּדִיק, הֵינּוּ: בְּחִינַת
רוּחַ-שְׁבַלְב' - נִתְגַּלֶּה הָאֲרֵת
הַיָּדִים וְהַרְגְּלִים, הֵינּוּ: בְּחִינַת רְקוּדִין
וְהַמְּחָאֵת-כַּפַּף. וְנִתְבַטַּל הַגְּאוּהָ וְהַכְּפִירוֹת,
וְנִתְרַבֶּה הָאֱמוּנָה.

וְהַתּוֹרָה הִיא גַּם-כֵּן בְּחִינַת יָדִין וְרְגְלִין -
כִּי יֵשׁ בְּהַתּוֹרָה נִגְלָה וְנִסְתָּר.

נִגְלָה' - הוּא בְּחִינַת יָדִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
"דוּדֵי שְׁלַח יָדוֹ מִן הַחֹזֶר". מִן
הַחֹזֶר" - הֵינּוּ (שְׁמוֹת לב, טז): "חֲרוֹת עַל
הַלַּחַת", שֶׁהוּא בְּנִגְלָה.

**– כָּלְלִיּוֹת עֲנִינֵי 'פּוּרִים' –
לְפִי סֵדֵר הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת**

"כִּי מָחָה אִמְחָה אֶת זָכַר עֲמֶלְק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם".
(שְׁמוֹת יז, יד).

"כִּי מָחָה אִמְחָה" - "מָחָה" בְּעוֹלָם-הַזֶּה,
"אִמְחָה" לְעוֹלָם-הַבָּא. "זָכַר" - זֶה הַמֶּן עֲמֶלְק,
כְּמִשְׁמַעוֹ. (תְּנַחֲמוּמָא בְּשִׁלַּח כח; מְכִילְתָא, פְּרָשְׁתַּת עֲמֶלְק ב)

א.

(ח"א י, ד-ה-ו-ז-ח-י)

מֵאִמֵּר מְשַׁפְּטִים סִימֵן י', נֵאֵמַר קֹדֶם פּוּרִים
שְׁנַת תַּקס"ג. (תְּנַיִמֵי-מוֹהַר"ן נט)

כְּשֶׁכָּתַבְתִּי לְפָנָיו הַתּוֹרָה וְאֵלֶּה הַמְּשַׁפְּטִים" (ח"א
י) הַמִּתְחַלֶּת: "כְּשֵׁישׁ דִּינִים חֲסִדֵי-שְׁלוֹם עַל
יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי רְקוּדִין וְהַמְּחָאֵת-כַּפַּף נִעֲשֶׂה
'הַמְּתַקֵּן-הַדִּינִים' וְכו' - אָמַר לִי: "כֶּךָ אִמְרַתִּי!
שֶׁעֲבָשׁוּ נִשְׁמַע גְּזֵרוֹת חֲסִדֵי-שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל,
וְהֵנָּה הוֹלְכִים וּמְמַשְׁמְשִׁים לְבֹא יְמֵי הַפּוּרִים
הָאֵלֶּה (כִּי הַתּוֹרָה הִיא נִאֲמָרָה סְמוּךְ לְפּוּרִים), וְיִהְיֶה
יִשְׂרָאֵל מְרַקְדִים וְיִמְחָאֵת-כַּפַּף, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִמְתַּקֵּנוּ הַדִּינִים!" וְחֹזֵר וְכַפֵּל דְּבָרָיו וְאָמַר בְּפֶה
מֶלֶא: "כֶּךָ אִמְרַתִּי!" (שִׁיחוֹת-הַר"ן קלא)

"הַעֲצָה הַיְעוּצָה" (לְשׁוֹן הַפְּסוּק יִשְׁעִיהָ יד, כו)
לְבַטֵּל הַגְּאוּהָ, שֶׁהִיא הַעֲבוּדָה-
זָרָה - הָעֶקֶר הוּא עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים.

'צַדִּיק' הוּא בְּחִינַת רוּחַ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר
כז, יח): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", וְעַל-
יָדוֹ נִכְנַע רוּחַ גְּבוּהָ, "אַל אַחַר" (שְׁמוֹת לד, יד).

וְזֶה בְּחִינַת רְקוּדִין וְהַמְּחָאֵת-כַּפַּף - כִּי
רְקוּדִין וְהַמְּחָאֵת-כַּפַּף, נִמְשָׁכִין
מִבְּחִינַת הַרוּחַ-שְׁבַלְב', כִּנְרָאָה בְּחוּשׁ: כִּי עַל-
יְדֵי שְׁמִחַת-הַלֵּב הוּא מְרַקֵּד וּמְכַה כַּף אֵל
כַּף, וְכַמוּבָא בַּתְּקוּנִים (תְּקוּנֵי-זֶהר נא:): "וְהֵאֵי
רוּחָא נָשִׁיב, בְּשִׁית פֶּרְקוּן דְּדְרוּעָא, וּבְשִׁית

וְנִסְתָּר - הם בחינות רגליו, כמאמר חז"ל (ספד מט: על שירי השירים ז, ב): "חמוקי ירכיך" - "מה ירך בסתר" וכו'.

ו"כָּל־לֵיזוֹת הַתּוֹרָה, נִקְרָאת ל"ב" (תקוני-זהר נ:)
- "שְׁמַת־חֵלֶת בְּבִי"ת [בְּרֵאשִׁית],
וּמְסִימַת בְּלִמְ"ד" [לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל] (זהר פנחס
רטז: תקוני-זהר סז. קו: אותיות-דרב"ע קיבא, סוף אות ב;
ספד-הפליאה; רבנו-בחי, שמות יג, יז; דברים לד, יב; עין
דגל-מחנה-אפרים, פרשת בא).

"שָׁשֶׁם [בלב] מִשְׁפַּן הָרוּחַ" (עץ-חיים א, ג; ב,
א), "דָּנְשִׁיב בְּשִׁית פִּרְקִין דְּדְרוּעִין,
וְשִׁית פִּרְקִין דְּרִגְלִין" (תקוני-זהר נג), הִינּוּ:
בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר.

וְזֶה בְּחִינַת מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר, וְהָמֵן,
בְּחִינַת פּוֹרִים, בְּחִינַת גִּזְרֵי שְׁהִפִּיל
הָמֵן, בְּחִינַת עֵמֶר שְׁעוּרִים.

כִּי הָמֵן, בְּחִינַת הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים,
כְּמֵאֵר חז"ל (מגלה י:): "שָׁעֲשָׂה עֲצָמוֹ
עֲבוֹדַת־אֱלִילִים".

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה "הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגִּזְרֵל" (אֶסְתֵּר
ג, ז), "בַּחֲדָשׁ שְׁמַת בּוֹ מִשָּׁה"
(שם יג:)- כִּי מִשָּׁה הוּא מְבַטֵּל הָעֲבוֹדָה־
זָרָה. כִּי הוּא קִבֵּל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'יָדִין וְרִגְלִין, כִּנ"ל, שֶׁעַל־יְדֵיהֶם נִתְּבַטַּל
הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, כִּנ"ל.

וְעַל־כֵּן "הַפִּיל פּוֹר", "בִּירַח שְׁמַת בּוֹ
מִשָּׁה" - כִּי חָשַׁב: כִּי כָּבֵד מַת
מִשָּׁה, הַמְּבַטֵּל כַּח הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים, וְאִין
עוֹד מִי שְׁיֻכַּל לְבַטֵּל כַּח הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים.

אָבֵל מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר, הִיָּה לָהֶם כַּח לְבַטֵּל
הָעֲבוֹדַת־אֱלִילִים שֶׁל הָמֵן (אֶסְתֵּר־רַבָּה
ו, ב: מְרַדְּכֵי שְׁקוּל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה בְּדוּרוֹ, מִה מִשָּׁה עֵמֶד
בְּפָרָץ, אַף מְרַדְּכֵי כֵן).

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה בִּימֵיהֶם קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה
מִחֲדָשׁ, כְּמֵאֵר חז"ל (שַׁבָּת
פח. על אֶסְתֵּר ט, כז): "קִימוֹ וְקִבְּלוּ" - "קִימוֹ מִה
שֶׁקִּבְּלוּ כָּבֵד".

וְזֶה: "קִימוֹ וְקִבְּלוּ". "קִימוֹ" - זֶה בְּחִינַת
'רִגְלִין, "וְקִבְּלוּ" - זֶה בְּחִינַת 'יָדִין.
וְהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּעֲצָמָה, כִּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת "מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר".

"מְרַדְּכֵי" - "מֶר דְּרוֹר" (שְׁמוֹת ל, כג; חֲלִין
קלט:). "דְּרוֹר" - לְשׁוֹן 'חֲרוֹת'
(ראש־הַשָּׁנָה ט:)- זֶה בְּחִינַת 'יָדִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב:
"דוֹדֵי שָׁלַח יָדוֹ מִן הַחֹר, כִּנ"ל.

ו"אֶסְתֵּר" - הוּא בְּחִינַת 'שׁוֹקֵן' - "מִה
יָרַךְ בִּסְתֵּר, כִּנ"ל.

וְזֶה לְשׁוֹן "פּוֹרִים" - הִינּוּ: 'בְּטוֹל הָעֲבוֹדַת־
אֱלִילִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה סג, ג):
"פּוֹרָה דְּרַכְתִּי לְבָדִי, וּמַעֲמִים אִין אִישׁ
אֲתִי" (עין פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, שַׁבָּת פכ"ד; ועוד - על הַפְּסוֹק
הַזֶּה, בְּעֵינֵי פוֹר"ה שֶׁר שֶׁל שַׁכְּחָה).

וְעַל־יְדֵי הָאָרֶת מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר, הִינּוּ
בְּחִינַת ה'יָדִין וְרִגְלִין' - נִתְּבַטְּלוּ
הַכְּפִירוֹת, וְנִתְּרַבָּה 'אֲמוּנָה' בְּעוֹלָם עַל־
יְדֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ב, ז): "וַיְהִי אִמֵּן אֶת
הַדָּפָה", וּבָה כְּתִיב (שם שם, כ): "כַּאֲשֶׁר הָיְתָה
בְּאֲמִנָּה אֲתוֹ" - כִּי שָׁנִיָּה הֵם בְּחִינַת 'אֲמוּנָה'.

וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הָרוּחַ, כִּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת
(מגלה ז): "אֶסְתֵּר בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ נֶאֱמָרָה"
- כִּי עֵקֶר הָעֲבוֹדָה'ס תְּלוּי בָּהּ, שֶׁהִיא בְּחִינַת
'רִגְלִין, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי ה, ה): "רִגְלֶיהָ
יָרְדוּת מוֹת", וְעַל־כֵּן עֵקֶר 'תִּקּוֹן הָעֲבוֹדַת־
אֱלִילִים' עַל־יְדֵיהָ.

וְעַל־כֵּן דִּיקָא אֶסְתֵּר, "בְּרוּח־הַקֹּדֶשׁ
נֶאֱמָרָה" - אַף שֶׁבְּאֲמַת 'תִּקּוֹן

הַעֲבוֹדָת-אֱלִילִים' הוּא גַם-כֵּן עַל-יְדֵי מְרֻדְכִי,
כַּנִּל - רַק מַחֲמַת שְׁעָקָר הַעֲבוֹדָת-אֱלִילִים'
תְּלוּיָהּ בָּהּ, עַל-כֵּן עַל-יְדֵי עֶקֶר הַתְּקוּן'.

וְעַל-כֵּן נִקְרְאָת ה'מַגְלָה' עַל-שֵׁם אֶסְתֵּר,
וְהִנֵּנוּ: דְּדִיקָא אֶסְתֵּר' "בְּרוּחַ"
הַקֹּדֶשׁ נְאֻמָּה" - כִּי ה'רוּחַ' הוּא בְּלִבִּי, וְעַל-
יְדוֹ נִתְגַּלָּה ה'אֲרַת הַיָּדִים וְהַרְגָּלִים', רַק הַעֶקֶר
תְּלוּיָהּ בְּרַגְלִים, בַּחֲנִינַת אֶסְתֵּר'.

וְזֶה בַּחֲנִינֹת "עֹמֵר שְׁעוּרִים".

"עֹמֵר" - זֶה בַּחֲנִינַת מְרֻדְכִי, 'עֵינַן מוֹר',
"מֶר דְּרוּר", "דְּרוּר" - לְשׁוֹן
'חֲרוֹת' (ראש-הַשָּׁנָה טז), הִנֵּנוּ בַּחֲנִינַת (שְׁמוֹת לֵב,
טז): "חֲרוֹת עַל הַלְּחֹת", כְּמוֹ שְׁאֻמְרוֹ רַז"ל
(ערוֹבִין נד): "אֵל תִּקְרִי חֲרוֹת אֶלָּא חֲרוֹת",
שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת ה'תּוֹרָה בְּנִגְלָהּ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת
(בַּמְדָּבָר יד, ד): "עֵינַן בְּעֵינַן".

"שְׁעוּרִים" - זֶה בַּחֲנִינַת (מַגְלָה ז): "אֶסְתֵּר
בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ", כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
(דְּבָרִים לֵב, ב): "כְּשֶׁעִירָם עָלַי דְּשֵׁא", לְשׁוֹן
'רוּחַ' (רש"י שם).

וּבְשִׁבְלִי-זֶה (מַגְלָה טז. אֶסְתֵּר-רַבָּה י, ד):
"כְּשֶׁבֵּא הָמָן לְמְרֻדְכִי, מִצְאוֹ
עוֹסֵק בְּעֹמֵר שְׁעוּרִים, אָמַר לָהֶם: עֹמֵר
שְׁעוּרִים דִּידְכוּ, אֲתֵי וְנִצַּח אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו" -
כִּי עַל-יְדֵי עֹמֵר-שְׁעוּרִים, בַּחֲנִינַת 'יָדִין
וְרַגְלִין, בַּחֲנִינַת ה'מַחְאֵת-כַּף וְרַקוּדִין' -
נִתְבַטַּל ה'עֲבוּדָה-זָרָה, בַּחֲנִינַת ה'מָן, בַּחֲנִינַת
גְּאוּת, כַּנִּל.

[בְּאוֹר-הַלְּקוּוֹטִים: מְבֹאֵר לְפִי-זֶה: שֶׁאֵף-עַל-פִּי שֶׁגַם בְּכָל
הַשָּׁנָה מְסַגֵּל ה'מַחְאֵת-כַּף וְרַקוּדִין' לְהַמְתִּיקֵת-הַדִּינִים -
אֲבָל עֶקֶר סִגְלָתָם, הוּא בְּפוּרִים, שֶׁאֵז ה'אֲרַת מְרֻדְכִי
וְאֶסְתֵּר' הַמּוּבָא בְּפָנִים. וְכֵן מְבֹאֵר מְשִׁיחָתוֹ שְׁמֻדָּם הַמְּאֻמָּר
(שִׁיחֻת-הַרְוֹן קלא)].

וּבְשִׁבְלִי-זֶה צְוָה הָמָן (אֶסְתֵּר ה, יד): לַעֲשׂוֹת
"עֵץ גְּבוּהַ הַמְּשִׁים אִמָּה" - כִּי
רָצָה לְבַטֵּל כַּח ה'חֲמֻשִׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת-
הָעֹמֵר, שֶׁהוּא הַכַּח שֶׁל מְרֻדְכִי וְאֶסְתֵּר' (פְּרִי-
עֵץ-חַיִּים, פּוּרִים פ"ו).

וְזֶה פְּרוּשׁ (שְׁמוֹת כא, א): "וְאֵלָה הַמְּשַׁפְּטִים
אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיהֶם" - כִּי אֵיתָא
בְּמִכְלֵתָא (מְשַׁפְּטִים ו; קְדוּשִׁין לָה. בְּבֵא-קִמָּא טו):
"אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיהֶם", "הַשְּׁוֹ אִשָּׁה לְאִישׁ
לְכָל דִּינִים שְׁבַתּוֹרָה".

פְּרוּשׁ: לְכָל דִּינִים שְׁבַתּוֹרָה שְׁצָרִיד
לְהַמְתִּיקָם, צָרִיד לְהַשְׁוֹת, הִנֵּנוּ:
לְיַחַד קְדֻשָׁא-בְּרִיד-הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ, שֶׁהוּא
בַּחֲנִינַת אִשָּׁה וְאִישׁ, בַּחֲנִינַת מְרֻדְכִי וְאֶסְתֵּר'.

וְזֶה פְּרוּשׁ: "וְאֵלָה" - כָּל מְקוּם שְׁנֵאמַר
וְאֵלָה, מוֹסִיף עַל הָרֵאשׁוֹנִים" (רש"י;
שְׁמוֹת-רַבָּה ל, ג), בַּחֲנִינַת 'תּוֹסְפוֹת וְרַבּוּי, בַּחֲנִינַת
גְּאוּת, 'עֲבוּדָה-זָרָה'.

וְזֶה בַּחֲנִינַת: "מוֹסִיף עַל הָרֵאשׁוֹנִים", שֶׁהוּא
בַּחֲנִינַת "הָמָן-עִמְלֵק" (תְּנַחֲמוּמָא בְּשַׁלַּח כח;
מִכְלֵתָא, פְּרַשְׁת עִמְלֵק ב), כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (בַּמְדָּבָר כד,
כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עִמְלֵק".

וְתַקְוִינוּ: "הַמְּשַׁפְּטִים" - בַּחֲנִינַת 'רוּחַ', כְּמוֹ
שְׁכַתּוּב (יִשְׁעִיָּה כח, ו): "וְלָרוּחַ
מְשַׁפֵּט וְכוּ' מְשִׁיבֵי מַלְחָמָה" - כִּי עַל-יְדֵי
ה'רוּחַ, נִתְתַּקֵּן ה'גְּאוּת וְה'עֲבוּדָת-אֱלִילִים'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה: "אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיהֶם",
הִנֵּנוּ: "הַשְּׁוֹ אִשָּׁה לְאִישׁ
לְכָל דִּינִים שְׁבַתּוֹרָה" - הִנֵּנוּ: בַּחֲנִינַת ה'מַתְּקָת-
הַדִּינִים'. וְעַל-יְדֵי ה'רוּחַ הַנִּל, נִתְיַחַד
'קְדֻשָׁא-בְּרִיד-הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ, וְנִמְתַּקֵּן הַדִּינִים,
וְנִסְתַּלַּק חֲרוּךְ-אֵף מִן הָעוֹלָם.

וְהָנָה כָּל־ל הַדְּבָרִים אֵלָיו: שְׁעַל־יָדַי
ה'צַדִּיק, שֶׁהוּא בַחֲנִינַת ה'רוּחַ -
אֲתַעְבֵּר "אֵל אַחֵר", 'פְּפִירוֹת; וְעַל־יָדַי
ה'רוּחַ, בָּאִים רְקוּדִין וְהַמְחָאֵת־כַּף' - כִּי עַל־
יָדַי ה'צַדִּיק' שֶׁהוּא בַחֲנִינַת ה'רוּחַ, נִתְעַלּוּ
ה'רְגֵלִיו, וְנִתְגַּלָּה ה'אֲרֵת הַיָּדַיִם, וְנִתְרַבָּה
ה'אֲמוּנָה, כַּמְבֹאֵר לְמַעְלָה.

וְהָנָה מִכָּל־ל הַדְּבָרִים אֶתָּה שׁוֹמֵעַ: שְׁנִגְלָה
הוּא בַחֲנִינַת 'יָדַיִם', וְנִסְתָּר' הוּא
בַחֲנִינַת 'דְּגֵלִיו', בַחֲנִינַת 'מְרַדְּכִי וְאֶסְתָּר'.

ב.

(לקוטי-עצות, מועדי ה' פורים' א
- על-פי ח"א י הנ"ל)

עַל־יָדַי שְׁמַחַת־פּוּרִים בַּהַמְחָאֵת־כַּף
וְרְקוּדִין - עַל־יָדַיִזָּה מִמְּשִׁיכִין
בַחֲנִינַת 'קַבְלַת־הַתּוֹרָה' בְּנִגְלָה וְנִסְתָּר, שֶׁהִיא
בַחֲנִינַת ה'אֲרָה הַנִּפְלָאָה שֶׁל 'מְרַדְּכִי וְאֶסְתָּר'.
וְזוֹכִין לְקִיָּם מִצּוֹת 'סְפִירַת־הָעֹמֶר'
כְּרֵאוּי. וּמְכַנְיַעִין קְלִפּוֹת 'הַמֶּן'
עַמְלֵק' יִמְחֵשֶׁמֶם. וְנִתְבַטַּל הַגְּאוּה,
וְהָעֲבוּדָה־זָרָה, וְהַכְּפִירוֹת. וְנִמְשָׁךְ אֲמוּנָה
גְּדוּלָּה, וְחֻכְמָה דְקַדְשָׁה, וְחַיִּים, וְאֲרִיכוֹת־
יָמִים. וּמְמַתִּיקִין כָּל הַדִּינִים, וְנִתְבַטַּלִּין כָּל
הַגְּזֵרוֹת מִיִּשְׂרָאֵל.

ג.

(ח"א לג, ג)

עֲנִין "חַיֵּב אֵינְשׁ לְבִסוּמִי בְּפּוּרֵי־א, עַד דְּלֹא
יָדַע בֵּין אֲרוּר הַמֶּן לְכְרוּךְ מְרַדְּכִי" -
נִמְצָא לְהַלָּן בְּעֲנִינֵי 'מִשְׁתַּה יין'.

ד.

(ח"א נו, א-ב-ג-ה)

יֵשׁ בְּכָל־אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בַּחֲנִינַת 'מְלַכּוֹת', לְפִי
בַחֲנִינָתוֹ. א) יֵשׁ שֶׁהוּא "שׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ"

(אֶסְתָּר א, כב). ב) יֵישׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בְּיוֹתֵר. ג)
וְכֵן יֵישׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל הָעוֹלָם וְכוּ'.

וְצַרִּיךְ כָּל־אֶחָד, לְבָלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם
בַּחֲנִינַת ה'מְלַכּוֹת' שֶׁלֹּו לְהַנָּאֵתוֹ
וּלְצַרְכּוֹ - רַק שֶׁ'הַמְלַכּוֹת' יִהְיֶה אֲצִלְךָ 'בְּיָד'
חֹרִין, בְּבַחֲנִינַת (קַהֲלַת י, יז): "אֲשֶׁר־יָד אֲרַץ
שְׁמִלְכָךְ בְּיַחֲזִירִין".

וְזָה בַּחֲנִינַת (שְׁמוֹת ל, כג - חֲלִין קִלְטֵ:)" מְרַדְּכִי,
מֶר דְּרוּר" - שֶׁ'הַמְּרוֹת' הֵינּוּ ה'מְלַכּוֹת',
יֵישׁ לָהּ 'דְּרוּר' ו'חֲרוֹת', שֶׁלֹּא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ
לְהַנָּאֵתוֹ וּלְצַרְכּוֹ, כִּי־אִם לְהַשִּׁיב־יְתִבְרָךְ,
בְּבַחֲנִינַת (עֲבֻדָּה א, כא): "וְהִיִּתָּה לָהּ הַמְּלוּכָה" -
דְּהֵינּוּ: לְהַזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ אֶת הַנְּשָׁמוֹת
שְׁנִכְנְעִים אֵלָיו.

וְצַרִּיךְ לְהַמְשִׁיךְ 'אֲרִיכוֹת־יָמִים' לְתוֹךְ
ה'מְלַכּוֹת' וְכוּ'.

וְעַל־יָדַי 'עַסְקֵת־הַתּוֹרָה', מִמְּשִׁיכִין 'אֲרִיכוֹת־
יָמִים' לְתוֹךְ ה'מְלַכּוֹת', כָּל־אֶחָד
לְפִי בַחֲנִינַת ה'מְלַכּוֹת' שֶׁיֵּישׁ לוֹ - שֶׁלֹּא תִהְיֶה
בְּבַחֲנִינּוֹת (פְּסָחִים פז): "הַרְבֵּנוֹת מְקַבֶּרֶת אֶת
בְּעֻלְיָה" - כִּי עַל־יָדָהּ מִמְּשִׁיכִין ה'חַיּוֹת'
לְתוֹךְ ה'יָמִים' וְה'מְדוּת' - שֶׁבִּלָּא זֶה לֹא הָיָה
אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת ה'חַיּוֹת', מִחֻמַּת דְּבוּי־אוֹר'.

וְעַל־יָדַיִזָּה זוֹכִין לְדַעַת' - כִּי 'הַדַּעַת'
וְה'שִׁכְל', הוּא בְּעֲצָמוֹ
ה'חַיּוֹת', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (קַהֲלַת ז, יב): "הַחֻכְמָה
תַּחֲיָה אֶת בְּעֻלְיָה".

וְעַל־יָדַי יָזָה הַדַּעַת' - יוֹכֵלִים לְקַרֵּב
וּלְהוֹכִיחַ אֶת מִי שֶׁצָּרִיכִין לְהוֹכִיחַ
- אֶפְלוֹ אֶת הַרְחוּקִים מְאֹד מִהַשִּׁיב־יְתִבְרָךְ,
בְּבַחֲנִינַת 'הַסְתָּרָה שְׁבִתוֹךְ הַסְתָּרָה'.

כִּי יֵישׁ 'שְׁנֵי הַסְתָּרוֹת'. וְכַשֶּׁהַשִּׁיב־יְתִבְרָךְ
נִסְתָּר בְּ'הַסְתָּרָה אַחַת', גַּם־כֵּן קָשָׁה מְאֹד
לְמַצְאוֹ, אֶךְ אֶף־עַל־פִּי־כֵן, כִּשֶׁהוּא נִסְתָּר

בְּהִסְתַּרְתָּה אַחַת, אֶפְשָׁר לִיגַע וְלַחֲתוֹר עַד
שִׁימְצֵא אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, מֵאַחַר שִׁיזְדַּע שֶׁהַשֵּׁם -
יִתְבַּרְךָ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ.

אָבֵל כְּשֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ נִסְתָּר בְּהִסְתַּרְתָּה תוֹךְ
הַסְתַּרְתָּה, דְּהֵינּוּ: שִׁ'הִהְסְתַּרְתָּה בְּעֶצְמָה
נִסְתַּרְתָּ מִמֶּנּוּ, דְּהֵינּוּ: שִׁאֵינּוּ יוֹדַע כָּלֵל
שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ נִסְתָּר מִמֶּנּוּ - אֲזִי אִי־אֶפְשָׁר
כָּלֵל לִמְצֵא אוֹתוֹ, מֵאַחַר שִׁאֵינּוּ יוֹדַע כָּלֵל
מִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ.

אָבֵל בְּאַמְתּוֹ: אֶפְלוּ בְּכֹל ה'הִסְתַּרְוֹת, וְאֶפְלוּ
בְּה'הִסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה, בְּוֹדָאֵי
גַם שֶׁם מְלַבֵּשׁ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, דְּהֵינּוּ: אוֹתֵינּוּ -
הַתּוֹרָה, כִּי בְּוֹדָאֵי אֵינן שׁוֹם דְּבַר שֶׁלֹּא יִהְיֶה
בּו 'חֵינּוּת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כִּי בְּלִעְדֵי חֵינּוּתוֹ לֹא
יִהְיֶה לוֹ קִיּוּם כָּלֵל וְכוּ'.

עַל־כֵּן צָרִיךְ לְגַלוֹת ה'הִסְתַּרְוֹת, וְזֶה עַל־
יְדֵי שִׁמְמִשִּׁיךְ 'אַרִיכוֹת־יָמִים' לְתוֹךְ
ה'מְלֻכוֹת, שֶׁהוּא בְּחֵינַת 'דַּעַת' כַּנ"ל. וְעַל־
יְדֵי זֶה ה'דַּעַת' יוֹכֵל לִידַע: שֶׁאֶפְלוּ בְּתוֹךְ
ה'הִסְתַּרְתָּה' בְּעֶצְמָה, וְאֶפְלוּ בְּתוֹךְ ה'הִסְתַּרְתָּה
שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה, גַּם שֶׁם מְלַבֵּשׁ הַשֵּׁם -
יִתְבַּרְךָ, דְּהֵינּוּ ה'תּוֹרָה'.

וּמֵאַחַר שִׁיזְדַּע: "שֶׁאֶפְלוּ בְּתוֹךְ ה'הִסְתַּרְוֹת,
יֵשׁ שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ" - מְזֵה
בְּעֶצְמוֹ נִתְגַּלֵּין ה'הִסְתַּרְוֹת, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם
'תּוֹרָה'. וְאֶפְלוּ מ'הִסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה'
נַעֲשֶׂה 'תּוֹרָה' וְכוּ'. וְתַכְּף כְּשִׁיזְדַּעִין שֶׁהַשֵּׁם -
יִתְבַּרְךָ נִסְתָּר שֵׁם, עַל־יְדֵי־זֶה בְּעֶצְמוֹ נִתְהַפְּכָה
ה'הִסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה, וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה
'דַּעַת', וְהַחֲזֵרָה ה'תּוֹרָה' שֶׁנִּסְתָּר כֶּאֱן ל'דַּעַת'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (אֶסְתֵּר ב, יא): "וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם
מְרַדְּכֵי מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית הַנְּשִׂימ,
לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ".

"מְרַדְּכֵי" - זֶה בְּחֵינַת ה'מְלֻכוֹת'.

"וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם" - זֶה בְּחֵינַת ה'תּוֹרָה' -
שֶׁעַל־יְדֵהּ מִמְּשִׁיכִין ה'חֵינּוּת'
לְה'יָמִים וְה'מְדוּת'.

"חֲצַר בֵּית" - זֶה בְּחֵינַת 'חֵינּוּת
וּפְנִימִיּוּת'. הֵינּוּ: 'מִחְשְׁבוֹת וְדַבּוּרִים' -
שֶׁבְּכֹלֵם נִסְתָּר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שֵׁם, אִף הַמִּחְשְׁבוֹת
וְהַדַּבּוּרִים שֶׁל הַרְחוּקִים מִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ.

וְזֶה: "חֲצַר בֵּית הַנְּשִׂימ" - כַּנְּגֵד שֶׁלֹּשׁ
בְּחֵינּוֹת.

(א) אוֹתָן שֶׁנִּתְרַחֲקוּ מִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ.
"נְשִׂימ", מְלִשׁוֹן (רַש"י בְּרַאשִׁית לב, לג):
"שֶׁנֶּשְׂנוּ וְקִפְצוּ מִמְּקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם".

(ב) אוֹתָן שֶׁכָּבַד הֵיוּ קִצְתָּ אֶצֶל הַשֵּׁם -
יִתְבַּרְךָ, אִךְ שֶׁכָּבַד שֶׁכָּחוּ אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ -
"הַנְּשִׂימ", לְשׁוֹן 'שִׁכְחָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרַאשִׁית
מא, נא): "כִּי נִשְׁכַּחְתִּי אֶלְכֶם".

(ג) אוֹתָן שֶׁגַם עִתָּה זֹכְרִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
- אִךְ "שֶׁנֶּשְׂתָּה גְבוּרָתֶם" (לְשׁוֹן הַכְּתוּב
בְּיִרְמְיָה נא, לא), וְאֵינן לְאֵל־יָדָם לְהַתְגַּבֵּר עַל יְצָרָם.

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה נִקְרָאִים בְּשֵׁם 'נְשִׂימ' -
מִחֲמַת שֶׁלֹּשׁ בְּחֵינּוֹת הַנ"ל.
וְעַל־יְדֵי־כַל־זֶה הֵם רְחוּקִים מִהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ,
וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ נִסְתָּר מֵהֶם בְּבְחֵינַת ה'הִסְתַּרְוֹת'.

"וּמְרַדְּכֵי" - הֵינּוּ בְּחֵינַת ה'מְלֻכוֹת' - הוּא
יְכוֹל לְהֹזְכִיחַ וּלְהַזְהִיר אוֹתָם,
עַל־יְדֵי 'עֶסְק־הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא בְּחֵינַת 'יָמִים
וּמְדוּת' כַּנ"ל - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זֹכֵכִין ל'דַּעַת',
שֶׁעַל־יְדֵי ה'דַּעַת הַזֶּה, מְגַלֵּין ה'הִסְתַּרְתָּה
שְׁבִתוֹךְ הַסְתַּרְתָּה, וְעוֹשִׁין מִמֶּנָּה 'תּוֹרָה', וְאֲזִי:
"אוֹרֵיתָא מְכַרְזַת קַמְיָהוּ" (זִמְר אַחֲרֵי נח).

וְזֶה: "לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר" - שֶׁעַל־
יְדֵי־זֶה עוֹשֶׂה 'דַּעַת', מ'הִסְתַּרְתָּה שְׁבִתוֹךְ
הַסְתַּרְתָּה, שֶׁהִיא בְּחֵינַת 'אֶסְתֵּר', בְּחֵינַת (דְּבָרִים
לא, יח): "הַסְתֵּר אֶסְתֵּיר" (חֲלִין קִלְט:).

וְזֶה: "וּמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ" - שְׁעוֹשָׁה מ'ההסתרה' - בחינת 'מה' - הינו 'תורה', כמו שפתוב (דברים ו, כ): "מה העדת" וכו' פנ"ל. כי מזה בעצמו שידע שגם בתוך 'הסתרה' שבתוך הסתרה יש שם השם-יתברך - מזה בעצמו נעשה 'דעת', דהינו: 'תורה'.

וּבְנֵגֶד מְלָכוֹת דְּקִדְשָׁה, יש 'מלכות-ה'רשעה' - הינו: מלכות "המן" **עמלק**" (תנחומא בשלח כח; מכילתא, פרשת עמלק ב), כמה שפתוב (במדבר כד, ב): "ראשית גוים עמלק".

וְזֶה לְעַמַּת זֶה (קהלת ג, יד). כי 'מלכות-דקדשה' - הוא (במדבר י, כח): "מאסף לכול המחנות" דקדשה. ו'מלכות דסטרא-אחרא' - הוא מאסף ממון, ומתגבר ב'תאות-ממון', כדי לתפס על-ידי-זה כל 'ניצוצי הקדשה', ולהגביר ביותר ה'הסתרות שבתוך הסתרות, עד שרוצה להעלים ולהסתיר את הקדשה, בהעלמה יתרה מאד.

וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן אינו מועיל לו בכלל - כי יש כח ב'מלכות-דקדשה', בחינת 'מרדכי' - להלחם בנגדו, ולהוציא מאתו כל ה'ממון', וכל ה'ניצוצות הקדושים' שבלע, ולהמשיך 'דעת' גדול וקדוש בזה - עד שנתגלין כל ה'הסתרות' ונעשין מהם 'תורה'.

וְזֶה שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (מגלה י: - על קהלת ב, כו): "כי לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת" - "זה מרדכי"; "ולחוטא נתן ענין לאסף ולכנוס" - "זה המן".

"טוב לפניו" - בחינת ה'תורה', כי (אבות פ"ו מ"ג): "אין טוב אלא תורה".

הינו: ש'מרדכי', 'מלכות-דקדשה', נתן לו חכמה ודעת" - ומוציא מ'המן' 'מלכות דסטרא-אחרא', שהוא מאסף ממון - כל ה'עשירות' (המשך מגלה שם: "דכתיב (אסתר ה,

ב): 'ותשם אסתר את מרדכי על בית המן'; ועין מדרש תהלים כב; עח; מדרש לקח טוב אסתר ח, כב), וכל ה'ניצוצות הקדושים', בבחינת (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקאנו" - ועושה מזה 'תורה' שנקראת (משלי יב, ד): "אשת חיל".

ה.

(ח"ב עד)

"אחר פורים, קורין 'פרשת פרה', כדי שיהיו טהורין לעשות הפסח" (מגלה כט.). ובתחלה הוא בחינת 'פור', כי "פורים על שם הפור" (אסתר ט, כו), ואחר-כך נעשה 'פרה' (עין פרי-עץ-חיים, פורים פ"ו; עץ-חיים שער ט פ"ז) - 'כי גם 'פורים' הוא בודאי הלוף ודרוך ל'פסח'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (שירי-השירים ה, יג): "שפתותיו שושנים נטפות מור עבר".

"שפתותיו" - זה בחינת 'פסח' - "פה סח" (פרי-עץ-חיים, חג המצות פ"א).

"שושנה" - היא 'אסתר'. (כמובא בזהר-הקדוש [ש'שושנה' היא ה'שכינה']). ובכתבי-הארץ ל [פרי-עץ-חיים פורים פ"ו, ושערי-הפננות פורים פ"א]: "שושנה גימטריא אסתר".

"נטפות מור עבר" - זה בחינת (שמות ל, כג; חפ"ן קלט): "מרדכי, מר דרור", לשון 'חרות', בחינת 'חרות של פסח'.

וְעַל-כֵּן צְרוּף שֶׁל 'פּוּרִים' מְרֻמָּז ב'פֶּסַח, בפסוק (שמות כג, טו): "שבעת ימים תאכל מצות באשר צויתך למועד חדש האביב, כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם".

"מ'מצרים ולא יראו פני ריקם" - ראשי-תבות 'פורי"ם', כי 'פורים הוא דרך ל'פסח', שיהיו יכולים להיות נזהרין מחמץ. (ופסק באמצע הענין ולא גלה יותר).

כי בתחלה היו כל ההתחלות מפסח, ועל-כך כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים!

- 'ועכשיו' וכו'. (ורבנו ז"ל לא סיים את דבריו).

[לקוטי-עצות, מועדי ה' פזרים ב: על-ידי מצוות של פזרים, זוכין להיות נשמרין מ'חמץ בפסח']

[טעם-זמנים, אידיש קנטרס קל: רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל אמר: כשבבנו ז"ל אמר התורה הזו (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד הנ"ל) - היתה התעוררות גדולה]

[רבי נחמן מטולטשין (עלים-לתרופה מכתב ח"י אדר תרג"ל): ומשך בקול נעימה: "און היינט!" (והיום) כמה רגעים, ונשאר בשתיקה. (עין להלן באריכות המכתב הנפלא)]
[טעם-זמנים (אידיש קנטרס קל): רבי נחמן מטולטשין מביא במכתבו: "און היינט!" - אבל רבי אברהם בן רבי נחמן אמר: "און אצינדערט!" (און יעצט)].

[לקוטי-הלכות, ברפת-הריח ז, כה: כי עכשו ההתחלה של הגאולה ותקון כל העולמות, הוא מפזרים, כמו שמוזכר מרמזי דבוריו הקדושים של רבנו ז"ל, בעת שאמר התורה (ח"ב עד הנ"ל) על פסוק: "מ'מצרים ו'לא י'ראו פ'ני ר'יקם" וכו', ועכשו" וכו'. ופסק באמצע ולא סיים דבריו. ומתוך דבריו הבנתי: "שעכשו ההתחלה מפזרים, שהוא מחיית עמלק, שהיא עקר הגאולה של משיח" וכו']

[לקוטי-הלכות, בשר-בחלב ה, יט: עקר ה'שמחה של יום-טוב, שהוא 'אור-הפנים', זוכין רק ב'בית-המקדש', על-ידי שעולין לשם ברגלים. אבל עתה בעונותנו-הרבים, חרב בית-המקדש, "וערבה כל שמחה" (קיונות לתשעה-באב).

אבל בחמתו יתברך חמל עלינו, והקדים לנו רפואה למכה, שנתן לנו "את ימי הפזרים האלה" (אסתר ט, לא), קדם השלש-רגלים שמתחילין מפסח, כי "פזרים הכנה לפסח" - שהוא ראש לשלש-רגלים' - כמו שכתב אדמו"ר ז"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד).

הינו: כי על-ידי קדשת פזרים, אנו ממשיכין עלינו בחינת הארת הצדיק הגדול במעלה, שהוא בחינת הארת מרדכי, שעל-ידי-זוהי יכולין לרפאות גם החולה הגדול ביותר. ועקר הרפואה על-ידי השמחה וכו'. כי הוא יכול להמשיך הארה גדולה כליכוד, עד שיכול לשמח גם החולים ביותר, על-ידי דרכי נפלאות התגלות תורתו הקדושה וכו'.

ועל-ידי השמחה שממשיכין בפזרים, על-ידי עצם ההארה הנ"ל - על-ידי-זוהי ממשיכין שמחה על כל

הרגלים, שנוצרה להרגיש 'שמחת יום-טוב', גם עתה שאין לנו 'בית-המקדש'. ועל-כך פזרים - הכנה לפסח' שהוא 'ראש השלש-רגלים', וכנ"ל].

[פרפראות-לחנמה: עין 'הסד-לאברהם' (עין הקורא נהר נז): ששלשים יום קדם לפסח, מתחיל הקדוש-ברוך-הוא להוציא נפשות ישראל מ'היכלות הטמאה', מעט מעט (שעור חלק אחד משלשים בכל לילה), באופן שבלייל בעור חמץ, כל פושעי-ישראל עומדים בפתח (היכל החיצון מהמקשים, שעור חלק אחד משלשים משעור הכמות שהיו נכנסים ליל שלשים ואחת קדם הפסח. ובלייל פסח אינם נכנסים כלל ועקר, וכיום פטורים ובגרי-חורין), על-שם.

מבאר: שהתחלת התקון של פסח, מתחיל מ'ליל פזרים'. וזה שכתוב בשלחן-ערוך (ארחי-חיים) סימן תכ"ט: "שואלין בהלכות הפסח, קדם הפסח שלשים יום". וכתבו האחרונים על-זה (חק יעקב, מובא בבאר-היטב): "ומתחילין מיום הפזרים עצמו" - הינו כנ"ל.

[באפי-הנחל: והנה לכאורה מוזכר פונתו: שעכשו כל ההתחלות מפזרים. אבל מה שלא סיים בפרוש מפזרים - מזה מוזכר: שמרמז עוד איזה פונה בדבריו-הקדושים. ואם כי מי אנכי להשיג רמזותיו הקדושים - אף-על-פי-כן אמרתי ויהי מה, ואם שגיתי, השם יכפר בעדי.

הינו: כי קדשת שמו הקדוש [נהק"ו], גימטריא פס"ח במקונו. ועכשו כל ההתחלות כשבאין על ציון-הקדוש על ראש-השנה, פי ראש-השנה, הוא לשון ראש והתחלה, ו'פסח' הוא גם-כן 'התחלה'.

וזהו: כי "פזרים על שם הפ"ר". ואחר-כך נעשה ראש-השנה. הוא ראשי-תבות: פ"סח ראש ה'שנה. הינו: ששם נכללין כל התקונים ביחד.

וזהו ענין 'פרה-אדומה', שמטמא טהורים ומטהר טמאים. והינו: כי כשבאים על הבית-עלמין ששם נקברו הרבה מתים, אזי נטמאין שם, וזהו: "מטמא טהורים".

אבל על-ידי שאומרים שם תהלים ותפלות ותחנונים מעמקא-דלבא, ובפרט אלו העשרה קפיטליך שצוה לאומרם על קברו הקדוש, שהם תקון נפלא ונורא מאד, כמבאר בהשיחות - על-ידי-זוהי "מטהר טמאים" - כי זוכין לתשובה, ולתקן כל הקלקולים, על-ידי הצדיק הזה השוכן שם, ושם עושין התחלה מחדש לכנס בעבודת-השם, שזה בחינת 'פסח', 'יציאת-מצרים', לצאת מכל הטמאות, ולזכות ל'קבלת-התורה' מחדש. וכל-זאת זוכין על-ידי 'קדשת הציון הקדוש', שהוא [נהק"ו] בגימטריא פ"סח וכו'.

ו.

(שיחות-ה'ר"ן קלא)

אמר לי: "כך אמרתי! שעבשו נשמע
גזרות חסוֹשֶׁלום על ישראל, והנה
הולכים וממשמשים לבוא ימי הפזרים
האלה (פי התורה הזאת [ח"א י] נאמרה סמוך לפזרים),
ויהיו ישראל מרקדים ומחאוֹפּה, ועל־
ידיֹעה ימתיקו הדינים!"

[שית-שרפי-קדש ח"ג תקסט: כשכתב מוהרנ"ת
לפני רבנו ז"ל את התורה "ואלה המשפטים" (ח"א י ה"ל),
המתחלת: "כשיש דינים חסוֹשֶׁלום על ישראל, על־ידי
'רקודיו והמחאות-פה, נעשה המתקת-הדינים" וכו' -
אמר אז רבנו ז"ל למוהרנ"ת בזה-הלשון: "אט גייט דאך
פזרים, וועלן אידן טאנצן און פלעסקענען, וועט מען
ממתיק דינים זיין!"]

וחזר וכפל דבריו ואמר בפה מלא: "כך
אמרתי!"

וכונתו היתה כפשוטו: שיחזקו עצמן
לשמח בימי שמחה, כגון 'פזרים'
ו'חנכה' ו'ימים טובים' או 'חנכה', וכיוצא בזה
כל מיני שמחה של מצוות - שיחזקו עצמן
בשמחה גדולה, עד שיזכו להתעורר לרקודין
והמחאות-פה, ועל־ידיֹעה ימתיקו הדינים.

כי כל דברי התורה, "לא בשמים הוא
לאמר" (לשון הכתוב דברים ל, יב): "שאין מי
שיכול לזכות לזה להמתיק הדינים על־ידי
המחאות-פה ורקודין, כִּי־אם גדולים בני
עליה!" - רק כל אחד מִישראל יש לו פח
הזה, כשיקים הדברים כפשוטן באמת
ובתמימות. (ועי' שם בפנים בתורה י - מובא לעיל).

ז.

(שיחות-ה'ר"ן רצט)

כי חפצו ורצונו היה מאד: שנהיה שמחים
בכל השנה בלה, בפרט ב'שמחת-תורה',
ו'פזרים', ובשבת ויום-טוב.

ח.

(חיי-מוהר"ן נט"ס)

מעשה ח (בספורי-מעשיות) מחכם ותם, ספר
קדם פזרים שנת תקס"ט (בסוף
הספור סיים רבנו ז"ל מענין 'עמלק' שהיה 'חכם'.
וב'חכמה-ותבונה' סימן יא, אות ב - מפרש כל הספור על
'עשו' ו'עמלק').

ט.

(חיי-מוהר"ן פט)

רבנו ז"ל אמר: "כל סדר הזמנים של כל
השנה, דהינו: ראש-השנה יום-
כפזרים וכו', ופזרים וכו' - בכל זמן וזמן
מיאלו הזמנים, אין אני כמו מקדם!" [אז
ס'קומט די צייט, בין איך נישט דאס וואס פריער].

שבכל אלו הזמנים בכל שנה ושנה, הוא
בא על השנה ודעת-חדש לגמרי,
ואינו עובד את השם-יתברך באלו הזמנים,
עם העבודה שעבד כבר באלו הזמנים בשנים
שעברו, ויש לו עבודה חדשה באלו הזמנים.
ועבודתו בהם הוא על־פי התורה שנאמר אז.

י.

(חיי-מוהר"ן צ)

"כפזרים נודע לי נפלאות". ענה רבנו ז"ל
ואמר: "אורייתא שמה דקדשא-
בריה-הוא, סתום ונליא" (זהר אחרי עג. עה.).
בתחלה התורה מגלית פנים אל האדם,
ואחר-כך נסתרת.

ומי שהוא "בעל נפש" (משלי כג, ב) - הוא
מסבב ומחזר אחריה, ומוסר נפשו
עליה, ויש לו געגועים גדולים והשתוקקות
נמרץ במסירת-נפש, עד שזוכה שתתגלה
התורה אליו.

כי בתחלה נתגלה לי ענין של 'פזרים'
בקטנות ובהעלם (הינו: שלא נגלה לו הענין

בהתגלות גמור, רק ברמז והתנוצצות בעלמא, ואחר-
כך עזרני השם-יתברך, כי הוא יתברך עוזר
לי תמיד, ונתגלה לי הענין.

והענין של פורים שנתגלה אז - היה
סתום ונעלם מכל העולמות, רק
בעולמות עליונים שהם רחוקים מאד מאד,
רק שם יודעים זאת. כי עבודה שלי בפורים
הנ"ל, היה לתקן פגם קרח.

ובשנתגלה לי זאת, היה רחוק בעיני מאד
מה סמיכות יש לפורים עם
'קרח'.

עד שעזר לי השם-יתברך וכו'. כי יש
דברים סתומים מאד בהתורה-
הקדושה. ונתגלה לי: שאותיות פורים, הם
ראשי-תבות (ויקרא יג, מ-מא): "ו'אם מ'פאת
פ'ניו י'מרט ראשו קרח הוא" - בחינת
'קר"ח'. והשאר לא באר (עין לקוטי-מוהר"ן ח"א ג,
אות ט - שיכות ענין 'קרח' לפורים).

אחר-כך אמר רבנו ז"ל: "שלא היה יכול
לישן כל אותה הלילה שספר
זאת, מחמת שהיה מצטער על שגלה זאת!"

ואמר: שנתמתו היתה, כי עדין לא גלה
בכלל. גם באמת אין כתוב כך
בתורה, רק כך בתיב (שם פסוק מא): "ואם מפאת
פניו ימרט ראשו גבח הוא", רק מקדם כתוב
(שם פסוק מ): "ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא!"

והדברים סתומים ונעלמים מאד. אשרי
המחכה לביאת הגואל, אז ישיגו
שיחתו הקדושה.

ולקוטי-הלכות, שבת ה, יא: וזה ששמענו מפי רבנו
ז"ל (חיי-מוהר"ן צ ה"ל): "שפעם-אחת היו כל עסקו בפורים
לתקן פגם קרח וכו'", עי' שם. כי מלחמת הקודעמלק'
שזהו בחינת פורים, ותקון מחלקת קרח - הכל בחינת
אחת.

דהיננו: שבכח קדשת הנס של פורים שנעשה בכל דור
ודור, נזכה שיתגלה האמת לאמתו בעולם, שלא יהיה עוד
כח להקלפה, להעלים ולהסתיר שם הצדיק, שהוא שם
השם - שזהו בחינת ה'כנעת קרח ועדתו', שהיו אנשי
שם" (במדבר טז, ב). שחלקו על משה, שהוא ראש-בית
האמת'. (עין עוד ב'לקוטי-הלכות', נטילת-ידיים לסעודה ג, וז"ל:
עקלה ה, יט).

יא.

(חיי-מוהר"ן קטז-רסג)

רבנו ז"ל לא היה שכיח שיעשה דקודין,
בי"אם בעתים רחוקות מאד, אך
בשנת תקס"ג היה מרקד במה פעמים, כדי
להמתיק הדינים ולבטל הגזרות של פונקטן'.

היננו: בשמחת-תורה, ובשבת-חנכה, ואחר-
כך בפורים במעודוועדי'ווקע, ואחר-
כך על חתנת בתו. ואמר בעצמו: "בזאת
השנה רקדתי הרבה!"

יב.

(חיי-מוהר"ן קנג)

בשנת תקס"ז הנ"ל קדם פורים, נסע מפה
ברסלב, ולא נודע לשום אדם שום
פרוש על-פי פשוט על אותה הנסיעה. ונסע
אז לנאוורייטש, ורצה לנסע להלן יותר.
ונתעכב שם בימי הפורים בבית הרב ד"שם,
שהיה מחתנו קצת. ומשם חזר ונסע
לאוסטר'הא וכו' וכו'.

יג.

(ימי-מוהר"ן ח"א ג)

באותו החרף שנת תקס"ג, היו הנשואין
של בתו מרת שרה תחיה, עם
בעלה מורנו יצחק אייזיק גרו-יאיר, בראש-
חדש ניסן. ורבנו ז"ל כשנסע למדודיב'קע,
נתעכב שם עד אחר הנשואין.

ואני בשמעי זאת בנעמירוב, אזרתי חלצי
ונסעתי אליו למדודיב'קע, ובאתי אליו
ז"ל ביום פורים, וישבתי אצלו בסעדת פורים.

טז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א צט)

ואחר-כך בימי הפזרים (שנת תקפ"ד) שהיה ביום ראשון, היה מחלקת גדול פה. ועל-ידי-יזה נתגלגל הדבר, שנמצאו מוסרים והלשינו עלי, עד שבאו פתאם לביתי, וסגרו וחתמו בית הדפוס עם כל הכלים, ועדין היא חתומה וסגורה וכו'. הדפוס סגרו וחתמו ביום ששי ערב שבת קדש י"ט אדר שני שנה הנ"ל וכו'.

יז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב נג)

ושבתנו שבת קדש פרשת זכור (שנת תקפ"ב) בקהלת-קדש פטריקובקע וכו', ועל-ידי-יזה באנו על ימי הפזרים לכפר חועדירובקע, ובאנו לשם אחר חצות ביום חמישי תענית אסתר, ונתעפבנו שם לקרא את המגלה, ועמדנו שם אצל ידידנו הרב מרדכי.

בבקר אחר קריאת המגלה, ואנחנו היינו מוכנים לנסע מיד אחר סעדת שחרית לניקולאיב, והיינו מזרזים עצמנו בשעת הסעדה, כדי להגיע לניקולאיב לסעדה של פזרים לעת ערב, ובתוך הסעדה שתינו יין, ובשעת השתיה ברוך אותי רבי מנדיל, בדרך שאומרים בשעת שתית היין 'לחיים' וכו', והזכיר אז מענין 'ארץ-ישראל': "שנזכה לשתות בארץ-ישראל!"

ותכף נתעוררתי מזה מאד, כי אני לא הזפרתי עדין לפניהם כלל, שאני רוצה בנסיעה זאת לנסע לאדעס, ולנסע משם לארץ-ישראל, ושזה עקר בונת נסיעתי לניקולאיב. ורבי מנדיל מעצמו הזכיר לי 'ארץ-ישראל', והיה זה בעיני לפלא

והוא ז"ל רקד הרבה באותו הפזרים. גם בחנפה באותה השנה אחר התורה רקד הרבה, גם בשמחת-תורה באותה השנה רקד הרבה. וכן על נשואי בתו הנ"ל רקד הרבה.

ואמר אחר-כך: "אני רקדתי הרבה בשנה זאת" וכו'! - וכבר נרשם מעט מזה (שיחות-הר"ן קלא. תי-מוהר"ן קטז, רסג): שרצה לבטל הגזרות והפונקטין שנשמעו אז וכו', כי על-ידי המחאת-כף ורקודין ממתיקים דינין וכו'. [הספור נמצא באריכות ב'טובות-זכרונות' - מובא להלן].

יח.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א יט)

והנה רבנו ז"ל בנסיעתו הגדולה (בשנת תקס"ז), היה בקהלת-קדש נאוריטש בימי הפזרים (עין תי-מוהר"ן קנג - מובא לעיל).

טז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א נו)

והנה רבנו ז"ל נסע לדרבו ללעמבערג, ונתעפב שם כל החרף (שנת תקס"ח) וכו', והנה באמצע החרף בהיותי במאהלוב, הודיע לי חברי רבי נפתלי: שרבנו ז"ל רוצה להדפיס ספרו וכו'.

אך תכף התחלתי לחשב מחשבות בענין ההדפסה, והתחלתי לסדר הקדמה ושער וכו'.

אחר-כך קדם פזרים, בא עגלה בשבילי מברסלב: שאסע לשם לעסק בתקון הספר. ששלח רבנו ז"ל מלעמבערג איש אחד, שידפיס אותו במדינה זאת. ובאתי לפה ברסלב על פזרים, ונודע לי: שרבנו ז"ל ברוך-השם בחיים ושלום, והיינו שמחים בשמחת-פזרים מאד. ואני עסקתי בתקון הספר וסדרתי הכל על נכון וכו'.

וּלְשִׁמְחַת לֵבָב, בְּפֶרֶט בְּפוּרִים. מִן הַסֵּתֶם הָיָה אֶצְלִי כָּל עֵינֵן פּוּרִים, כְּדֵי לָבוֹא לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. (עֵינֶי־שָׁם אוֹת נז).

וְתַכְף שְׂאֵלְתִי אוֹתוֹ: "אֵתָה רוּצָה בְּאֵמֶת לְהִיזוֹת בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל"?! - הַשִּׁיב לִי: "הֲלֹא אָבִי הוּא יוֹשֵׁב עִתָּה בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְשִׁמוֹ רַבִּי אִיִּצְחָק שׁוֹחֵט, וּבְשִׁבִיל־זֶה הוּא נִכְסֵף לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל!"

וְנִבְּהָלְתִי מֵאֵד מִזֶּה: שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ סִבֵּב, שְׂאֵזְפָה עִתָּה לְעֵמֶד בְּבֵית זֶה, שְׂאָבִיו הוּא בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וּמְדַבְּרִים עִכְשָׁנוּ בְּפוּרִים מֵאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל. וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתֵּן שְׂמִיחָה בְּלִבִּי בְּעִזְרַת־הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְתַכְף סִפְרַתִּי לָהֶם בְּשִׂמְחָה: "שְׂאֵנִי רוּצָה עִתָּה לְנַסֵּעַ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל בְּנִסְיָעָה זֹאת"! - וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה שְׂמִיחָה גְדוּלָּה בֵּינֵינוּ, שְׂמִיחַת־פוּרִים. וְשִׂמְחָנוּ וְרַקְדְּנוּ קִצְתָּ, כִּי לֹא הָיָה לָנוּ פְּנָאִי, מַחְמַת שֶׁהֵינּוּ צְרִיכִין לְנַסֵּעַ לְנִיקוּלָאִיב.

אֶחָר־כֵּן מִתּוֹךְ הַמִּשְׁתָּה וְהַשְׂמִיחָה, יִשְׁבְּתִי עַל הָעֵגְלָה, וְלוֹו אוֹתִי בְּשִׂמְחָה, וְנִסְעֵנוּ בְּשָׁלוֹם לְנִיקוּלָאִיב, וּבָאנוּ לְשֵׁם לְעֵת־עָרֵב, בְּעֵת שֶׁכֶּבֶד יֵשְׁבוּ עַל הַסְּעָדָה, וְאֶכְלֵנוּ שֵׁם הַסְּעָדָה.

בְּלִילָה אַחֲרֵי הַסְּעָדָה, רְצִיתִי לִילֵךְ לְר' לִיב, אָבִל הָיָה אֵיזָה שְׂרָפָה שֵׁם שְׂנִשְׂרָף בֵּית אֶחָד, וְעַל יְדֵי זֶה לֹא יִכְלֵתִי לִילֵךְ. וְשִׁבְתֵּנוּ שֵׁם שַׁבַּת קֹדֶשׁ בְּקַהֲלַת־קֹדֶשׁ נִיקוּלָאִיב פְּרִשְׁתָּ כִּי תִשָּׂא.

יח.

(כּוֹכְבֵי־אוֹר, אֲנִשֵּׁי־מוֹהַר"ן ח"ב ד)

רַבֵּנוּ ז"ל הָיָה פְּעַם־אַחַת בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר בְּקַאֲמִינִיץ, וְנִכְנַס לְהַשׁוּחֵט וּבּוֹדֵק,

וַיִּבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ: "שְׂרוּצָה לָלוֹן אֶצְלוֹ"! - וְהוּא מֵרַב טְרַדְתּוֹ בְּשִׁחִיטַת הָעוֹפּוֹת וְהַכְּנָה לְפוּרִים, דָּחָה אוֹתוֹ וְאָמַר: "אֵינְ מְקוּם אֶצְלִי"! - וְהִלֵּךְ רַבֵּנוּ ז"ל מֵאֵתוֹ.

וּבְלִילָה קָדַם קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְהַבְּעַל־קוּרָא הָיָה הַשׁוֹחֵט וּבּוֹדֵק הַנֵּ"ל, הַבֵּיט עַל הָאֲנָשִׁים שֶׁבָּאוּ לְשִׁמְעַת הַמְּגִלָּה, שִׁיקַח מֵהֶם מְעוֹת מְגִלָּה, רָאָה אֶת רַבֵּנוּ ז"ל עוֹמֵד וּמְבִיט בְּאֵיזָה מְגִלָּה, וְהוֹטֵב בְּעֵינָיו מֵהוֹת רַבֵּנוּ ז"ל, וְהַתְּחַרַּט מֵאֵד עַל שֶׁלֹּא מִלֵּא בְּקִשְׁתּוֹ לְהַתְּאָכְסֵן אֶצְלוֹ. וְהַסְּפִים תַּכְף בְּלִבּוֹ: שְׂאֶחָר קְרִיאַת הַמְּגִלָּה יִקַּח אוֹתוֹ לְבֵיתוֹ.

אָבִל תַּכְף אַחֲרֵי קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, יֵצֵא רַבֵּנוּ ז"ל, וְלֹא רָאָה אוֹתוֹ עוֹד. וְהָיָה לְהַשׁוֹחֵט וּבּוֹדֵק יְסוּרִים גְּדוּלִים, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִילֵךְ לְבֵיתוֹ מַחְמַת גְּדֹל הַצַּעַר. וְלִקַּח שְׁנֵי בְנֵי־הַנְּעוּרִים, וְהִלֵּךְ לְחַפְּשׁ אוֹתוֹ, וְחַפְּשׁוּ אֶצְלָ כָּל בְּעַלֵּי מְלוֹן וְהַכְּנַסְת־אוֹרְחִים, וְלֹא מְצָאוּ אוֹתוֹ.

וְרַבֵּנוּ ז"ל הִלֵּךְ לְאֵיזָה אִישׁ קַמְצָנוּ, וְאָמַר לוֹ: "שִׁיתְּאֶכְסֵן אֶצְלוֹ, וּבְשִׁבִיל־זֶה הוּא מְבִטִּיחוֹ עֲשִׂירוֹת"! - וְנִכְנַס מֵאֵד בְּלִבּוֹ, וְקִבֵּל עָלָיו תַּכְף, אִף שֶׁלֹּא הָיָה דְרָכּוֹ בְּכָד - כִּי אוֹר רַבֵּנוּ ז"ל הִתְנוּצֵץ בְּמַחוּ, כְּאֵלוֹ רוּאָה הָעֲשִׂירוֹת בְּעֵינָיו מִמֶּשׁ וְכוּ'. וְשָׁלַח אֶת בֵּיתוֹ בְּכָל־פְּעַם, לְהַבִּיא מְרַקְחַת וּמִשְׁקָה לְכַבּוֹד הָאוֹרָח.

וְהַשׁוֹחֵט־וּבּוֹדֵק הַנֵּ"ל רָאָה אֶת הַבְּתוּלָה הַנֵּ"ל, הוֹלְכַת בְּכִמָּה פְּעָמִים כְּנֵ"ל, וְשָׂאֵל אוֹתָהּ: "מַה זֹּאת אֶצְלְכֶם וְכוּ"?! - וְסִפְרָה לוֹ. וְהִלֵּךְ תַּכְף עִם הַבְּנֵי־הַנְּעוּרִים לְשֵׁם, וְנִכְנַסוּ, וְהֵם עָמְדוּ בְּחוּץ, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: "שִׁיכְנַסוּ גַם הֵם, וְנִכְנַסוּ!"

וְהוֹכִיחַ אוֹתוֹ רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר לוֹ: "הֵיטְבָן אֵיךְ לֹקְחִים אִישׁ זָקֵן, וּמְרִימִים אֶת זָקְנוֹ, וְשׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בְּסַפִּין פְּגוּם"!

וְאָמַר [השוחט]: "מְדוּעַ בְּסַפִּין פְּגוּם"?! - וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל: "שֶׁהוּא יִשְׁאֵר פֶּה, וְיִשְׁלַחוּ אֶת הַבְּנֵי-הַנְּעוּרִים לְהַבִּיא אֶת הַסַּפִּין" - וְכֵן הָיָה, שֶׁהַסַּפִּין הָיָה פְּגוּם. וְנִתְעַלְתָּ, וְהֵעִירוּהוּ.

וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל: "שִׁיּסַע אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ-הַשָּׁנָה" - וְעַבְרַת זְמַן רַב וְלֹא נִסְעָה עַד שֶׁנֶּחְלָה וְקִבַּל עַל-עֲצָמוֹ שֶׁכְּשִׁיבְרִיא יִסַּע.

וְכֵן גַּם אַחֲר־כֵּן לֹא קָיָם, עַד שֶׁאֲשַׁתּוּ הַכְּרִיחְתּוּ, וְנִסְעָה עִמּוֹ. וְרַבְּנוּ ז"ל צָוָה עָלָיו: "שִׁיְהִיָּה לוֹ וְדוּי־דְבָרִים" וְכוּ'! - וְכַמְדָּמָה, שֶׁהַכְּרַח לְהַתְּפִיט מַחֲזֶקֶת שְׁחִיטָתוֹ.

יט.

(כּוֹכְבֵי-אֹר, חֲכָמָה-וּבִינָה כּו)

'פּוֹרִי"ם' בְּמַלְאוֹ כְּזָה: פ"א, וּא"ו, רִי"ש, יו"ד, מ"ם - עִם הַתְּבוּת וְהַכּוֹלֵל. בְּמַסְפֵּר: נו"ן, חִי"ת, מ"ם, נו"ן. (710).

נ.

(כּוֹכְבֵי-אֹר, חֲכָמָה-וּבִינָה מַז)

גְּאֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהִיָּתָה בְּפֶסַח "בְּחַפְזוֹן" (שְׁמוֹת יב, יא; דְּבָרִים טז, ג) בְּלִי שְׁלֵמוֹת ה'אֲתַעְרוּתָא-דְּלִתְתָּא' - נִתְקַלְקְלָה קְלָקוּל אַחֲרֵי קְלָקוּל, עַד שֶׁנִּתְהַוְּהָ זֶה לְעַמְתָּ זֶה הַחֲרָפָן שֶׁחָל תְּמִיד בְּזֶה הַיּוֹם, כְּמוֹבָא בְּשִׁלְחַן-עֲרוּךְ (אַרְחֵי-חַיִּים תַּכּח, ג): "הַסִּימָן א"ת ב"ש וְכוּ'".

וְעַכְשָׁיו כָּל תְּקוּנָתּוֹ עַל הַגְּאֻלָּה הָאַחֲרוֹנָה, שֶׁמָּזָה בְּעֲצָמוֹ יִהְיֶה גַם תְּקוּן הַגְּאֻלָּה הָרֵאשׁוֹנָה, אֲךֵּן עַכְשָׁיו יִהְיֶה כָּל הַהִתְחַלָּה מִפּוֹרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְחִית-

עַמְלֵק, כְּמוֹכֵן בְּדְבָרָיו ז"ל (לְקוּטֵי תַנְיִנָּא סִימָן ע"ד; עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוּת, בְּרַפְתֵּי-הַרִיחַ ד, כח).

וְהָעֶקֶר בְּכַח ה'אֲתַעְרוּתָא-דְּלִתְתָּא' שֶׁל רֵאשִׁי יְחִידֵי-הַדּוֹרוֹת, שֶׁהוּא אֲדָמוּר ז"ל, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי ז"ל. וּבְפָרֵט עַל יְדֵי עֲצָם הַתְּקוּנִים שֶׁנִּתְקַנּוּ בְּיוֹם הַסְּתַלְקוּתָם (כְּמוֹכֵן מִדְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים) שֶׁשְּׁנֵי הַיָּמִים שֶׁל הַסְּתַלְקוּתָם מְכֻוָּנִים לְהִיזוֹת חָל בְּיוֹם שֶׁחָל בּו פּוֹרִים (כְּמוֹבָא בְּכַתְבֵּי־ד שֶׁל הָרַב מִטְשַׁעְרִין ז"ל הַמוֹבָא לְהַלָּן).

וּבְשֵׁנֵיהֶם: 'הַגְּדֵלַת הַהַלּוּלָא' (יּוֹם ל"ג בְּעֶמֶר הַלּוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי ז"ל), וְזְמַן שְׁמֻחַתְנּוּ' (יּוֹם הַסְּתַלְקוּת אֲדָמוּר יּוֹם ד' שֶׁל חַג הַסְּכוּת זְמַן שְׁמֻחַתְנּוּ - כְּמוֹ בְּפוֹרִים שֶׁהוּא יּוֹם שְׁמֻחָה) - כִּי בְּכַחֶם הַקְּדוּשׁ וְהַנְּשֻׁבָּה, נִצָּא מִבֵּין שֵׁן-הָאֲרִיזוֹת דְּסִטְרָא-אַחֲרָא, שֶׁהוּא "זֶה לְעַמְתָּ זֶה" (קַהֲלַת ז, יד), וְנִזְכָּה לְבַחֲיַנַּת שֵׁן-הַמוֹבָא בְּדְבָרֵי-הַקְּדוּשִׁים (לְקוּטֵי-תַנְיִנָּא סִימָן פ"ה), שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְבוּת שְׁבֵת נְחֻמוֹ (נְחֻמַּת הַגְּאֻלָּה), הַמְּכֻוָּן גַּם לְרֵאשֵׁי-תְבוּת שֶׁל שְׁמוּתֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים שֶׁמְעוֹן נְחֻמוֹ, זְכוּתָם יָגוּ עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

וּכְעַת הַנְּנִי לְהַעֲתִיק דְּבַר נִפְלָא מִכַּתְבֵּי-הַיָּד הָרַב וְכוּ', מוֹרְנוּ רַבִּי נְחֻמוֹ ז"ל אֲבִי-בֵית-דִּין-קַדְּשׁ דְּקַהֲלַת-קַדְּשׁ טְשַׁעְהָרִין, הַשִּׁיף לְעַנְיָן הַנִּזְכָּר, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

עַנְיָן 'סְפִירַת-הָעֶמֶר' בְּבַחֲיַנַּת 'עֲגוּלִים' וְכוּ', וְהִנֵּה יָדוּעַ עַנְיָן הַעֲגוּלִים: שֶׁכָּל הַעֲגוּלִים מְסַבְּבִין וּמְעַגְלִין סָבִיב נְקֻדַּת הַמְּרָכָז. וְהַמְּרָכָז שֶׁבְּסְפִירַת-הָעֶמֶר, הוּא הַסְּפִירָה נְצַח שֶׁבְּנֻצָּח, שֶׁהִיא מְאִירָה בְּיוֹם כ"ה לְסְפִירָה. וְהִנֵּה בְּל"ג בְּעֶמֶר, יּוֹם הַסְּתַלְקוּת רְשָׁב"י ז"ל, מְאִירָה הַסְּפִירָה 'הוֹד שְׁבַהוֹד'.

וְהַבֵּן: כִּי בַיּוֹם שֶׁחַל לִ"ג בְּעֶמְרַת הַסְּתַלְקוֹת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי ז"ל, יַחֲוֹל לְעוֹלָם יוֹם שְׁנֵי דָחַל הַמּוֹעֵד סְבוּת, יוֹם הַסְּתַלְקוֹת רַבְנֵי הַקְּדוּשׁ רַבִּי נַחֲמָן זַלְלָהּ, אֲשֶׁר מָדְתוּ 'נֶצַח', כִּידוּעַ מְדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְשָׁמוּ בְּגִימָטְרִיא 'נֶצַח'.

וְכֵן 'פּוּרִים שְׁעֵבֵר' הוּא גַם־כֵּן בַּיּוֹם שֶׁחַל לִ"ג בְּעֶמְרַת, כַּאֲשֶׁר נִתְּנוּ הַקְּדָמוֹנִים הַסִּימָן פֶּלֶ"ג (שְׁלֹחַן־עֲרוּךְ אַרְבַּח־חַיִּים שָׁם, א).

וּמִבְּאֵר בְּכַתְּבִים (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, חֲנוּכָּה וּפּוּרִים פ"ו) "דִּימֵי חֲנֻכָּה נֶגֶד הוֹד, וְיָמֵי פּוּרִים נֶגֶד נֶצַח".

וּכְמוֹ־כֵן לִ"ג בְּעֶמְרַת, הוּא תָּמִיד בַּיּוֹם ח"י אֵינִי; וְיוֹם ב' דָּחַל־הַמּוֹעֵד סְבוּת (בְּחוּץ־לְאַרְץ; וּבְאַרְץ־יִשְׂרָאֵל הוּא בַּיּוֹם ג' דָּחַל־הַמּוֹעֵד) גַּם־כֵּן בַּיּוֹם ח"י תִּשְׁרִי.

כִּי כָּל הַסְּפִירוֹת, וּבִתּוֹכָם גַּם הַסְּפִירָה 'הוֹד שְׁבַהוֹד' שְׁמֵאִירָה בַּיּוֹם הַסְּתַלְקוֹת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי ז"ל, מְסַבֵּבִין וּמַעְגְּלִין סְבִיב נְקוּדַת הַמְּרֻכָּז שֶׁל יָמֵי הַסְּפִירָה שֶׁהִיא 'נֶצַח שְׁבַנְצַח', אֲשֶׁר הִיא מְדָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ זַלְלָהּ.

וּמִכָּל הַנֵּ"ל תִּבִּין מַה שְּׁסִיּוֹם רַבְּנוּ ז"ל בְּתַחֲלַת הַסֶּפֶר (בְּהַתּוֹרָה "לְכוּ חֲזוּ"): "וְעַכְשָׁיו וְכוּ'. וְגַם בְּלִקוּטֵי־תַנְיָנָא סִימָן ע"ד גַּם־כֵּן סִיּוֹם: "וְעַכְשָׁיו וְכוּ'. וְדִי לְחַפְיָמָא. עַד־כַּאן־לְשׁוֹנוֹ.

נא

(כּוֹכְבֵי־אֹר, שִׁיחוֹת־וּסְפוּרִים נז)

רַבִּי יִצְחָק אֵיזִיק יוֹסֵף ז"ל (אֲבִיו שֶׁל רַבִּי פִּינְחָס יְהוֹשֻׁעַ ז"ל מִטְּשַׁעְהָרִין, מִהַמְּקַרְבִּים הָרֵאשׁוֹנִים אֲשֶׁר לְמוֹהַרְנֵ"ת), מְאֹד מְאֹד הָיָה מְפֹלֵג בְּמַעֲלָה. **וּפְעַם־אַחַת** בַּיּוֹם הַפּוּרִים בָּעֵת הַשְּׁתִיָּה, הִתְפָּאֵר לְפָנֵי מוֹהַרְנֵ"ת: "שְׂאִין

מִתְיָרָא עוֹד מִפְּנֵי הַיִּצְרָה־הָרַע! - וְאַחַר הַפּוּרִים לְמַחְרָתוֹ, נִכְנַס עוֹד הַפְּעַם לְמוֹהַרְנֵ"ת ז"ל, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ מוֹהַרְנֵ"ת: "אִם הוּא זוֹכֵר מַה שֶּׁהִתְפָּאֵר אֶתְמוֹל בָּעֵת הַשְּׁתִיָּה!" - וְהִשִּׁיב לוֹ: "גַּם הַיּוֹם אֲנִי אוֹמֵר כֵּן!"

וְשָׁמַעְתִּי מִרַבִּי פִּינְחָס יְהוֹשֻׁעַ ז"ל, שֶׁאָמַר לוֹ פְּעַם אַחַת מוֹהַרְנֵ"ת: "אֲבִיךָ הָיָה צְדִיק!" [דִּיין טַאטַע אִיז גַּענוּעַן א צְדִיק].

וּבְפּוּרִים שָׁנָה זוֹ, שֶׁהָיָה מְעַט מְבֻשָּׁם, בָּא בְּעֶצְמוֹ לְמוֹהַרְנֵ"ת ז"ל: וְעָמַד עַל פֶּתַח, וְצָעַק: "דָּעַר רַבִּי, דָּעַר רַבִּי, זִיין גְּרוֹיסקֵיט!" [הַרְבֵּי הַרְבֵּי, גְּדֻלְתּוֹ].

נב

(טוֹבוֹת־זְכוּרוֹת הַ, פּוּרִים הָרֵאשׁוֹן לְהִתְקַרְבוּתוֹ שֶׁל מוֹהַרְנֵ"ת ז"ל לְרַבְּנוּ ז"ל, שְׁנַת תַּקַּס"ג)

בְּחֻרָה (שְׁנַת תַּקַּס"ג) נָסַע אֲדַמוּ"ר ז"ל עִם בֵּיתוֹ שָׂרָה לְמַעַדְוֵעִדִּיבְקֵי לְהַשִּׁיאָהּ שָׁם, כִּידוּעַ לְאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיָה הַחֲתָנָה בְּרֵאשִׁי־חֻדֶּשׁ נִסָּן (תַּיִי־מוֹהַרְנֵ"ן קטז; רסג; ימ"י מוֹהַרְנֵ"ת ח"א ג).

וּכְשֶׁנָּסַע אֲדַמוּ"ר ז"ל, לֹא הָיָה מוֹהַרְנֵ"ת אֲזַ בְּבִרְסָלָב עַד כַּמָּה יָמִים, אֲזַ שָׁמַע שֶׁרַבְּנוּ ז"ל נָסַע עִם בֵּיתוֹ וְכוּ', וְזֶה סְמוּךְ הַזְּמַן לְפּוּרִים, וְלָבוֹ הָיָה בּוֹעֵר מְאֹד: "אֵיךְ לֹא אֶרְאֶה פְּנֵי־הַקְּדוּשִׁים זְמַן כְּזֶה וְכוּ'?"

וְהוּא נָסַע לְבִרְסָלָב, וּמִשָּׁם נָסַע לְרַבְּנוּ זַלְלָהּ לְמַעַדְוֵעִדִּיבְקֵי, וּמָה שְׁעֵבֵר עָלָיו עַד שֶׁבָּא לְשָׁם, מְנִיעוֹת וְיָגִיעוֹת, וּטְרָחוֹת - אִי־אֶפְשָׁר לְבָאֵר עַל גְּבִי הַכְּתָב, מַהֲעֲגָלוֹת, וּמַהֲשִׁלְגִים, וּמַהֲקַרְיָרוֹת.

אֵךְ בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר לְעֵת־עֶרְב, זְמַן סְמוּךְ לְקַרְיַאת הַמְּגִלָּה, הִגִּיעַ לְכַפֵּר הַסְּמוּךְ לְמַעַדְוֵעִדִּיבְקֵי, בְּעֶרְךָ שְׁנַיִם־עָשָׂר 'וְוֵעֲרָסְט' לְשָׁם.

כי הוא לא היה בשום פעם במעדוועדיבקי, וגם לא ידע דירת אדמו"ר היכן הוא.

הכלל: הלבנה האירה אז ליל פורים ארבעה-עשר בחדש, ולקח החפצים שהיו בידים בידי, והלך אנה ואנה. והכיר: שזה מסתמא בית-הכנסת. והלך לשם, וראה שסגור מבפנים, ולא מבחוץ. והבין: שמסתמא לך שם איזה איש, ואפשר השמש בבית-הכנסת שם.

ודפק בהדלת שיפתחו לו שיפנס לשם, ולא רצו לפתח לו מחמת חשש, כי מי יודע מי הוא זה באמצע הלילה.

עד שאמר מוהרנ"ת ז"ל להאיש דשם: שזה בא מדרך רחוק מאד, לנכד הבעל-שם טוב זל"ה, אשר הוא בעת במחניכם להשיא את בתו תחיה בפה.

והאיש הזה, היה שמש בבית-הכנסת הזה, וזקן ומקרב לאדמו"ר זל"ה עוד גם מכבר פשהיה דר שם רבנו זל"ה במעדוועדיבקי. ופתח לו הדלת.

והאיש הלז שאל לו: "מהיכן אתם?! - וענה לו: "מעיר נעמירוב! - ונזדעזע השמש הזה מאד, ואמר למוהרנ"ת זל"ה: "מהיכן זכיתם לידע מאיש קדוש אלקי בזה?! - כי השמש לא ידע רק מעיר ברסלב, ולא ידע שעיר נעמירוב סמוך לברסלב כל-כך.

ואגב בתוך פדי דבור אומר השמש למוהרנ"ת זל"ה: "מה שמכם?! - והשיב לו: "למה תשאלו לשמי?!"

וענה לו השמש: "כי אחר קריאת המגלה בערב, הייתי שם בביתו, בעת שישב אדמו"ר זל"ה עוד סמוך לשלחנו אחר

ורצונו היה מאד: שיהיה ל'קריאת המגלה' אצל רבנו זל"ה - אף ממש ראה: שמן-השמים עכבהו מזה. והיה לו יסורים גדולים, שלא זכה לזה עוד, לחזות פניו-הקדושים בעת 'קריאת המגלה'.

ובהכפר שבא לשם, שמחו מאד על ביאתו לשם, כי נתקבצו לשם תשעה אנשים, ולא היו מנין שלם, ומוהרנ"ת ז"ל השלים המנין בשם. ואחר קריאת המגלה, היה חשקו לפע תקף, שילין בשם אצל רבנו זל"ה, אף הבעל-עגלה לא רצה לפע בלילה.

ואגב אחר תענית מוכרחין לסעד ולאכל קצת, ובפרט פורים - מצוה משום 'שמחת-פורים' לטעם, ולא להיות בתענית עוד.

ואחר-כך כשסעד שם, בקש מאנשי כפר הנ"ל: שישכרו לו איזו עגלה תקף למעדוועדיבקי, הגם שיבוא לשם בחצי הלילה, אף-על-פי-כן על-כל-פנים יהיה במקום של רבנו זל"ה. כי כן מובא בלקוטי-מוהר"ן (ח"א ע): "שמה שנסמך ונתקרב למקום הצדיק, שיש לו 'בחי' המושך' בחינת 'עפר', חושקין ביותר".

הכלל: שכרו לו בשם איזו עגלה, ונסע בלילה, והגיע לשם בשעה שתים-עשרה, שזה זמן חצות אז. ולא ידע מה לעשות, להיכן יפנס, כי בלילה ישנים בכל בית, וסגורים האכסניות גם-כן, והוא עומד עם החפצים שלו בחוץ, והקר והכפור גם-כן אז בחדש אדר עוד לא נפסק.

ונתישב בדעתו: שילך לחפש איזה בית-הכנסת. וגם זה לא ידע היכן הוא,

הסעודה, והיו שם כמה אנשים אצלו שמחים ומרקדים.

וְשָׁמַעְתִּי שאמר להם: 'תלמידי יהושע, ששמו 'נתן', רוצה וכוסף לשמח גם-כן פה אתכם, אך הוא יגמר 'שמחת-פורים' ב'שושן-פורים' אם-ירצה-השם! ולא הבינו האנשים דבוריו, ולא הרהיבו לשאול אותו 'מה זה'. - אפשר זה שמכם 'יהושע נתן'!?

עָנָה לו מוהרנ"ת ז"ל: "שמי 'נתן', ו'יהושע' אפשר שאדמו"ר מתפלל עבורי כך: שהשם-יתברך יושיע לי, שאנצל מבת החולקים".

וְאִז הבין השמש: שאדמו"ר צפה ברוח-הקדש בזה: שתלמידו הקדוש יבוא על חג הפורים אליו, ומחמת-זה קבלו בספר פנים יפות.

וְנָטַל את החבילה שקורין 'קלימיק' של מוהרנ"ת ז"ל, ואמר לו: "בואו ונלכה לביתי, הסמוך לבית-הכנסת, ונניח בשם ה'קלימיק' שלכם, וגם אתם תשכבו מעט איזה שעה לנוח מטרדת הדרך".

וְהֵלֵךְ מוהרנ"ת עמו לביתו, אך לישן לא רצה, רק בקש מהשמש להראות לו מקום המקוה היכן הוא, והראה לו, ותכף הלך למקוה.

וּכְפִי ששם בבית-המדרש הזה מתפללים ותיקין, וגם מוהרנ"ת מרגל להתפלל ותיקין, ואצל אדמו"ר ז"ל גם-כן מתפללים כמה וכמה אנשים וקורין שם המגלה גם-כן, והוא מחמת גדל טרדתו מנסיעתו הכבדה, התישב בדעתו: שיתפלל בבית-המדרש של השמש, וישמע את קריאת המגלה מקדם,

ואחר-כך ילך לאדמו"ר ב'שוב-הדעת לקבלת פני רבו הקדוש.

וְהֵלֵךְ מקדם לבית השמש, לטעם ולאכל קצת, קדם שיבוא לבית רבנו ז"ל.

הַכָּלָל: כשבא לאדמו"ר ז"ל, היה [רבנו] באמצע סעודת שחרית של פורים, והיו שם אנשי העיר שהיו מקרבים לרבנו ז"ל.

עָנָה לו אדמו"ר ז"ל: "אתה היית בכפר בערב לקריאת המגלה, ונשמתי היה אצלי בקריאתי המגלה בפה".

וּכְבִד אותו במשקה המשפר, ואמר לו: "הגם שאתה בא מן הדרך, ומסתמא בלילה לא היה לך מנוחה בל-כך, אף-על-פי-כן "חייב איניש לבסומי" (מגלה ז), בפשיטות, לקיים מצות 'מחית עמלק בזה'".

וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל עמד לפני רבנו ז"ל באימה וביראה גדולה. אמר לו רבנו ז"ל: "הלא קימת (ישעיה ל, ט): 'והיו עיניך ראות את מוריד', יש לך לשמח גם בזה, עם 'שמחת-פורים' ביחד".

וּכְפִי שהרגיש בעצמו: שבעת שיושבים מסבת אנשים לא יוכל לספר עם אדמו"ר בל-כך מה שעבר עליו מנסיעתו הכבדה. ואדמו"ר הבין היטב מחשבתו, אף שלא אמר לאדמו"ר את בל-זה.

עָנָה רבנו ז"ל ואמר לו: "אפשר עוד אתה מבבל מוט מנסיעתך, ונצרך לך עוד מעט לנופש, תקיים (שמות יז, ט): "צא", אך תקיים (שם): "הלחם בעמלק".

וּכְשִׁשְׁמַע תבת "צא" ו"הלחם בעמלק" - הבין: שלא לחנם אמר לו

"הלחם", רק זה ענין פורים' למחית עמלק' במלחמה, הינו: הספקות שבמה, כי ספ"ק' בגימטריא עמל"ק. ומאז והלאה נתחזק להתרחק מספקות אפילו בקדשה. ודי לחבימא, שזה מלחמה גדולה.

והלך לאכסניא שלו, ומחמת שהיה עוד עיף מהנסיעה שלו, ואדמו"ר ז"ל נתן לו כבוד משקה המשפר, ואמר לו: לך לפוש מעט, וקיים, והניח את עצמו לישן קצת.

ואחר כך לעת ערב הלך לבית אדמו"ר, והיו שם כמה אנשי העיר שמחים ומרקדים בנהוג בפורים, ותכף כשראה אותו רבנו זל"ה שנגנס, אמר לו: שישב אצלו סמוך לו!"

ואמר למוהרנ"ת ז"ל: עמך יש לי לדבר הרבה, אך לא עתה, והעקר התזכור מה שדברנו בהתורה "קרא את יהושע" (ח"א ו) מרבי ותלמיד. ולעת עתה תדע: שאתה התלמיד.

הגם שברוך השם יש לנו זקנים ממה, גם כן תלמידים מהגנים, אך מחמת שיהושע בן נון נער' (שמות לג, יא), מחמת זה (שם): לא ימיש מתוך האהל."

הכלל: מוהרנ"ת זל"ה גם כן רקד עם האנשים שהיו שם, אך לבו היה לב נשבר, מחמת הדבורים של רבנו ז"ל שאמר לו: "לא ימיש מתוך האהל", והוא יודע הפניעות שיהיו לו מן בני ביתו, בפרט מהנסיעה הזאת בעצמה - כי סוף כל סוף ידעו, שהיה כל הזמן מעת נסעו מביתו, אצל אדמו"ר ז"ל, כי מלתא דעבידא לגלויי, ורבנו ז"ל אמר לו: "לא ימיש מתוך האהל."

הגם שמצד אחד היה לו ענג גדול מזה, כי הבין בעצמו: שזה כל תקון נפשו

ונשמתו, אך ידע היטב איך שיעבר עליו מבני ביתו ומאביו, וגם מבני עירו, ובפרט מחותנו הגאון הצדיק הר' דוד צבי ז"ל, לזאת היה לו שבירת לב.

ובתוך כך ענה לו רבנו ז"ל בקול רם בזה הלשון: "זארג נישט, נאר דו זאלסט זיין פרייליך תמיד, אפילו אז דו וועסט אסירצה השם קומען לביתך!" [אל תדאג, רק תהיה בשמחה תמיד, אפילו כשתגיע אסירצה השם לביתך].

והבין מוהרנ"ת ז"ל: שרבנו ז"ל יודע מחשבות לבו היטב, ונתבייש מאד בפני רבנו ז"ל מזה בעצמו.

ואמר לו אדמו"ר ז"ל, גם זה מהתורה 'קרא את יהושע': "שהבושה היא עקר התשובה, אך צריך להיות 'בקי בשוב'. ו'בקי ברצא' קימת ברוך השם, שבאת לפה. וכעת נצרך להיות 'בקי בשוב' ביותר."

ונתלהב מוהרנ"ת מזה: שרבנו ז"ל לומד עמו ענין "קרא את יהושע" על נסיעתו לפה, ועל נסיעתו לחזרה גם כן.

ואחר כך הלכו העולם מאת רבנו ז"ל לביתם, והלך גם מוהרנ"ת לאכסניא שלו, וכן שמה.

ובבקר אחר תפלתו, תכף הלך לרבנו ז"ל וזה היה שושן פורים, וכשבא לבית אדמו"ר ז"ל, וגם רבנו ז"ל גמר את תפלתו, וכבד את מוהרנ"ת ז"ל במעט משקה ומזונות.

ואמר מוהרנ"ת בקובלנא: "אתודה לפניכם: כפי שאמרתם כבר עוד בברסלב

(לקוטי מוהר"ן ח"א י, שאמרה רבנו ז"ל בשנה ההוא לפני פורים; עין שיחות הר"ן קלא): "שעל ידי רקודין והמחאות בך ממתיקין הדינין!" - עוד לא יצאתי כל כך בפורים, לקיים כל זה בנכון".

עָנָה רַבֵּנוּ ז"ל לֹו בְּקַפִּידָא וּבַתְמִיָּה: "ננו, שׁוֹשַׁן־פּוּרִים' אֵין אֶצְלָךְ פּוּרִים! - גַּם 'שׁוֹשַׁן־פּוּרִים' שְׁמוֹ 'פּוּרִים' " [שׁוֹשַׁן־פּוּרִים' אֵיז אֵיז אֵיז 'פּוּרִים'] .

[**אָבְנֵי־הַבְּרִזָּל, הַתְּקַרְבוֹת מוֹהֲרַנְ"ת יב** (נש שם עוד פְּמָה הוֹסְפּוֹת לְסַפּוֹר הַזֶּה, עַנְיָשָׁם): בְּדַרְךְ (הַנ"ל לְמַעַדְוֵעִדִיקָע) נִפְגַּשׁ עִם רַבֵּי יוֹדֵל בְּכַפֵּר אַחַד, וְקָרָא אֶז רַבֵּי יוֹדֵל אֶת הַמְּגִלָּה, וּבַתְּחִלָּה הָיָה מַעֲיֵן בְּכּוֹנֵנוֹת הָאָרֶזִי זְצוּק"ל, כִּי הוּא הָיָה מִתְּפַלֵּל עִם כּוֹנֵנוֹת הָאָרֶזִי עַל־פִּי צְוֹאוֹת רַבֵּנוּ זְצוּק"ל, וְהִגִּיעוּ אֶל בֵּית רַבֵּנוּ זְצוּק"ל קִדְּם סְעֻדַת פּוּרִים. וְתַכְּף יִשְׁבוּ לְקִדְּם סְעֻדַת פּוּרִים, וְאֶז אָמַר לֹו רַבֵּנוּ זְצוּק"ל: "שׁוֹשַׁן פּוּרִים אֵיז אֵיז פּוּרִים" (שׁוֹשַׁן פּוּרִים הוּא גַּם פּוּרִים)] .

וּבַתּוֹךְ כִּדֵּי דְבוּר אָמַר לֹו אַדְמוּ"ר: "דְּבַרְנוּ אֶתְמוּל בְּפּוּרִים מִן 'קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ, יֵשׁ לִי עוֹד לְדַבֵּר דְּבַר חֲדָשׁ מִן "שְׁלֹשָׁה מְצוּוֹת שְׁנַצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל" (סְנֵהֲדַרִּין כ:) וְכוּ, שְׁשִׁיךְ לְזֹאת הַתּוֹרָה, אַךְ לֹא כָּעֵת הַזְּמַן לָזֶה."

וְאָגַב נִתְאַסְפוּ עוֹד כְּמָה אֲנָשִׁים לְרַבֵּנוּ ז"ל, וְכַמְעַט כָּל הַיּוֹם הַזֶּה עַד אַחַר מִנְחָה הָיוּ שְׂמֵחִים כָּל־כָּף, עַד שְׁאֲדְמוּ"ר אָמַר לְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: "מַעַתָּה תִּדְעַ אֵיךְ שְׁשׁוֹשַׁן־פּוּרִים' הוּא גַּם־כֵּן 'פּוּרִים' - הֵינּוּ: לְהִיּוֹת 'הָאָרֶת מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר' מְאִירִים לָךְ, שְׁתַּחֲדָשׁ בְּהַתּוֹרָה שְׁקַבְּלוּ מִחֲדָשׁ בְּפּוּרִים, חֲדוּשִׁים חֲדוּשִׁים."

וְהַבִּין מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מְזָה: שֵׁישׁ לְרַבֵּנוּ ז"ל אֵיזוֹ כּוֹנֵנָה בְּזֶה שְׁאָמַר לֹו כָּף, אַךְ עוֹד לֹא הִשִּׁיג כּוֹנֵנָתוֹ.

וּכְשֶׁהֲלָכוּ כָּל הָאֲנָשִׁים לְבֵיתָם, וּמוֹהֲרַנְ"ת גַּם־כֵּן רָצָה לִילֵךְ לְאַכְסֵנְיָא שְׁלוֹ, אָמַר לֹו אַדְמוּ"ר: "מִסְתַּמָּא עוֹד תְּבוּא לְאַחַר־כָּף, קִדְּם שְׁתַּנּוּחַ לִישׁוֹן!" - וְעָנָה מוֹהֲרַנְ"ת: "אִם־יִרְצֶה־הַשֵּׁם אָבוּא לְאַחַר שְׁעָה אוֹ שְׁתַּיִם בְּעָרְב קִדְּם שְׁנָתִי."

וְכָף הָיָה: שְׁבָא לְרַבֵּנוּ ז"ל בְּעֵת שֵׁישְׁב עַל מִשְׁכְּבוֹ בְּהַטְלִית־קֶטֶן שְׁלוֹ, בְּלִי לְבוּשׁ

הָעֲלִיוֹן, וְאֶז גָּלָה לֹו הַגְּמָרָא (סְנֵהֲדַרִּין כ:): "שְׁלֹשׁ מְצוּוֹת שְׁנַצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל" וְכוּ, שְׁשִׁיךְ לְהַתּוֹרָה "קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ", וְאָמַר לֹו: שְׁגַם שְׁלֹשׁ מְצוּוֹת אֵלוֹ, הֵם בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה' (הַמּוֹבָא בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל).

וּשְׂאֵל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אֶת רַבֵּנוּ ז"ל: "אֵיךְ מְרָמֵז בְּהֵם תְּשׁוּבָה?"! - וְעָנָה לֹו אַדְמוּ"ר ז"ל: "זֶה אָמַר אֶתָּה!"

וְהִלְךְ מוֹהֲרַנְ"ת לְאַכְסֵנְיָא שְׁלוֹ, וּבְדַרְךְ הִלְכָתוֹ עֶזֶר לֹו הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַבִּין מְדַעַתוֹ־הַקְּדוּשָׁה (כַּמּוֹבָא בְּחַיֵּי מוֹהֲרַן ב' מְזָה בְּאַרְיִכוֹת, שְׁאָמַר לֹו אַדְמוּ"ר: "תּוֹכֵל לְלַמֵּד אִם תִּרְצֶה").

וּמֵאֵז חֲנֻף רַבֵּנוּ ז"ל אוֹתוֹ לְחֲדָשׁ בְּתוֹרָתוֹ, כִּידוּעַ לְאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמְנוּ מְזָה.

וּמְזָה הַבִּין הַדְּבוּרִים שְׁאָמַר לֹו מִקִּדְּם: "שְׁתַּחֲדָשׁ בְּהַתּוֹרָה שְׁקַבְּלוּ בְּפּוּרִים מִחֲדָשׁ" - הֵינּוּ: בְּהַחֲדוּשֵׁי־תּוֹרָה שְׁלֹו אַדְמוּ"ר ז"ל שְׁדַבֵּר עִמּוֹ מַעֲנִין 'קָרָא אֶת יְהוֹשֻׁעַ' מַעַת בּוֹאוֹ לְמַעַדְוֵעִדִיקָי עַד הַנָּה.

נג.

(מִכְּתָבֵי רַבֵּי נִתָּן ב"ר יְהוּדָה ז"ל תְּלַמִּיד מוֹהֲרַנְ"ת, מִכְּתָב מֵיּוֹם עָרַב רֵאשִׁי־חֲדָשׁ אֶדְר ב' תַּרְמ"ג)

צְרִיכִין אָנוּ לְהִיּוֹת עוֹסְקִים כְּמוֹ שְׁעָשָׂה אַדְמוּ"ר מוֹהֲרַנְ"ת זְצוּק"ל: "שְׁתַּכְּף אַחַר חֲנֻפָה, הָיָה עוֹסֵק בְּעַנְיַן פּוּרִים!" - כִּי לְפִי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל: "עֵתָה הוּא הַתְּחִלָּה מִכָּל הַתְּחִלּוֹת!"

נד.

(אָבְנֵי־הַבְּרִזָּל, שִׁיחוֹת־וֹסְפּוּרִים מִמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל יג; שִׁיח־שׁוֹרְפֵי־קִדְּשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג תַּקִּיא)

סִפֵּר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: פְּעַם־אַחַת בְּעָרְב־פּוּרִים בְּתַעֲנִית־אַסְתֵּר - צְעַקְתִּי לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ: "הַצִּילֵנִי מִקְּלַפַּת הַמֶּן־עַמְלֹק!" - וְדוּמָה הָיָה עָלֵי הַדְּבַר: כְּאֵלוֹ

הָמֶן-עַמְלֶק עוֹמֵד עָלַי לְהַכּוֹתַנִי בְּמוֹט-
בְּרָזֶל [מיט א דראנג].

פֶּסַח, וְכֵן בְּכָל יוֹם-טוֹב [אזוי איז, פורים שטייט
איין נחמן ביי מרדכי, פסח שטייט איין נחמן ביי פסח].

כה.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג תקי;
טעם-זמנים, אידיש קנטרס קל)

מוֹהַרְנָת ז"ל אָמַר: אַם מִבְּקָשִׁים
וּמִתְפַּלְלִים [אם זועקים] שְׁלֹשִׁים
יוֹם קִדְּם הַפּוּרִים: "הַצִּילֵנִי מִקְּלַפַּת הַמֶּן-
עַמְלֶק!" - אַפְשֶׁר לְזָכוֹת לְרֹאוֹת אֶת מְרַדְּכֵי
הַצַּדִּיק בְּשַׁעַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה!

[לקוטי-הלכות, תפלין ו, כז: 'מקרא מגלה' - הוא
בחינת הארת פני מרדכי ואסתר. פי פשקורין את המגלה
ומפרסמין תקף הנס שנעשה על-ידי מרדכי ואסתר, על-
ידי מעשיהם והנהגותיהם, שנהגו אז בתחמה נפלאה
ובצדקות נורא ובקדושה גדולה - בזה מראין ומאירין אור-
פניהם-הקדושים, שהוא גנוז בתוך המגלה הקדושה,
שהוא ספר שלום הקדוש, על-כן על-ידי-זה מאיר עלינו
הארת-פניהם-הקדושים, שעל-ידי-זה היה תקף הנס וכו'.]

[לקוטי-הלכות, גבית-חוב מהיתומים ג, כתב-יד
בסוף ההלכה: על-ידי גדל ה"צעקה גדולה ומרה" (אסתר
ה, א) שצועקין קדם פורים, שהוא בחינת הבקשה
והחפוש א"ה - עולין בתכלית-העליה, לבחינת א"ה,
שהוא בחינת 'בראשית' כ'תע-עליון' - ששם עקר
השמחה הגדולה וכו'; ושם הוא בחינת (מגלה ז): "עד דלא
ידע" וכו' - כי הוא בחינת 'מאמר-סתום', שהוא סתום
ונעלם מאד וכו'. (עין להלן באריכות, במערכת 'מגלת-אסתר,
בפסוק (אסתר ה, א): "ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה")].

כו.

(טיח-שרפי-קדש ח"ג קעה; תמימי-דרך מכתב נד)

פֶּעַם בְּפוּרִים אָמְרוּ לְמוֹהַרְנָת ז"ל: שְׂרָפִי
נַחֲמֵן בֶּן מֵרַת חָיָה בַת רַבֵּנוּ שׁוּהָה
בְּבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי מְרַדְּכֵי (הוא העשיר רבי מרדכי
רוטנזייט ז"ל): "נַחֲמֵן שׁוּהָה בְּבֵית מְרַדְּכֵי" [נחמן
שטייט איין ביי מרדכי].

נַעֲנָה וְאָמַר: "כֵּן הַדָּבָר נוֹהֵג, שְׁבִּי-פּוּרִים'
שׁוּהָה נַחֲמֵן, הוּא נִשְׁמַת הַצַּדִּיק, אֲצֵל
מְרַדְּכֵי-הַצַּדִּיק, וּבְפֶסַח שׁוּהָה הַצַּדִּיק אֲצֵל

כז.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג תקיב)

פֶּעַם לְפָנַי תִּפְּלַת הַמְּנַחָה שֶׁל 'תַּעֲנִית
אֶסְתֵּר', נִכְנַס רַבִּי נַחֲמָן מְטוּלְטְשִׁין ז"ל
לְבֵית-הַכְּנָסֶת, וּמְגַלַּת אֶסְתֵּר שָׁלוֹ בִּידוֹ, וְהָיָה
שְׂמֵחַ מְאֹד בְּשִׂמְחַת הַפּוּרִים הַקְּרֵבָה וּבָאָה.

כְּשֶׂרָאָהּ מוֹהַרְנָת ז"ל, לֹא מָצָא הַדָּבָר חַן
בְּעֵינָיו, וְאָמַר לוֹ בְּתַנּוּעַת
הַתַּעוּרְרוֹת וְהַשְׁתַּוְּקוּת: "הִנֵּה הוֹלְכִים אָנּוּ
תִּכְרַף לוֹמַר (בְּתַפְּלַת עֲנֵנוּ שְׁבַמְנַחָה): "כִּי בָצְרָה
גְּדוּלָּה אֲנַחְנוּ!" (וכאומר: עדין אין פעת פורים, ואם-
כן לשמחה מה זו עושה!?)

כח.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג תקטז)

מוֹהַרְנָת ז"ל אָמַר: "עֲבוּדַת יוֹם הַפּוּרִים,
קִשָּׁה עָלַי הַרְבֵּה יוֹתֵר, מֵאֲשֶׁר
הָעֲבוּדָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים!" [די עבודה פון פורים,
איז מיר אסאך שווערער ווי די עבודה פון יום-כפור].

כִּי בְּיוֹם-הַכַּפּוּרִים - נִמְצְאִים בְּבֵית-
הַכְּנָסֶת כָּל הַיּוֹם, וְעוֹסְקִים אַף בְּתַפְּלוֹת
וּבִקְשׁוֹת, וְלֹא אוֹכְלִים וְלֹא שׁוֹתִים. מַה שָּׂאִין
כֵּן בְּיוֹם הַפּוּרִים - שְׂצָרִיף לְהַרְבוֹת בְּשִׁכְרוּת,
בְּשִׂמְחָה וּבְאַכִּילָה וְכוּ', וְצָרִיכִים אֲזַל לְעַבֵּד אֶת
הַשֵּׁם עַל-יְדֵי בְּחִינַת "עַד דְּלֹא יָדַע". וְהָרִי
שְׁקִשָּׁה הַדָּבָר יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

כט.

(טיח-שרפי-קדש החדש ח"ג תקיז)

מוֹהַרְנָת ז"ל הָיָה יוֹשֵׁב לְסַעֲדַת פּוּרִים
עִם אַנְשֵׁי-שְׁלוֹמְנוּ, וְהָרַב רַבִּי
אַהֲרֹן הָרַב דְּבִרְסֵלַב הָיָה יוֹשֵׁב לְסַעֲדַת פּוּרִים
עִם בְּנֵי הָעִיר, כְּדָרָךְ הַרְבָּנִים.

פעם שאל רבי אהרן: כיצד נוהגים בשלחנו של מוהרנ"ת. וכששמע אודות גדל השמחה שהיתה שם, התפעל והפליג מאד בשבחו של מוהרנ"ת.

תוכל לבוא לפה בשבוע הבא עלינו לטובה מה טוב, ואם תוכל לבוא על פורים אם ירצה השם, נגיל ונשיש ביותר.

ל.

(עלים-לתרופה, ד' שמיני תקצ"ב)

ואם לא הגדלת השמחה בפורים העבר באשר פתבת - אף-על-פי-כן תשמח נפשך מעתה בכל יום, בפרט בימים הללו ימי אדר וניסן, שהם ישועת ישראל, ועוסקים במצוות הרבה להכין על פסח הקדוש.

לג.

(עלים-לתרופה, ד' תצוה תקצ"ה)

וימי הפורים ממשמשים ובאים, והשם-יתברך ישמע זעקתנו למחר ביום תענית אסתר, ונזכה לשפך לבנו בפנים לפניו יתברך.

"וכעשותו נוראות באותם הימים, בן יפליא חסדו עמנו תשועת עולמים" (על-פי סליחות לתענית-אסתר), ונזכה לשמח בישועתו מהרה, בימי הפורים הקדושים הבאים לקראתנו לשלום.

לא.

(עלים-לתרופה, אור ליום א' תרומה תקצ"ג)

"ועתה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה אותך" (בראשית כז, ח) - ותשמח עצמך בכל מה דאפשר. בפרט פי ימי אדר נכנסין, שצריכין להרבות בשמחה. ותתחיל מעתה לעשות אחשורוש שפיל, וקבצן ועושר שפיל, וקיץ וחורף שפיל, ושאר מיני שפיל וצחוק.

לד.

(עלים-לתרופה, יום ה' תענית אסתר תקצ"ה, אומאן)

ואני מקוה להשם-יתברך: שנזכה לשמח בזה הרבה בימי הפורים הסמוכים הבא עלינו לטובה, מפל-שפן וכל-שפן שזכינו לשמע נפלאות ונוראות באלה - על פורים, ועל חנכה, ועל שבת, ויום-טוב וכו' וכו'.

וגם מוסר כתב זה רבי נחמן, וכל אנשי-שלומנו - בלם חובה מטלת עליהם: להרגיל בשמחה, על ידי כל מיני מלי-דשטותא. ובפרט בפורים בעצמו תהיה אף שמח. און טאקע פארט האפ, פארט און פארט און פארט [ובכל זאת רק שמחה, בכל זאת, בכל זאת].

אשרינו מה טוב חלקנו וכו'. ואין נמצא בעולם שיאמר 'אשרינו' על חלקו, כמונו וכו'.

ותהלה לאל אנו הולכים כמעט בכל יום על ציון-הקדוש, מה גדלו חסדי השם ונפלאותיו. ועל-כן יש לנו לבטח בהשם: שבודאי יצילנו מידם; ויקים: "ונלחמו עליך ולא יוכלו לך" (ירמיה א, יט; טו, כ).

לב.

(עלים-לתרופה, ג' תרומה תקצ"ה)

והנה נסבם בדעתנו: שאתעב פה עד אחר פורים הבא עלינו לטובה מכמה טעמים. על-כן אהובי בני שיחיה: אם

רק חזק ואמץ, ובטח בהשם פי לא יעזב אותך ואותנו, ונזכה עוד להתועד יחד

וּלְדַבֵּר פָּנִים אֶל פָּנִים בְּקְרוֹב, וְנִגְיִלָה וְנִשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ, בְּפָרֵט בְּפוּרִים הַקְּדוֹשׁ הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה.

דְּבָרֵי אֲבִיכֶם וְרַבְּכֶם, שֶׁל כָּל הָרוּצָה לְשִׁמְעַע דְּבָרֵי, וְעוֹדְנוּ בְּתַמְתּוֹ. "שְׁלוֹם לָכֶם, אֵל תִּירָאוּ" (בְּרֵאשִׁית מג, כג), כִּי הַשֵּׁם עִמָּכֶם וְכוּ'.

כָּל־זֶה כְּתַבְתִּי אֶתְמוּל [בְּיוֹם תַּעֲנִית־אֲסַתָּר] בַּעַת שֶׁהִגִּיעַ מִכְּתָבְךָ. וְהִנֵּה עָתָה הַיּוֹם יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְכָבֵד הָיִיתִי קֹדֶם אֹר הַיּוֹם עַל צִיּוּן־הַקְּדוֹשׁ וְכוּ'.

לה.

(עָלִים־לְתַרְוֶפָה, אֹר לְיוֹם ג' תְּשׂא תַקְצ"ה)

מִכְּתָבְכֶם קִבַּלְנוּ בְּיוֹם א', אַחַר קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְהָיָה לָנוּ לְנִחַת גָּדוֹל וְלִשְׁמִיחַת נִפְשׁ. וְעַל יְדֵי זֶה הוֹסִיף לָנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ כַּח לְהַתְחַזֵּק לְשִׁמְחַ בְּפוּרִים, בְּתוֹךְ צְרוּת פְּאֵלָה, רַחֲמָנָא־לְצַלְחַן מַעֲתָה.

בְּפָרֵט מָה שֶׁעָבַר עָלֵינוּ בְּאוֹתָהּ הַלַּיְלָה, שֶׁהוּא מוֹצָאֵי שַׁבַּת־קֹדֶשׁ הָעֶבֶר הַשִּׁיף לְיוֹם א' דְּפוּרִים, שֶׁנִּתְקַבְּצוּ אֲנָשֵׁי בְּלִיעַל, וְנִסְבּוּ עַל הַבֵּית־הַמְּדֻרָשׁ שְׁלָנוּ, וְהָרְסוּ הַדְּלֵת, וְעָקְרוּ אַרְבָּעָה חֲלוֹנוֹת, וְשָׁבְרוּ וְהַשְׁלִיכוּ הַלְּאֲדָן [הַתְּרִיסִים] לַחוּץ וְכוּ', וְגַם הוֹצִיאוּ ה'הַעֲנִיג־לִיכְטֶעֶר' [הַנְּבִרְשׁוֹת הַתְּלוּיוֹת], וְשָׂאֵר הַלִּיכְטֶעֶר וְהַהַעֲסִים [סוּגֵי מְנוֹרוֹת] וְכוּ'.

וְתַכְּף נוֹדַע לְאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, וְגַם הוֹדִיעוּ לִי בְּלִילָה, אֲבָל מָה יִכּוֹלְנוּ לַעֲשׂוֹת בְּלִילָה, וְאֶתְמוּל הוֹדַעְנוּ כָּל זֶה לְהַנְּגִידִים דְּפָה, וְכֻלָּם חָרוּ אַפְּסֵם עָלֵיהֶם מְאֹד וְכוּ' וְכוּ'. וְקוּיֵנוּ לְהַשֵּׁם שֶׁיִּתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, שֶׁדִּיקָא עַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לָהֶם מִפְּלָה גְּדוֹלָה, וְלֹא יוֹכְלוּ לְהַפְחִידְנוּ עוֹד.

אֲבָל לַעֲת־עָתָה אָנוּ צְרִיכִין יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים רַבִּים, כִּי צְרוּת רַבּוֹת סָבְבוּנוּ

מִכָּל צַד וּבְכָל־ל וּבְפָרֵט. וּמֵאֲלֵיכֶם תְּבִינּוּ גָּדֹל הַנִּחַת שֶׁהָיָה לָנוּ בְּיוֹם פּוּרִים בְּבִקְרָה, עַד שֶׁכִּבִּיתִי בְּדַמְעוֹת מְגֹדֵל הַצַּעַר שֶׁנִּגַּע עַד הַנִּפְשׁ.

אֲךָ "חֲסֵדֵי ה' לֹא תִמְנוּ" (אֵיכָה ג, כב) - שֶׁנִּתְּנָה לִי כַּח לְהַתְחַזֵּק עַל־פִּי דְרָכֵי עֲצוּתִי הַקְּדוֹשׁוֹת, עַד שֶׁהַפְּכֵתִי קִצַּת הִיגוֹן וְאַנְחָה לְשִׁשׁוֹן וְלִשְׁמָחָה, וְהִלְכֵתִי בְּתַמִּי וְאָמַרְתִּי: "בְּרוּךְ־הַשֵּׁם שֶׁאֲנִי לֹא שְׁבַרְתִּי הַחֲלוּנוֹת בְּבֵית־הַמְּדֻרָשׁ קְדוֹשׁ כְּזֶה, הַנִּקְרָא עַל־שֵׁם אֲדוֹנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ הַנּוֹרָא מְאֹד זְצוּק־ל!"

וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הָיָה בְּעֲזָרִי, שֶׁהַתְּפַלְלָתִי קִצַּת בְּשִׁמְחָה, וְקָרִינוּ הַמְּגִלָּה בְּרֵאוּי, וְאַחֲרֵיכֶן הַתְּחַלְנוּ לְשִׁמְחַ קִצַּת וְכוּ'.

בְּתוֹךְ־כֶּן קִבַּלְתִּי מִשֵּׁם הַמְּכַתְּבִים הַנִּזְכָּר, וְהָיָה לִי פֶחַד קִצַּת לְקְרוֹתְכֶם, כִּי מִי יוֹדַע מָה כְּתוּב בָּהֶם, שֶׁלֹּא יַעֲרַבְבוּ לָנוּ חֲסִי־וְשְׁלוֹם 'שְׁמִיחַת־פוּרִים'. וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָמַל עָלֵינוּ, שֶׁהָיָה כְּתוּב בָּהֶם קִצַּת יְשׁוּעוֹת.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְּוֹסַף לָנוּ כַּח בְּחֲסֵדוֹ הַגָּדוֹל, וְתַהֲלָה־לְאֵל הָיִינוּ שְׁמִיחִים מְאֹד בְּמָה שֶׁעוֹת בְּיוֹם הַפוּרִים הַקְּדוֹשׁ, וְרַקְדְּנוּ הַרְבֵּה. וְגַם אֲנִכִּי רַקְדֵתִי הַרְבֵּה בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ. וְהַשְׁמָחָה שְׁלָנוּ עָתָה בְּפוּרִים, הוּא חֲדוּשׁ וַיְשׁוּעַת הַשֵּׁם, שֶׁנִּזְכָּה לְשִׁמְחַ בַּעַת כְּזֹאת. הַשֵּׁם יִגְמַר בְּעֵדְנוּ שֶׁיִּהְיֶה סִימָן יְשׁוּעָה לָנוּ.

וְלַעֲת־עָרֵב הִלְכְנוּ לְבֵית הַנְּגִידִים, אֲנִי וְרַבִּי נִפְתָּלִי גְרוֹ־יְאִיר, וְנִתְעַכְּבְנוּ אֶצְלָם, וְלֹא אֲכַלְנוּ סְעוּדַת הַלַּיְלָה כְּלָל, כִּי זֶה הָיָה מְכַרַח לָנוּ יוֹתֵר לְדַבֵּר עִמָּם, כַּאֲשֶׁר תְּבִינּוּ מַעֲצָמְכֶם.

כְּתַבְתִּי זֹאת, לְמַעַן יִהְיֶה לָכֶם לְזַכְרוֹן, וְלִסְפָּר לְדוֹר אַחֲרוֹן אֵת כָּל אֲשֶׁר

עבר עלינו בחרף הזה, ובפרט בימי הפזורים האלה, ובודאי הכל לטובה וכו' וכו'.

גם יכתב לי בפרוש מימי הפזורים העבר, אם לא היה חסדו שלום איזה הזק בביתי, או אצל אחד מאנשי-שלומנו, הכל יודיע לי באר היטב וכו'.

לו.

(עלים-לתרופה, ד' תצוה תקצ"ו)

השם-יתברך ירחם, ויושיענו מהרה, בכח וזכות ימי הפזורים הקדושים הממששין ובאין לקראתנו לשלום, שנוזפה להנצל מכל שונאינו ורודפינו חנם.

לז.

(עלים-לתרופה, ב' פקודי תקצ"ו)

קבלתי מכתבך ביום תענית אסתר, בעת שנתקבצו אלי פמה אורחים מאנשי-שלומנו. וטרדת הפזורים היתה עלי, גם חשש מאימת השונאים פידוע לך, השם-יתברך ירחם, ו"מפחד אויב תצור חיי" (תהלים סד, ב).

ואה-על-פיי-כן קריתי מכתבך היטב, והיה לי צער גדול אז עד הנפש. אך בדרכי עצות אמתיות ותמימות נפלאות ועמקות של 'בעל העצה האמתי' - הם חזקוני ואמצוני, להגביר 'שמחת-פזורים' על כל הנ"ל. ותהלה-לאל שמחנו קצת בפזורים, ובשבת שאחריו, ודברנו דברי אמת הנובעים ממעיני הישועה. ומעט מהם תשמע ממזכר כתב זה.

לח.

(עלים-לתרופה, ה' ויקרא תקצ"ז)

ורצוני להיות על שבת פרשת צו הבא-עלינו לטובה בטירהאוויצע, אך

מחמת ימי הפזורים, וגם פי הדרך מקלקל קצת, יכול להיות שאתעבב גם בשבת פרשת צו בטשעהרין, ואזי אהיה בחסדו יתברך באומאן על ערב ראש חדש ניסן הבא-עלינו לטובה.

לט.

(עלים-לתרופה, ב' תצוה תקצ"ח)

ובקרוב נתועד בעזרת-השם-יתברך, כי כפי הנראה, אהיה על שבת הבא-עלינו לטובה, ובימי הפזורים הבאים-עלינו לטובה - בברסלב.

מ.

(עלים-לתרופה, יום א', פזורים תקצ"ח)

בשעה זאת אחר גמר קריאת המגלה, קבלתי מכתבו, והיה לי לנחת גדול וכו'.

עתה אודיעך בני חביבי עם כל אנשי-שלומנו, נפלאות חדשות: כי בלילה הזאת אחר שזכינו לשמח פראוי, וגם אני תהלה-לאל רקדתי הרבה ביום שבת קדש, ובלילה העבר. והנחתי לישן אחר הצות לילה, ולא יכלתי לישן.

אחר-כך בערך ג' שעות אחר הצות, בא לביתי איש אחד אשר מסר אותי במפרסם, ובא בבכייה רבה ועצומה בקדה וכריעה והשתחויה.

ובתחלה שלח אלי את המלמד שלו, ידידנו רבי יצחק הפהן בן רבי יודיל, והקיץ אותי, וספר לי: שכבר הוא בביתי התחתון, ובוכה לפני הצדקת מרת אדיל תחיה, פי אשתו נחלשה מאד עד למות. וכן היה, כי בשעה זאת נפטרה.

אך הוא בעצמו עם בנו החתן, עלו אחר-כך לבית העליה שלי, ותכף בבואו,

נפל על רגלי ונשק אותם בכח גדול, עד שאני מרגיש פח הנשיקה ברגלי. וכן עשה כמה וכמה פעמים, שנפל על רגלי ונשקם הרבה, ובקש ממני מחילה בבכייה בדמעות זולגות, ואמר: "חטאתי! כל המסירות היה עליידי, מה אעשה, תמחלו לי!"

ונתן לי שני רובל כסף על פדיון. ובכה: "שאיך לו יותר לתן", והבטיח: "אם יוכל לתקן מה שקלקל, בודאי יתקן להשתדל לטובתי בכל כחו!" - ואמר: "שגם היום אני יכול לכנס לפה".

יתר מזה אי אפשר לבאר הכל, "לכו חזו מפעלות ה'" (תהלים מו, ט) - מי יתן שכן יזכו כל המתנגדים, לפי אולי לטובתם הנצחית. ודרכי השם נעלמים מאד מאד, "גדלים מעשי ה'" (שם קיא, ב), "מאד עמקו מחשבותיו" (שם צב, ו), שמחו אחי ורעי בישועת השם.

עד הנה לא עזבונו רחמיו וחסדיו, בן יוסף בכפליי כפלים, להראות לנו חסדו, וישועתו יתן לנו, הכל בכח הזקן הקדוש, חסד שבחסדים, שמחו בהשם ובצדיקיו הקדושים, בפרט עתה בפורים, זמן שמחה לכל, פורים אין לאנד, פורים אין לאנד [פורים בארץ, פורים בארץ].

אין פנאי להאריך, כי עדין לא התחלתי לקים: "מצות לבסומי בפורי"א" (מגלה ז), מי יתן שאזכה לקים פראוי ולשמח פראוי, עד שנגזכה להמשיך בחינת "ק'מו וקבלו" (אסתר ט, כז) מחדש.

מא

(עלים לתרופה, א' תשא תקצ"ט)

"אורה ושמחה וששן ויקר" (אסתר ח, טז), לכבוד בני חביבי וכו'. כי מי יאמין

לשמועתנו: שאנשים כמותכם בדור הזה, יזכו לדבר כן, ולהתגעגע כן לקדשת פורים וכו'.

ובאמת: כן הוא המדה, וכך יפה לכלנו. וכאשר תהלה לאל דברנו הרבה בזה בשבת קדש העבר, כאשר ישמע מעט מפי וכו'. ויותר מזה תוכלו להבין מפי ספריו הקדושים, ובפרט מהתפלה (לקוטי תפלות ח"ב לז) שכתבתי בחסדו על התורה (ח"ב עד): "שפורים הכנה לפסח" - "מי שמע כזאת, מי ראה כאלה" וכו' (ישעיה סו, ח).

השם יתברך ישמח אתכם ואותנו בשמחת פורים, וישמע צעקתנו, ויזשיענו מהרה למען שמו, נגילה ונשמחה בישועתו" (שם כה, ט).

מב

(עלים לתרופה, ד' ויקרא ת"ד)

והשם יתברך יזכנו לשמח בשמחת פורים הבא עלינו לטובה. ונזכה שיהיה "פורים הכנה לפסח" וכו' (לקוטי מוהר"ן ח"ב עד). וכל זה מרמז בדברינו הנ"ל: שדברנו מתחלה מ'ציאת מצרים', ואחר כך מענין "תנגול המנקר באשפה" (עבודת ה' ד. עין לקוטי הלכות, פריקה וטעינה ד, יג) - שגם זה יקר בעיניו יתברך.

והוא כל ענין פורים, שהוא מפלת המן ועמלק, שעומד בכל דור ודור בכל עת ובכל יום, על כל אחד ואחד, להפילו חס ושלום, ולהחליש דעתו מאד, כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרה בדרך, ויזנב בך כל הנחשלים אחריו" וכו', והשם יתברך בעצמו לוחם עמו עליידי צדיקיו האמתיים, בכל דור ובכל זמן, ומהפך הכל לטובה.

כַּאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִים בְּדוֹר הָעֵנִי הַזֶּה, שֶׁהָאִיר עֵינֵינוּ בְּחִדוּשֵׁי-תוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, עַד שָׁגַם אָנוּ יְכוּלִין לְמַצֵּא וּלְהִבִּין עֵצֶם חֲסִדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שְׁעוֹר, וְ"עֵדוּן חֲבִיבוּתָהּ גִּבּוֹן" (שַׁבָּת פ.ח. גִּטִּין לו: ז' וְכוּ' וְכוּ').

מג.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, ג' תַּזְרִיעַת"ר)

וְתַהֲלֶה-לְקַל הָיָה לָנוּ 'פּוּרִים שֶׁל שְׂמֻחָה' בְּטַשְׁעֵהֲרִין. וְדַבְּרָתִי תַהֲלֶה-לְאֵל הַרְבֵּה מ'אַמוּנָה-הַקְדוּשָׁה, עַד שֶׁרָבַם כְּכֹלם זָלְגוּ עֵינֵיהֶם דְּמַעוֹת הַרְבֵּה, בְּתוֹךְ הַשְׂמֻחָה וְהַשְׂתִּיָּה הַקְדוּשָׁה שֶׁל פּוּרִים. אֲוֹן טַאקַע פֶּאָרְט 'אַשְׁרִינוּ' [וּבְכֹל זֹאת 'אַשְׁרִינוּ']:

[עֵין לְהִלָּךְ 'אוֹצֵר-נַחְמָנִי, עֵינֵן הַשְׂמֻחוֹת וְהַבְּכִיּוֹת אֲצֵל אֲנִשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ בְּפּוּרִים - עַל-פִּי הַמַּעֲשֶׂה מ'בְּעַל-תַּפְּלָה: "שִׁהְיוּ שֵׁם שְׂמֻחוֹת וּבְכִיּוֹת"]:

מד.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, יוֹם ד' טו"ב אֲדָר תר"א)

מִכְתָּבָךְ קִבְּלָתִי בְּיוֹם ו' עֶרֶב שַׁבַּת קֹדֶשׁ עִם הַיּוֹן-גִּבּוֹן, וְנִהְיֵיתִי מְאֹד. וְהַזְכִּיר אוֹתִי מֵעַנְיֵן 'פּוּרִים' בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה: "שִׁמְפּוּרִים נַעֲשֶׂה פָּרָה" וְכוּ' (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"ב עד).

וְדַבְּרָתִי מְזָה עִם רַבִּי נֶתָן הַנ"ל: שֶׁכִּמָּה אָנוּ צָרִיכִין לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, שְׁנֵתְגַלּוֹ בְּדוֹר הַזֶּה נִפְלְאוֹת כְּאֵלֶּה, שֶׁבְּאַגְרַת קָטָן כְּזֶה, מְזָכֵר סוּדוֹת נוֹרְאוֹת כְּאֵלֶּה: "שִׁפּוּרִים הִכְנָה לְפָסַח" וְכוּ'.

וּבְאַמֶּת הוּא נִפְלְאוֹת-הַשֵּׁם, וְצָרִיכִין לְהַזְכִּיר עֲצָמוֹ בְּכָל-פַּעַם מִחֻדָּשׁ: הַחֲסֵד הַגָּדוֹל וְהַנִּפְלָא שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ עַל-יְדוֹ ז"ל, לְגַלּוֹת לָנוּ תוֹרַת חֲסֵד כְּאֵלֶּה וְכֵאלֶּה, כִּי נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר הַשֵּׁם-

יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ. וְאֵין פְּנָאֵי עֲתָה לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה.

וְאַחֲרֵי-כֵן קִבְּלָתִי בְּיוֹם הַפּוּרִים בְּבִקְרָה קֹדֶם הַתַּפְּלָה, הַסֵּף שֶׁשָּׁלַח, יִשְׁלַם הַשֵּׁם פְּעֻלוֹ וְכוּ'; וְגַם מִכְתָּבוֹ וְהַמְשָׁלוֹחַ-מְנוּחַ.

גַּם אֶתְמוּל שָׁמַעְתִּי קִצָּת: שֶׁנִּשְׁמַע בְּטוֹלְטִישִׁין, שֶׁהֵייתֶם שְׂמֻחִים הַרְבֵּה ב'שׁוֹשֵׁן פּוּרִים', וְהָיָה לָנוּ לְנַחַת. עֲתָה בְּנֵי חֲזַק וְאַמֶּץ לִילָךְ בְּדַרְכֵיךְ ז"ל, וְלִשְׂמַח בִּישׁוּעָתוֹ תָּמִיד. וּפְרַשׁ שִׁיחַתְךָ בְּכֹל יוֹם וְכוּ', וְשָׂאֵר כָּל הַיּוֹם יִהְיֶה בְּשְׂמֻחָה.

מה.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, ב' תַּרוּמָה תר"ב)

הַקִּמַח קִבְּלָתִי אוֹר לְיוֹם ה', וְהָיָה לִי לְנַחַת וְלִכְבוֹד שַׁבַּת-קֹדֶשׁ. אִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם עַל פּוּרִים, יִשְׁלַח עוֹד הַפַּעַם קִמַח יָפֵה ל'שְׂמֻחַת-פּוּרִים', וְלִכְבוֹד שַׁבַּת שְׂאֲחָרָיו. מִי שֶׁהַשְׂמֻחָה בְּמַעוֹנּוֹ, יִשְׂמַחְנוּ ב'שְׂמֻחַת-פּוּרִים' וּב'שְׂמֻחַת שַׁבַּת יוֹם-טוֹב' תָּמִיד וְכוּ'.

וַיְמִי הַפּוּרִים וַיְמִי הַפָּסַח מִמְשָׁמֵשִׁין לְבוֹא. ו"פּוּרִים הִכְנָה לְפָסַח" וְכוּ' (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן ח"ב עד) - וְהַכֹּל נֶאֱמַר גַּם עָלֶיךָ וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת. וְלִהְשֵׁם הַתְּקוּנָה, שְׁנִזְכָּה לְזַמֵּר בְּשְׂמֻחָה: "שׁוֹשְׁנַת יַעֲקֹב צָהֲלָה וְשְׂמֻחָה".

מו.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, עֶרֶב פּוּרִים תר"ב)

וּבְהַיּוֹם תְּשׁוּקַתְךָ הַטּוֹבָה אֲלֻצוֹנִי, לְהַכִּין מִכְתָּב זֶה עַל הַסַּפֵּק, אוֹלֵי יְזַמִּין הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עוֹבֵר אֶרֶח, שֶׁיִּגְיַע לְךָ אֲגֻרַת הַזֶּה בְּפּוּרִים הַקְדוּשׁ הַבְּאֵעֲלֵינוּ-לְטוֹבָה - בְּדִי לְשִׂמְחָה נִפְשָׁה הַנֶּאֱמָנָה מְאֹד, כְּאֲשֶׁר יִדְעֵתִי מִכְּאוּבָה מֵרַחוּק.

זכעת אין פנאי להאריך יותר. ובפרט פי בטחתי בהשם, שעתה בודאי תשמח אתה שם ואנחנו פה, בשמחת-פורים הבא-עלינו-לטובה, "נגילה ונשמחה בישועתו".

ותהלה-לאל, קימנו היום 'מצות מילה פראוי, בעזרת-השם-יתברך וכו'. און טאקע פארט האפ, בפרט פורים גייט, פורים גייט [ובאמת בכל זאת שמחה, פורים מגיע, פורים מגיע].

והנה זמן המנחה הגיע, וצריכין להכין עצמו לקריאת המגלה הקדושה, ולעשות בערב שמחת 'סעדת ברית מילה'.

השם-יתברך ברחמיו יושיענו, שיהיה הכל על נכון פרצונו הטוב, שנזכה להרגיש תקופה הנם של פורים, גם אצלנו עתה בדור הזה, אצל כל אחד ואחד, ולשמח בשמחת-פורים, ובפרט בשמחת מצות מילה הקדושה.

שיקים (מגלה טז: על אסתר ח, טז): "ליהודים היתה אורה" - זו תורה. "ושמחה" - זה יום-טוב. "וששון" - זו מילה. "ויקר" - אלו תפלין. ובחסדו יתברך בארתי זה המאמר תז"ל (עין לקוטי-הלכות, תפלין ג, כה; תפלין ז, י). "מה אשיב לה" וכו' (תהלים קטז, יב), "חסדו גבר עלינו, ואמת ה' לעולם" (שם קיז, ב).

מד.

(עלים-לתרופה, יום ה' פורים תר"ב)

והיום כבר מסרתי אחר קריאת המגלה, האגרת הנ"ל וכו'. והיו-גפן קבלתי, ועדין הוא חתום. השם-יתברך יעזרנו, שישמח אותי, שיהיה "יין המשמח" (ברכות לה. יומא עו: סנהדרין ע. לקוטי-מוהר"ן ח"א יב, ד; ח"א מא).

ומכתבך עתה קבלתי, והחיה אותי מאד מאד, במה שאתה מרגיש יקרת התפלות, ובפרט התפלה השניכה עתה לפורים (לקוטי-תפלות ח"ב לז).

ותהלה-לאל כבר היה לנו אתמול 'סעדת ברית מילה', בערב אחר המגלה, ושמחנו בהתורה הזאת שנתניסדה עליה התפלה הנ"ל, שהוא (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד): "פורים הכנה לפסח, להיות נזקק ממשוהו חמץ".

ובחסדי-השם יש במחשבתי הרבה, בענין ה'משוהו' הזה - פי עמק עמק הוא מאד מאד, והכל יכולין להבין איך הכל תלוי ב'משוהו', ואי אפשר להאריך בו, פי גם במחשבתי עדין לא נתברר פראוי, מכל-שפן לאמרו ולגלותו. "חסדי ה' פי לא תמנו" וכו' (איכה ג, כב). "שושנת יעקב צהלה ושמחה" וכו'.

ותפרס בשלום וכו', וכל אנשי-שלומנו באהבה רבה, ותאמר להם: "שישמחו וירקדו בפורים ותמיד!" - ועל-ידי-זה ימתיקו הדינים. פי "הוא רוחא נשיב בשית פרקין" וכו' (תקוני-זהר נא: לקוטי-מוהר"ן ח"א י, ו).

ואלמלא לא אתינא לעלמא וכו', אשרינו וכו'. און טאקע פארט האפ תמיד, בפרט אום פורים [ובאמת בכל זאת שמחה תמיד, ובפרט בפורים].

מת.

(עלים-לתרופה, ליל ו' ערב שבת מד'ש תצוה תר"ג)
והשם-יתברך יושיענו בכל מה שאנו צריכים להושע. ו"נגילה ונשמחה בישועתו", בפרט בימי פורים הממששין לבוא לחיים טובים ולשלום.

מט.

(עלים-לתרופה, אור ליום ג' צו תר"ג)

לעת-עתה צריכין לבקש מהשם-יתברך: שיעזרנו לצום תענית אסתר פראוי, ולצעק ולזעק ולהתפלל פראוי, "ולשפך לבנו פמים נכח פני ה'" (איכה ב, ט) - עדי נזפה שיעננו ויעזרנו וישיענו, ישועות שלמות מהרה, עד נזפה לקבל ימי הפורים בשמחה רבה פראוי.

ואיך שהוא תהלה-לאל, יש לנו במה לשמח, יש ויש תהלה-לאל חי, מה שהבדילנו מן התועים בכל הבחינות. בכל יום אברכה על זה מלא רחמים. והשם-יתברך ישמח אותך ואותנו בשמחת-פורים, "נגילה ונשמחה בישועתו".

נ.

(עלים-לתרופה, יום ד' תענית אסתר תר"ג)

מה נכבד היום, שקבלתי שמועה טובה, שתהלה-לאל כבר נגמר עסקנו. "מה אשיב לה" וכו', "אלו פיני מלא שירה" וכו'. ותהלה-לאל שהגיענו הידיעה טובה במועדו ובזמנו, בזמן ששון ושמחה, "ומשתה ויום טוב" ליהודים.

בן יהי השם עמנו, שנזפה לשמח בישועתו, בפורים הזה הבא-עלינו לטובה, ובכל המועדים הבאים לקראתנו לשלום, וישפיע עלינו דעת אמת, איך להודות ולברכו תמיד בשמחה, "כעל כל אשר גמלנו ברחמיו וברב חסדיו" (ישעיה סג, ז), "ימלא פי תהלתו" וכו'.

והשם הטוב יגמר בעדנו, ויערב לכם ולנו 'שמחת-פורים', ותזכה לשמח בזה בעצמו, שאתה זוכה בפורים לעסק בהמשכת תורתו הקדושה בעולם - שזהו

עקר בחינת "קיימו וקבלו" (אסתר ט, כז) שעוסקים הצדיקים בכל דור, בפרט בפורים.

השם-יתברך יזכה אותך וכלנו: לזכות בפורים הזה, לקבל עלינו קיום התורה מחדש, לקיים: "קיימו מה שקבלו כבר" (שבת פח.) וכו'.

ועתה תבין מחדש: שאין שום יאוש בעולם, ושגם אני ואתה וכלנו, צריכין להתחזק בשמחה גדולה בלי שעור בכל יום, ובפרט בימי שמחה, ובפרט בפורים.

וזוה עתה אצלי כל 'פונת פורים' - כי עקר הכנעת עמלק ימח-שמו, היה על-ידי "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל" (שמות יז, א), "בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה" (ראש-השנה פ"ג מ"ח) - דהינו: שמשוה רבנו הרים ידיו ורמז להם להסתכל כלפי מעלה.

בי 'עמלק', הוא קלפה קשה כל-כך, שכלול מכל הקלפות והסטרא-אחרא, שבשמה הוא מתפשט ומתגרה בישראל, אי-אפשר להצדיק לדבר ולהוכיח את ישראל, כי-אם מה שמרים ידיו ומרמז להם: "הסתכלו כלפי מעלה, כי עדין השם אתכם, כי מלא כל הארץ כבודו!" (ישעיה ה, ג).

והיריעה קצרה, והזמן נחוץ, ואי-אפשר להאריך, ודי בזה פעת. גם אגרת זה הרוחת על ידי מה שאני מרז לשלח מעות לרבי נחמן, כי בלא זה לא עלה על דעתי לכתב לך אגרת היום.

על-בן אל ימנעך 'שמחת-פורים' מלקיים מצות שליחת המעות והמכתב הנ"ל - אדרבא בזה תשמח ותגיל, עם הנגון שרבי נחמן שיחיה מנגן שם: "שושנת יעקב צהלה

וְשִׁמְחָה, שְׂאֵתָה זֹכָה בְּפוּרִים לְמִצְוֵה זֹאת. אִין טֹאקֶע פֿאַרט האָפּ [וּבְאַמֶּת בְּכָל זֹאת רַק שְׂמִיחָה].

וְנִשְׁגָּבִים פֿאַלְה, הַמְּחִין כָּל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא.

נא.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, יוֹם שְׁנֵי שְׁמִינֵי תר"ג)

מִכְתָּבָךְ קִבְּלָתִי בְּפוּרִים, וְגַם הַיּוֹם. וְתִהְיֶה לְאֵל עֲבָרוֹ יְמֵי הַפוּרִים בְּשִׂמְחָה וְכוּ'. וְאַחֲרֵיכֶן בְּיוֹם 'תַּעֲנִית אֶסְתֵּר' בְּאִמְצַע הַסְּלִיחוֹת, כְּשֶׁהֵבִיא לִי רַבִּי אֲשֶׁר מִכְתָּבוֹ עִם הַמְּשֻׁלְחֵי-מְנוֹת, וּבְפֶרֶט מִכְתָּב רַבִּי נַחֲמָן שְׁיִיחָה - גִּתָּן שְׂמִיחָה בְּלִבִּי, וְנִתְעוֹרַר בְּלִבִּי וּבְלִב כָּל אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, 'שְׂמִיחַת-פוּרִים' - כִּי רָאִינוּ יְשׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ לְנִצָּחַ, וְתִקְוָתוֹ לְדוֹר דּוֹרִים וְכוּ'.

וְיִכְתֹּב לִי: אִם הָיָה שְׂמִיחָה בְּפוּרִים כְּרָאוּי.

וְאִיךְ שְׁהִיָּה - צְרִיכִין עֲתָה לְבַקֵּשׁ וְלִהְיוֹת לְהַשְׁמִיחַ יִתְבָּרַךְ: שְׂיִקְבַּל שְׂמִיחָתֵנוּ שֶׁל פּוּרִים, עִם כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁל פּוּרִים, כְּאֵלּוֹ קִיּוּמָנוֹם כְּרָאוּי בְּכָל פְּרֻטֵיהֶם וְכוּ'.

עַד שְׁנִזְכָּה עַל-יְדֵי-זָהָה, לְקַדְּשֵׁת וְטָהַרְתְּ הַפֶּרֶה-אֲדָמָה' וְכוּ', לְטַהַרְנוּ מִטְּמֵאֵת-מֵת, לְמַעַן נִזְכָּה לְהִיּוֹת טְהוֹרִים לְקֶרְבֵּן-פֶּסַח, וְלִהְיוֹת נִזְהָרִים וְנִשְׁמָרִים עַל-יְדֵי-זָהָה מִמְּשֵׁהוּ חֲמִץ' בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַ חַיִּיּוֹת, וְנִזְהָר מֵאֵד מְלַחְחֵמִיץ הַמֶּחַח חֲסוּשָׁלוֹם, בְּמִחְשָׁבוֹת רָעוֹת וְזָרוֹת חֲסוּשָׁלוֹם, לְקַיֵּם "גָּעַר חַיִּית קִנְיָה" וְכוּ' (תְּהִלִּים סח, לא), עַד שְׁנִשְׁיֵב מִחֲמִץ לְמִצְוֵה, מִחִית לְה"א, מִמְּנוֹת לְחַיִּים וְכוּ' וְכוּ' (לְקוּטֵי-מִוְהָרֵן ח"א ה).

מָה נִשְׁיֵב לְה' כָּל תְּגִמּוּלוֹהִי עֲלֵינוּ - שֶׁבְּכָל מִצְוֵה וּמִצְוֵה, וּבְפֶרֶט בְּכָל הַזְּמַנִּים הַמְּקַדְּשִׁים וּבְכָל הַמִּצְוֹת הַנוֹהֲגִים, בְּכָלֵם זָכִינוּ לְשִׁמְעַ דְּבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים

נב.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, א' תְּשׂא תר"ד)

וְתִזְכּוּ אַתֶּם שָׁם, וְאַנְחֵנוּ כְּאֵן, לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחַת-פוּרִים הַבְּאֲעֲלֵינוּ-לְטוֹבָה. וּמִקֵּדָם, לְצַעֲקַ וְלִהְיוֹת לְפָנֶיךָ מְחֹר אִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר, עַד שְׁנִזְכָּה שְׂיִקְיָם (סְלִיחוֹת לְתַעֲנִית-אֶסְתֵּר): "כְּעֵשׂוֹתֶךָ נוֹרָאוֹת בְּאוֹתָן הַיָּמִים, אֵף אֶתְנוּ הַפְּלֵא תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים" וְכוּ'.

נג.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, א' פְּקוּדֵי י"ט אָדָר תר"ד)

וּבִתְוֶה-כֶּךָ בְּאוֹ "יְמֵי הַפְּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם" (אֶסְתֵּר ט, לא), וּבְחֲסֵדֵי-הַשֵּׁם שְׂמַחְנוּ בִּישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

נד.

(עֲלִים-לְתַרוּפָּה, מִכְתָּב רַבִּי יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרֵנ"ת, יוֹם ו' עֶרֶב-שִׁבְת-קֹדֶשׁ צוֹ תְּרַכ"ט, צִפֹּת)

וְתִהְיֶה לְאֵל עֲבָרוֹ יְמֵי הַפוּרִים בְּשִׂמְחָה. שְׂמַחְנוּ בְּבֵיתִי יַחַד כָּל אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, וְעוֹד קִצַּת אֲנָשִׁים, וְהָיָה עַל הַסַּעֲדָה מִנִּין עֲשֵׂרָה אֲנָשִׁים. וְהַשֵּׁם יִזְכְּנוּ לְשִׁמְעַ קוֹל שְׂמִיחָתְכֶם מִפוּרִים וּמִפֶּסַח, וְ"יִשְׂמַח לְבִי גַם אֲנִי" (מְשֻׁלֵי ג, טו).

נה.

(עלים-לתרופה, מכתב רבי יצחק בן מוהרנ"ת, יום א' כ"ט למספר בני ישראל תרכ"ט, צפת)

ומה מאד החיו אותי בידיעה, משמחתם בימי הפורים הקדוש העבר, עם אנשי-שלומנו שיחיו בביתכם, ואשר אכלתם כל הפורים סעדתכם בצותא חדא.

בן יהי השם בעזרכם: שתחזקו שלומכם כל ימיכם בטוב ובנעימים, והיתה זאת שמחתי.

נו.

(עלים-לתרופה, מכתב רבי נחמן מטולטשין, יום ב' ח"י אדר תרג"ל, אומאן)

ומה שמתנוצץ לפרקים בלבבנו 'התנוצצות', להרגיש מחדש החדושים הנפלאים, אשר בעזרתו-יתברך נשאר לנו ברכה מאורו זכר-צדיק וקדוש-לברכה (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד): "אחר פורים קורין פרשת פרה, בתחלה הוא פור, כי 'פורים על שם הפור' (אסתר ט, כו), ואחר-כך נעשה פרה. וכל-זה הכנה לפסח, 'שפתותיו שושנים' (שיר-השירים ה, יג) וכו' וכו'". ומרמז בתורה הקדושה: 'צרוף פורים', בהפסוק שמדבר מענין 'פסח'.

ותנועת הנגון ברמיזות העינים והידיים הקדושים והנוראים, שהיה מראה לנו תלמידו הקדוש, מורי ורבי מורנו הרב רבי נתן, זכר-צדיק וקדוש-לברכה - גם-כן אי-אפשר לבאר אפלו פנים אל פנים, מכל-שכן בכתב.

ובפרט מה שהתחיל אחר-כך בקול רם וחזק (שם בהתורה): "בתחלה היה כל התחלות מפסח, ועל-כן כל המצוות הם זכר ליציאת-מצרים; "און היינט" [ועכשו. והיום], ומשך בקול געימה: "און היינט" [והיום] כמה רגעים, ונשאר בשתיקה.

[טעם-זמנים, אידיש קנטרס קל: רבי נחמן מטולטשין מביא במכתבו: "און היינט"! - אבל רבי אברהם בן רבי נחמן אמר: "און אצינדערט"! (און געצט)].

מה נאמר ומה נדבר, אשרינו שאזנינו זכו לשמע כל-זאת, ובפרט איך שגלה לנו מרן מוהרנ"ת ז"ל, עד היכן שמתנוצץ בלבנו הנה כל-זאת בכמה צרופים.

ואחר-כך תבא גלה התקון של היו"ד מזמורים בפרטיות, והזהיר אז לדורות בהבטחה גדולה בעדים נאמנים: "שיעמד בעזרתנו סלה תמיד, כל מי שיבוא על קברו הקדוש והנורא וכו'!"

ואחר-כך תבא ספר המעשה הנוראה, ביראה עלאה דעלאה, של ה'זיין בעטלערס'.

ואחר-כך תבא אחר פסח נסע לאומאן. וכל-זאת גלה רמזים מורנו ורבינו מוהרנ"ת ז"ל: שהכל אחד, והכל קשר אחד, וכלול בהדבור "און היינט". ובההמשכה הקדושה שמשך תבת "און היינט" באריכות נעם.

"און היינט" - צריכין לגלות המזמורים בפרטיות, ולהבטיח הבטחה הנ"ל.

"און היינט" - צריכין לספר המעשה הנ"ל, ולסים "און איך הייל זי" [ואני מרפא אותה].

"און היינט" - צריכין לנסע לאומאן, ולנטע מקום קדשתו לדורות עולם באומאן.

"טוב להודות לה": על אשר זכינו לידע מכל-זה, ולהתנוצץ בלבבנו איזה מעט, במציץ מן החרפים. ולבאר כל-זאת, אי-אפשר בכתב וכו'.

נז.

(לקוטי-הלכות, השבטת-הבקר ד, יד)

'חנפה ופזרים' - הם בחינת 'מצות בקור חולים'. פי הם ימים קדושים וטובים מאד, ואף-על-פי-כן הם בימי החול, פי "אינם אסורים במלאכה" (שלתר-ערוך ארז-חיים תרע, א; תרצו, א). והם בבחינת הארת השגות-אלקות על החולים ביותר, על-ידי גדל פח הצדיק שיכול לעשות פלים וצמצומים נפלאים כאלה.

והוא כמו למשל: כשהאדם בריא - בודאי אין המלך בא אל האדם להראות לו פניו, רק כל מי שרוצה לקבל פני המלך ולהתעדן מאור פניו, הוא צריך לנקות ולטהר עצמו יפה יפה, ולקשט עצמו כראוי, ולשקד על דלתי המלך, ולבקש מאת רזאי פני המלך, שיקבלו רשות שיכנס, ולעשות כל התחבולות השיכים לזה, עד שיזכה לבא לפני המלך בפני מדרגתו, אם לכנס לחצר המלך, או לבית, או להיכל וכו', כדי שיאיר בו המלך פניו המאירות.

אבל כשאחד מאנשי המלך חולה, ומטל על ערש דוי רחמנא-לצלן - אזי כשנתעוררין רחמי המלך להחיותו מאור פניו, אזי מכרח המלך לילך אצלו לביתו, להאיר בו פניו ולהחיותו. וזה בחינת (שבת יב:): "שכינה למעלה מראשותיו של חולה".

וזה בחינת 'חנפה ופזרים', שהם מועדים קדושים שנתנו לנו להחיותנו פיוס הזה, בימי הגלות המר שפנסת-ישראל נקראת 'חולה', כמו שכתוב ב'זהר-הקדוש' (ח"ג מ.א), בבחינת (שיר השירים ב, ה): "סמכוני באשישות רפדוני בתפוחים פי חולת אהבה אני".

ומעצם חלינו הכבד, אין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניו בשלש פעמי רגלינו לכנס לביתו הקדוש, שהוא הבית-המקדש, לקבל אור-הפנים, פי "מפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו וכו', ואין אנו יכולים" וכו'.

על-כן חמל עלינו בעל הרחמים ברחמיו העצומים, והוסיף לנו שני הימים הקדושים האלו, שהם חנפה ופזרים, שתקנו לנו הצדיקים הגדולים, שהם אנשי-כנסת-הגדולה, כדי להמשיך לנו 'אור-הפנים' לתוך ביתנו בתקף גלותינו וכו'.

וכן בפזרים - כל אחד ממשירי על עצמו בחינת 'קבלת-התורה' שמקבלין אז בכל שנה בתקף הגלות, בבחינת (אסתר ט, כז): "קיימו וקבלו".

ועל-כן 'חנפה ופזרים', הם בבחינת 'רגלין'. וזהו בחינת מצות 'בקור חולים', שהמצוה ב'רגלין'.

הינו בחינת הנ"ל: שהשם-יתברך מרחם עלינו, והולך לבקרנו, ומאיר לנו פניו הקדושים, בתקף גלותינו שאנו חולים כאלה, כאשר יודע כל אחד בנפשו. והוא ברחמיו מבקרנו ומחיה אותנו באור פניו הקדושים, על-ידי קדשת הימים הקדושים האלו שנתן לנו, שהם 'חנפה ופזרים', שהם מועדים קדושים בימי החול, שהם בחינת ימי הגלות.

שאז אין בנו פח לעלות אליו לבית-המקדש לקבל מ'אור-הפנים', רק הוא יתברך ממשירי לנו 'אור-הפנים' לתוך ביתנו, כדי להחיותנו על-ידי הצדיקים הגדולים האמתיים שבכל דור, שהם עוסקים

בתקוננו, שהם משתדלים ביותר להחיות החולים ביותר.

נח.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, כג)

על-כן נקרא פורים, "על שם הפור" (אסתר ט, כו), שהוא הגורל. ואיתא (תקוני-זהר נז): "שפורים בבחינת יום-כפורים" - פי' המן רצה לפגם בהגורל של יום-הכפורים, שאז נכנס הכהן-גדול לפני ולפנים, ששם עקר הבטול.

ועל-כן "הפיל פור הוא הגורל" (אסתר ג, ז), ועל-שם-זה נקרא פורים "על שם הפור" - פי' זכו להכניע ולהפיל את המן, ולהמשיך קדשת יום-הכפורים, שהיא גורל דקדשה.

נט.

(לקוטי-הלכות, ברכת-הריח וברכת-הודאה ד, ד)

זה בחינת פורים, שהוא מלחמת המן עמלק, שעקר הכניעתו היתה על-ידי לקיחת אסתר לבית אחשורוש" (אסתר ב, ח) - שזהו בחינת תפלה בבחינת דין של הבעל-בחי, שעל-ידי-זה עקר מפלת המן עמלק.

פי' אסתר - היא בחינת התפלה בבחינת דין, פי' התפלה הוא בחינת אשה יראת ה'" (משלי לא, ל), פי'דוע. וכשהתפלה היא בבחינת דין - אזי היא נקראת אסתר, לשון הסתרה, שהוא בחינת דין, בחינת (דברים לא, יח): "ואנכי הסתר אסתיר" וכו' (עין חלין קלט:).

ואז הסטרא-אחרא רוצה לבלעה, פדרבה תמיד שהיא בולעת את התפלה שהיא בבחינת דין, כמבאר בהתורה הנ"ל (ח"ב ח).

וזהו בחינת אסתר ב, טז): "ותלקח אסתר אל בית המלך אחשורוש" - שאסתר, בחינת התפלה בבחינת דין, נלקחה לבית הסטרא-אחרא, למלכות-הרשעה, פי' הסטרא-אחרא רוצה לבלעה.

אבל היא היתה בעל פה גדול, ולא די שלא בלעה אותה, אדרבא: היא עמדה בבית-הבליעה שלהם, עד שהסטרא-אחרא נתנה הקאות על-ידי-זה.

פי' על-ידי-זה שנלקחה אסתר, דהינו התפלה בבחינת דין, אל הסטרא-אחרא - על-ידי-זה היה עקר מפלת הסטרא-אחרא, דהינו מפלת המן-עמלק.

ולא די שלא בלעו את ישראל כאשר עלה על מחשבתם הרעה, אדרבא, ישראל יצאו אז מאפלה לאורה, מיגון לשמחה, וחזר להם כל הקדשות שבלעו מהם - כמו שכתוב (שם ח, טז; מגלה טז: - על אסתר ח, טז): "ל'יהודים היתה אורה" - זו תורה. ושמחה וכו'. ויקר' - אלו תפלין וכו'.

הינו: שכל המצוות והקדשות שהסטרא-אחרא רצתה לבלעם, הכל החזירה אל הקדשה, פי' הכרחה לתן הקאות על-ידי לקיחת אסתר לבית אחשורוש, שהיא בחינת התפלה בבחינת דין שנלקחה להסטרא-אחרא כנ"ל.

ואז לא די שהחזירה לישראל כל הקדשות והמצוות, וכל גדלתם וכבודם וחשיבותם, כמו שכתוב (אסתר ט, ג): "וכל עבדי המלך והאחשדרפנים והפחות וכו' מנשאים את היהודים" וכו', עד שזכו אחר-כך על-ידי-זה לבנין בית-המקדש, שבנה פרש בן אסתר, והחזיר כל הכלים לבית-המקדש (עין ויקרא-רבה יג, ה).

וְלֹא דֵי בְכַל־זֶה, אֲפֹּךְ גַּם 'עֲצָמוֹת חַיּוֹתֶם'
 הַכְרַחוּ לְהַקְיֵא, וְזֶהוּ בְּחִינַת 'גָּרִים
 הַרְבֵּה' שְׁנִתְגַּדְרוּ אֵז, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שם ח, יז):
 "וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מְתִיחֵדִים" וְכוּ', הֵינּוּ
 פּנ"ל.

ס.

(לקוטי־הלכות, פורים ז, ב"ח)

זֶהוּ בְּחִינַת 'עֲצָם מַעֲלַת פּוּרִים'. וְאֵיתָא:
 "שֶׁבְשׁוּם יוֹם־טוֹב וְאֶפְלוּ בְּשַׁבָּת, לֹא
 נִמְצָא תַקְוָה הָאֲרָה נִפְלְאָה כְּמוֹ בְּפוּרִים".

כִּי בְּאֵמַת הַפְּלִיא הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עֲמָנוּ,
 וְנִתְהַפֵּךְ מִהַפּוֹךְ אֶל הַפּוֹךְ מִמָּשׁ, כְּמוֹ
 שְׁכַתּוֹב (אסתר ט, א): "וְנִתְהַפּוֹךְ הוּא" וְכוּ'. כִּי
 הוּא רָצָה לְהַתְגַּבֵּר חֲסִדוֹשְׁלוֹם, בְּבְחִינַת
 'הַקְּלִפָּה הַשְּׂנִיָּה', שְׂאִין שָׁם שׁוּם 'טוֹב', וְהוּא
 'פְּלוֹ רַע', וְאִין שָׁם שׁוּם 'שָׁכַל' וְשׁוּם 'נִיצוּץ
 דְּקִדְשָׁה'.

וְעַל־יְדֵי הַצְּדִיק מְרַדְּכִי, נִתְהַפֵּךְ בְּהַפּוֹךְ
 מִמָּשׁ - כִּי זָכוּ שְׁיִתְגַּלֶּה 'אוֹר
 הָאֱהָבָה שְׁבֻדְעַת', שְׁמִשָּׁם מְקַבְּלַת חַיּוֹת
 הַקְּלִפָּה הַנִּ"ל, מִגְּדֹל הַהִסְתַּרְתָּה, וְעַכְשָׁיו
 נִתְגַּלֶּה 'אוֹר־הַגְּנוּז' הַזֶּה, וְהֵם נִתְבַּטְּלוּ, כִּי אִין
 חַיּוֹתֶם רַק מִהַהִסְתַּרְתָּה.

וְעַל־כֵּן "פּוּרִים מִתָּר בַּעֲשִׂית מְלֹאכָה"
 (שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים תְּרַצוּ, א), וְאִין בּוֹ
 שׁוּם קִדְשׁ יוֹם־טוֹב כְּלָל - כִּי פּוּרִים הוּא
 בְּחִינַת הָאֲרַת הַקִּדְשָׁה הַגְּבִיָּה מְאֹד מְאֹד,
 שְׁמִגְדֹל עֲצָם הַקִּדְשָׁה אִין רוֹאִין שָׁם שׁוּם
 קִדְשָׁה.

וְכַעֲיִן מִה שְׁכַתּוֹב רַבְּנוּ ז"ל (ח"א רמג): עַל
 (נְדִים פ"ג מ"ה): "כָּל הַשִּׁירִים קִדְשׁ,
 וְשִׁיר הַשִּׁירִים קִדְשֵׁי־קִדְשִׁים", וְשָׁם ב'סִפֵּר
 שִׁיר־הַשִּׁירִים' דִּיקָא, אִין שָׁם שׁוּם תְּבוּת
 קִדְשָׁה וְטַהָרָה כְּלָל.

כִּי כָּל הַיָּמִים־טוֹבִים, שְׁהֵם בְּחִינַת 'יָמֵי
 טוֹב' - יֵשׁ בָּהֶם כְּפָה וְכַמָּה קִדְשׁוֹת
 שְׁמִקְדָּשִׁין הַיָּמִים־טוֹבִים, עַל־יְדֵי 'קִדּוּשׁ'
 וְעֲשִׂית מְלֹאכָה, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה - כִּי הֵם בְּחִינַת
 'יָמֵי טוֹב', שְׁהֵם כְּנֶגֶד 'יָמֵי רַע', עַל־כֵּן צְרִיכִין
 לְנַהֵג בָּהֶם כְּפָה קִדְשׁוֹת, כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ
 וְלְהַתְגַּבֵּר הַיָּמִים־טוֹב, וְלְהַכְנִיעַ הַיָּמִים־רַע'.

אָבֵל בְּפוּרִים, שְׁנִכְנַע וְנִתְבַּטַּל שְׂרֵשׁ הָרַע
 לְגַמְרֵי, וְנִתְגַּלֶּה 'אוֹר־הַגְּנוּז', 'אוֹר
 הָאֱהָבָה שְׁבֻדְעַת', שְׁהוּא 'לְמַעַלָּה מִהַיָּמִים
 וְהַמְדוּת' - עַל־כֵּן אִין צְרִיכִין לְקַדֵּשׁ יָמֵי
 הַפּוּרִים בְּקִדּוּשַׁת יוֹם־טוֹב - כִּי הוּא 'לְמַעַלָּה
 מִהַיָּמִים', וְאִין צְרִיכִין שׁוּם קִדְשָׁה לְהַכְנִיעַ
 'יָמֵי הָרַע' שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ חֲסִדוֹשְׁלוֹם, כִּי אִין
 לָהֶם שׁוּם שְׁלִיטָה אֵז.

וְעַל־כֵּן אֶפְלוּ אִם עוֹשִׁין מְלֹאכּוֹת שֶׁל חַל
 - אִין לְהַרַע שׁוּם שְׁלִיטָה וְאֲחִיזָה
 בָּהֶם כְּלָל, כִּי אֵז נִכְנַע וְנִתְבַּטַּל הָרַע לְגַמְרֵי
 בְּשִׂרְשׁוֹ - כִּי אֵז נִתְגַּלֶּה 'אוֹר־הַגְּנוּז', 'אוֹר
 הָאֱהָבָה שְׁבֻדְעַת', שְׁהוּא 'לְמַעַלָּה־מִהַזְּמַן',
 'לְמַעַלָּה מִהַיָּמִים וְהַמְדוּת', 'לְמַעַלָּה מִכָּל
 הַקִּדְשׁוֹת'.

סא.

(לקוטי־הלכות, פורים ה, יח)

עַל־כֵּן זֹכִינ׳ בְּפוּרִים לְהַתְגַּלֵּת גְּדוּל מְאֹד
 מְאֹד, כְּמוֹבָא בְּכַתְבִּים (פְּרִיעֵץ־חַיִּים,
 פּוּרִים פ"ה) - כִּי אֵז כְּשֶׁנִּכְרַתוּ 'עוֹשֵׂי רַע', שְׁהֵם
 'הָמָן וְזִרְעוֹ' וְכוּ' - אֵז נִתְגַּלֵּין 'פְּנֵי ה'" לְעוֹשֵׂי
 טוֹב' (כְּמִבְאָר בְּתוֹרַה ח"א נה).

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'עֲצָם הַהָאֲרָה', בְּחִינַת 'הָאֲרַת
 מְרַדְּכִי', הַמְתַּגַּלֶּה עַכְשָׁיו בְּהַתְגַּלּוֹת
 גְּדוּל, שְׂאִין נִמְצָא בְּשׁוּם זְמַן, כְּמִבְאָר שָׁם
 בְּכַתְבֵי־הָאֲרִיז"ל - כִּי מַחְמַת שְׁזָכוּ לְהַכְרִית
 מְאֹד אֵת הָעוֹשֵׂי רַע, שְׁהֵם 'הָמָן וְזִרְעוֹ' וְכָל

משפחתו' - על-ידי-זוה נתגלגל ביותר פני ה'. וזהו בחינת ההארה וההתגלות הגדולה של פזרים בנ"ל.

וזוה בחינת ה'שמחה של פזרים' - בחינת (אסתר ח, טז): "ל'יהודים היתה אורה ושמחה וששון" - כי עקר ה'שמחה' הוא על-ידי בחינת 'התגלות פני ה', בבחינת (תהלים טז, יא): "שבע שמחות את פניך". ומחמת שבפזרים על-ידי 'כריתות הרשעים', נתגלה ביותר בחינת 'פני ה' בנ"ל - על-כך אז השמחה גדולה מאד.

סב.

(לקוטי-הלכות, קרחה וכותבת-מעקע ג, כב)

'פזרים' מרמז על הגאולה אחרונה, שאז יהיה נמחה זכר עמלק לגמרי. וכמו שאמרו רז"ל (מדרש משלי פ"ט): "כל המועדים בטלים, הויז מפזרים" - כי עקר הגאולה אחרונה, שימחה זכר עמלק - שזהו בחינת 'פזרים'.

סג.

(לקוטי-הלכות בכור בהמה טהורה ד, בגד-ה'ו-ז-ט-י-יט-כ-כד-כה-כט - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קפה, בד ישראל אשתלמו בעובדיהו)

הנה הפלל: שעקר ה'שלמות' הוא 'יראה' - כי כל עקר השגות אלהות וידיעת הבורא יתברך, אינו נתפס במח ולב, בייאם על-ידי ה'יראה', שהוא עקר ההשארה והקיום של הדעת והחכמה הקדושה וכו'.

וכל עקר בריאת-העולם היה, בשביל לגלות יראתו ומלכותו וכו'.

ואף-על-פי שעקר ה'שלמות', היא ה'יראה-העליונה וכו' - אף-על-פי-כן בודאי אי-אפשר בתחלה, לבא

תכף ל'יראה-עלאה' הזאת. וצריכין לראות על-כל-פנים: שלא יהיה לו 'יראות נפולות', וכל דבר שמפחידו - ידע ויבין שהכל מאתו יתברך, וישוב אליו יתברך, ויעלה כל היראות לשרשן ל'יראה מלפניו יתברך'.

ואחר-כך יזכה לילך מדרגא לדרגא, ולהתחזק בכל-פעם ב'יראה גדולה יותר - עד שיזכה ל'יראה-עלאה'.

דהינו: שלא יצטרך עוד להתעורר ל'יראה', על-ידי 'דברים תחתונים', שנתלבשה ונפלה בהם ה'יראה מלמעלה'. רק יתעורר ל'יראתו הגדולה, מהשכלת לבו לבד, ברומומותו ויגדלתו יתברך וכו'.

וזוה עקר 'מתן-תורה', שנתנה בקלת וברקים וקל שפר חזק מאד ויחרד כל העם וכו' (שמות יט, טז), שנפל אז עליהם אימה ויראה עצומה, וכמו שכתוב (שם כ, טז): "ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו".

אך אף-על-פי-כן התגרה בהם הבעל-דבר אחר-כך, עד שהחטיאם בעגל, שרצו למשך עליהם 'יראה רעה' מאד וכו'.

והתקון היה: בארבעים ימים האחרונים - מ'אלול' עד 'יום-הכפורים', שהם 'ימי יראה', כי נקראים 'ימי-הנוראים'. ועקר התקון ב'ראש-השנה' וכו' וכו'.

ועתה אנו ממשיכין עלינו הארה מ'יראה-עלאה' זאת ב'ראש-השנה' - על-ידי 'כח הצדיקים' שאנו נוסעין אליהם וכו' וכו'.

ואנו מקדימין עתה להמשיך עלינו 'יראה עלאה דעלאה' וכו' הזאת - בארבע

פְּרָשִׁיּוֹת ו'פּוֹרִים' שְׁמִקְדִּימִין אוֹתָם קֹדֶם
פְּסַח'.

כִּי 'פּוֹרִים' ו'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם הַכְּנָה
לְפֶסַח, שֶׁהוּא 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', שֶׁעָקְרוּ
הָיָה בְּשִׁבִיל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוֹת ג, יב): "בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם,
תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים" וכו'.

וְזֶה בְּחִינַת פּוֹרִים - שְׂרָצָה הָמָן לְהַגְבִּיר
'יְרֵאוֹת־הַנְּפֹלוֹת' מְאֹד, וְצִוָּה לְכַרַע
וְלִהְשֵׁת־חַוּוֹת לְפָנָיו, כְּאִלוֹ אֵין שׁוֹם 'יְרֵאוֹת־
עֲלָאָה' חֲסִי־וְשָׁלוֹם, רַק רָצָה שִׁיתְּיָרְאוּ מִמִּי
שֵׁישׁ לוֹ גְּדֻלָּה וְהַתְנַשְּׂאוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם.

"וּמְרֹדְכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" (אֶסְתֵּר ג,
ב) - "כִּי אָמַר: שֶׁהוּא מְזַרַע
בְּנִימִין שְׁלֵא הַשְׁתַּחֲוֶה לְעִשׂוֹ" (יִלְקוּטֵי־שְׁמַעוֹנִי
אֶסְתֵּר שָׁם, רַמְזוֹ תַתְּרַנְד), וְעַל־כֵּן אֵין לוֹ כַּח
לְהַפְחִידוֹ ב'יְרֵאוֹת־הַנְּפֹלוֹת'.

וְעַקֵּר כַּח הָמָן הָיָה - עַל־יְדֵי "שֶׁהַשְׁתַּחֲוִו
לְצֻלָּם" (מְגִלָּה יב), שֶׁהִיא עַקֵּר ה'יְרֵאוֹת
הַרְעָה וְהַנְּפֹלָה' מְאֹד. כִּי 'עֲבוּדָה־זָרָה'
נִקְרָאת בְּלִשׁוֹן רַז"ל "יְרֵאוֹת" (סִנְהֵדְרִין סז).
כַּנִּל, הֵינּוּ: 'יְרֵאוֹת דְּסִטְרָא־אַחְרָא'.

וְכֵן (מְגִלָּה שָׁם): "מִפְּנֵי שֶׁנִּהְיָנוּ מִסְעָדָה שֶׁל
אוֹתוֹ רָשָׁע" - שֶׁהוּא גַם־כֵּן 'פְּגָם
ה'יְרֵאוֹת', כְּמִבְאָר בְּלִקוּטֵי־תַנְיָנָא סִימָן עז,
וְכוּ'. וְסָבַר הָמָן: שֶׁה'יְרֵאוֹת' נִפְלָה כְּל־כָּף, עַד
שֵׁישׁ לוֹ כַּח לְהַגְבִּיר ה'יְרֵאוֹת־הַנְּפֹלוֹת' מְאֹד,
שֶׁמִּשָּׁם תִּקְוָה כָּל הַדִּינִים רַחֲמָנָא־לְצַלּוֹ,
כִּידוּעַ.

וְעַל־כֵּן רָצָה "לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וְלֹא־בַד"
(אֶסְתֵּר ג, יג), מְגִדֵּל תִּקְוָה הַדִּינִים,
עַל־יְדֵי הַתְּגַבְּרוֹת ה'יְרֵאוֹת־הַנְּפֹלוֹת' אֲז
כַּנִּל, וְסָבַר: שֶׁאֵין מִי שִׁיּוּכַל לְהַעֲלוֹת 'יְרֵאוֹת

נְפֹלוֹת' כְּאֵלָה, וְלִהְמַתִּיק וְלִבְטֹל דִּינִים
חֲזָקִים וְקָשִׁים כְּאֵלָה.

אָבֵל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָמַל עַל עַמּוֹ, וְשָׁלַח
לְפָנֵיהֶם אֶת 'מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר', שֶׁזָּכוּ
ל'יְרֵאוֹת־עֲלָאָה' מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהָיָה לָהֶם
כַּח לְהַמְשִׁיךְ בְּצַעֲקֹתָם וְתַעֲנִיתָם, ה'יְרֵאוֹת
עֲלָאָה דְעֲלָאָה' שִׁימְשִׁיךְ מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם,
שֶׁהִיא בְּחִינַת 'רִיחַ', בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה יא, ג):
"וְהִרִיחוּ בִּירְאֵת ה'".

שִׁזְהוּ בְּחִינַת 'מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר' - שֶׁנִּקְרָאִים
עַל שֵׁם ה'רִיחַ הַנְּפֹלָא' מְאֹד מְאֹד,
בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג): "מֶרְדֹּךְ בְּשָׂמִים רֵאשִׁי",
שֶׁהוּא רֵאשׁ לְכָל הַרִיחוֹת וְהַבְּשָׂמִים שֶׁל שְׁמָן
הַמְּשָׁחָה. וְעַקֵּר ה'רִיחַ הַטּוֹב, הוּא בְּחִינַת
'יְרֵאוֹת', בְּחִינַת "וְהִרִיחוּ בִּירְאֵת ה'", וְכַמוֹכֵן
בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ תוֹכְכָה" (בְּלִקוּטֵי־תַנְיָנָא סִימָן ח).
וְכֵן 'אַסְתֵּר' נִקְרָאת "הַדְּסָה" (אֶסְתֵּר ב, ז) עַל־
שֵׁם ה'רִיחַ הַטּוֹב, בְּחִינַת (מִשְׁלֵי לא, ל): "אֲשָׁה
יְרֵאוֹת ה'".

וּמְגִדֵּל עֵצֶם ה'יְרֵאוֹת עֲלָאָה וְנִפְלָאָה' שֶׁזָּכָה
'מְרֹדְכִי' - הָיָה לוֹ כַּח לְבַטֵּל וְלִשְׁפֹּר
וְלַעֲקֹר 'קְלַפַּת הָמָן־עֲמֹלֵק' בְּכָל דוֹר וְדוֹר.

דְּהֵינּוּ: לְבַטֵּל בְּכָל דוֹר בְּכָל אָדָם וּבְכָל
זְמַן, תִּקְוָה ה'יְרֵאוֹת־הַנְּפֹלוֹת',
וְלִהְמְשִׁיךְ עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, הָאָרֶה
נִפְלָאָה, מִה'יְרֵאוֹת עֲלָאָה דְעֲלָאָה' הַנִּל, לְ
שֶׁעַל־יְדֵי ה'יְרֵאוֹת הַזֹּאת יָבֵא מְשִׁיחַ, וְהַכֵּל
יִשׁוּבוּ לְהַשֵּׁם מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם.

כִּי 'יְרֵאוֹת זֹאת', נִמְשָׁכַת בְּשִׁכָּל עֲלִיּוֹן בְּזֵה,
מִמְקוֹם קְדוּשׁ וְעֲלִיּוֹן וְנוֹרָא וְנִשְׁגָב בְּזֵה,
עַד שֶׁאֵי־אֶפְשָׁר לְקַלְקְלוֹת חֲסִי־וְשָׁלוֹם, בְּשׁוֹם
אֶפֶן בְּעוֹלָם.

וְזֶהוּ "נִפְלָאוֹת הַהָאָרֶה הָעֲצוּמָה שֶׁמְאִירָה
בְּפוֹרִים, מִה שֶׁאֵי־כֵן בְּשׁוֹם זְמַן" (פְּרִי־

עֲצֵחִים, פזרים פ"ה) - הֵינּוּ: שְׁנַמְשֵׁךְ אֶז הָאֶרֶת חֲכָמָה וְשָׁכַל עֲלִיּוֹן בְּזָה, עַד שֶׁהִירָאָה בְּשִׁלְמוֹת עֲלִיּוֹן וְנִפְלָא בְּזָה, עַד שֶׁהִיא מְאִירָה בְּכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם בְּכָל דְּרָגָא.

וְזָהוּ הַכְּנָה לְפִסְחָ, שֶׁהוּא רֵאשׁ לְרַגְלִים, שֶׁהֵם יְמֵי יִרְאָה (לְקוּטֵי מוֹהֲרָן ח"א קל"ה), הֵינּוּ [הַכְּנָה] לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁזָּהוּ עֵקֶר 'יְצִיאַת מִצְרַיִם' - כִּי "הָדָר קִבְלוּהָ בִּימֵי אַחְשָׁרוּשׁ" (שְׁבַת פ"ח), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיְמוּ וְקִבְלוּ" וְכוּ'.

וְהַפֶּל עַל-יְדֵי תִקְוָה הִירָאָה הָעֲלִיּוֹנָה מְאֹד, שְׁנַמְשַׁכְתָּ מִבְּחִינַת מְשִׁיחַ, שֶׁהִיא בְּחִינַת הָאֶרֶת מְרֻדְכִי שְׁנַמְשֵׁךְ בְּפוּרִים, שֶׁעַל-יְדֵי-זָה עֵקֶר קִיוִם הַתּוֹרָה.

וְזָה גְדֹל עֵצֶם הַשְּׁמֵחָה שֶׁל פּוּרִים, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ב, יא): "וְגִילוּ בְּרַעְדָּה", כִּי כָּל מֵה שֶׁהִירָאָה גְדוּלָה יוֹתֵר, וְנַמְשַׁכְתָּ מִדַּעַת עֲלִיּוֹן יוֹתֵר - הַשְּׁמֵחָה גְדוּלָה בְּיוֹתֵר.

וְזָה בְּחִינַת קְרִיאַת הַמְּגִלָּה וְכוּ' (עֵינּוּ לְהַלְוֹן בְּעֵינֵי קְרִיאַת הַמְּגִלָּה).

וְעַל-כֵּן מְסַפֵּר הַמְּגִלָּה בְּתַחֲלָה, מְגִדֵּל עֵצֶם הָעֲשִׂירוֹת וְהַגְּדֵלָה שֶׁל מְלָכוֹת אַחְשָׁרוּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר א, ד): "בְּהִרְאֹתוֹ אֶת עֶשֶׂר כְּבוֹד מְלָכוֹתָו, וְאֶת יְקָר תַּפְאֵרַת גְּדוּלְתוֹ" וְכוּ'.

כִּי הֵם רָצוּ לְהַגְבִּיר 'יִרְאוֹת-הַנְּפוּלוֹת' - שֶׁהוּא לִירָא מ'מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, שֶׁמְרִאִית עֵצֶם תִּקְוָה גְּדֻלְתָם, כְּדֵי לְהַתִּירָא מִפְּנֵיהֶם לְבַד, וְלִשְׂכַח בְּיִרְאַת הַשֵּׁם חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

אַבְל יִשְׂרָאֵל-עִם קְדוּשָׁה, לֹא דֵי שְׂאִינָם נוֹפְלִים עַל-יְדֵי-זָה מִיִּרְאַת-הַשֵּׁם, אֲדַרְבָּא, עַל-יְדֵי-זָה דִּיקָא מִתְחַזְּקִים יוֹתֵר

וְיוֹתֵר בְּיִרְאַת-הַשֵּׁם מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּכַח הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים, יֵשׁ לָהֶם כַּח לְהַעֲלוֹת כָּל הַיִּרְאוֹת-הַנְּפוּלוֹת, מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁנִּפְלוּ לְשֵׁם וְכוּ'.

וְזָה גְדֹל הַשְּׁמֵחָה שֶׁל פּוּרִים וְכוּ' - כִּי 'יִרְאַת-הַשֵּׁם', אֶפְלוּ 'יִרְאַת-הָעֲנָשׁ', הוּא 'שְׁמֵחָה', וּמוֹסַפֵּת יָמִים, כְּמוֹכֵן בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּשִׁיחָה הַהִיא שֶׁל 'יִרְאַת-הָעֲנָשׁ' (שִׁיחוֹת-הַרְ"ן ה), שֶׁהִיא הָעֵקֶר.

וְזָהוּ עֵקֶר הַנֶּסֶם שֶׁל פּוּרִים, שֶׁהוּא גְדוּל בְּיוֹתֵר מִכָּל הַנְּסִים, אֶפְלוּ שֶׁל 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' וְכוּ', כְּמוֹכָא.

כִּי אֶז בְּ'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', נִכְנַע 'פְּרַעָה' שֶׁהוּא מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה, דְּהֵינּוּ: שֶׁבְּטָלוּ אֶז 'יִרְאָה-הַנְּפוּלָה' שֶׁיִּנְק מִמֶּנָּה 'פְּרַעָה' וְכוּ'. אַבְל בִּימֵי אַחְשָׁרוּשׁ שֶׁהִיָּתָה מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה קִיְמָתָה, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן זָכוּ לְ'יִרְאָה' נִפְלָאָה כְּזֹאת וְלִנְס כְּזָה - זָהוּ חֲדוּשׁ נִפְלָא וְנוֹרָא בְּיוֹתֵר.

וְעַל-יְדֵי תִקְוָה הַנֶּסֶם הַזֶּה, אָנוּ קִיְמִים עֵתָה בְּגִלוֹת הַפֶּר הַזֶּה, שְׁגָם בְּתִקְוָה מְשַׁלְתָּם וּפְחָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי-נְיֻוֹת, מֵה שֶׁהִיצַר-הָרַע וְחִילוֹתָיו תּוֹפְסִין כְּמֵה בְּנֵי-אָדָם בְּגִלוֹת, כְּמוֹ שֶׁתּוֹפְסִין רַחֲמָנָא-לְצַלָּן, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן גַּם שֵׁם אָנוּ יוֹדְעִין, שְׂאִין לְהַתִּירָא מִשׁוּם פְּחָד בְּעוֹלָם כִּי-אִם מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ לְבַד. עַד שֶׁאָנוּ בָּאִים לְשְׁמֵחָה גְדוּלָה וְעֵצוּמָה עַל-יְדֵי-זָה, בְּחִינַת 'שְׁמַחַת פּוּרִים'.

וְכַל-זָה רַק עַל-יְדֵי 'כַּח מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַתְּנוּצָצוֹת מְשִׁיחַ', שֶׁמְשִׁיךְ גַּם עֵתָה 'יִרְאָה נִפְלָאָה כְּזֹאת', שְׂיֻכַּל כָּל אֶחָד גַּם בְּמִקּוֹמוֹ וְכוּ' - לְזַכֵּר אֶת הַשֵּׁם, וְלְהַתִּירָא מִלְּפָנָיו יִתְבַּרַךְ לְבַד.

וְזֶה בְּחִינַת 'עֶצֶם הַשְּׂמִיחָה שֶׁל פְּנִימִים,
בְּחִינַת (תְּהִלִּים ב, יא): "וְגִילוֹ בְּרַעְדָּה",
בְּחִינַת (שֵׁם סוּח, ה): "בִּיָּה שְׂמוֹ וְעֲלָזוֹ לְפָנָיו".

בְּחִינַת ה'שְׂכָרוֹת שֶׁל פְּנִימִים, "עַד דָּלָא
יָדַע בֵּין אָרוּר הָמֵן לְבָרוּךְ מְרַדְּכִי"
(מַגְלָה ז): - בֵּין הָעֲבוּדָה מַחֲמַת 'יִרְאֵת-הָעֲנָשׁ'
שֶׁהוּא בְּחִינַת "אָרוּר הָמֵן", שְׂמַתִּירָא
מִה'אָרוּרִים שֶׁבַתּוֹרָה רַחֲמָנָא-לְצֻלָּן - בֵּין
הָעֲבוּדָה מַחֲמַת 'אֶהְבָּה וּדְבָקוֹת', שֶׁהוּא
בְּחִינַת "בָּרוּךְ מְרַדְּכִי".

כִּי גַם מ'יִרְאֵת-הָעֲנָשׁ הוּא "שְׂמִיחָה וְטוֹב
לֵב", מֵאַחַר שֶׁמֵּאֲמִין שֶׁהַכֹּל מִהַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ לְבַד, וְהַכֹּל לְטוֹבָה.

וּבְפִנִימִים - אִזּוֹ נִמְשָׁךְ יָדַעַת גְּדוּל וְנִפְלְא'
כֹּל-כָּף, שְׂמַאִיר לְמַטָּה בְּבְחִינַת
'מְלָכוֹת', וּמִתְפַּשֵּׁט אֹר הַגְּדוּל וְהַנּוֹרָא הַזֶּה,
בְּחִינַת 'חֲכָמָה-עֲלֵאָה', עַד 'תְּכַלִּית הָעֲשִׂיָּה',
כְּמִבְּאֵר בְּבִתְנִיבִים (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, פְּנִימִים פ"ו).

וְעַל-יְדֵי-זֶה: ה'יִרְאָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת
'מְלָכוֹת' - מְאִירָה בְּדַעַת
עֲלִיוֹן וְנִפְלְאָ מְאֹד, שֶׁהִיא בְּחִינַת ה'יִרְאָה שֶׁל
מְשִׁיחַ, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה יא, ג): "וְהִרְיָחוּ בְּיִרְאֵת
ה'".

שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'מְרַדְּכִי, בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג):
"בְּשָׂמִים רֹאשׁ מֵר דָּרוּר" כִּנ"ל,
שֶׁהִירְאָה מְאִירָה וּמְרִיחָה בְּרִיחַ נִפְלְאָ וְנִוֹרָא
מְאֹד, עַד שֶׁמִּגִּיעַ יְרִיחַ הַטוֹב שֶׁל ה'יִרְאָה-
עֲלֵאָה מְאֹד הַנ"ל, אֲפִלּוֹ לְהִרְחֹקִים מְאֹד
מְאֹד, לְהַחֲיֹתָם וְלְהַשִּׁיבָם לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וְכוּ'.

וְזֶה שְׂאֲמָרוֹ רַז"ל (אֶסְתֵּר-רַבָּה ז, יג): "שְׂמֵרַדְּכִי
שָׂאֵל לִינּוּקָא: פֶּסֶק לִי פְּסוּקָה, אָמַר לוֹ
(מְשַׁלֵּי ג, כח): 'אֵל תִּירָא מִפַּחַד פְּתָאם' וְכוּ'".

הִינּוּ כִנ"ל: כִּי עֵקֶר ה'נִס שֶׁל פְּנִימִים,
בְּחִינַת 'הָאֲרַת מְרַדְּכִי' - הוּא לְבַטֵּל
ה'יִרְאָה-רַעָה', לְהַעֲלוֹת כָּל ה'יִרְאוֹת-
הַנְּפֹלְאוֹת לְשֶׁרֶשֶׁן כִּנ"ל.

שְׂזָהוּ בְּחִינַת: "אֵל תִּירָא מִפַּחַד פְּתָאם" -
שְׂאִין צְרִיכִין לְהַתִּירָא מִשׁוּם פַּחַד,
כִּי-אִם מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְבַד, כִּנ"ל.

וְזֶה שְׂאֲמָרוֹ רַז"ל (מַגְלָה יד): "מִפְּנֵי מָה אֵין
קוֹרִין הַלֵּל בְּפְנִימִים וְכוּ'? אֲפִתִּי עֲבָדִי
אֲחַשְׁרוּשׁ אֲנִי; דְּבַר אַחַר: קְרִיאָתָהּ זֶהוּ
הַלֵּילָא".

שְׂנִי הַטְּעָמִים אַחַד, וְזֶה תְּלוּי בְּזֶה - כִּי זֶה
עֵקֶר ה'נִס הַנִּפְלְאָ שֶׁל פְּנִימִים, שְׂאֲפִי-
עַל-פִּי שְׂעֵדִין לֹא נִתְבַּטֵּל 'מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְלָכוֹת אֲחַשְׁרוּשׁ', וְ"אֲפִתִּי
עֲבָדִי אֲחַשְׁרוּשׁ אֲנִי" - אֲפִי-עַל-פִּי-כֵן חָמַל
עֲלֵינוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּעֶצֶם נוֹרָאוֹתָיו, וְעָשָׂה
לָנוּ נִס נוֹרָא בְּזֶה שְׂגָדוּל מְכַל הַנְּפִסִּים, שְׂבָזָה
אֲנִי רוֹאִין עֶצֶם חֲסִדוֹ וְחֲמֻלָּתוֹ עֲדִין עֲלֵינוּ
בְּכָל דּוֹר, אֲפִלּוֹ בְּגִלּוֹת הָאָרֶץ הַזֶּה.

שְׂאֲפִי-עַל-פִּי שְׂמֵלְכִי עִבּו"ם מוֹשְׁלִים
עֲלֵינוּ, אֲפִי-עַל-פִּי-כֵן "מְלָכוֹתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה" (תְּהִלִּים קג, יט), וְהוּא יִתְבָּרַךְ מוֹשֵׁל
בְּכָל, וְגַם עֲתָה יִשׁוּעָתוֹ וְחֲסִדוֹ עֲלֵינוּ,
וּמִמְשִׁיךְ וּמֵאִיר עֲלֵינוּ 'יִרְאָה נִפְלְאָה', עַל-יְדֵי
הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִים, וְכִנ"ל.

וְעַל-כֵּן "אֵין קוֹרִין הַלֵּל בְּפְנִימִים" - כִּי
'הַלֵּל' הוּא בְּחִינַת 'בְּטוֹל מְלָכוֹת-
הַרְשָׁעָה', בְּחִינַת (מַגְלָה שֵׁם - עַל תְּהִלִּים קיג, א):
"הַלְלוּ עֲבָדֵי ה'" - "וְלֹא עֲבָדֵי פְּרַעָה". וְזֶה
אֵין שִׁיךְ בְּפְנִימִים, כִּי "אֲפִתִּי עֲבָדִי אֲחַשְׁרוּשׁ
אֲנִי". כִּי 'מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה' שֶׁהִיא 'מְלָכוֹת
אֲחַשְׁרוּשׁ', לֹא נִתְבַּטֵּל אִזּוֹ.

אבל באמת: זהו עקר תקף הנס, וכנ"ל, ועל-ידי-זה עקר קיום שפלו בגלות הזה.

וכל הקדשות של פסח ושלש-רגלים, שהם בחינת בטול מלכות-הרשעה, בחינת "עבדי ה'", "ולא עבדי פרעה" - כל קדשה זאת, לא היינו יכולים להמשיך עלינו עתה בגלות הזה ש'מלכי העבו"ם' מושלים עלינו - כפי-אם דיקא על-ידי תקף הנס של פזרים, שמגלה לנו: שגם עתה בגלות הזה, "מלכותו בכל משלה".

ועל-כן אנו יכולים להמשיך עלינו קדשת פסח, שהוא 'יציאת מצרים', וכן קדשת שאר הרגלים, שכלם הם זכר ליציאת מצרים.

ועל-כן "פזרים הכנה לפסח", כמו שמבאר בסימן ע"ד בלקוטי-תניינא.

וזוהו: "דבר אחר, קריאתה זהו ה'לילא" - הינו: כי 'קריאת המגלה', הוא עקר ההלל. כי כל ה'הלל' שאנו אומרים בכל ה'ימים-טובים' - לא היה לנו כח להמשיך קדשת ההארה והמחין של ה'ימים-טובים, שזהו בחינת ה'הלל', שהוא 'מחין גמורים', כידוע - כפי-אם על-ידי קריאת המגלה, שמפרסם שגם "בעבדתנו לא עזבנו אלקינו" (עזרא ט, ט), וגם עתה "מלכותו בכל משלה".

ועל-כן "מתר בעשית מלאכה" (שליח-ערוך ארח-חיים תרצו, א) - כי אז ממשיכין ה'קדשה' שהיא ה'ראה', אפלו בעת ה'עבדות', שזהו עקר התקון, וזה עקר ה'נס של פזרים'.

ועל-ידי-זה תהיה עקר ה'גאלה' שלמה של משיח' במהרה בימינו -

על-ידי שאנו ממשיכין מלכותו ויראתו עלינו, אפלו בעבדותנו - אפלו בעצם גלותנו בגשמיות ורוחניות וכו' וכו'.

כי ה'נס של פזרים' - הוא בבחינת גאלה האחרונה, שאנו זוכין להמשיך עלינו 'יראתו הגדולה', גם בתקף הגלות הזה, שזה אי-אפשר להמשיך, כפי-אם על-ידי בחינת הארה גדולה מ'גאלה אחרונה', מבחינת 'משיח', וכנ"ל.

ועל-כן כל קדשת התורה והמצוות שקבלנו ב'יציאת-מצרים', שזהו בחינת פסח ושלש-רגלים' - לא היה אפשר לנו להמשיך עלינו עתה, כפי-אם על-ידי תקף הנס של פזרים, וכנ"ל.

ועל-כן באמת "ק'מו וקבלו" (אסתר ט, כז) אז את התורה מחדש, כמו שאמרו רז"ל (שבת פח.): "הדר קבלוה בימי אחשורוש" - כדי שנגזכה לקיים את התורה גם עתה בימי הגלות, שכל הקיום הוא רק על-ידי ה'נס של פזרים, וכנ"ל.

וזוהו: "קריאתה זהו ה'לילא" - שכל ה'הלל' שבעולם, שהוא בחינת 'קדשת הרגלים' - הכל על-ידי קריאת המגלה, שמפרסם תקף הנס של פזרים, וכנ"ל.

וזוהו שאיתא בזהר-הקדוש (תקוני-זהר נז): "שפזרים הוא בבחינת יום-כפזרים", עין-שם. הינו פנ"ל, כי בחינת פזרים, שממשיכין 'יראה-עלאה' מאד הנ"ל, שהתחיל משה להמשיך בארבעים ימים האחרונים שנשלמו ביום-כפזרים, כי עקר גמר התקון של ארבעים ימים האחרונים, היה בעשרת ימי תשובה, מראש-השנה עד יום-כפזרים, שהם 'ימים-הנוראים' - שאז

ממשיכין ה'יראה-עלאה' מאד הנ"ל, שהוא בחינת משיח וכו'.

ו'יראה נפלאה זאת של ראשהשנה ויום-הכפורים - אנו מתחילין להמשיך עלינו קדם פסח, שהוא ראש לרגלים - התחלת קבלת-התורה בשבועות, שהיה ביראה ואימה גדולה. ועכשו אנו מקדימין להמשיך יראה נפלאה מאד, ב'פורים' וארבע פרשיות שקדם פסח.

אבל זאת ה'יראה נפלאה של פורים - נמשכת עלינו בשכל נפלא מאד, מהצדיקים הגבוהים מאד מאד, עד שה'יראה' נעלמת מאד, ואין נפר ונראה, כי אם עצם הפלגת השמחה של היראה.

כי זה עקר שלמות התקון של היראה: כשנזהרין שלא לבא על-ידי היראה וזה'פחד', לעצבות חסיושלום, שלא יפל על-ידיזה יותר חסיושלום. רק על-ידי ה'יראה' - יתחזק בשמחה גדולה בהשם, להיות בטוח בחסדיו המרבים, שהכל יתתקן ויתהפך לטובה.

נמצא: שבאמת, פורים וראשהשנה ויום-הכפורים - הם בחינה אחת - להמשיך יראה-עלאה' מאד הנ"ל, שהיא עצם השמחה הנ"ל.

רק שבראשהשנה - עקר ההתגלות הוא ה'יראה; וגם אז צריכין לשמח, כמו שכתוב בראשהשנה (נחמיה ח, י): אכלו משמנים ושתו ממתקים, ושלחו מנות - בחינת משלוח מנות, בחינת שמחת פורים.

"ואל תעצבו, כי חדות ה' היא מעזכם" (נחמיה שם) וכו' - שאף-על-פי שעשו מה שעשו, ועכשו נפל עליהם יראה,

ונתעוררו לתשובה - יהיו נזהרין מאד מאד מעצבות, בחינת "ואל תעצבו" - שלא יבאו על-ידי ה'יראה' וזה'פחד', לעצבות חסיושלום.

"כי חדות ה' היא מעזכם" - כי השם יתברך מחזק אותנו בשמחה וחדוה, בכל מקום שאנחנו שם. וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן ח"ב מח): "שאפלו אם האדם הוא כמו שהוא, תכף שמתעורר לשוב להשם-יתברך - תכף הוא עברה גדולה כשיש לו עצבות חסיושלום".

ועל-כן גם בראשהשנה ויום-הכפורים - צריכין להתחזק להיות בשמחה, כנ"ל.

וכן ב'פורים' - שאז עקר ההתגלות, היא השמחה נפלאה ועצומה של היראה, בחינת (תהלים ב, יא): "וגילו ברעדה", בחינת (שם סח, ה): "ב'יה שמו ועלזו לפניו".

אבל בודאי גם בפורים צריכין יראה גדולה, שהיא עקר הארת מרדכי - בשמים ראש וכו' כנ"ל. רק שעקר ההתגלות בפורים, היא עצם השמחה, שזה עקר הגם הנפלא והנורא וההארה עצומה של פורים, שאינה נמצאת בשום זמן, אפלו בשבת ויום-טוב.

הינו: מה שנמשך על-ידי ה'יראה הנפלאה, שמחה רבה ועצומה, עד שכל אחד במקומו, ישמח בהשם וברחמיו המרבים מאד מאד. שזה נמשך מ'חכמה ושכל עליון מאד מאד, שמאיר בפורים למטה, בבחינת רגליך, עד תכלית העשיה, כידוע.

[עיין-שם עוד בפנים באריכות ומתיקות נפלא - וחלקים קצרים מההלכה מובא לקמן בכמה מעניני פורים, ובכמה פסוקי המגלה. כי הוא הלכה יסודי על פורים, ונהגו

לְלַמְדוֹ אֶצֶל אֲנִי שׁ לִפְנֵי פִזְרִים, כַּמּוּבָא בְּטַעַם-זְקֵנִים,
קוֹנְטְרַס קַג אִי־יֵשׁ - מְרַבֵּי אֲבֵרָהֶם שְׁטַרְנְהַרְץ זצ"ל, וְרַבֵּי
לְוִי יִצְחָק בַּעֲנַדְעֵר זצ"ל].

בְּאֵמֶת - שְׁזַהוּ בְּחִינַת מַה שְּׁצַעֲקָה אֶסְתֵּר
"בְּשִׁנְכֵנְסָה לְבֵית מְלָא גְלוּלִים שְׁהִיתָה
צוֹעֶקֶת: אֵלֵי, אֵלֵי, לָמָּה עֲזַבְתָּנִי?!".

וְעַל-יְדֵי-זָה הָאִיר לָהּ 'אִוְרֵ-הָאֵמֶת',
שְׁנַמְשֵׁךְ עָלֶיהָ מִבְּחִינַת
'מְרַדְכֵי', הַצַּדִּיק־הַדּוֹר, בְּחִינַת 'עֵצֶם הָאֵמֶת'.

וְעַל-יְדֵי-זָה נִצּוּלָה מִמְשַׁכְּב הָעֶרֶל, בִּי
"לֹא נָגַע בָּהּ, בְּגִין דָּאֵח נָטִיר
לָהּ, דְּאִיהוּ קוֹצֵא דְאוֹת ד' דְּאֶחָד' (הַאֲוִתִּיּוֹת אָח'
מִהַמְלָה 'אֶחָד' שׁוֹמְרוֹת עָלֶיהָ עַל הַקּוֹץ שֶׁל אוֹת ד')
(תַּקּוּנֵי-זֶהָר שָׁם) - הֵינּוּ: 'עֵצֶם הָאֵמֶת', שֶׁהוּא
'יְחוּד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ', בְּחִינַת 'קְרִיאַת-שְׁמַע',
בְּחִינַת "ה' אֶחָד".

שְׁזָה שָׁמַר אֶת אֶסְתֵּר, וְזָה שׁוֹמֵר אֶת כָּל
אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּשִׁצּוֹעֵק
לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת, אֶפְלוּ אִם נָפַל לְמָקוֹם
שֶׁנָּפַל חֲסִי-וְשׁוֹשׁ. אֶפְלוּ אִם הַחֲשֵׁךְ מְסַבֵּב
אוֹתוֹ מִכָּל הַצַּדִּדִּים.

אִדְ-עַל-פִּי-כֵן כְּשִׁמְאָמִין בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
בְּאֵמֶת בְּפִשִּׁיטוֹת, שְׁמֵאָמִין
בַּה' אֶחָד וְצוֹעֵק אֵלָיו בְּאֵמֶת: "אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה
עֲזַבְתָּנִי", וּמִתְחַנֵּן אֵלָיו בְּאֵמֶת - אֲזִי הָאֵמֶת
מֵאִיר לוֹ, וְרוֹאֵה הַפְּתָחִים וְיוֹצֵא מֵאֲפֵלָה
לְאוֹרָה.

וְאִזּוֹ לֹא דֵי שְׁאִין הַסְטֵרָא-אֶחָרָא וְהַחֲשֵׁךְ
יְכוּלִים לְמַנְעוֹ וּלְבַלְבַּל תְּפִלָּתוֹ, חֲסִי-
וְשָׁלוֹם - אִף גַּם זוֹכָה לַעֲשׂוֹת פְּתַח גַּם
לְאַחֲרִים, לְהוֹצִיא גַם אַחֲרִים מִהַחֲשֵׁךְ,
וְלְהַחֲזִירָם בְּתִשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׁמֵבְאָר בְּסִימָן
ק"ב (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א).

שְׁזַהוּ בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ח, יז): "וְרַבִּים מֵעַמִּי
הָאָרֶץ מִתִּיְהִדִּים", שְׁזָכְתָה אֶסְתֵּר
עַל-יְדֵי הָאֵמֶת שְׁלָהּ, שְׁעַל-יְדֵי-זָה נִצּוּלָה

סֵד.
(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, דְּיָנִים ג, ב - עַל-פִּי לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן ח"א ט, תְּהַמַּת יְכַסִּימוֹ)

בְּאֵמֶת הִיתָה אֲזוֹ צָרָה גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד,
אָבַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הֵיטִיב עִמָּנוּ,
וְעָשָׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, גְּדוּלוֹת וְנוֹרָאוֹת
בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְשָׁלַח אֲזוֹ 'מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר',
שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֶמְדָּה וְלִבְנָה', 'אֵמֶת וְאִמּוּנָה'.
וְלֹא דֵי שְׁלֹא נִפְגְּמָה אֶסְתֵּר חֲסִי-וְשָׁלוֹם,
עַל-יְדֵי "שְׁנִלְקָחָה לְבֵית הַמֶּלֶךְ" (אֶסְתֵּר
ב, טז) - אֲדַרְבֵּא, עַל-יְדֵי-זָה הוֹצִיאָה הָאוֹר מִן
הַחֲשֵׁךְ, בִּי "אֲחֻשׁוּרוֹשׁ לֹא נָגַע בָּהּ כְּלָל"
(תַּקּוּנֵי-זֶהָר נז:).

וְעַקֵּר הַצִּלְתָּה שְׁנִצְצָלָה מִמָּנוּ, הִיָּה עַל-יְדֵי
ה'אֵמֶת, כְּמוֹ שְׁאֶמְרוּ רַז"ל (מַגְלָה טז:):
"בְּשִׁנְכֵנְסָה אֶסְתֵּר לְבֵית אֲחֻשׁוּרוֹשׁ שְׁהִיָּה
מְלָא גְלוּלִים, הִיתָה צוֹעֶקֶת: 'אֵלֵי, אֵלֵי,
לָמָּה עֲזַבְתָּנִי'" (תְּהִלִּים כב, ב) - שְׁזַהוּ עַקֵּר
הַתְּקוּן לְצֵאת מִן הַחֲשֵׁךְ.

הֵינּוּ: כְּשִׁמְתַּגְבֵּר גְּדֹל הַחֲשֵׁךְ, עַל אִישׁ
הַבֶּשֶׁר הַרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרֵט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְהַחֲשֵׁךְ
מְסַבֵּב אוֹתוֹ מִכָּל צַד וּמִצַּדֵּי צַדִּדִּים.

שְׁזַהוּ בְּחִינַת 'כְּנִיסַת אֶסְתֵּר', בְּחִינַת
'מְלָכוּת', בְּחִינַת 'נִקְדָּה הַקְּדוּשָׁה'
הַמְּסֻתֶרֶת בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל - לְתוֹךְ
'בֵּית אֲחֻשׁוּרוֹשׁ הַרְשָׁע', לְתוֹךְ 'בֵּית מְלָא
גְלוּלִים וְטַנּוּפִים', בְּחִינַת 'עֵצֶם הַתְּגַבְרוֹת
הַחֲשֵׁךְ' - וְאִינוּ יוֹדְעֵי שׁוּם דְּרָךְ וְעֵצָה,
וְתַחֲבוּלָה לְהַנְצִיל מֵהֶם.

וְאִזּוֹ עַקֵּר הָעֵצָה: הִיא רַק 'אֵמֶת' - שְׁיִדְבֵּר
הַדְּבוּר בְּאֵמֶת, וְיִצְעַק לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ

מֵאַחַשְׁרוּשׁ, וּבִרְרָה הָאֵמֶת מִן הַשָּׁקֶר, וְלֹא
נִתְרַחֵקָה מִן מְרֻדְכֵי חִסְיוֹשְׁלוֹם.

יִשְׂרָאֵל מֵהֶם, "וְנִהְפֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלֹטוּ"
וְכוּ' (אֶסְתֵּר ט, א).

וְעַל-כֵּן הָיָה הַנֶּס עַל-יַדֵּי "שְׁנַלְקָחָה אֶסְתֵּר
אֶל הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁרוּשׁ" (אֶסְתֵּר ב, טז)
- זֶה בְּחִינַת הַסּוּד שְׁצָרִיךְ הַצְּדִיק הַגָּדוֹל לִירֵד
לְתוֹךְ הַצְּנוּר הָרַע שֶׁל הָרָשָׁע וְכוּ', שֶׁהוּא
הַמְּדָה רָעָה שְׁלוֹ וְכוּ' - זֶה בְּחִינַת שְׁיִרְדָּה
לְתוֹךְ הַצְּנוּר הָרַע שְׁלֵהֶם לְשַׁבְּרוּ וּלְהַכְנִיעוּ,
"כִּי לֹא נִגַע בָּהּ" (תְּקוּנֵי-זֶהַר נז:).

וְכַל-זֶה הָיָה עַל-יַדֵּי עֵצֶם בַּחוּז שֶׁל "מְרֻדְכֵי
שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ" וְכוּ'
(אֶסְתֵּר ב, יט), "וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם וְכוּ', לְדַעַת אֶת
שְׁלוֹם אֶסְתֵּר" (שָׁם ב, יא).

כִּי בְּעֵצֶם בַּח קִדְשַׁת שְׁנֵיהֶם שֶׁל מְרֻדְכֵי
וְאֶסְתֵּר, שַׁבְּרוּ הַצְּנוּר הָרַע שְׁלֵהֶם - כִּי
מְרֻדְכֵי הָיָה זֶךְ וְצַח וְלֹא הָיָה בוֹ שׁוּם אַחִיזַת
הָרַע כָּלֹל וְכוּ', וְהָיָה יָכֹל לְשַׁמֵּר אֶת אֶסְתֵּר
שֶׁהָיָה עֵצֶם מְעַצְמוֹ שְׁלֵא יִגַע בָּהּ זֶר, רַק
אֲדַרְבָּא עַל-יַדֵּי שְׁנַלְקָחָה אֶצְלוֹ תְּכַנִּיעוּ
וְתִשְׁפִּילוּ.

וְעַל-כֵּן הַתְּגַבְרוּת שֶׁל מְרֻדְכֵי בְּנֵגַד הַמֶּן,
הָיָה עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(אֶסְתֵּר ד, א): "וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְּדוֹלָה וּמְרָה", וְכְמוֹ
שֶׁאֲמָרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יב: - עַל אֶסְתֵּר ב, ה): "בֶּן קִישׁ
- שֶׁהָקִישׁ עַל דְּלִתֵי רַחֲמִים".

כִּי עִקַּר הַרוּח־חַיִּים מְקַבְּלִים מִהַתּוֹרָה,
וְהַתּוֹרָה מִמְּשִׁיכֵי עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב שָׁם (בַּהַתּוֹרָה) וְכוּ'. וְעַל-כֵּן בְּנֵגַד עֲמֶלֶק
אִי-אֶפְשָׁר לְעַמֵּד, כִּי-אִם עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה,
לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה וּבַתְּחִנּוּנִים מְאֹד מְאֹד וְכוּ',
כִּי הוּא מִתְּגַבֵּר בְּכָל-פַּעַם וְכוּ', שֶׁאִי-אֶפְשָׁר
לְשַׁבְּרוֹ לְגַמְרֵי בְּפַעַם-אַחַת וְכוּ'.

סה.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְגִבּוֹת חוּבוֹ ג, ז-
ח-ט-י-יא-יב-יג-טו-טז-יז-יח-יט-כ-כא-כב-כג -
עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א ח, 'רְאִיתִי מְנוֹרַת זְהָב')
"הָמֶן מִזְרַע עֲמֶלֶק חָשַׁב עַל הַיְּהוּדִים
לְאַבְדֵם" (אֶסְתֵּר ט, כד) - כִּי רָאָה
שִׁישְׂרָאֵל בְּגִלוֹת זֶה כְּמָה שְׁנַיִם שָׁאֵז הָרוּחַ
דְּסִטְרָא-אַחְרָא שֶׁל הָעַבּוּ"ם מוֹשֵׁל עֲלֵיהֶם.

וְסַבְר: שְׁעַל-יַדֵּי שִׁישְׁתַּתְּףָה עִם אַחַשְׁרוּשׁ
'מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה', וְהוּא מְזַרְעֵ-
עֲמֶלֶק' שֶׁכְּלוּל מִכָּל הַצְּנוּרוֹת הָרָעִים שֶׁל כָּל
הָעַבּוּ"ם, וְעַל-כֵּן יוֹכְלוּ לְבַלְעַ אֶת יִשְׂרָאֵל
לְגַמְרֵי חִסְיוֹשְׁלוֹם.

וְעַל-כֵּן קִבֵּץ אֶת כָּל בָּחוֹת הַסִּטְרָא-אַחְרָא
"שֶׁהֵם כָּל הָעָשָׂר כְּתָרִין
דְּמִסְאָבוּתָא, שֶׁהֵם עֲשָׂרַת בְּנֵי" (תְּקוּנֵי-זֶהַר נח:),
וְרָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל לְהַאֲבִידֵם לְגַמְרֵי
חִסְיוֹשְׁלוֹם, וְגַזַּר "לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד"
(אֶסְתֵּר ג, יג) וְכוּ'.

כִּי רָצָה לְגַזֵּל מֵהֶם כָּל הַרוּח־חַיִּים
שֶׁמְקַבְּלִים מִהַרְבֵּי-דְקָדְשָׁה, וּלְהַתְּגַבֵּר
עֲלֵיהֶם בְּרוּח־הַטְּמָאָה שֶׁל ר'רוּחַ דְּסִטְרָא-
אַחְרָא, וּלְבַלְעַ אוֹתָם לְגַמְרֵי חִסְיוֹשְׁלוֹם - כִּי
סָבַר שֶׁאֵין נִמְצָא מִי שִׁיּוּכַל לִירֵד לְתוֹךְ הָרַע
שְׁלוֹ, לְשַׁבֵּר הַצְּנוּר שְׁלוֹ, מִחֲמַת שֶׁהוּא כְּלוּל
מִכָּל הַצְּנוּרוֹת רָעִים, כְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת הָיְתָה אִזּוֹ סִבְנָה גְּדוֹלָה -
אֲבָל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ חָמַל עַל עַמּוֹ
וְשָׁלַח לָהֶם אֶת מְרֻדְכֵי וְאֶסְתֵּר, אֲשֶׁר בְּעֵצֶם
כָּתֹם יָרְדוּ גַם לְתוֹךְ הַצְּנוּרוֹת הָרָעִים שֶׁל הַמֶּן
וְאַחַשְׁרוּשׁ, וְשַׁבְּרוּם וְהַכְנִיעוּם וְהַצִּילוּ אֶת

וְזָה בְּחִינַת (אסתר ה, טו): "וּמְרַדְכֵי יֵצֵא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת תִּכְלֹת" וכו' - רמז על 'תכלת שבציצית'. פי 'ציצית' הוא בְּחִינַת ר'וח־חיים של הצדיק־הַאֲמֵת, בְּחִינַת 'מְרַדְכֵי', שְׁעַל־יְדֵי־זָה הוא מתגבר על ה'רַב־דְּקַלְפָּה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַמֶּן־עֲמֹלֵק', עֵינֵי שָׁם (בַּהֲתוֹרָה).

כָּלֵל הַדָּבָר: שְׁמִלְחַמַת הַמֶּן־עֲמֹלֵק בְּכָל דוֹר וְדוֹר - הוא הַעֲקָר בְּעֵינֵי ה'הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק־אֲמֵת'. פי עֲקָר ה'חִיּוֹת־דְּקַדְשָׁה' בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, הוא עַל־יְדֵי ה'צַדִּיק־הַאֲמֵת', שֶׁהוּא ה'רַב־הַאֲמֵת', שֶׁאֲצִלוֹ כָּל ה'רוּח־חַיִּים שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא מְשָׁלִים כָּל הַחֲסְרוֹנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ'.

אָבֵל לְעַמַת זָה - יש בְּכָל דוֹר וְדוֹר 'מִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים' עַל ה'צַדִּיק־הַאֲמֵת', שֶׁיִּנְיָקְתָם מִבְּחִינַת ה'רַב־דְּקַלְפָּה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲשׂוֹ', בְּחִינַת 'הַמֶּן־עֲמֹלֵק', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ל"ג, ט): "יֵשׁ לִי רֵב".

שָׁפֵל אֶחָד וְאֶחָד שְׁאִינוֹ חֲפִץ בְּהַאֲמַת לְאֲמֵתוֹ אֹמֵר "יֵשׁ לִי רֵב" - שְׁבוּחַר לֹו רַב מִי שֶׁטוֹב בְּעֵינָיו שְׁאִינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיאֹ מִמְּקוֹמוֹ וְלְהַקִּימוֹ מִנְּפִילְתּוֹ, אֲדַרְבָּא, הוּא מִרְחָקוֹ מֵהַצַּדִּיק שֶׁהוּא נִקְדַּת־הַאֲמֵת וְכוּ'.

וְזָה בְּחִינַת 'הַמֶּן' שֶׁהוּא 'עֲמֹלֵק מִזְרַע עֲשׂוֹ', שֶׁהוּא עֲקָר ה'רַב־דְּקַלְפָּה', שְׁרוּחֹו הָיָה "גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּשַׁעֲתוֹ" (בְּרֵכּוֹת ז: מְגִלָּה ו:).

כַּמְבֹּאֵר בְּהַמְּגָלָה מַעְצָם גְּדֻלְתּוֹ בְּשַׁעֲתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אסתר ג, א-ב): "גְּדֹל הַמֶּלֶךְ אֶת הַמֶּן וַיִּנְשָׂאֵהוּ וַיִּשֶׂם אֶת כֶּסֶאוֹ וְכוּ', וְכָל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְכוּ', כָּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהַמֶּן וְכוּ'" - מַחְמַת שְׁמִמְנוֹ נִמְשָׁךְ לָהֶם כָּל הַחִיּוֹת לְהַשְׁלִים כָּל הַחֲסְרוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם.

אָבֵל (שָׁם שָׁם, ב): "וּמְרַדְכֵי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" - פי יָדַע שֶׁהוּא 'עַבְדֹּה־זָרָה', בְּחִינַת ה'רַב־דְּקַלְפָּה', שֶׁבְּאֲמַת חִיּוֹת שָׁלוֹ אִינוֹ חִיּוֹת כָּלָל, וְאִינוֹ יָכוֹל לְהַשְׁלִים שׁוּם חֲסְרוֹן בְּאֲמַת, רַק מְרַמָּה וּמְטַעֶה בְּנֵי־אָדָם לְפִי שַׁעֲהַ קָלָה.

וְעַל־כֵּן נִתְקַנָּא בּוֹ הַמֶּן הַרְבֵּה - וְזָהוּ (שָׁם ה, יא): "וַיִּסְפַּר לָהֶם הַמֶּן אֶת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו" - "וְרַב דִּיקָא.

דִּהֵינוּ: שְׁבָנָיו שֶׁהֵם "עֲשָׂרַת בְּנֵי הַמֶּן" (שָׁם ט), בְּחִינַת "עֲשָׂר פְּתָרִין דְּמִסְאָבוֹתָא" שֶׁהֵם כְּנֶגֶד 'עֲשָׂרַת־הַדְּבָרוֹת' שֶׁהֵם 'כָּל־הַתּוֹרָה' שֶׁשָׁם ה'רוּח־חַיִּים דְּקַדְשָׁה'. וּבְנָיו עֲשָׂרָה, הָיוּ לְעַמַת זָה בְּקַלְפָּה, שֶׁמִּשָּׁם ה'רוּח־חַיִּים דְּסִטְרָא־אֲחָרָא' שֶׁנִּמְשָׁךְ מ'הַרַב־דְּקַלְפָּה', בְּחִינַת "וְרַב בְּנָיו", רַב דִּיקָא, בְּחִינַת ה'רַב־דְּקַלְפָּה' וְכוּ'.

כִּי הַמֶּן נִתְקַנָּא מְאֹד "עַל שְׂרָאָה שְׁמֹרְדְכֵי אִינוֹ כָּרַע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ" (אסתר ג, ה), וְאִינוֹ רוֹצֵה לְקַבֵּל ה'רוּח־חַיִּים' מִמְנוֹ - כִּי סָבַר שֶׁכָּבֵר כָּל הַרוּח־חַיִּים אֲצִלוֹ חֲסוּשָׁלוֹם, וְאִי אֶפְשָׁר לְשׁוּם צַדִּיק בְּחִינַת 'מְרַדְכֵי' לְקַבֵּל חִיּוֹת, כִּי־אִם מִמְנוֹ.

וְעַל־כֵּן "נִתְמַלֵּא חֲמָה עַל מְרַדְכֵי וְרָצָה לְהַרְגוֹ" (שָׁם שָׁם, ה; ה, ט), כִּי סָבַר שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ לְהַמִּיתוֹ וְלְגַזֵּל הַרוּח־חַיִּים שָׁלוֹ, כִּי סָבַר שֶׁכָּל הַרוּח־חַיִּים הוּא אֲצֵל סִטְרָא דִּידִיָּה חֲסוּשָׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן יַעֲצוּ אוֹתוֹ "לְעֲשׂוֹת עֵץ גְּבִיָּה חֲמִשִּׁים אַמָּה" (שָׁם שָׁם, יד), זָה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, ט): "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע" - "שְׁמִשָּׁם יִנִּיקַת 'הַמֶּן־הַרְשָׁע' יִמַּח־שְׁמוֹ" (חֲלִין קל"ט) - כִּי אֵילָנָא־דְּחַיִּי, הוּא בְּחִינַת 'חֲמִשִּׁים

שְׁעֵרֵי־קִדְשָׁהּ. וְאֵילָנֵי־דְמוּתָא, בְּחִינַת
חֲמֻשִׁים שְׁעֵרֵי־טְמָאָה.

כִּי הַמֶּן יִמַח־שְׁמוֹ שֶׁהוּא עֲמֻלְקִי, הוּא
בְּבַחֲיִנַת שְׁעֵרֵי־הַחֲמֻשִׁים שֶׁל הַטְּמָאָה,
שֶׁשֶׁם נֶאֱמַר (אֵיכָה א, ט): "וַתֵּרֶד פְּלָאִים",
שֶׁהוּא בְּחִינַת הַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹן הַזֶּה שֶׁהִקְצָה
סָתוּם וְנִעְלַם מְאֹד.

וְסִבְר הַמֶּן: שִׁיתַּגְּבַר כְּנֶגֶד מְרֹדְכִי בְּכָל
הַחֲמֻשִׁים שְׁעֵרֵי־טְמָאָה. וְעַל־כֵּן
נִתְיַעַץ "לַעֲשׂוֹת עֵץ גְּבֵה חֲמֻשִׁים אֲמָה
וּלְתַלּוֹת אֶת מְרֹדְכִי עָלָיו" (אֶסְתֵּר ה, יד) - שֶׁרָצָה
לְהַשְׁלִיכוֹ וּלְהַפִּילוֹ חֲסִי־וְשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי
הַתַּגְּבֵרוֹת הַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא שֶׁל שְׁעֵרֵי־
הַחֲמֻשִׁים, שֶׁמִּשָּׁם יִנַּק הַמֶּן וְכוּ'.

וּבִאֲמֹת: הִיְתָה עֵת צָרָה גְּדוּלָה אֲשֶׁר כָּמָהוּ
לֹא נִהְיְתָה, וְכָל הָעוֹלָם הָיָה
מִתְמוּטָט, כְּמַעֲט כְּמַעֲט שִׁיכְלָה אִם חֲסִי־
וְשָׁלוֹם הָיָה מְצַלִּיחַ מַעֲשֵׂה שְׁטָן - שֶׁהַצְּדִיק
יִסְתִּיר פָּנָיו וַיַּעֲלִים עֵינָיו מִיִּשְׂרָאֵל חֲסִי־
וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁהַסְּטֵרָא־אֲחֵרָא בְּחִינַת הַמֶּן
הָיָה רוֹצֵה, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה הָיוּ יִשְׂרָאֵל כְּלִים
מִמִּילָא חֲסִי־וְשָׁלוֹם, בְּחִינַת (שִׁם ג, יג):
"לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ וּלְאַבֵּד" וְכוּ'.

כִּי כָּל חַיּוֹתֶם וְקִיּוּמֶם בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת,
הוּא רַק עַל־יְדֵי הַצְּדִיק־הָאֲמֵת, שֶׁמִּמֶּנּוּ
נִמְשָׁךְ כָּל הַרוּחָנִיּוֹת לְכֻלָּם, כְּנֶל.

אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָמַל עַל עַמּוֹ, וְנָתַן בְּלִב
מְרֹדְכִי בְּחִינַת הַצְּדִיק־הָאֲמֵת, לְהַתְּגַבֵּר
כְּנֶגְדּוֹ, כִּי "מְרֹדְכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה"
(שִׁם ד, א) עַד הֵיכֵן הִדְבָּר מַגִּיעַ, וְרָאָה: שֶׁאֵין
עֲצָה וְתַחֲבוּלָה לַעֲמֹד כְּנֶגֶד קַלְפָּה קָשָׁה
וְחִזְקָה כְּזֹאת מִכָּל הַצְּדִיקִים, כִּי־אִם עַל־יְדֵי
רַבּוּי תַּפְּלָה וְתַחֲנוּנִים וְצַעֲקוֹת וְזַעֲקוֹת

וְשׁוּעוֹת. וּמִיָּד (שִׁם): "וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק
זַעֲקָה גְּדוּלָה וּמְרָה" וְכוּ'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה הַתְּגַבֵּר כְּנֶגֶד קַלְפַת הַמֶּן־
עֲמֻלְקִי, וְהַשִּׁיב לוֹ גְּמוּלוֹ
בְּרֵאשׁוֹ, "וְתַלָּה אוֹתוֹ וְאֶת בְּנָיו עַל הָעֵץ" (שִׁם
ט, כח) - שֶׁזֶכֶה לְהַכְנִיעַ וּלְהַשְׁפִּיל עַדִּי אַרְצָה
אֶת כָּל הַרְבֵּי־קַלְפָּה וְכוּ' - כִּי הַתְּגַבֵּר כְּנֶגְדָם
עַל־יְדֵי תַּפְּלָה־וְתַחֲנוּנִים, שֶׁהֵם בְּבַחֲיִנַת
שְׁעֵרֵי־הַחֲמֻשִׁים שֶׁל הַקִּדְשָׁה.

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת סְעֻדַת פּוּרִים - כִּי אֲזַ
הָאֲכִילָה בְּקִדְשָׁה גְּדוּלָה, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה
נִמְשָׁךְ הַרוּחָנִיּוֹת וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת (שִׁם שִׁם, יט-כב): "וּמְשַׁלַּח מְנוֹת
אִישׁ לְרֵעֵהוּ" - כִּי הַמְּנוֹת שֶׁל פּוּרִים
שֶׁהֵם הָאֲכִילָה שֶׁל פּוּרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת
הַרוּחָנִיּוֹת וְקִדְשָׁה שֶׁמְקַבְּלִין מֵהַצְּדִיק
כְּנֶל - הֵם נִשְׁלַחִין מֵאֶחָד לְחֵבְרוֹ בְּבַחֲיִנַת
שְׁלִיחוּת.

כִּי יֵשׁ כְּמָה שֶׁרְחוּקִים מֵהַצְּדִיק, וְאֵינָם
יְכוּלִים לְקַבֵּל הַרוּחָנִיּוֹת מֵהַצְּדִיק
בְּעֲצָמוֹ.

עַל־כֵּן מְקַבְּלִין אֶחָד מִחֵבְרוֹ, וְחֵבְרוֹ
מִחֵבְרוֹ, וּמְקַבְּלִין זֶה מִזֶּה, וּמְאִירִין
זֶה לְזֶה הַרוּחָנִיּוֹת.

עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ לְכֻלָּם הַרוּחָנִיּוֹת מֵהַצְּדִיק
שֶׁהוּא בְּחִינַת מְרֹדְכִי, "שֶׁמְאִיר אֲזַ
בְּאוֹר גְּדוּל וְנִפְלָא לְכָל הָעוֹלָם עַד שֶׁמַּגִּיעַ
הַהָאָרָה לְתַכְלִית הָעֲשִׂיָּה" (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, פּוּרִים
ה-ו) - עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֶפְלוּ הִרְחוּקִים
מֵהַצְּדִיק מְאֹד, מְקַבְּלִין הַרוּחָנִיּוֹת מִמֶּנּוּ.

וְזֶה בְּחִינַת (שִׁם): "וּמִתְנּוֹת לְאֲבִיוֹנִים" -
"שֶׁצָּרִיכִין לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה מְאֹד
בְּפוּרִים". כִּי עַקֵּר הַתְּקַשְׁרוֹת לְהַצְּדִיק, הוּא

על-ידי 'צדקה', שבזה אוחז במדתו של צדיק, שהוא נקרא 'צדיק', על שם ה'צדקה' שמשפיע לכל, בבחינת (תהלים לז, כא): "צדיק חונן וגותן". וכל אחד כפי מה שמרבה ב'צדקה', כן הוא מתקשר בבחינת 'צדיק' שממנו ה'רוח-חיים'. ועל-כן על-ידי ה'צדקה', זוכין ל'חיים' וכו'.

ועל-כן בפנורים, שאז נמשך ומאיר ה'רוח-חיים של הצדיק, שעל-ידי-זה היא 'מפלת המן' כנ"ל - צריכין אז להרבות ב'צדקה', כדי להמשיך אליו על-ידי-זה ה'רוח-חיים של הצדיק, שעקרו נמשך על-ידי 'צדקה'.

וזוה בחינת 'גדל השמחה של פנורים', בחינת (שם ט, יט): "שמחה ומשחה ויום-טוב" - כי ה'רוח-חיים' הוא בבחינת 'שמחה' (לקוטי-מוהר"ן ח"א כג) וכו', ומחמת שאז נמשך ה'רוח-חיים של הצדיק' בחינת 'מרדכי', בשפע גדול ובהארה נפלאה - על-כן אז השמחה גדולה ועצומה מאד - כי עקר הגדלת והתגברות ה'רוח-חיים, הוא 'שמחה'.

וזוה שאמרו רז"ל (מגלה יב.): "מפני מה נתחייבו וכו'?" מפני שנהנו מסעדה של אותו רשע" - כי על-ידי 'אכילה דסטרוא-אחרא', מתגבר ה'רוח-חיים' שלהם, שמשם עקר כחם על ישראל חסו-ושלום.

ועל-כן היתה עקר הישועה, על-ידי "התענית שגזרו אז שלשה ימים" וכו' (אסתר ד, טז) - שעל-ידי-זה שפרו 'תאות-אכילה', והכניעו ה'רוח-חיים' דסטרוא-אחרא - עד שזוכין בפנורים, שנמשך ומאיר ה'רוח-חיים דקדשה' בשפע גדול, ואז האכילה בקדשה, שזהו בחינת 'סעדת פורים', וכנ"ל.

וזוה שכתוב בפתגמים (מחברת הקדש להאריז"ל, פנורים): ומובא בדברי אדמו"ר ז"ל (ח"א ס): "ש'מרדכי" בגימטריא 'ר"ב חס"ד"ו.

הינו כנ"ל: כי 'מרדכי' הוא בחינת ה'צדיק-הדור' שממנו נמשך ה'רוח-חיים' וכו', שזה ה'צדיק' הוא בחינת "רב חסד", שזה כל ענין 'פורים' שנמשך ה'רוח-חיים' מה'ר"ב דקדשה', בחינת 'מרדכי', בחינת 'ר"ב חס"ד' - שעל-ידי-זה נכנע ונופל 'המן' עמלק' שהוא ה'ר"ב דקלפה', וכנ"ל.

ועל-כן "מצוה להשתפר בין בפנורים" (שלחן-ערוך ארח-חיים, תרצה, ב) - להכניע ה'רוח של הרבי-דקלפה', שהוא בחינת (בבא-בבא עג): "ודמי כמאן דמבסמי" - "פניהם צהבות כשתויי-יין" (רשב"ם שם), כמבאר שם בסוף התורה. ועל-כן על-ידי ה'יין-דקדשה' של 'שתית פורים', מכניעין אותם בשרשם וכו'.

וזוה בחינת 'קריאת המגלה' - שהיא בחינת 'קבלת-התורה' "שזכו אז לקבלה מחדש" (אסתר ט, כז - שבת פח.). כי "המגלה צריכה להכתב בכתיבת ספר-תורה" (מגלה טז):

הינו: כי עקר הנס היה על-ידי רבוי התפללות והזעקות והשועות וכו', כנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין לעסק בתורה לברר פסק ההלכה באמת. ועל-כן "אז זכו לקבלת-התורה מחדש" וכו'. וזה בחינת 'קריאת המגלה' שהיא בחינת 'התחדשות-התורה' שזוכין להמשיך בפנורים וכו'.

ועל-כן מסימין המגלה (שם י, ג): "דרש טוב לעמו" - זה בחינת 'ברור פסק ההלכה' שזוכין על-ידי בחינת 'מרדכי' וכו'.

עין שם היטב. [עין-שם בלקוטי-הלכות, כל ההלכה בפנים באריכות, מאות ז' ולהלן - כי קצרנו מאד].

סו.

(לקוטי-הלכות, שתפים-במקוה ה, כב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ז, 'פי מרחמם ינהגם')

על-כן 'פנרים' הוא בחינת 'יום-פנרים', כמזו שאיתא בתקוני-זהר (נז):. פי הק"ן "הפיל פור" (אסתר ג, ז) - לבטל חס-ושלום קדשת הגורל של יום-פפור. וכן עשה "עץ גבה חמשים אמה" (אסתר ה, יד) - בנגד בחינת 'שנת החמשים', שהוא 'יובל'.

פי מבאר בהתורה הנ"ל (ח"ב ז): "שעל-ידי ה"סלח נא" (במדבר יד, יט) שפועליו ביום-פפור - ממשיכין 'חנפת-הבית', שהוא בחינת 'קדשת הדעת', שהוא בחינת 'תקון חטא המרגלים'.

על-כן כל קדשת המצוות והשמחה של פורים - הם בבחינת 'קדשת יום-פפור', שהוא בחינת 'יובל', בחינת 'חרות', בחינת (שמות ל, כג; חלין קלט): "מר דרור".

- עניני 'מקרא מגלה' ו'מגלת אסתר' -

[מגלת אסתר על סדר הפסוקים - נמצא להלן]

סז.

(ח"א י, ח)

על-ידי 'הארת מרדכי ואסתר', הינו בחינת ה'דין' ו'רגליו' - נתבטלו ה'כפירות', ונתרבה 'אמונה' בעולם על-ידיהם.

וזו בחינת (מגלה ז): "אסתר ברוח-הקדש נאמרה", בחינת (בראשית-רבה ע, ט): "לבו נשא את רגליו" - פי עקר העפוש תלוי בה',

וזו בחינת (שם ח, טו): "ומרדכי יצא מלפני המלך, בלבוש מלכות, תכלת, וחור, ועטרת זהב גדולה, ותכריך בוץ, וארגמן" - ומונה 'ששה לבושים', שהם: א) לבוש מלכות. ב) "תכלת. ג) וחור. ד) ועטרת זהב גדולה. ה) ותכריך בוץ. ו) וארגמן.

בנגד 'ששה סדרי משנה', שהם בבחינת 'ששת ימי בראשית' שבהם נברא העולם, על-ידי 'התורה שכלולה מששה בחינות', שהם בחינת: "כשר ופסול, טמא וטהור, אסור ומותר" (תקוני-זהר-תודש קו): - שכל-זמן שאין מבררין אותן, הם בבחינת 'תערבת טוב ורע', שמשם אחיזת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט).

וזו כל עבודת האדם: שצריך לברר הטוב מהרע, על-ידי שמתנגע בתורה, עד שמברר הפסק-הלכה, שמברר האסור מהמותר, הטהור מהטמא, הכשר מהפסול - ואז נעשין מזה לבושין קדושים לנשמתו וכו'.

ועל-כן 'מרדכי', שהוא בחינת ה'רב-דקדשה', ר"ב חס"ד - שזוכה לברר הפסק-הלכה על-ידי רבוי התפללות כנ"ל, וכמו שאמרו רז"ל (מנחות סה): "שמרדכי היה גדול בתורה מאד, פי היה פותח בדברים ודורשן", וזוהי ראש הסנהדרין" (פרקי-דרבי-אליעזר פמ"ט) שהם פוסקין לישראל כל ההלכות - על-כן זכה לכל ה'לבושין הנ"ל, בחינת: "ומרדכי יצא" וכו' - שהם 'ששה', בנגד 'ששה בחינות' הנ"ל.

פי עקר הנס והישועה להתגבר על ה'רב-דקלפה', בחינת 'המן' וכו' - הוא על-ידי שזוכין לברר 'פסק ההלכה' על-ידי 'תפלה' וכו' - כמבאר היטב בהתורה הנ"ל,

שְׁהִיא בְּחִינַת (משלי ה, ה): "רַגְלֶיהָ יְרֹדוֹת מְוֹת",
וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵהָ עֵקֶר הַתְּקוּן.

וְעַל-כֵּן נִקְרְאוֹת ה'מַגְלָה' עַל שֵׁם 'אֶסְתֵּר' -
כִּי הָעֵקֶר תְּלוּיָהּ בְּרַגְלִים, בְּחִינַת
אֶסְתֵּר, בְּחִינַת (ספּה מטז): "מַה יֵּרָךְ בִּסְתֵּר"
וְכוּ'. (הַתּוֹרָה בְּאֵרֵיכּוֹת, נִמְצָא לְעֵיל בְּעֵינֵי פוּרִים)

סח.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, צִיצִית ז, יב)

"מִצְוָה לְחַזֵּר אַחֵר רַב עִם בְּקִרְיַת הַמַּגְלָה,
וְאִפְלוּ אִם יֵשׁ לוֹ מֵאָה אֲנָשִׁים"
וְכוּ' (שְׁלַח-עֲרוּךְ אֲרַחֲחִים תרצ, יח) - כִּי עֵקֶר תִּקְוָה
הַנֶּסֶם שֶׁל פּוּרִים, שֶׁהוּא מְפַלֵּת הַמְּוֹעֲמֵלִים,
הוּא עַל-יְדֵי ה'קְבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן כָּל מַה שֶׁמִּתְקַבְּצִין וְנִתְּוֹסְפִין
אֲנָשִׁים רַבִּים יוֹתֵר בְּשַׁעַת 'קְרִיַּאת
הַמַּגְלָה', שֶׁהוּא 'פְּרִסוּם נִיסָא' - מִתְּגַדֵּל הַנֶּסֶם
בְּיוֹתֵר, וְנִמְשָׁךְ מְפַלֵּת הַמְּוֹעֲמֵלִים בְּיוֹתֵר
וְיוֹתֵר וְכוּ'.

כִּי זֶה יְדוּעַ: שֶׁעֵקֶר 'קְרִיַּאת הַמַּגְלָה'
ו'פְּרִסוּמֵי נִיסָא', וְכָל הַמִּצְוֹת שֶׁל פּוּרִים,
הוּא: שֶׁנִּזְכָּר עַל-יְדֵי-זֶה, לְהַפִּיל אֶת 'קְלַפַּת
הַמְּוֹעֲמֵלִים, בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
בְּכָל אָדָם בְּפְרָטִיּוֹת.

וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב בַּמַּגְלָה בְּפֶרוּשׁ (אֶסְתֵּר ח, ט):
"וְהַיְמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל
דּוֹר וָדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה
וְעִיר וְעִיר" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן מִצְוָה רַבָּה לְהַשְׁתַּדֵּל, לְשַׁמֵּעַ
הַמַּגְלָה, מִהַקְּבוּץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל
הַיּוֹתֵר גְּדוֹל, וְכֵן ל'.

סט.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלִּין ו, כז)

'קְרִיַּאת הַמַּגְלָה' - הִיא מִצְוָה גְּדוֹלָה וְרַבָּה
מְאֹד, וְאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מַגְלָה ג):

"מִבְּטָלִין תְּלַמּוּד-תּוֹרָה לְשִׁמְעַ מִקְרָא מַגְלָה,
כְּהַנִּים בְּעִבּוּדְתָם וְלוֹזִים בְּדוּכָנָם וְיִשְׂרָאֵל
בְּמַעֲמָדוֹן - הַכֹּל מִבְּטָלִין וּבְאִין לְשִׁמְעַ מִקְרָא
מַגְלָה".

כִּי אֵיתָא בְּדַבְּרֵיו ז"ל (ח"א קצב): "שְׁדַבְּוּר
אַמַּת שֶׁל צְדִיק-הָאֱמֶת, הוּא בְּחִינַת פְּנֵי
וְשִׁכְלוּ וְנִשְׁמַתוּ וְכוּ'". וְאֵיתָא שָׁם: "שֶׁבְּכָל
סֵפֶר שֶׁל צְדִיק, יֵשׁ בוֹ בְּחִינַת פְּנֵי וְכוּ'".

וְזֶה בְּחִינַת 'מִקְרָא מַגְלָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'הָאֶרֶת פְּנֵי מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר', כִּי הֵם
'דְּבָרֵי אֱמֶת' שְׁלֵהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ט, ל):
"דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאֱמֶת".

כִּי כְּשֶׁקוֹרִין אֶת הַמַּגְלָה, וּמְפָרְסְמִין תִּקְוָה
הַנֶּסֶם שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי מְרַדְכֵי וְאֶסְתֵּר,
עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם וְהַנְּהַגוּתֵיהֶם, שֶׁנִּהְיָוּ אֶז
בְּחִקְמָה נִפְלְאָה, וּבְצַדִּיקוֹת נוֹרָא, וּבְקִדְשָׁה
גְּדוֹלָה - בְּזֶה מְרַאֵין וּמְאִירִין 'אוֹר פְּנֵיהֶם
הַקְּדוֹשִׁים', שֶׁהוּא גָּנוּז בְּתוֹךְ הַמַּגְלָה
הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהוּא סֵפֶר שְׁלֵהֶם הַקְּדוֹשׁ - עַל-
כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה מְאִיר עֲלֵינוּ 'הָאֶרֶת פְּנֵיהֶם
הַקְּדוֹשִׁים', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הָיָה תִּקְוָה הַנֶּסֶם.

כִּי עֵקֶר הַנֶּסֶם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, וּבְכָל אָדָם
וְאָדָם - הוּא לְהַכְנִיעַ 'קְלַפַּת הַמְּוֹ-
עֲמֵלִים, שֶׁהוּא מְדַת הַגְּאוּת, לְבִטֵּל 'סְטֵרָא-
דְּמוֹתָא', בְּחִינַת (שֵׁם ג, יג): "לְהַשְׁמִיד לְהַרְגַּ"
וְכוּ', שֶׁנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם. וְלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת 'חַיִּים-
נְצַחִים', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲנָוָה אֱמֶתִיית' -
שֶׁכְּלִיזָה זוֹכִין עַל-יְדֵי 'רְאִית פְּנֵי הַצְּדִיק',
שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'מִקְרָא מַגְלָה, כֵּן ל'.

וְעַל-כֵּן "מִבְּטָלִין תְּלַמּוּד-תּוֹרָה" בְּשִׁבְלֵי-
זֶה - כִּי כָּל הַתּוֹרָה נִמְשָׁךְ, רַק עַל-
יְדֵי 'רְאִית פְּנֵי הַצְּדִיק' כֵּן ל', עַל-כֵּן בּוֹדָאֵי
כְּדָאֵי לְבִטֵּל תְּלַמּוּד-תּוֹרָה בְּשִׁבְלֵי-זֶה, הֵינּוּ:
בְּשִׁבְלֵי לְרְאוֹת 'פְּנֵי הַצְּדִיק', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'מִקְרָא מַגְלָה, כֵּן ל'.

וְכֵן "כְּהִנִּים בְּעִבּוּדְתָם" וְכו' - כִּי כָּל
בְּחִינּוֹת אֵלוֹ נִמְשָׁכִין מֵרְאִית פְּנֵי
הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מִקְרָא מְגֵלָה' - וְכֵלָם
מְבַטְלִין לְשִׁמְעַ מִקְרָא מְגֵלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'רְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק', שֶׁשִּׁמְשֵׁם נִמְשָׁךְ כְּלִיזָה וְכו'
וְכו' (עֵינֵי-בְּפָנִים).

ע.

(לְקוּטֵי-הֶלְכוֹת, תְּשׁוּעָה-בָּבֶב וְשִׁאֵר-תְּעֵנִיּוֹת ד, כ)

וְזֶהוּ בְּחִינַת גְּדֹל הַמְצוּזָה שֶׁל קְרִיאַת
הַמְּגִלָּה, כְּמוֹ שֶׁהַפְּלִיגוֹ רְבוּתֵינוּ ז"ל
(מְגִלָּה ג.) בְּמַעֲלָתָהּ, שֶׁאָמְרוּ: "שֶׁמְבַטְלִין הַכֹּל
בְּשִׁבִיל קְרִיאַתָּהּ - כְּהִנִּים בְּעִבּוּדְתָם וְלוֹוִיִּם
בְּדוּכְנָם וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמָדָם, הַכֹּל בְּטִלְיָן
בְּשִׁבִיל קְרִיאַת הַמְּגִלָּה, וְאֵין לָהּ מְצוּזָה שֶׁאֵינָה
נִדְחִית מִפְּנֵיהָ וְכו'".

כִּי זֶהוּ עִקְר הַחֲדוּשׁ הַנִּפְלָא שֶׁל פּוּרִים,
שֶׁהוּא גְּדוֹל מִכָּל הַמּוֹעֲדִים בְּבְחִינָה
זֹאת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רְבוּתֵינוּ ז"ל (ירושלמי תענית
פ"א ה"א; מדרש משלי פ"ט): "שֶׁכֹּל הַמּוֹעֲדִים
בְּטִלִּים, וְיָמֵי הַפּוּרִים לֹא נִבְטָלִים".

כִּי זָכִינוּ אֶז עַל-יְדֵי "תְּקַפּוֹ וְגִבּוּרְתוֹ וְגִדְלָתוֹ
שֶׁל מְרַדְּכֵי הַצַּדִּיק" (על-פי אֶסְתֵּר י, ב),
שֶׁהַכְּנִים הַתְּעוֹרְרוֹת הַתְּשׁוּבָה כְּלִפְּךָ
בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁזָּעְקוּ יִשְׂרָאֵל אֶל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
בְּכָל לְבָם.

עַד שֶׁזָּכּוּ לָנֶס נִפְלָא וְנוֹרָא כְּזֶה, עַד שֶׁזָּכּוּ
עַל-יְדֵי-זֶה, לְחַדֵּשׁ סֵפֶר קְדוּשׁ וְנוֹרָא
כְּזֶה, שֶׁהוּא הַמְּגִלָּה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא 'פְּרִסּוּמֵי
נֶסֶא' - שֶׁמְפָרְסְמַת וּמְגַלִּית הַשְּׂגָחַתוֹ יִתְבָּרַךְ
עָלֵינוּ בְּכָל-עֵת, אֲפֹלוּ בְּעֵת הַהִסְתַּרְתָּהּ שְׁבִתוֹךְ
הַהִסְתַּרְתָּהּ, שֶׁהוּא בְּעֵת תְּקַפּוֹ מְרִירַת הַגְּלוּת
בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הָרַבִּים.

שֶׁאֲפֹלוּ אֵז הוּא יִתְבָּרַךְ "אֵל מְסַתֵּר" (ישעיה
מז, טו). וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְסַתֵּר עֲצָמוֹ

וּמְשַׁיַּח עָלֵינוּ לְטוֹבֵתֵינוּ, אֲפֹלוּ בְּעֵת תְּקַפּוֹ
הַצָּרָה בְּדַרְכֵים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד,
אֲשֶׁר אֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוֹלָה לְעַמֵּד עַל-זֶה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצִילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיְבֵינוּ
וּמִפֶּר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר, כְּאֲשֶׁר רָאִינוּ אֵז בְּיָמֵי מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר,
כְּמִבְּאֵר בְּסִפּוֹר הַמְּגִלָּה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁצָּרִיכִים
לְשׁוּם לֵב בְּפִשְׁטוּת, לְתַקַּף הַנְּסִים הַנִּפְלָאִים
הָאֵלֶּה שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ אֵז, וְכְמוֹ-
כֵן הוּא מַתְּנֵהֵם עִמָּנוּ בְּחִסְדּוֹ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר.

כִּי לְכַאוּרָה קָשָׁה: מַה קוֹל הָרַעַשׁ הַזֶּה
שֶׁהַפְּלִיגוֹ רְבוּתֵינוּ ז"ל בְּתַקַּף הַנֶּסֶם שֶׁל
פּוּרִים: "שֶׁהוּא גְּדוֹל מִכָּל הַנְּסִים", כְּמִבְּאֵר
בְּדַבְּרֵיהֶם ז"ל?

הֲלֹא בְּנֶסֶם שֶׁל פּוּרִים, לֹא הָיָה שׁוּם 'שְׁנוּי-
הַטָּבַע' כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּנֶסֶם שֶׁל 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם'
וְקְרִיעַת-יַם-סוּף, שֶׁרָאוּ הַכֹּל 'שְׁדוּד
הַמַּעֲרָכוֹת' וְ'שְׁנוּי-הַטָּבַע' כְּזֶה, עַל-יְדֵי
הָעֵשֶׂר מִבּוֹת שֶׁהֵבִיא עַל מִצְרַיִם, וְקְרִיעַת-
יַם-סוּף וְכו'. וְאִם-כֵּן, מִפְּנֵי מַה הַנֶּסֶם שֶׁל
פּוּרִים גְּדוֹל מִכָּל הַנְּסִים!?

אָךְ בְּאֵמַת: הַנְּסִים שֶׁל 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם'
וְקְרִיעַת-יַם-סוּף וְ'מַתַּן-תּוֹרָה', הָיוּ
נְסִים גְּדוֹלִים וּמוֹפְתִים נוֹרָאִים מְאֹד, שֶׁעַל-
יְדֵיהֶם נִתְגַּלָּה אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם וְכו'.

אָךְ נְסִים נְגִלִים כְּאֵלֶּה שֶׁהֵם 'שְׁנוּי-הַטָּבַע' -
אֵינָם יְכוֹלִים לְהִיּוֹת כִּי-אִם לְפִי שְׁעָה
וְכו', שֶׁכֵּלָם לֹא הָיוּ כִּי-אִם בְּאוֹתוֹ הָעֵת
שֶׁשִּׁמְשׁ הַנֶּסֶם.

אָבֵל אַחֲרֵי-כֵן, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג
עוֹלָמוֹ בְּחִסְדּוֹ, וּמְסַתֵּר אֶת-עֲצָמוֹ
בְּתוֹךְ הַטָּבַע, רַק כָּל יָמֵי מִשָּׁה רַבָּנוּ, עָשָׂה
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל-יְדוֹ, מוֹפְתִים נוֹרָאִים אֵין
מְסִפֵּר, שֶׁהָיוּ 'שְׁנוּי-הַטָּבַע' מְאֹד - כִּדִּי

לפרסם ולגלות אלקותו יתברך על-ידו. וכן בימי הנביאים והצדיקים שאחריו וכו'.

אבל ב'נס של פורים', לא היה שום 'שנוי-הטבע', ואף-על-פי-כן ראינו על-ידי-זה, עצם נפלאות השגחתו יתברך עלינו בכל-יעת, אפלו בעת תקף ההסתרה מאד - שגם אז, נפלאותיו ומחשבותיו יתברך עלינו בכל עת ורגע.

במו שרואים ב'ספור הנס של פורים', מי שמשים לבו היטב לזה מתחלת המגלה עד סופה: שסבב השם-יתברך, שיעשה סעדה גדולה כזאת, בעשירות עצום ומפלג כזה, והשטן רקד שם, כי הכשיל כלם כדרך, כי את אחשורוש הכשיל, שהתגאה כלי-בך בעשורו, "עד שהשתמש בכלי בית-המקדש" (מגלה יב.), והכניס בדתו להכשיל את ישראל - שנהנו מסעדתו" (שם יג.), "והכשילם אז בזנות" (אסתרי-דבא ז, יג).

ואף-על-פי-כן: גם אז חמל השם-יתברך על עמו, ו"הקדים אז רפואה למכה" (מגלה יג:) - שסבב: שעל-ידי תקף תאותם וגאותם דיקא, תהרג ושתי המרשעת, ותקבל אסתר הגדלה.

והריגתה היה: על-ידי 'המן הרשע' בעצמו דיקא, ושיכתב אגרות הראשונות, שיהיה "כל איש שזר בביתו" (אסתר א, כב) - שעל-ידי-זה ראו שטותו, שעל-ידי-זה נתקמו ישראל, כמו שאמרו רז"ל (מגלה יב:): "אלמלא אגרות הראשונות" וכו'.

וכן ההשגחה הנפלאה של 'מעשי בגתן ותרש', שבקשו "לשלח יד במלך" וכו' (אסתר ב, כא), שנתגלה דיקא על-ידי מרדכי ואסתר וכו', ושלא עשו שום "יקר וגדלה למרדכי על זה" (שם ו, ג). עד אחר שנתגדל

המן כל-כף, ואז סבב השם-יתברך ש"נדדה שנת המלך בלילה ההוא" וכו' (שם ו, ג).

ובכל-זה אנו רואים: איך נפלאותיו ומחשבותיו אלינו בכל-יעת, אפלו בתקף ההסתרה.

ועל-כן "זה הנס של פורים, גדול מכל הנסים" - פי על-ידי-זה רואים עצם השגחתו יתברך תמיד, ובודאי כל מה שנעשה עמנו גם עתה בדורות הללו, הפל לטובתנו.

ואף-על-פי שאנו רואים צרות כאלה בכל-יעת - אף-על-פי-כן צריכין להאמין: "שבודאי הפל לטובה".

וקצת רואים בעינינו, מי שמשים לבו לעצם הנפלאות שהשם-יתברך עושה עמנו גם עתה בכל דור, על-ידי גדולי הצדיקים, שמקימים אותנו בתקף ההסתרה הזאת: כי בצר הרחוב לנו, שגם בעצם הצרה יש כמה הרחבות (לקוטי-מוהר"ן ח"א קצה).

וכמו שאנו אומרים שלש פעמים בכל יום: "ועל נסיה שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיה וטובותיה שבכל עת וכו', הטוב פי לא כלו רחמיך" וכו'.

הכלל: שעקר החדוש של פורים הוא, שרואים על-ידי תקף הנס הזה, עצם השגחתו יתברך עלינו בכל-יעת, אפלו בתקף ההסתרה שבתוך הסתרה, אפלו בתקף מרירות הגלות, אף-על-פי שאין רואים שום 'שנוי-הטבע' - אף-על-פי-כן השם-יתברך מסתיר את-עצמו בכל הצרות והמניעות והיסורים, בדרכים נפלאים, לטובותינו לחיותנו כיום הזה.

עד אשר תצמח קרן ישראל, ויבוא משיח צדקנו, ואז נבין ונראה, כל מה שסבב

השם יתברך עמנו בנפלאותיו לטובותינו, אפלו בתקף מרירות הגלות בגוף ונפש וממון, והכל בדרךכים נפלאים ונוראים, שאי אפשר להשיגם כלל, באפן שיהיה נשאר הפחירה לכל אחד, ואף על פי כן גדולי הצדיקים מכניסים עצות נוראות והתעוררות התשובה לזעק להשם יתברך ולהתחנן אליו תמיד, עד שגומרים בכל עת מה שצריכים, עד אשר תצמח ישועת ישראל לעין כל.

ועל כן "כל המועדים בטלים, חוץ מפורים" - כי כל המועדים הם זכר ליציאת מצרים, שהיה אז נסים נגלים שהם שנוי הטבע, שזה אי אפשר בייאם לפי שעה כנ"ל.

אבל לעתיד, תתנהג העולם על ידי השגחה ונפלאות בכל עת ושעה ורגע, ויראו בכל עת נפלאותיו העצומים. ועל כן יהיו "כל המועדים בטלים". אבל ימי הפורים לא נבטלים - כי גם ב'גם של פורים' ראו נפלאות השגחתו בכל עת ורגע - שזהו בחינת התגלות השגחתו של לעתיד. ועל כן ימי הפורים לא יבטלו גם לעתיד.

על כן מצות קריאת המגלה יקרה וגדולה כל כך - כי מפרסמין גם כזה, שרואין השגחתו יתברך עלינו בכל עת, אפלו בתקף ההסתרה, אפלו בעת שישראל רחוקים מארצם. ועל ידי זה יש לנו תקנה גם עתה בגלות המר הזה.

ועקר הנס הוא, בבחינת מה שמבאר בתורה הנ"ל (ח"א סא): "שעל ידי שעושיך תשובה, על ידי המריבה והמחלוקת - על ידי זה נעשה ספר חדש וכו'; ונשלם התורה; ועל ידי זה נכללת התורה בתוך אבן שתיה, בבחינת קדשי-

קדשים; ונמתקין כל הדינים שבעולם, וכל מקום שיש דין הכל נמתק וכו'".

וזוהו בחינת תקף הנס של פורים, שזכו על ידי גדל הנס: שיתחדש ספר קדוש כזה, שהיא המגלה הקדושה, שקורין ברבים, ומברכין עליה תחלה וסוף - שמיום מתנתורה, לא נתחדש ספר כזה שיקראו בו בצבור בברכה תחלה וסוף.

ועל ידי שנתחדש ספר כזה שמגלה ומפרסם אלקותו יתברך בעולם - על ידי זה אנו ממשיכין עלינו בכל דור ודור, קדשת הספרים האמתיים של גדולי הצדיקים האמתיים, שמחדשים ספרים נפלאים בכל דור ודור.

ועקר מעלת הספרים הקדושים הים הוא: שהם בחינת קיום התורה, שזוכין על ידם להתעוררות אמת, ולעצות אמתיות נוראות - לזכות על ידם כל אחד, לקיים את התורה באמת בתמימות. שעל ידי ספרים האלו, עקר שלמות התורה, שעל ידי זה נכללת בבחינת קדשי קדשים כנ"ל - שעל ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם, כנ"ל.

וזוהו (אסתר ט, כה): "ובבאה לפני המלך, אמר: עם הספר ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים על ראשו". "עם הספר" דיקא - שדיקא על ידי בחינת "הספר" הנ"ל, על ידי זה דיקא ישוב מחשבתו הרעה על ראשו".

כי על ידי שנתוסף ספר - על ידי זה נמתקין כל הדינים שבעולם כנ"ל, עד שזוכין לעצות שלמות, עצות עמקות מאד, שהם בחינת קיום התורה - בחינת (שם פסוק טז): "קיימו וקבלו", כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת פח): "הדר קבלוה בימי אחשוורוש".

ועל-ידי-זוה ממשיכין בחינת 'קיום-
התורה' בכל דור ודור, על-
ידי הספרים-הקדושים שמחדשין הצדיקי-
אמת בכל דור, שהם 'שלמות התורה',
שתהיה נכללת בבחינת 'קדשי-קדשים', שעל-
ידי-זוה עקר 'קיום-התורה' - פי זוכין ל'עצה
שלמה', ול'הנהגות ישרות' על-ידם, וכנ"ל.

עא.

(לקוטי-הלכות, פורים א, א)

באמת היה כח במרדכי לגלות ההסתרות,
כמו שכתב רבנו (ח"א נו), וגם יש לו
כח לעוררם ולהקימם מהשנה והנפילה מכל
ה'שבעים פנים'.

פי 'מרדכי' - הוא בחינת 'רב חסד' (שמות
לה, ו), בחינת 'הדרת-פנים', בחינת
עתיקי-זמין, בחינת 'ספורי-מעשיות של
שנים-קדמוניות', שעל-ידי-זוה יכולין לעורר
מהשנה של כל השבעים פנים הנ"ל - פי
מרדכי בגימטריא "רב חסד" (מחברת-הקדש
להאר"ז, ל, פורים, פמובא בפאמר הנ"ל (ח"א ס).

וזוה שמצינו שכל עקר הגאולה ההוא, הביא
מרדכי על-ידי 'ספור מעשה', בחינת
(אסתר ב, כב): "ויגד מרדכי לאסתר המלכה" -
שספר המעשה שהיה - לאסתר, שהיא
בחינת ה'הסתרה', בחינת 'שנה' - כדי לעורר
מה'שנה', ולגלות ה'הסתרה' על-ידי-זוה.

וכן היה בסוף, שעל-ידי-זוה באה הגאולה
אז, כמו שכתוב (אסתר ו, א): בלילה
ההוא נדדה שנת המלך - "שנת מלכו של
עולם" (מגלה טו:). זוה היה על-ידי 'ספורי-
מעשיות של בחינת מרדכי', כמו שכתוב
(אסתר ו, א-ב): ויאמר להביא את ספר הזכרונות
דברי הימים וכו', וימצא כתוב אשר הגיד

מרדכי - שמצאו 'ספורי-מעשיות של
מרדכי', בחינת "רב חסד".

פי על-ידי 'ספורי-מעשיות של מרדכי'
שספר לאסתר, שהיא בחינת 'פנסת-
ישראל', שבאו ב'הסתרת-פנים' בבחינת
'שנה' כנ"ל - ועל-ידי-זוה הקיצם ועוררם
מה'שנה' והחזירם בתשובה - על-ידי-זוה גרם
בחינת 'התעוררות-השנה' לעלא, בחינת
"נדדה שנת המלך" הנ"ל, פי על-ידי
'אתערותא-דלתתא' הוא 'אתערותא דלעלא'
(זהר לך-לך פח. ויצא קסד. ויחי רלה. ועוד).

וזוה בחינת (אסתר ב, כב): "ותאמר אסתר
למלך בשם מרדכי" - שבחינת
אסתר, דהינו 'פנסת-ישראל', היה לה
פתחון פה להמליץ טוב על ישראל, פי
ספרה ל'מלכו של עולם', והביאה למעלה
'ספורי-מעשיות של מרדכי', שעל-ידי-זוה
היה 'התעוררות-השנה', כנ"ל.

זהו בחינת 'קריאת המגלה', שקבעו
לדורות לקרות המגלה בכל שנה
ושנה, והיא עקר המצוה של פורים - כדי
לעורר את ישראל בכל שנה מבחינת 'שנה',
על-ידי 'ספור מעשה של שנים קדמוניות'.

שזוה בחינת המגלה, שהיא דבר יקר מאד
- וכל עקרה הוא בחינת 'ספור
מעשה', שמתחלת: "ויהי בימי אחשורוש".
וכן עד סוף המגלה - הכל הולך על דרך
'ספור מעשה', והוא מעשה של 'מרדכי
ואסתר', שהוא בחינת 'מעשה של שנים
קדמוניות', שעל-ידי-זוה מעוררין מהשנה
בכל שנה ושנה.

בבחינת (אסתר ט, כז-כח): "והימים האלה
נזכרים ונעשים בכל שנה ושנה"
- שהמעשה של הימים האלה, מביאים

לְבַחֲנֵינָת 'זְכוּר' בְּכָל שָׁנָה וְכוּ', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'הַתְּעוֹרְרוֹת־הַשָּׁנָה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׂכָחָה'.

כִּי ה'שָׁנָה' הִיא 'הַסְתַּלְקוֹת הַמִּזְחִין', שֶׁזֶה בְּחִינַת 'שְׂכָחָה' שֶׁרָצָה הָמָן לְהַגְבִּיר עֲלֵיהֶם, בְּבַחֲנֵינָת (ש"ס ג, ז): "הַפִּיל פּוֹר", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׂכָחָה', כַּמּוּבָא.

וְכֵן בְּכָל שָׁנָה נַעֲשֶׂה זֹאת, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵים (פְּרִיעֲזִיחִים, פּוּרִים פ"ה), וְעַל־יְדֵי 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה' כַּנ"ל, מִבְּטָלִין ה'שְׂכָחָה', בְּחִינַת ה'שָׁנָה', כַּנ"ל.

וְכֵן מֵהָאֵי טַעְמָא אָמְרוּ רַז"ל (שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים תרצ, יז): "צְרִיךְ לְפַשְׁטָה כְּאֵגֶרֶת" - כִּי הִיא כַּמוֹ 'סְפוּר מַעֲשֶׂה', שֶׁמִּסְפְּרִין מ'אֵגֶרֶת' מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה בִּימֵי מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר, בְּחִינַת 'מַעֲשֶׂה שֶׁל שָׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת', כַּנ"ל.

עב.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, פּוּרִים ב, א - עַל־פִּי לְקוּטִי־ מוֹהַר"ן ח"א יז, וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שְׂמִיחָהּ)

'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה', זֶה בְּחִינַת הַכְּתָב שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל־יְדֵי מְרֹדְכִי, שֶׁנִּכְתַּב וְנַחֲקַק בְּסִפְרֵיהֶם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה הַנֶּס.

כִּי עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשִׂין 'גְּרִים', בְּחִינַת (אַסְתֵּר ח, יז): "וְרַבִּים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתְּהַדִּים" - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלַם 'פְּגַם־הַמְּזִבַּח', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלַם ה'דַּעַת', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְּגַלָּה 'אוֹר־הַצְּדִיק' הַמְּגִלָּה ה'הַתְּפָאֵרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל'. וְעַל־יְדֵי כָּל זֶה, הוּא 'מַפְלַת הָמָן', שֶׁיִּנְיֻקְתּוּ מ'פְּגַם־הַמְּזִבַּח'.

וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּן הַמְּגִלָּה, נִתְּתַקְנָה וְנַעֲשִׂית שְׂתַהֲיָה כְּתוּבָה בְּסִפְרֵיהֶם, וְכַמוֹ שְׁמוּבָא (מְרֹדְכִי, שְׁבַת שְׁצו; טוֹרֵי־זָהָב, אֲרַח־חַיִּים שְׁלד, סק"א): "שְׁבִיבִיל־זֶה אֵין שׁוּם שׁוּם

בְּפָרוּשׁ בְּכָל הַמְּגִלָּה מַחְמַת־זֶה, שְׂתַהֲיָה כְּתוּבָה בְּסִפְרֵיהֶם".

כִּי כָּל עֵקֶר בְּחִינַת הַמְּגִלָּה, הוּא בְּחִינַת הַכְּתָב שֶׁנַּחֲקַק וְנִכְתַּב בְּסִפְרֵיהֶם, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל־יְדֵי מְרֹדְכִי, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה הַנֶּס שֶׁל מַפְלַת הָמָן, כַּנ"ל. (עֵין לְהַלֵּךְ לְקוּטִי־ מוֹהַר"ן ח"א יז, הַמּוּבָא בְּמַעֲרַכַת "מְגִלַת אֶסְתֵּר", בְּפָסוּק (אַסְתֵּר ו, ב): "וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי").

עג.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, פּוּרִים ד, ה)

ה'מְגִלָּה' הוּא לְשׁוֹן 'הַתְּגַלּוֹת', כַּמּוּבָא (פְּרִיעֲזִיחִים, פּוּרִים פ"ה) - כִּי נִתְּגַלָּה 'תּוֹרַה חֲדָשָׁה', עַל־יְדֵי שְׁנִתְּגַלָּה 'אוֹר הָאֱהָבָה שְׁבַדְעַת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אוֹרֵיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה', שֶׁמִּשָּׁם יוֹנְקַת הַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה שְׁלָנוּ.

וְעַל־כֵּן לֹא נִתְּנָה [הַתּוֹרָה], עַד אַחַר שְׁבַא 'עַמְלֶק', וְהַכְּנִיעוּ אוֹתוֹ. כִּי עֵקֶר הַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה, תְּלוּי ב'הַכְּנַעַת עַמְלֶק', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקְּלָפָה שֶׁיִּנְיֻקְתָּה מֵהַסְתַּרְהָ, בְּבַחֲנֵינָת הַקְּלָפָה הַשְּׂנִיָּה, שֶׁאֵין שָׁם שׁוּם 'טוֹב', וְהוּא 'כְּלוֹ רַע', וְאֵין שָׁם שׁוּם 'שְׂכָל' וְשׁוּם 'נִיצוּץ־דְקֻדָּשָׁה'.

וְכַשְׁמִכְנִיעִין אוֹתוֹ - אַזִּי נִתְּגַלָּה ה'הַסְתַּרְהָ', וְאִזִּי זוֹכִין ל'תּוֹרָה' - כִּי כָּל הַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה, יוֹנְקַת מִבְּחִינַת ה'אֱהָבָה־שְׁבַדְעַת, שֶׁהוּא 'אוֹרֵיתָא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה'.

וְעַל־כֵּן קִבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֲדָשׁ בִּימֵי אַחַשְׁוֵרוּשׁ - כִּי עֵקֶר קִבְּלַת־הַתּוֹרָה תְּלוּיָה ב'הַכְּנַעַת הָמָן־עַמְלֶק', כַּנ"ל.

וְעַל־כֵּן אֵין בְּהַמְּגִלָּה שׁוּם שָׁם בְּפָרוּשׁ, רַק בְּרָמְז בְּרֵאשִׁי־תְּבוּת - כִּי הוּא

בְּחִינַת 'אוֹר־הַגְּנוּז', בְּחִינַת הַתּוֹרָה הַגְּנוּזָה שְׁנֵת־גְּלָה אֵז - שְׁשֵׁם הוּא לְמַעַלָּה מִכָּל הַקְּדוּשׁוֹת.

עז.

(לקוטי־הַלְכוּת, בְּכוּר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד, ז)

זֶה בְּחִינַת 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'קְרִיאַת הַתּוֹרָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'יִרְאָה' - כִּי צְרִיכִין לְעֻמַּד בְּשַׁעַת הַקְּרִיאָה, בְּאִימָה וְיִרְאָה וְרֵתַת וְזִיעַ, כְּמוֹ בְּשַׁעַת מִתְּנֵי-תּוֹרָה, כְּמוֹבָא בְּכָל הַסְּפָרִים.

וְעִכְשׁוּ מִמְּשִׁיכִין הִירְאָה בְּשֶׁכַל עֲלִיּוֹן מְאֹד מְאֹד, עַל־יְדֵי 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה', שֶׁהִיא 'פְּרָסוּמֵי נֶסֶא' - שְׁמִפְרָסִים: שְׁאִין לְהַתִּירָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, כִּי־אִם מִהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְבַדּוֹ, כְּמוֹ שְׁרָאִינוּ בַּחוּשׁ בְּתַקְוָה הֵנֶס הַנּוֹרָא הַזֶּה, עַל־יְדֵי 'מַפְלַת הַמֶּן' וְגִדְלַת מְרֻדְכִי.

וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ח, יז; ט, ג): "וְרַבִּים מֵעַמִּי הָאָרֶץ מִתִּיַּהֲדִים כִּי נָפַל פַּחַד מְרֻדְכִי עֲלֵיהֶם" - "פַּחַד מְרֻדְכִי" דִּיקָא, בְּחִינַת 'יִרְאָה' עֲלָאָה.

עה.

(לקוטי־הַלְכוּת, בְּכוּר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד, כה)

עַל־כֵּן "אִין קוֹרִין הַלֵּל בְּפוּרִים" (מְגִלָּה יד, עֲרִכִין י:) - כִּי הַלֵּל הוּא בְּחִינַת 'בְּטוּל מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, בְּחִינַת: "הַלְלוּ עַבְדֵי ה'" (תְּהִלִּים קיג, א), "וְלֹא עַבְדֵי פְרַעֲה" (מְגִלָּה וְעֲרִכִין שֵׁם). וְזֶה אִין שִׁיךְ בְּפוּרִים - כִּי "אֶכְתִּי עַבְדֵי אַחֲשׁוּרוּשׁ אֲנִן" (שֵׁם). כִּי 'מְלָכוֹת־הַרְשָׁעָה' שֶׁהִיא 'מְלָכוֹת אַחֲשׁוּרוּשׁ', לֹא נִתְבַּטַּל אֵז.

אָבֵל בְּאַמַּת: זֶהוּ עֵקֶר תַּקְוָה הֵנֶס, וְעַל־יְדֵי־זֶה עֵקֶר קִיּוּם שְׁלָנוּ בְּגִלּוֹת הַזֶּה.

וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל פֶּסַח וְשִׁלְשֵׁרְגָלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'בְּטוּל מְלָכוֹת־הַרְשָׁעָה' - לֹא הֵינּוּ יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ עֵתָה בְּגִלּוֹת הַזֶּה שְׁמִלְכֵי הָעַבּוּ"ם מוֹשְׁלִים עָלֵינוּ, כִּי־אִם דִּיקָא עַל־יְדֵי 'תַּקְוָה הֵנֶס' שֶׁל פּוּרִים, שְׁמִגְלָה לָנוּ: שְׁגָם עֵתָה בְּגִלּוֹת הַזֶּה "מְלָכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה" (תְּהִלִּים קג, יט). וְעַל־כֵּן "פּוּרִים הַכְּנֶה לְפֶסַח", כְּמוֹ שְׁמִבְאָר בְּסִימָן ע"ד בְּלִקוּטֵי־תַנְיָנָא.

וְזֶהוּ (מְגִלָּה וְעֲרִכִין שֵׁם): "דְּבַר אַחֵר, קְרִיאַתָּה זֶהוּ הַלֵּילָא" - הֵינּוּ: כִּי 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה' הוּא עֵקֶר ה'הַלֵּל'. כִּי כָּל הַהַלֵּל שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים בְּכָל הַיָּמִים־טוֹבִים - לֹא הָיָה לָנוּ פַחַח לְהַמְשִׁיךְ קְדוּשַׁת הַהֶאֱרָה וְהַמַּחִין שֶׁל הַיָּמִים־טוֹבִים, שְׁזֵהוּ בְּחִינַת 'הַלֵּל' שֶׁהוּא 'מַחִין גְּמוּרִים' - כִּי־אִם עַל־יְדֵי 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה', שְׁמִפְרָסִים שְׁגָם "בְּעַבְדוֹתֵנוּ לֹא עֲזָבָנוּ אֱלֹקֵינוּ" (עֲזָרָא ט, ט), וְגַם עֵתָה "מְלָכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה".

וְעַל־כֵּן "מִתֵּר בַּעֲשִׂית מְלֹאכָה" (שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים תַּרְצוּ, א) - כִּי אֵז מִמְּשִׁיכִין ה'קְדוּשָׁה' שֶׁהִיא ה'יִרְאָה', אֲפָלוּ בְּעַת הַעַבְדוּת, שְׁזֵהוּ עֵקֶר הַתַּקּוּן. וְזֶה עֵקֶר הֵנֶס שֶׁל פּוּרִים.

וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה שְׁלָמָה שֶׁל מְשִׁיחַ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ - עַל־יְדֵי שְׁאֵנוּ מִמְּשִׁיכִין מְלָכוֹתוֹ וְיִרְאָתוֹ עָלֵינוּ, "אֲפָלוּ בְּעַבְדוֹתֵנוּ" - אֲפָלוּ בְּעַצְמָם גְּלוּתֵנוּ בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת.

עו.

(לקוטי־הַלְכוּת, נְחִלוֹת ד, כא)

"מְקַרָּא מְגִלָּה" - זֶה בְּחִינַת ה'תּוֹרָה' שְׁנֵת־חֲדָשָׁה וְנִתְגַּלָּה עַל־יְדֵי רַבּוּי הַתַּפְּלוּת.

– ענייני 'משלוח מנות' –

עז.

(לקוטי-הלכות, נטילת ידים לסעודה ו, ד)

זה בחינת 'סעדת פורים' ו'משלוח מנות' –
 כי עכשו ה'אכילה' בקדשה, בבחינת
 'הארת-הרצון', כי נמשכת מה'רמזים' שיש
 ב'ים החכמה'.

ועל-כן "כל אחד שולח לחברו מנות
 מסעדת פורים" – כדי לרמז לו
 על-ידי-זה ה'רמזים' שיש ב'ים החכמה'.

כי כבר מבאר בתורה הנ"ל (ח"ב ז):
 "שהעקר שכל אדם ידבר עם חברו
 ב'ראת-שמים, ויאיר לו ויקבל ממנו 'הארת
 הרבי', שמאיר בבו ותלמיד שמלא כל הארץ
 כבודו וה' אתנו" וכו'.

ו'עקר שלמות הארת-הדעת, הוא על-ידי
 ה'רמזים' וכו', שמהם ה'פרנסה
 דקדשה' של ישראל, שהיא בחינת 'מן',
 בחינת (מכילתא פרשת ויסע פרשה ב): "לא נתנה
 תורה אלא לאוכלי המן", שנאמר בו (שמות
 טז, טז): "כי לא ידעו מה הוא", בחינת "תכלית
 הידיעה אשר לא נדע".

רק בדרך 'רמזים' יכולים לרמז לכל אחד
 לפי ערכו, 'תכלית הידיעה הזאת',
 שהוא 'השגת משה', שהוא בחינת 'הרבי
 האמת', שהוא בחינת 'מן' שירד בזכותו –
 שהוא יודע להאיר 'תכלית הידיעה הזאת',
 על-ידי ה'רמזים' וכו'.

וזהו בחינת (אסתר ט, יט-כב): "משלוח מנות
 איש לרעהו", וכנ"ל: ששולח כל
 אחד לחברו מנות, שהם מיני אכילה של
 'סעדת פורים', שבהם מלבשים ה'רמזים'
 הנ"ל – כדי שיאיר כל אחד בחברו הידיעה

כי מבאר שם בהתורה (ח"א ב): "שכל
 התורה שאדם לומד, היא באה בתוך
 התפלה, והם מחזקין זה את זה", עין-שם.

ועל-כן מי שרוצה לזכות לחיים אמתיים,
 צריך שניהם – עסק התורה
 והתפלה, כי "הם מחזקים זה את זה", כמו
 שמבאר שם.

ועל-כן 'מרדכי' שהיה מרבה בתפלה –
 היה מרבה בעסק התורה עם
 תלמידים, כמו שאמרו רז"ל (פרקי-דרבנאליעור
 פמ"ט): "שהיה ראש לסנהדרין"; ונקרא (מנחות
 סה): "פתחיה – שהיה פותח בדברים ודורשן".

ועל-ידי ה'תורה' שעסק – נתחזקה
 ה'תפלה', עד שפעל בקשתו. וכן
 על-ידי ה'תפלה', נתחזקה ה'תורה', שהוא
 בחינת 'נשמות', ונתחדשה מחדש בבחינת
 'עבור', עד "שזכו לקבל את התורה מחדש",
 כמו שאמרו רז"ל (שבת פח. – על אסתר ט, כז):
 "קימו וקבלו" וכו'.

וכל-זה זכו, על-ידי רבוי התפלה, שעל-
 ידי-זה נתחדשה התורה כנ"ל,
 ועל-ידי-זה הדר קבלוה אז מחדש, וכנ"ל.

וזהו בחינת 'המגלה הקדושה', שהוא
 בחינת 'התחדשות-התורה', "שקבלו
 אז מחדש", על-ידי רבוי התפלות ו'התורה
 שעסקו', שעל-ידי-זה נתלבשה ה'תורה'
 בתוך ה'תפלה'.

עד שנתחדשה לגמרי, וזכו לבחינת "תורה
 חדשה" שהיא ה'מגלה הקדושה',
 שהיא בחינת 'ספר-תורה', כמו שאמרו רז"ל
 (מגלה יט): "שהיא שוה בכל דיני פתיבתה
 כספר-תורה", וכנ"ל.

הַקְדוּשָׁה הַנִּלְכָּד, עַל־יְדֵי הַרְמְזִים הַנִּלְכָּד וְכוּ',
וְכַנִּלְכָּד.

ע.ח.

(לקוטי־הלכות, ברכות הַרְאִיָּה וְשֵׁאֵר בְּרִכּוֹת פְּרָטִיּוֹת ד, יב)
זֶהוּ בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, יט): "מְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ
לְרַעְהוּ" וְכוּ' - בְּדֵי לְהַגְדִּיל הָאֲהָבָה
וְהַשְּׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרַעְהוּ, עַל־יְדֵי הַמְשַׁלַּח
מְנוֹת' שְׁשׁוֹלְחִין מְזָה לְזָה.

ע.ט.

(לקוטי־הלכות, ערוגי־תְּחֻמֵּינָן ד, יח)
זֶהוּ בְּחִינַת "מְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ"
(אֶסְתֵּר ט, יט-כב) - בִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ
"נִעְשָׂה וְנִשְׁמַע" כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ, וְעַל־כֵּן כָּל
אֶחָד שׁוֹלַח מֵהָאָרֶז שְׁלוֹ לְחֵבְרוֹ, בִּי כָּל אֶחָד
צָרִיךְ לְהֵאִיר בְּחֵבְרוֹ מֵהָאָרֶז וְהַשְּׁגָתוֹ.

זֶהוּ (נִחְמִיָּה ח, י): "אֲכָלוּ מֵעֲדָנִים וְשָׂתוּ
מִמִּתְקִים, וְשַׁלְּחוּ מְנוֹת לְאִין נָכוֹן לוֹ
וְכוּ', בִּי חֲדוֹת ה' הִיא מְעֻזָּכֶם" - בִּי בְּשִׁזְכִּין
לְבְּחִינַת "חֲדוֹת ה'" וְכוּ' - הֵינּוּ בְּחִינַת "נִעְשָׂה
וְנִשְׁמַע" וְכוּ', זֶהוּ מֵאִיר בְּתוֹךְ הָאֲכִילָה, זֶהוּ
בְּחִינַת 'פּוּרִים' - שְׂאֵז צָרִיכִין לְשַׁלַּח מְנוֹת,
לְהֵאִיר כָּל אֶחָד בְּחֵבְרוֹ וְכוּ', כַּנִּלְכָּד.

פ.

(לקוטי־הלכות, פורים ה, טז)

זֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, יט-כב): "מְשַׁלַּח מְנוֹת
אִישׁ לְרַעְהוּ" - לְהֵרְאוֹת גְּדֹל הַתְּפַשְּׁטוֹת
הָעֵינַיִן טוֹבָה עֲכָשִׁיו, שְׁכָּל אֶחָד עֵינּוֹ טוֹבָה
וְיִפָּה בְּחֵבְרוֹ, וְשׁוֹלְחִין מְנוֹת זֶה לְזָה, זֶה לְזָה
- שְׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת "טוֹב־עֵין", שְׁכָּל אֶחָד
עֵינּוֹ טוֹבָה בְּחֵבְרוֹ.

פ.א.

(לקוטי־הלכות, עבודת־אֵלִילִים ג, טז)

זֶהוּ בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, יט-כב): "וּמְשַׁלַּח מְנוֹת
אִישׁ לְרַעְהוּ" - בִּי כָּל אֶחָד צָרִיךְ

שְׁיִתְחַבֵּר וְיִכְלַל בְּחֵבְרוֹ, עַל־יְדֵי מְשַׁלַּח
מְנוֹת' מְזָה לְזָה.

כִּי כְּשֶׁמְכַנְיַעִין הַמְדַּמָּה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת
'פּוּרִים' - אָזִי כָּל אֶחָד מְרִים וּמְגַבִּיָּה אֶת
חֵבְרוֹ מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא. עַל־כֵּן צָרִיכִין לְשַׁלַּח
מְנוֹת מְזָה לְזָה, בְּדֵי שְׁיִכְלַל כָּל אֶחָד בְּחֵבְרוֹ,
לְהוֹרוֹת: שְׁעֲכָשִׁיו שְׁנִכְנַע הַמְדַּמָּה' שְׁבָכָל
הַמְדַּרְגּוֹת.

כִּי 'הֶמֶן הַרְשָׁע' יִמַּח־שְׁמוֹ, הִיָּה כָּלוּל מְכָל
הָרַע שְׁבַמְדַּמָּה' שְׁבָכָל הַמְדַּרְגּוֹת.
וְעֲכָשִׁיו שְׁנִכְנַע וְנִפְּל עַל־יְדֵי 'תְּקוּף הַנֶּסֶם שֶׁל
פּוּרִים', עַל־כֵּן עָתָה כָּל אֶחָד נִכְלָל בְּחֵבְרוֹ, כִּי
כָּל אֶחָד מְרִים וּמְגַבִּיָּה אֶת חֵבְרוֹ. זֶהוּ בְּחִינַת
"מְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ", וְכַנִּלְכָּד.

פ.ב.

(לקוטי־הלכות, בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד, כב)

"וּמְשַׁלַּח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" (אֶסְתֵּר ט, כב),
מוֹבָן בְּפִנּוֹת (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, פּוּרִים
פ"ו): שֶׁ'אִישׁ' הוּא בְּחִינַת גְּבָהָה, וְרַעְהוּ' הוּא
בְּחִינַת נְמוּכָה מְאֹד מְפִנּוֹ. אֵךְ בְּשִׁיזְרָד
הַבְּחִינָה גְּבָהָה שְׁנִקְרָאת 'אִישׁ' בְּעוֹלָם לְמַדְרַגָּה
הַתְּחַתּוֹנָה - אָזִי נִקְרָא גַם הַבְּחִינָה וּמְדַרְגָּה
תְּחַתּוֹנָה 'רַעְהוּ' שֶׁל הָאִישׁ הַנִּלְכָּד, שֶׁהוּא
הַבְּחִינָה הַגְּבוּהָה, שְׂזָהוּ בְּחִינַת (רוֹת ד, ז): "שְׁלַף
אִישׁ נִעְלוֹ וְנָתַן לְרַעְהוּ", עֵינַיִן־שָׁם.

הֵינּוּ: שְׁבַפּוּרִים נִמְשָׁךְ הָאָרֶז נִפְלָאָה וְחֶסֶד
נִפְלָא מְאֹד, עַד שְׁכָּל הַמְדַּרְגּוֹת
הַגְּבוּהוֹת, מֵאִירִין בְּמַדְרַגּוֹת הַנְּמוּכוֹת מְאֹד,
כְּאִלוֹ הֵם שְׁוִין בְּבְּחִינַת 'אִישׁ' וְרַעְהוּ' - שְׂזָהוּ
בְּחִינַת (שְׁמוֹת יח, ז): "וַיִּשְׁאַלּוּ אִישׁ לְרַעְהוּ
לְשָׁלוֹם", הַנִּיאָמַר בְּמִשָּׁה וַיִּתְּרוֹ, וְאָמְרוּ רַז"ל
(רש"י שם): "מִי הַקְּרוֹי אִישׁ, זֶה מִשָּׁה".

וְכַפָּה הִיָּה רְחוּקִים זֶה מְזָה. מִשָּׁה קָבַל
הַתּוֹרָה מִפִּי הַגְּבוּרָה, וַיִּתְּרוֹ נִתְגַּבֵּר

מִמָּקוֹם רְחוֹק וְטָמֵא מְאֹד, כִּי לֹא הֵנִיחַ עֲבוּדֵה־זָרָה שְׁלֹא עֲבָדָהּ, בַּפֶּרֶט בַּעֲת שְׂבָא לְמֹשֶׁה, שְׁעָדִין לֹא נִתְגַּיֵר, רַק שָׂרְצָה לְהַתְגַּיֵר, וְאַף־עַל־פִּי־כֶן קוֹרְאִים 'אִישׁ' וְרַעְהוּ'.

כִּי כִּן דִּרְכוֹ שֶׁל הַצְּדִיק הַגִּבּוֹר מְאֹד, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת מֹשֶׁה - שֶׁהוּא מוֹרִיד אֶת־עַצְמוֹ וּמִקְרָב אֶת־עַצְמוֹ כִּלְכֹּף, לְמִי שֵׁישׁ לוֹ אֵיזָה רְצוֹן לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֵמֶת - הוּא מִקְרָב אֶת־עַצְמוֹ אֵלָיו כִּלְכֹּף, בְּאִלוֹ הָיָה 'חֲבֵרוֹ' מִמֶּשֶׁ, בְּאִלוֹ הֵם 'אִישׁ' וְרַעְהוּ'.

וְזֶה סוּד "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - כִּי הַמְּנוֹת שֶׁל פּוֹרִים, שֶׁהֵם 'מִיָּנִי מֵאֲכָל וְסַעֲדָה שֶׁל פּוֹרִים, הֵם בְּבַחֲנִינָת 'יִרְאָה', כִּי עִקַּר הַיִּרְאָה מִתְגַּלֶּה בַּעֲת הָאֲכִילָה - שֶׁזֶהוּ גְדֹל מַעֲלַת 'סַעֲדַת פּוֹרִים', שִׁיקְרָה מְאֹד, מִחֲמַת שְׂאֵז מְאִירָה 'יִרְאָה נִפְלְאָה' מְאֹד. וְעִקַּר הַמְּשַׁכֵּת הַיִּרְאָה, הִיא בַּעֲת הָאֲכִילָה וְהַסַּעֲדָה, בְּבַחֲנִינָת (רוֹת ב, יד): "לַעֲת הָאֲכָל גְּשִׁי הַלֶּם", כִּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי־תַנְיָנָא (סִימָן עז).

וְאִלוֹ הַמְּאֲכָלִים שֶׁל פּוֹרִים הַקְּדוּשׁ, שֶׁהֵם בְּבַחֲנִינָת יִרְאָה וְדַעַת נִפְלְאָה - עַל־כֵּן נִקְרְאִים 'מְנוֹת', בַּחֲנִינָת 'מֵן' שְׂאֲכָלוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר, שֶׁהִיָּה 'דַּעַת נִפְלְאָה', בַּחֲנִינָת 'יִרְאָה קְדוּשָׁה'.

פג.

(לקוטי־הלכות, אפוטרופוס ב, י)

זֶה בַּחֲנִינָת (אֶסְתֵר ט, יט־כב): "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - דְּהֵינּוּ: שְׂצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשַׁלַּח לְחֲבֵרוֹ מִהַמְּאֲכָלִים שֶׁל פּוֹרִים'.

זֶה בַּחֲנִינָת מֵה שְׂכַתְב רַבְּנֵי ז"ל שֶׁם בַּמְּאֲמָר הַנ"ל (ח"א כא, ט): "שְׂמִי שְׂזוּכָה לְבַחֲנִינָת 'הַתְּגַלּוֹת־הַמְּקִיפִים', הוּא צָרִיךְ לְהִטִּיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים, וּלְגַלּוֹת הַסְּגָלָה לְעַם סְגָלָה - דְּהֵינּוּ: לְדַרְשׁ בְּרַבִּים וּלְגַלּוֹת לְאַחֲרִים, מֵה

שְׂזוּכָה שְׂנַתְגַּלָּה לוֹ מִהָאֲרַת־הַמְּקִיפִים' הַנ"ל וְכוּ', עֵינֵי־שָׁם.

וְזֶה בַּחֲנִינָת "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוּ" - כִּי הַמְּאֲכָלִים שֶׁל פּוֹרִים, הֵם בַּחֲנִינָת 'הָאֲרַת־הַמְּקִיפִים' וְכוּ'. וְעַל־כֵּן כָּל אֶחָד מִחַיִּב לְשַׁלַּח לְחֲבֵרוֹ מִהַמְּאֲכָלִים שֶׁל פּוֹרִים' "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת" - כְּדִי לְהִטִּיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים.

כִּי הַמְּשַׁלֵּחַ מְנוֹת' שְׂשׁוּלְחִין אֶחָד לְחֲבֵרוֹ מִהַמְּאֲכָלִים שֶׁל פּוֹרִים' - זֶה מְרַמֵּז עַל הַמְּקִיפִים' שְׂזוּכִין בְּפוֹרִים, שֶׁהֵם מְאִירִין בַּהַמְּאֲכָלִים כַּנ"ל - שְׂצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְגַלּוֹת וּלְהֵאִיר בְּחֲבֵרוֹ הָאֲרָה זֶה וּלְהִטִּיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים, כַּנ"ל.

וְעַל־כֵּן נִקְרָא "מִשְׁלֹחַ מְנוֹת" - לְשׁוֹן 'מֵן', כִּי הֵם בַּחֲנִינָת 'מֵן', שֶׁהוּא [ה'מֵן' הוּא] 'דַּעַת' (לִקוּטֵי־מוֹהָרָן ח"א נו), בַּחֲנִינָת [ה'מֵן' הוּא] "מֵאֲכָל שֶׁל צְדִיקִים לְעֵתִיד לְבָא" (תַּנְיָנָה יב:). וְעִקַּר מֵאֲכָל הַצְּדִיקִים לְעֵתִיד־לְבָא, זֶה בַּחֲנִינָת 'הַשְּׂגַת הַמְּקִיפִים' שִׁתְּגַלּוֹ לְעֵתִיד וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן "צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשַׁלַּח לְחֲבֵרוֹ" - כְּדִי לְהִטִּיב מִטּוֹבוֹ לְאַחֲרִים כַּנ"ל, כִּי עַל־יְדֵי הָאֲכִילָה, מִתְחַבֵּרַת הַנְּשָׁמָה עִם הַגּוּף, וּמְאִיר הַמְּקִיף לְפָנָיִם, כִּי 'גּוּף וּנְשָׁמָה' הֵם בַּחֲנִינָת 'פָּנִימִי וּמְקִיף', וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי 'אֲכִילַת פּוֹרִים' - עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא מְאִירִים הַמְּקִיפִים'. וּמֵאִלוֹ הַמְּקִיפִין' הַמְּתַגַּלִּין בְּפוֹרִים שֶׁהֵם מְלַבְּשִׁים בַּהַמְּאֲכָלִים - שׁוּלַח כָּל אֶחָד לְחֲבֵרוֹ 'מִשְׁלֹחַ מְנוֹת', כַּנ"ל.

פד.

(נחת־השלחן, ארח־חיים סימן תרצד - הרב מטשעהרין ז"ל)

בְּעֵינֵין 'מִשְׁלֹחַ מְנוֹת' - יִשְׁלַח מִפְּשׁוּטוֹ: כִּי עַל־יְדֵי 'הָאֲרַת־הַמְּחִין' שְׂנַמְשָׁכִין

אז - נמשך שלום גדול בין איש לרעהו. כי "עקר השלום תלוי בדעת" (לקוטי מוהר"ן ח"א נו, ו), ועל-כך "שולחין מנות איש לרעהו", באהבה וחבה ושלום גדול.

וכמו-כן גם ברוחניות - צריך להטיב מטובו לאחרים, ולהשפיע שפע הדעת והמחין גם לחברו, וכן חברו ישפיע בו הארת דעתו, בבחינת (תרגום ישעיהו, ו, ג): "ומקבלין דין מן דין".

וזו בחינת "משלוח מנות" - כי ה'מן' הוא בחינת 'דעת', כידוע (לקוטי מוהר"ן שם).

כי צריכין להשפיע לחברו, כל אחד כפי בחינתו. זה יש לו בחינת מחין כאלו שהם בחינת מיני 'מתיקה', וזה יש לו מחין כאלו שהם בחינת 'חורפא' [חרוף], וצריכין לכוללם זה בזה, בבחינת "ומקבלין דין מן דין" הנ"ל.

וזו (מגלה ז): "שספר אביי עוד מענין רבוי מיני מאכלים שהיו אצל מרי בר מר לכבוד סעדת פורים; וסים אביי ואמר: הינו דאמרי אנשי, בפין עניא ולא ידע". [העניי הזה הוא רגיל ברעב, ולא ידע הוא בעצמו, כמה היה יכול לאכול לשזבעו].

וזו גם-כן מוסר גדול לעניינינו: כי לפעמים נדמה לאחד, כי יש לו בעצמו בחינת 'מחין ודעת', ולמה לו להשתדל לקבל מחברו.

ובאמת הוא טעות - כי צריך האדם להחזיק עצמו פעני בדעת, ומה שנדמה לו שהוא 'שבע ומלא רצון' מבחינת המחין שלו בעצמו, זה בעצמו מחמת גדל עניות דעתו, על-כן לא ידע ולא מרגיש כלל אם הוא רעב, וצריך לקבל מחברו.

וזו אמר כנגד בחינת ה'מלכות' בחינת ה'יצר-טוב' שנקרא (קהלת ד, ג): "מספן וחקם", כי הוא יודע ומרגיש עניותו, כי "לית ליה מגרמיה כלום" (זהר ויחי רלח. רמט: ועוד), רק מצפה ומשתוקק לקבל 'הארת החכמה העליונה'.

וזו שאמר עוד (שם): "אי נמי, רוחא לבסומי שכיחא" - הינו: שהוא שבע באמת מבחינת 'השפעת המחין', אף-על-פי-כן צריך לקבל עוד.

וזו גם-כן בכלל מה שאמרו (שם ז): "שתי מנות לאיש אחד" - הינו: להשפיע בו שכל כזה, שיצפה בכל פעם לקבל עוד.

- ענייני 'מתנות לאביונים' -

פה.

(לקוטי-הלכות, ברכות-הראיה ושאור ברכות-פרטיות ד, יב)

זה בחינת "מתנות לאביונים" (אסתר ט, כב) - שמרבין לתן בפורים, ו"כל הפושט יד לטל, נותנין לו" (ירושלמי מגלה פ"א ה"ד; שלחן-ערוך ארבע-חיים תרצד, ג), הפל פדי להרבות ה'שלום', בחינת (אבות פ"ב מ"ז): "מרבה צדקה מרבה שלום".

פו.

(לקוטי-הלכות, ענין ארבע פרטיות א, ג)

זה בחינת "מצות מתנות לאביונים" בפורים - כי על-ידי ה'צדקה' מכניעין 'קלפת המן', שהוא בחינת 'פגם-הברית'.

ועל-כן רצה המן לבטל צדקות ישראל, כמו שכתוב (אסתר ג, ט): "ועשרת אלפים כפר כסף אשקל על גנזי המלך" -

כְּדֵי לְבַטֵּל בַּח הַשְּׁקָלִים, כַּמּוּבָא - מֵאַחַר שְׂיָדָע: שֶׁעָקַר הַכְּנָעָתוֹ, שֶׁהוּא אָבִי אֲבוֹת הַטְּמֵאָה, פָּגַם-הַבְּרִית, הוּא הַצְּדָקָה בְּנִ"ל - עַל-כֵּן רָצָה לְבַטֵּל הַצְּדָקָה, עַל-יְדֵי הַשְּׁפָעָתוֹ לְמִקְוֹמוֹת אַחֲרִים.

אָבֵל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ "הַפֶּר עֲצָתוֹ וְקִלְקַל מַחֲשַׁבְתּוֹ" (ועל-הַנְּסִים), אֲדַרְבָּא: נָתַן בַּח בַּצְּדָקָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, לְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ, וּלְבַטֵּל בַּח שֶׁל "עֲשֵׂרֵת אֲלָפִים כֶּכֶר כֶּסֶף" (אֶסְתֵּר ג, ט), כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג.): "כְּבָר הַקּוֹדִימוֹ שֶׁקְלִיָּהֶם לְשֶׁקְלִיָּד".

פז.

(לקוטי-הלכות, פורים ב, א)

זֶה בְּחִינַת 'מִתְנַזֵּת לְאֲבִינִים' שְׁנוֹתַיִן בְּפוּרִים - שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבֶּה הָאֱהָבָה וְהַשְּׁלוֹם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה 'אֹוִיר הַנֶּחַ וְהַזָּד', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִכְתָּבִין דְּבָרֵי מְרֻדְכֵי בְּסִפְרֵיהֶם, בְּבְחִינַת (אֶסְתֵּר ח, יז): "וַיִּמָּצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֻדְכֵי". (עֵין לְעֵיל עֲנִינֵי מְקַרָּא מְגִלָּה מְהֻלְכָה הַזֹּאת, וְלַהֲלֹךְ מֵעֶרְכַּת מְגִלַּת אֶסְתֵּר, בְּפִסּוּק הַזֶּה).

פח.

(לקוטי-הלכות, פורים ד, ג)

"וּמִתְנַזֵּת לְאֲבִינִים" (אֶסְתֵּר ט, כב) - זֶה בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקוֹת'. כִּי עָקַר 'הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקוֹת', בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת מְלָכוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא עַל-יְדֵי 'צְדָקָה' - 'אֲנִי בַצְּדָק אֶחְזֶה פְּנִידָה" (תְּהִלִּים יז, טו), כַּמּוּבָא (בְּבֵא-בְתָרָא י).

וְעַל-כֵּן בְּפוּרִים שָׂאז נִתְגַּלָּה הָאֹוִיר הַגְּנוּז וְהַסְּתוּם' - עַל-כֵּן אָנוּ מְגַלִּין אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה'.

כִּי זֶה הָעָקַר: לְהַמְשִׁיךְ הַתְּגַלּוֹת לְגַלּוֹת הַסְּתָרֵת אֱלֹקוֹתוֹ לְכָל הָעוֹלָם. "לְמַעַן

יִדְעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים" (מְלָכִים-א ת, ס). וְעַל-כֵּן כְּשֶׁזֹּכִיִן בְּפוּרִים לְאֹוִיר הָאֱהָבָה שְׂבִדְעָתוֹ, שֶׁהוּא 'אֹוִיר-הַגְּנוּז', אָנוּ צְרִיכִין לְגַלּוֹת הַסְּתָרָה זֹאת, וְעָקַר 'הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ, הוּא עַל-יְדֵי 'צְדָקָה'.

פט.

(לקוטי-הלכות, פורים ה, טז)

זֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, כב): "וּמִתְנַזֵּת לְאֲבִינִים" - כִּי אָנוּ צְרִיכִין לְתַן 'צְדָקָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת (מְשָׁלִי כב, ט): "טוֹב-עֵיִן הוּא יְבָרֵךְ, כִּי נָתַן מִלְּחָמוֹ לְדָל". וְעַל-כֵּן "בְּפוּרִים כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל נוֹתְנִים לוֹ" (ירושלמי מְגִלָּה פ"א ה"ד; שְׁלַחַן-עֲרוּךְ אַרְחֵ-חַיִּים תְּרַצד, ג) - כִּי אִזּוֹ אֵין שׁוֹם יְרַע-עֵיִן' כָּלֵל, רַק 'טוֹב-עֵיִן' - שְׁנוֹתַיִן בְּ'עֵיִן יָפָה וְטוֹבָה' לְכָל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל.

צ.

(לקוטי-הלכות, קרח וכתבת-קעקע ג, כא)

עַל-כֵּן בְּפוּרִים "כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל, נוֹתְנִין לוֹ, אֲפֹלוֹ עֲבוּ"ם" (ירושלמי מְגִלָּה פ"א ה"ד; שְׁלַחַן-עֲרוּךְ אַרְחֵ-חַיִּים, תְּרַצד, ג) - כִּי כָּל-זֶה מוֹרָה עַל דְּבוּרֵי הַשְּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (גִּטִּין סא): "מְפָרְנִסִּין עֲנִי עֲבוּ"ם עִם עֲנִי יִשְׂרָאֵל, מְפָנִי דְרָכֵי שְׁלוֹם".

אָבֵל עֲכָשִׁיו בְּפוּרִים, צְרִיכִין לְקַיֵּם זֹאת בְּיוֹתֵר, כִּי עֲכָשִׁיו צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ 'שְׁלוֹם גְּדוֹל', אֲפֹלוֹ עִם 'אֲמוֹת הָעוֹלָם' - כְּדֵי שֶׁיִּשְׁוּבוּ בְּכֵם לְ'אֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי דְבוּרֵי הַשְּׁלוֹם, בְּחִינַת (צְפַנְיָה ג, ט): "אִזּוֹ אֶהְפֹּךְ אֵל כָּל הָעַמִּים שֶׁפָּה בְרוּרָה" וְכו'.

שְׂפָה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, א): "וְנִהְפֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הַפּוּה בְּשִׁנְאֵיהֶם" - כִּי הֵם יִשְׁוּבוּ אֵלֵינוּ לְ'אֲמוֹנַתנוּ, וְאֲנַחְנוּ נִשְׁלְט בָּהֶם כְּרָצוֹנְנוּ, כִּי יִתְהַפְּכוּ לְ'אֲמוֹנַת יִשְׂרָאֵל' בְּחִינַת: "אִזּוֹ אֶהְפֹּךְ" וְכו' בְּנִ"ל.

כי עכשיו הם מתקנאים בנו על שאנו חזקים באמונתנו, ומחמת־זה הם מתגרים בנו, וזה עקר תקוף הגלות והשעבוד שסובלים מהם. אבל לעתיד יתהפך הדבר, בחינת "אז אהפך" - שאדרבא, יתהפכו ברצונם לאמונתנו, על־ידי רבוי השלום שיהיה אז, כמו שכתוב (ישעיה ב, ד): "לא ישא גוי אל גוי חרב" וכו'.

ואז נשלט בהם מרצונם כי יכניעו עצמן אלינו מרצונם. וזהו בחינת: "ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם", פנ"ל.

- עניני סעדת פורים -

צא.

(לקוטי־הלכות, ברפת־הריח וברפת־הודאה ד, ו)

וזה בחינת סעדת פורים, "שהיא מצוה גדולה להרבות בסעדה, לאכל ולשתות ולשמח" (שלתן־ערנד ארח־חיים תרצה, א) - כי אז האכילה בקדשה, בבחינת מזונא דנשמתא. כי אז מכניעין קלפת עמלק, שהוא מזרע עשו שהוא בחינת מזונא דגופא, בבחינת (בראשית כה, כו): "וידו אחזת בעקב עשו".

צב.

(לקוטי־הלכות, פורים א, ז)

על־ידי אכילת סעדה זו של פורים - נתתקן פגם־האכילה, שנהנו מסעדה של אותו רשע (מגלה יב.) - שעל־ידי־זה היה פגם־הדעת מאד, וגברה ה'הסתרה'. אבל 'אכילה זו' הוא הפך מזה -

כי הוא בחינת 'שלמות־הדעת', בחינת "לחם מן השמים" (שמות טז, ד), בחינת 'מן'.

צג.

(לקוטי־הלכות, פורים ב, א)

על־כן "מצוה גדולה לאכל בפורים ולהרבות בסעדה מאד" - כי עקר 'שלמות־הדעת' ותקונו, ו'הכנעת הפסילות', שמשם 'יניקת המן' - הוא על־ידי 'אכילה בכשרות' - שזה נעשה על־ידי ה'צדקה' ו'מקרא מגלה'.

ועל־כן "נוהגין לעשות עקר הסעדה סמוך לערב", אחר שעשו התקונים של הפורים, שעל־ידם נשלם ה'דעת' - אז התרה האכילה, והיא מצוה גדולה להרבות בסעדה - כי אז ה'אכילה' הוא עקר 'שלמות־הדעת', פנ"ל.

ועל־כן מתענין קדם פורים תענית אסתר - כי ה'תענית' הוא 'תקון תאות־אכילה'.

- עניני 'משתה יין' ו'שכרות של פורים' -

חוב אינש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארוי המן לברוד מרדכי. (מגלה ז:)

צד.

(ח"א לג, ג)

הנה יש שני מיני ימים: 'ימי טוב', ו'ימי רע'. כמו שכתוב (קהלת ז, יד): "ביום טובה היה בטוב, וביום רעה ראה".

הינו: שצריך לאדם להסתכל שם היטב היטב - בודאי ימצא שם 'ימי טוב', הינו 'תורה'. וה'ימים' נקראים 'מדות' וכו',

וה'מדות' הם ה'תורה' וכו', ו'אותיות התורה'
הם המחייב את כל דבר ודבר.

אָלָא כל מה שהמדרגה היא למטה, שם
הם 'אותיות התורה' בצמצום יותר
ממה שהיו במדרגה יותר עליונה, ואינם
מאירים כל־כך כמו למעלה במדרגה
עליונה, כדי שלא להשפיע אור וחיותה יותר
מהראוי.

נמצא: אפלו ב'מזור הקלפות', הינו:
ב'ימי רע', שהם 'מדות רעות'
ו'לשונות עכו"ם' - שם יכולין למצא
'אותיות התורה'.

אָבֵל מחמת רבוי הלבושים ו'גדל
הצמצום', אינם נתראים 'אותיות
התורה', הינו: 'ימי טוב' - על־ידי 'ימי רע'
וה'חשך' השורה עליהם.

אָבֵל מי שכופה את יצרו־הרע, הינו: ה'ימי
רע', הינו: ה'מדות־רעות' - אזי הרע'
נתבלבל לגמרי נגד 'ימי הטוב' שבהם, אזי
אותיות בולטות ונתראים ומאירים ביותר.

כִּי מתחלה, לא היו מאירין כל־כך, כי לא
קבלו אור מלמעלה, כדי שלא יקבלו
ה'ימי רע', יותר מכדי חיונו. ועכשו שנתבטל
הרע, ונשארין 'אותיות התורה' לבד - אזי
מקבלין אור רב מלמעלה.

הינו: ה'ימי רע', הינו: 'לשונות העכו"ם' -
נכפפין ונתבטלין כנגדו, ונשארין
'אותיות התורה' בולטין. ואזי מקבלין אלו
'אותיות התורה' אור רב יותר ממה שהיו
מקבלין מתחלה, כי מתחלה לא היו מקבלין
אָלָא כדי חיות הראוי לאותו מקום, כדי שלא
להשפיע יותר מהראוי להם.

כמו שכתוב בכתבי־האר"י (פריי־עץ־חיים פ"ו -
על מגלה ז): "עד דלא ידע בין ארור

המן לברוך מרדכי" - הינו: שימשיך שפע
להקלפות, 'כדי חיונו', ולא יותר.

עין ב'פריי־עץ־חיים' בכונות פורים פרק ו',
מבאר שם: שצריכין להמשיך חיות
להקדשה הנעלמת בתוך הקלפות, אבל
צריכין להמשיך החיות בצמצום גדול, שזהו
'סוד כונות השכרות של פורים', עין־שם.

אָבֵל כשנפשטין ה'אותיות' מ'הקלפות' -
אזי מקבלין אור רב מלמעלה.

[לקוטי־הלכות, פורים ד: וכשהאדם נופל שם לתקוף
הרע, קלפת 'המך־עמלק' - אזי כשזוכה לשוב משם, יכול
להגיע לקדשה גבה מאד, פי דיקא שם מצמצם ומלבש
אור גבה מאד, 'אור־הגנוז', בחינת 'אור האהבה שבדעת'
שיתגלה לעתיד־לבא, וזהו עצם מעלת יום הפורים. (עין־
שם באריכות)].

צה.

(בוכבי־אור, ש'שון־ושמחה א)

בפורים מצוה לקיים מאמר חז"ל (מגלה ז):
ש"חיב איניש לבסומי" וכו' -
כפשוטו. בן שמעתי מאבי הריני־כפרת־
משכבו (רבי נחמן מטולטשין ז"ל) בשם אדמור
ז"ל, ובשם שאר צדיקי־אמת, שלא פדעת
המפרשים בזה בענין אחר.

צו.

(בוכבי־אור, ש'שון־ושמחה א, הערת המעתיק
ר' אלתר טעפליקער ז"ל; ענג־שבת לר'
אפרים ל ז"ל, מכתב מיום י"ב אדר תש"ה)

שמעתי בשם אדמו"ר ז"ל: "שהשכרות
בפורים, הוא תקון לפגם־
הברית!"

צז.

(שיח־טרפי־קדש החדש ח"ג תקיד)

רבנו ז"ל אמר על השתיה בפורים: "נאך
בראנפן, איז נאך תקון־הברית' [עוד

יין־שרף, הוא עוד תקווה־הברית]. (ברוסיה לא היה יין מצוי כל־כך, והיו שותים יין־שרף).

צח.

(שיח־שרפי־קדש החדש ח"ג תקטו)

מוהרנ"ת ז"ל היה שותה בפנרים לשכרה, ומקים בפשיטות צווי חז"ל (מגלה ז): "מיחיב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי".

צט.

(טובות־זכרונות ה)

כשבא מוהרנ"ת לאדמו"ר ז"ל (פנרים תקס"ג במענוועדיבקע - הספור מזבא לעיל באריכות), היה [רבנו] באמצע סעודת שחרית של פורים, והיו שם אנשי העיר שהיו מקרבים לרבנו ז"ל. ענה לו אדמו"ר ז"ל: "אתה היית בכפר בערב לקריאת המגלה, ונשמתך היה אצלי בקריאתי המגלה בפה".
וכבד אותו במשקה המשפר, ואמר לו: "הגם שאתה בא מן הדרך, ומסתמא בליטה לא היה לך מנוחה כל־כך, אף־על־פייכן "חיב איניש לבסומי" (מגלה ז), בפשיטות, לקיים מצות 'מחית עמלק בזה'".

ק.

(לקוטי־הלכות, תפלין ו, כח־ל)

בפנרים מפילין ומבטלין את הגאות, שהוא בחינת 'קלפת המן־עמלק'. ואז נחיה השפלות של משה רבנו עליו־השלום' שבכל אבר, שהוא בחינת 'קדשת מרדכי' שנתגלה אז בהארה גדולה ועצומה מאד, אפלו בתקף העשיה, שעל־ידי־זה עקר תקף הגם, בייאם לאו, היה בליה חסו־שלום, כמבאר בכתבי־האר"ל (פרי־עץ־חיים, פנרים פ"ה).

הינו: בחינת הארת קדשת אור פני הצדיק, שעל־ידי־זה נמשך בחינת 'ענוה', בחינת 'חיים־נצחיים', שמבטל הגאות, שהוא בחינת 'המן', שהוא בחינת 'סטרא־דמותא'.

ועל־כן אז ה'שמחה' גדולה מאד, בחינת (תהלים טז, יא): "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך" - פי 'חיים־נצחיים' הנ"ל, הם עצם השמחה נפלאה.

ועקר ה'ענוה' הוא: לזכות לתכלית הבטול באמת, לבחינת 'ענוה של משה', שהוא בחינת חיים של כל אבר, עד שיוכל להגביה לבו בדרך ה', ואף־על־פייכן יהיה עניו באמת - פי שם הכל אחד, בבחינת (מגלה לא): "במקום גדלותו, שם אתה מוצא ענותנותו".

וזה בחינת (מגלה ז): "חיב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - עד שיגיע ל'בטול' בזה, ששם אין חלוק בין 'ענוה' ל'גדלות', פי שניהם אחד - בחינת 'במקום גדלותו, שם אתה מוצא ענותנותו', פנ"ל.

פי "ארור המן" - זה בחינת 'בטול הגאות', שהוא בחינת 'המן', פנ"ל. ו'ברוך מרדכי' - זה בחינת לברוך ולהאיר מדת הענוה, שהוא בחינת 'מרדכי הצדיק', שהוא בחינת 'משה'.

וצריכין בפנרים להתבסם כל־כך - עד שיגיע ל'שמחה' פזאת, שהוא בחינת 'חיים־נצחיים' הנ"ל, שהוא בחינת 'תכלית הבטול', ששם ה'גדלות' וה'ענוה' שניהם אחד, בחינת "במקום גדלותו" וכו', פנ"ל.

קא.

(לקוטי ה'לכות, נפילת אפים ד, ז)

"חַיֵּב אָנֵשׁ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרְיָא, עַד דְּלֹא יָדַע
בֵּין אָרוּר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרַדְכֵי" (מגלה ז):
- כִּי בְּפוּרִים, אִזְ עֵקֶר הַכְּנַעַת זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ,
שֶׁהוּא הָעֲצָבוֹת, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, ז):
"בְּעֲצָבוֹן תֵּאבְלָנָה". וְצָרִיכִין אִזְ לְהַעֲלוֹת
הַשְּׂמֻחָה מֵעֵמְקֵי הַקְּלָפוֹת - עַד שֶׁנִּזְכָּה עַל־
יְדֵי הַשְּׂמֻחָה, לְהַשִּׁיג בְּחִינַת הַתְּשׁוּעָה
הַיְכָלִיּוֹן, שֶׁעַל־יָדָם מְשִׁיגִין אִזְר הָאֵין־סוּף,
בְּבַחֲינַת (זִהְר נח סה.): "מְטִי וְלֹא מְטִי" - שֶׁזֶּהוּ
בְּחִינַת "תְּכַלִּית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְעָ" כַּנ"ל.

וְעַל־כֵּן "חַיֵּב אָנֵשׁ לְבִסּוּמֵי" - דְּהֵינּוּ:
לְהַשְׁתַּפֵּר בְּפוּרִים בְּשִׁבִיל שְׂמֻחָה,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קד, טז): "וַיִּיָּן יִשְׂמַח לְבָב
אָנוּשׁ". וְצָרִיכִין לְהַגְדִּיל הַשְּׂמֻחָה, עַד שֶׁיִּזְכָּה
עַל־יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת וְהַשְּׂמֻחָה שֶׁל פּוּרִים, לְבֹא
לְבַחֲינַת "תְּכַלִּית הַיְדִיעָה אֲשֶׁר לֹא נִדְעָ" -
שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת "עַד דְּלֹא יָדַע" וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר אַחֲיִזַּת הַטּוֹב וְהָרַע, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת
"בְּרוּךְ מְרַדְכֵי, וְאָרוּר הָמֵן" - עֵקֶר
אַחֲיִזַּתוֹ הוּא מִ"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" (בְּרֵאשִׁית
ב, ט"ז), שֶׁעֵקֶרוֹ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת (מְשָׁלִי טז, כח):
"נִרְגַּן מִפְּרִיד אֶלּוּף" - דְּהֵינּוּ: שֶׁמִּפְּרִיד בְּחִינַת
הַפְּתֵר, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֶלּוּף".

כִּי עֵקֶר אַחֲיִזַּת הָרַע, הוּא מֵהַעֲדָר הַיְדִיעָה
וְהַסְתָּרָתוֹ, שֶׁנִּמְשָׁךְ מִחֻמַּת רְבוּי־אוֹר
שְׂגוּרָם שְׂבִירַת־כְּלִים, שֶׁזֶּהוּ מִחֻמַּת שְׂאִינָם
כּוֹלְלִים הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר הַיְדִיעָה יַחַד.

וְעַל־כֵּן בְּפוּרִים - אִזְ צָרִיכִין לְהַשְׁתַּפֵּר, עַד
שֶׁיִּבְאוּ לִיְדֵי שְׂמֻחָה כְּזֹאת, עַד
שֶׁיִּזְכָּה לְבַחֲינַת "תְּכַלִּית הַיְדִיעָה" הַנ"ל,
שֶׁשֶׁם נִכְלָל הַרְדִּיפָה וְהַמְעַכְבֵּי יַחַד, שֶׁהֵם
הַיְדִיעָה וְהַעֲדָר־הַיְדִיעָה - שְׂנִיָּהֶם נִכְלָלִין

וְזֶה זֹכִיךְ עַל־יְדֵי שְׂתִית הַיֵּינ' בְּפוּרִים,
שֶׁהוּא בְּחִינַת "יֵינ הַמְּשֻׁמָּח" (בְּרֵכּוֹת לה.
יִמָּא עו: סְנֵהֲדִרִין ע. לְקוּטֵי־מוֹהֲרֵן ח"א יב, ד), שֶׁהוּא
בְּבַחֲינַת 'תְּחִיַּת־הַמַּתִּים', שֶׁאִזְ נִזְכָּה לְשִׁתוֹת
מִ"יֵינ־הַמְּשֻׁמָּר".

כִּי "יֵינ' יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (יִמָּא עו:): - הֵינּוּ: כְּשֶׁאֵין זֹכִיךְ
לְשִׁתוֹתוֹ בְּקִדְשָׁה, אִזְ נִמְשָׁךְ סְטְרָא־דְמוּתָא
חַס־וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי כג, לא): "אֵל
תָּרָא יֵינ' כִּי יִתְאַדָּם וְכוּ' אַחֲרֵיתוֹ כְּנָחַשׁ יִשְׁךְ
וְכַצְּפַעְנֵי יַפְרִישׁ", וּפְרַשׁ רַש"י: "שֶׁמִּפְּרִישׁוֹ
מִן הַחַיִּים".

וְעַל־כֵּן הַיֵּינ' מְבִיא שְׁנָה שֶׁהוּא אֶחָד
מִשְׁשִׁים בְּמִיתָה, כִּי "עֵקֶר פָּגַם
עֵץ־הַדַּעַת הָיָה עַל־יְדֵי הַיֵּינ'" (בְּרֵאשִׁית־דְּבָרָה יט,
ה), שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ, וְנִגְזַר
מִיתָה' עַל הָעוֹלָם.

אָבֵל כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְתַקֵּן חַטָּא אָדָם־
הָרֵאשׁוֹן, וְלְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת 'תְּחִיַּת־
הַמַּתִּים', וְאִזְ הַיֵּינ' בְּקִדְשָׁה, בְּבַחֲינַת
'הַתְּעוֹרְרוֹת־הַשְּׁנָה', בְּבַחֲינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ג, י):
"וְחַכְּךָ כִּיֵּינ הַטּוֹב וְכוּ' דוֹבֵב שְׁפָתַי יִשְׁנִים",
בְּבַחֲינַת (שֶׁבַת טז): "חֲמָרָא וְחַיִּי לְפּוּם רַבָּנָן" -
כִּי נִמְשָׁךְ עַל־יְדוֹ בְּחִינַת 'שְׂמֻחָה', שֶׁהוּא עֵקֶר
הַחַיִּים כַּנ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים קד, טז):
"וַיִּיָּן יִשְׂמַח לְבָב".

וְעַל־כֵּן בְּפוּרִים שֶׁאִזְ נִמְשָׁךְ הָאֶרֶת
מְרַדְכֵי, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ
בְּחִינַת 'תְּחִיַּת־הַמַּתִּים' - אִזְ הַיֵּינ' בְּקִדְשָׁה,
בְּבַחֲינַת "יֵינ הַמְּשֻׁמָּח", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּחִיַּת־
הַמַּתִּים', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'תְּכַלִּית הָעֲנוּהָ
וְהַבְּטוּלָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת "עַד דְּלֹא יָדַע", כַּנ"ל.

יחד, בבחינת "תכלית הידיעה אשר לא ידע", ושם נתבטל כל הרע לגמרי, כנ"ל.

וזהו בחינת: "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - כי שם אין שיד לומר 'טוב ורע', כי שם 'כלו אחד, בלו טוב, וכנ"ל.

קב.

(לקוטי הלכות, ברפת הריח וברפת הודאה ד, ל)

"חייב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז). כי ה'שכרות' הוא 'הסתלקות הדעת, ואז נשאר רק 'פחה המדמה' בבבלול גדול, פנראה בחוש: שה'שכור' אין לו 'דעת', והוא מבבלל מאד.

וכל-זה הוא מ'הסתלקות הדעת' ו'בבלול' המדמה, שמשם כל החלומות המבלבלין, ובבלול כל המשגעים, ובבלול של השכור, כמבאר בספרים.

אבל בפורים - אז זוכין להכניע 'זהמת הנחש' כל-כף, שמשם 'ברור' המדמה' - עד שעל-ידי ה'שכרות' של פורים, שהוא בחינת 'מדמה', זוכין להמתיק 'בבלול' המדמה' ב'ש'שו.

כי אז אין שליטה ל'זהמת הנחש', שהיא 'כלל הקלפות והסטרוא-אחרא, להתאחז בה'שכרות', שהוא 'בבלול' המדמה, להמשיך בפירות ואמונות כוזביות על-ידי-זה חסו-ושלום.

אדרבא: על-ידי ה'שכרות' של פורים 'עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי' וכנ" - ממתיק ומבטל פגם "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), שרצה לחקר

'שרש הטוב ורע' מהיכן נמשכין, שזהו עקר פגם בבלול-המדמה'.

ועכשו על-ידי ה'שכרות' של פורים, "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - ממתיקין ומתקנין זה הפגם, כי נמתק זה ה'מדמה' ב'ש'שו בפורים, מחמת שאז הוא עקר 'הכנעת המן-עמלק', שהוא 'זהמת הנחש'. וזוכין להמשיך אז 'אמונה שלמה' על-ידי ה'מדמה', שזהו עקר 'תקוף הנס של פורים'.

קג.

(לקוטי הלכות, ערובי-תחומין ד, יט)

"חייב איניש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז) - כי אז נתהפך ה'ירידה' ל'תכלית העליה', וזוכין לבחינת "שמחת עולם" (ישעיה לה, י), שהוא בחינת "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), שהוא בחינת 'השגה שלעתיד-לבא', שאז יהיה 'כלו תשובה', ואז יהיה נעשין מ'עוונות ישראל' - 'תורה' וכנ"ל.

וזה בחינת: "עד דלא ידע בין ארור המן" - שהוא בחינת כל ה'עוונות' שנמשכין מ'זהמת הנחש', בחינת (בראשית ג, יד): "ארור אתה" וכנ" - ל'ברוך מרדכי'. כי גם ה'עוונות' נעשים ב'זכיות', ונעשה מהם 'תורה', על-ידי ה'תשובה' - בחינת (ירמיה ג, כ): "ביום ההוא יבקש עון ישראל ואיננו".

קד.

(לקוטי הלכות, תשעה-באב ושר-תעניות ד, כו)

ועל-כן (מגלה ז): "חייב אנש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - כי ה'שכרות' אסור

תמיד, כי על-ידי ה'שכרות' יוכל לקלקל הרבה, כי ה'יין' הוא בחינת גבורות ודינים.

ומי שזוכה לשנות פראוי - אז מעורר שכלו על-ידי ה'יין', בבחינת (יומא עו): "חמרא וריחני פקחין" (היין והריח עשאוני פקח), בחינת (שם): "זכה, נעשה ראש", ואז ממתיקין הדינים על-ידי שתיתו, בבחינת (ערובין סה): "כל המתפתה בינו, יש בו מדעת קונו", כמובא בדבריו ז"ל (סימן כו תנינא).

אבל כששזתה יותר מדאי - נתעוררין חס-ושלום ה'גבורות' כל-כה, עד שאין לו כח לעורר שכל בזה' שימתיק דינים באלה, ועל-ידי-זה נתבלבל מחו ביותר, ויכול לקלקל הרבה חס-ושלום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל.

אבל בפורים - מאיר הארה גדולה ונפלאה, שהוא הארת מרדכי, כמובא בכתבים (פריי-עץ-חיים, פורים פ"ה), ואז נתעורר ומאיר שכל עליון וגבה בזה, שמאיר עד תכלית העשיה, שעל-ידי-זה נמתקין כל מיני דינים קשים שבעולם.

ועל-כן חיוב אז לשנות ולהשתפר - כדי שיעלה על-ידי השתיה, לשכל עליון וגבה מאד - כי אז יש כח להמתיק כל הדינים שבעולם, על-ידי השכל הגדול העליון מאד, שנתעורר על-ידי מצות ה'שכרות' של פורים, וכנ"ל.

קה

(לקוטי-הלכות, פורים א, ו)

"חיב אינש לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז): - כי צריך לעלות אז אל בחינת 'זכרון', בבחינת (דברים כד, ט): "זכור את אשר עשה לך

עמלק" - אל הגורל העליון, שרש הגורלות, ששם כלו טוב, ואין שום רע בכל, רק משם ולמטה מתפצלין שני הגורלות, שהם בחינת "ארור המן, וברוך מרדכי".

קו

(לקוטי-הלכות, פורים ד, ה)

ועל-כן "חיב לבסומי בפורי'א, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז): - כי שם הוא למעלה-מהדעת, ושם אין שיך לומר "ארור המן" וכו', כי שם הוא כלו טוב, למעלה מהמדות, למעלה מ'ימי טוב' ו'ימי רע'.

וזה בחינת סוד "פרה אדמה" (במדבר יט, ב) - שהוא בחינת חקה, למעלה-מהדעת, והוא "מטמא טהורים, ומטהר טמאים" - שאי-אפשר להבין זה הסוד, עד לעתיד שיתגלה ה'תורה-הגנוזה'.

קז

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה וחייה טהורה א, ה)

מי שהוא במדרגה גבה מאד מאד - אין מזיק לו 'שתית היין', ואדרבא: יכול לעשות בזה דברים גדולים, ולהשיג השגות גדולות.

כי מי שכבר הכניע לגמרי "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), וברר ה'טוב' מן ה'רע' לגמרי בלי שום שיור בכל - הוא יכול לשנות, כי אין לה'רע' שב'עץ הדעת טוב ורע', שהוא בחינת 'שכרות', שום אחיזה בו. ואזי אדרבא: הוא מברר ה'טוב', ועושה בזה דברים גדולים מאד כנ"ל.

וזה בחינת "שכרות שהתירו בפורים דיקא" - רק ב'פורים' התר ה'שכרות', כי אז הוא עקר הכנעת קלפת עץ הדעת

הנ"ל, כי אז הוא מ'פּלֵת הַמֶּן' שְׁאַחֲזָתוֹ שָׁם, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ רַז"ל (חלין קלט:): "הַמֶּן מִן הַתּוֹרָה, מִנֵּינִי? שְׁנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית ג, יא): 'הַמֶּן הָעֵץ' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן אֵז הוּא חַיִּיב לְהַשְׁתַּכֵּר - כִּי מֵאַחַר שְׁאֵז אֵין שְׁלִיטָה לְהָרַע שְׁב"עֵץ הַדַּעַת" כִּנ"ל, כִּי אֵזִי בְּפוּרִים הוּא הַכְּנַעְתּוֹ, עַל־כֵּן חַיִּיב גְּדוּל לְהַשְׁתַּכֵּר, כִּי עַל־יְדֵי ה'שְׁכָרוֹת' מְבָרְרִין ה'טוֹב' וּמְמַתִּיקִין ה'רָע' לְגַמְרֵי.

כִּי מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרָגָה גְּבוּהָה כִּנ"ל, שְׂיֻכַּל לְשִׁתּוֹת כִּנ"ל - הוּא מְרִים אֶת ה'מַחֲוִין' עַל־יְדֵי ה'יִין', עַד שְׁנִכְנַס עַל־יְדֵי־זֶה לְפָנָי וּלְפָנָיִם, שְׁשֵׁם 'כֵּלֹ טוֹב'.

וְזָהוּ בְּחִינַת (מְגִלָּה ז:): "חַיִּב אֵינֶנּוּ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכֵי" - כִּי דִּיקָא עַל־יְדֵי ה'שְׁכָרוֹת' הַנ"ל ב'פּוּרִים' כִּנ"ל, הוּא מַגִּיעַ לְבְּחִינַת 'לֹא יָדַע', שֶׁהוּא 'כֵּלֹ טוֹב' כִּנ"ל.

אָבֵל לֹאֹ כָּל אָדָם יְכוּל לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ בְּזָה, וְלֹא בְּכָל־זְמַן יְכוּל לְהַשְׁתַּכֵּר בֵּינָן חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֲפֹלוּ מִי שֶׁהוּא בְּמַדְרָגָה גְּבוּהָ - כִּי הַרְבֵּה גְּדוּלִים שֶׁהִיוּ בְּמַדְרָגָה גְּבוּהָ מְאֹד, נִכְשְׁלוּ בְּזָה, כְּמוֹבֵא בַּזֶּהר הַקְּדוּשׁ (וַיֵּרָא קי.), כִּי לָזֶה צְרִיךְ שִׁיְהִיָּה מְפֻלָּג בְּמַעֲלָה מְאֹד.

קח

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, בְּשׁוּר־בְּחֵלֶב ה, יט)

זָהוּ בְּחִינַת גְּדָל עֲצָם הַשְׁמַחָה שֶׁל פּוּרִים, שְׁשִׁמְחִים אֵז יוֹתֵר מִכָּל הַיָּמִים־טוֹבִים, וְכְמוֹ שֶׁהַזְּהִירוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְגִלָּה ז:): "חַיִּב אֵינֶנּוּ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכֵי" - שְׁחַיִּבִין לְהַשְׁתַּכֵּר וְלִשְׁמַח בְּפוּרִים, "עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכֵי".

שִׁיגִיעַ עַל־יְדֵי תַקְוָה הַשְׁמַחָה, 'לְמַעַלָּה' - מֵהַדַּעַת, לְתַכְלִית שְׂרֵשׁ הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה, בְּמָקוֹם שְׁאֵין שָׁם שׁוּם אַחֲזָה לְהָרַע כִּלְכֵּל, עַד שְׁאֵין שִׁיךְ שָׁם לֹאמַר "אַרוּר הַמֶּן וּבְרוּךְ מְרַדְכֵי".

כִּי בְּכָל מָקוֹם שִׁישׁ אַחֲזָה לְקַלְפָּה, אֲפֹלוּ אִם הוּא בְּמַעַלָּה הָעֲלִיוֹנָה, שְׁשֵׁם הַאֲחֲזָה שֶׁל הַקַּלְפָּה דָּק מִן הַדָּק - שִׁיךְ שָׁם לֹאמַר "אַרוּר הַמֶּן" - שֶׁהוּא דַּקּוֹת הַקַּלְפָּה הַנֶּאֱחָזֶת שָׁם, ו"בְרוּךְ מְרַדְכֵי" - שֶׁהוּא עֲצָם הַקְּדוּשָׁה בְּאֵמֶת.

אָבֵל מְרַדְכֵי עוֹלָה עַל הַכֵּל, עַד שֶׁזָּכָה לְבִטֵּל אַחֲזָת הַקַּלְפּוֹת עַד תַּכְלִית הַמַּעַלָּה, עַד שֶׁעָלָה לְמָקוֹם שְׁאֵין לָהֶם שָׁם אַחֲזָה כִּלְכֵּל, וְזָכָה לְהַמְשִׁיךְ הָאָרָה זֹאת לְעוֹלָם, לְדוֹרוֹת.

וְזָהוּ בְּחִינַת 'הָאֵרֶת פּוּרִים', שְׁצָרִיכִין לְשִׁתּוֹת וְלִשְׁמַח אֵז, עַד שִׁיעֲלָה לְשָׁם, לְבְּחִינָה הַנ"ל, שְׁשֵׁם אֵין שִׁיךְ "אַרוּר הַמֶּן" ו"בְרוּךְ מְרַדְכֵי", כִּנ"ל.

וּמִשָּׁם נִמְשַׁכֵּת הַשְׁמַחָה שֶׁל פּוּרִים, שְׁעַל־יְדֵי עֲצָם הַשְׁמַחָה הַנִּמְשַׁכֵּת מִשָּׁם, יְכוּלִין לְשַׁמַּח גַּם עִתָּהּ בְּגָלוּת הַפֶּר הַזֶּה בְּכִלְכֵּל, וְכֵן בְּפֶרְטִיּוֹת הַגָּלוּת, שֶׁהוּא גָלוּת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמַגְדֵּל הַהָאָרָה הַזֹּאת, יְכוּלִין לְשַׁמַּח כָּל הַנֶּפְשׁוֹת אֲפֹלוּ בְּתַקְוָה הַגָּלוּת.

קט

(לְקוּטֵי־הַלְכוּת, עֲבוּדַת־אֱלִילִים ג, יח)

זָה בְּחִינַת הַשְׁכָּרוֹת שֶׁל פּוּרִים, כְּמוֹ שְׁאַמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְגִלָּה ז:): "חַיִּב אֵינֶנּוּ לְבִסּוּמֵי בְּפוּרֵיָא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרוּר הַמֶּן לְבְרוּךְ מְרַדְכֵי".

כִּי 'שְׁכָרוֹת' הוּא בְּחִינַת 'שְׁנָה', בְּחִינַת 'הַתְּגַבְרוֹת־הַמְדָמָה' - כְּמוֹ שְׂרֵאִין בְּחוּשׁ: שֶׁהַשְּׂפֹר מִתְגַבֵּר בּוֹ 'בְּלִבּוֹל־הַמְדָמָה', וּמְדַבֵּר 'דְּבָרֵי־שְׁטוֹת' שֶׁבְּאִין מ'בְּלִבּוֹל־הַמְדָמָה'.

וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְהִתְרַחֵק מֵה'שְׁכָרוֹת' מְאֹד מְאֹד - כְּדֵי שֶׁלֹא יִתְגַבֵּר בּוֹ הַמְדָמָה, שֶׁמִּשָּׁם כָּל ה'הִתְאוּזֹת־רָעוֹת'.

אָבֵל ב'פּוֹרִים' שָׂאז 'הַכְנַעַת הַמֶּן־עַמְלֶק', 'הַכְנַעַת הָרַע־שֶׁבְּמְדָמָה' כְּלִכְּה, עַד שֶׁאִין ה'שְׁכָרוֹת' מְזַקֶּת כָּלֵל בַּיּוֹם הַזֶּה - אֲדַרְבָּא: עַל־יְדֵי ה'שְׁתִּיָה', מִתְקַנֵּין הַמְדָמָה שִׁיְהִי נִכְלָל בְּקַדְשָׁה, וּמִהַפְּכִין מֵרַע לְטוֹב. כִּי בְּפּוֹרִים נִכְנַע הָרַע־שֶׁבְּמְדָמָה' כְּלִכְּה, עַד שֶׁיִּכְוֹלִין עַל־יְדֵי רַבּוּי הַשְׁתִּיָה, לְהַפִּיךְ הַמְדָמָה' דִּיקָא, אֶל ה'קַדְשָׁה'.

כִּי 'יִוָּךְ', יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת, "זָכָה, מִשְׁמַחוּ. לֹא זָכָה, מִשְׁמָמוֹ" (יוֹמָא עוּ): וְהַכֵּל כְּפִי 'בְּרוּר־הַמְדָמָה'.

שְׁמִי שֶׁאִינוֹ זֹכָה לְבָרַר הַמְדָמָה מֵרַע לְטוֹב - אַזִּי "הֵיִן מִשְׁמָמוֹ", כִּי 'שְׁמָמוֹן' הוּא בְּחִינַת 'שְׁגֵעוֹן', בְּחִינַת 'בְּלִבּוֹל־הַמְדָמָה'.

אָבֵל מִי שֶׁזֹּכָה, דְּהֵינּוּ שֶׁכָּבֵר הַכְנִיעַ הָרַע־שֶׁבְּמְדָמָה' - אַזִּי "הֵיִן מִשְׁמַחוּ".

וְזֶהוּ בְּחִינַת ה'שְׁתִּיָה שֶׁל פּוֹרִים' - שָׂאז 'הַכְנַעַת־הַמְדָמָה' וְכוּ', וְאַזִּי הַשְׁמַחָה גְדוֹלָה מְאֹד עַל־יְדֵי־זֶה. וְעַל־כֵּן אַז הַשְׁתִּיָה בְּבְחִינַת "יִין הַמִּשְׁמַח".

וְזֶהוּ: "חַיֵּב אֵינֶשׁ לְבִסּוּמֵי בְּפּוֹרִיא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אַרְוֵר הָמֶן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי" - כִּי 'הָמֶן הָרַשָׁע' הוּא בְּחִינַת הָרַע־שֶׁבְּמְדָמָה' שֶׁכָּל הַמְדָרְגוֹת כֻּלָּם, כִּי הוּא מ'זַרַע עַמְלֶק' שֶׁהוּא כָּלֵל מִכָּל הָרַע וְהַקְּלָפוֹת שֶׁכָּל הַמְדָרְגוֹת כֻּלָּם, בְּבְחִינַת (בְּמְדָבֵר כַּד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֶק".

כִּי כָּל דְרָגָא וְדְרָגָא מִתְגַבֵּר וּמִתְפָּשֵׁט הַמְדָמָה, וְהָמֶן הָרַשָׁע' כָּלֵל מִכָּל הָרַע שֶׁכָּל הַמְדָרְגוֹת וְכוּ'. וְהוּא הַתְּגַבֵּר אַז עַל יִשְׂרָאֵל בְּהַתְּגַבְרוֹת גְּדוֹל מְאֹד.

כִּי 'בַח־הַמְדָמָה', שֶׁהֵם ה'קְלָפוֹת' שֶׁכָּל דְרָגָא - אֵינָם יְכוֹלִים לְהַתְּגַבֵּר, כִּי־אִם כְּפִי הַמְדָרְגָה שֶׁבְּקַדְשָׁה, וְאַזִּי יֵשׁ כַּח וּבְחִירָה בְּאָדָם לְהַתְּגַבֵּר כְּנֻגָה.

אָבֵל 'הָמֶן הָרַשָׁע', הִיָּה כָּלֵל מִהָרַע־שֶׁבְּמְדָמָה' שֶׁכָּל הַמְדָרְגוֹת, וְרָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכַח הָרַע שֶׁבְּמְדָרְגוֹת הַגְּבוּהוֹת מִמֶּנּוּ. וּבְיַד־אֵין כַּח בְּאָדָם שֶׁבְּמְדָרְגָה הַתַּחְתּוֹנָה, לְעַמֵּד כְּנֻגָה הַקְּלָפָה שֶׁבְּמְדָרְגָה הַגְּבוּהָ מִמֶּנּוּ, מִכָּל־שֶׁכֶּן כְּנֻגָה הַקְּלָפוֹת שֶׁבְּכַמָּה וְכַמָּה מְדָרְגוֹת הַגְּבוּהוֹת מִמֶּנּוּ.

וְהָמֶן הָרַשָׁע' יִמַח־שְׁמוֹ, שֶׁהוּא הָרַע שֶׁכָּל הַמְדָרְגוֹת, רָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכַח הָרַע שֶׁכָּל הַמְדָרְגוֹת שֶׁהִיָּה כָּלֵל מֵהֶם. וְעַל־כֵּן הִיָּה בְּלִתֵּי אֶפְשָׁר לְעַמֵּד כְּנֻגָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קכד, ב): "לוֹלִי ה' שֶׁהִיָּה לָנוּ בְּקוּם עָלֵינוּ אָדָם". וְדָרְשׁוּ רַז"ל (מְגִלָּה יא,): "וּמִנּוּ? הָמֶן".

וְעַל־כֵּן רָצָה "לְהַשְׁמִיד וּלְהַרְגוֹ וּלְאַבֵּד אֶת כָּל הַיְּהוּדִים, מִנְעַר וְעַד זָקֵן" וְכוּ' (אֶסְתֵּר ג, יג) - כִּי רָצָה לְהַתְּגַבֵּר כְּנֻגָה כָּל יִשְׂרָאֵל מִגְּדוֹל וְעַד קָטָן, מִחֲמַת שֶׁהִיָּה כָּלֵל מִהָרַע שֶׁכָּל הַמְדָרְגוֹת, וְכֵן הוּא כָּל דְּיוֹר וְדוֹר.

וְזֶהוּ תְּקוּף הַנֶּס הַנִּפְלָא וְהַנּוֹרָא מְאֹד שֶׁל פּוֹרִים, כְּמִבְּאֵר בְּכָל הַסְּפָרִים מִתְּקוּף נִפְלְאוֹת הַנֶּס הַגְּדוֹל הַזֶּה הַגְּדוֹל מִכָּל הַנֶּסִּים, וְ"כָל הַמוֹעֲדִים בְּטָלִים וַיְמִי הַפּוֹרִים לֹא נִבְטָלִים" (מְדָרֵשׁ מִשְׁלֵי פ"ט) - כִּי אַז הִיָּה בְּלִתֵּי אֶפְשָׁר לְעַמֵּד כְּנֻגָה הָמֶן, מִחֲמַת שֶׁהַתְּגַבֵּר כְּנֻגָה כָּל אֶחָד בְּתִקְוַף הָרַע שֶׁכָּל הַמְדָרְגוֹת.

על-פן חמל השם-יתברך על ישראל, ועשה להם גם נפלא, על-ידי ששלח להם אז מושיע ורב, את מרדכי היהודי שהיה ההפך מ'המן', כי היה כלול מקדשת התגלות הגונין על-אין שבכל המדרגות, בלן, ועל-פן היה לו פח להכניע את קלפת המן שהוא הרע שבמדמה' שבכל המדרגות וכו'.

ועל-פן נתן לו השם-יתברך פח להכניע ולהשפיל את המן הרשע' ימח-שמו, ולהציל כל אחד ואחד מישראל מידו, מקטן ועד גדול.

כי כמו ש'המן' מתגבר בכל דור בנגד כל אחד מישראל, אפלו בנגד הקטן במעלה, הוא מתגבר בנגדו בכח הסתות ופתויים ודמיונות ומניעות ובלבולים בלי שעור, הנמשכין ממדרגות הגבוהות ממנו הרבה הרבה.

כמו-כן שולח השם-יתברך בכל דור, 'צדיק' שהוא בחינת מרדכי, שכלול מכל המדרגות שבקדשה, שיש לו פח להאיר אפלו בהפחות-שבפחותים - הארה נפלאה ועצומה מאד מאד, הנמשכת ממדרגות גבוהות ממנו הרבה מאד.

ועל-ידי-זה הוא מצילו מ'קלפת המן' שרוצה להתגבר בנגדו בכח הקלפות הגבוהות ממדרגתו וכו'.

כי 'קדשת הצדיקים' הגבוהים במעלה, בחינת מרדכי - עולה למעלה על כל המדרגות, עד תכלית הקדשה, ששם מתבטלת ה'קלפה שבמדמה' לגמרי. כי בבר שברו הקלפות שבכל דרגא ודרגא, עד שכבר נכללו בתכלית תכלית הקדשה העליונה, ששם הוא בטול כל הקלפות לגמרי.

וזה בחינת 'קדשת מרדכי היהודי, כנ"ל. וזאת ההארה מתגלה בפורים.

וזה בחינת: "חייב אינש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - דהינו: שמגדל השמחה, יעלה למדרגה גבה כל-כך, עד שיאיר בו הארת פורים, שהוא הארת מרדכי - בשרשו העליון, ששם אין שום קלפה ורע שבמדמה לגמרי, ועל-פן אין שיך שם לומר "ארור המן וברוך מרדכי".

כי בכל המדרגות שיש שם 'קלפה וקדשה', בחינת המן ומרדכי - שיך לומר "ארור המן" שהוא ה'קלפה', ו"ברוך מרדכי" שהוא ה'קדשה'.

אבל ב'שרש הקדשה העליונה' - שם בטול המדמה והקלפה לגמרי, ושם אין שיך כלל "ארור המן וברוך מרדכי", מחמת ששם 'כלו קדש', 'כלו טוב'.

וזהו בחינת הארת פורים, שהוא הארת מרדכי, שהוא אור גדול ונורא מאד, שאינו מאיר בשום יום-טוב פיאם בפורים, כמבאר בכתבי-האריז"ל (פרי-עץ-חיים פ"ה).

הינו כנ"ל - כי זה האור, כלול מהקדשה שבכל המדרגות, עד תכלית הקדשה העליונה, ששם בטול הקלפה לגמרי. וזהו: "עד דלא ידע" וכו' - כי שם 'כלו טוב', וכו'.

ק"י

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, כב)

זהו בחינת ה'שכרות של פורים', כי "אז צריכין שתהיה השתיה מרבה מאכילה", כמובא בפונות (פרי-עץ-חיים, פורים פ"ו) - כי 'יין' בחינת גבורות קדושות, בחינת 'ראה-עלאה', שהוא עקר השיר והשמחה,

בְּחִינַת (בְּרִכּוֹת ל.ה.): "אֵין אֹמְרִים שִׁיר אֶלָּא עַל הַיּוֹן - הַמְּשַׁמַּח 'אֱלֹהִים' וְאֲנָשִׁים".

כ"י יו"ד יש בו שתי בחינות, "זכה - נעשה ראש. לא זכה - נעשה רש" (יומא עו:).

"רש" - הינו ענינות ואביונות, בחינת עני מן הדעת" (נדרים מא.), בחינת 'יראות הנפולות'.

אבל "זכה, נעשה ראש" - בחינות 'מחין ודעת גדול', שהוא בחינת 'יראה-עלאה הנ"ל, שהוא עקר בחינת 'יון', בחינת 'כוס של ברכה', שהוא בחינת 'מלכות', בחינת "מזרא מלכות" (אבות פ"ג מ"ב).

ועל-כן בפזרים שמאירה 'יראה נפלאה מאד' - מצוה להרבות בשתיית 'יון המשמח', שהוא בחינת 'יראה-עלאה הנ"ל'.

וזהו (מגלה ז:): "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" - ואיתא בפזרות (פרי-עץ-חיים, פזרים פ"ו): "כדי שיוכל להשפיע איזה הארה גם להניצוץ שבקלפות וכו'", עין-שם.

כ"י בפזרים מאירין ה'יראה נפלאה, לכל ה'ניצוצות' הרחוקים מאד מאד, אפלו המנחים בעמקי עמקי הקלפות, גם להם שולחין ריח הטוב והנפלא של ה'יראה-עלאה הנ"ל - כדי להחיות ולהשיב אותם גם-כן, כי הוא יתברך "חושב מחשבות לבל ידח ממונו נדח" (שמואל-ב יד, יד), כידוע.

ק"א.

(לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרע ג, טו)

"ח"ב איניש לבסומי בפזריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז:)

- זה בחינת 'מקיפים העליונים', ששם הידיעה והבחירה פלו חד, ושם 'פלו טוב', ושם הוא בחינת "דלא ידע" וכו'. ואי-אפשר להשיג זה השכל עכשו. ובפזרים צריכין להשתכר, עד שיעלה ויגיע עד שם.

מאד, ונמתקין כל הדינים בשרשו, ונכללין 'מאורי-אש' ב'מאורי-אור'.

ועל-כן צריכין להתבסם בפזרים - עד שיכניעו ה'מאורי-אש' למטה לגמרי, שהם בחינת "ארור המן" - עד שיעלה לשרש העליון, ששם אין שיף לומר "ארור המן" כלל. כי שם למעלה בשרשו העליון, נכללין ה'מאורי-אש' ב'מאורי-אור'.

אך לזה אי-אפשר להגיע, כי-אם על-ידי שתייה של פזרים, שאז השתייה מצוה, ואז היין בבחינת (יומא עו:): "זכה נעשה ראש", 'ראש' דיקא, בחינת "ראש בית" (תקוני-זהר יח: כד.).

שעל-ידי ה'שתייה של פזרים, מתגבר בחינת ה'ראש דקדשה', עד שנתבטל ונופל לגמרי בחינת ה'ראש כל חוצות', שנופל כל הרע, ומעט האמת שהיה פבוש שם בגלות, עולה ונכלל בשרשו.

ואז אין יודעין "בין ארור המן, לברוך מרדכי" - כי בשרש אין שיף שם 'ארור' כלל, "כי שם צוה ה' את הברכה" (תהלים קלג, ג), והכל ברוך ומברך שם; "יהי שם ה' מברך מעתה ועד עולם" (שם קיג, ב), אמן סלה.

ק"ב.

(לקוטי-הלכות, אפוסטרופוס ב, ח)

"ח"ב איניש לבסומי בפזריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגלה ז:)

- זה בחינת 'מקיפים העליונים', ששם הידיעה והבחירה פלו חד, ושם 'פלו טוב', ושם הוא בחינת "דלא ידע" וכו'. ואי-אפשר להשיג זה השכל עכשו. ובפזרים צריכין להשתכר, עד שיעלה ויגיע עד שם.

ועקר ה'שכרות של פזרים' הוא בין (רש"י שם, דבור-המתחיל 'לבסומי') - זה בחינת (ערובין סה. סנהדרין לח.): "נכנס יין יצא סוד". כי מובא במאמר הנ"ל (לקוטי-מוה"רן ח"א כא): כי "יין לארמא קלא" [טבע היין להשמיע קול כששופכים אותו] (זהר שמיני לט.).

וזה בחינת 'שתית היין של פזרים' - זה בחינת 'השבעים קולות' (המבאר שם בתורה כא), שמעוררים אותן על-ידי היין, שהוא בחינת 'לארמא קלא', ועל-ידי-זה נתגלין ה'מחין', בבחינת "נכנס יין יצא סוד".

כי "יין נתן בשבעים אותיות" (ערובין וסנהדרין שם) [בגימטריא. רש"י] - זה בחינת 'שבעין קליו' הנ"ל, ועל-ידם יוצא ונתגלה ה'סוד', הינו: ה'מחין' וה'מקיפים' שמשיגים על-ידי בחינת היין של פזרים, שהוא בחינת 'שבעין קליו' הנ"ל, שעל-ידם נולדין ונתגלין ה'מחין' וה'מקיפים' שהיו מתחלה בסוד, בבחינת העלם.

- עניני השמחה והצחוק בפזרים -

קיג.

(לקוטי-הלכות, תפלין ו, ל)

"באתי לגני אחתי כלה, אריתי מזרי עם בשמי (שיר-השירים ה, א). "מזרי עם בשמי" - זה בחינת 'מרדכי ואסתר'.

"מזרי" - זה בחינת 'מרדכי - מר דרור' (שמות ל, כג; תפלין קלט:).

"עם בשמי" - זה בחינת 'אסתר' "שנקראת הדסה" (אסתר ב, ז; מגלה י:).

"אכלתי יערי עם דבשי" - פרש רש"י: "שקבל מה שאינו ראוי עם

הראוי". - זה בחינת 'שמחת-פזרים', שהשם-יתברך מקבל באהבה כל מה שעושין ישראל מחמת 'שמחת-פזרים', אף-על-פי שיש בהם עניני 'צחוק ודרד-שטות' שנראה פאינו ראוי - אף-על-פי-כן השם-יתברך מקבל הכל באהבה, מחמת שעושין זאת מחמת 'שמחת פזרים' הגדולה מאד.

ואז אומר השם-יתברך (שם): "אכלו רעים, שתו ושכרו דודים" - כי השם-יתברך בבכי-כול בעצמו מבקש את ישראל: "שיאכלו וישתו בשמחה ולא יתבישו עוד", וכנ"ל.

קיד.

(לקוטי-הלכות, נפילת-אפים ד, הו)

עקר 'מצות פזרים' הוא: לשמח בכל עת, לשמח את-עצמו בכל מיני שמחה, כמו שכתוב (אסתר ט, כב): "לעשות אותם ימי משתה ושמחה", וכמו שנוהגים כל ישראל לשמח בכל מיני שמחות בפזרים, שזהו עקר מצות פזרים.

כי עקר הכנעת ה'סטרא-אחרא', שהוא 'זהמת-הנחש', הוא בפזרים - כי אז מכניעין 'קלפת המן-עמלק', שהוא עקר 'זהמת-הנחש', שנמשך על-ידי 'חטא עץ-הדעת', שממשם אחיזת 'המן הרשע' ימח-שמו, כמו שאמרו רז"ל (תפלין קלט:): "המן מן התורה מנין, שנאמר (בראשית ג, יא): "המן העץ" וכו'.

נמצא: שהמן הרשע ימח-שמו, הוא בחינת פגם "עץ הדעת טוב ורע" (שם ב, טיז) - שעל-ידי-זה נמשך 'זהמת-הנחש'.

ועקר 'זהמת המן', 'זהמת-הנחש' - הוא בחינת 'עצבות ומרה-שחורה', שמתגברים בכל עת על ישראל, ואינם

לעשות איזה מצוה, אשר אנו זוכים ברגע
קלה של עשיית המצוה, להיות נכללים בהשם-
יתברך באור האין-סוף ברוך-הוא וכו' וכו'.

ואין להאריך בזה לאחינו בני-ישראל,
מאמינים בני מאמינים, כי החכם יבין
מדעתו, בפה יש לו לשמח בשעת עשיית כל
מצוה ומצוה!

וזוה עקר בחינת 'פורים', שהוא בחינת
'עשיית המצוה בשמחה' - כי אז
שמחים כל ישראל בשמחה גדולה מאד, עד
אין-סוף ואין תכלית.

כי 'המן' ז'המת-הנחש', הוא בחינת
'עצבות' כנ"ל - כי 'המן' בגימטריא
'צ"ו' עם הכולל, שהוא בחינת תקוף הקלפות
שבעשייה, כמבאר בפונות (פרי-עץ-חיים, פורים
פ"ה), כי "אין צו אלא עבודה-זרה" (סנהדרין
נז:).

הינו: שעקר בחינת 'צו', שהוא בחינת
'כלליות צווי המצות' - הוא בשביל
להכניע ה'עבודה-זרה', שהם ה'כפירות',
שהם בחינת 'המן' שעולה 'צ"ו' עם הכולל
- שהוא בופר בעשיית המצות, ובודה עליהם
טעמים של שקר.

ועל-כן עקר קטרוגו והתגרותו הוא
בהשמחה של המצות, כי אינו
מניח לשמח בשום מצוה, מחמת שמכניס
כפירות שהם טעמים של שטות בשביל
עסקי עולם-הזה חסו-שלום וכו'.

ומחמת קנאתו של המן במרדכי וישראל,
שראה שהם חזקים כל-כך
בעשיית מצותיהם, ועושין אותם בשמחה
גדולה ובמסירת נפש - על-ידי-זה נתקנא
בהם מאד, עד שרצה להעבירם מן העולם
חסו-שלום.

מניחים אותם לשמח, כי עקר הסטרא-אחרא
הוא עצבות, כנ"ל, שזה נמשך מ'פגם עץ-
הדעת', בחינת (שם ג, ז): "בעצבון תאכלנה"
שנגזר אז, בחינת (שם ג, ז): "ויתעצב אל לבו"
הנאמר ב'דור-המבול'.

כי עקר ה'קדשה' הוא 'שמחה', דחינו:
לשמח בהשם-יתברך, כי מי שיש לו
אמונה שלמה בהשם-יתברך, בודאי ראוי לו
לשמח תמיד בהשם-יתברך וכו'. ו'המן'
ועמלק' שהם בחינת 'המחקרים והפופרים' -
מהם נמשך עקר 'העצבות והמרה-שחורה'.

כי עקר ה'שמחה', היא 'שמחת המצות',
בחינת (תהלים יט, ט): "פקודי ה' ישירים
משמחי לב" וכו' - היש שמחה גדולה מזו?

כי זה כל אדם יכול להבין, שבעולם הזה
אין שום שמחה בעולם, כי "מה יתרון
לאדם בכל עמלו שיעמל תחת השמש"
(קהלת א, ג) וכו', ועל-זה נאמר (קהלת ב, ב):
"ולשמחה מה זה עשה".

ועל-כן אלו המחקרים והפופרים - אין
להם שום שמחה אמיתית כלל
וכו'. ולדבריהם הרעים והזרים והמרים
והמטנפים - בודאי אין לשמח בשום מצוה
חסו-שלום, מאחר שתכלית המצוה היא
בשביל תקון זה העולם וכו'.

ואין צריכין לחזר לסתר שטותים ושקרים
ודברים בדויים כאלה, שהם הם עקר
האפיקורסות והכפירות, שפופרים בתורת
משה לגמרי וכו' וכו'.

ואנו בני-ישראל, אשר השם-יתברך הבדילנו
ברחמיו מן התועים והפופרים האלה
שהם בודאי מן הערב-רב - מה טוב חלקנו
ומה נעים גורלנו וכו', בפה וכפה יש לנו
לשמח בכל-עת, ובפרט כשאנו מגיעים

לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְעַקֵּר הַשְּׂמֵחָה אִי־אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת בִּי־אֵם עַל־יְדֵי מְלִי דְשִׁטּוֹתָא."

כְּמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפִּיו ז"ל שֶׁאָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן: "סַע הָאֵט אַ פְּנִים, אִז מָע קַעַן מְעַר נִיט פֶּרִיילִיךְ זַיִן, נָאֵר מִיט נֶאֱרִישׁ מֵאֲכִין זִיךְ" [יש פנים, שא־אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, בִּי־אֵם עַל־יְדֵי מְלִי דְשִׁטּוֹתָא], וְכֵן דְּבַר עוֹד מִזֶּה כְּפֹה פְּעָמִים.

וְזֶהוּ הָעֵנִין מֵה שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִין כָּל הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הַמְּפָרְסָמִים שֶׁהָיוּ בְּיָמֵינוּ: שֶׁעַל־פִּירֵב הָיָה לָהֶם אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ כְּמוֹ 'בְּדַחְנִים', וְהָיוּ עוֹשִׂים לְפָנֵיהֶם כָּל מִינֵי צְחוּק וְשִׁטּוֹת בְּמִפְרָסָם - וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל שִׂמְחָה.

כִּי אֵין דְּבַר מְזִיק לְעִבּוּד־תְּהִשָּׁם כְּמוֹ הָעֲצָבוֹת, כְּמוֹבָא בְּכָל הַסְּפָרִים־הַקְּדוּשִׁים, וּמִגְדֵּל מְרִירַת וְצָרוֹת הַגְּלוּת הַמֵּר הַזֶּה בְּגוֹף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן, אִי־אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, בִּי־אֵם עַל־יְדֵי מְלִי דְשִׁטּוֹתָא דִּיקָא כְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת "מְלִי דְבְּדִיחוּתָא" שֶׁהָיוּ נוֹהֲגִים הַתְּנָאִים וְאִמּוֹרָאִים הַקְּדוּשִׁים קִדְּם הַלְּמוּד (שְׁבַת ל: פְּסָחִים קיז.) - פְּדֵי לְבוֹא לְשִׁמְחָה עַל־יְדֵי מְלִי דְבְּדִיחוּתָא, שֶׁהֵם מְלִי דְשִׁטּוֹתָא דִּיקָא.

וְזֶהוּ בְּחִינַת מֵה שֶׁכְּתוּב בְּזֶה־הַקְּדוּשׁ (וַיִּקְרָא דָף מ:): "שָׂרֵב הַמְּנוּנָא סְבָא, הוּהוּ מְסִדֵּר קָמִי חֲבֵרְיָא, פֶּרְקָא דְמְלִי דְשִׁטּוֹתָא" - הֵינּוּ כְּנ"ל.

כִּי עַקֵּר 'גְּלוּת יִשְׂרָאֵל' שֶׁהוּא 'גְּלוּת הַשְּׂכִינָה' - הוּא מֵה שֶׁהָעֲצָבוֹת, שֶׁהֵם הַסְּטְרָא־אֲחָרָא וְהַקְּלָפוֹת, מִתְּגַבְּרִין עַל יִשְׂרָאֵל, וְאֵינָם מְנִיחִים אוֹתָם לְשִׂמְחָה בְּהִשָּׁם וּבְתוֹרַתוֹ הַקְּדוּשָׁה.

וּמִחֲמַת שֶׁעַקֵּר קִנְיָתָם הוּא בְּה'שִׁמְחָה שֶׁל הַמְּצוּה', כִּי עַל 'גּוֹף הַמְּצוּה' הֵם יְכוּלִים לֹאמַר חֲסִי־וְשָׁלוֹם: "שֶׁהוּא נִימוּס חֲסִי־וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאֵר נִימוּסֵי הָעִבּוּ"ם חֲסִי־וְשָׁלוֹם". אָבֵל מֵאַחַר שְׂרוּאִים שִׁיִּשְׂרָאֵל מוֹסְרִים נִפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת־הַשֵּׁם בְּשִׁמְחָה גְּדוּלָה בְּשִׁבִיל עֲשִׂית הַמְּצוֹת וְכו', וְכָל יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים שִׂמְחִים בְּמִצְוֹתָם, וּבְזֶה מִתְקַנָּא הָמֵן שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'בּוֹפְרִים' - בְּיוֹתֵר.

וְעַל־כֵּן בְּפוּרִים, שֶׁאִז נִכְנַע הָמֵן־עַמְלֵק, שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'בּוֹפְרִים' הַנ"ל - אִז עַקֵּר הַמְּצוּה הוּא 'שִׁמְחָה' - כִּי זֶה עַקֵּר הַכְּנַעְתּוֹ, כְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת גְּדֵל הַפְּלָגַת הַשְּׂמֵחָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁנוֹהֲגִים כָּל יִשְׂרָאֵל בְּפוּרִים, לְהַרְבוֹת אִז בְּשִׁמְחָה גְּדוּלָה מְאֹד, וְעוֹשִׂים אִז כָּל מִינֵי צְחוּק וְשִׁחוּק, בְּשִׁבִיל לְהַרְבוֹת הַשְּׂמֵחָה - כִּי עַקֵּר מְצוֹת פּוּרִים הוּא ה'שִׁמְחָה' כְּנ"ל - וְעַל־כֵּן עוֹשִׂים כָּל מִינֵי שִׁחוּק וּמְלִי דְשִׁטּוֹתָא, וְעוֹשִׂים אִז מְעַשֶּׂה שְׂכָרוֹת וְשִׁטּוֹת בְּשִׁבִיל ה'שִׁמְחָה'.

כִּי אֵיִתָּא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּכֹמָה מְקוּמוֹת, כְּמָה אִזְהָרוֹת גְּדוּלוֹת: "שֶׁצְרִיךְ הָאָדָם לְהַרְגִיל אֶת־עַצְמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד". וְאֵיִתָּא בְּדַבְּרֵי־הַקְּדוּשִׁים (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן ח"ב כד; ח"ב מח; חֵיִי־מוֹהֲר"ן תַּקצג): "שֶׁאִי־אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, בִּי־אֵם עַל־יְדֵי מְלִי דְשִׁטּוֹתָא דִּיקָא - שֶׁעוֹשִׂין עַצְמָן כְּשׁוֹטָה, וּמְשַׁמְחִין אֶת־עַצְמָן בְּמְלִי דְשִׁטּוֹתָא.

כִּי מִחֲמַת שֶׁטְּבַע הָאָדָם נִמְשָׁךְ אַחַר הָעֲצָבוֹת מְאֹד, כִּי כָּל אָדָם מְלֵא יִסּוּרִים וַיְגוּנוֹת, כִּידוּע לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, עַל־כֵּן צְרִיכִין לְהַכְרִיחַ אֶת־עַצְמוֹ בְּכָל הַפְּחוֹת

ועל-כן עכשו בגלות, שעקר הגלות היא: "שהשמחה נפלה למטה בגלות", ומשם נמשך כל השמחה של העכו"ם והרשעים ההולכים בשרירות-לבם, אשר באמת הם רחוקים משמחה אמיתית וכו', אך כל השמחה שיש אצלם, נמשך רק מבחינת גלות השכינה, שהיא שמחתן של ישראל, שהוא עכשו בגלות, ומשם נמשך ניצוצי השמחה שנפל אצלם בגלות, ומשם כל שמחתם לפי שעה וכו' וכו'.

ועל-כן מחמת שעכשו השמחה בגלות היא מלבשת ב'מלין דעלקא, שהם 'מלין דשטותא' - על-כן מי שרוצה לבוא לשמחה, לשמח בקדשת יהדותו, במה שזכה להיות מזרע ישראל ולא עשני גוי - אי-אפשר לבוא לשמחה, בי-אם על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא - כי לשם נפלה השמחה, מחמת גלות-השכינה, שהוא שמחתן של ישראל, כנ"ל.

ועל-כן איש הישראלי כשמשמח את-עצמו על-ידי 'מלי דשטותא' - אזי נעשה מזה תקון גדול, בחינת 'עלית ניצוצי השכינה' מגלותה - מאחר שהוא בא ל'שמחה' על-ידי 'מלי דשטותא' אלו.

כי תבך כשאיש ישראלי הוא בשמחה - תבך חזרה ועלתה השמחה למקומה ושרשה, שהיא אצל ישראל, ששם שרש השמחה האמתית וכו' וכו'.

וזה בחינת (תהלים לד, א): "לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך" וכו' וכו'. כי 'דוד' הוא בחינת 'מלכות' דקדשה, שהיא בחינת ה'שכינה', שהיא שמחתן של ישראל, כנ"ל; ו"דוד המלך עליו-השלום, הוא ברחא דמלכא" (זהר משפטים קז, א), וכו'.

ועל-כן בעת שבא ביד הפלשתים בגלות, ותפסו אותו, והביאוהו לפני אבימלך ורצו לנקם בו, וראה דוד שאי-אפשר להתגבר עליהם ולצאת מהם בי-אם על-ידי שמחה, שעל-ידי-זה עקר ההתגברות על הקלפות והסטרוא-אחרא שהם בחינת 'עצבות' כנ"ל וכו'.

על-כן חנן השם אותו בעצה הזאת: שעשה עצמו כשוטה ממש, ועשה מעשה שטות ושגעון ממש, והוריד רירו על זקנו, "ויתו על דלתות השער" וכו' (שמואל-א כא, יד).

ועל-ידי-זה נמלט מידם - כי על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא, באים לתוך 'שמחה', שעל-ידי-זה נצולין מהם, כי עקר ההתגברות עליהם הוא על-ידי 'שמחה', ואי-אפשר בגלות לשמח, בי-אם על-ידי 'מלי דשטותא' דיקא, כנ"ל.

וזהו בחינת 'שמחת-פורים' - שעושין אז כל מיני 'שחוק ומלי-דשטותא' בשביל 'שמחה' - כי עקר ה'שמחה', הוא על-ידי 'מלי-דשטותא' דיקא, כנ"ל.

קטו.

(לקוטי-הלכות, ערוגי-תחומין ד, ייא)

וזהו בחינת כל מיני הצחוק ושחוק שעושין בפורים (רמ"א ארח-חיים סימן תרצו), לרמז: שאז ב"מי הפורים האלה" - מעלין כל מיני 'ירידות וקטנות', הכל נתהפך עכשו ונעשה מזה 'תורה', כי ה'ירידה' נתהפך ל'עליה', בבחינת "ירידה תכלית העליה".

כי הצדיק הגדול שיש לו דעת גדול, הוא מוריד עצמו לפעמים בכונה לעניני 'קטנות ומלי-דשטותא', בבחינת (מנחות צט, א):

"בטולה של תורה זהו קיומה", וכמבאר מזה בדברי רבנו ז"ל במקום אחר (ח"ב עח, התורה של 'פראסטיק').

וזהו גם כן בחינת 'ירידה שקדם העליה' - שמהמת שרואה שמחו נתיגע, ואינו יכול עוד לילך במחו יותר - אזי הוא מרח להוריד עצמו לעניני 'קטנות ומילי-דשטותא', וכיוצא. וכמוכא בזהר-הקדוש (תזריע מז:): "ברב המנונא סבא, דהווי מסדרין קמיה תלת פרקי מילי דשטותא" [שהיו מסדרים לפניו שלשת פרקי דברי שטות].

ואחר-כך על-ידי בחינת 'ירידה' - זוכה לתכלית העליה, בבחינת 'ירידה תכלית העליה', בחינת 'בטולה של תורה זהו קיומה', כמו שדרשו רז"ל (תמורה יד:) על פסוק (תהלים קיט, ככו): "עת לעשות לה' הפרו" תורתך וכו'. וזהו בחינת 'פנורים', כנ"ל.

ועל-שם-זה נקרא 'פנורים' - כי אז עושין כל מיני 'שחוק וקטנות ומילי-דשטותא'. כי אז זוכין לתכלית העליה, להשגה והארה עצומה מאד מאד - הארת מרדכי היהודי, שהארתו שגבה מאד, ואז נתהפכין כל ה'ירידות', וכל ה'בטולים', וכל 'מילי דשטותא' - לתכלית העליה, כנ"ל.

וזה בחינת שם 'פנורים' "על שם הפור" (אסתר ט, כו), לשון "הפרו תורתך" - כי השרש של מלת 'פנורים', והשרש של מלת 'הפרו', הם שרש אחד וכו'.

כי עקר ענין 'פנורים', הוא בבחינה זו, בבחינת 'ירידה תכלית העליה', בחינת (ישעיה מג, ו): "והמכשלה הזאת תחת ירךך" - "אלו דברי-תורה, שאין אדם עומד עליהם,

אלא אם-כן נכשל בהם" (גטין מג.) - שזהו בחינת "עת לעשות לה' הפרו תורתך", כנ"ל.

קטז.

(לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרעג, יא - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עח, 'בענין הנהגת הפשיטות')
"מרדכי הוא בגימטריא (שמות לד, ו; במדבר יד, יח): "זרב חסד" (מחברת-הקדש להאריז"ל, פנורים; לקוטי-מוהר"ן ח"א ס) - כי הוא 'חסד גדול מאד', שהוא בחינת "תורה-הנעלמת" (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עח), שתמיד התורה הזאת בהעלם, ועכשו בפנורים נתגלה האור הגדול הזה.

ועל-כן "נוהגין ישראל בפנורים לעסק במילי-דשטותא" בכמה מיני ענינים.

ולכאורה הדבר תמוה: כי הלא בפנורים נתגלה אור קדשה גבה מאד, ומדוע עוסקין אז בדברים פשוטים, במילי-דשטותא, ומבטלין מדברי-תורה?

אך באמת: "מנהג ישראל תורה", והם עושים הכל "יפה בעתו" (קהלת ג, יא) - כי אז נתגלה אור גדול כזה, בחינת 'מרדכי', שהוא בחינת ה'חסד-הנם שהיה מקים העולם קדם מתן-תורה, שעל-ידי ה'חסד הזה, מחיין עצמן בעת שבטלין מדברי-תורה, כי הוא בחינת 'תורה-הנעלמת'.

כי בכל דבר שבפעולם נעלם תורה, כי הכל נברא "בעשרה מאמרות", שבהם נעלמין העשרת-הדברות, כמבאר שם בהתורה הנ"ל.

ועל-כן אז בפנורים, הכל יכולין להתקרב להשם-יתברך, אפלו הרחוקים מאד - כי אז נתגלה ה'חסד-הנם הנ"ל, שהצדיק מקבל ממנו בעת שבטל מן התורה,

נותנין לו" - זה בחינת 'אוצר-מתנת-חנם'
שנתגלה אז לכל, ועל-כן "כל הפושט ידו
לטל, נותנין לו מתנת-חנם".

- הענין שמשנין עצמם בפזרים -

ק"ז

(לקוטי-הלכות, קרחה וכתבת-קעקע ג, כב)

וזה בחינת מה שמשנין עצמם בפזרים,
ומלבישין את פניהם, ומדמין עצמן
לאמה אחרת, לישמעאל או לעבו"ם אחר
וכיוצא בזה - זה בחינת (יבמות סה:): "משנין
מפני דרכי השלום".

כי בשצריכין להרבות שלום - צריכין
לפעמים לשנות ולהתנהג ברמאות
למען השלום, וצריכין לשנות פניו לכמה
גונין, לכל אחד ואחד כפי רצונו בשביל
השלום.

וזה בחינת (תהלים יב, ט): "כרם זלת לבני
אדם", ודרשו רז"ל (ברכות ו:): "בין
שנצרך אדם לבריות, משתנה פניו לכמה
גונין" - כי צריכין להתדמות לכל אחד ואחד
כפי רצונו, כדי לאחז בשלום עמו, כדי
למשכו ולקרבו להשם-יתברך.

וזהו: "כרם זלת לבני אדם" - כי לפי
פשוטו: "זלת", פרושו: בני-אדם
הזוללים ומבזים. דהינו: בשרוצים להגביה
ולקרים את הזוללים ומבזים, מזילותא-
דגלותא. וכמו שפרש רש"י שם על פסוק:
"כרם זלת", מעין זה.

ואז בשצריכין להגביה אותם, שזהו בחינת
"כרם זלת" וכו', אז "פניו משתנה
בכרום לכמה גונין" - כי צריכין לשנות פניו

אשר מחמת-זה רב ישראל בטלין אז מן
התורה - כי אז נתגלה אור החסד הזה מאד,
והכל מקבלין אז מאור החסד-חנם הזה,
ועל-ידי החסד הזה הכל יכולין להתקרבו.

כי אף-על-פי שאין לו שום זכות - אף-
על-פיי-כן על-ידי ה'אוצר-מתנת-חנם'
שהצדיק מקבל ממנו בעת פשיטותו, שהוא
מתגלה בפזרים - על-ידי-זה הכל יכולין
להתקרבו להשם-יתברך.

ועל-כן (שבת פח.): "בפזרים הוא קבלת-
התורה, כמו שכתוב (אסתר ט, כז):
"קיומו וקבלו" - כי "בטולה של תורה זהו
קיומה" (מנחות צט:), כי הצדיק יכול לגלות
בחינת ה'תורה-הנעלמת' שהוא מתדבק בה
בעת שבטל מהתורה, ועל-ידי-זה חוזר
וממשיך קיום-התורה לכל הרחוקים.

כי יש רחוקים שנתרחקו מכל התורה מאד
על-ידי מעשיהם הרעים, ואי אפשר
לקרבם להשם-יתברך בשום אופן כי אם על-
ידי ה'צדיק-האמת' שיודע לקבל מה'אוצר-
מתנת-חנם' הנ"ל שהיה מקיים העולם קדם
מתן-תורה.

ועל-ידי-זה מחיה אותם בעת נפילתם,
שלא יתאשו בשום אופן
בעולם, כי עדין חסדו יתברך עליהם, כי
"חסדי ה' כי לא תמנו" לעולם (איכה ג, כב).

ועל-ידי שמקימם ב'חסד-חנם' הזה -
על-ידי-זה הוא מקרבם להשם-
יתברך, וחוזר וממשיך עליהם תורה,
ומשיבם אל התורה והעבודה וכו'.

ועל-כן (שלתן-ערוך ארח-חיים, תרצד, ג):
"בפזרים כל הפושט ידו לטל

לפני כל אחד ברצונו, שזהו בחינת "משנין מפני השלום".

ועל-כן בפורים, שאז הוא רבוי השלום, ביותר ויותר, אפלו עם כל האמות, כי 'פורים' מרמז על הגאולה אחרונה, שאז יהיה נמחה זכר עמלק לגמרי וכו', ואז יתרבה השלום - על-כן בפורים משנין פניהם לכמה גונין - זה בחינת "משנין מפני השלום" פנ"ל - כדי להמשיך כלם להשם-יתברך פנ"ל.

בחינת (צפניה ג, ט): "אז אהפך אל כל העמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'" וכו' - שכל-זה נעשה על-ידי ה'שלום', בחינת (אסתר י, ג): "ודבר שלום לכל זרעו" - כי על-ידי ה'שלום', יכולין להמשיך כל העולם כלו לעבודתו יתברך, "לעבדו שכם אחד" (צפניה שם), פנ"ל, אמן ואמן.

- עניני 'שושן פורים', ו'פורים דמקפין' -

קיה

(אבני"ה-ברזל, התקרבות מוהרנ"ת יב, טובות-זכרונות ה; שיח-שרפי-קדש ח"א תרכח)

מוהרנ"ת אמר בקובלנא לרבנו ז"ל ב'שושן-פורים': "כפי שאמרתם שעל-ידי רקודין והמחאות-כף ממתיקין הדינין, עוד לא יצאתי כל-כך בפורים לקים כל-זה בנכון!"

ענה לו רבנו ז"ל בקפיידא ובתמיה: "נו, שושן-פורים אין אצלה פורים? - גם שושן-פורים שמו פורים!" [שושן-פורים איז אויך פורים].

ואבני"ה ברזל שם: ורבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל אמר: "פי' שושן פורים' הוא ענין 'הושע'". עין לקוטי-הלכות, ערוכי-תחומין ד, כב - המובא לקמן).

ואגב נתאספו עוד כמה אנשים לרבנו ז"ל, וכמעט כל היום הזה עד אחר מנחה היו שמחים כל-כך.

עד שאדמו"ר אמר למוהרנ"ת ז"ל: "מעתה תדע, איך ש'שושן-פורים' הוא גם-כן 'פורים', הינו: להיות הארת מרדכי ואסתר מאירים לה, שתחדש בהתורה שקבלו מחדש בפורים, חדושים חדשים!" [שאז גלה לו המשך תורה ו' קרא את יהושע', על הגמרא "שלש מצוות שנצטוו ישראל".]

קיט

(לקוטי-הלכות, ערוכי-תחומין ד, כב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

על-כן "כרבים המקפות חומה מימות יהושע בן נון, קוראין בט"ו" (מגלה ב). - כי ב'שושן', ששם היה מרדכי ואסתר בעצמם, ושם היה עקר הגם - שם זוכין ל'הארת פורים' בתכלית השלמות, ביותר מכל העולם.

הינו: כי שם זוכין לבחינת "נעשה ונשמע" הגבוה ביותר - כי שם מאיר ביותר הארת מרדכי ואסתר, ועל-כן הם עושין פורים בט"ו.

כי בי"ד, שהוא אצלנו פורים - הם לוחמין אז עדין מלחמת עמלק, והארת והשגת פורים שלהם הוא אחר-כך בט"ו - כי זוכין ל'נעשה ונשמע' גבוה יותר, בט"ו, בשלמות מלוי הלבנה.

ועל-כן "כרבין המקפין חומה מימות יהושע", נתנו להם כבוד לקרות

– מכתבים, ספורים, ושיחות –
מגדולי אנשי-שלומנו

קב.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ה' שמיני תרל"ה)

וגם אודות שמחתכם בפורים הקדוש, גם-
כן החיתנו, כי "חבר אני לכל אשר
יראוך" (תהלים קיט, סג; ועין לקוטי-הלכות, בציעת-
הפת ה, יז). כפי שמחתכם, כן נמשך עליכם
יראה עלאה דעלאה, ואני התקשרתי
עמכם, ואני שמחתי בעצמי בביתי.

קנא.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' תשא,

ארבעה ימים קדם אור הפורים, תרל"ו)

על-כן אנו צריכין לצעק לפני השם-
יתברך, בכח רבנו ז"ל ותלמידו
הקדוש, וכח כל הצדיקים: "להמתיק דינים
מעלינו, ומעל בני ביתנו!"

על-כן אנו צריכין לצעק ולזעק בבכי
ובתחנונים לפני פורים, ובפרט
ב'תענית-אסתר'. ולשמח בפורים הקדוש,
כדי להמתיק הדינים (שיחות-הר"ן קלא), כי זה
אינו דבר ריק מה שנעשה עמנו וכו'.

קנב.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' תשא,

ארבעה ימים קדם אור הפורים, תרל"ו)

ואני מבקש מאתך: שתלוה לי אחד
ביסליק [סוג מטבע], ותחליף אותו על
עשרה עשרים (עשרה מטבעות של עשרים).

ותתן שנים לרבי איצילי גרוזיאיר, ושנים
לרבי נחמן גרוזיאיר, ושנים לרבי
יוסף גרוזיאיר, ושנים לרבי אייזיקל גרוז-
יאיר, ושנים לרבי דב שוחט ובודק – כי אני

גם בט"ו כמו שושן, כמו שאמרו רבותינו ז"ל
(מגלה ב: ירושלמי מגלה פ"א ה"א).

כי "מקפות חומה מימות יהושע" – זה
בחינת שנמשך להם הארת ה'חותם'
שהוא בחינת 'חומת', כי 'חומת' אותיות
'חותם', כפונא (עץ-חיים, שער לה פ"ג).

וזה נמשך "מימות יהושע" – שהוא היה
הראשון שכבש ארץ-ישראל, ולחם
מלחמות עמלק, כמו שכתוב (שמות יז, ט):
"**צא** הלחם בעמלק", כפונא במקום-אחר
(בסוף סימן ו): "שיהושע הוא מיוחד לזה, ללחם
מלחמת עמלק".

ועל-כן על-ידו נמשך בחינת 'חומה',
שהוא בחינת 'חותם' – שזה נעשה
על-ידי שמכניעין 'עזות דסטרא-אחרא',
שהוא 'עמלק', שהיה עז-פנים ביותר,
להזדוג לישראל אז – כי 'עמלק' הוא 'המת-
הנחש', שהוא בחינת 'עזות דסטרא-אחרא'.

ועל-ידי שמכניעין את 'עמלק', מכניעין
'עזות דסטרא-אחרא', וזוכין
ל'עזות-דקדשה'. ועל-ידי-זה נתתקן ה'חותם-
דקדשה', שהוא בחינת 'חומת'.

וכל-זה נמשך מבחינת (נחמיה ח, י): "חדות
ה' היא מעזכם", בחינת "נעשה
ונשמע" וכו' כנ"ל.

ועל-כן כריכין המקפין חומה מימות
יהושע, זוכין ל'השגת פורים'
בשלמות העליון – דהינו: בחינת "נעשה
ונשמע" הגבוה יותר. ועל-כן קורין בט"ו
כמו שושן, ששם זוכין להשגת "נשמע
ונעשה" גבוה יותר וכו', כנ"ל.

רוצה לקיים מצות משלוח (מנות) [ומתנות] לעניי אנשי־שלוֹמנו.

וגם עבור אחותי חנה תחיה, תלוה עשר טאליר, ותעשה מהם גם־כן שמנה־עשר עשרים על ששה חלקים. גם לרבי יואל צבי גרו־יאיר גם־כן תתן שלשה עשרים. והמוֹתֵר - להנרשמים לעיל, לכל אחד גם־כן עשרים. ותהיה אתה 'שליח־מצוה'. ובודאי אשלים לך בתשואות חן.

ואני אשלח לכם בעצמכם 'משלוח מנות' - דבור אחד ששמעתי מאדמו"ר ר' נתן זצוק"ל, מענין פורים.

שאמר רבנו ז"ל (לקוטי־מורה"ן ח"ב עד): "מתחלה היו כל התחלות מפסח, ועכשו וכו', ולא סיים".

ושמעתי מפנו (מוהרנ"ת) ז"ל שאמר: "ועכשו יש רבנו ז"ל, שפל התחלות מאתו!" - שאי־אפשר להתחיל לכנס בעבודת השם־יתברך, בייאם על־ידי ספרי רבנו ז"ל, וכל מי שיתמיד יותר בהם, בודאי יכנס בשלום ויצא בשלום!"

קנג.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, יום ה', אסתר תענית)

ראשית אוֹדֵיעֶכֶם: שברוך־השם בעוד שלשה ימים, יבוא עלינו ועל כל ישראל, הארת הנס שנעשה לנו בזמן הזה, על־ידי הארת קדשת מרדכי ואסתר, הנקרא בשמו הקדוש: "פורים אין לאנד".

אשר כל הצדיקים שבכל דור ודור, הפליגו מאד בעצם קדשת עצומו של יום, ובפרט רבנו ז"ל ותלמידו הקדוש הפליגו מאד מאד, והרבו לדבר וגלו סודות קדושים, מפל דבר ודבר הנעשה בפורים, ובפרט משמחת־פורים.

על־כן אני מבקש מאת אוהבנו, להתפלל עלי גם־כן: "שאזכה לשמח בשמחת־פורים!" - כי יש לי מחוש גדול, זה יותר משני חדשים וכו', וזוגתי תחיה וכו', אשר אין להעלות על הפתב צעקתה וכאבה וכו'.

ואה־על־פיי־כן, עצבות ומרה־שחורה - הוא אסור גמור, וצריכין להתגבר להיות בשמחה וכו' וכו'.

על־כן אנו צריכין לשמח מאד אם ירצה השם בשמחת הפורים, כי השמחה בעצמה היא מצוה.

על־כן אנו צריכין לשמח בשמחה של מצוה. על־כן אני מבקש מאת כל אוהבנו באמת, אם־ירצה־השם פשתזכו לשמח, תקשרו אותי גם־כן לשמחתכם, ואני גם־כן אקשר שמחתי לשמחתכם, בכדי שתהיה שמחה שלי, בצבור של אנשי־שלוֹמנו.

הכלל: כאטשע דער רבי מסטרא דילן איז ניט דא, אבער זיינע ספרים זענען דא, מעגן מיר פרייליך זיין, און מיר באדארפן זייער פרייליך זיין.

[הכלל: למרות שרבנו מצדנו וכפי ראות עינינו איננו אתנו, אבל ספריו פן נמצאים אתנו. על־כן מתרים אנו לשמח, ואנו צריכים לשמח מאד].

ומאד בקשתי ממה: למען השם אחר פורים תכתב לי מכתב: איך היה הפורים שלכם וכו'.

יותר חדשות אין, רק חיים ושלום, און פרייליך זיין און שיפרך אין פורים, און פילעווען אין ספרי [ולחיות בשמחה, ולהשתפר בפורים, ולשוטט בספרי] רבנו ז"ל ותלמידו הקדוש זיע"א.

אָבְרָךְ הַשֵּׁם, וְאוֹתָךְ וּבְנֵי־בֵיתְךָ, וּבִפְרֹט בְּיָמֵי
חַג הַפְּנוּרִים הַקְּדוֹשׁ. וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ יִזְכֶּה
אוֹתָךְ, שֶׁתִּהְיֶה שְׁלִיחַ טוֹב לְשִׁמְחַת אוֹתֵי עִם
הַיִּין־שָׂרָף שְׁלֶךְ בְּפְנוּרֵי הַקְּדוֹשׁ.

וַיְהִיָּה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ 'יִרְאָה עֵלְמָה דְעֵלְמָה',
כְּפִי רִצּוֹן רַבְּנוּ ז"ל וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ
(עֵינֵן לְקוּטֵי־הַלְכוּת, בְּכוֹר בְּהִמָּה טְהוּרָה ד.)

וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לְתַפְלָה
בְּכּוֹנְנָה, שֶׁהִיא אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל,
'פָּרָה אֲדוּמָה' (לְקוּטֵי־מוֹהֲרָן ח"א נח), לְטַהַר
אוֹתָנוּ מִטְּמֵאת מַת, וּלְקַבֵּל חַג הַפֶּסַח בְּקִדְשָׁה
וּבְטָהֳרָה וּבְכִשְׁרוֹת, כִּי פְנוּרִים הוּא הַכִּנָּה
לְפֶסַח (לְקוּטֵי־מוֹהֲרָן ח"ב עד).

וַיִּזְכְּנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹת
הַשְּׂיִכִּים לְפְנוּרִים, בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים
וּבְשִׁמְחָה גְדוֹלָה, וְלֹא יִהְיוּ לָנוּ שׁוֹם 'יִרְאוֹת
נְפוּלוֹת, וְ'יִרְאָה' הוּא "פֶּחַד יִצְחָק", וַיִּפְקְדֵהוּ
הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּזֶרַע שֶׁל קַיִמָּא, בְּזֶה הַשָּׁנָה,
"חֵיל כִּיּוֹלָדָה" וְכוּ' (תַּהֲלִים מַת, ז. עַל־פִּי לְקוּטֵי־
מוֹהֲרָן ח"א ז).

קנח.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ב' שְׁמִינֵי תַרְמ"א)

וְגַם תִּכְתַּב לִּי: אֵיךְ עָלָה הַפְּנוּרִים שְׁלָכְכֶם,
אִם הָיִיתֶם בְּיַחַד שְׂמֵחִים; וְגַם אִם
הֶחְסִיד רַבִּי נַחֲמָן גְּרוּז־יָאִיר הָיָה גַם־כֵּן עִמָּכֶם;
וּמִי מִכֶּם הָיָה 'פְּנוּרִים' בְּעֵצְמוֹ וְנִעְשָׂה מֵאֲתוֹ
'פָּרָה', כְּמַבְאָר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהֲרָן
ח"ב עד) וְתַלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ (לְקוּטֵי־הַלְכוּת נְטִילַת־
יָדִים לְסַעוּדָה ו, ו).

וְגַם תִּדְעֵ: שְׂאֲנֵי הַכְּנֵתִי עֵצְמִי עַל רַבִּי
אֵיזִיק גְּרוּז־יָאִיר עַל 'פְּרֻשַׁת פָּרָה', כְּפִי
אֲשֶׁר אִמְרַתִּי, לָךְ.

קנד.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ז' נִיסָן תַרְט"ל)

וְאוֹדוֹת מַה שֶׁפְּתַבַּת שֵׁישׁ לָךְ חֲלֻשַׁת
הַדַּעַת בְּמַה שֶׁשְּׁבַרְתָּ הַשֵּׁאֵב [זַגּוּגִית
הַחֲלוּן] בְּפְנוּרֵי הַקְּדוֹשׁ - עַד שֶׁאַתָּה רוֹצֶה
לְגַדֵּר - זֶהוּ שְׁטוֹת גְּדוֹל.

כִּי תִדְעֵ: כָּל מַה שֶׁאִמַר רַבְּנוּ ז"ל וְתַלְמִידוֹ
הַקְּדוֹשׁ, הֵם רַק לְחַיִּים, וְלֹא לַעֲשׂוֹת
מְזֵה חֲסִידוֹשְׁלוֹם מְרַה־שְׁחוּרָה כְּזֶה, רַק
לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם שֶׁקִּימַת שְׂמִחַת־פְּנוּרִים, וְרַבְּנוּ
ז"ל יַעֲשֶׂה מִשְׂמַחַתֵּינוּ מַה שֶׁיַּעֲשֶׂה.

קנה.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ה' וַיְקַהֲל־פְּקוּדֵי תַר"ם)

הִנֵּה אַחַר פְּנוּרֵי הַקְּדוֹשׁ, צְפִיתִי לְמִכְתָּבְכֶם:
אֵיךְ עָלָה אֶצְלִיכֶם הַשְּׂמִחָה שֶׁל פְּנוּרִים, אֲשֶׁר
הִיא הַמִּתְקַת כָּל הַדֵּינִים (שִׁיחוֹת־הַר"ן קלא).

וּלְבַסּוּף, אֵינִן לִי זְכִיָּה לְהַחֲיוֹת נַפְשִׁי
בְּשִׂמְחַת אַחֵי הַיְקָרִים, אֲשֶׁר
אֶהְבְּתֶכֶם קָשׁוּר וְדְבוּק בְּלִבִּי.

כִּי אֲנִי בְרוּךְ־הַשֵּׁם הַיִּיתִי בְּשִׂמְחָה, וְקִשְׁרַתִּי
שְׂמִחַתִּי לְשִׂמְחַתְכֶם וּלְשִׂמְחוֹת כָּל
אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ.

קנו.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ב' מִשְׁפָּטִים תַרְמ"א)

וּמִי שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה וְשִׂמְחָה, חֵי חַיִּים
(שִׁיחוֹת־הַר"ן נג). וּבִפְרֹט מִשְׁנַכְנֵם אִם־
יִרְצֶה־הַשֵּׁם אֲדָר - מִרְבִּין בְּשִׂמְחָה בְּכָל יוֹם
יּוֹתֵר, עַד שֶׁאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם בְּפְנוּרֵי הַקְּדוֹשׁ,
יִהְיֶה הַשְּׂמִחָה בְּכָל הָאֲבָרִים.

קנז.

(מִכְתָּבֵי רַבִּי נֶתָן ב"ר יְהוּדָה, ה' וַיְקַרְא תַרְמ"א)

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי לְנִכּוֹן, עִם הַיִּין־שָׂרָף עַל
מִשְׁלוֹחַ מְנוֹת. וּבְכָל עֵת שְׂמִחָה,

קכט.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, א' משפטים תרמ"ב)

ומעתה נתחיל להכין עצמנו על שמחת פורים בכל יום ויום, בכדי שבפורים יתהפך החשך לאור, ונזכה ליראה עלאה דעלאה, על ידי השמחה. פי יש לנו במה לשמח: שיש לנו רבי כזה ותלמיד כזה.

וכפי שמבאר ב'לקוטי הלכות' הלכות פריה ורביה, הלכה ג', על התורה (לקוטי מוה"ר ח"ב כג): "שמחה וששון ישנו" וכו' - "שעקר כל התקונים שלנו, הוא רק על ידי שמחה!"

ותעינו שם, ותמצאו מרגוע לנפשכם, ותראו גדל מעלת השמחה. ובפרט שבפורים אמר רבנו ז"ל בפרוש: "שהוא תקון גדול!" - וכל מצוה צריך הכנה בעובדא ובמלווא.

קל.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ד' תצוה תרמ"ב)

על-כן אני מבקש מאת אזהבנו באמת: להתפלל עבור זוגתי תחיה, בכדי שאוכל לקיים מצוות הנוהגות בפורים אם ירצה השם, בשמחה גדולה, וביראה-עלאה.

וכן יעזר לכם השם-יתברך: להיות גם-כן שמחים בפורים הקדוש, כרצון השם-יתברך, וכרצון רבנו ז"ל, ותלמידו הקדוש וכו'.

יותר אין לחדש, רק חיים ושלוש ושמחה וששון, פי ימי הפורים הקדושים ממשמשין ובאין, ועל-ידי שמחת-פורים, יזכה אותנו השם-יתברך, להתחיל מחדש, פי "ועכשו" וכו'; ולזכות לפסח כשר; ולבער ה'חמץ' מקרבנו, הינו: העצבות ומרה-

שחורה, פי ה'עצבות ומרה-שחורה' היא מסטרא-אחרא.

קלא.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ג' תשא תרמ"ב)

וגם המכתב אחר פורים משמחתכם הגדולה אשר ברוך-השם עזר לכם לשמח כרצון רבנו ז"ל ותלמידו הקדוש - קבלתי גם-כן לנכון וכו'.

ושמחתי במכתבכם, ומהשלוש שהיה ביניכם, ובפרט הישועה הגדולה אשר עשה עמכם - שידידנו רבי נחמן גרו- יאיר גם-כן, עזר לכם השם-יתברך שהיה עמכם בשמחת-פורים. וזה לי ישועה גדולה.

ואני ברוך-השם גם-כן שמחתי בשמחת- פורים, אף ביחידות, וכמעט רקדתי במחאת-כף ורקודין, לקיים דברי רבנו ז"ל שאמר (לקוטי מוה"ר ח"א י): "שעל-ידי המחאת-כף ורקודין, ממתיקין הדינים!" ורבנו ז"ל אמר בפרוש על פורים (שיחות-ה"ר קלא).

ובזכות השמחה של פורים, יזכה אותנו השם-יתברך, ל'תפלה' בשלמות - היא 'פרה אדומה' (לקוטי מוה"ר ח"א נה), לטהר אותנו מ'טמאת-מת' שהיה לנו (לקוטי מוה"ר ח"ב עד); ולזכות לאור-הפנים המאיר ב'שלוש-רגלים' (לקוטי מוה"ר ל). ו'פסח' הוא ראשון לשלוש-רגלים.

קלב.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' ויקהל תרמ"ג)

ואנו צריכין לבקש רחמים על שמחת- פורים, ולהכין עצמנו להמתקת כל הדינים.

קלג.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, חסר תאריך)

זייט פרייליך, און הייבט זיך אן שוין מכין זיין על פורים, און בעטן [תהיו שמחים, ותתחילו כבר להכין עצמו על פורים, ולבקש] להשם-יתברך על 'שמחת-פורים' - כי אתם ראיתם איך שבלבל הסטרא-אחרא, ה'שמחת-תורה' שלכם וכו'.

קלד.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, חסר תאריך)

ותדע: שברוך-השם ימי הפורים ממשמששין ובאין, וצריכין אנו לחשב לפי מדרגותינו, להכניע 'המן-עמלק' ימח-שמו, ולזכות ל'שמחת-פורים'.

כי כל העצבות, הוא מסטרא דהמן ועמלק. ואנו ברוך-השם מקרבים לצדיק כזה, שהכנים עצמו להכניע כל הקלפות, קלפות פרעה ושריו, קלפות בלעם, עמלק, והמן, וקלפות עשו וישמעאל.

אך אנו צריכין לעזר לו בליבנא וטינא, ועקר מהכל הוא השמחה, פי על-זה הזהיר לנו רבנו ז"ל מאד. וכן מבאר ב'לקוטי-הלכות'.

ובפרט 'שמחת-פורים' ב'מחאת-כף ורקודין' - "על-ידי-זה ממתיקין כל הדינים" (לקוטי-מוהר"ן ח"א י; שיחות-הר"ן קלא), וזוכין לקבל פסח בכשרות ובשמחה.

קלה.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, יום ו' ערב שבת קדש ויקהל)

וברוך-השם ימי הפורים ממשמששין ובאין, השם-יתברך יעזר לנו גם-כן, שיהיה נעשה על-ידינו גם-כן, מפלת המן ועמלק, ימח-שמו ונמח-זכרו.

ונזכה אנחנו, לשמוח בשמחת-פורים הקדוש, ומפלת המן ועמלק.

ויזבנו השם-יתברך, לזעק מקדם "זעקה גדולה ומרה" (אסתר ד, א), ואחר-כך לשמוח בחג הפורים הקדוש בהמחאת-כף ורקודין, ברצון רבנו ז"ל, ותלמידו הקדוש (לקוטי-מוהר"ן ח"א י; שיחות-הר"ן קלא).

ויהיה נמשך עלינו בפורים בתוך השמחה, 'יראה עלאה דעלאה', כמבאר ב'לקוטי-הלכות', בהלכות בכור בהמה טהורה (הלכה ד).

קלו.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, יום ה' ערב ראש-חדש אדר שני תרמ"ג)

וימי הפורים הקדוש ממשמששין ובאין, ומתחילין מ'פרשת שקלים'. ועתה נתחיל מעתה התחלה חדשה בשמחה.

ויזכה אותנו השם-יתברך: שב'כח השמחה, יהיה נמתקין מעלינו כל הדינים - בכדי שנוזפה לקבל 'חג הפסח' בקדשה, ולקיים כל מצוות התורה ביראה ואהבה, ולקבל עלינו את צום התענית-אסתר, בשמחה ובאהבה.

ואנו צריכין מעתה, להרגיל עצמנו, לצעק ולזעק להשם-יתברך. כי [צריכים אנו] להיות עוסקים, כמו שעשה אדמו"ר מוהרנ"ת זצוק"ל, שתכף אחר חנפה, [היה] עוסק בענין פורים - פי לפי דברי רבנו ז"ל, עתה הוא התחלה מכל התחלות (לקוטי-הלכות, ברפת-הרי"ח ד, כה).

ולמען-השם תבקשו מאד מאת השם-יתברך, ותכריחו מאד עצמכם על שמחת-פורים. והשם-יתברך

יזכה אותי גם-כן, שאקבל הפורים בשמחה גדולה.

ומאד בקשתי לכתב לי: איך היה הפורים שלכם, אם הייתם כל אנשי-שלוֹמנו ביחד, ומי היה פורים בעצמו.

קלז.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ב' צו תרמ"ג)

הנה ברוך-השם, ימי הפורים הקדושים ממשמשין ובאין, אשר הם התחלה מכל התחלות (לקוטי-הלכות, ברכת-הרים ה, כה), ושמחה היא גם-כן התחלה מכל התחלות.

קלט.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, ג' מטפטים תרמ"ד)

והכל יכולין לפעל על-ידי שמחה, פי שמחה היא המתקת-הדינים.

וכשתרצו לטעם טעם פורים, תעינו בהלכות פורים, (לקוטי-הלכות) אורח-חיים חלק ג', המדברים מפורים, ושם תראו הסודות הגדולים, אשר נתגלה בימינו לעובדא ולמעשה. הכלל: אנו צריכין לשמח מאד בכל עת, ובפרט בפורים וכו'.

ובפרט שברוך-השם ימי אדר ופורים הקדוש ממשמשין ובאין, והשם-יתברך יעזר לנו לקבל אותם בשמחה, באשר קבלנו עלינו בימי מרדכי ואסתר, שהם מחיאת-כף ורקודין.

ולמען-השם, תרבו מאד בשמחת-פורים, ואני "חבר לכל אשר יראוך" (תהלים קיט, סג; ועין לקוטי-הלכות, בציעת-הפת ה, יז), ולכל השמחים ביום הקדוש הזה. ועינו בהתבה: "ועכשו" וכו', יש נחל נובע מקור חכמה" (טיי-מוהר"ן קפט). ועל-ידי זה נמשך 'יראה עלאה דעלאה, ומשם נמשך השמחה עלינו.

ואם ירצה השם, בוודאי יהיה נמשך עלינו איזה המתקה.

קמ.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, יום ב', י"ג אדר תרמ"ד)

ואני מודיע לכם: שבשמחת-פורים, יכולים אתם להמתיק הדינים מעלי (שיחות-הר"ן קלא), פי אין לי אבר אחד שלם, ומכרח בכל יום לישב בכרים וכסתות.

קמא.

(טיח-טרפי-קדש ח"ד ח)

אמר ופרש רבי פנחס קיבליטשער ז"ל את הנאמר במגלה (אסתר ב, יז): "ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים", על-פי המבאר בדברי רבנו (לקוטי-מוהר"ן ח"א מט; ח"ב א): "ש'אשה יראת ה'" (משלי לא, ל), היא בחינת 'תפלה'!

רק מיר דארפן זיך שניצן א רוגה, מ'זאל זיך אזוי מאכן פרייליך, ביז מ'זאל זיך טאקע באמת פרייליך זיין (שיחות-הר"ן עד).

[רק אנו צריכים לעורר בעצמנו כאלו רגז - שנעשה את עצמנו כאלו שמחים, עד שבאמת נהיה שמחים]

קלח.

(מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה, א' שמיני תרמ"ג)

וברוך-השם שהייתי שמח מאד מאד בפורים הקדוש, אני בעצמי, שמחה בלב ונפש וכו'.

ופרש: שהתפלה החשובה והמקבלת והמרוצה ביותר, היא 'תפלת ההתבודדות', שהיא תפלה מסתרת.

וְזָהוּ: "וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ" - הֵינּוּ: "מִלְכוּ שֶׁל עוֹלָם" (מגלה טו: זהר בהר קט.).

"אֵת אֶסְתֵּר" - הֵינּוּ: בְּחִינַת ה'תְּפִלָּה' שֶׁהִיא ב'הֶסְתֵּר', הִיא ה'הִתְבּוֹדְדוּת'.

"מִכָּל הַנָּשִׁים" - הֵינּוּ: מִכָּל הַתְּפִלוֹת. "וַתִּשָּׂא חַן וְחֶסֶד לִפְנֵי מֶלֶךְ הַבְּתוּלוֹת".

אַחַר שֶׁאָמַר זֹאת לְתַלְמִידָיו בְּלִיל פּוּרִים - רָצוּ לְשָׂדֶה, וְשָׁהוּ שָׁם מְשֻׁךְ כָּל הַלַּיְלָה, מְרֹב הַהִתְלַהֲבוֹת וְהַהֲתַעֲוֲרוֹת [וְעֵנֶן זֵי גַעְלָאפֶן אִין פֶּעֶלְד אַרְיִין א גַּאנְצֶע נַאכְט].

קמב.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח"ד צט)

הַהֲתַעֲוֲרוֹת וְהַהִתְלַהֲבוֹת שֶׁהָיָה בֵּין אַנ"ש בְּפוּרִים, בְּפֶרֶט בְּעֵת 'קְרִיאַת הַמְּגִלָּה' - הָיָה יוֹתֵר מֵהַהֲתַעֲוֲרוֹת שֶׁהָיָה בְּאֻמֵּי הַיָּמִים. וּמִמֶּשׁ הַרְגִּישׁוּ וְרָאוּ בְּמוֹחָשׁ: שׁ"יּוֹם כְּפוּרִים" הוּא בְּאֻמֵּי יוֹם כְּ"פוּרִים", כְּדַבְּרֵי הַתְּקוּנֵי־זֶהַר (נז:).

קמג.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח"ד רעו)

פַּעַם בְּפוּרִים בְּעֵת הַשְּׂכָרוֹת וְהַשְּׂמָחָה הַגְּדוּלָּה, נֶפֶל רַבִּי לִיב ז"ל (הָיָה אָדָם קְדוֹשׁ, וְאָחִיו שֶׁל רַבִּי סַעֲנֵדֶר טְרַהוּוִיצֶר ז"ל) עַל הָאָרֶץ לְרַב שְׂכָרוֹתוֹ. וְאַנ"ש הַשְּׂמָחִים שָׁם, עָבְרוּ מִשׁוּם מַה לְחַדֵּר סְמוּךְ לְרִקְדָּ שָׁם.

קָם רַבִּי לִיב וְעָבַר לְמִקּוֹמָם, וְגָעַר בָּהֶם בְּאֻמְרוֹ: "וְכִי גַם בְּעוֹלָם־הַבָּא תִּנְהַגוּ עִמִּי כִּי, שֶׁתִּשְׁאִירוּנִי לְבִדִּי, וְכִי כִּי נִזְהָגִים לְחֶבֶר!?"

וְתַכְּף הַתְּעוֹרְרוֹ מִדְּבָרָיו, וְעָשׂוּ קֶשֶׁר בְּרִית בֵּינֵיהֶם: "שֶׁלֹּא יִפְרְדּוּ לְעוֹלָם זֶה מִזֶּה, הֵן בְּעוֹלָם־הַזֶּה, וְהֵן בְּעוֹלָם־הַבָּא!"

קמד.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח"ה שצג)

אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֵת שְׂכָרוֹתָם בְּפוּרִים, הָיוּ פּוֹעֲלִים בְּבִרְכַּתָּם יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת, וְיָדוּעַ בְּזֶה הַרְבֵּה סְפוּרִים.

וְסִפֵּר רַבִּי לִוִּי יִצְחָק בְּעֵנֶדֶר ז"ל: שֶׁפַּעַם עוֹד בְּהִיוֹתוֹ בְּאוּמָא, בָּא אֵלָיו אֶחָד שֶׁלֹּא הִפִּירוֹ, לְהַזְמִינוֹ עַל 'סְנֵד־קְאוֹת'. וְשָׂאֵלוֹ: "מִי אַתָּה, וּמִדּוּעַ אַתָּה מְכַבְּדֵנִי בְּזֶה?" - עָנָה לוֹ הַלֵּל: בְּעֵת שְׂכָרוֹתְכֶם בְּיוֹם הַפוּרִים, בְּקִשְׁתִּי מִכֶּם בְּרַכָּה לְבֶן־זָכָר, שֶׁלֹּא זָכִיתִי לְזֶה כִּבְרַת פְּמָה שְׁנַיִם, וְאֶבֶן תַּכְּף אַחַר פּוּרִים נִפְקְדָנוּ לְטוֹבָה, וּבְטוֹחַ אֲנִי: שֶׁבְּרַכַּתְכֶם הִיא הִיא שֶׁהוֹעִילָה לִּי!

קמה.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח"ו נח)

לְרַבִּי מֵאִיר טַעֲפֵלִיקֶר תַּלְמִיד מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, הָיָה תַּלְמִיד שֶׁהָיָה דָר בְּכִפּוּר רַחוּק.

וְהֵנָּה הָיוּ אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁבְּטַעֲפֵלִיק נִזְהָגוּ לְהַתְּאַסֵּף בְּיוֹם הַפוּרִים בְּבֵית רַבִּי מֵאִיר, שֶׁהָיָה נִזְהָג לְהַכִּיֵּן אֶת הַסְּעוּדָה תַּכְּף אַחַר חֲצוֹת הַיּוֹם, כְּשֶׁהוּא מְגִיף אֶת תְּרִיטֵי הַבַּיִת וּמְדַלֵּק נְרוֹת כְּנֶהוּג, וּכְדִי לְהַגְבִּיר הַיֵּטֵב הַשְּׂמָחָה.

וְהֵנָּה בְּעֵת הַרְקוּדִים שֶׁרְקְדוּ שָׁם אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, הִבְחִין רַבִּי מֵאִיר: שֶׁהַתַּלְמִיד הַנ"ל שָׁגַם הוּא בָּא לְשָׁהוֹת אֶצְלוֹ בְּיוֹם הַפוּרִים, אִינוֹ רוֹקֵד וְשָׂמַח כְּשֶׁאֵר אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ. עַד שֶׁנִּגַּשׁ אֵלָיו רַבִּי מֵאִיר וְשָׂאֵלוֹ לְפֶשֶׁר הַדָּבָר.

עָנָה לוֹ הַיְהוּדֵי הַנ"ל: "אַתֶּם אֵין לְכֶם סִבָּה מִיַּחְדָּת שֶׁלֹּא לְשָׂמַח, אֲבָל אֲנִי שֵׁישׁ לִי כְּמָה בְּנוֹת שְׁבָגְרוּ, וְאֵין לִי כְּמָה לְהַשִּׂיאֵם

קמו.

(דבורי-אמונה ח"ב יט - ר' לוי יצחק בענדער)

התעוררות שהיתה בעת 'קריאת המגלה' באומן, אין לתאר ואין לשער. התעוררות רבה שרה שם, יותר מיום-הפורים בשעת 'סדר העבודה'. הדמעות זלגו פנים, גם מעיני הצבור וגם מעיני הבעל-קורא. היתה שם הארה גדולה.

כמו שמוהרנ"ת כותב: שפורים בעת קריאת המגלה מאיר אור גדול מאד מאד. האור משער-החמשים מאיר אז, אור כזה שאין כמוהו בכל ימות השנה.

קמו.

(טעם-זמנים, רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל -
קונטרס יא אידיש, תצוה תשל"ד)

בפורים בפילה בהצות - היו הולכים לציון רבנו ז"ל!

שם היה הפורים, קצת יותר רציני מפאן, יותר התעוררות מפאן. ה'בכיות' שהיה בפורים - זה היה א געוואלד, בשכרות, היה התעוררות גדול, ומופתים גדולים בפורים.

*

פעם סבלתי מפאב-לב חזק, לפני יותר מחמשים שנה, והם (חבריו מאנשי-שלומו באומן) פחדו מאד, ופתאום נהיה פורים.

ו'נחום שוסטער' (רבי נחום שטראקס ז"ל מאנשי-שלומו באומן, היה סנדלר ואיש פשוט ותמים, אבל היה עובד-השם וירא-שמים עם לב בוער להשם-יתברך, גם עסק לקרב הרבה אנשים לדרך התורה ולעבודת-השם) היה שם הגבאי בבית-הכנסת, אני הייתי החזן, והוא הגבאי.

ולתת עבורם נדן פנהוג, בפרט בתי 'צביה' הבוגרת מכלם ואיך אשמח"?

אמר לו רבי מאיר בתמיהה: "וכי אם-כן לא מצאת לך עצה אחרת לצאת מסבך צרותיך, אלא בזאת שתהיה במקרה-שחורה"!

ותפסו וחבקו, ואמר לו חזר והגד: "אם בל-כך רע, אזי פונים וצועקים עוד ועוד אל השם-יתברך: 'צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי הוציאני'" (תהלים כה, יז).

וכך הכניסו במעגל הרוקדים המבסמים. והתחיל הפרי הנ"ל, לצעק ולשאג בקול-יכולות עמו יחד: "צרות לבבי הרחיבו ממצוקותי הוציאני". בשרבי מאיר מעודדו בכל-פעם: "ואם אכן בל-כך רע, אזי צועקים: 'צרות לבבי וכו'".

והנה אחר כמה ימים לאחר הפורים, עבר אחד מאנשי-שלומו בנסיעתו, דרך הפפר של התלמיד הנ"ל, והיה מכרח לשבות שם.

וכששהה שם ביום השבת, נתודע מבתו הצנועה, ואמר לו "ראה נא, יש לי בחור בגיל בתך, אולי נעשה שדוך"!

ענה לו הנ"ל: "ראה, לדבר זה מכרח אני לשאל את פי רבי"!

**שאלו זה מאנשי-שלומו: "מי הוא רבך"!
- ענה ואמר לו: "הוא רבי מאיר טעפליקער ז"ל"!**

ענה ואמר לו האורח: "רבי מאיר, הלא-הוא ידיד נפשי ומפירני היטב, ובנדאי יספים לשדוך זה"!

וכן הוה, והשתדכו ביניהם! - וראה בחוש: "שזכות הפורים היא שעמדה לו"!

נו, אני סובל מכאב-לב, והיא אומרת לי (אשת רבי לוי יצחק בזווגראשון): "אתה אל תשתה, שתדע מה קורה אִתָּךְ, אל תשתה!" (שחששה על מצב בריאותו).

נכנסתי לנחום שוסטער' הגבאי: "נו נחום, תן משקה!" והעמיד בקבוק יין-שרף, בקבוק גדול, ושתיתי כל הבקבוק בפעם-אחת!

ויצאתי לחוץ, וראיתי שאני לא יכול ללכת, והחזיק אותי 'נחום' שלא אפל.

ונכנסתי לרבי אברהם שטערנהארץ, שם היה כבר מלא, והיה חדר קטן, ויצאתי לחוץ לשאב אויר, ונפלתי על הארץ!

והיא (זוגתו) היתה שמה, והתחילה לצעק: 'געוואלד, געוואלד! בן-אדם כל-כף חולה על הלב...'

והשם-יתברך עזר לי, שלמחרת בבקר לא ידעתי מכלום (מכאב-הלב)! היתי באחד האדם, פאלו לא קרה כלום! ראיתי מופת! זה היה בסוף שנות ה'תר"פ.

אני יודע שבכל שנה אני מקים, ה"לבסומי בפנריא" באומאן - וכאן (בעת חליו הנ"ל) איך אני יכול לקימו! אבל הרי קימתיה! השם-יתברך עזר לי, ובבקר נהייתי 'כאחד האדם'! אין כלום!

*

רבי אברהם שטערנהארץ - שתה כל-כף, ולא נעשה שבור. (רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל: היו רגילין לכנס אצלו כל היום, מי שנכנס אצלו, מזג פוס בשבילו, ובשביל השני).

פעם היה באומן, ושטה הרבה, ודבר הרבה, והיה מבשם מאד, ונכנסתי אז אצלו בפנרים, ותפס אצלי, והתחיל לנשק אותי. "מתפתה ביינו", התפיס אתי באהבה.

זה סימן טוב - "מתפתה ביינו, יש בו מדעת קונו" (ערויבין סה.), זה היה א געוואלדיגע דרך ביהדות, התעוררות לתשובה.

*

לא שתו באומן מיד בבקר אחרי התפלה, זה היה באמצע היום. קימו מקדם 'מצות משלוח מנות', והטפו שם הרבה למוד, ללמד השעורים של היום, שלחן-ערוך, הספר של הרבי.

ונכנסו לרבי אברהם (שטערנהארץ זצ"ל) בשעה 1:00 2:00 בצהריים, זה היה כבר אחרי תפלת המנחה, ושם קימו "עד דלא ידע".

כתוב בשלחן-ערוך (ארח-חיים תרצה, ב): "חייב לבסומי וכו' עד דלא ידע", זה כן ראו באומאן (השכרות).

*

רבי אברהם בן רבי נחמן זצ"ל - לא יודעים מה היה אצלו. בבקר הלך אחרי קריאת המגלה, ולא ידעו איפה הלך, וחזר לפנות-ערב. דרפו הרי היה ככה בכל יום - היה לו שם המקומות שלו, היה נחבא.

לפנות-ערב נכנס עם חיוך, שמחה, ולא שתה אז, אני לא ראיתי אותו (פנרים שפור); הוא היה איש חולה, לא היה רשאי לשותות! - והיה עמנו בשמחה, אוודאי. וישב עצמו לשלחן.

[ספורו של רבי אברהם בן רבי נחמן ז"ל - השלמנו מטעם זקנים, קנטרס סז אידיש, תצוה תש"ה; וקנטרס פח אידיש, שנת תש"ה].

*

אני הייתי שפור בכל השנים, שם הרי היו שפורים משתית יין-שרף (ברוינפון), יין-שרף הוא יותר קל מיין, שותים בוס יין שרף, שתי פוסות יין-שרף - ונגמר הספור!

דברו שם פאלה דבורים, הו הו! היתה פעם פורים, העולם היו עניים גדולים, לא היתה מה לאכל, היתה דוד הייסנער' (מעיר הייסין, פעם בקר בקלויז של אנשי-שלומנו, מאז נעשה בעל-תשובה גמור. עין שיח-שרפי-קדש ח"ו קורקז). ועשה סעודה, נתן לכלם לאכל טוב, ונתן להם לשותות הרבה, ושתו! ונפל לרגלי 'יענקל זיטאמער', ונשק לו ברגליו, וצעק: 'יענקל, תלבש אותי עם זקן [עטריני בזקן]! כי אז לא היתה לו עדין זקן.

היה 'הרהורי תשובה' גדולים, פאלה דבורים דברו בשעת השכרות! העולם הרי אומרים בדיחה: "וואס ביי א ניכטערער אויף די לונג, איז ביים שיפור'ער אויף די צונג" [מה שנמצא על ראותיו של אדם מפכת, הוא על לשונו של שפור].

הוציאו דבורים, דבורים טובים! הוציאו דבורים של פסופים להשם-יתברך! דבורים טובים דברו, וראו הפנימיות. בן בן, זה היתה טוב.

בכו בשעת השכרות - אוודאי! היתה דמעות. (עלים לתרופה, ג' תזריע ת"ר: ותהלה לאל היתה לנו פורים של שמחה בטשעהרין, ודברתי תהלה לאל הרבה מאמונה הקדושה, עד שרפם ככלם זלגו עיניהם דמעות הרבה בתוך השמחה והשתיה הקדושה של פורים).

אני לא יודע איפה היתה, אולי קים "עד דלא ידע", ואף אחד לא ידע?! - אחרי הפגלה אחרי התפלה, אולי קים 'משלוח מנות' - והוא כבר נעלם.

יכול להיות: שבימי צעירותו היה אולי שותה בשדה!?

מסתמא בימי צעירותו קים גם-כן ככה (שהלך אחרי הפגלה, וחזר לפנות-ערב, פנ"ל). אצלו היתה ככה - שלא בטל את עבודת היום, אלא-מאי? אפשר לקים לשניהם, יכולין לקים שתייהם!

העובד-השם מקים שתייהם. גם ביום הזה יש לו שתייהם, אפשר לקים שניהם, הוא לא מאבד את-עצמו, ביום הזה הוא גם מקים שתייהם - יש לו ה'שעורים', וכל מה שצריכין לעשות!

אבל גם 'הצנע-לכת' גדול היתה, הוא מגיע ונכנס, מי, מה, ואימתי, וזהו! עם כלם ביחד! וזהו! לא עושה עסק!

האדם שכל חיותו היתה 'הצנע-לכת', כל מה שהוא יכול להצניע עצמו יותר, זה כל חיותו! כל חיותו הוא רק להצניע את-עצמו, הוא חי עם זה! הרי שהוא היתה יכול לחטף ולצאת - ללכת ולחזר בלילה, הרי לא ישאלו אותו איפה היתה? רק להחביא את-עצמו, הוא רוח עבדו!

מי מדבר מפורים - זה הוא שפור, זה שותה, והוא יש לו כבר הפנה שלו. הוא יוצא משם, וחוזר לפנות-ערב - הוא גם מקים (הבסומי בפורים), אבל הרי לא מחיבים להיות בשכרות כל היום!

*

רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל: פאן, רבי שמואל שפירא (זצ"ל), שותה מיד בבקר.

רבי לוי יצחק: גם לא מיד. בתקופה האחרונה, נהיה כבר יותר מאחר, הוא מקים 'מתנות לאביונים' ומשלוח מנות, אחר-כך הוא הולך, ונכנס שבור! הוא לא יכול לשתות (בטבעו).

נתן (בנו ר' נתן שפירא ז"ל) מספר לי: הוא שותה, (וצועק מכאב): 'אני לא יכול', אני לא יכול! הוא מדבר דבורים טובים בפנרים רבי שמואל (בעת שתיתו).

אחד מהנוכחים: הוא צועק שצריכין לשתות במסירות-נפש!

רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל: הוא אמר לי פעם, שבכל השנה בקדוש, הוא פופה את-עצמו לשתות היין, הוא לא יכול לסבל הריח של היין!

רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל: בכל שנה היה לו דבור אחר. פעם-אחת צעק: "אומאן וראש-השנה" (על-פי הפסוק: "ליהודים היתה אורה", "אור"ה ראשי-תבות אומאן וראש-השנה).

וצעק ככה בלי גזמא שעות שעות!

הייתי פעם עם ר'... בתחלת התקרבותו, הם באו לרבי אברהם (שטערנהארץ זצ"ל), רבי שמואל שפירא ישב שם, הם אמרו כל הזמן, כמה שעות ברציפות: "אומאן וראש-השנה", "אומאן וראש-השנה", ככה ברציפות!

אחד מהנוכחים: ר' שמעון החגר מקטמון, קרא לרבי שמואל שפירא: 'הרבי!' מבין שהיה רגיל (רבי שמואל) לצעק בפנרים "הרבי! הרבי! דער רבי! דער רבי!".

*

אביו של רבי אברהם (שטערנהארץ), רבי הירץ סופר, עלה בברסלב על אילן, הוא לבש עצמו עם קיטל, וצעק בקול-קולות, דבר אידישקייט. (ככה היה רבי אברהם מספר).

רבי דוד צבי, אחיו של רבי מיכל, בנו הגדול של רבי יצחק (בן מוהרנ"ת), גם היה נפלא בפנרים.

'נאשקע' (בן רבי שכנא בן רבי דוד צבי הנ"ל) ספר לי: שהיה רגיל (רבי דוד צבי) לקח פובע גדול, ולהדליק נרות מסביבו, פובע גדול, עם נרות דולקים, ונכנס, והתחיל לדבר! היה בן-אדם סגור, רק בפנרים נכנס מבשם, עם הפובע עם הנרות, והתחיל לדבר!

הם היו אנשים פשרים גדולים, אצלם נתקיימו הדבור של רבי נחמן רבי יצחק לייב'ס (מחשובי תלמידי מוהרנ"ת ז"ל): "השופר מנח כל השנה בארון-הקדש, וכשמוגיע ראש-השנה הוא תוקע!"

בכל השנה הם היו אנשים פשרים גדולים, ובפנרים הוציאו עצמם! בכל השנה הם היו אפויים באידישקייט, ובפנרים זה יצא!

קמת.

(טעם-זמנים, רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל - קונטרס פח אידיש, שנת תשל"ה)

בכל יום (מימות השנה) היה שני מנינים. מנין ותיקין, ומנין שני. בפנרים התפללו בלם 'ותיקין' - הרי זה מההשכמות של הבעל-שם-הקדוש.

בַּחֲמִשָּׁה יָמִים אֵלּוּ הִתְפַּלְלוּ וְזִתְיָקִין: (א)
שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח. (ב) שְׁבוּעוֹת. (ג)
 תְּשֻׁעָה בָּאָב. (ד) הוֹשַׁעְנָא רַבָּא. (ה) פּוּרִים.

קמט.

(טעם־זמנים, רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל -
 קונטרס קג אידיש, ויטלח תשל"ו)

רבי אברהם שטערנאהארץ זצ"ל - הָיָה נְהוּג
 לְלַמֵּד לְפָנֵי פּוּרִים, הַתּוֹרָה "פֶּד יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁתְּלַמּוּ בְּעוֹבְדֵיהוּ" (לקוטי־מוהר"ן ח"א קפ"ה),
 עִם הַהֲלָכָה שְׁעָלֶיהָ (בכור בהמה טהורה ה'לכה ד -
 עגן ה'יראה עלאה דעלאה' שיש בפורים).

גם אֲנַחְנוּ בְּשׁוּהַל - לומדים התורה הַזֶּה,
 עִם הַהֲלָכָה שְׁעָלֶיהָ.

קנ.

(טעם־זמנים, רבי לוי יצחק בענדער זצ"ל -
 קונטרס קטו אידיש, כי תשא תשל"ח)

"ארוּרָה זַרְשׁ אֲשֶׁת מִפְּחִידִי" (זמר שושנת
 יעקב). מוֹבָא מֵהָאָר"י הַקְּדוֹשׁ
 (שער־הכּוֹנֵנוֹת, פורים א; מִחֲבֵרֶת־הַקֶּדֶשׁ פּוּרִים): **"שִׁישׁ**
קִלְפָּה שְׁנִקְרָאת זַרְשׁ". "ארוּרָה זַרְשׁ אֲשֶׁת
 מִפְּחִידִי" - הִיא מִפְּחִידָה עַל הָאָדָם, זֶה
 קִלְפָּה.

לְפַעֲמִים יֵשׁ דָּבָר שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְפַחַד
 מִזֶּה. אֲבָל יֵשׁ קִלְפָּה הַמְרַבֶּה
 לְהַפְחִיד אֶת הָאָדָם יוֹתֵר מִדָּאִי. הַפְּחַד יוֹתֵר
 מִדָּאִי, מֵבִיא אֶת הָאָדָם (לִיְאוּשׁ וְרוּחוֹק). הָאָדָם
 בְּשֵׁרוּצָה לִכְנֵס לִקְצֵת אִי־שִׁקִּיט - צָרִיךְ
 לְבַטֵּל מֵעֲצָמוֹ הַקִּלְפָּה הַזֹּאת, הַקִּלְפָּה שֶׁל
"זַרְשׁ אֲשֶׁת מִפְּחִידִי".

[עין באריכות בלקוטי־הלכות, בכור בהמה טהורה ד: שֶׁכֵּל
 עֵגֶן פּוּרִים' - הוּא לְבַטֵּל הַיְרָאוֹת־נְפֹלוֹת' שֶׁל הַקֶּמֶךְ־
 עַמְלָק, וְלַהֲמַשִּׁיךְ הַיְרָאָה עֲלָאָה דְעֲלָאָה' שֶׁל מְרַדְכֵי
 וְאַסְתֵּר].

קנא.

(טעם־זמנים, קונטרס יא אידיש, תצנה תשל"ד -
 רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל מספר)

רבי אפרימ'ל [קרקובסקי ז"ל, בעל ענג־שבת,
 ושער־אפרים] הָיָה רָגִיל לֹאמֵר [וְהוּא בְּסִפְרוֹ
 'שער־אפרים', בְּמִכְתָּב עַל פּוּרִים]:

"יעלזו חסידים בכבוד" (תהלים קמט, ה) -
 הַחֲסִידִים הַמְּכַבְּדִים, הֵם "יִרְנְנוּ עַל
 מְשֻׁבּוֹתָם" (תהלים שם) - הֵם הוֹלְכִים לִישׁוֹן,
 כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַרְמ"א (שְׁלַח־עֲרוּף אַרְח־חַיִּים תִּרְצָה,
 ב: וַיִּשְׂאוּמָרִים דָּאִין צָרִיךְ לְהַשְׁתַּכַּר כָּל־כֶּף, אֲלֵא יִשְׁתַּח
 יוֹתֵר מִלְּמוּדוֹ וַיִּישׁוֹן, וּמִתּוֹף שִׁישׁוֹן אֵינּוּ יוֹדֵעַ בֵּין אֲרוּרָה הַקֶּמֶךְ
 וְכו').

אבל "רוממות אל בגרונם" (שם פסוק ו) -
 אֵלּוּ הַמְּקִימִים הַ"מְּמַלֵּא בְּגֵרוֹנָם יין"
 (יומא עא.) - אֵז "וְחָרַב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם" (תהלים
 שם) - הֵם זוֹכִים לְתַקוּן־הַבְּרִית!

קנב.

(טעם־זמנים, קונטרס קג אידיש, ויטלח תשל"ו
 - חידוש מרבי בנימין זאב חשין זצ"ל)

בגמרא מִסְּכַת מַגְלָה (ב): **"וְאִימָא שִׁיתָסַר**
וְשִׁיבְסַר, וְלֹא יַעֲבֹד כְּתִיב" (אסתר
 ט, כז).

בְּשִׁמְגִיעַ הַשְּׁלֵשִׁים יוֹם קִדְם הַחֲג, מֵאִיר
 כְּבָר הָאוֹר שֶׁל הַחֲג הַקָּרֵב וּבָא.
בְּשִׁמְגִיעַ 'חֲמִשָּׁה־עָשָׂר בְּשַׁבָּט' - מֵאִיר כְּבָר
 הָאוֹר שֶׁל פּוּרִים.

אחר־כך רָאוּ (תז"ל): שְׁאַחֲרֵי הַפּוּרִים יֵשׁ
 עֲדִין אֲוֵרוֹת, וְהִסְתַּכְּלוּ הֵיטֵב
 וְרָאוּ: שְׁנַמְצָא כְּבָר (בְּשִׁיתָסַר וְשִׁיבְסַר) הַיְרָאוֹת
 שֶׁל חַג הַפֶּסַח, וְאִין לָהֶם (לְאוֹרוֹת הָאֵלּוּ) שִׁיכוֹת
 לְפּוּרִים.

אָמרו: "וְלֹא יַעֲבֹר" - אורות האלו (של ימי הפורים) עם אורות האלו (של חג הפסח), אסור שיעברו אחד עם השני.

קנג.

(שארית ישראל מג, מכתב רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, א' תצוה תש"ב)

וְהָנָה קימנו בימי הפורים, מצוות הנהוגים על-פי שלחן-ערוך בנגלה. וצריכין להאמין: שגם בנסתר יתתקן על-ידי עשיותינו.

היננו: פי העקר שיהיה נשלים 'שם השם-יתברך' על ידי עבודתנו במחית-עמלק, שזה מטל עלינו תמיד בכל יום: "לזכר את אשר עשה לך" דיקא. והעקר על-זה: להכניע אותו ולמחות שמו וזכרו - הוא בפורים.

לְזֹאת תדע ידידי-אמת: שישראל עם קדוש בכלליות, עושים רשם למעלה, על-ידי עשיתם למטה וכו' וכו'.

אך במחית עמלק, יש שלש מצוות בתרי"ג: (א) "מצות זכור" - בפה. (ב) "תמחה" - במעשה. (ג) "לא תשכח" - במחשבה. הינו: במחשבה דבור ומעשה צריכין למחותו ימח-שמו.

לְזֹאת: יש פורים עד פסח הבא-עלינו-לטובה, שלשים יום, ובהם תש"ך שעות, שבעה מאות ועשרים שעות, והם במספר שלש פעמים עמ"ל"ק, פי עמ"ל"ק בגימטריא ר"ם, ושלש פעמים עמ"ל"ק הם גם-כן תש"ך.

ומובא בספר חסד-לאברהם (עין הקורא נהר נז): "שמיום הפורים עד ארבעה-עשר בניסן, עושה הקדוש-ברוך-הוא אתנו

חסד, ומוציא אותנו מהיכלות טמאתנו של כל השנה שעבר, עד שבי"ד ניסן אנו מטהרים מטמאת עמלק".

אך באפן שאנו נקים באלו הימים מפורים עד ערב פסח - לשמר השעות, שלש פעמים ר"ם - למחות במחשבה, וכן בדבור, וכן במעשה.

ובזה יקים הפסוק (שמות יז, טז): "כ"י י"ד על פ"ס י" - הינו: "כ"י" - במספר 'שלשים', הינו: שלשים יום קדם לפסח, שזה י"ד בניסן, שאז נשלם 'מחיות-עמלק' בשלש פעמים, ומובא: שביאת משיח צדקנו, יהיה אם-ירצה-השם בערב פסח.

"על כס" - שיהיה נשלים הפסא. "י"ה" - שיהיה נשלים שמו יתברך ביום ראשון של פסח חמשה-עשר.

ובזה מוכן בשלחן-ערוך ארח-חיים סימן תכ"ט: "שואלין בהלכות הפסח קדם הפסח שלשים יום", וה'חקי-יעקב' מבאר: "ומתחילים מיום הפורים עצמו" - כמו שבארתי לעיל, בכדי שנראה מיום הפורים עד פסח, למחות שם עמלק במחשבה ודבור ומעשה, בתש"ך שעות שיש פורים עד פסח.

על-כן ידידי: יכולין להבין מזה, איך שצריכין להיות נזהר בשעות האלו מפורים עד פסח, לבלי לחשב חסוֹשֵׁלֹום מחשבות פגומים, ולבלי לדבר חסוֹשֵׁלֹום דבורים פגומים, ובפרט שלא לעשות חסוֹשֵׁלֹום שלא פהגן עוד יותר מבכל השנה וכו'.

ויהיו נשלים על-ידינו למטה, מה ש"בקרבה קדוש" (הושע יא, ט; תענית ה), ובדאי יהיה נשלים התקון גם למעלה,

ויבוא בארבעה עשר בניסן משיח צדקנו, וזה נרמז בפסוק "כ"י י"ד" - בגימטריא 'דו"ד'. "על פ"ס יה" - שיהיה נשלם שמו ותברך וכסאו במהרה בימינו אמן.

וזה שאמר אדמו"ר נחל גזיע מ'קור ח'כמה: שמקדם היו כל התחלות מפסח, בחינת ועכשו התחלת הגאולה מפורים. ידידי תלמד את כל מה שכתבתי לך בזה בדיוק היטב עד שתבין לעובדא ולמעשה.

קנד.

(רבי ישראל קרדונור זצ"ל - כפי שספר תלמידו רבי ישראל דב אודסר זצ"ל)

רבי ישראל (קרדונור) עליוהשלום, התחיל לשתות (ביום הפורים) בבית, ורקד בבית. ואני ראיתי: שבכל רגע שעובר יותר, הוא יוצא מן העולם לעולם אחר.

על-כל-פנים הוא התחיל ללכת מהבית, מהדלת לרחוב, להודיע שפורים, "להודיע, להודיע, להודיע, להודיע..!"

אני הלכתי אתו, והוא הלך כל הרחוב למקום המתנגדים גדולים, ונכנס לבית, ובלם ישבו ושתו יין וספרו מפורים. והוא נכנס כמו לבית שלו, ורקד!

אז היה שמה זקן אחד, רב לישקה, הוא אמר לי: "אתה מבין הרקודים שלו של רבי ישראל? אתה מבין מה זה? זה רקודים פלאיים מאד!"

ככה הוא אמר לי, הראש, הראש של המתנגדים, הראש שלהם! הוא ראה את הרקודים של רבי ישראל, אז הוא נתבטל!

מי שרואה הרקוד שלו של רבי ישראל - נתבטל לגמרי!

אוי ווי, אוי ווי, אפלו שאני שמעתי מאנשי-שלומנו מאה פעמים: "שושנת יעקב צהלה ושמחה" - זה היה אצלי חדש, פאלו עדין לא שמעתי כלל. זה היה בהתעוררות בזה, באמונה בזה, בשמחה בזה.. שהיה חדש!

"שושנת יעקב" - זה ענין גדול. 'שושנה' זה ענין נורא מאד (תקוני-זהר ע"א): עח: הקדמת-הזהר א. זהר ויחי רכא. תשא קפט: אמר קז. פנחס רלג: האזינו רפוי:.

רואים בפתהלים: "למנצח על שנים לאסף" (פ, א), "למנצח על שושן" (ס, א). "שושנת יעקב" - זה ענין המצחה שבעם ישראל, המצחה שביעקב. וגם-כן סביב השושנים גדלים קוצים, והשושנה היא יוצאת מהקוצים. "שושנת יעקב" - זה ענין גדול, זה ברסלב! (עין לקוטי-מוהר"ן ח"ב ע"ד, ענין 'שושנה' בגימטריא 'אסת"ר' - על הפסוק (שיר-השירים ה, יג): "שפתותיו שושנים נטפות מור עבר").

רבי ישראל, הוא רקד בפורים: "להודיע, להודיע, להודיע..!" - הוא לא היה יכל ללכת הלאה מהמלה "להודיע". וכן כל אחד מאנשי-שלומנו אמר כל מלה: "להודיע להודיע להודיע - שתשועתם היתה לנצח, ותקנתם בכל דור ודור!

בשראיתי איך אנשי-שלומנו היו מרקדים בשמחה גדולה: "שכל קניף לא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך" - הם נתנו בי רוח חדש על כל ימי חי.

הם צעקו: "להודיע להודיע להודיע להודיע.. שכל קניף לא יבושו ולא יכלמו, לא יכלמו לנצח כל החוסים בך" -

איי יי יי, הלואי היינו זוכים לזה, כי אנחנו לא מאמינים איך אפשר - חולים כאלה שבדור הזה, איך אפשר שיהיה להם רפואה, איך אפשר לתקן אותם, איך אפשר!

אבל רבנו הקדוש אמר: "גמרתו ואגמור", "תשועתם - היתה לנצח. ותקונתם - בכל דור ודור", כמו שאנחנו, כל אחד כמו שהוא, כן.

רבנו הקדוש אמר: "גאט פירט תמיד אויס! השם יתברך הוא מנצח תמיד!"

קנה

(ימי שמואל ח"א עד - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ובין כך הגיעו ימי הפורים הקדושים (שנת תרפ"ג), ואז חל יום ששי פורים דפרזות, ועל כן היה פורים המשלש בירושלים.

וביום המישי היה תענית אסתר, והיינו אצל 'שמעון הצדיק', והרבינו בתפלה והתבודדות, וכן אצל 'פתל-המעריב', וגם על 'הרהזיתים', ובלינו כל היום בתפלה והתבודדות.

וגם זמן רב מקדם פורים, כבר למדנו התורות וההלכות השייכים לפורים, ובקשנו עליהם, ונכספנו לקדשת פורים.

ובפילה אחר התענית, היינו ביחד בחצר שטרום, ושתינו יין שרה, ושמחנו עד חצות לילה.

ואחר כך הלכתי עם אחד לבתי אונגרים, לבית החצות של רבי משה סעמניצר, ואמרת חצות ותהלים. ואחר כך הלכתי לישון לחדר, וישנתי מעט.

ואחר כך קמתי, והלכתי למאה שערים לבית מדרשנו, והתפללתי,

ושמעתי המגלה, וקימנו מתנות לאביונים, וביום השבת אמרו 'על הנסים', וגם קראו בתורה פרשת "ויבא עמלק" שקורין בפורים, והלכנו לכתל המערבי.

ואחר כך הלכנו לאכל סעודה שלישית, בבית מדרשנו בעיר העתיקה ברחוב חברון, ואז היה גם רבי ישראל דב (אידסר) מטבריה, ושאר אורחים, וגם רבי אלטר מירקעס ממאה שערים ואנשיו היו גם כן.

ורבי אלטר מירקעס, למד לפני הקהל, תורה מלקוטי מוהר"ן על פורים, בכסופים, ובכיה מכסופים, ובאמצע הלמוד ספר מהמכתבים שהגיעו אליו מהגזרות שברוסיה, ושיעורו רחמים על זה.

ואחר כך אמר בזה הלשון: "יהודים, הנני נשבע לכם בשבת קדש, כמו שהיום שבת קדש, כי כשאני מזכיר עצמי ברבנו ז"ל ובתורתו, הנני יוצא מחיותי, והנני מקרח לעצר עצמי, שלא אצא מהעולם קדם זמני, (ממש איך גיי אויס), ממש אני גווע!" - ובכה.

ואחר כך היו רקודים עם נגונים, כמה שעות רצופים, בהתעוררות וחיות והתלהבות מאוד מאד בלי שעור, ואחר כך אחר מעריב הלכנו לבתינו, וביום ראשון היה הסעדה והשכרות, ואכלתי הסעדה אצל דודי.

ואחר כך הלכתי במקדם לחצר שטרום, ושם היו: רבי אלטר בנציון; ורבי שמואל שינקר - חתנו של רבי חיים זוננפלד [זצ"ל], והוציאו כל הליטוואקעס (הליטאים) ממטתם, ורקדו אתם הרבה, ושמוחו ביחד.

ואחר-כך הִלְכְנוּ לְרַבֵּי שְׁלֹמֹה וְקִסְלָה, וְגַם שָׁם שָׁמַחְנוּ בְּמַלְיַד־שְׁטוּתָא. ואחר-כך לְבֵית-מְדַרְשָׁנוּ.

ומשם, לְבֵית רַבִּי בֶן צִיּוֹן, הַשְּׁמֵשׁ דְּבֵית-מְדַרְשָׁנוּ בְּעִיר-הָעֵתִיקָה, שְׁנוּלֵד אֲצִלוּ בֶן. וְשָׁם הָיוּ כָּל אַנְשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ. וְרַבִּי נִתָּן בֶּן רַבִּי פִּנְחָס יְהוֹשֻׁעַ, כְּבָר הָיָה שְׂפוּר.

ורבי שְׁלֹמֹה וְקִסְלָה הִדְלִיק חֲתִיכַת נֵיר, וְעָמַד עַל הַשְּׁלָחָן, וְצָעַק: "עֲמֹלֶךָ בְּרַעְנָט, הָמֵן בְּרַעְנָט!" [עֲמֹלֶךָ נְשָׂרָף, הָמֵן נְשָׂרָף]. וְכֵן הִדְלִיק כַּמָּה פְּעָמִים, וְצָעַק: "פּוֹלִיךָ בְּרַעְנָט!" [פּוֹלִיךָ נְשָׂרָף]. וְכֵן חָשַׁב כָּל שׁוֹנְאֵי-יִשְׂרָאֵל. וְהִפְכְּנוּ הַמְּלַבּוּשִׁים, וְרִקְדְּנוּ הַרְבֵּה מְאֹד.

ואחר-כך הִלְכְנוּ דֶרֶךְ שַׁעַר יָפוֹ, עַד חֲצַר שְׁטְרוּס, וְכָל הַדֶּרֶךְ רִקְדְּנוּ, וְגַם הַשׁוֹטֵר הָעוֹמֵד עַל הַמְּשָׁמֵר רִקַּד עִמָּנוּ, וּבְחֲצַר שְׁטְרוּס שָׁמַחְנוּ גַם-כֵּן, וּבִכֵּן בְּלִינוּ עַל-זֶה רַב הַלִּילָה.

ואחר-כך הִלְכְתִי לְבֵיתִי, וְשִׁכַּבְתִּי עַל הַמַּטָּה לְנוּחַ, וְאִיזָה יָמִים לֹא יִכְלָתִי לָקוּם מִהַמַּטָּה, מִחֲמַת כְּאֵב הַרְגָלִים מִהַרְקוּדִים.

קנו.

(יְמֵי-שְׁמוּאֵל ח"א קב - רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

וביום הַפּוּרִים (שְׁנַת תרפ"ד) שֶׁהָיָה אֵז בְּיוֹם שְׁשִׁי, הִתְפַּלְלְתִי בְּבֵית-מְדַרְשָׁנוּ עִם אַנְשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ'.

ואחר-כך הִלְכְתִי לְבֵית-מְדַרְשָׁנוּ, לְהִיּוֹת שָׁם עַד אַחַר קַבְּלַת שַׁבָּת וְהִתְפַּלָּה. וְאֵז הָיָה אִיזָה שְׁעוֹת קֹדֶם הָעֶרֶב, וְרָצִיתִי לְהַשִּׁיג אֲצֶל אַנְשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ יֵין אוֹ יֵין-שַׂרְף לְשִׁתוֹת, אֲבָל לֹא מִצָּאתִי.

ורבי אֲלֹטֵר בְּנִצְיוֹן וַיַּעֲקֹב זָאב (בְּרַזְסְקֵי ז"ל), הָיוּ כְּבָר שְׂפוּרִים מִמֶּשׁ, וְרִקְדְּנוּ בְּיַחַד.

וכן בִּילִיתִי שָׁם, עַד שֶׁנִּתְקַבְּצוּ הָעוֹלָם לְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה וְקַבְּלַת-שַׁבָּת.

והרב אֲלֹטֵר בְּנִצְיוֹן, הִתְפַּקַּח קִצַּת מִהַשְּׂכָרוֹת, וְהִתְפַּלֵּל עִמָּנוּ. אֲךָ יַעֲקֹב זָאב, הָיָה שְׂפוּר לְגַמְרִי, וְהִנִּיחוּ אוֹתוֹ עַל שְׁנֵי סַפְסָלִים לְיִשָּׁן.

ואנחנו הִתְפַּלְלָנוּ, וְגַם עָשִׂינוּ רִקוּדִין כְּנֶהוּג, וְאַחֲרֵיכֵן הִתְעוֹרַר גַּם יַעֲקֹב זָאב, וְהִתְפַּלֵּל קַבְּלַת-שַׁבָּת וּמַעֲרִיב וְכוּ'.

קנז.

(יְמֵי-שְׁמוּאֵל ח"א קד - רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

ובדרבננו אָנוּ: שְׁבַפְסַח וְגַם מְקַדֵּם, הִינּוּ מִפּוּרִים - כְּבָר כּוֹסְפִים וְחוֹשְׁקִים וְחוֹשְׁבִים עַל ל"ג בְּעֹמֶר בְּמִירוֹן.

קנח.

(יְמֵי-שְׁמוּאֵל ח"ב קעד - רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

ובפרט אַחֲרֵיכֵן קִדְּם 'שַׁבָּת פְּרֻשַׁת זְכוּר' (שְׁנַת תרפ"ה), הִכְנֵנוּ עֲצָמֵנוּ לְשַׁבָּת הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה שֶׁל 'מַחֲיַת עֲמֹלֶךָ', וְהִכְנָה גְדוּלָה לְפּוּרִים.

ובכלל: הָיָה לָנוּ כָּל הַיָּמִים הָאֵלֶּה, הִכְנָה לְפּוּרִים, בְּעִבּוּדָה וּבְשִׁמְחָה הַרְבֵּה. וְכָל יוֹם שֶׁקָּרַב לְפּוּרִים - הָיִינוּ מְבַלִּים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, בְּכָל מִינֵי שִׁיר וּנְגִינָה.

קנט.

(יְמֵי-שְׁמוּאֵל ח"ב קעו - רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

והנה אֲנַחְנוּ עָשִׂינוּ בְּעִבּוּדַת-הַשֵּׁם, בְּיָמִים שְׁלֹפְנֵי פּוּרִים (שְׁנַת תרפ"ה), בְּתַשׁוּבָה וְהִתְבּוּדָּה וְהִכְנָה לְפּוּרִים.

ובפרט בתענית-אסתר, הייתי אצל 'פתל-
המערבי' הרבה זמן, בתשובה
ותפלה והתבודדות. וכן הלכתי אצל 'ציון
שמעון הצדיק' זכותו יגן עלינו אמן, דרך
'שער שכם', והייתי מרגיש בהליכתי זאת,
חיות גדול והתעוררות.

וביליתי שם כמה זמן, באמירת 'תקוין'
הפללי, ותפלות של פורים,
ותהלים, ותשובה, והכנה על קדשת פורים
הבאה עלינו לטובה.

במובא: שצריכים לעשות תשובה שלמה
ביום 'תענית-אסתר' מעמקא-
דלבא, ולהתחרט באמת בחרטה גדולה, על
מעשיו שאינם פראוי, ולהתודות הרבה על
עונותיו, ולקבל עליו קבלה חזקה, לעבד
השם-יתברך מעתה, ולהתבייש בעצמו על
רחוקו מהשם-יתברך.

וכמו שמביא מוהרנ"ת ז"ל בלקוטי-
הלכות (תפלין ו, ל): ענין התענית -
שמתבייש לאכל, מחמת הפרת גדלת השם-
יתברך, והפרת שפלותו של עצמו, ורחוקו
מהשם-יתברך, עד שמתבייש להושיט הפה
לפיו. וכן צריך להתבונן ולהתבייש ב'תענית-
אסתר'. עד שפורים מבקש השם-יתברך
(שיר-השירים ה, א): "אכלו רעים, שתו ושכרו
דודים וגו' - פלומר: די להתבייש, אכלו ואל
תתבישו עוד, ומגלה אהבתו לישראל.

וכן מוהרנ"ת מבקש בלקוטי-תפלות (ח"ב
לז - תפלה לפורים): "שיזכה בתענית-
אסתר, לעשות תשובה שלמה, וירגיש גדל
כאב עונותיו, ולצעק עליהם זעקה גדולה
ומרה".

וכמו שפסקו בשלחן-ערוך (ארח-חיים תרפו):
שצריך לקיים קדם פורים: "דברי

הצומות וזעקתם", המובא במגלה (אסתר ט,
לא).

וצריך לקבל בהכנה-דרבה, את הפורים
הקדוש והנורא, שאז מתגלה 'יראה
עלאה דעלאה' (לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד)
- שהאדם מרגיש אהבת השם-יתברך,
ומתבייש ממנו, ומקבל האדם יראת-השם,
יראת-הרומומות, בחיוב והתקרבות נפלא,
בחינת 'הארת מרדכי ואסתר', שאין דגמטה
בכל ימות השנה.

ועל-כן הקדשנו יום 'תענית-אסתר' -
לעבודה, ותשובה, וקבלת על
מלכות-שמים, ועבודת-השם, והכנת טהרת
הלב.

ואמיתי כל התפלות של התורות
המדברים מפורים, ולמדנו כל
הזמן התורות מלקוטי-מוהר"ן המדברים
מפורים. והתפללנו מנחה בחיות
והתעוררות. ואחר-כך בתפלת מעריב, כבר
היינו בשמחה רבה, שמחת-פורים.

והנה באו רבי שלמה ורבי נתן ללמד,
כמנהגם בכל לילה, ובלינו מעט זמן
בשמחה ונגון, ושרנו הרבה הזמר "שושנת
יעקב" בשמחה ורקודין.

ורבי יעקב הנ"ל (המזכר שם בפרקים קסט"קע-
קעא, עין-שם אודותיו), הפליא לעשות
הרבה בזה, ברקודי ונגוני פורים בשמחה
וצהלה.

וגם בשבת-קדש הקדם, ובפרט בסעודה-
שלישית, אין לשער השמחה
והרקודים של הזמר "שושנת יעקב" בכמה
מיני נגונים, נגוני שמחה ונגוני התעוררות,
ובכמה מיני רקודין ובדיחותא והתעוררות,

ושאר נגוני פורים. ולמדו את-עצמם כבר לעשות 'קאזאליק' (הינו: שמחפכים את-עצמם).

והכלל: שכלו אז כל אנשי-שלוֹמנו ביחד, בשמחה רבה ורקודין ונגונים, כנ"ל, במה וכמה שעות. ובפרט רבי יעקב הנ"ל, שהפליא בזה לעשות, והיה לנו הרבה יותר שמחה מכל השנים הקודמים.

ובפרט כל הימים האלו שלפני פורים, היה רבי יעקב משמח אותי הרבה, בשמחת ונגוני פורים, ורקודי פורים, ודברי בדיחותא של פורים.

ובפרט בלילה הזאת, ליל י"ד דפרזים, כבר בלינו הרבה בשמחה ונגון ורקוד בלילה וביום. וכן עבר עלינו הלילה הזאת, וגם ביום י"ד הנ"ל, שמחנו הרבה כנ"ל. וגם הרביתי בתפלה ועבודה והכנה לפורים, ולמדתי הרבה מעניני פורים, ובפרט בספרי רבנו ז"ל, מספר 'לקוטי-מוהר"ן', ו'לקוטי-הלכות', ואמירת התפלות.

וחברי יעקב זאב נרו-יאיר, למד אז לקרות המגלה, מפני שרבי נפתלי בהן נרו-יאיר שהוא היה הבעל-קורא, אמר שקשה עליו לקרא, על-כן למד את חברי יעקב זאב, שיקרא הוא.

ועל-כן בלה הרבה בתענית-אסתר ובפורים דפרזים, לחזר את המגלה, שיוכל לקרא אותה בצבור.

ומפני שהפריעו אותו אנשים בבית-מדרשנו בדבורם, על-כן עלה על גג בית-מדרשנו, ושם חזר עצמו היטב את המגלה.

ובכלל, היה הגג הזה, מקום טוב עבורנו, להתבודד ולישב את-עצמנו,

ולפוש ולנוח, וגם הוא מול 'מקום קדש-הקדשים', ומכל צד רואים את כל ירושלים.

ובפרט אם אין יכלת לעסק בתפלה ועבודה בבית-המדרש, מפני אנשים שהיו מפריעים בדבורים, היינו עולים על הגג, ושם עוסקים הרבה בעבודה זו תפלה, או התבודדות. וכן עשיתי הרבה פעמים בלי ידיעת איש, והייתי מחיה את-עצמי בלי שעור בגג הזה, והייתי מרגיש שם חיות גדול והתעוררות ומנוחה.

ואחר-הצתרים חממו את המקנה, והלכנו למקנה בשביל

הכנה למגלה, בדרך החסידים פה ירושלים. והלכנו ל'כתל-המערבי' להתפלל מנחה. ואחר-כך התאספנו בבית-מדרשנו כל אנשי-שלוֹמנו, מלבשים בבגדי-שבת ובשטריימלען. ודברנו הרבה מרבנו ז"ל ומעניני פורים.

והתפללנו ערבית בשמחה והתעוררות, וקראנו את המגלה. והנה אף-על-פי שרבי נפתלי לא רצה לקרות המגלה, ולמד את חברי יעקב זאב כנ"ל, אף-על-פי-כן הפצירו בו: שדיקא הוא יקרא את המגלה. וכן הוה, שהוא קרא את המגלה בהתעוררות.

ואני הסתכלתי יחד עם רבי אלטר בנציון במגלה אחת, והיה לי התעוררות גדול בקריאת המגלה, והרגשתי את כל הפסוקים שמדבר מהם רבנו ז"ל - למשל, פסוק (אסתר ב, יא): "ובכל יום ויום מרדכי מתהלך וגו', לדעת מה יעשה בה", המובא בתורה נ"ו.

וכן פרשתי ותרגמתי כל המגלה, עלי בעצמי, ל'התקרות להשם-יתברך' - כמו שמביא רבנו ז"ל לענין 'אמירת תהלים'

(לקוטי-מוהר"ן ח"ב עג; קא; קכה): "שִׁימְצָא אֶת-עֲצָמוֹ, בְּכָל מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים שְׂאוֹמְרֵי! - וְעַל כָּל מִה שְׁעוֹבֵר עָלַי, וְהִתְקַרְבוּתִי לְרַבְנֵנוּ ז"ל, וְגַעְגּוּעֵי וְאַהֲבָתִי לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְהַצְדִּיק-הָאֱמֵת, וְהִתְקַנָּה עַל הַיְשׁוּעָה.

וּבְפָרְט בְּפִסּוּקִים שֵׁשׁ בָּהֶם הִתְעוֹרְרוּת מִמֶּשֶׁה, כְּגוֹן (אֲסֵתֵר ה, ג): "וְתוֹסֵף אֲסֵתֵר וְגו', וְתִבְרָךְ וְתִתְחַנֵּן לוֹ וְגו'", הִרְגְּשֵׁתִי הִתְעוֹרְרוּת גְּדוֹל.

וּכְגוֹן שָׁאֲנוּ לֹמְדִים 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת' מִרַבְנֵנוּ ז"ל, שֶׁהוּא 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת מִשְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת, שְׁלֹמֵעֵלָה מִכָּל הַשְּׁבָעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה, וּמַעוֹרְרַת מִהַשְּׁנָה שְׁלֹא נִישָׁן יְמֵינוּ וְשִׁנּוּתֵינוּ, וְאֲדַרְבָּא לְהַרְגִּישׁ חֵיוֹת גְּדוֹל וְדַבְּקוֹת בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-הַלְכוּת (פּוּרִים א). כְּמוֹ-כֵן 'מִקְרָא מְגַלָּה' - הוּא 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת מִשְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת' (לִקוּטֵי-הַלְכוּת שֵׁם), וְלָכֵן "אֵין שׁוּם מַצְוָה דְּזוּחָה מִקְרָא מְגַלָּה" (מְגַלָּה ג).

וְכֵן ה'מְגַלָּה' - הוּא 'רְאִית פְּנֵי הַצְדִּיק'. כִּי 'פְּנֵי מְרַדְכֵי וְדַעְתוֹ' טְמוּנִים ב'מְגַלָּה' (לִקוּטֵי-הַלְכוּת, תְּפִלִּין ו, כז). וְאוֹמְרִים אֲנָשִׁי-שְׁלוֹמְנוֹ: "שְׁצַרְיָךְ בְּמְגַלָּה לְרֹאוֹת פְּנֵי מְרַדְכֵי!" - וּבְרְאִית פְּנֵי הַצְדִּיק, זֹכִים לְדַבְּקוֹת וּבוֹשָׁה, כְּמוֹבָא בְּתוֹרָה "חַיִּים נִצְחָיִים: בְּלִקוּטֵי-תַנְיָנָא סִימָן ע"ב.

וְהַכֹּלל: שְׁאִין לְשַׁעַר וּלְהַעֲרִיף אֶת גְּדֹל שְׂמֻחַת הַלֵּב וְהַהִתְעוֹרְרוּת, שִׁיכּוּלִים לְזַכּוֹת בַּעַת 'קְרִיאַת הַמְּגַלָּה'.

וְאַחֲרֵי 'קְרִיאַת הַמְּגַלָּה' וְסִיּוּם תְּפִלַּת מַעֲרִיב, עָשִׂינוּ בִּיחָד רִקּוּד גְּדוֹל בְּמַעְגָּל, בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וְהַתְּנוּצָצוֹת וְחֵרוֹת הַפּוֹחִין, וְנִגְנְנוּ וְשָׂרוּ כְּמֵה מִינֵי נִגּוּנִים, וְגַם הִתְהַפְּכוּ כְּנ"ל.

וְגַם הָיוּ שֶׁהִתְחַפְּשׂוּ עֲצָמָם בְּלְבוּשֵׁים שׁוֹנִים (שְׁקוּרִין: 'פֶּאֶרְשֶׁטְעֶלֶךְ'), וְשִׂמְחוּ אֶת-עֲצָמָם בְּכָל מִינֵי שְׂמֻחוֹת. וְכֵן בְּלִינוּ הִרְבֵּה זְמַן.

וְאַחֲרֵי-כֵן הָלְכוּ כָּל אֶחָד לְבֵיתָם, וְאָנִי נִשְׂאֲרָתִי עִם רַבֵּי יַעֲקֹב, וְהֵינְנוּ בְּשִׂמְחָה רַבָּה.

וּבְבִקְר - הִתְפַּלְלָנוּ כָּל אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמְנוּ בִּיחָד בְּהִתְעוֹרְרוּת, וְעֲלִיתִי לְתוֹרָה בְּפָרְשַׁת "וַיָּבֵא עִמְלֹק", וְקִרְאָנוּ אֶת הַמְּגַלָּה כְּדֹאֲתִמּוֹל בְּהִתְעוֹרְרוּת רַב, וַיִּרְאֶה זֹ בּוֹשָׁה וְשִׂמְחָה, וְהִרְגְּשָׁנוּ הַתְּנוּצָצוֹת בְּמַח.

וְאַחַר גָּמַר קְרִיאַת הַמְּגַלָּה, הִתְחִיל תַּכְפֵּף הַשְּׂמֻחָה בִּיְתֵר שְׂאֵת וַיִּתֵּר עִז, וְתַכְפֵּף עָשִׂינוּ רִקּוּד גְּדוֹל בְּשִׂמְחָה וְנִגּוּנִים בְּכָל מִינֵי זְמַר וְרִקּוּד.

וְרַבֵּי מֵאִיר אֲנָשִׁין כְּבָר גָּמַר אֶת הַתְּפִלָּה, בְּכָל מִינֵי בְּדִיחוּתָא, שֶׁהִתְחַפְּשׂוּ עֲצָמוֹ בְּכַמָּה מִינֵי לְבוּשִׁים. וּבְתוֹךְ הַלְבוּשִׁים תַּחְתִּיָּהֶם, תַּחֲב עַל-גַּבּוֹ אֶת הַחֲתִיכוֹת מְזֻרְזָנִים שְׁלֵי (שֵׁהֶם הַכָּרִים וְהַכְּסָתוֹת שְׁלֵי שְׁעֲלִיהֶם אָנִי יֵשׁוּ). וְהָיָה נִפְלָא וּמִשְׂמַח לְרֹאוֹת אֶת הַדְּבָר.

וְכֵן כְּמוֹ שֶׁהוּא לְבוּשׁ בְּמַלְבוּשִׁים הַנ"ל, הִתְפַּלֵּל לְפָנֵי הָעַמּוּד, וְאֶחָד לָקַח אוֹתוֹ בְּאִמְצַע מְלִפְנֵי הַתְּבָה עַל-גַּבּוֹ, וְרִקַּד עִמּוֹ כְּדֵ כְּשֶׁהוּא מְנַח עַל-גַּבּוֹ.

וְהַכֹּלל: שְׂכַבְרָה הָיוּ כָּל מִינֵי בְּדִיחוּתָא, וְהָיָה נִפְלָא מְאֹד לְרֹאוֹת הַדְּבָר.

וְרַבֵּי מֵאִיר אֲנָשִׁין, בַּעַת שֶׁהָיָה לְבוּשׁ לְבוּשׁ הַנ"ל, בְּלַעֲפַע' עַל רֹאשׁוֹ (תְּרַבּוּשׁ שְׁלוּבָשִׁים חֲכָמֵי-הַסְּפָרְדִּים), וּמַעֲטָף וְרֹאשׁוֹ חָבוּשׁ כְּמוֹ חֲכָם-סְפָרְדִּי, וְהַמְזֻרְזָנִים תַּחַת מְלַבּוּשָׁיו עַל-גַּבּוֹ כְּנ"ל - לָקַח קוֹרָה אַחַת

שְׁהִיָּה מְנַח שָׁם, וְהַחֲזִיק אוֹתָהּ בְּשֵׁתֵי יָדָיו,
כְּמוֹ שֶׁמְחַזְּקִים רוּבָה לִירוֹת בּוֹ.

וְהָיָה הוּא אוֹחֵז [הַקוֹרָה] בְּרֹאשׁ, וְאַחֲרָיו
הַחֲזִיק רַבִּי שְׁלֹמֹה וְקֶסֶלָה, וְאַחֲרָיו
שָׂאֵר אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, וְהָיוּ עוֹשִׂים עֲצָמָם כְּמוֹ
שְׂיֹרִים בְּרוּבָה, וְאוֹמְרִים: שְׂיֹרִים בְּעַמְלָק,
וְכֵן בְּשָׂאֵר שׁוֹנְאֵי־יִשְׂרָאֵל.

וְכֵן אַרְבֵּי אֵיזָה זְמַן - שֶׁעָשׂוּ כָּל מִינֵי
בְּדַחְנוֹתָא וְצַחוּק וּמְלֵאֵי שְׂמֻחָה.

וְאַחֲרֵיכֵן יֵשְׁבֵנוּ כֶּן בְּלְבוּשֵׁים הַנִּ"ל,
לְאָכַל מִינֵי מְזוּנֵי וּמְתִיקָה,
וּלְשִׁתּוֹת יַיִן־שָׂרָף. וְגַם קִיָּמְנוּ תַּכְּף מְצוֹת
מִשְׁלוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, שֶׁאֶחָד שָׁלַח
לְחֵבְרוֹ שְׁנֵי מִינֵי מְזוּנוֹת, וְהִתְחַלְפוּ זֶה עִם זֶה,
וְחוֹזֵר חָלִילָה, עַד שֶׁכֻּלָּם שָׁלְחוּ לְכֻלָּם.

וְכֵן שָׁתָה יַיִן־שָׂרָף, הַסֶּפֶל אֲבָרְהָם, שְׁהִיָּה
לֶן בְּבֵית־מְדַרְשָׁנוּ, וְהַשְׁתַּפֵּר וּגְלָגַל אֶת־
עֲצָמוֹ, וְשָׁחַק וּבָכָה. וְכֵן הָיָה מְנַח כְּמֵה שְׁעוֹת
עַד הָעֶרֶב, עַד שֶׁהִפִּיג יַיִנוּ.

וְהִנֵּה אַחַר שֶׁגִּמְרָנוּ אֶת כָּל זֹאת שֶׁהָאָרֶץ
זְמַן הַרְבֵּה, וְהָיָה לִי חֵיוֹת גָּדוֹל,
וְהַפֶּרֶת אֶהְבֶּה וְהַתְּקַרְבוֹת לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי־
שְׁלוֹמֵנוּ, וְהִלְכְנוּ כֶּן בְּכָל הַרְחוֹב חֵבְרוֹן שֶׁשָׁם
הָיָה בֵּית־מְדַרְשָׁנוּ, וְהִלְכְנוּ כֶּן לְבֵית אַנְשֵׁי־
שְׁלוֹמֵנוּ, וְעַל כָּל הַדֶּרֶךְ הָיוּ מְשׁוֹרְרִים
וְרוֹקְדִים.

וְרַבִּי מֵאִיר אַנְשֵׁי־הָרֵב שֶׁל פּוּרִים, הָיָה
מְצוּה וּפּוֹקֵד כְּמוֹ רַב גָּדוֹל, וְהָיָה
הוֹלֵךְ בְּלְבוּשָׁיו כֶּן פַּנִּ"ל, וּמְכַרִּיז כָּל מִינֵי
הַכְּרֻזוֹת בְּשֵׁם חֲסִידֵי בְּרֶסֶלָב. וְאֵת כָּל מִי
שְׁהָיָה פּוֹגֵשׁ בְּרְחוֹב, הָיָה לוֹקָחוֹ לְרֶקֶד עִמּוֹ.

וְכֵן הִלְכְנוּ כְּלָנוּ בְּגִגוֹן וְרִקּוּד כָּל הַדֶּרֶךְ,
וְנִכְנְסֵנוּ לְרַבִּי בְּנִצְיוֹן, הַשְּׂמֵשׁ וְהַגַּבְאִי

מִבֵּית־מְדַרְשָׁנוּ, וְאָכַלְנוּ אֲצִלוֹ מִינֵי תַרְגִּמָּא
וּמְתִיקָה וּשְׁתִּית יַיִן וַיַּיִן־שָׂרָף, וּמִשָּׁם לְבֵית־
מַחְסֵה, וְעָשִׂינוּ עַל הַמְּגֵרֶשׁ בְּחָצֵר, רִקּוּד
גָּדוֹל, וְגַם 'קָאזְאֵלִיק'.

וְנִכְנְסֵנוּ לְבֵית רַבִּי שְׁלֹמֹה, וְאָכַלְנוּ שָׁם
כַּנִּ"ל, וּשְׁתִּית יַיִן וַיַּיִן־שָׂרָף בְּרֹאשׁ,
וְרִקְדְנוּ וְזַמְרָנוּ, וּבְמִינֵי בְּדִיחוֹתָא כַּנִּ"ל, וּבְלִינוּ
שָׁם מְעֵט, וְהִלְכְנוּ מִשָּׁם.

עַד שֶׁבָּאֵנוּ לְבֵית רַבִּי נֶתָן, וְשָׁם טְעַמְנוּ כְּמֵה
מִינֵי מְתִיקָה, וְגַם פִּשְׁטִידָא מְתוּקָה,
וְהַשְׁתִּיָּה כְּדָת.

וְכֵן נִכְנְסֵנוּ לְבֵית רַבִּי נִפְתָּלִי הַכְּהֵן. וּמִשָּׁם
הִלְכוּ לְבֵיתָם. וְהַסְפִּימוּ לְהַתְּקַבֵּץ
וּלְהַתְּאַסֵּף אַחֲרֵי־הַצְּהָרִים בְּעֵת הַסְּעָדָה.

וְאַנִּי הִלְכְתִי חֲזָרָה לְבֵית־מְדַרְשָׁנוּ, וְשָׁם
מְצָאתִי עֵדֶן אֶת רַבִּי אֲבָרְהָם הַסֶּפֶל
הַנִּ"ל, שֶׁפּוֹר מְנַח כְּמוֹ מֵת. וְעָשִׂיתִי בְּעַבּוּדַת־
הַשָּׁם, וְלִמְדַתִּי סְפָרֵי רַבְנוּ ז"ל הַמְּדַבְּרִים
מִפּוּרִים וְכוּ', וְהִלְכְתִי לְכַתְּלֵי־הַמַּעְרָבִי
וְהִתְפַּלְלְתִי מְנַחָה, וְעָשִׂיתִי עַבּוּדַתִּי, וְחֲזַרְתִּי
לְבֵית־מְדַרְשָׁנוּ, וְשָׁם אִמְרַתִּי תְהִלָּים.

וְנִכְסַפְתִּי וְנִשְׁתַּוְּקַקְתִּי לְרֹאוֹת כְּבָר אַנְשֵׁי־
שְׁלוֹמֵנוּ, וּבְפֶרֶט חֲבֵרֵי רַבִּי אֶלְטֵר
בְּנִצְיוֹן וַיַּעֲקֹב זָאב, שֶׁהִלְכוּ לְבֵיתָם לְמֵאֵה־
שָׁעָרִים. וְקִיָּמְתִי 'מְצוֹת מְתַנּוֹת לְאַבְיוֹנִים'.

וְעַסְקְתִי כֶּן בְּעַבּוּדָה, עַד שֶׁחֲזָרוּ רַבִּי
אֶלְטֵר בְּנִצְיוֹן וַיַּעֲקֹב זָאב מִבֵּיתָם
בְּמַקְדָּם, כִּי הִזְדַּרְזוּ וְהִבִּיאוּ אֶת סְעָדָתָם אִתָּם,
לְסַעַד עַמִּי בְּיַחַד בְּבֵית־מְדַרְשָׁנוּ.

וְהִנֵּה הֵם זָרְזוּ אוֹתִי, כִּי עָכְשׁוּ עֵקֶר הַזְּמַן
לְשִׂמְחָה וּמְשִׁתָּה, וַיֵּשְׁבֵנוּ לְאָכַל
הַסְּעָדָה בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וְחֻפָּה יִתְרָה, וְגַם שְׁתִּינוּ
הַרְבֵּה מִשְׂקָה וַיַּיִן־שָׂרָף. וְקִנִּיתִי אֲצֵל רַבִּי

אָפּרִים הַשְּׂכָן יִיו, וְשִׁתִּינוּ, וְשִׁמְחָנוּ אֶת-
עַצְמָנוּ בְּיַחַד. וְדַבְּרָנוּ מִפּוּרִים וּמִרְדֵּי-
הַצַּדִּיק, וּמִרְבֵּנוּ ז"ל.

וְגַם הִתְחַלְנוּ לְכַסֵּף וּלְהַשְׁתַּוְּקֶק וּלְהִתְנַעֲנַע,
לְנִסְיַעַת מִירוֹן עַל ל"ג בְּעֹמֶר, לְצִיּוֹן
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן.

כִּי 'פֶּלֶג', רֵאשִׁי-תְבוּת: פּוּרִים ל"ג בְּעֹמֶר
(שְׁלַח-עֲרוּף אֲרַח-חַיִּים תַּכַּח, ג). וּמִפּוּרִים
וְאֵילֹף, כָּבֵר הָיָה מִנַּח בְּמוֹחֵינוּ הַיֵּטֵב הַל"ג
בְּעֹמֶר, וְהַחַיּוֹת הַגְּדוֹל שֶׁהֵינּוּ זֹכִים שָׁמָּה.

וּכְבָר הֵינּוּ נִכְסָפִים וּמִשְׁתַּוְּקִים בְּכָל לַבְּנו
וּנִפְשָׁנוּ לָזָה, וְכָל חוּשָׁנוּ וְאִבְרָנוּ הָיוּ
מְלֵאִים מְזָה, וּכְבָר הֵינּוּ מְדַבְּרִים הַרְבֵּה כָּל
יוֹם וְיוֹם מִל"ג בְּעֹמֶר, וּבִפְרָט בְּפּוּרִים וּבְפֶסַח
בְּעַת הַשְּׁמִחָה. וְהַרְקוּדִים וְהַנְּגוּנִים מִל"ג
בְּעֹמֶר, כָּבֵר מִלֵּאוּ שִׁפְתָנוּ. וְעַל-כֵּן כָּבֵר דַּבְּרָנוּ
אֲז בְּסַעֲדַתְנוּ הַרְבֵּה מְזָה.

וְכֵן בְּלֵינוּ הַזְמַן הַיָּקָר הַזֶּה, בְּשַׁעֲשׂוּעַ
חֲבֵרִים, בְּאַהֲבַת לֵב וּנְפֶשׁ. וְגַם
נִתְבַּסְּמָנוּ הַרְבֵּה בְּשִׁתִּית יִין-שָׂרָף וְיִין.

וְחֲבֵרֵי יַעֲקֹב זָאב גְּרוֹ-יָאִיר, לָקַח מִלְבוּשָׁיו
הַטּוֹבִים וְהַצְּנִיעַ אוֹתָם, שְׂכָדֵי
שָׁבָאם יִשְׁתַּפֵּר לֹא יִלְכַלֵּךְ אוֹתָם, וְלִבֵּשׁ אֶת
הַמְּלַבּוּשִׁים הַפְּשׁוּטִים שְׁלִי שֶׁהָיוּ בְּבֵית-
הַמִּדְרָשׁ.

וְכֵן שִׁתִּינוּ, עַד שֶׁכָּבֵר הֵינּוּ מִבְּסָמִים. וּבְעַת
שָׁבָאוּ אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמָנוּ לְהִתְקַבֵּץ, כָּבֵר
הֵינּוּ מִבְּסָמִים הַרְבֵּה, וּמִפְּזִזִּים וּמִרְקָדִים
וּמִכְרָרִים בְּכָל עַז.

וְהִנֵּה בָּאוּ אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמָנוּ וַיֵּשְׁבוּ בְּיַחַד, וְהָיוּ
עוֹסְקִים בְּעִנְיֵי פּוּרִים, וְאַנְחָנוּ
כְּלַבְלָנוּ הַרְבֵּה, וּבִפְרָט יַעֲקֹב זָאב שִׁצְעָק: כִּי

אֵין הַזְמַן עֲכָשׁוּ רַק לְשִׁמְחָה. וְהַכֹּל: כִּי
עָשִׂינוּ כְּלָנוּ רְקוּד גְּדוֹל.

וּבִפְרָט אָנְכִי וַיַּעֲקֹב זָאב, בִּיּוֹן שִׁ"נְכָנִס יִין
יָצָא סוּד" - לְקַחְנוּ אֶת-עַצְמָנוּ
בְּיַחַד, וְרַקְדָנוּ זֶה עִם זֶה בְּפָנֵי כָּל קָהָל וְעֵדָה,
בְּעֵינַיִם זוֹלָגוֹת דְּמָעוֹת'. וְגַם לְקַחְנוּ אֶת רַבִּי
אֶלְטֵר בְּנִצְיוֹן יַחַד אֶתְנוּ, וְאַף-עַל-פִּי שֶׁהוּא
הַשְּׂמִיט עַצְמוֹ מִפְּנֵי הַיִּרְאָה, וְאַנִּי וַיַּעֲקֹב זָאב
הִתְחַבְּקָנוּ זֶה עִם זֶה וְכו'.

וַיַּעֲקֹב זָאב צָעַק בְּקוֹל מַעֲמָקָא-דְּלַבָּא:
הֲלֹא רוֹצִים לְגַזֵּל מִמֶּנִּי חַיּוֹתַי, כִּי
הֲלֹא הוּא חֲבֵרֵי אָהוּב כְּנִפְשִׁי, וּמִמֶּשׁ "נִפְשִׁי
קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ", וְהוּא כָּל חַיּוֹתַי.

וְכֵן הֵינּוּ מְרַקְדִים בְּיַחַד, בְּאַהֲבָה רַבָּה
וְחֶבֶד יִתְרָה.

וַיַּעֲקֹב זָאב מֵרַב שְׂכָרוֹתוֹ, הַפִּיל הַסַּפְסָלִים
אֶרְצָה, וְאַנְשֵׁי-שְׁלוֹמָנוּ הִנְ"ל לֹא
יָכְלוּ לְסַבֵּל, וְלֹא רָצוּ לְהַנִּיחַ אֶת זֹאת, כִּי הֵם
לֹא הָיוּ שְׂבוּרִים, וְרָצוּ בְּיַחַד לְבִלּוֹת כְּדֹ
בְּשִׁמְחָה. אֲבָל אֲנַחְנוּ הֵינּוּ מִפְּרִיעִים אֶת
זֹאת, כִּי הִכְרַחוּ לְשִׁתֵּק, וְרַק לְרֵאוֹת מַעֲשֵׂינוּ
אָנוּ.

וְעָשִׂינוּ עַל-פִּי בְּקִשְׁתָּם, רְקוּד בְּיַחַד כְּלָנוּ,
וְאַנְחָנוּ רְקָדְנוּ בְּרַב הַתְּלַהֲבוֹת,
בְּזַכְרָנוּ שְׁעוֹד מַעַט נִהְיָה בְּמִירוֹן, בְּהִיכְלֵי מָרְן
רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּר יוֹחָאי זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן
בְּל"ג בְּעֹמֶר, וְדַבְּרָנוּ הַרְבֵּה מְזָה, וְעָשִׂינוּ כָּל
מִינֵי בְּדִיחוֹתָא.

וְאַחֲרֵי-כֵן נִפְלָנוּ כְּדֹ שְׁנֵינוּ שְׂבוּרִים לְאֶרֶץ,
וְהֵם הִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדָתָם
בְּנַחַת, אֲבָל יַעֲקֹב זָאב הָיָה כָּל-כְּדֹ מִשְׁתַּוְּבָב,
שְׂאֵחַר מַעַט זְמַן קָם וְרַקַּד וּפְזָז, וּבְכָה וְצָעַק:
"מָה רוֹצִים מִמֶּנִּי, מִדּוּעַ אוֹסְרִים עָלַי לְדַבֵּר

עם חברי יחידי אהובי פנפשי" - ואני גם כן קמתי, ורקדנו ביחד.

והכלל: שלא הנחנו את אנשי-שלוֹמנו לדבר, רק לרקד ולשמח.

והכלל: שרבי בנציון, השמש דבית-מדרשנו, שהיה גבור חזק - לקח את יעקב זאב חברי בכתו, והניחו בספה שיישן שמה עד שיפיג את שכרותו.

וגם לי רצה לעשות כן, אבל לא הנחתי אותו בשום אופן, והבטחתי לו שלא אבלבל אותם, ואף-על-פי-כן לא יכלתי לעצור את-עצמי, ועשיתי כרצוני לרקד בעצמי, ולעורר העולם לשמחה.

ובין כן נגן רבי נתן בייטלמאכער בן רבי פנחס יהושע (תלמידו של מוהרנ"ת ז"ל) את נגונו: "אצינד זאל מען פרייליך זיין, אצינד זאל מען טרינקען וויין" [עכשו חביבים בשמחה להיות, עכשו חביבים יין לשותות].

ונגן שיר חרוזי על-פי א"ב, ובכל אות נגנו בלם פנ"ל החרוז [חנ"ל]: "אצינד זאל מען פרייליך זיין, אצינד זאל מען טרינקען וויין".

וכן רבי יעקב נגן כמה מיני נגונים ושירים על-פי חרוזים. ושיר על-פי חרוז המתחיל: "אז יעקב אבינו האט געפאשעט ביי לבן די שאף" [כשיעקב אבינו היה רועה את הצאן אצל לבן, ונגן את זה בנגון של התעוררות].

וכן אמרו דברי בדיחותא מהמגלה, ועשו רקודים הרבה, וכן בלו בערב עד קרוב לחצי הלילה, וברכו ברכת-המזון בצבור, והתפללו מעריב, וסימו גם-כן בשיר ורקוד, והלכו לביתם.

ויעקב זאב חברי נשאר משכב בן, עד שכלם הלכו. ובאמצע הלילה קם יעקב זאב, והתפלל ערבית, וכבר נשאר כל הלילה בבית-מדרשינו, וכן רבי אלטר בנציון עמו. וברוך-השם שעבר עלינו הפזרים, בשמחה וחדוה רבה.

וזהו 'הכנה אמתית לפסח', פמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד): פי פזרים הכנה לפסח, וכפי גדל השמחה וקיום המצוות של פזרים בשמחה, בן זוכים להנצל ממשהו חמץ בפסח.

השם יזכנו להרגיש גדל ענין פזרים ש"גדול מכל המועדים" (ירושלמי תענית פ"א ה"א; מדרש משלי פ"ט), והוא התחלת ההתקרבות להשם-יתברך.

קס.

(מכתבי-שמואל ח"א יא, י"ב אדר תשט"ו - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

הנה הולך פזרים הקדוש', קדשה גבה כזה, למעלה מכל הימים טובים, 'קדשת מרדכי' שאין דגמתה בכל ימות השנה. ועל-ידי 'שמחת-פזרים', יכולים לזכות להנצל ממשהו חמץ בפסח, ול'חג הפסח כשר'.

קסא.

(מכתבי-שמואל ח"א כג, ג' בשלח תשי"ח - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ובפזרים מצוה גדולה ותקון-הברית, לשנות יין שרף ויין. כל ששותים יותר, הרי הוא 'תקון-הברית' יותר [וואס מער מען טרינקט, מער 'תקון-הברית' איז]. וכל השנה כששותים חסוֹשֵׁלום, הוא 'פגם-הברית' חסוֹשֵׁלום.

וְרִקְוֹדִין מִמֵּתִיק דִּינִים. הַמְחָאת־כַּף וְרִקְוֹדִין - הוּא הַתְּגִלוֹת הָאֶרֶת מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר, כַּמְבֹאֵר בַּתּוֹרָה י' "וְאֵלֶּה הַמְּשֻׁפְּטִים" בַּלְקוּטִי־מוֹהֲרָן.

קסב.

(מכתבי־שמואל ח"א כד, ג' משפטים תשי"ח - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

וּבַתּוֹרָה יו"ד "וְאֵלֶּה הַמְּשֻׁפְּטִים", מְבִיא רַבֵּנוּ ז"ל: לִיְחַד קוּדְשָׁא בְּרִיד־ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ, שְׁעַל־יְדֵי־זָה נִמְתַּקִּין הַדִּינִים - הוּא עַל־יְדֵי 'קֹדֶשֶׁת פּוּרִים', מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר, 'קֹדֶשֶׁת הַיָּדִים וְהַרְגָּלִים', תּוֹרָה שְׁבַנְגְלָה וְתוֹרָה־שְׁבַנְסֵתֵר, 'הַמְחָאת־כַּף' [פֶּאטְשׁוֹן מִיט דִּי הַעֲנֹד] וְרִקְוֹדִין [אוֹן טֶאנְצֵן].

וּבַפְּשִׁיטוֹת גָּמוּר הוּא: שְׁעַל־יְדֵי הָרִקְוֹדִין וּמְחָאת־כַּפִּים, מִמֵּתִיקִין הַדִּינִים. וּבַפֶּרֶט בְּפוּרִים, לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמוֹ הָאֶרֶת וְקֹדֶשֶׁת פּוּרִים, מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר - בּוּדְאֵי מְצוּהַ גְּדוּלָּה לְרִקְדַּ וְלִמְחָא־כַּף.

אֶפְלוּ אִם אֵין לוֹ עִם מִי - אָזִי בְּעֲצֻמוֹ בְּבֵיתוֹ, לְרִקְדַּ וְלִמְחָא־כַּף אֶל כַּף וְלִשְׁמַח בְּשִׂמְחַת־פּוּרִים - כִּי אָז נִתְגַּלָּה הָאֶרֶת מְרֻדְכִי, שְׂאִין דְּגָמְתוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה.

וּבּוּדְאֵי צְרִיךְ מִקְדָּם, לְקַיֵּם בְּתַעֲנִית־ אֶסְתֵּר: "דְּבַרֵּי הַצּוּמוֹת וְזַעֲקָתָם" (אֶסְתֵּר ט, לא), וְלְהַתְּבַיֵּשׁ לִפְנֵי הַשֵּׁם־ יתְבַרַךְ שֶׁהוּא רְחוּק מִמֶּנּוּ, וְשֶׁהַיִּצְרָה־הָרַע' שֶׁהוּא הַמְדַעֲמֵלֵק יֵשׁ לוֹ שְׁלִיטָה עָלָיו.

וְעַל־יְדֵי שְׂמֵת־בִּישׁוֹן אֶפְלוּ לֶאֱכֹל, שֶׁהוּא עֵקֶר מַעֲלַת הַתַּעֲנִית, וְזוֹעֵקִין

לִפְנֵי הַשֵּׁם־יִתְבַרַךְ בְּסִלְיָחוֹת: "שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבַרַךְ יוֹשִׁיעוּ מִיַּד הַיִּצְרָה־הָרַע" - אָז בּוּדְאֵי זוֹכִין לְהַרְגִּישׁ טַעַם פּוּרִים, כָּל אֶחָד לִפְנֵי בְּחִינָתוֹ.

וּבְפוּרִים, וְתַמִּיד - צְרִיכִין לְהַחֲיוֹת אֶת־ עֲצֻמוֹ וְלִשְׂמַח, אֶפְלוּ בְּמִלִּי־ דְשֻׁטוֹתָא, וְקַפִּיצוֹת וְשָׂאֵר מִיְנֵי שְׁחוּק שְׁעוֹשִׁין בְּפוּרִים, וְגַם־כֵּן "וְגִילוּ בְּרַעְדָּה" (תְּהִלִּים ב, יא), לֹא בְּנִבּוּל־פֶּה חֶסֶד־וְשָׁלוֹם.

וּמְצוּהַ גְּדוּלָּה לְשִׁתּוֹת בְּפוּרִים, עַל־כָּל־ פָּנִים כְּפִי יִכְלָתוּ.

וְקִרְיָאתַ הַמְּגִלָּה - בְּאִימָה וְיִרְאָה וְאֶהְבָּה וְהַתְּעוֹרְרוֹת וְהַשְׁתּוֹקְקוֹת לְגְדֹלַת מְרֻדְכִי, שֶׁהוּא הַצְּדִיק־הָאֱמֵת, בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ'. שֶׁהָאֶרֶת מְרֻדְכִי, הוּא בְּהַמְּגִלָּה, וְשֵׁם פָּנָיו וְשִׁכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ.

וְכֵן לְקַיֵּם הַמְּצוּת: מִתְּנוּת לְאֲבִיוָנִים, 'מִשְׁלוּחַ מְנוּת, וְסַעֲדַת וְשִׁתִּית פּוּרִים, "שִׁתִּיָּה מְרַבָּה מֵאֲכִילָה" (פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, פּוּרִים פ"ו).

וְעַל־יְדֵי 'פּוּרִים שְׂמַח' - זוֹכִין לְפַסַּח בְּשֵׁר. עַל־יְדֵי 'קֹדֶשֶׁת פּוּרִים וְשִׂמְחָתוֹ' - זוֹכִין לְהַנְצִל מִמַּשְׁהוֹ חֶמֶץ בְּפַסַּח, כִּי פּוּרִים הִכְנָה לְפַסַּח, כַּמּוּבָא בַּלְקוּטִי־מוֹהֲרָן ע"ד לְקוּטִי־תַנְיָנָא.

וּמוּבָא בְּזִהְר־הַקְּדוּשׁ: "כִּי מִי שֶׁהוּא נִזְהָר מִמַּשְׁהוֹ חֶמֶץ בְּפַסַּח, הוּא גּוֹפּוֹ קֹדֶשׁ, וְנִשְׁמָתוֹ קֹדֶשׁ־קֹדְשִׁים, וְעַל־יְדֵי־זָה נִצּוּל כָּל הַשָּׁנָה מִחֻטָּאִים" (זִהְר תַּצֵּא רַפּב:), וְ"אֵינּוּ יָרָא מִיּוֹם־הַדִּין בְּרֵאשִׁי־הַשָּׁנָה" (זִהְר תַּצֵּנָה קַפּג:).

וְפַסַּח' - הִיא אֶהְבָּה וְרִצּוֹן וְהַשְׁתּוֹקְקוֹת לְהַשֵּׁם־יִתְבַרַךְ, עֵקֶר הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַשֵּׁם־יִתְבַרַךְ.

קסג.

(מכתבי שמואל ח"א ל, ד' פקודי - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

ובאמת צריכין לצעק הרבה לפני השם-יתברך: שיצילנו מ'קלפת המן-עמלק, שהוא ה'יצר-הרע' שבלב האדם.

ובפרט ב'תענית-אסתר' - טוב לומר קפיטל תהלים (מזמור כ"ב): "למנצח על אילת השחר" - שמרמז על אסתר שצעקה (שם פסוק ב): "אלי אלי למה עזבתני". וה'סליחות של תענית-אסתר, לקיים (אסתר ט, לא): "דברי הצומות וזעקתם".

כי בכל שנה ושנה, נתעוררים הזמנים, לקבל 'קדשת מרדכי ואסתר, צריכים ההכנה של צעקה וזעקה להשם-יתברך, לזבד את-עצמו מ'קלפת וטמאת המן-עמלק, ולקבל 'קדשת מרדכי ואסתר, הקדוש מכל הקדשות, "מר דרור" (שמות ל, כג; מגלה י: חליון קלט:), "שמן-המשחה" שמושחין בו כל הכלים הקדושים של בית-המקדש, כמובא ב'לקוטי-הלכות.

ו"מרדכי" - בגימטריא "רב חסד" (שמות לד, ו; במדבר יד, יח - מחברת-הקדש להאריות"ל, פנורים; לקוטי-מוהר"ן ח"א ס) - שהוא למעלה מכל השבעים פנים לתורה, והוא בחינת 'מעשה של שנים-קדמוניות' (לקוטי-מוהר"ן ח"א ס). וזה בחינת 'מגלת-אסתר, מעשה קדושה' (לקוטי-הלכות, פנורים א).

ופנורים קדוש בקדשת הבהן-גדול, שעשה העבודה בקדש-הקדשים ביום-כפור, ובפנורים נעשה זאת במשחה ושמחה.

וכל ההתחלות הם מפנורים, שאפלו 'פסח' שהוא התחלה שבכל ההתחלות, והתחלת קדשת ישראל בכסופין

והשתוקקות להשם-יתברך - גם-כן מתחיל מפנורים. שפני שזכין ל'קדשת ושמחת-פנורים' - כן זכין ל'קדשת פסח, ולהנצל ממשוהו חמץ בפסח, כמובא בדברי רבנו ז"ל.

ועל-כן בודאי החיוב הגדול לשמח באדר, כמו שכתבו הצדיקים (על תענית כט.): "משנכנס אדר, מרבין" - ה'קדשה'. "בשמחה" - על-ידי ה'שמחה'. ו'החדש שנהפך להם מיגון לשמחה" (אסתר ט, כב).

ומכל-שכן בפנורים עצמו, ומקדם - להמשיך על עצמו, קדשת 'משה רבנו' עליו-השלוש, הצדיק-האמת, בז' אדר יום פטירתו. ש'מרדכי-הצדיק' גם-כן השתמש בזכותו הקדוש. וללמד ב'שערי-ציון' או ב'לקוטי-צבי', המאמרים שמדברים מ'משה רבנו' עליו-השלוש, ולומר מעט מתפלה ז' ח"ב, המדבר מקדשת 'משה רבנו' עליו-השלוש.

ואחר-כך ב'תענית-אסתר' - להתבייש לפני השם-יתברך, ולשוב על עונותיו, ולבקש מהשם-יתברך סליחה, ושיזכה ל'קדשת הצדיק-האמת, בחינת 'מרדכי ואסתר'.

ולחיות "שמח וטוב לב", בימי הפנורים הקדושים, לקיים המצוות: 'משלוח-חמנות'; ו'מתנות-לאביונים'; ו'קריאת המגלה' - להאמין שרואין פני מרדכי בהמגלה; והסעדה.

והשתיה שכרות אם אפשר, ועל-כל-פני פנים לשמות יין-שרף ויין כפי יכלתו - כי רבנו ז"ל (ושאר צדיקים אמתיים) אמר: כי כמו שבכל השנה 'שתית יין-שרף' הוא 'פגם-הברית', להפך 'שתית יין-שרף' ויין בפנורים, כל המרבה הוא 'תקון-הברית'.

וְהָאֵרֶת מְרֻדְכִי נִתְגַלָּה בְּפוּרִים, שְׁאִין דְּגַמְתּוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה.

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְקִדְשֵׁת פּוּרִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַקִּדְשָׁה שֶׁל לְעֵת־לְבָא, קִדְשָׁה וַיִּרְאֶה עֲלִיזוֹנָה, עֲלָאָה דְעֲלָאָה שֶׁהוּא כְּלוֹ שְׂמֻחָה וְרִצּוֹן וְהַשְׂתוֹקְקוֹת וְדַבְּקוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד אֵיךְ-סוּף, וְכָל תְּקוּנָתוֹ בְּכָל הַשָּׁנָה, הוּא מְקִדְשֵׁת פּוּרִים, שְׂיֻכַּל לְתַקֵּן הַכֹּל.

וְזֶה סוּד קִדְשֵׁת רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא גַם-כֵּן בְּשֻׂמְחַת וְ"חֲדוּת ה' מְעֻזָּכִים" (נְחֻמְיָה ח, י), וְאֵז נִרְגַּשׁ יוֹתֵר ה' יִרְאֶה, וּבְפוּרִים גַם-כֵּן ה' יִרְאֶה עֲלָאָה דְעֲלָאָה שֶׁל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה יוֹם-כְּפוּר, אֲבָל אֵז נִרְגַּשׁ יוֹתֵר ה' שְׂמֻחָה וְה' חֲדוּה' (לְקוּטִי-הַלְכוּת, בְּכוּר בְּהֵמָה טְהוּרָה ד).

אֲשֶׁרֵינוּ שְׂזַכְּנוּ לְקִדְשׁוֹת כָּאֵלֶּה, וְאַחֲרֵי-כֵן קִדְשֵׁת הַחֹדֶשׁ נִסָּן וְכו', וְלַהֲזַהֵר מִמְּשֵׁהוּ חֲמִץ בְּפֶסַח וְכו' וְכו'.

קסד.

(מִכְתָּבֵי-שְׁמוּאֵל ח"א מ, תַּעֲנִית-אֶסְתֵּר - רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

וְעֵקֶר הַכֹּל: לְהַתְחַזֵּק מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשֻׂמְחָה, וְלַעֲבֹד הַשֵּׁם בְּשֻׂמְחָה שְׁאִין לְמַעַלָּה מְזָה, וּבְפֶרֶט בִּימֵי הַפוּרִים הַקְּדוּשִׁים, שְׂאֵז מֵאִיר הָאָרֶז שְׁלַעֲתִיד לְבוֹא, הָאֵרֶת מְרֻדְכִי שְׁאִין דְּגַמְתָּהּ בְּכָל הַשָּׁנָה.

וּכְפִי שְׂמֻחַת-פוּרִים, כֵּן זוֹכִים לְקִדְשֵׁת הַפֶּסַח, וְלַהֲנַצֵּל מִמְּשֵׁהוּ חֲמִץ, שְׂבֻזָּה תְלוּי כָּל הַיְהוּדוֹת, וְלַהֲנַצֵּל מִכָּל הַחֲטָאִים כָּל הַשָּׁנָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל.

וְכַל-זֶה זוֹכִין עַל-יְדֵי שְׂמֻחַת-פוּרִים, וְיִקְרִיאַת הַמְּגִלָּה 'אוֹר פְּנֵי מְרֻדְכִי'

בְּהַמְּגִלָּה, וְלַהֲתַבּוּנָן הַנְּסִים, וְכֵן הוּא בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן.

מְשַׁלַּח מְנוֹת וּמְתַנּוֹת לְאֲבִיוֹנִים - 'קִדְשֵׁת הַצְּדָקָה'.

וְקִדְשֵׁת פּוּרִים - כְּמוֹ 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה' יוֹם-כְּפוּר, כְּמוֹ הַכֹּהֵן-גָּדוֹל בְּקִדְשֵׁת קִדְשִׁים בְּיוֹם-כְּפוּר מְמַשׁ.

וְהַשְׂתִּית יֵין וַיִּיזְשָׁרֶף - הוּא 'תְּקוּן-הַבְּרִית'. וְזוֹכִין עַל-יְדֵי הַשְׂתִּיָּה, לְעֵלוֹת לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, בְּמָקוֹם שְׂכֵלוֹ טוֹב, וְאִין שֵׁם 'אֲרוּר הַמֶּן וּבְרוּךְ מְרֻדְכִי', שֶׁהַבְּעַל-תְּשׁוּבָה צָרִיךְ לְעֵלוֹת עַד לְשָׁם, לְתַקֵּן מַה שְּׁעוֹת, כְּמוֹבָא בְּלְקוּטִי-הַלְכוּת.

וְסַעֲדַת פּוּרִים הַקְּדוּשׁ - 'מְנוֹת' בְּחִינַת 'מֶן'.

וְרִקְוֵדִין וְהַמְּחַאֲת-כַּף - הָאֵרֶת מְרֻדְכִי וְאֶסְתֵּר, 'קְבַלְתְּ-הַתּוֹרָה', נִגְלָה וְנִסְתָּר.

קסה.

(מִכְתָּבֵי-שְׁמוּאֵל ח"א מו, ה' אֶדָר תַּשְׁכ"ד - רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

וְהֵנָּה בְּעֵינֵי הַתְּחַזְּקוֹת בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל - עֵין בְּלְקוּטִי-הַלְכוּת' שְׂמֵלָא הַתְּחַזְּקוֹת, וְכֵן בְּעֵלִים-לְתַרוּפָּה וּמִכְתָּבֵי-מוֹהַרְנֵ"ת.

וְהָעֵקֶר צָרִיךְ לְהַתְחַזֵּק בְּעֻצְמוֹ, כִּי "אִין מְחַזְּקִים אֵלָּא לְמַחַזְּקִים" (סְפָרֵי בַמִּדְבָּר ה). צָרִיכִין לְהַחֲזִיק עֻצְמוֹ בְּמַה שְׂיֻכּוֹלִין, וְלַהֲחִיּוֹת עֻצְמוֹ בְּכָל 'נִקְדָּה טוֹבָה', וּבְפֶרֶט בְּהַתְּקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, שְׂבֻזָּה עוֹלָה עַל כְּלָנָה.

וְזֶה כָּל עֵנִין שֶׁל אֶדָר, "מְשַׁנְכַּנְס אֶדָר מְרַבֵּין בְּשֻׂמְחָה" (תַּעֲנִית כט.). וְאוֹמְרִים

הצדיקים: שִׁמְרֵי הַקִּדְשָׁה' עַל-יְדֵי שְׁמֵחָה שְׂשֻׁמְחִים, וּבִפְרֵט 'פּוּרִים הַקְּדוֹשׁ' שְׂצָרִיכִין לְקַבֵּל שְׁמֵחָה עַל כָּל הַשָּׁנָה.

וּכְפִי הַשְׂמֵחָה שְׂזוֹכִין בְּפּוּרִים - בֶּן זוֹכִין לְכִשְׁרוֹת דְּפִסְח', לְהַנְצִיל מִמַּשְׁהוּ חֲמִץ', שְׁבֻזָּה תְלוּי כָּל הַיְהוּדוֹת, וּכְמִבְאָר מִהָאֲרִיז"ל: "שְׂכַפִּי שְׂשׁוּמְרִין אֶת-עַצְמוֹ מִמַּשְׁהוּ חֲמִץ, בֶּן נִשְׁמְרִין כָּל הַשָּׁנָה מֵעוֹנוֹת".

וְזֶה שְׂמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן תַּנְיִנָא (ח"ב עד): שְׁבֵת-חֻלָּה הָיָה כָּל הַהִתְחַלּוֹת מִפִּסְחָה, שֶׁהוּא תַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים וְכוּ', וְעַכְשָׁו וְכוּ' הַהִתְחַלּוֹת מִפּוּרִים.

וְלָזֶה בְּעַצְמוֹ לְזִכּוֹת לְכִשְׁרוֹת דְּפִסְח', זוֹכִין עַל-יְדֵי 'פּוּרִים', שְׁעֵקֶר הוּא הַשְׂמֵחָה בְּפּוּרִים, וּכְמוּבָא הַרְבֵּה בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת מְזָה.

וּבּוֹדַי צְרִיכִין לְהַתְבַּיֵּשׁ הַרְבֵּה בְּתַעֲנִית-אֶסְתֵּר', וְלִזְעַק וּלְבַקֵּשׁ מִהַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ: "הַצִּילֵנוּ מִהַמְּוֶעֱמֶלְק הַיְצִר־הָרָע וְכוּ'".

אָבֵל הָעֵקֶר: צְרִיכִין לְקַיֵּם הַמְצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל פּוּרִים, בְּאַהֲבָה וְשְׂמֵחָה וְיִרְאָה-עֲלָאָה, שְׂזָהוּ "שְׂרַבִּיט הַזֶּהב" (אֶסְתֵּר ד, יא; ה, ב; ח, ד) - שֶׁה'יִרְאָה', הוּא בְּשְׂמֵחָה וְאַהֲבָה' וְדַבְּקוֹת לְהַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ - כְּמוֹ רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְיוֹם-כְּפּוּר הַכַּהֲנָן-גְּדוֹל בְּקִדְש־קִדְשִׁים. אָבֵל אַז - ה'יִרְאָה' נִתְגַּלָּה יוֹתֵר מִהַשְׂמֵחָה, וּבְפּוּרִים - ה'שְׂמֵחָה' יוֹתֵר מִתְגַּלָּה (לִקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּכוּר בְּהֵמָה טְהוֹרָה ד).

וְאִז מֵאִיר הָאֲרֵת מְרַדְּכִי, שְׂאִין דְּגַמְתָּה בְּכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה, וְאִז הַכֹּל יִכּוֹלִין לְהִתְקַרֵּב לְהַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ, וּבְהַמְגַלָּה יִכּוֹלִין

לְרֵאוֹת פְּנֵי הַצְּדִיק מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר, שֶׁהֵם הַצְּדִיקֵי-אֱמֶת וּכְנֻסֵי-יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת מְשִׁיחַ.

וְכֵן בְּשָׂר הַמְצוֹת דְּפּוּרִים - מִתְּנִינֵי לְאֲבֵינָנִים; וְרַקוּדִין וְנִגְוִנִים וְהַמְחָאֵת-כַּף' שְׂמֵמְתִיקוּן כָּל הַדִּינִים; וּבְחִינַת 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה' בְּאַהֲבָה וּבְשְׂמֵחָה שְׂהִיָּה בְּפּוּרִים, 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה שְׂבִנְגָלָה וְשְׂבִנְסֵתֵר', 'יְדִין וְרַגְלִין'.

וְהָעֵקֶר: הַשְׂכָּרוֹת וְהַשְׂתִּיָּה בְּפּוּרִים, שֶׁהוּא 'תְּקוּנַת-הַבְּרִית', וְשַׁעֲלֵי-יְדֵי-זָה עוֹלִין לְמְקוֹם שְׂאִין חִילוּק בֵּין רַע לְטוֹב, שְׂשָׁם כְּלוֹ טוֹב, כְּלוֹ אֶחָד, בְּבְחִינַת (מְגִלָּה ז): "עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אֲרוּר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרַדְּכִי" - שְׂזָהוּ 'אוֹר הָאֲהָבָה שְׂבִדְעַת', שֶׁהוּא ה'אֲהָבָה עֲלִיוֹנָה שְׂלַעֲתִיד', שְׂתִּהִיָּה הַשְּׁלוֹם וְהַאֲחָדוּת "וְגַר זָאֵב עִם כְּבֶשׂ כּוֹ', לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ וְכוּ'" (יְשַׁעְיָה יא, ו-ט) (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א לג), כְּמוּבָא בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (פּוּרִים ד).

שְׂזָהוּ בְּחִינַת שֶׁהַבְּעֵל־תְּשׁוּבָה צְרִיךְ לְחַזֵּר בְּתְשׁוּבָתוֹ, עַד שִׁיִּגְיעַ לְמְקוֹם שְׂכְּלוֹ טוֹב, וְאִז מִתְקַן שְׂנַעֲשֶׂה מֵעוֹנוֹת זְכוּיֹת, וְזָהוּ נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי ה'שְׂכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים'.

קסו.

(מִכְתָּבֵי-שְׂמוּאֵל ח"א עז, עַרְב־שַׁבַּת תְּרוּמָה תשכ"ט - רַבֵּי שְׂמוּאֵל הוֹרְבִיץ זצ"ל)

הֵנָּה 'יְמֵי אָדָר' הַקְּדוֹשִׁים שְׂמְרֵי הַקִּדְשָׁה בְּשְׂמֵחָה, וְרַבְּנוּ ז"ל בְּתוֹרָה יו"ד "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים": שַׁעֲלֵי-יְדֵי 'הַמְחָאֵת-כַּף וְרַקוּדִין, נִמְשָׁךְ 'קִדְשַׁת מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר', 'יְדִין וְרַגְלִין', תּוֹרָה שְׂבִנְגָלָה וְתוֹרָה שְׂבִנְסֵתֵר' - וְנִמְתְּקִין כָּל הַדִּינִים.

וּמְכַנִּיעִין 'הַמְּוֶעֱמֶלְק, וְגֵאוֹת, וְכַפִּירוֹת', וְהַתְּנַגְּדוֹת עַל הַצְּדִיק, שְׂזָה עֲנִין 'קִרְח' וְכוּ', ה'גְּבוּרוֹת, כְּמִרְמַז רַבְּנוּ ז"ל בְּתוֹרָה

הנ"ל. וגם רבנו ז"ל אמר (חיי-מוהר"ן ז):
"שבפורים עשה לתקן פגם קרח, ואם
מפאת ראשו ימרט קרח הוא' (ויקרא יג, מ) וכו'".

והכל ענין אחד: פי פגם המן-ועמלק,
שגם-כן כל פחו לרשל מהצדיק-
האמת, ובלי להאמין בכחו הגדול, שזהו כל
מלחמתו על-ידי התלמיד יהושע דוקא,
"מלא כל הארץ בבודו" (ישעיה ג, א), ורב פחו
של הצדיק שמביא בהרמזים שבידים שבים-
החכמה פי פח הצדיק גדול מאד, ושאין שום
יאוש, ושהכל יתהפך לטובה, ומעונות יעשו
זכיות.

וזהו הכל על קדשת פורים הנורא ונשגב
מאד, שהוא ממש מבחינת עלמא-
דאתי, ו"אם כל המועדים בטלים, ימי
הפורים לא נבטלים" (ירושלמי תענית פ"א ה"א;
מדרש משלי פ"ט), שבו נתגלה הארת מרדכי,
שאין דגמתה בכל ימות השנה, אפלו בשבת.

כמובא בלקוטי-הלכות, ובכל הספרים-
הקדושים, ובכתבי-האריז"ל:
שבפורים נתגלה אור גדול בזה, שאין נתגלה
בשום זמן, רק חסוּשֵׁלוֹם שיש גזרת בליה
חסוּשֵׁלוֹם, נתגלה אור הזה להציל. וזה פח
מרדכי ואסתה, שגלו אור הגדול הזה,
והמשיכו זאת לדורות, שבכל פורים נתגלה
אור הגדול הזה.

הכלל: שאין לשער ולהעריך, גדל עצם
'קדשת פורים, שנתגלה בו
'קדשת שבת, ויותר, וכל המועדים נכללים
בו, וגם ה'יראה עלאה דעלאה שבראשי-
השנה ויום-כפור' נתגלים בו, ורק השמחה
גוברת, שנפר ה'שמחה' יותר מה'יראה'
(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד).

ו'פורים' הוא 'קדשת יום-כפור' שהכהן-
גדול עשה בקדשי-קדשים
ובאבן-שתיה, ובהארה גדולה בזאת
שאוכלים ושותים ושמחים בו, וכמובא
בתקוני-זהר (נז):

ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד):
"שמתחלה היה כל ההתחלות
מפסח" - פי התחלת התקרבות ישראל
לשמים, הוא מפסח ויציאת-מצרים, שנעשה
בכל דור ודור, ובכל זמן וזמן, וכל אדם
ואדם, כמובא. "ועכשו פורים" - שהוא
בחינת התחלת גאלה האחרונה שלעתידי,
ומפורים התחלה.

ו"פך"ג, פורים ל"ג בעמר" (שלחן-ערוך, אר"ח-
חיים תכת, א) - 'קדשת רשב"י וזהר'
שביה יפקון מגלותא, שהם ההתחלה, ואחר-
כך מהאריז"ל, ובעל-שם-טוב ז"ל.

ואחר-כך רבנו ז"ל, שממנו לא יהיה
חדשות עד ביאת משיח צדקנו.
וגם אז תתגלה תורתו וקדשתו ואהבתו, והוא
הגמר, והוא הכל.

ואשרי הזוכה להמשיך על עצמו בזה
העולם, ובחשך הזה, האור הזה,
איך שהוא, יזכה אחר-כך להרגיש יותר
ויותר האור.

ועל-כל-פנים, כל התחלות היום -
מפורים. וכמו שאמר
רבנו ז"ל בלקוטי-תנינא (שם): "שנצול
ממשהו חמץ בפסח" - שזה יסוד הכל, פי
אי-אפשר לזהר ממשהו חמץ בפסח, כי-אם
כשנזהרים כל השנה מעונות, וכך אי-אפשר
להנצל מעונות כל השנה, אם אינם נזהרים
בפסח ממשהו חמץ בפסח, כמובא בכתבי-
האריז"ל.

וְכַן בְּזֵהֲרֵה־קְדוֹשׁ (תְּצַוֶּה קַנְג): וְתִקְוִי־זֶה־ר: "שֶׁכֶּל הַפֶּחַד בְּרֹאשֵׁי־הַשָּׁנָה מִיּוֹם־הַדִּין - לְמִי שֶׁאִינּוּ נִזְהָר מִמַּשְׁהוּ חֲמִץ בַּפֶּסַח; וּמִי שֶׁנִּזְהָר מִמַּשְׁהוּ חֲמִץ בַּפֶּסַח - אֵין צָרִיךְ לִירֹא מִיּוֹם־הַדִּין". וְכַן (זֶה־ר תְּצַא רַפּב): "שְׁמִי שֶׁנִּזְהָר מִמַּשְׁהוּ חֲמִץ בַּפֶּסַח, גּוֹפוֹ קֹדֵשׁ, וְנִשְׁמָתוֹ קֹדֵשׁ־קֹדָשִׁים".

רק על־ידי ה'שְׁמָחָה שֶׁל פּוּרִים - וּפּוּרִים הַכְּנָה לַפֶּסַח - שְׁעַל־יְדֵי שְׁמַחַת־פּוּרִים, יְכוּלִים לְהַנְצִיל מ'מַּשְׁהוּ חֲמִץ בַּפֶּסַח'.

וְהִנֵּה זֶה סִגְלָה גְדוֹלָה מִרַבְּנוּ ז"ל [שְׁפּוּרִים הוּא הַהֲתַחֲלָה פּנ"ל]. כִּי ה'שְׁמָחָה בְּפּוּרִים - שְׁקוּל כַּנְּגַד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְכָל הַמִּצְוֹת כְּלָם, וּמִתְקַנֶּת כָּל הַחַטָּאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וּמַעֲוֹנוֹת נַעֲשָׂה זְכוּיֹת וְכוּ'.

וְכָל הַתּוֹרוֹת הַגְּבוּהוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כְּלוּל בְּפּוּרִים:

הֲלֹא הַתּוֹרָה יו"ד הַנ"ל.

וְהַתּוֹרָה י"ז - "שְׁמַעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינֹת", וְנִשְׁמַע קוֹל הַצַּדִּיק עַל־יְדֵי הַצִּדְקָה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת 'פְּרִשְׁת שְׁקָלִים' וְכוּ', וְזֶה כָּל הַצִּדְקָה שְׁנוֹתָנִים בְּפּוּרִים, וּמִשְׁלַח־מְנוֹת, וּמִתְּנוֹת־לְאֲבִיוֹנִים, וְ"כָל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתְנִים לוֹ" - כִּי אִזּוּ מֵאִיר 'יְסוּד־אָבָא'; "וְרַב חֶסֶד" בְּחִינַת 'מְרַדְּכֵי־הַצַּדִּיק'; וְגַם זֶה מִצִּיל מִחֲמִץ בַּפֶּסַח, כִּי "מַצ'ת" (שְׁמוֹת יב, יח; יג, ו) - רֹאשֵׁי־תְבוּת (מִשְׁלֵי י, ב): "צִדְקָה תִצְלֵל מ'מְנוֹת", כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן (ח"א רא). וְדִי־לְמַבִּין.

וְזֶה בְּחִינַת 'קַמְחָא־דְּפֶסְחָא' - לְהַנְצִיל מִחֲמִץ בַּפֶּסַח עַל־יְדֵי־זֶה. וְדִי־לְמַבִּין.

וְזֶה מְרַמֵּז בְּדַבְרֵי הָעוֹלָם: "א פְּרִי־לִיכֹן פּוּרִים, אִוֵן א פְּשָׁר'ן פֶּסַח" [פּוּרִים שְׁמַחַת,

וְחַג הַפֶּסַח פְּשָׁר]. כִּי עַל־יְדֵי ה'שְׁמָחָה שֶׁל פּוּרִים, יֵשׁ פֶּסַח כָּשֶׁר. וְדִי־לְמַבִּין.

וְהַתּוֹרָה ל"ג - 'אֲהַבְהָ־שְׂבֹדְעַת', וְהַשְּׁלוֹם הַגָּדוֹל שְׁלֵעֲתִיד'. וְשֵׁם ה'שְׂכָרוֹת שֶׁל פּוּרִים' - שְׂזָה הָעֶקֶר מֵהַכֹּל.

וְהַתּוֹרָה נ"ו - ה'סְתָרָה שְׂבִתוֹךְ הַסְתָּרָה, וְסְתַר־תּוֹרָה, וְמְרַדְּכֵי וְאֶסְתַּר, וְנו"ן שְׁעַר־קֹדֶשׁ, וְמִקְוֵה שֶׁל שַׁעַר הַנוֹן בְּשָׁבוּעוֹת, וּבְפּוּרִים הִיא 'קַבְּלַת־הַתּוֹרָה מֵאֲהַבָּה'.

וְתוֹרָה ס', פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן - 'סְפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת מְשֻׁנָּם־קַדְמוֹנִיּוֹת, שְׂזָה הַמְּגִלָּה, מַעֲשָׂה מְשֻׁנָּם־קַדְמוֹנִיּוֹת, שְׁלִמְעָלָה מְכַל הַשְּׁבָעִים פָּנִים לַתּוֹרָה (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, פּוּרִים א). וְ"רַב חֶסֶד" (שְׁמוֹת לז, ו; בַּמְדָּבָר יד, יח) בְּגִימָטְרִיא מְרַדְּכֵי וְכוּ'.

וּבּוֹדֵאֵי צָרִיךְ ל'הַצּוֹמוֹת וְזַעֲקָתָם" (אֶסְתֵּר ט, לא) בְּתַעֲנִית־אֶסְתֵּר, וְלִהְתַּבְּיֵשׁ מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ; וְהַצִּדְקָה; 'מַחְצִית־הַשְּׁקָל'; וְשְׁמַחַת־פּוּרִים בְּהַמְחָאֵת־פַּף וְרַקוּדִין, וְכָל מִינֵי בְּדִיחוּתָא, וְהַכֹּל בְּיִרְאָה'.

וְקַרִיאת הַמְּגִלָּה, אִוֵר פְּנֵי מְרַדְּכֵי וְאֶסְתֵּר; וּמִשְׁלֹח־מְנוֹת, וּמִתְּנוֹת־לְאֲבִיוֹנִים'.

וְהָעֶקֶר מֵהַכֹּל: ה'מִשְׁתָּה' וְסַעֲדַת־פּוּרִים, מ'ן; וְהָעֶקֶר: ה'שְׂכָרוֹת, שֶׁהוּא הָעֶקֶר מֵהַכֹּל.

וְלִהְיֵשׁוּךְ אֶת־עַצְמוֹ, וְעַל עַצְמוֹ וְהַחֲבָרִים - ה'שְׁמָחָה הַקְּדוּשָׁה, וְהָאֶרֶת־הָרָצוֹן שְׁבַעַת הָאֲכִילָה, וְיִרְאָה הַנְּגַשֶׁת בְּעַת הָאֲכִילָה, הַמּוּבָא בְּתוֹרָה ז' לְקוּטֵי־תַנְיָנָא "כִּי מְרַחֲמִים" - בְּחִינַת 'כְּתָר, עֲתִיק' - שְׁכָל־זֶה

נתגלה בפורים, וביותר בעת האכילה ושתייה, עד שלא נדע, התכלית העליון שלא נדע.

וְדֵי־לַמְבִּין, להמשיך זאת על כל השנה, והכל בכח הצדיקים, שבכחם נזכה לזה.

וְאַחֲרֵיכֵן יָמֵי נִסְן הַקְּדוּשִׁים, ויערב פסח, ופסח הקדוש והנורא, וכו' וכו' וכו'.

קסז.

(מכתבי שמואל ח"א צו, תענית אסתר - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

וְהִנֵּה אַף־עַל־פִּי שְׁאִין הַזְּמַן מִסְפִּיק, אַף־עַל־פִּיכֵן מַעֲט גַם־כֵּן טוֹב מִגְּדֹלַת פּוּרִים, ימים הקדושים ונוראים מאד, ממש 'קדשת ראש השנה ויום כפור', קדשת הבהן גדול בבית קדש הקדשים - יש לו לכל אחד בביתו, פמובא בתקוניז'הר (נז:), 'קדשת מרדכי' שאין דגמתה בכל ימות השנה. **וּבְמַגְלָה - אור פני מרדכי,** 'שער החמשים דקדשה'.

וּכְמוֹ שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה, שְׁתִּית יִין־שָׂרָף הוּא 'פְּגַם־הַבְּרִית' - לְהַפֵּךְ בְּפוּרִים, שְׁתִּית יִין־שָׂרָף הוּא 'תְּקוּנַת־הַבְּרִית,' וְהַשְׁתִּיָּה הוּא גְּבַה מְאֹד מְאֹד שְׁאִין לְשַׁעַר.

וּמִשְׁלוּחַ מְנוֹת, ומתנות לאביונים גדלת הצדקה.

וּבְזִכּוֹת 'קְדֻשַׁת וְשִׁמְחַת־פּוּרִים' - זוֹכִין לְכִשְׁרוֹת הַפֶּסַח, פמובא בדברי רבנו ז"ל, ושאר ספרים הקדושים.

וְכָל הַהֲתַחֲלוֹת הֵם בַּיּוֹם, מְפוּרִים - שְׁעַל־יְדֵיזָה יְכוּלִין לְקַבֵּל פֶּסַח בְּזִהִירוֹת מִשְׁהוּ חִמֵץ בְּפֶסַח.

וּמִפְּנֵי־זֶה מִתְחִילִין לְלַמֵּד הַלְכוֹת פֶּסַח, בְּפוּרִים מְמַשׁ, פְּמוּבָא בְּשִׁלְחָן־עֲרוּד, וְעוֹשִׂין 'קְמַח־אֲדָפְסָח' בְּפוּרִים וְכו'.

קסח.

(מכתבי שמואל ח"ב כה, ג' משפטים, כ"ה שבט תרפ"ו - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

הַיִּיתִי מֵיַעַץ לָךְ: אולי אם היית יכול לבוא על פורים בין אנשי שלומנו, כי בפורים הייתה נסיעה לרבנו הקדוש, וקדם היו כל ההתחלות מפסח, ועכשו וכו' (לקוטי מוהר"ן ח"ב עד). פורים הוא מהדברים הכי גדולים, ומה שזוכים לחטף זה נשאר שלו.

קסט.

(מכתבי שמואל ח"ב לח, ערב שבת קדש שמיני, כ"א אדר ב' תרפ"ז - רבי שמואל הורביץ זצ"ל)

וּבְרוּךְ־הַשֵּׁם הָיָה לָנוּ פֶּה, 'פּוּרִים מְשַׁלֵּשׁ' בְּשִׁמְחָה, וּבְרוּךְ־הַשֵּׁם בַּיּוֹם א' מִזֵּה הַשְּׁבוּעַ, הַלְכָנוּ לְכָל בֵּית מֵאֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, בְּשִׁמְחָה וְאַהֲבָה וְשִׁירִים עַל הַדֶּרֶךְ. וּבְרוּךְ־הַשֵּׁם הַיִּיתִי שְׁפוֹר, כְּמַעֲט עַד דְּלֹא יָדַע וְכו'.

קע.

(שערי צדיק ח"ב מכתב לט, א' תצוה, ז' אדר תשכ"ג - רבי גדליהו אהרן קעניג זצ"ל)

וְהִנֵּה יָמֵי הַפּוּרִים הַקְּדוּשִׁים מִתְקַרְבִּים וּבָאִים, וּמִהָרְאוּי לְרֵאוֹת לְקִיָּם בְּכָל הַפְּחוֹת אֵת "דְּבָרֵי הַצּוּמוֹת וְזַעֲקָתָם" (אסתר ט, לא) בְּתַעֲנִית־אֶסְתֵּר, ו"לְקִיָּם אֵת יָמֵי הַפְּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם; לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יָמֵי מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה" (אסתר ט, כב-לא) וְכו', בְּפִשְׁטוֹת גָּמוּר, בְּלֵי שׁוּם הַתְּחַכְּמוּיוֹת.

וְאַשְׁרֵיךְ אִם תִּזְכֶּה לְבִסוּמֵי בְּפוּרֵיָא בִּיּוֹן הַמְּשַׁמַּח בְּפִשְׁטוֹת, כִּי כָּל הַמְּצוּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַנּוֹהֲגִים בַּיָּמֵי הַפּוּרִים

הקדושים, הם בסוד 'מחית טמאת קלפת
המן-עמלק ימח-שמו', שהוא 'טמאת פגם-
הברית', כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר
קרף בדרך" וכו'.

ועל-ידי-זה זוכין לבחינת 'קדשת תקון-
הברית, שהיא הרפואה
האמתית, שכלנו צריכים לה, ומצפים
ומשתוקקים לקבלה בשמחה בימי הפורים
הקדושים הבאים עלינו לטובה, במבאר בכל
הספרים-הקדושים.

קנא.

(שערי-צדיק ח"ב מכתב מ, ב' תצוה, ח' אדר
תשכ"ג - רבי גדליהו אהרן קעניג זצ"ל)

ששאלת: מה היא המטרה של פורים,
ומדוע שותים יין בפורים -
הלא שמחה מתוך שכרות הוא מצד היצר-
הרע, ושמחה מצד היצר-טוב הוא תורה
ותפלה. ואם-כן היו צריכים לעסק בפורים,
בתורה ותפלה כל היום, ולא לשותות יין!?

דע חביבי: פי שכרות מצד היצר-הרע -
הוא כששותין יין לשכרה סתם בשאר
ימות השנה, שלא ברצון חכמים, ואז הוא
מגנה מאד וכו' וכו'.

אבל השתיה בפורים - מפיון שיסדוה
חז"ל וקבעוה חובה (מגלה ז), הרי היא
מצוה, ועלינו להזהר בה, ולקיימה בכל
פחותינו, בלי שום התחכמות.

כי הם אמרו והם אמרו. הם אמרו:
שהשכרות מגנה בכל שאר ימות השנה.
והם אמרו: פי השכרות בימי הפורים חובה.

וכן נפסקה ההלכה בשלחן-ערוך ארח-
חיים הלכות פורים, ואסור לנו להרהר
אחר דבריהם הקדושים כלל, "כי מי יבוא

אחר המלך, את אשר כבר עשוהו" (על-פי
קהלת ב, יב) כל צדיקי וחכמי הדורות, ונהגו בן
אחריהם כל פשרי ותמימי לב שבישראל עם
קדוש בכל הדורות.

משל למה הדבר דומה: לרופא ממחה
ונאמן, שקבע לחולה סדר אכילתו,
והזהירו מאד: לבל ישתפר בין וכו', זולת
יום אחד או שנים בשנה, קבע עליו חובה,
להשתפר לטובת רפואתו. אם פי לכאורה
נדמה להחולה, שזהו הפך הנהג הנכון. אבל
בוודאי אם החולה רוצה באמת בטובתו של
עצמו שיתרפא מחליו, יבטל דעתו לגמרי,
ולא ירהר אחר מצות הרופא, ויזהר מאד
לקיים דבריו בשלמות.

בן הוא בדבר השכרות בימי הפורים
הקדושים שקבעו לנו חז"ל, פי הם
השיגו בעצם השגתם ורחב בינתם: שבימים
קדושים אלו, ממשיכים עלינו אלקותו
יתברך, במצוות אלו דיקא, כמו שאנו
ממשיכים אלקותו ואדנותו יתברך עלינו
ביום-הפורים הקדוש על-ידי התענית וכו'.

והענין: פי השתיה והשכרות בימי
הפורים הקדושים, מרומם את
המחין, ומרחיב את הדעת-דקדשה, ומחזק
את הזכרון-דקדשה, שהוא לזכר ולהאמין
באחדות השם-יתברך, הן בתורה ותפלה, הן
במשא-ומתן ואכילה ושאר צרכי הגוף, בכל
ימות השנה.

כלל זה יהא מסור בידך: פי "שויתי ה'
לנגדי תמיד" (תהלים טז, ח) שהציג רבנו
הרמ"א ז"ל בתחלת שלחן-ערוך ארח-חיים -
עולה על כל סעיף וסעיף מכל ארבע חלקי
השלחן-ערוך. ולכן אין שום הפרש והבדל
אצלנו, בין הסעיף הראשון שבסימן ס"א

בְּשִׁלְחֵן-עֲרוּךְ אֲרַחֲ-חַיִּים (יִקְרָא קְרִיאַת-שְׁמַע, בְּכֹנֶנֶה, בְּאִמָּה, בְּיִרְאָה, בְּרֵתֶת זִיעַ), וּבֵין הַסְּעִיף הַשְּׁנִי שֶׁבְּסִמֵּן תִּרְצָה שֵׁם (חָיֵב אֵינֶשׁ לְבִסּוּמֵי בַּפּוּרִיא, עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אֲרוּר הָמֵן לְבְרוּךְ מְרַדְכִי).

וּמֵאֲלִיף תְּבִין: שְׁטוּב מְאֹד לֹאמֵר הַתְּפִלוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁבְּסִפּוֹר לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת, הַמְּדַבְּרִים מִכָּל הַמְּצוּוֹת הַנוֹהֲגִים בִּימֵי הַפּוּרִים הַקְּדוֹשִׁים, אֵיךְ לְקַיֵּם בְּכֹנֶנֶה בַּפְּשִׁיטוֹת וּבְתַמִּימוֹת, וְהֵם תְּפִלָּה יו"ד וּתְפִלָּה נ"ו שֶׁבַחֲלֶק הָרֵאשׁוֹן, וּתְפִלָּה ל"ז שֶׁבַחֲלֶק הַשְּׁנִי.

לְבַד מִמָּה שְׁטוּב מְאֹד: שֶׁמַּעֲצָמָךְ תִּתְּפַלֵּל לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ כְּפִי הַרְגֵּל לְשׁוֹנֵךְ, וְתִשׁוּחַ לְפָנָיו כָּל עֲנִינֶיךָ וְסִבּוֹתֶיךָ וְכוּ' שֶׁאֲתָה נִמְצָא כָּעֵת, בְּכַדִּי לְבֹא לְקִיּוֹם מְצוּהָ זוֹ, בַּחֲפֶץ לֵב, בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה בְּשִׂמְחָה בְּתַמִּימוֹת וּבִישֻׁרֵת לֵב, כְּרִצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכַרְצוֹן כָּל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים, וְכַרְצוֹן כָּל הַפְּשָׁרִים וְהִירְאִים הָאֲמֵתִיִּים הַהוֹלְכִים בְּעַקְבוֹתֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה.

קענב.

(שְׁעִרֵי-צְדִיק ח"ז מִכְּתַב רְצוֹ, ב' צו, ה' נִסָּן תשל"ב - רַבֵּי גְּדַלְיָהוּ אֶהְרֹן קַעֲנִיג זצ"ל)

וְנִיתִי סִפּוֹר הַחֲכָמָה, הוּא סִפּוֹר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל אֲדוּנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ נְנִמ"ח זִיע"א - לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֶק שְׁנִי - וְנַחֲזִי כְּתוּב הָדָר בּוֹ בְּסִמֵּן ע"ד:

"אַחַר פּוּרִים, קוֹרִין פְּרִשְׁת פְּרָה, שֶׁהִיא הַכְּנֶה לְפִסְחָ" וְכוּ'. כִּי בַתְּחִלָּה הָיוּ הָיוּ כָּל הַהֲתַחֲלוֹת מִפִּסְחָ, וְעַל-כֵּן כָּל הַמְּצוּוֹת הֵם זָכָר לִיצִיאַת-מִצְרַיִם, וְעַכְשָׁיו (וְלֹא סִיִּים)."

וּכְבָר נִתְּלַבְטוּ בְּזָה אֲנִשֵּׁי-שְׁלוֹמֵנוּ הַמְּפָרְשִׁים, וּפְרָשׁוּ כְּמוֹ שֶׁפְּרָשׁוּ.

וּלְפִי עֲנִיּוֹת-דְּעִתִּי נִרְאָה לִי לֹאמֵר: כִּי בְּמָה שֶׁכָּתַב "וְעַכְשָׁיו (וְלֹא סִיִּים)" - הוּא בָּא בְּזָה דִּיקָא, לְהוֹרוֹת לָנוּ דְרָךְ הַדָּשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר בָּלְתוּ אִי-אֶפְשָׁר הָיָה לָנוּ כְּהַיּוֹם בְּדוֹרוֹתֵינוּ אָנוּ, לְדַעַת אֵיךְ וּמָה נַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם.

הִיָּנוּ: שֶׁעַכְשָׁיו כָּל הַהֲתַחֲלוֹת הֵם מִ"עַכְשָׁיו" דִּיקָא, וְכְמוֹ שֶׁיִּתְבָּאָר בְּעִזְרַת-הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

כִּי דְרוֹתֵינוּ אָנוּ עַד בִּיאַת גּוֹאֲלֵנוּ צְדָק, הֵם שׁוֹנִים וּמְשֻׁנִּים בְּכַמּוֹה דְּבָרִים מִהַדּוֹרוֹת שֶׁלְּפָנֵינוּ, כִּי אַז הָיוּ נַעֲשִׂים הַבְּרוּרִים, כְּמַעֲט כָּל מִדָּה וּמִדָּה בְּפָנֵי-עֲצָמָה.

הִיָּנוּ: שֶׁהַנְּסִיווֹת שֶׁנִּתְּנָסוּ הַדּוֹרוֹת שֶׁלְּפָנֵינוּ, וְשֶׁבִּבְחִירְתָּם הָיוּ צְרִיכִים לְבַחַר הַטוֹב וְלִמְאֵס הָרַע, הָיוּ בְּכָל דּוֹר בְּמִדָּה יְדוּעָה, אַחַת מִן הַמִּדּוֹת הַרְעוֹת הַרְבוּת, בְּדֶרֶךְ כָּלֵל.

וְלָכֵן בַּתְּחִלָּה הָיוּ כָּל הַהֲתַחֲלוֹת בְּזִמְן יְדוּעַ, בְּאַחַד מִזְמַנֵּי קוֹמַת שָׁנָה, שֶׁאֲזִי הָיָה מְסֻגָּל בִּיּוֹתֵר, לַעֲשׂוֹת הַהֲתַחֲלָה הַטּוֹבָה, וְלִפְנֵים אַז אֵל הַיְכָלוֹת-דְּקַדְשָׁה, מִה-שְׁאִיךְ-כֵּן בְּזִמְנִים אַחֲרִים.

אַבְל בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ, שֶׁהַנְּסִיווֹת רַבּוּ כְּמוֹ רַבּוּ, וְעַצְמוֹ מְשַׁעְרוֹת רֵאשֵׁנוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ לְחֹדֶשׁ, פַּעַם בְּמִדָּה רְעָה זֹאת, וּפַעַם בְּמִדָּה רְעָה אַחֲרָת, שֶׁזֶה גוֹרֵם בְּלְבוּל וְעַרְבוּבֵיָא גְּדוֹלָה.

וְלָכֵן צְרִיךְ שֶׁתְּהִיָּה ה'הֲתַחֲלָה' גַּם-כֵּן בְּבַחֲיִנַת "וְעַכְשָׁיו" - הִיָּנוּ: בְּכָל עֵת וְרַגַע שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם; כִּי מְכַרְחִים אֲנַחְנוּ לַעֲשׂוֹת בְּכָל-פַּעַם הַתְּחִלָּה הַדָּשָׁה, לְהַתְּחִיל מֵעַכְשָׁיו מִמֶּשׁ.

פי ענין זה - הוא יסוד גדול וסמיכה גדולה, ולפעמים גם מכריע, לאלה האנשים הרוצים לפגס בעבודת השם יתברך.

פי לפעמים: אף-על-פי שנתעוררים להתקרב לעבודת השם יתברך - מפל-מקום פשנזפרין ממה שהיה בעבר, או פשמרחיקין הדאגה על העתיד לזמן יותר רחוק - אזי נופל 'פבדות', או 'פחד', או גם שניהם יחד, עד שנתרחק על-ידי-זה שוב חס-ושלום מעבודת השם יתברך.

ולכן מאד צריכים להיות זהיר: "שפשוווצים לפגס לעבודת השם יתברך, אל ישים לנגד עיניו, פי-אם אותה השעה בלבד". וכעין המבאר שם בסימן רע"ב, על הפסוק (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו".

פי זולת זה - לא יוכל האדם למצא ידיו ורגליו בשום אפן, לצאת ממה שצריך לצאת ולהנצל, ולזכות להגיע למה שאיש הישראלי צריך להגיע, פי טבע דאגת העבר והעתיד, לבלבל את דעת האדם.

ועל-כן צריך להסיר אותם אז מהלב, ולהתקשר בקשר אמיץ להשגחתו יתברך שמו שברגע הזאת, עד שיהא קבוע בעבודת השם יתברך. ואז בודאי יפגס לחיים טובים ארפים ולשלום בעבודת השם יתברך.

קנעג.

(אוצר-נחמני ריד - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)

פפורים היו מתקבצים הרבה מאנשי-שלומנו, בבית מורנו רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, פעם-אחת נתקבצו אצלו המון גדול מאנשי-שלומנו (ובניהם הרב רבי אלחנן ספקטור והרב החסיד רבי לוי יצחק, רבי אליהו

הינו: תקף שבא לדינו איזה התעוררות תשובה, אנו צריכים מעכשו בזו הרגע, לחטף מיד לעשות איזה שהוא טוב, להתאחז באיזה מעשה טוב שהוא, הן בלמוד תורה, והן בעבודת התפלה, והן בקיום איזה מצוה, או הדור מצוה, והן באיזה מעשה טוב.

ולאו דוקא 'מצוה' ממש, אלא בכל דבר שיש בו רצון השם יתברך, כדי לעשות איזה רצון ונחת להשם יתברך, ולהתאחז בו.

ובכל יום ויום, ובכל שעה ושעה, ובכל רגע ורגע - תקף פשוואים שאפשר לנו לחטף איזה טוב, צריכין מיד להזדרז לחטפו ולעשותו ולקיימו, פי בכל איזה שהוא עשייה וקיום דבר שיש בו רצון-השם. אנחנו יוצאים מהגלות ההוא שרוצה להתגבר עלינו באותה שעה.

ולא עוד: אלא שזה גם נותן בנו פח ואמץ, ומעודד אותנו ומכין אותנו לקראת הגאלה השלמה העתידה לבוא בכלל, וגם בפרט בבחינת (תהלים סט, יט): "קרבה אל נפשי גאלה" וכו'.

פי תמיד נמצא האדם בבחינת הוה, שזה בחינת "ועכשו". ואין לזה 'סיום' במשך כל ימי חייו. ואולי זהו פונת מה שכתוב: "ולא סים".

עוד נראה לי לומר בכונת תבת: "ועכשו" - שבא לרמז לנו ולהורות לנו הרוצים לפגס בעבודת השם יתברך - שאין לנו להסתפל אז, פי-אם על השעה הזאת של 'עכשו' לבד שאנו עומדים בה, ושללא להסתפל אז, לא על העבר, ולא על העתיד.

חיים רוזין, רבי יחיאל גרינוואלד, רבי זאב חשין, ושאר אנשי-שלוֹמנו משערי-חסד וכו'), לשמח אתו בשמחת-פורים, ולשמע ממנו דברי אלקים חיים, מעניני רבנו ז"ל, בדרך פקדש בכל שנה ושנה.

והשמחה גדולה עד מאד, בשתייה בדת ובשכרות, בדרך אנשי-שלוֹמנו בפורים. והלכו בוכים משתיית היין וצועקים מעמק הלב, והלכו שמחים ורוקדים מהיין המשמח.

והחסיד הנלהב רבי יונה לבל עליו- השלום, גם-כן היה קצת בגלופין, ונגש אל מורנו ושואלו: רבי אברהם, הלא הרבי אומר: "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד" - האם גם היום צריכים להיות בשמחה!?

ואמר לו מורנו בתמיהה ובצחוק על שפתיו: "יונה! ביצד נופל ברעיונה לשאל דבר כזה! הרי הרבי צוה לשמח תמיד בכל השנה, פדי שבשמגיע פורים, ויכלו לשמח יותר מהרגיל, "משנכנס אדר מרבים בשמחה" - אתה בא ושואלני שאלה משנה, אם צריכים גם היום להיות בשמחה!?"

אמר לו רבי יונה: "אם-כן, מדוע בשאנשי-שלוֹמנו שותים הרבה יין ומשתפרים, הם בוכים בדםעות-שליש, אם היום הוא יום של שמחה!?"

והשיב לו מורנו: היטבת לשאל - בוודאי אתה זוכר מה שהרבי אומר בלקוטי-מוהר"ן סימן קע"ה: 'שעקר מעלת הבכיה היא, כשהיא מתווד שמחה וחדוה!' - היום בפורים אוחזים אנשי-שלוֹמנו, בדרך-הגבוה ביותר של שמחה עם השם-יתברך, 'שמח ישראל בעשיו' (תהלים קמט, ב); 'כי בו

ישמח לבנו' (שם לג, כא) - שמחה כזו שמשתוקקים אליה בכל השנה; ומתחילים להרגיש את גדלת השם-יתברך.

און היינט [ועכשו] פורים - נכנס יין יצא סוד - מעלת הבכיה שהיא דיקא מתווד שמחה. וזהו השמחות והבכיות אצל אנשי-שלוֹמנו בפורים, וכמובא בהמעשה של הבעל-תפלה: "שהיו שם שמחות ובכיות".

[ספורי-מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה': פת אחרת אמרו: שעקר התכלית הוא 'שמחה'. כי כשנולד בן שמחים, כשיש חתונה שמחים, כשכובשים איזה מדינה שמחים. נמצא: שתכלית הכל הוא 'שמחה!' - על-כן בקשו איש: שיהיה שמח תמיד, נמצא שהוא אצל התכלית, והוא יהיה מלך עליהם.

והלכו ומצאו: שהיה הולך ערל אחד בכתנת בזוי בדרךכו, ונשא פלעשיל [בקהיק] ייר-שרף, והלכו אחריו פמה ערלים. וזה הערל היה שמח מאד (פי היה שפור מאד). וראו שזה הערל הוא שמח מאד ואין לו שום דאגה, על-כן הוטב בעיניהם הערל הזה, פי השיג את התכלית שהוא 'שמחה', וקבלו אותו למלך עליהם, ובדאי הנהיג אותם בדרך הישר.

ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, דהינו: מקום פרמים, וכיצא, שיהיו עושין יין, ומתחרצנים יהיו עושין יין-שרף, ולא ילך שום דבר לאבוד.

פי זהו עקר התכלית אצלם: לשתות ולהשתפר ולהיות שמח תמיד, אף-על-פי שאין שום שיכות וענין לשמחתם, פי אין להם כלל על מה לשמח, אף-על-פייכו, זה היה עקר התכלית אצלם, להיות שמח תמיד על לא דבר. ובחרו להם ארץ גורמת כנ"ל, והלכו וישבו שם וכו' וכו'.

[להלן בהמעשה]: ענה ואמר ה'בעל-תפלה' [להגבור]: אני עברתי על מקום כלם וגם על מקום שלף וכו'! - וכן עברתי יותר, והייתי עובר על 'ם של יין, וידעתי שזה ה'ים' נעשה בנדאי מה'דבורים של המליץ, שהוא עומד ומדבר 'תנחומין' לפני המלך, ואחר-כך הוא חוזר פניו ומדבר 'תנחומין' להבת-מלכה, ומאלו ה'דבורים' נעשה ה'ים של יין' (כמו שפתיב (שיר-השירים ג, י): "וחכך פניו הטוב"); אך לא הייתי יכול למצאו וכו' וכו'.

[להלן בהמעשה]: והלכו [ה'מקנה', ה'גבור', ה'בעל-תפלה', ה'חכם', ה'מליץ'] יותר לבקש: אולי ימצאו הנשארם, דהינו המלך

וכו' וכו'. והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו גם-כן: "על ענין המדינה, ומי המלך שלהם?"!

השיבו להם: "שהם מן הכת שבחרו להם את השמחה ומשתה לתכלית, וקבלו עליהם איזה שכור אחד, שהוא בשמחה תמיד להיות מלך עליהם. ואחר-כך מצאו איש אחד, שהיה יושב בתוך ים של יין, והוטב בעיניהם ביותר, כי זה הוא בנדאי 'שכור מפלג' מאד מאד, וקבלו אותו למלך!"

ובקשו גם-כן: "להתראות פנים עמו!" - והלכו וקבלו רשות, ונכנסו (אלו החמשה חברים הנ"ל) אצל זה המלך. והוא היה האוהב נאמן של המלך, שהיה יושב בתוך הים של יין, שנעשה מדברי היתנחומין של המליץ פנ"ל. (ובני המדינה זו סברו, שהוא איש שכור גדול, מאחר שיושב בים של יין. וקבלו אותו למלך).

והפירו זה את זה, והיה ביניהם גם-כן, שמחה גדולה, ובכיות, פנ"ל. והלך האוהב נאמן עמהם גם-כן.

קעז.

(אוצר-נחמני רטו - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)

פעם אחרת בפורים, נגש רבי יונה אל מורנו, בעינים זולגות דמעות, ומתחנן לפניו: "אוי רבי אברהם! אוי רבי אברהם! היום פורים, נכנס יין יצא סוד", גלו לנו את הסוד, איך נעשים יהודי כשר, איך עובדים את השם-יתברך באמת? אוי רבי אברהם! אוי רבי אברהם! איך מקבלים 'מח נקי' לב נקי להשם-יתברך? אוי רבי אברהם!"

וככה חזר הרבה פעמים, עד שהדמעות חנקו את גורנו, ולא יכל לדבר עוד.

והשיב לו מורנו במתק שפתיו ובהרמת קולו קצת: יונה! הסוד הזה, כבר גלה לנו רבנו הקדוש מזמן, על-ידי ספריו הקדושים, ועצותיו היקרות, המלאים התחזקות והתעוררות, בפרט ה'לקוטי-הלכות' אשר מלא בחיות והרגש לעבודת-השם, ולשפך את הלב עם ה'לקוטי-תפלות', אשר נותן דרך איך להתבודד לפני השם-יתברך.

היום הזה - "כל הפושט יד נותנים לו" - הרבי אומר: ש'יד' זה 'תפלה' (עין התורות על שמות יז, יב: 'ניהי ידיו אמונה', ותרגומו: "והיה ידוהי פריסן בצלו") - השתטח לפניו יתברך, ותשיח לפניו את לבו, את כל אלו הדברים ששאלת אותי, הרי הוא 'שומע תפלה', הוא יענה לך, ויתן לך 'משלוח מנות' ו'מתנות לאביונים'. כך כתוב (תהלים סט, לד): "כי שמע אל אביונים ה'".

ואת זאת אתה רשאי לבקש כל השנה מהשם-יתברך, כך למדנו הרבי הקדוש, ופה מנח הסוד של היהדות. ועל-זה אמר רבנו הקדוש: "כל הענין שלי הוא תפלה". והרבי אומר: אפלו כשנופלים לרפש וטיט, צועקים וצועקים ומבקשים, העקר הוא "מבטן שאול שועתי" (יונה ב, ג).

כהנה וכהנה דבורים נפלאים ערבים ומתוקים, דבר מורנו אל רבי יונה, והוא עומד ובוכה וצוחק, בוכה וצוחק, ומתחנן אל מורנו: שאף-על-פייכן יגלה לו את הסוד: "איך יזכה להיות יהודי כשר?" כי גם רבנו אומר בעצמו: "איך זוכין להיות יהודי?" **ושוב** ענה לו מורנו: היום קראנו במגלה (אסתר ד, א): "ויזעק זעקה גדולה ומרה". מרדכי הצדיק צעק להשם-יתברך, עד שנהיה פורים לכלל-ישראל, "ליהודים היתה אורה ושמחה" וכו' (שם ח, טז), נעשה "קיימו וקבלו" מחדש (שם ט, כז).

רבי נתן בותב בלקוטי-הלכות (ברפת-הר"ח ד, כה): כי מה שרבנו אומר "ועכשו - און היינט" - הפונה על פורים. כך הבין מרבנו: שעכשו ההתחלה מפורים.

יונה! יש לך הזדמנות פז, מעכשו להתחיל לצעק כל יום להשם-

יתברך: רבונו של עולם, רחם כבר עלי, אני רוצה מעכשו להיות יהודי בשר ברצונה, הרי אתה בעצמך למדת אותנו, שנבקש מך 'תן לנו אתה יראת-שמים'. מבקש אני מך ברחמיך הרבים, 'תן לי חיים שיש בהם יראת-שמים ויראת-חטא' וכו'.

וכך תתעקש לבקש ולצעק כל יום, עד שהשם-יתברך ירחם עליך, ויזכה אותך ב'משלוח מנות' אמת, להיות איש בשר באמת. אם זוכים - מקבלים 'משלוח מנות' מיד בפורים. ואם לא - מקבלים זאת מאחר יותר - אבל בתנאי שמבקשים וצועקים.

וככה האריך מורנו ז"ל עם רבי יונה, איזה שעה ארפה. ובדאי מי שעמד סביבם והאזין להם - היה לו הרהורי תשובה אמתיים.

קעה.

(אוצר-נחמני - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)

הרב החסיד רבי שמואל הורביץ ז"ל בפשזר מהשבי בעבר-הירדן, היה גר בקטמון כמה שנים, ודירתו היתה בקומה שניה מעל דירת אבי מורי שיחיה (רבי משה בורשטיין ז"ל), ששם היה חדר מיוחד למורנו רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל בפשעבר לגור שם.

ובחדר הזה של מורנו היו מתאספין אנשי-שלומנו בפורים, לשותות ולשמח עם מורנו בשמחת-פורים וברקודין וכו', ולשמע ממנו דברי אלקים חיים מעניינא דיומא, בדרבו בקדש, על-פי דברי רבנו ז"ל וספורים נפלאים מאנשי-שלומנו מדורות הקודמים, איך היו שמחים בשמחת-פורים.

וזכרני שרבי שמואל הנ"ל, פעם-אחת בפורים שתה לשכרה, וצעק בקולי קולות אל בניו בזה-הלשון: "ברענגט מיר צום צדיק! ברענגט מיר צום צדיק! איך

וויל אים זעהן!" [תביאו אותי אל הצדיק! תביאו אותי אל הצדיק! אני רוצה לראותו!]. וכך צעק כמה וכמה פעמים.

ובתחלה לא הבינו על מי הוא התפון, וכששאלו אותו: צו וועלכן צדיק? [לאיזה צדיק] - פתח עליהם עינים גדולות וצעק להם: "אונטן, אונטן איז דא דער צדיק" [למטה, למטה נמצא הצדיק], והבינו שפונתו על מורנו.

ומאחר שבחויץ היה אז גשם שוטף, חששו להוציאו החוצה, פן יצטנן חלילה, ולכן התעצלו בזה ולא הוציאוהו.

אבל הוא בשלו, צועק ושואג בכל כחו פעמים אין מספר: "ברענגט מיר צום צדיק! איך וויל זעהן דעם צדיק!" [תביאו אותי אל הצדיק! אני רוצה לראות הצדיק!].

עד שרחמו עליו, ונטלוהו ונשאוהו בידיהם, כי לא היה אז מסגל ללכת מחמת השכרות.

בשהורידוהו בהמדרגות, התחיל להתנדנד בכח, וצעק עוד פעם בקולי קולות: צום צדיק! צום צדיק! [אל הצדיק! אל הצדיק!] - כי חשד בהם שמוליכים אותו למקום אחר, וכמעט שנפל מידיהם, ולכן הוליכוהו בשרגליו נסחבות על הארץ.

וכך הובילוהו בתוך הגשם השוטף הזה, עד שנכנסו לתוך הבית. כשראיתי זאת הסתפלתי בפניו והביט בי, וכנראה שהפירני כי היינו שכנים, ואמר לי: "ברענג מיר צו רבי אברהם'לי דער צדיק". [תביאו אותי אל רבי אברהם'לי הצדיק]. ובבית היה דחק גדול מרובי אנשים, ובניו נדחפו עמו לתוך החדר של מורנו. ומה היה הלאה לא ראיתי, כי לא יכלתי לכנס שם אפלו בדחק.

כתבתי זאת - למען דעת איך אנשי-
שלוֹמנו הגדולים, עובדי-השם
האמתיים, השתוקקו והתגעגעו להיות אצל
מורנו ביוֹמא דפוריא ולראות אנפי צדיקיא.

קעו.

(אוצר-נחמני - רבי נחמן ישראל בורשטיין ז"ל)
היה זה הפורים האחרון של רבי אברהם
שטרנהרץ זצ"ל - בשנת תשט"ו.

ורבי שמואל שפירא בדרפו, היה מתיחד
עם שתית היין, שם ב"הדר של רבי
נחמן שותק" [מתחת לבית-הכנסת ברסלב].

ועוד קדם "עלינו" [לשבת] - הוא נכנס שם
להחדר, והחל לשותות יין.

וכשיצא [מהחדר לבית-הכנסת], ראיתי שכבר
אדמו פניו, והדמעות זולגות
כבר, והוא כבר שתוי לשכרה.

ורבי אברהם עומד אז לסדר את הטלית
והתפלין שלו, כשמכניסם מתחת
לאצילי ידיו, ומתפונן לצאת בדרפו לביתו.

נעמד רבי שמואל אל מול רבי אברהם
ואינו מניחו לצאת [באמרו]: "רבי
אברהם! רבי אברהם! רבי אברהם! אתם
הייתם כל כך הרבה פעמים על ציון רבנו
הקדוש, אני הרי לא הייתי אפלו פעם אחת,
הבטיחו לי שאזכה להיות בציון רבנו
הקדוש!"

וכך עומד רבי אברהם אצל הבימה, ורבי
שמואל שפירא עומד ממולו. אמר לו
רבי אברהם: "שמואל! אתה הרי אברך צעיר,
אתה עוד תזכה בעזרה-השם להיות על ציון
רבנו, אבל אני, מי יודע? אני כבר לא יודע אם
עוד אזכה, אבל אתה מסתמא תזכה לכך!"

ורבי שמואל הפצירו: "הבטיחו לי!"

רבי אברהם לא רצה להבטיח לו, אלא
אמר לו: "אני מקווה בעזרה-השם
שתהיה, אתה הרי אברך צעיר!"

ורבי שמואל כשראה שרבי אברהם אינו
רוצה להבטיח לו, החל לבכות כל-כך
חזק, הוא בכה: "חמל על נפשי העלובה!
חמל". כך הוא צעק בנגון של "ואתה בן
אדם". בכזו נעימה הוא אמר זאת "חמל" -
שהיו מתמוגגים [מרב נעימות].

כשרבי אברהם ראהו כשהוא בוכה חזק,
הוא אמר: "שמואל, בעזרה-השם
תזכה לכך!"

אך רבי שמואל מבקש ומפציר שוב ברבי
אברהם: "לא, רבי אברהם, הבטיחו לי,
הבטיחו לי! חמל על נפשי העלובה! חמל!"
- ושוב החל לבכות.

כשרבי אברהם ראה זאת, נתמלא עליו
רחמנות ואמר לו: "נו טוב, אני
מבטיח לך, שעוד תהיה על ציון רבנו!"

והוא מעכב שוב את רבי אברהם - ורבי
אברהם רוצה ללכת, והוא אומר לו:
"אני רוצה ללכת הביתה, אנשים מביאים
משלח-מנות, צריך לענות להם [במשלח-מנות]!"

ורבי שמואל שפירא אינו מסכים, הוא
אומר לרבי אברהם: "אני רואה
שקשה לכם להחזיק הטלית והתפליו, אני
יכול להחזיקם!" - [כאשר פונתו] כשיחזיקם
אצלו ישמשו הם כ"משפון" עבורו.

בנתיים מנסה רבי אברהם להדחף החוצה,
ושניהם יוצאים לחצר.

ורבי שמואל שוב נעמד ממולו, ולא נותן
לו ללכת לדרפו [ופונה אליו שוב]: "רבי

אברָהם! ראש־השָׁנָה! תבטיח לי [שאֲזַכֶּה להיות]
על ראש־השָׁנָה!"

כְּשֶׁרָבִי אברָהם רָאָה [שמִתְעַקֵּשׁ] בְּךָ, אָמַר
לוֹ: "בֵּן, אֲנִי מִבְּטִיחַ לְךָ בְּעֵזְרִי-
הַשָּׁמַי, תִּזְכֶּה לִהְיוֹת בְּרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה עַל צִיּוֹן
רַבְנוּ!"

קעז.

[ירחון 'אור־זרח' ג'ד, שְׁנַת תרפ"ט - רַבִּי יִצְחָק
קראקאווסקי מאטוואצק זצ"ל, מגדולי אנשי-
שְׁלוֹמֵנוּ בְּפוֹלִין]

אִיתָא בְּכַתְבֵי-הָאֲרִיז"ל (למוֹדֵי-אֲצִילוֹת, סוֹד
הַצְּמִצּוֹם ח"א): "שְׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת
הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁל הַשֵּׁם אֱלֹקִים, דְּהֵינּוּ
אוֹתִיּוֹת אֱלֹהִים, מוֹרִים עַל 'הַסֵּד', וְהָאוֹתִיּוֹת
י"ם מוֹרִים עַל 'דִּין'. וְכִשֶּׁה־שֵׁם הוּא כַּסְּדֵר
דְּהֵינּוּ אוֹתִיּוֹת אֱלֹהִים לִפְנֵי י"ם - אֲזִי
הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל אֱלֹהִים מִמְּתִיקִים הַדִּין שֶׁל
אוֹתִיּוֹת י"ם".

אִיתָא בְּדַבְרֵי רַבְנוּ ז"ל בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן
ח"א סִימָן ר"ה, וּמוֹבָא בְּהַקְדָּמָה
לְתַקוּן-הַכְּלָלִי: "שֶׁעַקֵר תַּקוּן-הַבְּרִית, הוּא
עַל-יְדֵי שְׁנֵי שְׁמוֹת א"ל אֱלֹהִים, שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'הַסֵּד' וְגִבּוֹרָה, עֲשֶׂרָה קַפִּיטֵל [מְזֻמְרֵין]
תְּהֵלִים, ה' חֲסָדִים, וְה' גְּבוּרוֹת". עֵיִן
בְּהַקְדָּמָה הַנ"ל.

כִּי עַקֵר 'תַּקוּן-הַבְּרִית' וְזִיוּג-דְּקַדְשָׁה,
הוּא עַל-יְדֵי 'כְּלָלִיּוֹת חֲסֵד בְּגִבּוֹרָה',
אֱלֹהִים וּמ"י, שֶׁהֵם א"ל אֱלֹהִים, חֲלָל וּמְלוּי,
אֲלִיעֶזֶר וְיִהוֹשֻׁעַ, בֵּן וְתַלְמִיד, בְּחִינַת (לִקוּטֵי-
מוֹהַר"ן ח"א ו): "הַנּוֹתֵן בֵּינָם דְּרִדָּה" (יִשְׁעִיָּה מִג, טז),
"דְּרִדָּה בְּגִימְטְרִיא ב' פְּעָמִים בְּק"י, בְּקִי בְּרִצָּא
בְּקִי בְּשׁוּב, בֵּין בְּעֵלְיָה בֵּין בִּירִידָה" - שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'כְּלָלִיּוֹת הַחֲסָדִים בְּגִבּוּרוֹת', אֱלֹהִים
וּמְלֹא, בְּחִינַת (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"ב ז): "לֹא יִרְאֵנִי"
(שְׁמוֹת לֵג, כ), "וְאֶרְאֶה" (יִשְׁעִיָּה ו, א).

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'מְגַלַת-אֶסְתֵר' - אֶסְתֵר הוּא
ה'הַסְתֵרָה, בְּחִינַת (דְּבָרִים לֵא, יח):
"וְאֲנֹכִי הַסְתֵר אֶסְתִּיר", בְּחִינַת 'חֲלָל-הַפְּנוּי',
וְשֵׁם עַקֵר הָעֲבוּדָה לְגַלוֹת הַהַסְתֵרָה, בְּחִינַת
(שְׁמוֹת כ, יז): "וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל, אֲשֶׁר שָׁם
אֱלֹקִים" (שְׁמוֹת כ, יז) - "אֶל הָעֶרְפֶּל וְהַהַסְתֵרָה
דִּיקָא", כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (ח"א קטו).
וְזֶהוּ 'מְגַלַת-אֶסְתֵר', ה'הַסְתֵרָה' וְה'גְּלוּי'.

וְזֶה גַּם (אֶסְתֵר ב, כ): "אֲשֶׁר צָוָה עֲלֶיךָ מְרַדְּכִי
כְּשֶׁנִּלְקַחְתָּ לְבֵית אַחֲשֵׁרוּשׁ, לְשִׁתְּךָ
וְלֹא לְהַגִּיד מוֹלְדֹתָה".

עֵיִן בְּתוֹרָה ס"ד: "שִׁדְיָקָא עַל-יְדֵי שְׁתִּיקָה,
יְכוּלִים לְכַנֵּס לְתוֹךְ ה'חֲלָל-הַפְּנוּי',
וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְכַנֵּס לְשֵׁם כִּי-אִם צְדִיק שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'מֹשֶׁה', כִּי 'מֹשֶׁה' הוּא בְּחִינַת
'שְׁתִּיקָה', שֶׁהוּא 'לְמַעַלְה־מִהַדְּבוּר' וְכוּ".

כִּי בְּשׁוּם שֶׁכֵּל אִי-אֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיג אֶת
ה'חֲלָל' וְה'מְלוּי', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'מְגַלַת-
אֶסְתֵר', ה'הַסְתֵרָה' וְה'גְּלוּי' - כִּי-אִם עַל יְדֵי
בְּחִינַת 'שְׁתִּיקָה'. וְעַל-כֵּן (אֶסְתֵר שָׁם): "אֵינ
אֶסְתֵר מַגִּידָת" וְכוּ".

וְזֶהוּ עֵיִן (ירושלמי מְגִלָּה פ"א ה"ה): "מְגַלַת
אֶסְתֵר אֵינָה בְּטִלָּה לְעֵת־לְבָא" - כִּי
לְעֵת־לְבָא יֵבִינוּ הַכֵּל, ה'גְּלוּי' שֶׁל ה'חֲלָל',
הֵינּוּ: 'הַתְּגַלּוֹת-הַמְּלֻכּוֹת' בְּתוֹךְ 'חֲלָל-הַפְּנוּי'.

עֵיִן בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל (ח"א סד): "שֶׁלְעֵת־לְבָא
יִשִּׁיגוּ אֲשֶׁר גַּם הַחֲלָל-הַפְּנוּי מְלֵא
אֲלֻקוֹתוֹ, וְאִף-עַל-פִּיֶּכֶן הוּא פְּנוּי וְכוּ, וְעַל-
כֵּן אִי-אֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיג זֹאת בְּעוֹלָם-הַזֶּה, כִּי
צְרִיךְ לוֹמַר בּוֹ שְׁנֵי הַפְּכִים 'יֵשׁ' וְ'אֵינ' וְכוּ, רַק
לְעֵת־לְבָא יִשִּׁיגוּ זֹאת".

וְעַל-כֵּן (אֶסְתֵר ה, יד; ז, ט): "עֲשֵׂה הָמָן עֵץ
גְּבוּהַ חֲמִשִּׁים אַמָּה" - כִּי הוּא יִנָּק

מ'מ"י, שהוא 'חלל-הפנוי', בחינת (קדשת פתח; תקוני-זחר): "איה מקום כבודו", בחינת (תהלים כד, י): "מי הוא זה מלך הכבוד", בחינת (אסתר ז, ה): "מי הוא זה ואיזהו", הנאמר אצל המן. ועל-כן נ' אמה במספר מ"י.

אבל 'מרדכי' שהיה כלול מבחינת 'בן' ו'תלמיד' - היה יכול לכנס לתוך ה'חלל-הפנוי', בחינת (אסתר ב, יא): "חצר בית הנשים" בחינת (בראשית מא, נא): "נשני אלקים מכל עמלי", "לדעת את שלום אסתר" (אסתר שם) - לגלות גם שם ההסתרה, שגם ההסתרה והחלל-הפנוי מלא מאלקותו ותבונה, אף-על-פי שהוא 'חלל' - כמובא מזה בלקוטי-מוהר"ן ח"א סימן נ"ו בהתורה "וביום הבכורים".

כי על-ידי השתיקה של אסתר, בטליון כל הקשיות של 'חלל-הפנוי', פנ"ל.

מרדכי ואסתר - הם בחינת ה'בריאה בתוך החלל, ועל-ידם 'תקון-הכללי'. ועל-כן (ברית-כהנת-עולם, מאמר הסתר אסתר פ"י): **מרדכי"י** הוא אותיות **י"ם דר"ד**, שהוא בחינת (ישעיה מג, טז): **"הנותן בים דר"ד"** - המובא לעיל, שהוא סוד 'חלל-הפנוי' ומלוי, וכנ"ל.

ובכחו הנורא והנפלא, היה יכול להתגבר נגד 'קלפת המן' שהיה רוצה להפיל את ישראל ליאוש חסו-שלום, ולהחליש דעתם כאלו אפס תקוה חסו-ושלום, בחינת (אסתר ג, ח): "ישנו עם אחד", "אלהיהם של אלו ישן", כמו שדרשו חז"ל (אסתר-רבה ז, יב).

ולהודיע: כי אין שום יאוש בעולם כלל, ובכל הירידות וההסתרות והתגברות הדינים חסו-שלום, עדין השם

אתנו ועמנו ואצלנו, וכמובא מזה הרבה בדברי רבנו ז"ל.

ועל-כן אסת"ר בגימטריא תיקונין הכללי"י - כי עקר 'תקון-הכללי', נעשה על-ידי "הנותן בים דרד", וכנ"ל.

ו'מרדכי ואסתר - הם נגד ב' שמות אל אלקים.

"אסתר אמרה (תהלים כב, ב): **אלי אלי למה עזבתני**, כשנלקחה לבית אחשורוש" (מגלה טו: מדרש-תהלים כב). **א"ל** במלואו כזה: **אל"ף למ"ד**, בגימטריא הק"ף, שהוא "מקיפין". 'הסתרה' לשון אסתר.

ו'מרדכי עסק בשי"ן הלכות, שהוא במספר אלקיים במלואו כזה: **אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם**.

וביחד הק"ף ושי"ן, במספר תפ"ה, במספר 'תהלי"ם' - להכניע הקלפה הידועה, שהיא גם-כן בגימטריא תפ"ה עם האותיות. עין ב'הקדמת תקון-הכללי' כל הענין הנ"ל.

ועל-כן במגלה יש י' קפיטל [מזמורים]. וזה קפיטלך [מזמורים] הראשונים, הם גבורות. וזה האחרונים מתחילין מן (אסתר ו, א): **"בלילה ההוא נדדה שנת המלך"**, התעוררות החסדים, כמו שדרשו חז"ל (מגלה טו:), נגד 'עשרה קפיטל תהלים' שהם ה' גבורות וזה חסדים' וכנ"ל.

ו'מרדכי ו'אסתר', נגד ב' שמות אל אלקיים חס"ד וגבור"ה, פנ"ל.

ועל-כן אסת"ר גימטריא תיקונין הכללי"י. **"טובלת ויושבת"** (מגלה יג:) - כי 'טבילת מקוה' הוא קדם הכל,

כאשר הזהיר רבנו ז"ל בטבילת מקוה תבא, קדם שמתחיל להעשות מזה איזה דבר חס-ושלום (שיחות הר"ן קמא). ע"ן ב'הקדמת תקוון-הכללי. ועל-כן "טובלת ויושבת בחיקו של אחשוורוש, וטובלת ויושבת בחיקו של מרדכי" (מגלה שם).

והכל בכחו של מרדכי, שהוא אותיות י"ם דר"ף, שמאיר בחינת דר"ף בבחינת י"ם, וכנ"ל, דר"ף בגימטריא שני פעמים בק"י - להיות בקי ברצוא בקי בשוב, בקי בעליה בקי בירידה, שלא לפל משום דבר שבעולם.

ובבחינת הצדיק בחינת מרדכי, שמאיר בלב כל ישראל, אשר "אין שום יאוש בעולם כלל", זוכה האדם לשני הבקיאיות הנ"ל, להיות בקי ברצוא בקי בשוב, ולכלל אי"ה ומל"א, בן ותלמיד, אל"ה ומ"י, וכנ"ל - שעל-ידי-זה עקר תקוון-הברית.

ועל-כן (יומא כט. מדרש-תהלים כב): "אסתור סוף כל הנפסים" - כי "ברית סיומא דגופא" (זהר ויחי קמט: קנד. ועוד; תקוני-זהר יז. פתח-אליהו).

ומסים (אסתור י, ג): "ודבר שלום לכל זרעו" - כי 'ברית' הוא בחינת 'שלום', בחינת (במדבר כה, יב): "הנני נתן לו את בריתי שלום".

וזהו: "לכל זרעו" - כי על-ידי-זה מוציאין כל הטפות מהקלפה שבקעם חס-ושלום, להחזירם אל הקדשה.

ועל-כן מתחילין החסדים מן (אסתור ו, א): "בלילה ההוא נדדה שנת המלך" - שהוא בחינת 'התעוררות-השנה'.

הפך 'קלפת המן-עמלק, אשר קרף בדרה, ויזנב בה כל הנחשלים" (דברים

כה, יח), כי "היה רודף אחר החלושי-כח שבישראל" (תנחומא תצא ט), להפילם ליאוש חס-ושלום, בחינת: "ישנו", "אלהיהם של אלו ישן", וכנ"ל.

ע"ן בהתורה 'בי מרחמם ינהגם' (ח"ב ז, יג), ענין 'יהושע' בחינת 'תלמיד', בחינת ה'השגה של דרי-מטה, שצריך לעוררם ולהקיצם שלא יתיאשו עצמן, ולהראות להם כי "מלא כל הארץ כבודו", כי יהושע ראשי-תבות (ישעיה כו, יט): "יקומון הקיצו וירננו ש'כני ע'פר" וכו'.

וזהו ה'שמחה של פורים, "כל הפושט יד נותנין לו" (ירושלמי מגלה פ"א ה"ד; שלחן ערוך ארחי-חיים תרצד, ג) - כי אז נתגלה הלמוד הנ"ל, שאף השפלים, קרובים אליו יתברך.

ו"עקר שמירת-הברית, הוא על ידי 'שמחה' (לקוטי-מוהר"ן ח"א קסט), שלא יפל לעצבות וליאוש חס-ושלום, שעל-ידי ה'עצבות' הוא עקר פגם-הברית'. רק ידע: ש"אין שום יאוש בעולם כלל" וכו'.

שהוא ה'בקיאיות של הדרי-מטה, בחינת 'תלמיד', בחינת "בקי בשוב", "מלא כל הארץ כבודו", 'התחזקות ושמחה' - שעל-ידי-זה עקר שמירת-הברית'.

ועל-כן: "מפוי"ר נעשה פך"ה" (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד), כי "פך מטהרת טמאים ומטמאה טהורים", שהוא ה'שני בקיאיות הנ"ל.

שה'טהור' בחינת 'דרי-מעלה' - צריך לידע שהוא רחוק מהשם-יתברך, בחינת השגת של "איה מקום כבודו", בחינת "מה חמית", שזהו בחינת "מטמא טהורים".

וּלְהַפְּדוֹ: הַטְּמֵא הַרְחוּק מִן הַקִּדְשָׁה, בְּחִינַת 'דְּרִי-מִטָּה' - צָרִיךְ לִילֵךְ בְּהַלְמוּד שֶׁל 'הַתְּחַזְקוֹת', שֶׁ"מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", שֶׁלֹּא יִפְּלַע לְעַצְבוֹת וּלְיֵאוּשׁ חִס־וְשָׁלוֹם. שְׂזָהוּ בְּחִינַת: "מְטַהֵר טְמֵאִים".

שְׂזָהוּ בְּחִינַת 'פְּרָה' שֶׁנַּעֲשֶׂה מ'פּוֹר', "מְטַהֵר טְמֵאִים וּמְטַמֵּא טְהוֹרִים".

וְעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר 'תְּקוּן-הַבְּרִית'. וְעַל-כֵּן פְּרָה מְטַהֵר מ'טְמֵאת מֵת', 'אָבִי אֲבוֹת הַטְּמֵאָה', שֶׁהוּא 'פְּגַם-הַבְּרִית', כִּידוּעַ (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַלְכוֹת אַרְבַּע-פְּרָשִׁיּוֹת).

[עֵינ־שָׁם חֲדוּשָׁיו בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת, נְסוּב בְּעֵקֶר עַל תּוֹרָה ח"א סד - וְהַעֲתִקְנוּ רַק הַשִּׁיף לְפּוֹרִים].

קנח.

(טַעַם-זְמַנִּים, אִידִישׁ קִנְטֵרס קל, רַבִּי לִוִי יִצְחָק בְּעִנְדֵּר ז'ל, בִּי-תְשׂוּא תַטְל"ו - עַל לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן ח"ב עד)

אֲנִי זוֹכֵר שֶׁהֵייתִי פַעַם בְּסַעֲדָה-שְׁלִישִׁית כְּשֶׁרַבִּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחֲמָן לְמַד הַתּוֹרָה (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן ח"ב עד). וְאָמַר: כְּשֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר הַתּוֹרָה הַזֶּה - הִיא הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל מְאֹד.

רַבְּנוּ זָרַק אֶז הַמְּלִים: "שְׁפָתוֹתַי שׁוֹשְׁנִים נְטָפוֹת מוֹר עִבֵּר" (שִׁיר-הַשִּׁירִים ה, יג). "שְׁפָתוֹתַי" זֶה 'פֶּסַח'. "שׁוֹשְׁנָה" הִיא 'אֶסְתֵּר'. "מוֹר" זֶה מְרֻדְכִי. - הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל הָיָה אֵז.

"כִּי פּוֹרִים הוּא דָרָךְ לְפֶסַח, שְׂיֵהִיו יְכוּלִים לְהִיֹּת נִזְהָרִין מִחֲמִץ" - אֲנִישֵׁי-שְׁלוֹמְנוּ הָיוּ רִגְלִין לֹא מְזִיעִים בְּפּוֹרִים, הָרִי זֶה דָּבָר גְּדוֹל לְהִיֹּת נִצּוּל מִמִּשְׁהוּ חֲמִץ בְּפֶסַח! - כִּי בְּשַׁעַת שְׁכָרוֹת הָרִי מְזִיעִים מְאֹד, זֶה דָּבָר גְּדוֹל לְהִיֹּת נִזְהָר מִחֲמִץ.

ה'עבודה של פורים, הרי הוא הענין של שכרות. נמצא: שה'שכרות של פורים, הוא דרך לפסח שיהיו יכולין להיות נזהר מחמץ.

"ופסק באמצע הענין ולא גלה יותר".

הרי רבנו לא אומר עם מה [פלומר: איזה דבר של פורים הוא הנגה לפסח], רק ש"פורים הוא דרך לפסח, שיהיו יכולים להיות נזהרין מחמץ". היו רגילין אנשי-שלומנו לומר: "השמחה והעבודה של פורים, הוא דרך שעל-ידיה יכולין להיות נזהר ממשוהו חמץ בפסח!"

כי בתחלה היו כל ההתחלות מפסח, ועל-כך כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים! - 'ועכשו' וכו' (ולא סיים).

רבי נחמן מטולטשין מביא במכתבו [מובא לעיל]: "און היינט!" - אבל רבי אברהם בן רבי נחמן אמר: "און אצינדערט!" [און יעצט].

הוא אמר בכך: "און א-צ-י-נ-ד-ע-י-ר-ט!" - הוא כל-כך משך את זה.

אצלי זה חדוש למה רבי נחמן מטולטשין בותב: "און היינט" - הרי "ועכשו" אין תרגומו "און היינט". "ועכשו" תרגומו הוא "אצינדער" [יעצט].

אנשי-שלומנו היו רגילין לומר: רבנו מדבר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן ח"א ער"ב): "היום אם בקלו תשמעו" - שְׁהַעֲקֹר הוּא "הַיּוֹם", 'הַיּוֹם הַזֶּה', 'הַיּוֹם הַזֶּה', יֵשׁ לָךְ עֵדוֹן כָּל הַיּוֹם [עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל]; אָבֵל "וְעַכְשָׁיו" (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן ח"ב עד הַנִּל) - הוּא רַק 'הַרְגַע הַזֶּה'. "עַכְשָׁיו" הוּא הַרְבֵּה יוֹתֵר מ'"הַיּוֹם". הוּא רַק 'הַרְגַע הַזֶּה'.

[כלומר: שאין ראיה שרבינו אמר באידיש: "און היינט"; רק שעל כל הפתגמים האלו מתאים יותר הלשון: "און היינט"! - ובאמת יכול להיות שכן אמר לנכון: "און אצינדערט"].

אני זוכר היטב הסעדה-שלישית הנ"ל [הדרשה של רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל], הוא אמר: "און אצינדער" [יעצט]. הוא משך באריכות: "און א-צ-י-י-נ-ד-ע-ר-ט"! - ופסק. ראינו מזה: שרבינו גם אמר ככה.

רבי אברהם ב"ר נחמן אם רצה להגיד חדושו, אמר זאת אחר-כך. הוא דיק תמיד [בלשון רבנו ז"ל]. כשדבר מדברי רבנו, לא רצה לערב משלו.

בשעת למודו ה"ועכשו", לא רצה להגיד שום דבר, שום רעיון, רק זה. אחר-כך היה יכול להגיד את דברי עצמו.

"ועכשו" אי-אפשר לתרגמו: "היינט". "ועכשו" פרושו: "איצטער", "אצינדער" [יעצט].

ה"ועכשו" הזה יש לו שיכות לה"ועכשו" האחר (בתחלת לקוטי-מוהר"ן; תני-מוהר"ן קפט): "ועכשו יש נחל נובע מקור חכמה"! - שמתו שנוזרים ממנו, יכולין לעשות התחלה.

ככה למדו תמיד באומאן ה"ועכשו": "מתי שנוזרים ברבנו, יכולין לעשות התחלה"!

[טעם-זמנים, אידיש קנטרס כנה (רבי נחמן בורשטיין ז"ל): אנשי-שלומו היו גילין לקשר השלשה "ועכשו". (א) "ועכשו יש נחל נובע מקור חכמה" (תחלת לקוטי-מוהר"ן; תני-מוהר"ן קפט). (ב) "ועכשו וכו'". (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד). (ג) "ועכשו קרבנו המקום לעבודתו" (הגדה-של-פסח)].

הרי אומרים (הגדה-של-פסח): "מתחלה עובדי עבודה-זרה היו אבותינו, ועכשו קרבנו המקום לעבודתו" [עין בספר 'נחת-השלחן' (להרב מטשעהרין ז"ל) על מאמר ההגדה הזה בענין 'ועכשו' פרגע הזה שאפה עומד בו]. ה"ועכשו" הוא יותר התחדשות מ"היום". אצל "היום", יש לי זמן 'כל היום'; אבל "ועכשו" הוא רק בזו הרגע' - "אצינדער" [יעצט].

"ועכשו וכו'" (ולא סים). כפי שמוהר"ן" מבקש בתפלה - יוצא: שהתחלה הוא מפורים (לקוטי-תפלות ח"ב לו, על התורה ח"ב עד הנ"ל: "הורני הדרך איך להתחיל מבחינת קדשת פורים, כאשר רמזת לנו על-ידי חקמיה הקדושים". וכן הוא בלקוטי-הלכות ברפת-הרי"ח ד, כה).

רק מה? מתי שנוזרים מרבנו, יכולין לעשות התחלה (וכמו שהבאנו לעיל המקוב מרבי נתן ב"ר יהודה, ממוהר"ן ז"ל: "ועכשו יש רבנו ז"ל, שכל התחלות מאתו"! - וכן אמר רבנו ז"ל (שיח-שרפיינדש ח"ב יז; טעם-זמנים, אידיש קנטרס כנה): "בכל-פעם שנוזרים בי, נעשים כקטן שנוזלד מחדש"!).

"ועכשו" הוא "אצינד" [יעצט] - מתי שרק נוזרים, יכולין לעשות התחלה, 'איצטער'!

לי קשה המכתב (הנ"ל של רבי נחמן מטולטשין). כפי ששמעתייה מרבי אברהם ב"ר נחמן, אמר רבנו "אצינדערט" [יעצט].

אין ראיה מהמכתב, שרבינו אמר [בלשון הזה באידיש]: "און היינט". [רק הפשט הוא: 'והיום' יש לנו העשרה מזמורים; 'ועכשו' יש לנו ה'ספורי-מעשיות; ועכשו יש לנו כל-זה.

מגילת אסתר

– לפי סדר הפסוקים של מגילת אסתר –

[עניני 'מקרא מגילה' – נמצא לעיל במערכת פורים, עניני 'מקרא מגילה']

נו"ן, אף-על-פי-כן השם-יתברך סומך אותה על-ידי 'אור-החכמה' שמאיר בה.

שְׁזָה בחינת (ברכות ד:): "מה שלא נאמר נו"ן באשרי וכו', ואף-על-פי-כן חזר דוד וסמכה ברוח-הקדש". שְׁזָה בחינת "רוח חכמה הבא מקדש", כמבאר במקום-אחר (לקוטי-מוהר"ן ח"א כא). וכמובא גם לעיל בענין 'ברכת הנסים'.

ו"ברכת שהחינו" וכו' – הוא על ה'חיות חדש דקדשה', שזוכין לקבל עכשו מחדש, על-ידי 'הארת המלכות והחכמה דקדשה', שמשם עקר החיות, כנ"ל.

ואחר המגלה מברכין "הרב את ריבנו" וכו' – הינו: על 'פיטול והכנעת המלכות דסטרא-אחרא'.

ומסימין: "הנפרע לנו מצרינו האל המושיע". "אל, הוא נהירו דחכמתא", כמובא (זהר ל'לך צד). שעל-ידי-זה נמשכין חסדים גדולים, בחינת (תהלים נב): "חסד אל כל היום". ונמתקין כל בחינות 'גבורות', לישועה לישראל; ולפרעניות לבחינת ה'מלכות דסטרא-אחרא'. ו"המה כשלו ונפלו" (תהלים כז, ב), "ואנחנו קמנו ונתעודד" (שם כ, ט).

– ברפת המגלה –

א.

(נחת-השלחן, ארח-חיים סימן תרפט – הרב מטשעהרין ז"ל)

זֶה בחינת "השלש ברכות שמברכין קדם קריאת המגלה".

הינו: "על מקרא מגלה" – זה בחינת מה שעל-ידי 'מקרא מגלה', נתגלה אור וכח ה'מלכות-דקדשה', אשר "מלכותו בכל משלה" (תהלים קג, יט).

ואפלו בעת התגברות ממשלת ה'מלכות דסטרא-אחרא' – אף-על-פי-כן גם אז לא עזבנו ה' אלקינו, "והיא שעמדה לאבותינו ולנו" וכו' (עין בכונות הגדה של פסח).

והכל בכח ה'חכמה-העליונה', שמשם מקבלת כחה וגבורתה, בבחינת (קהלת ט, טז): "טובה חכמה מגבורה".

וזה בחינת האור הגדול העליון שמתגלה בפורים, בפרט בשעת מקרא מגלה, כמבאר בכונות. והחכמה כלולה מתלת מוחין, וכנגד-זה הם השלש ברכות, כמובא בספרים.

גם ברפת "שעשה נסים" – הוא על בחינת חבור 'חמה ולבנה', שהם בחינת מ"ה ואדנ"י, גימטריא ג"ס.

גם מרמז: על שאפלו בשעת נפילת ה'מלכות-דקדושה', שהיא בחינת

וּלְצַרְפוֹ - רַק שֶׁהַמְּלָכוֹת יִהְיֶה אֲצִלָּךְ בְּרִי-
חֹרֵין, בְּבַחֲיַנַּת (קַהֲלַת י, יז): "אֲשֶׁרִיד אֶרֶץ
שְׁמֵלְכָךְ בְּרִי-חֹרֵין".

ז.ה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג - חֲלִיךְ קִלְטִי): "מְרַדְּכִי,
מֶרְדֵּיָהוּ" - שֶׁהַמְּרוֹת הֵינּוּ הַמְּלָכוֹת,
יֵשׁ לָהּ דְּרוֹר וְחֵרוּת, שֶׁלֹּא לְהִשְׁתַּמֵּשׂ בָּהּ
לְהִנָּאֵתוֹ וּלְצַרְפוֹ, בִּי-אִם לְהִשְׁתַּמֵּשׂ בְּרִידָה,
בְּבַחֲיַנַּת (עִבְדִּיהָ א, כא): "וְהִיָּתָה לָהּ הַמְּלוּכָה" -
דִּהְיִנּוּ: לְהַזְהִיר וּלְהוֹכִיחַ אֶת הַנְּשֻׁמוֹת
שֶׁנִּכְנָעִים אֵלָיו.

ה.

(ח"א קסג)

הַדְּבוּר' הוּא בְּחִינַת שְׂרָה לְכָל אֶחָד לְפִי
עָרְפוֹ. א) יֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת (בְּרָכוֹת
יג): "שְׂרָה לְאִמְתֵּי" - שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בְּדְבוּר
שְׁלוֹ עַל עִיר וּמְדִינָה. ב) וְיֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת
(בְּרָכוֹת שָׁם): "שְׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ" ג) וְיֵשׁ
שֶׁהוּא "שׂוֹרֵר בְּבֵיתוֹ" (אֶסְתֵּר א, כב).

"אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשַׁן הַבֵּיֶרֶה,

וּשְׁמוֹ מְרַדְּכִי" (אֶסְתֵּר ב, ה)

ו.

(ח"א יז, ה)

מְרַדְּכִי' הוּא בְּחִינַת הַפְּפִירָה בְּעִבּוּדֶיהָ
זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ב, ה):
"אִישׁ יְהוּדִי", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג):
"כָּל הַכּוֹפֵר בְּעַפְּוֹם נִקְרָא יְהוּדִי".

ז.

(ח"א יח, ב)

"בִּירְשָׁא" (בְּבִא-בְּתָרָא עֵד) - זֶה בְּחִינַת
אֲמוּנָה, כְּמֵאֵמֶר (מְגִלָּה י: עַל
יִשְׁעִיהָ נַח, יג): "תַּחַת הַנְּעֻצוֹץ יַעֲלֶה בְּרוּשׁ" -

"וְיִין מְלָכוֹת רַב" (אֶסְתֵּר א, ז)

ב.

(ח"א יב, ד-בסוף)

הַשְּׂמִיחָה' בָּא מֵהַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים
ד, ח): "נִתְתָּה שְׂמִיחָה בְּלִבִּי",
וְהַלֵּב' הוּא 'בִּינָה', שִׁשָּׁם "יִין הַמְּשֻׁמָּח" (בְּרָכוֹת
לח. יומא עו: סְנֵהֲדִין ע. עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהֲרִין ח"א מא),
שֶׁהוּא 'עֲלֵמָא סְתִימָא', בְּחִינַת (תְּהִלִּים קד, טו):
"וְיִין יִשְׂמַח לִבִּב".

יֵשׁ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת 'יִין'. א) בְּחִינַת 'תּוֹרָה
שֶׁבַע-לְפָנֶיהָ, בְּחִינַת "יִין מְלָכוֹת רַב"
(אֶסְתֵּר א, ז). ב) בְּחִינַת "בִּינָה לְבָא" (תְּקוּנֵי-זֶהַר יז.
'פְּתַח אֱלִיָּהוּ'), 'שְׂמִיחַת הַלֵּב', "וְיִין יִשְׂמַח לִבִּב"
(תְּהִלִּים קד, טו).

"מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכֹתֵבָה" (אֶסְתֵּר א, כב; ג, יב; ח, ט)

ג.

(ח"א יז, ה)

נִמְצָא לְהֵלֶךְ בְּפֶסוּק (אֶסְתֵּר ו, ב): "וַיִּמָּצֵא
כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְּכִי".

"לְהִיּוֹת כָּל אִישׁ שׂוֹרֵר בְּבֵיתוֹ" (אֶסְתֵּר א, כב)

ד.

(ח"א נו, א-ב)

יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מֵיִשְׂרָאֵל בְּחִינַת מְלָכוֹת, לְפִי
בְּחִינָתוֹ. א) יֵשׁ שֶׁהוּא "שׂוֹרֵר בְּבֵיתוֹ"
(אֶסְתֵּר א, כב). ב) וְיֵשׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל בְּיוֹתֵר. ג)
וְכֵן יֵשׁ שֶׁהוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל הָעוֹלָם וְכוּ'.
וְצָרִיד כָּל אֶחָד, לְבִלְי לְהִשְׁתַּמֵּשׂ עִם
בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת שְׁלוֹ לְהִנָּאֵתוֹ

"זֶה מְרֻדְכִי". ונקרא: "יהודי" (אסתר ב, ה), על-שם שפפר בעבודת-אלילים, במאמר (מגלה יג): "כל הכופר בעכו"ם נקרא יהודי".

ה.

(ח"א ס, א-בסוף)

"חזיה לה הוא גברא דנטע חרובא, אמר לה וכו': פשיטא לך דחייית שבועין שנין, ואכלת מנה" (תענית כג).

"חרוב" - זה בחינת זקן, בחינת עתיק. כי 'חרוב' הוא 'ברושים', שהוא בחינת מרדכי, כמו שאמרו רז"ל (מגלה י: על ישעיה נה, יג): "תחת הנעצוץ יעלה ברז - זה מרדכי".

ו"מרדכי הוא בחינת (שמות לד, ו): רב חסד, כי הם במספר השנה" [274] (מחברת-הקדש להאר"ז, פורים), שהוא בחינת עתיק.

שזה בחינת: ספורי-מעשיות של שנים קדמוניות, שעליהם מעוררין מהשנה, אפלו אותם שנפלו חסוֹשֵׁלֹום מכל ה'שבעים-פנים לתורה'.

כי יש בני-אדם שישנים את ימיהם וכו' וכו'. וצריך תבואה בשמתעורר, להראות לו פניו, ולהלביש אותו ב'פניו' שנסתלק ממנו בשעת שנה, וזהו בחינת 'התעוררות-השנה'.

וכשרוצין להראות לו פניו ולעוררו משנתו, צריכין להלביש לו את הפנים ב'ספורי-מעשיות'.

כי יש שבעים פנים לתורה, בחינת שבעים שנים, כי כל אחד משנה מחברו.

וצריכין להלביש את ה'פנים' דוקא, מחמת שלשה טעמים: א)

לצמצם לו את האור, כדי שלא יזיק לו פתאם האור. ב) כדי שלא יתאחזו החיצונים בו. ג) כי החיצונים האוחזין בו, לא יניחו אותו לצאת, על-כן צריך להלביש את פניו, כדי לשנותו, שלא יהיו מפירין בו, בבחינת (איוב יד, כ): "משנה פניו ותשלחהו".

ויש כמה בחינות בזה שמלבישין את הפנים. א) כי יש שמלבישין את הפנים שלו בספורי-מעשה. ב) ויש שאי-אפשר לעוררו בפנים שלו, וצריך להראות לו 'פנים גבוה'. ג) ולפעמים מלבישין גם-כן בדברי-תורה, דהינו: שאומרים 'תורה גבוה', ואי-אפשר לאמרה כך כמות שהיא, ומלבישין אותה בתורה נמוכה וקטנה ממנה.

אבל יש שנפל מכל ה'שבעים פנים' - עד שאי-אפשר לעוררו בשום פנים, כי אם על-ידי 'ספורי-מעשיות של שנים-קדמוניות', שכל ה'שבעים פנים', 'שבעים שנים', מקבלין 'חיות' משם.

וזוה בחינת עתיק, בחינת זקן, בחינת 'הדרת-פנים' - שכל ה'שבעים פנים' מקבלין 'חיות' ו'הדור' משם.

וזוה בחינת: "ורב חסד" - כי "הלומד את תלמידו הלכה אחת, הוא עושה עמו חסד" (כתבות צו.). ועל-כן כשמעוררו עם איזה פנים של ה'שבעים פנים' שמלביש אותו - הוא בחינת 'חסד' סתם. אבל כשמעוררו על-ידי 'ספורי-מעשיות של שנים-קדמוניות' - הוא בחינת: "ורב חסד", כי כל ה'פנים' וכל ה'חסדים' מקבלין משם.

[עין עוד בפנים - המשך הפרוש על גמרא תענית הנ"ל].

[עין לקוטי-הלכות, פורים א, על תורה הנ"ל: ומבאר שם באריכות, ש'מגלת-אסתר' הוא בחינת 'ספורי-מעשיות של שנים קדמוניות' - מקצתו מובא להלן, בעניני 'מקרא מגלה'].

"היא אסתר בת דוד" (אסתר ב, ז)
- עניני אסתר המלכה -

יא.

(ח"א י, ח)

על-ידי 'הארת מרדכי ואסתר', הינו: בחינת ה'ידין' ו'רגלין' - נתבטלו ה'כפירות', ונתרבה 'אמונה' בעולם על-ידיהם.

וזה בחינת (מגלה ז): **"אסתר ברוח-הקדש נאמרה"**, בחינת (בראשית-רבה ע, ט): **"לבו נשא את רגליו"** - כי עקר העכו"ם תלוי **'בה'**, שהיא בחינת (משלי ה, ה): **"רגליה ירדות מות"**, ועל-כן על-ידיה עקר התקון.

ועל-כן נקראת ה'מגלה' על שם 'אסתר' - כי העקר תלויה ב'רגלים', בחינת 'אסתר', בחינת (ספח מט:): **"מה ירף בסתר" וכו'.**

יב.

(ח"א יב, ד)

"אסתר ירקוקת היתה" (מגלה יג.) [כח"דס"ה זז. רש"י] - בחינת ה'שכינה', ש"בתחלה היא ירקה כחבצלת" (זהר ויחי רכא. אמור קז.), כמו שכתוב (שיר-השירים ב, א): **"אני חבצלת השרון"**, בחינת 'חבוק', בחינת 'קו-הירוק שמקיף את כל העולם" (חגיגה יב.).

[ואחר ה'יחוד', נקראת 'שושנה' (שם בזהר ובלקוטי-מזרחי). וענין להלן ח"ב תורה ע"ד, מענין 'אסתר' שנקראת 'שושנה'.]

יג.

(שיחות-ה'ר"ן קז)

"אסתר בינונית היתה, לא ארבה ולא קצרה" (מגלה יג.) - הענין שאמרו רבותינו ז"ל (שם יג:): **"בשביל צניעות שהיתה ברחל, זכתה ויצאה ממנה שאול, ובשביל צניעות שהיתה בשאול, זכה ויצאה ממנו אסתר המלכה"**.

נחל-שורק: מענין 'התעוררות-השנה' וכו', שצריך להלביש את ה'פנים' ב'ספורי-מעשיות של שנים-קדמוניות', שהם מבחינת 'עתיק', שזה בחינת 'מרדכי' שעולה כמספר 'ד' ב'ס'ד' וכו' - **על-כן נוהגין להתחפש בפורים ולהלביש את הפנים** - כי אז מאיר בחינת 'נרב חסד' הנ"ל, שעל-ידי-זה אפשר לעורר ולהחיות אפלו אלו שנפלו מכל השבעים פנים].

"ויהי אמן את הדסה" (אסתר ב, ז)

ט.

(ח"א י, ח)

על-ידי 'הארת מרדכי ואסתר', הינו בחינת ה'ידין' ו'רגלין' - נתבטלו ה'כפירות', ונתרבה 'אמונה' בעולם על-ידיהם, כמו שכתוב (אסתר ב, ז): **"ויהי אמן את הדסה"**, ובה בתיב (שם ב, ט): **"כאשר היתה באמנה אתו"** - כי שניהם הם בחינת 'אמונה'.

י.

(ח"א קנה)

'אמונה' היא בחינת 'כח הגודל וכח הצומח', כמו שכתוב (אסתר ב, ז): **"ויהי אמן את הדסה"** - לשון 'גדול', וכמו שאמרו חז"ל (שבת לא.): **"אמונה זה סדר זרעים"**.

ועל-כן בשיש לו 'אמונה' - אין מזיק לו שום דבר, ואינו ירא משום אדם ושום דבר, ומתפלל בחיות כראוי, ונוסע להצדיק! - כי אינו מתירא ומתפחד משום ענין שבעולם, ואינו משגיח על שום בטול ובלבול בעבודתו, ואין שום דבר יכול לבלבל אותו! - כי לא אכפת לה שום דבר, רק עושה את שלו בעבודתו את השם-יתברך!

"וּתְלַקַּח אֶסְתֵּר אֶל בֵּית הַמֶּלֶךְ" (אסתר ב, ח)

טו.

(ספורי מעשיות, מעשה י מ' בערגער ועני')

וַיְהִי הַיּוֹם: וְנִסְעָה אִשְׁתּוֹ הַבְּעֵרְגֵר עִם
עֲגָלוֹת־צָב לְטִיִּל, וְלָקַחָהּ עִמָּה רְעוּתֶיהָ,
וְלָקַחָהּ גַּם אִשְׁתּוֹ הָעֲנִי עִמָּה, וְנִסְעוּ עַל הַטִּיּוֹל.

וְהִנֵּה עֶבֶר אִישׁ חֵיִל, אָדוֹן (שְׁקוֹרִין:
'עֲדֵנִירָאֵל'), עִם הַחֵיִל שְׁלוֹ, וּפְנֵי אֶל
הַצַּד מִן הַדָּרֶךְ בְּשִׁבְלוֹ. וְעֶבֶר הַחֵיִל, וַיֵּרָא
שְׁנוֹסְעִים נָשִׁים, וְצוּחָה: "שִׁיּוּצִיאוּ אַחַת מִן
הַנָּשִׁים שֶׁנִּסְעוּ לְטִיִּל!"

וְהִלְכוּ וְהוֹצִיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ הָעֲנִי, וְחֹטְפוֹ
אוֹתָהּ בְּתוֹךְ הָעֲגָלוֹת־צָב שֶׁל
הַ'עֲדֵנִירָאֵל' [קצין צבא], וְנִסְעוּ עִמָּה, וּבּוֹדֵאֵי
אִי־אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיבָהּ, כִּי נָסַע לְהֵלֶן. בְּפֶרֶט
'אִישׁ חֵיִל', 'עֲדֵנִירָאֵל' עִם חֵיִלוֹתָיו.

וְלָקַחָהּ, וְנִסַּע עִמָּה לְמַדִּינָה שְׁלוֹ, וְהִיא
הָיְתָה 'יֵרֵאת־שָׁמַיִם', וְלֹא רָצְתָה
לְשָׁמַע לוֹ כָּלֵל, וְהָיְתָה בּוֹכָה מְאֹד, וְהָיוּ
מִבְּקָשִׁים וּמִפְתִּימִים אוֹתָהּ, וְהִיא הָיְתָה 'יֵרֵאת־
שָׁמַיִם' בְּיוֹתֵר.

וְהֵם שָׁבוּ לְבֵיתָם מִן הַטִּיּוֹל, וְהִנֵּה נִלְקַחָהּ
הָעֲנִיָּה הַנִּלְכָּה. וְהָיְתָה הָעֲנִי מִתְאַבֵּל וּבּוֹכָה
וּמִתְמַרְמֵר מְאֹד מְאֹד עַל אֲשֶׁתּוֹ תָּמִיד וְכוּ'.

טז.

(לקוטי הלכות, נפילת אפים ה, ח ט)

זָהוּ בְּחִינַת "לְקַיֵּחַת אֶסְתֵּר לְבֵית
אֲחֵשׁוּרוֹשׁ" (אסתר ב, ח), "שָׂאז צַעֲקָה
(תהלים כב, ב): 'אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי'" (מגלה טו:
מדרש תהלים כב), כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ רַז"ל (מגלה טו:).
וְעַל־יְדֵי־זֶה הָיְתָה מְפַלֵּת הַמֶּן־עַמְלֶק, שֶׁהוּא
'תַּקְוָה זְהֵמַת הַסְטֵרָא־אֲחֵרָא'.

וּבְרַחֵל' כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כט, יח): "רַחֵל בְּתוּךְ
הַקְּטָנָה". וּבְ'שְׂאוּל' נֶאֱמַר (שְׁמוּאֵל־
א ט, ב): "מִשְׁכְּמוֹ וּמֵעֵלָה גְּבַה מִכָּל הָעָם".
וְ'אֶסְתֵּר' מִמְצָע בֵּין שְׂאוּל וְרַחֵל, 'בִּינּוּנִית'
הָיְתָה.

"לְקַחָהּ מִרְדְּכֵי לֹו לְבַת" (אסתר ב, ז)

"לו לבת" - רבותינו פרשו 'לבינת', 'לאשה'. (רש"י)
תנא משום רבי מאיר: אל תקרי 'לבת', אלא 'לבינת'.
(מגלה יג.)

יד.

(ח"א י, י)

"וְאֵלֶּה הַמְּשֻׁפְּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לְפָנֶיהֶם"
(שְׁמוֹת כא, א), "הַשּׁוּוֹ אִשָּׁה לְאִישׁ
לְכָל דֵּינִים שֶׁבַתּוֹרָה" (מְכִילְתָּא מְשֻׁפְּטִים, נְזִיקִין ו);
פְּרוּשׁ: 'לְכָל דֵּינִים שֶׁבַתּוֹרָה' שְׁצָרִיךְ
לְהַמְתִּיקָם - צָרִיךְ לְהַשְׁווֹת, לְיַחַד 'קִדְשָׁא־
בְּרִיךְ־הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ', בְּחִינַת 'אִשָּׁה וְאִישׁ',
בְּחִינַת 'מִרְדְּכֵי וְאֶסְתֵּר'.

וְזֶה פְּרוּשׁ: "וְאֵלֶּה הַמְּשֻׁפְּטִים", "וְאֵלֶּה
מוֹסִיף עַל הָרֵאשׁוֹנִים" (שְׁמוֹת־רַבָּה ל, ג) -
בְּחִינַת 'תּוֹסֶפֶת וְרַבּוּי', 'גְּאֻוָּה', 'עֲבוּדָה־זָרָה'.

"הָרֵאשׁוֹנִים" - בְּחִינַת 'הַמֶּן־עַמְלֶק',
כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּמִדְבָּר כד, כ):
"רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֶק".

וְתַקּוּנּוֹ: "הַמְּשֻׁפְּטִים" - בְּחִינַת 'רוּחַ', כְּמוֹ
שֶׁפְּתוּב (ישעיה כח, ו): "וְלָרוּחַ
מְשֻׁפֵּט". כִּי עַל־יְדֵי הַ'רוּחַ' - נִתְתַּקֵּן הַ'גְּאֻוָּה'
וְהָעֲבוּדָת־אֱלִילִים; וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְיַחַד קִדְשָׁא־
בְּרִיךְ־הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ, וְנִתְקַיֵּן הַדֵּינִים; וְנִסְתַּלַּק
חֲרוֹן־אַף מִן הָעוֹלָם.

הכל כְּדֵי לְהוֹרוֹת לְיִשְׂרָאֵל: שָׁגַם בְּמִקְוֹמוֹת-
הַמְטַנְפִּים יִצְעָקוּ אֶל הַשָּׁם, וַיַּחֲפְשׂוּ
וַיִּבְקְשׂוּ אוֹתוֹ, וַכְּמוֹ שֶׁעָשׂוּ אֶז מְרֹדְכִי וְאַסְתֵּר
שֶׁכָּנְסוּ אֶת כָּל הַיְּהוּדִים לְזַעַק הַרְבֵּה לְהַשָּׁם.

וְכֵן צְרִיכִין בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּכָל־לְיִוֵּת יִשְׂרָאֵל,
וּבַפְּרָטִיּוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד: לְבַקֵּשׁ תָּמִיד
אֶת הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, וְלְצַעַק
בְּכָל־עֵת לְהַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בְּבַחֲיִנַת: (יוֹנָה ב, ג):
"מִבְּטֶן שָׂאוֹל שׁוֹעֵתִי".

כְּמוֹ שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפִּי־הַקְּדוֹשׁ שֶׁאָמַר בְּזֶה-
הַלְשׁוֹן (שִׁיחֻת-הַר"ן ש"ב; עֵינִי לְקוֹטִי-מִזְהָר"ן
ח"ב ע"ח): "שֶׁעָקַר הוּא: 'מִבְּטֶן שָׂאוֹל שׁוֹעֵתִי'".

וְאֵל יִתְיַאֲשׁ מִן הַצַּעֲקָה וְהַבִּקְשָׁה לְעוֹלָם,
"עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם" (אֵיכָה ג, נ).

יז.

(לְקוֹטִי-הַלְכוֹת, נְחֻלוֹת ד, טז)

'קַלְפַּת הַמְּוֶעֱמֵלֵק' - הוּא בַּחֲיִנַת הַקַּלְפָּה
הַמְּחַלְשֵׁת וּמְרַשְׁלֵת לֵב הָאָדָם
מִלְּהַתְּפַלֵּל, מִחֲמַת שְׂרוּאִין אַרְיֵכַת הַצָּרוֹת
וְהַגְּלוּת רַחֲמָנָא-לְצַלוֹ, שְׂפוֹבְרִים כְּאֵלוּ כָּל
הַתְּפִלוֹת לְרִיק חֲסִי־וְשָׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן הִיָּה הַכְּנַעְתּוֹ - עַל־יְדֵי 'מְרֹדְכִי
וְאַסְתֵּר', שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת 'כָּל־
הַתְּפִלוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֵתִי וּכְנֶסֶת-יִשְׂרָאֵל'.

כִּי 'מְרֹדְכִי הִיְהוּדִי' - זֶה בַּחֲיִנַת 'צַדִּיק-
הַדּוֹר', שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'מְשִׁיחַ', שֶׁהוּא
בַּחֲיִנַת 'רִיחַ', שֶׁהוּא כְּלוּל מִכָּל הַתְּפִלוֹת, "כִּי
כָּל מְלַחֲמָתוֹ וְכָל הַכְּבִישׁוֹת שָׁלוֹ, הֵם עַל־יְדֵי
תְּפִלָּה", כְּמַבְאֵר שָׁם בְּהַתּוֹרָה (ח"א ב).

כִּי 'מְרֹדְכִי' הוּא בַּחֲיִנַת (שְׁמוֹת ל, כג):
"בְּשָׁמַיִם רֵאשׁ מֶרְדּוֹר", שֶׁתְּרַגְמוּ: "מְרִי דְכִיָּא", כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (מְגִלָּה י): -
הֵינּוּ בַּחֲיִנַת: 'רֵאשׁ וְשָׂרֵשׁ שֶׁל כָּל הַתְּפִלוֹת',
שֶׁהֵם בַּחֲיִנַת 'רִיחַ', בַּחֲיִנַת 'מְשִׁיחַ'.

ו'מְרֹדְכִי' מְחַזֵּק אֶת לֵב כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל, לְהַתְּחִיל בְּכָל־פַּעַם
מִחֲדָשׁ לְהַתְּחַזֵּק בַּתְּפִלָּה, כִּי "אִין שׁוּם תְּפִלָּה
לְרִיק חֲסִי־וְשָׁלוֹם, רַק כָּל תְּפִלָּה וְתְּפִלָּה
עוֹשֶׂה רֶשֶׁם, וְנִבְנֶה מֵהֶם 'קוֹמַת הַשְּׂכִינָה',
שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת 'בְּנִיין בֵּית-הַמְּקֹדֶשׁ' וְכוּ' עַד
שִׁישְׁתֵּלֶם שְׁעוֹר קוֹמַתָּה, אֶז יִכְמְרוּ רַחֲמֵי
וַיִּשׁוּב אֵלֵינוּ" (שָׁם בְּהַתּוֹרָה ח"א ב).

שְׂפַלְזָה הַפֶּךְ בַּחֲיִנַת 'קַלְפַּת הַמְּוֶעֱמֵלֵק',
וְעַל־כֵּן הוּא מְכַנֵּיעַ וְעוֹקֵר
קַלְפַּתְּם הַרְעָה.

וְעַל־כֵּן בְּאֵמַת בְּשַׁעַת גְּזֵרַת הַמֶּן, הַתְּחַזֵּק
בַּתְּפִלָּה הַרְבֵּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֲסֵתֵר
ד, א): וּמְרֹדְכִי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה, וַיִּקְרַע
מְרֹדְכִי אֶת בְּגָדָיו, וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְּדוֹלָה וּמְרָה",
וַכְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יב): "בֵּן שְׁמַעִי בֶן
קִישׁ" (אֲסֵתֵר ב, ה) - "שֶׁהַקִּישׁ עַל דִּלְתֵי
רַחֲמִים" וְכוּ'.

וְכֵן הַכְּנִיס בְּלֵב כָּל יִשְׂרָאֵל לְהַתְּחַזֵּק
בַּתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם ח, יז): "וּבְכָל
עִיר וְעִיר וְכוּ', וְצוּם וּבְכִי וְכוּ'", וַכְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(שָׁם ט, ל"א): "וְדַבְּרֵי הַצְּמוֹת וְזַעֲקָתָם".

נִמְצָא: שִׁ'מְרֹדְכִי' - הוּא 'צַדִּיק-הַדּוֹר',
בַּחֲיִנַת 'מְשִׁיחַ', בַּחֲיִנַת 'רִיחַ', בַּחֲיִנַת
'שָׂרֵשׁ כָּל־תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל', שֶׁאֵלָיו צְרִיכִין
כָּל יִשְׂרָאֵל לְקַשֵּׁר תְּפִלָּתָם, כְּמוֹ שֶׁמַּבְאֵר שָׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל (ח"א ב).

ו'אַסְתֵּר' - הִיא בַּחֲיִנַת 'כְּנֶסֶת-יִשְׂרָאֵל',
בַּחֲיִנַת הַתְּפִלוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, מֵהַ שְׂמֵתְפִלְלוֹת בְּתַקְוָה
אַרְיֵכַת גְּלוּתָם וְצָרָתָם בְּגוֹף וּנְפֶשׁ. וְהִיא
נִקְרָאת 'אַסְתֵּר' עַל שֵׁם ה'הַסְתֵּרָה', בַּחֲיִנַת
(דְּבָרִים ל"א, יח): "וְאַנְכִי הַסְתֵּר אֶסְתִּיר פָּנָי" וְכוּ',
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (חֲלִין קל"ט):

היָנוּ: שְׁבַעַת אַרְיֵכַת־הַגְּלוּת, נִדְמָה כְּאִלוֹ
הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מִסְתִּיר פָּנִים מִמֶּנּוּ,
וּכְאִלוֹ הַתְּפִלוֹת הֵם לְרִיק חֲסִי־שָׁלוֹם.

אָבֵל 'פְּנִסַת־יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, בְּחִינַת
'אֶסְתֵּר' - הֵם מְחַזְקִים אֶת־עַצְמָם
בַּתְּפִלָּה תְּמִיד, אֲפִלוּ בְּתַקְוָה הַהִסְתָּרָה שְׁבַתוֹךְ
הַסְתָּרָה, אֲפִלוּ הַחֲלוּשֵׁי־כַח שְׁבִי־יִשְׂרָאֵל
שְׂאִין לָהֶם כַּח לְסֹדֵר תְּפִלָּתָם כְּרֹאוּי, עַד
שְׁמֵת־גְּבֵרַת עֲלֵיהֶם 'מַלְכוּת־הַרְשָׁעָה, בְּחִינַת
'מַלְכוּת אַחֲשֹׁרוּשׁ', בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ב, טז):
"וַתִּלְקַח אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ אַחֲשֹׁרוּשׁ" - גַּם
אִז הֵם מִתְגַּבְּרִים בַּתְּפִלָּה תְּמִיד.

כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ רַז"ל (מְגִלָּה טו: מְדַרְשׁ תַּהֲלִים כב):
"שְׁבַשְׁעָה שְׁבָאָה אֶסְתֵּר לְתוֹךְ בַּיִת
אַחֲשֹׁרוּשׁ, וְנִסְתַּלְקָה הַיְמָנָה שְׂכִינָה, צָעָקָה
אִז (תַּהֲלִים כב, ב): 'אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי וְכוּ'".

וְזֶה רָמַז עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כְּשִׁיזְרַד
חֲסִי־שָׁלוֹם אֲפִלוּ לְמִקְוֹמוֹת שְׁהִסְטֵרָא־
אַחֲרָא בְּחִינַת מַלְכוּת־הַרְשָׁעָה מִתְפַּשְׁטָה
שָׁם, וְהַקְדָּשָׁה שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה מִסְתַּלְקָה
מִמֶּנּוּ - צָרִיךְ גַּם־כֵּן לְחַזֵּק לְבוֹ אִז, וְלַצָּעֵק:
"אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי וְכוּ'".

וְכֹל הַתְּחַזְקוֹת בְּחִינַת 'אֶסְתֵּר', לַצָּעֵק
תְּמִיד לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - הִיָּה עַל־יַדֵּי
'מְרַדְכֵי' "הַמְרַמְזֵה עַל כַּד" (רִשׁוֹי אֶסְתֵּר ב, כ).

כִּי 'מְרַדְכֵי' בְּחִינַת 'צַדִּיק־הַדּוֹר' - עוֹסֵק
תְּמִיד לְלַמֵּד עִם 'כָּל־יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת
'אֶסְתֵּר', שִׁיחֲזִקוּ עַצְמָן בַּתְּפִלָּה תְּמִיד, אֲפִלוּ
בַּעַת 'אַרְיֵכַת־הַגְּלוּת, בְּכָל־לַיְלָה וּבַפְּרֹט, בְּגוֹף
וְנַפֶּשׁ, אֲפִלוּ בְּתַקְוָה הַהִסְתָּרָה.

כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (אֶסְתֵּר ב, ז): "וַיְהִי אִמֵּן אֵת
הַדָּסָה, הִיא אֶסְתֵּר בַּת דָּדוּ". כִּי 'אֶסְתֵּר'
נִקְרָאת 'הַדָּסָה' - עַל שֵׁם הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹסְקִים
בָּהֶם תְּמִיד, שֶׁהֵם מְעַלִּין רִיחַ טוֹב כַּהֲדָם.

כִּי גַם הַתְּפִלוֹת שֶׁל הַחֲלוּשֵׁי־כַח שְׁבִי־יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהֵם בְּבַחֲינַת 'אֶסְתֵּר' בְּבַחֲינַת 'הַסְתָּרָה',
גַּם הֵם מְעַלִּין רִיחַ טוֹב לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יַדֵּי
הַצַּדִּיק־הַדּוֹר בְּחִינַת 'מְרַדְכֵי', שְׂאֵלֵיו אָנוּ
מְקַשְּׂרִין תְּפִלָּתָנוּ, שֶׁהוּא מְעַלָּה גַם תְּפִלָּתָנוּ
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ לְרִיח־נִיחוּחַ.

כִּי כָּל הַחִיּוֹת וְהַגְּדוּל שֶׁל 'אֶסְתֵּר', שֶׁהִיא
בְּחִינַת 'פְּנִסַת־יִשְׂרָאֵל' - הוּא עַל־יַדֵּי
הַצַּדִּיק־הַדּוֹר שֶׁהוּא בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ', כִּי הַצַּדִּיק
הוּא מְכַנֵּס בְּלֵב יִשְׂרָאֵל, וּמְחַזֵּק לָבֶס לְהַתְּפַלֵּל
תְּמִיד, וְהוּא מְקַבֵּל כָּל תְּפִלָּתָם שֶׁמְקַשְּׂרִין
אֵלָיו, וּמְעַלָּה אוֹתָם לְפָנָיו הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וּבוֹנֵה
מֵהֶם קוֹמַת הַשְּׂכִינָה וְכוּ', כְּמוֹ שְׁמַבְאָר שָׁם.

וְזֶהוּ: "וַיְהִי אִמֵּן אֵת הַדָּסָה הִיא אֶסְתֵּר"
- שֶׁהוּא מְגַדֵּל וּמְעַלָּה אֵת תְּפִלָּת
יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּחִינַת 'רִיחַ', שֶׁהֵם מִתְּפַלְּלִין
בְּתַקְוָה הַהִסְתָּרָה, בַּעַת אַרְיֵכַת־הַגְּלוּת, כְּנֹל.

וְזֶהוּ: "הִיא אֶסְתֵּר בַּת דָּדוּ" - כִּי גַם הַתְּפִלוֹת
אֵלוֹ שֶׁל חֲלוּשֵׁי־כַח שְׁבִי־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
בְּבַחֲינַת הַסְתָּרָה - הֵם גַּם־כֵּן יִקְרִים מְאֹד,
וְנִקְרָאִים (תַּהֲלִים מו, יד): "בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה".

וְזֶה בְּחִינַת: "אֶסְתֵּר בַּת דָּדוּ" - בְּחִינַת
'בְּרִתָּא דְּמַלְכָּא, שְׁנִקְרָא 'דָּדוּ שֶׁל
הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שִׁירַת־הַשִּׁירִים ה, טז): "זֶה
דָּוִד וְזֶה רַעֲיִ".

וְזֶה (אֶסְתֵּר שָׁם): "כִּי אֵין לָהּ אָב וְאִם" - 'אָב
וְאִם' זֶה בְּחִינַת הַ'מַּחֲיָן'. הֵינּוּ: מַחְמַת
שְׂאִין לָהֶם 'מַחֲיָן' לְאֵלוֹ הַחֲלוּשֵׁי־כַח, עַל־כֵּן
צָרִיךְ הַצַּדִּיק לְגַדְּלָם וְלַחֲזֹקֵם בְּכָל־פַּעַם.

וְזֶה שְׂאֵמְרוֹ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מְגִלָּה יג: - עַל אֶסְתֵּר
ב, ט): "וְאֵת מֵאֵמֶר מְרַדְכֵי אֶסְתֵּר
עָשָׂה, כַּאֲשֶׁר הִיָּתָה בְּאִמְנָה אֵתוּ" - "מְלַמֵּד
שֶׁהִיָּתָה יוֹשֵׁבֶת בְּחִיקוֹ שֶׁל אַחֲשֹׁרוּשׁ,
וְטוֹבֵלָת וַיּוֹשֵׁבֶת בְּחִיקוֹ שֶׁל מְרַדְכֵי".

"ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים, לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה" (אסתר ב, יא)

יח.

(ח"א נו, ג)

על-ידי 'עסק-התורה', ממשיכין 'אריכות-ימים' לתוך ה'מלכות', כל אחד לפי בחינת ה'מלכות' שיש לו - שלא תהיה בבחינות (פסחים פז:): "הרבנות מקפרת את בעליה" - פי על-ידיה ממשיכין ה'חיות' לתוך ה'ימים' וה'מדות' - שבלא זה לא היה אפשר לקבל את ה'חיות', מחמת רבוי-אור'.

ועל-ידי-זה זוכין לדעת' - פי הדעת' וה'שכל', הוא בעצמו ה'חיות', כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה את בעליה".

ועל-ידי 'זה הדעת' - יכולים לקרב ולהזכיר את מי שצריכין להזכיר - אפלו את הרחוקים מאד מהשם-יתברך, בבחינת 'הסתרה שבתוך הסתרה'.

וזו פרוש (אסתר ב, יא): "ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים, לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה".

"מרדכי" - זה בחינת ה'מלכות'.

"ובכל יום ויום" - זה בחינת ה'תורה' - שעל-ידיה ממשיכין ה'חיות' לה'ימים' וה'מדות'.

"חצר בית" - זה בחינת 'חיצוניות' ופנימיות'. הינו: 'מחשבות ודבורים' - שבכלם נסתר השם-יתברך שם, אף המחשבות והדבורים של הרחוקים מהשם-יתברך.

הינו: אף-על-פי שהתגבר עליה 'תקף מלכות-הרשעה' - היתה מחזקת עצמה בכל-פעם, והיתה טובלת ויושבת בחיקו של מרדכי".

דהינו: ש"אשה יראת ה'" (משלי לא, ל), בחינת 'אסתר', בחינת ה'תפלה של החלושי-כח', שהתגברה עליהם 'זהמת מלכות-הרשעה' - אף-על-פי-כן לא הניחה את מקומה, והיתה מחזקת עצמה בכל-פעם, להטהר ולהתקשר לבחינת 'מרדכי', שהוא הצדיק-שבדור, לקיים "מאמר מרדכי" - "שמזרזה" ומחזקה להרבות בתפלה תמיד, יהיה אף שיהיה.

ועל-ידי-זה זכינו, לתקף הנס של פורים, אשר כמוה לא נהיתה, ונקבעו ימי הפורים לדורות, "לעשות אותם ימי משתה ושמחה" (אסתר ט, כב) - פי זכו מרדכי ואסתר אז על-ידי עצם קדשתם וגדלתם, על-ידי שהרבו בתפלה, והכניסו בישוראל להרבות בתפלות וצעקות אפלו לאחר גזר-דינם, עד שבטלו הגזרה, ונתהפך הדבר שתלו את המן וכו'.

והיה להם נס נורא וישועה פזאת, עד שזכו להמשיך הארה הזאת בכל דור ודור - שגם בימי הגלות האחרון הארץ המר הזו, יאיר עלינו 'הארת מרדכי ואסתר', בכל שנה ושנה, שעל-ידי-זה נזכה להתחזק בתפלה תמיד, אפלו עתה שהגלות מתארך מאד מאד בעונותינו-הרבים בגוף ונפש בכלל ובפרט.

וזו בחינת 'גדל שמחת פורים' - פי זה עקר השמחה, בשזוכין לידע בברור שהשם-יתברך שומע תפלותינו תמיד, באשר שמע תפלתנו בימי מרדכי ואסתר וכו'.

וְזֶה: "חָצַר בֵּית הַנָּשִׁים" - בְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת.

(א) אוֹתָן שֶׁנִּתְרַחֲקוּ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. "נָשִׁים", מִלְשׁוֹן (רש"י בְּרֵאשִׁית ל"ב, ל"ג): "שָׁנְשׂוּ וְקִפְצוּ מִמְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם".

(ב) אוֹתָן שֶׁכָּבַד הָיוּ קֶצֶת אֲצֶל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, אֲךָ שֶׁכָּבַד שָׁכַחוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ - "הַנָּשִׁים", לְשׁוֹן 'שִׁכְחָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית מ"א, נ"א): "כִּי נִשְׁכַּחְתִּי אֶלְכֶם".

(ג) אוֹתָן שֶׁגַם עָתָה זוֹכְרִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ - אֲךָ "שָׁנְשָׂתָה גְבוּרָתְךָ" (לְשׁוֹן הַכְּתוּב בְּיִרְמְיָה נ"א, ל"א), וְאִין "לֹאֵל יָדָם" (עַל-פִּי מִיכָה ב, א) לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרָם.

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה נִקְרְאוּ בְּשֵׁם 'נָשִׁים' - מִחֲמַת שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת הַנִּלְוֵי. וְעַל-יַדֵּי-כָּל-זֶה הֵם רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִסְתָּר מֵהֶם בְּבִחִינַת 'הַסְתָּרוֹת'.

"וּמְרַדְּכִי" - הֵינּוּ בְּחִינַת ה'מַלְכוּת' - הוּא יָכוֹל לְהוֹכִיחַ וּלְהַזְהִיר אוֹתָם, עַל-יַדֵּי 'עֶסְקֵה-הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יָמִים וּמִדּוֹת' כַּנִּלְוֵי - שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה זוֹכִין לְדַעַת, שֶׁעַל-יַדֵּי ה'דַּעַת הַזֶּה', מְגַלִּין ה'הַסְתָּרָה שֶׁבַתּוֹד הַסְתָּרָה, וְעוֹשִׁין מְמַנֶּה 'תּוֹרָה, וְאִזִּי: "אוֹרֵיתָא מְכַרְזַת קַמְיָהוּ" (זִהְר אַחֲרֵי נח.).

וְזֶה: "לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר" - שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה עוֹשֶׂה 'דַּעַת, מ'הַסְתָּרָה שֶׁבַתּוֹד הַסְתָּרָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'אֶסְתֵּר', בְּחִינַת (דְּבָרִים ל"א, יח): "הַסְתֵּר אֶסְתִּיר" (חֲלִין קִלְטִי).

וְזֶה: "וּמָה יַעֲשֶׂה בָּהּ" - שֶׁעוֹשֶׂה מ'הַסְתָּרָה' - בְּחִינַת 'מָה' - הֵינּוּ 'תּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ו, כ): "מָה הָעֵדוּת" וְכוּ' כַּנִּלְוֵי. כִּי מְזָה בְּעֶצְמוֹ שִׂידַע שֶׁגַם בַּתּוֹד הַסְתָּרָה שֶׁבַתּוֹד הַסְתָּרָה יֵשׁ שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ - מְזָה בְּעֶצְמוֹ נַעֲשֶׂה 'דַּעַת, דְּהֵינּוּ 'תּוֹרָה'.

י.ט.

(ח"א רג)

מ'סְפוּרֵי דְבָרִים שֶׁל הַנָּשִׁים, יְכוּלִים לִידַע 'מַעֲמַד הַשְּׂכִינָה' אִיךָ הִיא אוֹחֶזֶת כְּעַתָּה.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב אֲצֶל 'מְרַדְּכִי' (אֶסְתֵּר ב, י"א): "שֶׁהִיא מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חָצַר בֵּית הַנָּשִׁים לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם אֶסְתֵּר" - וְ'אֶסְתֵּר' הִיא ה'שְּׂכִינָה' - כִּי 'מְרַדְּכִי' הִיא מְשִׁיגָה זֹאת, לִידַע 'שְׁלוֹם הַשְּׂכִינָה', מ'חָצַר בֵּית הַנָּשִׁים', עַל-יַדֵּי 'סְפוּרֵי דְבָרֵיהֶם'.

"כִּי אִם חָפֵץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְּשֵׁם"

(אֶסְתֵּר ב, י"ד)

ב.

(ח"ב א, ה)

ב'חֵג הַשְּׁבִיעוֹת' נִתְתַקֵּן 'תְּאֵוֹת מְשָׁגֵל' - 'מְשָׁגֵל' בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ב, י"ד): "כִּי אִם חָפֵץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְּשֵׁם" - שֶׁכָּל אֶחָד מֵהַשְּׂרָגְלִים נִקְרָא 'שֵׁם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר ט"ז, ב): "קִרְאִי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שֵׁם".

"וְתִהְיֶי אֶסְתֵּר נִשְׂאֵת חַן בְּעֵינַי כָּל רֵאִיָּה"

(אֶסְתֵּר ב, טו)

כ.א.

(ח"ב א, יג)

"וְתִהְיֶי אֶסְתֵּר נִשְׂאֵת חַן בְּעֵינַי כָּל רֵאִיָּה" (אֶסְתֵּר ב, טו) - בְּחִינַת 'נְשִׂאוֹת-חַן', "שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ כְּאִמְתּוֹ" (מַגִּלָּה י"ג).

כִּי זֶה ה'בְּעַל-תְּפִלָּה' שֶׁאוֹחֵז בְּבִחִינַת (תְּהִלִּים ל"ג, ו): "דְּבַר ה'", ה'שֵׁרֵשׁ הָעֲלִיּוֹן' שֶׁכָּל הַכַּחוֹת וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ -

**"וְכָל עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ,
בְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהֶמֶן"** (אסתר ג, ב)

"בְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים" - שְׁעֵטָה עֲצָמוּ 'אלוה', לְפִיכָךְ (אסתר ט"ו): "וּמִרְדְּכָי לֹא יָרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה". (רש"י)
שְׁעֵטָה עֲצָמוּ עֲבוּדֵה-זָרָה. (מגלה י):
שְׁעֵטָה עֲצָמוּ עֲבוּדֵת-כּוֹכָבִים, הִדָּא הוּא דְכִתְיִב:
"בְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהֶמֶן". (אסתר-רבה י, ג)

נו.

(ח"א י, ח)

**נִמְצָא לְעֵיל בְּאַרְיִכוֹת בְּתַחֲלַת מְעֻרְכַת
'פּוּרִים' - 'כָּלִילֵי עֲנִינֵי פּוּרִים'.**

"וּמִרְדְּכָי לֹא יָרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" (אסתר ג, ב)

נד.

(יְמֵי-הַתְּלָאוֹת כ - שִׁיחַ-שׁוּרְפֵי-קֹדֶשׁ ח"ה עג;
ח"ו נב; הַקֹּדֶשׁ ח"ב שנט - טעם-זְמַנִּים, אִידִישׁ
קִנְטֶרס נד; לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ ז)

**אֶחָד מִחַמְשָׁה הַתְּלַמִּידִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ דְבוּקִים
בְּמִזְבֵּחַ הַנֵּזֶרֶת ז"ל בְּשִׁלְמוֹת, בְּעֵת
הַמַּחֲלָקֶת הַגְּדוֹלָה עָלָיו - הָיָה תְּלַמִּידוֹ רַבִּי
מִרְדְּכָי ז"ל לְמִטּוֹלְטָשִׁין, הַמְּכַנֶּה "רַבִּי מִרְדְּכָי
לֹא יָרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה" (על-פי אסתר ג, ב).**

**וְהַטַּעַם שֶׁהָיוּ מְכַנִּים אוֹתוֹ אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ
בְּשֵׁם זֶה - הוּא מְשׁוּם מַעֲשֵׂה
הַיְדוּעַ:**

**שֶׁבְּזִמְן הַהִתְנַגְּדוֹת וְהַמַּחֲלָקֶת הַגְּדוֹלָה
הַנִּזְכָּר, הָפּוּ אוֹתוֹ הַמַּתְנַגְּדִים
בְּעֲנִינִים קָשִׁים בְּרַחוּב הָעִיר טוֹלְטָשִׁין.**

**וְכַאֲשֶׁר בָּא בְּאַמְצַע הַשּׁוּק, מְקוֹם עֲמוּד
הָאֶבֶן הַגְּבוּהָ הַנִּמְצָא שָׁם (הַמְקוֹם
שֶׁל כָּל הַלְצִים וַיִּוָּשְׁבֵי-קִרְנֹת); תְּפֹסֵדוֹ אוֹתוֹ
הַמַּתְנַגְּדִים, וְהָפּוּ אוֹתוֹ, וְהַכְרִיחוּהוּ שִׁיעֲלָה
עַל הָעֲמוּד, כְּשֶׁמִּסְבִּיב עָמְדוֹ כָּל בְּנֵי-הָעִיר,
וְרַחֲמָא-לְצֻלָּן - שִׁיקָלָל אֶת רַבִּי נָתָן!**

**"כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ בְּאַמְתּוֹ" - שֶׁהוּא
'נוֹשָׂא חַךְ בְּעֵינָיו כָּל צְבֵא-הַשָּׁמַיִם וְכָל
הַשָּׁרִים-הָעֲלִיּוֹנִים - וְכָל אֶחָד וְאֶחָד נִדְמָה לוֹ,
שֶׁהוּא עוֹסֵק עִמּוֹ לְבַד, כִּי בָּלָם מְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ.**

"כַּאֲשֶׁר הִיְתָה בְּאַמְנָה אֶתוֹ" (אסתר ב, ב)

נב.

(ח"א י, ח)

**נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (אסתר ב, ז): "וַיְהִי אִמֵּן
אֶת הַדָּפָה".**

"וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְמֶלֶךְ בְּשֵׁם מִרְדְּכָי"
(אסתר ב, כב)

נג.

(סְפֵר-הַמִּדּוֹת, פְּדִיּוֹן-שְׁבוּיִם ג)

**"הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ, מִבִּיא גְּאוּלָּה
לְעוֹלָם" (אָבוֹת פ"ו מ"ו; מְגִלָּה טו. - עַל
הַפֶּסוּק בְּאֶסְתֵּר ב, כב: "וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְמֶלֶךְ בְּשֵׁם
מִרְדְּכָי").**

**"הֶמֶן בֶּן הַמִּדְּתָא הָאֲגָגִי" (אסתר ג, א)
- עֲנִינֵי 'הֶמֶן הָרָשָׁע' -**

נד.

(ח"א י, ח-י)

**נִמְצָא לְעֵיל בְּאַרְיִכוֹת בְּתַחֲלַת מְעֻרְכַת
'פּוּרִים' - 'כָּלִילֵי עֲנִינֵי פּוּרִים'.**

נה.

(ח"א נו, ה)

**נִמְצָא לְעֵיל בְּאַרְיִכוֹת בְּתַחֲלַת מְעֻרְכַת
'פּוּרִים' - 'כָּלִילֵי עֲנִינֵי פּוּרִים'.**

שמתגבר ומנענע וזורק ראשו הנה ונהנה, מתגברים עליו יותר ויותר.

כי זה טבע וסגלת אלו היצירין הרעים המזהמים, כל מה שרוצים להתגבר עליהם, הם מתגברים יותר ויותר.

כי הוא כמו שאדם בורח מדבר, ומסתכל מן הצד בלאחר-יד על זה הדבר שברח מפניו, ואזי הדבר הזה מתגבר עליו ביותר, כי לא הסיח דעתו מזה, רק אדרבא, שמתכל בכל פעם לאחריו על-זאת המחשבה.

ובזה יכול כל אדם להבין: שהוא שטות ושגוען גדול, והוא רק מעכירת-הדמים, מעכירת ובלבול המח'. כי זה ידוע לכל: שעבודה-זרה אין בה ממש, ואף-על-פי-כן קשה לו מאד לסלק מחשבתו מהם, מחמת שכבר נתעבר ונתבלבל מחו מאד.

כן אלו ה'הרהורי זנות' שיש לרב העולם, בפרט פשוטה בעיניו, כגון בעת שנזדמן לפניו אשה, וכשהוא רוצה להיות איש פשוט, ואינו רוצה אלו הרהורים, ואזי מנענע ראשו, ורוצה לסלק המחשבות אלו מפניו, ויותר ויותר הם מתגברים עליו כנ"ל.

ובאמת: מי שיש לו דעה, הוא אצלו שטות גדול, ואינו נחשב אצלו אפלו לשום מעלה, מה שאינו נופל עליו הרהור מזה, ואינו צריך כלל לזרק ולנענע ראשו כלל. וכמו שאצל רב בני-אדם הוא שטות ושגוען אלו ה'הרהורי עבודה-זרה', כן אצלו שטות ה'הרהורי זנות'.

על-כן עקר התקנה: מי שכבר נלכד בזה, ויש לו אלו המחשבות, הן ה'הרהורי זנות', הן ה'הרהורי עבודה-זרה'.

הוא נגש, וצעק בקול גדול, בנגון טעמי קריאת המגלה: "ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה". וברח משם תכה-ומיד!

[וכתב על-זה מוהרנ"ת ז"ל במכתבו (עלים לתרופה, ג' תרומה תקצ"ה): גם רבי מרדכי גרו-יאיר וכו' - בודאי נמחלו לו כל עונותיו, על-ידי הבזיון הגדול שעבר עליו, ועמד בנפיו. וגם לכלנו בודאי היה כפרת-עוונות הרבה - אבל כל מי שסבל יותר עניים רחמנא-לצלן, כפוסם צערא אגרא" (אבות פ"ה מכ"ג)].

"ויהי באמרם אליו יום יום, ולא שמע אליהם"
(אסתר ג, ד)

"ויהי באמרם אליו יום יום, ולא שמע אליהם" (אסתר ג, ד). רבי יוחנן בשם רבי בנימין בר רבי לוי: 'בניה של רחל' - נסן שנה, ונגדלתן שנה. נסן שנה, הדא הוא דכתיב (בראשית לט, י): "ויהי בדברה אל יוסף יום יום", וכאן כתיב: "ויהי באמרם אליו יום יום, ולא שמע אליהם", ולהלן כתיב (בראשית שם): "ולא שמע אליה לשבב אצלה". ונגדלתן שנה וכו'. (אסתר דב"ה ז, ז)

נח.

(ח"א עב)

ותדע: שה'יצר-הרע' של רב העולם, שהוא 'עכירת הדמים', הוא שטות ושגוען וסכלות גדול וכו'.

והלא תראה: שיש כמה בני-אדם שיש להם ה'הרהורי עבודה-זרה', ויש שבשעה שעומד להתפלל, בא לנגדו דמות עבודה-זרה, ואף שידע בעצמו שאין בה ממש, אף-על-פי-כן מתגבר עליו מאד, ומצטיר ועומד לפניו זה הדמות, וקשה לו מאד להעביר זאת מדמיונו ומחשבתו.

ובודאי: מי שמתגברים עליו אלו ה'דמיונות', קשה לו מאד להנצל מהם ולהעבירם ממחשבתו, וכל מה

נט.

(ח"ב נא)

ה'יצר-הרע' נוקש באדם בכל-פעם,
ומעוררו למה שמעוררו.

ואף אם אין האדם שומע לו ופונה ערף
ממנו - אף-על-פי-כן הוא נוקש בו עוד פעם
שני ושלישי ורביעי ויותר.

אבל אם האדם הוא חזק בדעתו ועקשן
נגד ה'יצר-הרע, ואינו פונה אליו
כלל - אזי ה'יצר-הרע' מסתלק והולך לו.

וכן ב'תפלה', בענין ה'מחשבות' הבאים
לבבל - הוא ממש כנ"ל, שהמחשבה
באה במה פעמים פעם אחר פעם לבבל.
וצריך להיות חזק, לבלי להסתכל עליה כלל
בשום אופן, ואזי תסתלק.

ל.

(חיי-מוהר"ן תקלו)

פעם-אחת עמדו לפניו אנשיו, ובא ערל
אחד מהאנשי חיל העכו"ם
העומדים בינינו, ודפק על החלון, ושאל:
"יש כאן אחד מאנשי חיל"?! - השיבוהו:
"לא, אין כאן אחד מהם!" - והלך לו.

אחר-כך אחר איזה שעה, חזר ובא ודפק
על החלון יותר, ושאל: "אם יש
כאן אחד מאנשי חיל"?!
ענה רבנו ז"ל: כן הוא ה'יצר-הרע'

שליכם - שבתחלה בא ודופק על
האדם, וכשפונין ערף ממנו ומשיבין: "אין
כאן אחד מחילותיו!" ומסלקין אותו, ואז
הולך לו - ואף-על-פי-כן אחר-כך חוזר
ובא ודופק על האדם, אף-על-פי שפבר
סלקוהו והשיבוהו: "אין כאן אחד
מחילותיו!" שאין לו ולחילותיו מקום כאן
- אף-על-פי-כן אינו נמנע לבוא עוד פעם

אין לו תקנה: רק שיקדש ויטהר גופו, כדי
שיזדכך ויטהר דמיו. וילך אצל
'חכם-האמת', ויורה לו דרכי התשובה,
דרכי החכמה, עצות נכונות על כל דבר.
"אז יפנע לבבו הערל" (ויקרא כו, מא), "ושב
ורפא לו" (ישעיה ג, י).

אבל כל-זמן שעדין לא נתקדש ונטהר
גופו - אין שום תקנה מה שמתגבר
ומתאמץ, ויש לו יסורים גדולים לסלק
המחשבה, כי יותר ויותר הם מתגברים כנ"ל.

גם 'עצבות' הוא מזיק מאד, ונותן כח לזה
ה'יצר-הרע' העב הגשמי.

על-כן אדרבא: אם רוצה להיות 'ירא-
השם', ורוצה להתפלל, ואינו רוצה
באלו ה'מחשבות-רעות' - צריך שלא
להשגיח עליהם כלל, ושלא יכפת לה מה
שעומדים לפניו.

ורק יעשה את שלו במה שהוא עוסק,
ב'תורה' או 'תפלה' או 'משא-זמתן' -
ולא ישגיח עליהם כלל.

וכמו ששמעתי מעשה באחד: שבשעה
שעמד להתפלל, היה מזדמן ועומד
לפניו בדמיונו עכו"ם ערל, והיה לו יסורים
גדולים מזה, וכל מה שרצה להתגבר ולסלק
המחשבה, התגברה עליו יותר.

ויעץ לו חכם: "שלא יכפת לה! ויעמד
העכו"ם, ואף-על-פי-כן יעשה את
שלו ויתפלל, ובזה יסתלק ממנו!"

אך זה עצה לפי שעה, כל-זמן שלא
נתקדש גופו עדין. והעקר לקדש
ולטהר עצמו כנ"ל, וילך לחכם, ויתן לו
עצה נכונה על כל דבר כנ"ל.

“יִשְׁנוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים,
בְּכָל מְדִינֹת מְלָכוֹתָךְ” (אסתר ג, ח)

לב.

(ח"א לג, ג)

מִי שֶׁמִּפְּשִׁיט אֶת הָאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה'
מִה'לְבוּשֵׁים' - הוּא דוֹמָה בְּמִי שְׁבוּנָה
אֶת הַתּוֹרָה.

לְמַשָּׁל: 'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה' שֶׁהֵיוּ "מִפְּזָרִין
וּמִפְּרָדִין בְּלִשׁוֹנוֹת הָעַפּוֹ"ם"

(על-פי אסתר ג, ח: "מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים"), וְלֹא
הָיָה שׁוּם אָדָם יוֹדֵעַ מֵהֶם, מִחֲמַת ה'יִמִּירֵע' -
שֶׁחֲשִׂיף עֲלֵיהֶם וְהִלְבִּישׁ אוֹתָם.

וּכְשָׁבֵא זֶה הָאָדָם, שֶׁהוּא "דוֹמָה לְמִלְאָךְ
ה' צְבָאוֹת" (מוֹעֵד-קָטָן יז), עַל-יְדֵי
שְׁבוּפָה אֶת יִצְרוֹ, הֵינּוּ: ה'יִמִּירֵע' - אֲזִי
ה'רַע', הֵינּוּ: 'לִשְׁוֹנוֹת הָעַפּוֹ"ם', נִכְפָּפִין
וְנִתְבַטְּלִין בְּנִגְדּוֹ. וְאִזּוֹ נִשְׁאָרִין "אוֹתִיּוֹת"
הַתּוֹרָה בּוֹלְטִין" (יומא עג:).

וּכְשֶׁנִּפְשָׁטִין מִה'לְבוּשֵׁים הַגְּשָׁמִיִּים, הֵינּוּ:
מ'לִשְׁוֹנוֹת הָעַפּוֹ"ם, הֵינּוּ:
מ'מְדוֹת-רְעוֹת, הֵינּוּ: מ'יִמִּירֵע' - אֲזִי מְקַבְּלִין
אֶלֹּו 'אוֹתִיּוֹת-הַתּוֹרָה' - אִזּוֹ רַב יוֹתֵר מִמָּה
שֶׁהֵיוּ מְקַבְּלִין מִתְחַלָּה. כִּי מִתְחַלָּה לֹא הָיוּ
מְקַבְּלִין אֶלָּא בְּדֵי חֵיווֹת הָרְאוּי לְאוֹתוֹ מְקוֹם,
בְּדֵי שְׁלֵא לְהַשְׁפִּיעַ יוֹתֵר מִהָרְאוּי לָהֶם.

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּכַתְּבֵי-הָאֵר"י (פְּרִיעֵץ-חַיִּים פ"ו):
"עַד דְּלֹא יָדַע בֵּין אָרוּר הָמֵן לְבָרוּךְ
מְרַדְּכִי" - הֵינּוּ: שִׁימְשִׁיף שִׁפְעָה לְהַקְלִפוֹת,
בְּדֵי חֵיווֹנוֹ, וְלֹא יוֹתֵר.

עֵין ב'פְּרִיעֵץ-חַיִּים' בְּכּוֹנֵנוֹת פּוֹרִים פָּרָק ו',
מְבָאָר שָׁם: שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיף חֵיווֹת
לְהַקְדִּישָׁה הַנְּעַלְמֵת בְּתוֹךְ הַקְלִפוֹת, אֲבָל
צָרִיכִין לְהַמְשִׁיף הַחֵיווֹת בְּצִמְצוּם גְּדוֹל, שֶׁזֶהוּ
סוּד כּוֹנֵנוֹת הַשְּׁכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים, עֵין-שָׁם.

אֲחֵר פְּעַם. וְצָרִיכִין לְגַרְשׁוֹ בְּכָל-פְּעַם, עַד
שִׁסְתַּלֵּק לְגַמְרֵי.

וְעֵין בְּמְקוֹם אֲחֵר מְזִיָּה (לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן ח"ב תוֹרָה
נ"א ה"ל): שֶׁצָּרִיכִין לְהֵיוֹת עֵקֶשׁן
גְּדוֹל בְּנִגְדּוֹ פְּעַם אֲחֵר פְּעַם, וְאֶפְלוּ מֵאָה
פְּעַמִּים וְיוֹתֵר. וְאִזּוֹ אִם יִהְיֶה חֶזֶק בְּנִגְדּוֹ
כְּמָה וְכְמָה פְּעַמִּים, יִזְכֶּה לְסַלְקוֹ לְגַמְרֵי.

"הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אסתר ג, ז)

לא.

(ח"א יח, ח)

עַל-יְדֵי ה'צְדִיק', בְּחִינַת 'רוּחַ-שְׁבֻלָב' -
נִתְגַּלָּה הָאֶרֶת הַיָּדִים וְהַרְגָּלִים,
בְּחִינַת 'רְקוּדִין וְהַמְחַאֲת-בָּף' - וְנִתְבַטְּל
ה'גְּאֻוָּה' וְה'כְּפִירוֹת', וְנִתְרַבָּה ה'אֶמּוּנָה'.

וְה'תּוֹרָה' - הִיא גַּם-כֵּן בְּחִינַת 'יָדִין
וְרַגְלִין', בְּחִינַת 'נִגְלָה וְנִסְתָּר'.

כִּי "הָמֵן שֶׁעָשָׂה עֲצָמוֹ עֲבוֹדַת-אֱלִילִים"
(מְגִלָּה יז), "הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אסתר
ג, ז), "בְּחֹדֶשׁ שְׁמַת בּוֹ מִשָּׂה" (שֵׁם יג:) - כִּי חָשַׁב
שֶׁכָּבַר מֵת מִשָּׂה הַמְבַטֵּל כַּח ה'עֲבוֹדַת-
אֱלִילִים' - כִּי הוּא קִבֵּל הַתּוֹרָה, בְּחִינַת 'יָדִין
וְרַגְלִין', שֶׁעַל-יְדֵיהֶם נִתְבַטְּל ה'עֲבוֹדַת-אֱלִילִים'
- וְחָשַׁב שֶׁאֵין עוֹד מִי שִׁיּוּכַל לְבַטְּלוֹ.

אֲבָל 'מְרַדְּכִי וְאֶסְתֵּר' הָיָה לָהֶם הַכַּח הַזֶּה.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, כג - חֲלִין קלט:): "מְרַדְּכִי,
מִרְדְּכָי - דְּרֹר' לְשׁוֹן 'חֲרוֹת', בְּחִינַת
'יָדִים'. וְאֶסְתֵּר' בְּחִינַת 'רַגְלִים', "מֵה יָרַךְ
בְּסִתֵּר" וְכוּ' (סְפָה מט:).

אבל כְּשֶׁנִּפְשְׁטִין הָאוֹתִיּוֹת מ'הקלפות' -
אזי מקבלין אור רב מלעילא. [עגו
לקמן בעניני משתה יג].

וזהו (תהלים קג, ב): "עשי דברו, לשמע בקול
דברו" - כְּשֶׁעוֹשִׁין וּבוֹנִין לְהַתּוֹרָה,
שְׁהִיָּה מִתְּחִלָּה "מְפָרְזִין וּמְפָרְזִין בְּלִשׁוֹנוֹת
הַעֲבוּרִים", וּב'מדות רעות', וּב'מיררע'.

אזי: "לשמע בקול דברו" - וְזוֹכִין לְמִשְׁמַע
קלין מלעילא. הינו: שְׁה'דבר', הינו:
ה'תורה', מקבלין אור רב מלמעלה. וְזֶה
שְׁמִיעַת הַתּוֹרָה'.

"להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים"
(אסתר ג, יג)

לג.

(ח"ב סו)

"הוא אינו שש" (מגלה י: "שהשם יתברך לא שש
כְּשֶׁנִּתְחַיְבוּ בְּלִיָּה בִּימֵי הַמֶּן". על-פי רש"י) -
כִּי כְּשִׁישׁ לְיִשְׂרָאֵל אֵיזָה עֲנֵשׁ חֲסוֹשׁ לָלוֹם, זֶה
נוגע בעצמו יתברך כְּבִיכּוֹל - כִּי "שמו
מְשֻׁתָּף בְּשִׁמְנוֹ" (ירושלמי תענית פ"ב).

"הרצים יצאו דחופים בדבר המלך" (אסתר ג, טו)
**"הרצים רכבי הרכש האחשתרנים יצאו
מבהלים ודחופים בדבר המלך"** (אסתר ה, יד)

לד.

(ח"א קסט)

כְּשִׁישׁ צרות חסושלום, אי-אפשר לרקד,
כי מוסרין ה'דינין' לשלוחי-הדין,
בְּחִינַת "רצים" (זהר בראשית מג.), בְּחִינַת רְגָלִין'.

ואי-אפשר אז להגביה ה'רגלין' - כי הם
כְּבִדִים בְּשַׁעַת ה'התגברות'
ה'דינין', מַחֲמַת שְׁה'דמים' בְּחִינַת 'דינין',
נְמֻשְׁכִין אז לתוך ה'רגלין' כַּנ"ל.

אבל כְּשִׁיּוֹצְאִין ה'דמים' ה'דינין', מִה'רגלין'
- דְּהֵינּוּ: כְּשֶׁנִּמְתְּקִין ה'דינין' - אזי
ה'רגלין' קלים, ויכולה ה'שמחה' לְהַתְּפַשֵּׁט
שָׁם, עַד שְׁזוֹכָה ל'רקודין', מַחֲמַת הַשְּׂמֵחָה.

ולחמתיק הדין: הוא על-ידי שְׁה'אדם
ידין וישפט עצמו על כל דבר
אם כָּךְ רְאוּי לֹא לַעֲשׂוֹת, ויפֹשֵׁשׁ בְּמַעֲשָׂיו
ויתקנם כְּרְאוּי עַל-פִּי דִין וּמִשְׁפָּט הַתּוֹרָה.
ועל-ידי-זֶה מַמְתִּיק וּמְבַטֵּל הַדִּין שְׁלִמְעָלָה.

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א)

לה.

(לקוטי-הלכות, ערוגי-תחומין ד, ט)

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר
ד, א) - שְׁהִיָּה יוֹדַע אֵת כָּל בְּחִינַת
ה'נעשה', מִתְּחִלָּה וְעַד סוּף - שְׁהִיָּה יוֹדַע
וּמִשִּׁיג אֵת ה'נעשה' הַגְּבוּהָ בְּיוֹתֵר. כִּי צְרִיכִין
לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם מ'נשמע' - "נעשה".

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" - עַד
לְמַעַלָּה מַעַלָּה בְּתַכְלִית הַמַּעַלָּה,
וּמַחֲמַת-זֶה הִיָּה יָכוֹל לְהֵאִיר גַּם לְמַטָּה לְמַטָּה
בְּתַכְלִית שְׁפָלוֹת הַיְרִידָה.

וזהו: "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה"
- מִתְּחִלָּה וְעַד סוּף, מֵאִין-סוּף עַד
אִין תַּכְלִית, עַל-כֵּן הוּא הִיָּה יָכוֹל לְהֵאִיר
בְּיִשְׂרָאֵל אֲפָלוֹ בְּתַכְלִית יְרִידָתָם, לְבַל
יִתְיָאֲשׁוּ עֲצָמָן מִן הַרְחָמִים, עַד שְׁזָכוּ עַל-יְדוֹ
שְׁיִתְהַפּוּד מִהַפּוּד אֶל הַפּוּד, וְתַכְלִית הַיְרִידָה

יהיה תכלית העלייה, בחינת (אסתר ט, א):
ונהפך הוא וכו'.

וזכו אז להשגה גדולה ביותר - לקבלת-
התורה מחדש בחינת **"קיימו וקבלו"**
(שם פסוק כז). וזכו לעשות מזה **"ימי הפרים
האלה"** (שם פסוק לא).

דהינו: שיהיה נמשך הארה זו, בכל דור
ודור בכל שנה ושנה, שבכל דור
ודור ובכל שנה ושנה, יאיר עלינו הארה
הגדולה הזאת של בחינת **"מַרְדְּכָי"** - שעל-
ידיה יהיה לנו פח בכל שנה ושנה, לצאת
מכל הירידות שבעולם, ולהפוך כל הירידות
לתכלית העלייה, בבחינת (שם פסוק כח):
**"והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור
ודור משפחה ומשפחה"** וכו'.

כי השם יתברך ברחמיו המרבים, חשב
מרחוק להטיב אחריתנו, כי השם-
יתברך צופה ומביט עד סוף כל הדורות,
וראה שפדורות הללו בעקבות משיחא בסוף
הגלות, קדם שנשוב לירושלים ויהיה גאלה
נצחית, וקדם לזה בודאי תתגבר הסטרא-
אחרא מאד, ותהיה מקדם הירידה גדולה
מאד מאד, על-כן הטיב עמנו מקדם, ונתן
לנו את **"ימי הפורים האלה"** על-ידי **"מרדכי
ואסתר"**.

כדי שיאיר עלינו בכל שנה ושנה, בחינת
הארה הגדולה והעצומה של **"מרדכי"**,
שהיא הארה גדולה מאד מאד, שעל-ידי
הארה הגדולה הזאת יכולין להפוך כל
הירידות לעליות.

וכמוכא בפתבים (פריעץ-חיים, פורים פ"ה):
**"שהארה של מרדכי, מאיר עד
סוף העשייה, והארה זו של פורים - אין
נמצא בשום זמן וכו'."** ואז נתהפכין כל

הירידות לעליות, כי היא תכלית העלייה,
בנ"ל.

לו.

(לקוטי-הלכות, תפלת-המנחה ז, כ)

"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר
ד, א). **"ומרדכי"** - בחינת

ה'צדיק-הדור'. **"ידע את כל אשר נעשה"** -
בזה העולם, את כל הנבלים והערמומיות
וכו', שחותר בחינת **"עמלק"** וכו', בחמימות
התאוות, ובמחלקת בין איש לאשתו וכו',
ובמחלקת שבעולם, ובפרט להרחיק
מהצדיק וכו', והכל מעשה עמלק.

ועל-כן (אסתר שם): **"ויצא בתוך העיר
ויזעק"** וכו'. וכן הכנים בישראל:
שבכל עיר ועיר צום ובכי וכו', בחינת (שם ט,
לא): **"ודברי הצומות וזעקתם"** וכו' (שם ט,
לא). ועל-ידיה נתהפך הכל לטובה.

לז.

(לקוטי-הלכות, תשעה-באב
ושאר-תעניות ד, כא)

ובאמת היה אז עת צרה גדולה לישראל
אשר כמזהו לא נהיתה, כי מן
השמים הספימו, כמו שאמרו רז"ל (אסתר-רבה
ג, יג): **"שכבר נחתם למעלה"** - ועל-כן היו אז
ישראל בסכנה עצומה.

אך **"מרדכי"** - שהוא צדיק-הדור האמתי
- **"ידע את כל אשר נעשה"** (אסתר ד,
א), עד היכן הדבר מגיע.

**"ויקרע מרדכי את בגדיו, ויצא בתוך
העיר ויזעק וכו'"** (שם), ועורר
והקיץ את כל ישראל לתשובה, כי הודיע
להם: **"שאין לה דבר שעומד בפני הצעקה
והתשובה"** (ירושלמי פאה פ"א ה"א; זחר-חדש

בְּרַאשִׁית), כִּי "יָפָה צַעֲקָה לְאָדָם אֲפָלוּ לְאַחַר
גְּזֵר־דִּין" (ראש־השָׁנָה טז).

וּבְגִדְלֵךְ פָּחוּ הָיָה מְעוֹרָר רַחֲמֵי הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁנִּתְהַפֵּף מֵהַפֶּךְ אֶל
הַפֶּךְ, וְנִתְגַלְּהָ לְעֵין כָּל עַל־יְדֵי תַקְוַת הַנֶּס, אִיךְ
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מִסְתִּיר הַשְּׁגָחָתוֹ בְּתוֹךְ הַטִּבְעַ,
בְּאִפְסוֹן שֶׁכִּשְׂיִצְעֻקוֹ יִשְׂרָאֵל אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ -
יִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מִקְדִּים
רְפוּאָה לַמַּכָּה תְּמִיד, וְאִף-עַל-פִּיכֹן הַכֹּל
תָּלוּי בְּיִשְׂרָאֵל, אִם יִתְפַּלְלוּ וְיִתְחַנְּנוּ אֱלֹוֵי
יִתְבָּרֵךְ - יִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה.

וְגִדּוּלֵי הַחֲכָמִים הַצַּדִּיקִים יוֹדְעִים זֶה הַסּוּד,
וְהֵם מְעוֹרְרִים וּמְלַמְּדִים אֶת יִשְׂרָאֵל:
לְזַעַק וְלִהְתַּחַנֵּן אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ, אִיךְ שֶׁהוּא, וְעַל-
יְדֵי-זֶה הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מוֹשִׁיעֵם בְּכָל-פַּעַם, בְּאִשֶּׁר
רְאִינוּ בְּתַקְוַת הַנֶּסִּים הַנִּפְלְאִים שֶׁל פּוֹרִים,
שֶׁהָיָה דִיקָא בְּלִי 'שְׁנוּי־הַטִּבְעַ', רַק שֶׁרָאוּ
הַכֹּל בְּעֵינֵיהֶם הַשְּׁגָחָתוֹ הַנִּפְלְאָה הַמְלַבֶּשֶׁת
בְּהַטִּבְעַ תְּמִיד בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה וְרַגְעַ.

לח.

(לקוטי־הלכות, פורים ג, ט)

עַל-יְדֵי-זֶה שֶׁמְשַׁלְּיכִין כָּל הַחֲכָמוֹת
וּמְשַׁלְּיךְ עֲצָמוֹ לְרַפֵּשׁ וְטִיט
בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, שְׂזָה בְּחִינַת לְבִישַׁת
שֶׁק וְאִפְר' - עַל-יְדֵי-זֶה זֹכָה שֶׁנִּתְגַלְּהָ לּוֹ
בְּחִינַת "צַדִּיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ" (בְּרֻכּוֹת
ז), שְׂזָה בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַמְשַׁפֵּט'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (אסתר ד, א): "וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת
כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" - כִּי עַל-יְדֵי שֶׁלֶבֶשׁ
"שֶׁק וְאִפְר" וְכו' (שם), עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשָׂה
בְּחִינַת: "וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה",
כִּי זָכָה לִידַע כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה בְּעוֹלָם.

כִּי "יֵשׁ הַבֵּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ, אֲשֶׁר
יֵשׁ צַדִּיקִים שֶׁמְגִיעַ אֵלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה

הַרְשָׁעִים, וַיֵּשׁ רָשָׁעִים" וְכו' (קְהֵלֶת ח, יד) -
הֵינּוּ: בְּחִינַת "צַדִּיק וְרַע לוֹ, רָשָׁע וְטוֹב לוֹ".
וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת כָּל זֶה, בְּחִינַת: "וּמְרַדְּכֵי
יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" - הֵינּוּ: "כָּל אֲשֶׁר
נַעֲשָׂה עַל הָאָרֶץ", אֲפָלוּ "צַדִּיק וְרַע לוֹ,
רָשָׁע וְטוֹב לוֹ" - גַּם אֶת זֶה זָכָה לִידַע וְלִהְשִׁיג.

וְזֶה נַעֲשָׂה עַל-יְדֵי שֶׁהָיָה מְסַלֵּק כָּל
הַחֲכָמוֹת, וְהַשְּׁלִיךְ עֲצָמוֹ לְרַפֵּשׁ וְטִיט
בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בְּחִינַת: "וַיִּלְבֹּשׁ שֶׁק
וְאִפְר" וְכו'.

לט.

(לקוטי־הלכות, קרח וכתבת־מעקע ג, יד)

הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ חָמַל עָלֵינוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר,
וְשַׁלַּח לָנוּ אֶז אֶת מְרַדְּכֵי
וְאִסְתֵּר, "וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
וְכו', וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְּדוּלָּה
וּמְרָה" (אסתר ד, א), וְגִזְרוּ תַעֲנִית שְׁלֹשָׁה יָמִים,
וְצַעֲקוּ בְּקוֹל מֵר לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
הַמְתִּיקוּ הַמְרִירוֹת.

וְעַל-שֵׁם-זֶה נִקְרָא (חֲלִין קִלְטִי): "מְרַדְּכֵי",
"מֵר דְּרוֹר" (שְׁמוֹת ל, כג) -
בְּחִינַת 'הַמְתִּיקַת הַמְרִירוֹת'. "מֵר" - לְשׁוֹן
מְרִירוֹת. "דְּרוֹר" - לְשׁוֹן חֲרוֹת (ראש־השָׁנָה טז):
- שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁלוֹם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה נה,
יב): "כִּי בְשִׁמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשְׁלוֹם תִּזְכְּלוּ".

הֵינּוּ: 'מְרַדְּכֵי' הוּא "מֵר דְּרוֹר" - שְׁמוֹצֵיא
לְחֲרוֹת וְשְׁלוֹם, וּמְתִיק כָּל מִינֵי
מְרִירוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. וְעַל-כֵּן הָיָה לוֹ פֶּחַ
לְהַמְתִּיק עַל-יְדֵי תְּפִלָּתוֹ וְזַעֲקָתוֹ הַמְרָה,
אֲפָלוּ הַמְרִירוֹת שֶׁהָיָה מְגִיעַ לְיִשְׂרָאֵל אֶז -
עַד שֶׁהַמְתִּיק הַכֹּל, וְהַמְשִׁיךְ שְׁלוֹם עַל
יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת (אסתר ט, ל): "דְּבָרֵי שְׁלוֹם
וְאַמֶּת", בְּחִינַת (שם י, ג): "וְדַבַּר שְׁלוֹם לְכָל
זָדְעוּ".

עד שנתהפך ונקמו בשונאיהם, וכל שאר האמות כלם פנו לישראל בשלום גדול, **"כי נפל פחד מרדכי עליהם"** (שם ט, ג) - עד שחזרו לאמונת ישראל, כמו שכתוב: **"ורבים מעמי הארץ מתיידיים וכו' וכו'."**

וזוה בחינת רבוי השלום שנתרבה אז, על-ידי שנמשכו כלם להשם-יתברך, כי על-ידי השלום, יכולין להמשיך כל העולם לעבודתו יתברך, כנ"ל.

מ.

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, טז)

'מרדכי' הרגיש תקף פונת הסטרא-אחרא, שהוא בחינת המן, בחינת (אסתר ד, א): **"ומרדכי ידע את כל אשר נעשה"** - שידע פונתם עד הסוף, והוא מתחיל תקף לעוררם לתשובה. **"ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה"** (שם) - ועקר צעקתו: שהוא מודיע לאסתר, שהיא בחינת 'כלל-ישראל': שעדין לא תתיאש מן הרחמים, **"ותבא לפני המלך"** (שם ח, ד) **"וכו' וכו'."**

מא.

(לקוטי-הלכות, גבית-חוב מהלקוחות ואפותיקי ה, ט-יב)

'מרדכי' הוא בחינת (שמות ל, כג; מגלה י:): **"מר דרור" - "מרי דביא"**, שהוא בחינת הצדיק-האמת שיכול לעשות ראשי-השנה, שהוא דן את הכל לכף-זכות, שהוא ההפך מבזוי אנשים'.

כי הוא מקים (אבות פ"ד מ"ג): **"אל תהי בז לכל אדם"** - וחותר בכל פחו להוציא את הכל מ'חרפות ובזיונות', ולהכניסן לתוך 'כבוד-דקדושה', כי הוא מקים (שם פ"ב מ"ד): **"אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו"**, וכמו שכתוב שם בהתורה (ח"ב א, יד), עיין-שם.

כי **"מר דרור בשמים ראש"** (שמות שם), שהוא 'שמן המשחה' - על-ידי-זה מעלין כל הדברים לתוך ה'כבוד-דקדושה', כי על-ידי 'שמן המשחה' נמשחו כל עבודת המשכן וכליו, וכל הפהנים והמלכים - שכלם קבלו כבודם, ויצאו מחל לקדש, מבזוי לכבוד, על-ידי 'שמן המשחה' שמקדש הכל, כי כל ה'כבוד-דקדושה' היה במשכן וכו'.

ועל-כן ה'צואל-צדק' נקרא בשם 'משיח'

על שם שנמשח ב'שמן המשחה' - כי 'משיח' יעסק בזה ביותר: להעלות הכל מבזיון לכבוד, ולקיים בתכלית השלמות: **"אל תהי בז לכל אדם"** - לבלי לבזות שום אדם שבעולם, רק לעסוק עם הכל לתקנו, להעלותו מ'בזיון' ל'כבוד-דקדושה'.

ומשם היה שרש 'מרדכי הצדיק', בחינת **"מר דרור בשמים ראש"** של 'שמן המשחה' - שזה הפך 'המן' שהיה מבזה את הכל - כי הוא משתדל להעלות את כל אדם מ'בזיון' ל'כבוד', כנ"ל.

כי ה'צדיק-האמת' בחינת 'מרדכי' - טרח ויגע ובזה עצמו בכל הבזיונות, כי **"מרדכי ידע את כל אשר נעשה"** (אסתר ד, א) - מראש ועד סוף, ועד היכן הדבר מגיע בכל דור ודור, בכל שנה ושנה.

"ויצא בתוך העיר, ויקרע את בגדיו, וילבש שק ואפר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" (שם), וכן הכניס בכל ישראל לצום ולזעק הרבה, כמו שכתוב (שם ט, לא): **"ודברי הצמות וזעקתם"** - כי הצדיק מבזה את-עצמו, בבחינת (תהלים טו, ד): **"נבזה בעיניו נמאס"**.

אבל שאר בני-אדם, כולם חשובים בעיניו מאד, אפלו הגרוע והפחות מאד - כי הוא מקיים בשלמות: "אל תהי בז לכל אדם", כי הוא בבחינת "מקומו של עולם" (בראשית-רבה סח, ט) - שדן את הכל לכף-זכות. ועל-ידי-זה הציל את ישראל, ונעשה תקופה הנס של פורים, בכל דור ודור, ו"בכל שנה ושנה" (אסתר ט, כא).

ועל-כן עשה המן "עץ גבה חמשים אמה" (אסתר ה, יד) - לקלקל ולפגם חסו-שלום בבחינת 'יובל', שהוא 'שנת החמשים', שאז "מעבירין שופר תרועה" (ויקרא כה, ט), [לצאת מ'עבדות' ל'חרות'], שהוא ההפך מ'בזוי אנשים', בחינת 'קלפת עמלק'.

ועל-כן באמת בתקופה פחו של מרדכי - נתהפך הגלגל עליו ותלוהו עליו - כי ה'צדיק-האמת' בחינת 'מרדכי', רוצה לזכות את הכל, אפלו הגרוע-שבגרועים, כי הוא מקיים בשלמות: "אל תהי בז לכל אדם".

אבל כל-זה: אם זה הפזוי רוצה בתקונו של הצדיק.

אבל כשזה הפזוי אינו חפץ בברכת תקונו של הצדיק, אדרבה, הוא מבזה ומחרף את הצדיק בכל הבזיונות, ושופך דמו בבושות ובזיונות רבות, עד שרוצה גם לשפך דמו ממש חסו-שלום, עם כל הנלוים אליו חסו-שלום.

כמו 'המן' שבזה את 'מרדכי' כל-כף, עד שלא נחשב בעיניו אפלו לנקם בו לבדו, כמו שכתוב (אסתר ג, ו): ויבז בעיניו וכו', כנ"ל.

על-כן 'איש כזה' בודאי אסור לזכותו, ואסור לחמל עליו כי "הבא להרגו" וכו' (סנהדרין עב.).

כי אף-על-פי שצריכין לקיים "אל תהי בז לכל אדם" וכו', אבל זה המבזה כל אדם ורוצה לאבד את הכל - בודאי צריכין להשתדל להרגו, שלא יחריב את העולם חסו-שלום, שזהו בחינת 'מצות זכירת מעשה עמלק' - למחות זכרו מן העולם.

ועל-כן מרדכי תקן כל-זה, כי הוא היה מקיים "אל תהי בז" וכו', בשלמות כנ"ל, אבל כשבא המן לידו - נקם בו הרבה וכו', ולא רצה לחמל עליו ועל בניו וכו'.

כי זה המבזה כל אדם, וכשמתגבר חסו-שלום, הוא מכניס בלב שאר בני אדם לבזות כל אדם, פי בהתגברותו חסו-שלום, מתפשטת זהמת קלפתו בעולם חסו-שלום - בודאי צריכים לשרשו מן העולם, שלא ישאר זכרו בעולם, כדי שתתבטל קלפתו מן העולם שפמבזית הכל, כדי שעל-ידי-זה נוכל לקיים "אל תהי בז לכל אדם".

כי כל מה שמכניעין ועוקרים יותר 'קלפת המן' שמבזה הכל - כמו כן מתגבר 'פח הצדיק', שמקיים "אל תהי בז" וכו' - שמכבד ומזכה את הכל, וממשיך 'קדשת השופר' של 'ראש-השנה' ו'יובל' - שעל-ידי-זה דנים את הכל לכף-זכות וכו'.

מב.

(לקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, יב"ג)

באמת היתה עת צרה גדולה אשר כמהו לא נהיתה, וכל העולם היה מתמוטט, כמעט כמעט שיקלה אם חסו-שלום היה מצליח מעשה שטן - שהצדיק יסתיר פניו ויעלים עיניו מ'ישראל חסו-שלום, כמו שהסטרא-אחרא בחינת 'המן' היה רוצה, שעל-ידי-זה היו ישראל כלים

מג.

(לקוטי-הלכות, שתפים-בקרמקע ה, כ)

על-כן התגבר מרדכי גם אז, להכניס
בישראל שיצעקו ויתפללו ויתחננו
להשם-יתברך.

כמו שכתוב (אסתר ד, א): **"ומרדכי ידע את
כל אשר נעשה"** - שהוא יודע את
כל אשר נעשה בעולם, ומה שנעשה אצל
כל אחד ואחד בפרטיות בכל עת ובכל יום
ויום, ויודע היטב להיכן נפל ונתעה כל
אחד ואחד, וכמה וכמה מתפשטים
ומשתטחים על כל אחד להרחיקו ולאבדו
חס-ושלום.

ועל-כן (שם): **"ויקרע מרדכי את בגדיו,
ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה
גדולה ומרה"** - עד שהכניס בכל עיר ועיר,
"מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע" (שם
פסוק ג): שיזעקו הרבה להשם-יתברך, כמו
שכתוב (שם ט, לא): **"ודברי הצומות וזעקתם"**.

מד.

(לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרע ג, ה)

וזו בחינת מה שעשה מרדכי, בשראת
גדל ממשלת המן, שהוא בחינת
ה"ראש כל חוצות" (איכה ב, יט; ד, א) - שאז
נאמר (אסתר ד, א): **"ומרדכי ידע את כל אשר
נעשה"** - מרדכי הצדיק בחינת ה"ראש
בית" (תקוני-זהר יח: כד). שבכל דור ודור, יודע
את כל אשר נעשה בעולם, איך השטן
מערבב את העולם בלו, עד שאי-אפשר
בשום אופן לידע היכן האמת.

ואז (שם): **"ויקרע מרדכי את בגדיו, ויצא
בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה
ומרה"**. וכן כל ישראל הפשרים **"מקום
אשר דבר המלך ודתו, מגיע אבל גדול**

ממילא חס-ושלום, בחינת (אסתר ג, יג):
"להשמיד להרג ולאבד" וכו'.

אבל השם-יתברך חמל על עמו בזכות
אבותינו, **"ולא דבר ה' למחות שם
ישראל"** (מלכים-ב יד, כז), ונתן בלב מרדכי,
בחינת הצדיק-האמת, להתגבר בנגדו.

כי "מרדכי ידע את כל אשר נעשה"
(אסתר ד, א), עד היכן הדבר מגיע, וראה
שאיך עצה ותחבולה לעמד בנגד קלפה קשה
וחזקה כזאת מכל הצדדים, בייאם על-ידי
רבוי תפלה ותחנונים וזעקות וזעקות
ושועות.

ומיד (שם): **"ויצא בתוך העיר, ויזעק
זעקה גדולה ומרה" וכו', וכן "בכל
עיר ועיר" וכו' - כי בנגד קלפת המן-עמלק,
שהוא בחינת אריכות הגלות של עכשו,
שנקרא גלות אדום, "אין חכמה ואין תבונה
ואין עצה" (משלי כא, ל) - בייאם להרבות
בתפלה ותחנונים וזעקות וזעקות
בלי שעור, "עד יסקוף" וכו' (איכה ג, נ).**

**כי תפלה למעלה מהכל, וכולל כל
החמשים שערים וכו'.**

ועל-כן תפס מרדכי, בחינת הצדיק-
האמת שבכל דור, אמנות
אבותינו - לצעק אל השם הרבה זעקה
גדולה ומרה, ולהרבות בתפלות ובתחנונים.

ועל-ידי-זה התגבר גם בנגד קלפת המן-
עמלק, **"והשיב לו גמולו
בראשו ותלה אותו ואת בניו על העץ"** (ועל
הנסים) וכו' - כי התגבר בנגדם על-ידי תפלה
ותחנונים, שהם בבחינת 'שער-החמשים'
של הקדשה.

לַיהוּדִים, וְצוּם וּבְכִי וּמִסָּפֵד, שֶׁק וְאַפְרִ יֵצַע לְרַבִּים" (שם פסוק ג). "וְאַפְרִ" דִּיקָא - לְהַכְנִיעַ מְאוּרֵי־אֵשׁ, שֶׁהֵם הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שָׁקֵר, בְּחֵינַת "רֹאשׁ כָּל חוּצוֹת".

מה.

(לקוטי־הלכות, אפוטרופוס ב, ה)

הֶמְן־עַמְלֶק, הוּא בְּחֵינַת 'כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת' (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב יט) - וְעַקֵּר הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת, הֵם בָּאִים עַל־יְדֵי אֱלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבֻכוֹת שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לְמַצֵּא לָהֶם תְּרוּץ עַל־פִּי 'שֶׁכֶּל־אֲנוּשִׁי, כְּמוֹ הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה'.

וּבְאַמֶּת: אֱלוֹ הַמְּבֻכוֹת, הֵם בִּשְׁכָל הַמְּקִיף שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי־אִם הָיוּ מְשִׁיגִין זֶה הַשְּׁכָל שֶׁל הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה וְכִיּוֹצֵא - הָיָה מִתְּבַטֵּל מִגְּדַר־אֲנוּשִׁי, וְהָיָה מִתְּבַטֵּל הַבְּחִירָה לְגַמְרֵי (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א כא).

אָבֵל 'הֶמְן־עַמְלֶק', שֶׁהוּא בְּחֵינַת אֶפִּיקוֹרוֹס וְכוֹפֵר' - לֹא הָיָה מְאֲמִין בְּזֶה שִׂישׁ בְּחֵינַת 'שֶׁכֶּל הַמְּקִיף', שֶׁשָּׁם מִתְּבַטְּלִין כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבֻכוֹת שֶׁל הָאֶפִּיקוֹרְסִים, וְעַל־כֵּן רָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל חֲסוּשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי 'קְשִׁיּוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת' אֱלוֹ. וְעַל־כֵּן "עֲשֵׂה עֲצֻמוֹ עֲבוּדָה־זָרָה" (מְגִלָּה י:), וְזֶה בְּחֵינַת 'כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הִיָּתָה בְּאַמֶּת עֵת צָרָה גְדוֹלָה אֲשֶׁר כְּמוֹהוּ לֹא נִהְיָתָה וְכוּ' - אָבֵל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עֲשֵׂה עֲמָנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְהָיָה אַז בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר מְרַדְּכִי. וְ"מְרַדְּכִי" הוּא בְּחֵינַת 'עֲתִיקָא', כִּי מִשָּׁם שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ, כְּמוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (סִימָן ט) וְכְמוֹכֵן בְּפִרְי־עֵץ־חַיִּים (פּוּרִים פ"ה).

וּבְחֵינַת 'מְרַדְּכִי', הוּא בְּחֵינַת הַתְּגַלּוֹת הָאוֹר הַסְּתוּם וְהַגְּנוּז מְאֹד, בְּחֵינַת "עֲתִיקָא טָמִיר וְסִתִּים" (זֶהר תְּרוּמָה 'סִפְרָא דְצַנִּיעוּתָא קַעַח), שֶׁהֵם בְּחֵינַת הַמְּקִיפִים הָעֲלִיוֹנִים הַנִּל, שֶׁהֵם טָמִירִים וְסִתוּמִים, כְּמִבְּאֵר בְּמִאֲמַר הַנִּל. וְ"מְרַדְּכִי" הוּא בְּבְחֵינַת הַתְּגַלּוֹת הָאוֹר־הַגְּנוּז הַזֶּה, כְּמוֹכֵן בְּפִרְי־עֵץ־חַיִּים (שָׁם פ"ה פ"ו).

וְעַל־כֵּן הָיָה לְ"מְרַדְּכִי" כַּח, לְהַכְנִיעַ 'קְלַפַּת הֶמְן־עַמְלֶק', שֶׁהָיָה מִתְּגַבֵּר עַל־יְדֵי הַמְּבֻכוֹת שֶׁבָּאִים מִ'שֶׁכֶּל־הַמְּקִיף' שֶׁהוּא טָמִיר וְסִתִּים, וְאִי־אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ בְּשׂוֹם אֶפֶן כְּנִל.

כִּי מֵאַחַר שֶׁאֲחִיזַת מְרַדְּכִי הָיָה מִבְּחֵינַת הָאוֹר־הַגְּנוּז הַזֶּה, בְּבְחֵינַת 'הַתְּגַלּוֹת' - עַל־כֵּן הָיָה לוֹ כַּח לְהַכְנִיעוֹ לְבִטֵּל כָּל הַמְּבֻכוֹת הַנִּל, וְלְהִרְאוֹת בִּשְׁכָל: שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג חֲקִירוֹת אֱלוֹ, וְלְהַכְנִים אֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּעוֹלָם - כִּי הָיָה לוֹ כַּח לְהַכְנִיעַ 'קְלַפַּת הֶמְן' וְכוּ', וְכְנִל.

וְזֶה בְּחֵינַת (אֶסְתֵּר ד, א): "וּמְרַדְּכִי יָדַע אֵת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" - כִּי שָׂרֵשׁוּ הָיָה מִבְּחֵינַת הַשְּׁכָל־הַגְּנוּז הַנִּל, שֶׁשָּׁם הַבְּחִירָה וְהַיְדִיעָה כְּלוּ חַד.

וְזֶה בְּחֵינַת: "וּמְרַדְּכִי יָדַע, אֵת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה" - כִּי הַבְּחִירָה הִיא בְּתוֹךְ הַיְדִיעָה, רַק שְׂאִי־אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג זֹאת בְּשׂוֹם אֶפֶן, רַק מְרַדְּכִי הָיָה מִבְּחֵינַת הַשְּׁכָל־הַמְּקִיף הַזֶּה שֶׁהוּא טָמִיר וְסִתִּים, כְּנִל.

וְזֶה בְּחֵינַת (שָׁם ח, טו): "וּמְרַדְּכִי יָצָא מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ, בְּלִבּוֹשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחֹזֶר, וְעֵטְרַת זָהָב גְּדוֹלָה" וְכוּ' - זֶה בְּחֵינַת (בְּרַכּוֹת יז:): "לְעֵתִיד לָבוֹא צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעֵטְרוֹתֵיהֶם בְּרֹאשֵׁיהֶם" - שֶׁהֵם בְּחֵינַת

ה'מקיפים' הנ"ל שיתגלו לעתיד, כמבאר היטב במאמר הנ"ל (ח"א כא) - פי 'עטרה' הוא בחינת 'מקיף'.

וזוה בחינת "ועטרת זהב" הנ"ל הנאמר במרדכי - הינו: שזכה לבחינת 'מקיפים' הנ"ל, שהם בחינת 'עטרות' פנ"ל.

וזוה בחינת: "לבוש מלכות תכלת" וכו' - פי ה'לבושים' הם בחינת 'מקיפים', פי 'מרדכי' שהוא בחינת 'התגלות אור-הגנוז' פנ"ל, הוא זוכה לכל ה'מקיפים'.

"ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה

גדולה ומרה" (אסתר ד, א)

מו.

(לקוטי-הלכות, גבית-חוב מהיתומים ג, כתב-יד בסוף ההלכה [נמצא בכמה מהדפוסים] - על-פי לקוטי-מורה"ן ח"ב יב, 'איה מקום כבודו')

'פורים' - הוא ענין נפלא מאד. פי אין שום קדשה של יום-טוב באלו הימים, ואף-על-פי-כן הוא גבוה מכל הימים-טובים, כמו שאמרו רז"ל.

פי קדשתו גבוה מאד, בבחינת אי"ה, שזוכין על-ידי הפקשה והחפוש, כשנופלים חסו-שלום לבחינת 'מקומות-המטנפים', רחמנא-לצלן.

וזוה כל ענין 'פורים' - פי 'המן הרשע' ימח-שמו, שהוא 'קלפת עמלק', הוא עקר של בחינת אי"ה הנ"ל, בבחינת (במדבר כד, ט): "ראשית גוים עמלק", שיונק מבחינת (שפת קד. ובמהרש"א - על בראשית א, א): "בראשית, מאמר סתום", בחינת אי"ה, וכל הקלפות שהם העפוסים יונקים ממנו.

וכשהוא התגבר על-ידי עוונות ישראל,
"שנכשלו אז בנשים נכריות"

(עזרא ט; זחר פקודי רל"ט); והשתחוו לצלם" (מגלה יב.) וכו' - זה בחינת עצם התגברות ה'מקומות-המטנפים'.

ועל-כן היתה אז עת-צרה גדולה אשר
כמוה לא נהיתה - מחמת שהתגברו בחינת 'מקומות-המטנפים' מאד, עד שלא היה שום תקנה לצאת מהם, פי "נחתם הגזר-דין, ולא היה שום מקום לגשת אליו לבקש רחמים" (אסתר-רבא ז, יג), מחמת שנתרחקו מכבודו מאד, שנפלו לבחינת 'מקומות-המטנפים', שאין שם התגלות כבודו יתברך, פי "כבודי לא אחר לא אתן" (ישעיה מב, ח; מח, יא).

אבל השם-יתברך חמל עלינו, ו"הקדים
רפואה למכה" (מגלה יג); ושלח לנו אז את מרדכי ואסתר, אשר בכח צדקתם הגדולה הצילו אותנו מהם.

פי "מרדכי ידע את כל אשר נעשה" (אסתר ד, א) - שיזע עד היכן הדברים מגיעים, שהתגברו בחינת 'מקומות-המטנפים', עד שאינם יודעין כלל איך למצא כבודו יתברך, לרצותו ולפייסו.

אבל אף-על-פי-כן לא התיאש את-
עצמו, והלך על-פי הדרך הנפלא הנ"ל: "ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" (שם) - דהינו: שיצא ובקש וחפש "איה מקום כבודו" (קדשת פתח; תקוני-זחר), בבחינת: אשוטטה "בשוקים וברחבות אבקשה" (שירי-השירים ג, ב).

וזוהו בחינת 'אסתר' - שעל-ידיה היה עקר הישועה והגם. פי 'אסתר' הוא בחינת 'אי"ה' הנ"ל, שהוא בחינת 'הקדשה

לְגַמְרֵי חַיּוֹת הַקִּדְשָׁה, עַד שְׂרָצוּ לְכָלֹת אֶת
יִשְׂרָאֵל חֲסִי־שְׁלוֹם לְגַמְרֵי.

אָבֵל בְּשִׂמְחַפְשֵׁי וּמִבְקִשֵׁי אִי"ה וְכו' -
פִּנ"ל - שְׁעַל-יְדֵי-זָה עוֹלִין לְשֵׁם
בְּתַכְלִית-הָעֲלִיָּה פִּנ"ל, שְׂמִשָּׁם חוֹזְרִין
וְיוֹנְקִין כָּל הָעֲשָׂרָה חֻלְקֵי הַכְּבוֹד, שֶׁהֵם
'שְׂרָשֵׁי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל', שֶׁהֵם כָּל הָעֲשָׂרָה
מֵאֲמָרוֹת' - אָזִי בּוֹדָאֵי כָּל הַקְּלָפוֹת נוֹפְלִים
וְנִתְבַטְּלִים לְגַמְרֵי, וְיִשְׂרָאֵל עוֹלִים בְּתַכְלִית
הָעֲלִיָּה, וּמִקְבָּלִים כָּל הַחַיּוֹת וְכָל הַקְּדוּשׁוֹת
וְכָל הַתּוֹרָה מִשָּׁם, פִּנ"ל.

שְׂזָהוּ בַּחֲנִינָה "קַבְּלַת-הַתּוֹרָה אֶז בִּימֵי
אֲחֵשׁוּרוֹשׁ" (שְׁבַת פ.ח.), בַּחֲנִינָה:
"קִיּוֹמוֹ וְקַבְּלוֹ" (אֲסֶתֶר ט, כז), וְכִנ"ל - שְׁעַקֵּר
'הַתְּגַלּוֹת-הַתּוֹרָה' עַל-יְדֵי-זָה, בְּשַׁחֲזוֹרִין
לְעֹלוֹת לְשֵׁם עַל-יְדֵי הַבְּקִשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ הַנ"ל,
שְׁעַל-יְדֵי-זָה חוֹזְרִין וּמִמְשִׁיכִין 'הַתְּגַלּוֹת-
הַתּוֹרָה' מִשָּׁם, מִבַּחֲנִינָה אִי"ה, לְבַחֲנִינָה "מָלֵא
כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (יִשְׁעִיָּה ו, ג), וְכִנ"ל.

וְזָהוּ בַּחֲנִינָה 'עֵצֶם שִׁמְחַת פּוֹרִים', בַּחֲנִינָה
הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים, "עַד דְּלֹא יָדַע"
דִּיקָא (מְגִלָּה ז).

כִּי עַל-יְדֵי גְדֹל הַצְּעָקָה גְּדוּלָּה וּמְרָה"
(אֲסֶתֶר ד, א) שְׂצוּעֵקִין קִדְּם פּוֹרִים, שֶׁהוּא
בַּחֲנִינָה הַבְּקִשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ אִי"ה וְכו' פִּנ"ל -
עַל-יְדֵי-זָה עוֹלִין בְּתַכְלִית-הָעֲלִיָּה, לְבַחֲנִינָה
אִי"ה, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה 'בְּרֵאשִׁית' 'כְּתָר-עֲלִיּוֹן' -
שְׂשֵׁם עַקֵּר הַשְּׂמִיחָה הַגְּדוּלָּה, בְּבַחֲנִינָה (יִשְׁעִיָּה
לח, י; נא, יא): "וְשִׂמְחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים",
שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה 'כְּתָר' שֶׁהוּא עַל הָרֵאשׁ, וְכִמּוֹ
שְׂדָרְשׁוֹ רַז"ל (שְׁבַת פ.ח.) פְּסוּקָה זָה, לְעַנְיָן: "שְׁנֵי
הַכְּתָרִים שֶׁהַכְּתִירוּ אֶת יִשְׂרָאֵל בְּחוֹרֵב".

וְשֵׁם הוּא בַּחֲנִינָה (מְגִלָּה ז): "עַד דְּלֹא יָדַע"
וְכו' - כִּי הוּא בַּחֲנִינָה 'מֵאֲמָר-סְתוּם',

הַמְּסַתְתֵּרֵת, בַּחֲנִינָה (דְּבָרִים לא, יח): "וְאֲנֹכִי
הַסְּתַר אֲסֶתֶר" - שְׂזָאת הַקְּדוּשָׁה, לְמַעַלָּה
מִכָּל הַקְּדוּשׁוֹת, שְׂמִמְנָה מִקְבָּלִין כָּל
הַקְּדוּשׁוֹת, כָּל הַמֵּאֲמָרוֹת, וְכָל הַכְּבוֹד, בַּחֲנִינָה
(יִשְׁעִיָּה מה, טו): "אֵתָּה אֵל מְסַתְתֵּר".

אֲדָּ מַגְדֵּל הַסְּתֵרֵתוֹ וְהַעֲלָמוֹ, מִשָּׁם דִּיקָא
יוֹנְקִים הַחֲצוֹנִים וְכָל 'מְקוֹמוֹת-
הַמְּטַנְפִּים', שְׂזָהוּ סוּד בַּחֲנִינָה "לְקִיחַת
'אֲסֶתֶר' דִּיקָא לְבֵית אֲחֵשׁוּרוֹשׁ" (אֲסֶתֶר ב, ח-
טז), שֶׁהוּא 'בֵּית הַסְּטָרָא-אֲחֵרָא', שֶׁהִיָּה מְלֵא-
גְּלוּלִים.

אֲדָּ עַל-יְדֵי עֲצָה הַנ"ל - נִצְלָה מֵהֵם, אֲדָּ
גַם הִצִּילָה אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל. כִּי (מְגִלָּה טו:
מְדַרְשֵׁי-תַהֲלִים כב): "כְּשֶׁנִּכְנְסָה לְבֵית אֲחֵשׁוּרוֹשׁ
שֶׁהִיָּה מְלֵא גְּלוּלִים, אֶז צְעָקָה בְּקוֹל מִר
(תַּהֲלִים כב, ב): 'אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עִזְבַּתְנִי וְכו'" -
שְׂזָהוּ בַּחֲנִינָה הַבְּקִשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ הַנ"ל, בַּחֲנִינָה
אִי"ה, שְׂצוּעֵקִים: "אִי"ה אֵיפּוּא אֲבַקְשָׁה,
מֵאַחַר שֶׁהַסְּתֵרֵת פְּנִיָּה מִפְּנֵי וְעִזְבַּתְנִי! כִּי כִּי
וְכו'.

שְׂזָהוּ מִמֶּשׁ בַּחֲנִינָה הַצְּעָקָה הַנ"ל: "אֵלֵי
אֵלֵי לָמָּה עִזְבַּתְנִי, רְחוּק מִיִּשׁוּעָתִי
דְּבָרֵי שְׂאֲגָתִי" וְכו'.

וְעַל-יְדֵי הַצְּעָקָה הַזֹּאת בְּעֲצָמָה, שֶׁהוּא
בְּקִשָּׁה וְחֲפוּשׁ אִי"ה וְכו' הַנ"ל -
עַל-יְדֵי-זָה בְּעֲצָמָה, זָכָתָה לְעֹלוֹת בְּתַכְלִית-
הָעֲלִיָּה, עַד שֶׁחֲזָרָה לְשֵׁרֵשׁ קְדוּשָׁתָה,
שְׂנִמְשָׁךְ מִבַּחֲנִינָה אִי"ה בְּקְדוּשָׁה, מִבַּחֲנִינָה:
"בְּרֵאשִׁית, מֵאֲמָר סְתוּם".

וְכַשְׁחֲזָרָה לְקְדוּשָׁתָה - עַל-יְדֵי-זָה בּוֹדָאֵי
מִמִּילָא נִפְלוּ וְנִתְבַטְּלוּ כָּל
הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם 'הָמֵן וְסִיעָתוֹ' שְׂיִנְקוּ מִשָּׁם,
כִּי אֵין יְנִיקָתָם אֲלֵא מֵהַעֲלָמָה וְהַסְּתֵרָה,
שְׁעַל-יְדֵי-זָה רוֹצִים חֲסִי־שְׁלוֹם לְהַעֲלִים

שהוא סתום ונעלם מאד, כנ"ל, כי הוא
למעלה-מהתורה ו'שרש-התורה', כנ"ל.

וז'הו בחינת (אסתר ה, יד): "יעשו עץ גבה
חמשים אמה" וכו' - כי 'שער-
החמשים' הוא בחינת 'כתר', בחינת 'אי"ה',
אשר מגדל העלמו, הקלפות הם יונקים
משם, כנ"ל. ועל-כן רצה 'המן' לעשות "עץ
גבה חמשים אמה" דיקא - כי רצה
להשליך את 'מרדכי' משם דיקא, מחמת
שמשם יניקתו.

והוא לא ידע: שאדרבא, משם דיקא
היתה מפלתו הגדולה של 'המן'
ימח-שמו. כי 'מרדכי', על-ידי גדל בקשתו
וחפושו על-ידי צעקתו הגדולה - זכה
לעלות שם בקדשה, ב'תכלית-העליה',
שעל-ידי-ז'ה נתבטל 'יניקת הסטרא-אחרא',
שהוא 'המן', וכנ"ל. ועל-כן משם דיקא
היתה מפלתו.

ועל-כן כתיב (שם ז, י): "ויתלו את המן
על העץ אשר הכין למרדכי" -
כי דיקא משם היתה מפלתו הגדולה, וכנ"ל.

וז'ה בחינת ה'מגלה' - שהיא גבוה מאד,
ואין בה שום 'שם' באתגליא, רק
בראשי-תבות וסופי-תבות. ז'ה בחינת אי"ה
הנ"ל, שהוא 'למעלה-מהתורה', אבל הוא
בהעלם גדול מאד, וכנ"ל.

ועל-כן מתחלת המגלה, מתכלית העלמת
והסתרת כבודו וקדשותו יתברך.
כי מתחלת (שם א, א): "ויהי בימי
אחשורוש"; ומדברת ומספרת הרבה:
מכבוד וגדלת 'מלכות-הרשעה', שהיא
כנגד כבוד 'מלכות-דקדשה'; ומספרת:
שהשתמשו בכלים של בית-המקדש וכו' -

שכל-ז'ה הוא בחינת 'הסתרת כבודו',
והולכת ומספרת מכל-ז'ה.

ואחר-כך מספרת: מ"לקיחת אסתר
הצדקת לבית אחשורוש",
שהוא 'בית הסטרא-אחרא' וכו' - כי כל-ז'ה
הוא בחינת אי"ה הנ"ל, שמשם היתה 'יניקת
מלכות-הרשעה וסיעתם'.

וכשזכו אחר-כך ל'תכלית-העליה', על-
ידי הבקשה והחפוש וכנ"ל -
נתהפך הדבר, כמו שכתוב (שם ט, א):
"ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים הפה
בשנאי'הם" וכו'.

ואז נעשה מכל המעשה הז'ה - תורה
קדושה, שהיא 'המגלה הקדושה',
שנעשית מספור ז'ה דיקא. כי עכשו נתגלה:
ששם דיקא נעלם קדשה גבוה ונעלמת,
בחינת אי"ה, שמשם 'שרש כל התורה'.

ועל-כן עכשו נעשה ממעשה ז'ה דיקא -
'תורה גבוה', שהיא 'המגלה
הקדושה', שמצותה לקרותה מתחלה ועד
סוף.

כי על-ידי-ז'ה מגלין בחינת 'אי"ה',
שמשם היתה יניקתם תחלה. ומשם
דיקא היתה מפלתם וישועת ישראל, בחינת
(שם ח, טז): "ליהודים היתה אורה" וכו',
"אורה זו תורה" (מגלה טז): - כי משם דיקא
'המשכת' התורה, וכנ"ל.

ועל-כן נקרא (שם ט, כו): "פורים על שם
הפור" - כי המן ימח-שמו, רצה
לפגם בה'גורל של יום-הכפורים'. כי ה'גורל
של יום-הכפורים' "על שני השעירים" (ויקרא
טז, ז) - ז'ה בחינת אי"ה הנ"ל, שהוא תקון
הספקות.

כי ביום־הפפורים היה צריך הבהן־גדול לכנס לפני־ולפנים, שהוא "הקדשה העליונה מכל העשר קדשות שבארץ־ישראל" (פלים פ"א מ"ט), שהיא בחינת 'פתר־מלכות' בידוע, שזהו כל בחינת 'יום־הפפורים', שהוא בבחינת 'פתר', בחינת 'אי"ה'.

ועל־כן אז עקר התשובה, שעל־ידי־זה נתכפרין אז כל העונות - כי עקר התשובה, עקר 'מחילת־עונות', הוא על־ידי בחינה זאת, על־ידי בחינת אי"ה הנ"ל, דהינו: על־ידי הבקשה והחפוש, כמבאר שם, שזהו עקר התשובה, וכנ"ל.

ואז נכנס הבהן־גדול לשם לפני־ולפנים כנ"ל - על־כן יש לנו פח, לבקש ולחפש אי"ה, שזהו עקר התשובה. כמו שכתבנו לעיל: שאי־אפשר לזכות לבקשה וחפוש הזה, שהוא בחינת אי"ה, כִּי־אם על־ידי פח הצדיק שכבר זכה לזה בקדשה גדולה, שזה בחינת הבהן־גדול שזוכה לזה ביום־הפפורים, כנ"ל.

ועל־כן אז המצוה להטיל גורל על שני השעירים, כמו שכתוב (ויקרא טז, ח): "ונתן אהרן על שני השעירים גרלות, גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל" - כי זהו בחינת אי"ה, בחינת ספקות, שאין יודעין איזה לה' ואיזה לעזאזל, וצריכין להטיל גורל.

כי אנו מאמינים: שאפלו בעצם ההעלמה וההסתרה, שאין יודעין איזה מקום כבודו וקדשותו, שאין יודעין איזה לה', ואיזה להפך לעזאזל - אה־על־פייכן שם נעלם השם־יתברך, דהינו קדשה גדולה מאד, בחינת אי"ה וכנ"ל. ועל־כן מטילין

גורל, כי מאת ה' יצא הגורל איזה לה', כי הוא יתברך נעלם שם, וכנ"ל.

אבל 'המן' ימח־שמו, שיונק מעצם ההעלמה, רצה לפגם בזה, וכפר באלו אין השם־יתברך נמצא שם כלל, וחשב שיוכל להמשיך הגורל כרצונו וכמחשבתו הרעה, על־פי דרכי הכשפים ותחבולות הרעות שלהם.

ועל־כן "הפיל גורל מיום ליום" וכו' (אסתר ג, ז), "עד שנפל הגורל באדר, שמת בו משה, ושמה" (מגלה יג:) - כי סבר: מאחר שאז מת משה, שנתן את התורה, שכלולה מכל חלקי־הכבוד, מכל ה'עשרה־מאמרות', כי עקר הכבוד הוא התורה. ומאחר ש'משה' שהוא 'כלל־התורה' נפטר אז, על־כן כבר נעלם ונסתלק הכבוד חס־ושלום לגמרי, כי עלה לבחינת אי"ה, בחינת (דברים לד, ו): "ולא ידע איש את קברתו" וכו'.

ובאמת כן הוא: שבדאי הצדיק הגדול בחינת 'משה', נסתלק לבחינת 'אי"ה', וכנ"ל. אבל אדרבא: מגדל כחו, הוא מאיר דיקא משם, לכל הנופלים ונתרחקים מאד מאד, אפלו אם נפלו מאד ל'מקומות־המטנפים' ממש, הוא מאיר עליהם עצה נפלאה הנ"ל, לחפש ולבקש "איזה מקום כבודו" גם שם.

ועל־ידי־זה דיקא יזכו ל'תכלית־העליה', לבחינת אי"ה בקדשה - כי יש להם פח לזה על־ידו, על־ידי שהוא כבר זכה להסתלק לשם, על־ידי עצם קדשותו.

ועל־כן נהפך הגורל על המן ימח־שמו - כי הכל היה מאתו יתברך, כמו שכתוב (משלי טז, ג): "בחיך יוטל הגורל, ומה'

"לך כנוס את כל היהודים" (אסתר ד, טז)

מת.

(לקוטי הלכות, ציצית ז, ייא)

כל 'התגברות עמלק' היה: לגרש ולרחק חסוֹשֵׁלֹם מה'קבוץ הקדוש, את הנפשות החלושות שבִּישְׂרָאֵל, בבחינת (דברים כה, יח): "וַיִּזְנֶב בָּהּ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיהָ וְאַתָּה עָיַף וַיִּגַע" וכו'. וכמו שאמרו רז"ל (תנחומא תצא י): "שכל מלחמתו היה, על אותן שהיה הענן פולטן".

וְזֶה שדקדקה אסתר ואמרה (אסתר ד, טז): "**לך כנוס את כל היהודים וכו'.**" "כנוס" דיקא. וכן אחר־כך כתיב בפמה פעמים לשון 'בניסה' ו'קבוץ', כמו שכתוב (שם ח, יא): "**להקהל ולעמד על נפשם,**" וכתוב (שם ט, ב), "**נקהלו היהודים**" וכו', וכן אמרו רז"ל (מגלה ב): "זמן קהלה לכל הוא".

כי עקר ה'נס של פורים, שהוא 'מפלת המן־עמלק' - היה על ידי ה'בניסה' וה'קבוץ', שעל־ידי־זה נתרבין ה'בתיים של התפלה עד אין חקר, עד שנתכנסו לתוכם כל הרחוקים וכל הנדחים - שכל־זה הוא הפך "מחשבתו הרעה" (שם ט, כה), כנ"ל.

"ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת,
וכאשר אבדתי אבדתי" (אסתר ד, טז)

מט.

(לקוטי הלכות, בכור בהמה טהורה ד, טז)

"ויצא בתוך העיר, ויזעק זעקה גדולה ומרה" (אסתר ד, א). ועקר צעקתו: שהוא מודיע ל'אסתר', שהיא בחינת 'כלל-

כל משפטו". ועל־כן נקרא (אסתר ט, כו): "פורים, על שם הפור" - כי זהו עקר תקופת ה'נס, וכנ"ל.

"כי אם תורש תחריטי בעת הזאת, רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר, ואת הבית אביך תאבדו. ומי יודע אם לעת פזאת הגעת ל'מלכות'" (אסתר ד, יד)

מז.

(ח"א לד, א"ב ד)

כתיב (תהלים סט, כא): "חרפה שברה לבי" - הינו: ה'חרפות ובזיונות' שוברין לבו של אדם.

והתקון הוא: על־ידי שמקשר את לבו, לה'נקדה' השיף ללבו "בעת הזאת" (אסתר ד, יד), ועל־ידי־זה נתבטל ה'חרפה' השורה על לבו.

כי הנה הפלל: שה'ממשלה' ביד ה'צדיק', לפעל פעלות פרצונו וכו' - ועקר ה'ממשלה': להאיר ולהתעורר לבם לעבודת השם־יתברך וכו'.

וכל אחד ואחד מישראל, יש בו בחינת "צדיק מושל" וכו'. כי יש בכל אחד מישראל - 'דבר יקר', שהוא בחינת 'נקדה' - מה שאין בחברו וכו'.

[עין בפנים באריכות בענין השלש נקודות. א) מנה ובה, הנקדה שבו. ב) נקדת החבר. ג) נקדת הצדיק. שדרכם זוכין לקבל ה'ממשלה' וכו'.]

נ"ב: עין בפנים כל התורה באריכות, וגם רבנו מדבר שם כמה פעמים בהתורה, מ'יוסף הצדיק', שהוא זרעו של רחל, וגם כאן מ'רדכי ואסתר' היו מזרעו של רחל].

ישראל: שעדין לא תתיאש מן הרחמים; **"ותבא לפני המלך"** (שם ת, ד) - איך שהיא רחוקה ממנו, **"שלא נקראת אליו זה שלשים יום"** (שם ד, יא) - שהם כלל החדש, **"שצריכין ישראל להקביל פני אביהם שבשמים על-כפנינים פעם אחת בחדש"** (סנהדרין מב. סדר קדוש-לבנה).

אבל לפעמים נתרחקין כל-כף, עד שאין זוכין לבא לפניו אפלו פעם אחת בחדש, בחינת (אסתר שם): **"ואני לא נקראתי"** וכו' - אף-על-פי-כן צריכין **"להקיש על דלתי רחמים"** (מגלה יב), אולי יחוס אולי ירחם.

וכמו שאחר-כך הודה אסתר למרדכי, ואמרה (שם ד, טז): **"ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת"**, ודרשו רבותינו ז"ל (מגלה טו): **"שלא כדת של תורה"** - כי אני יודע בעצמי: שעל-פי דת של תורה, בודאי איני ראוי לבא לפני המלך להתפלל לפניו, כפי מה שאני יודע חטאתי ועונותי.

אך אף-על-פי-כן אבא לפניו שלא כדת, **"וכאשר אבדתי אבדתי"** (שם) - הינו: אם חסו-שלום אינו לרצון תפלותי והתבודדותי עתה לפניו מרובי קלקולי.

"כאשר אבדתי" - על-ידי מעשי הרעים. **"אבדתי"** - ויעשה השם-יתברך עמי מה שירצה. אני תמיד איחל ואצעק להשם-יתברך, אולי ירחם.

ואז חמל השם-יתברך על מרדכי ועמו, **"ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב"** (שם ה, ב) - זה סוד ההארה וההתקרבות מהשם-יתברך שמגיע לפעמים להאדם הנמוך מאד, שאף-על-פי-כן השם-יתברך שולח לו התקרבות מרחוק, בסוד

הושטת שרביט הזהב, שנמשך בגם אמות הרבה כמו שדרשו רז"ל (מגלה טו).

ועל-ידי-זה נפל המן מפלה גדולה בלי שעור, ומרדכי נתעלה ונתגדל בתכלית הגדלה.

וזכה להמשיך הארה הזאת בכל שנה ושנה: שאפלו בתקף הגלות הזה, אף-על-פי שמלכות העכו"ם מושלים עלינו, שהם מבחינת יראות הנפולות' מאד - אף-על-פי-כן יהיה נמשך עלינו הארת מרדכי, שהוא הארת היראה-עלאה' מאד.

שנדע כל אחד: שאין להתירא פיאם ממנו יתברך לבד וכו'. עד שאנו באים לשמחה גדולה ועצומה על-ידי-זה, בחינת 'שמחת-פורים'.

ובל-זה רק על-ידי 'פח מרדכי ואסתר', שהוא בחינת 'התנוצצות משיח', שממשיך גם עתה 'יראה נפלאה' פזאת, שיוכל כל אחד גם במקומו וכו', לזכר את השם ולהתירא מלפניו יתברך לבד.

"ותלבש אסתר מלכות" (אסתר ה, א)

ג.

(ח"א עח - על-פי לקוטי-עצות, דבור יח)

ה'דבור דקדשה', דהינו: 'דבורי תורה ותפלה ויראת-שמים' - הוא גבוה ויקר מאד.

כי ה'דבור-דקדשה' - הוא בחינת ה'שכינה', בחינת 'התגלות מלכותו ואמונתו יתברך'; והוא בחינת 'רוחו של משיח'; ובחינת 'רוח-הקדש'; ובחינת 'תחית'

הַמֵּתִים, בְּחִינַת יְחִוּד קִדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וּשְׂכִינֵתֶיהָ.

כִּי כָשֶׁהֱאִישׁ־הַיִּשְׂרָאֵלִי בּוֹעֵר בְּלִבּוֹ לְהִשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ, הָיָה בְּאִפְשָׁרֵי לְהִיּוֹת אוֹקִיד כָּל גּוֹפָא. אָבֵל כְּשִׁיתְּלַבֵּשׁ בְּאוֹתֵיּוֹת הַתּוֹרָה אוֹ תַּפְלָה' - מִגְנַת וּמִצְלַת עָלָיו.

וְכֵן חֲסִי־וְשָׁלוֹם לְהַפְדָּ: כְּשִׁבוּעַר אֶל תְּאוּוֹת עוֹלָם־הַזֶּה' - הָיָה אוֹקִיד גַּם־כֵּן כָּל גּוֹפָא. אָבֵל כְּשִׁאֲחַר־כָּף 'לוֹמֵד תּוֹרָה, אוֹ עוֹשֶׂה מִצְוָה' - הִיא מִגְנַת וּמִצְלַת עָלָיו, וְיִכּוֹל לְחַיּוֹת. כִּי שׂוֹאֵב רֹחַ־חַיִּים, שֶׁהוּא רֹחַ־הַקֹּדֶשׁ' - מְמַדַּת מְלָכוּת, שֶׁהוּא שְׂרָשׁוֹ.

וְזָהוּ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סוֹטָה ג.): "אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה, אֶלָּא אִם־כֵּן נִכְנָס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת".

אָבֵל לְהַפְדָּ: נִכְנָס בּוֹ רֹחַ־הַקֹּדֶשׁ. וְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ' - הוּא בְּחִינַת מְלָכוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ה, א): "וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מְלָכוּת". וְדָרְשׁוּ חַז"ל (מְגִלָּה יד:): "שֶׁלְּבַשְׁתָּה רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ". וּבְחִינַת תְּחִיָּה גַם־כֵּן וְכוּ'.

"שִׁמַּח וְטוֹב לֵב" (אֶסְתֵּר ה, ט)

אָדָם טוֹב, אֵף הַלֵּב טוֹב, שֶׁנֶּאֱמַר (אֶסְתֵּר ה, ט): "שִׁמַּח וְטוֹב לֵב". (אוֹתֵיּוֹת דְּרַבֵּי־עֲקִיבָא, אוֹת ל)

נא

(ח"ב יז)

צָרִיךְ לְזָהֵר מְאֹד: לְהִיּוֹת "שִׁמַּח וְטוֹב לֵב" (עַל־פִּי אֶסְתֵּר ה, ט) בְּשַׁבָּת - כִּי מַעֲלוֹת וּקְדוּשׁוֹת שַׁבָּת, גְּדוּלָּה וְיִקְרָה מְאֹד, כְּמוֹבָא, וּבִפְרָט בְּרֵאשִׁית־חֲכָמָה" בְּשַׁעֲרֵי־הַקֹּדֶשׁה בַּתְּחִלָּתוֹ, עֵינֵי־שָׁם (פָּרָק שְׁנֵי וּשְׁלִישִׁי).

וְרֵאיוֹי וְנִכּוֹן: לְלַמֵּד בְּרֵאשִׁית־חֲכָמָה בְּשַׁעֲרֵי הַנֵּ"ל, וְלִשׁוֹם לְבוֹ הַיֵּטֵב, עַל כָּל הַדְּבָרִים הַנֶּאֱמָרִים שָׁם בְּעִנְיַן קְדוּשַׁת וּמַעֲלוֹת שַׁבָּת־קֹדֶשׁ. כִּי יֵשׁ שָׁם כְּמוֹהוּ דְּבָרִים פְּרָטִיִּים יִקְרִים מִקְדוּשַׁת וּמַעֲלוֹת שַׁבָּת. כִּי כָל עִנְיָן וּמַעֲלָה הַנֶּאֱמָר שָׁם עַל שַׁבָּת, הוּא דָּבָר בְּפָנֵי־עֵצְמוֹ.

וְהֵבֵן שָׁם הַיֵּטֵב - בְּדֵי שִׁיתְּלַהֵב לְבוֹ, לְקַבֵּל שַׁבָּת בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָּה וְעִצּוּמָה כְּרֵאיוֹי.

"וַיִּסְפָּר לָהֶם הֵמָּן אֶת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו" (אֶסְתֵּר ה, יא)

נב

(ח"א סט)

כְּשִׁאֲחָד גּוֹזֵל מִחֲבָרוֹ מְמוֹן, גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ עֵנָפִים שֶׁל הָאֵילָךְ שְׁלוֹ, הֵינּוּ 'הַתְּנוּצָצוֹת אוֹר נִפְשָׁה', שֶׁמִּשָּׁם ה'מְמוֹן'. עַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה "גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ נִפְשָׁה בְּנָיו וּבְנֹתָיו" (בְּבֵא־קִמָּא קִיט.), שֶׁהֵם תְּלוּוִיִּים וְגִדְלִים וַיּוֹנְקִים מֵאוֹר הָעֵנָף הַזֶּה, כִּי הֵם הַפְּרוֹת הַגִּדְלִים עַל הָעֵנָפִים אֵלוֹ, וּכְשִׁנּוֹטֵל הָעֵנָף נוֹטֵל הַפְּרוֹת.

וְזָה שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ה, יא): "וַיִּסְפָּר לָהֶם הֵמָּן אֶת כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו" - כִּי זֶה תְּלוּוִי בְּזָה. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (איוב כא): "[מְדוּעַ רְשָׁעִים] עֲתָקוּ גַם גָּבְרוּ חֵיל, זָרְעָם נָכוֹן לְפָנֵיהֶם וְצִאֲצִיאֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם". "עֲתָקוּ גַם גָּבְרוּ חֵיל" - זֶה 'עֲשִׂירוֹת' - עַל־יְדֵי־זֶה: "זָרְעָם נָכוֹן" וְכוּ'.

"וְכָל זֶה אֵינְנוּ שׂוֹה לִי" (אֶסְתֵּר ה, יג)

"כָּל זֶה אֵינְנוּ שׂוֹה לִי" - אָמַר רַב חֲסֵדָא: זֶה בָּא בְּפְרוּזְבוּלֵי, וְזֶה בָּא בְּפְרוּזְבוּטֵי. אָמַר רַב פֶּפְא: וְקִאֲרוּ לִיהּ, עֲבָדָא דְּמִזְדַּבְּנָן בְּטוּלְמֵי דְּנַהֲמָא. וְ"וְכָל

זה איננו שוה לי" - מלמד: שכל גנזיו של אותו רשע, חקוקין על לבו, ובשעה שרואה את מרדכי ישב בטיער המלך, אמר: "כל זה איננו שוה לי".
(מגלה טו. טו.)

"וזה בא בפרוזבולי" - מרדכי בא אליו בטענת עטור, המן בא בטענת עני, שמכר המן את-עצמו למרדכי, קדם לכן ימים רבים, בכברי לחם. (רש"י)
[עין ספור המעשה הנ"ל: ילקוט-שמעוני, אסתר רמז תתרנו; אגדת-אסתר ה. ט]

אמר ליה [מרדכי להמן]: 'רשע', עבד שקנה נכסים, עבד למי, ונכסים למי.
(מגלה טז.)

בתוך-כך מצא [בן-המלך האמת] שק עם לחם. וזה חשוב בודאי מאד מאד במדבר. ולקח השק על כתפו, והלך אחרי הבהמות וכו' וכו'.

והסתכל חבירו [בן-השפחה] וירא: והנה שק עם לחם על כתפו. והתחיל להתחנן לו: "אחי! זה בפנה ימים שלא אכלתי, תן לי לחם!"

השיב לו: "כאן במדבר אין מועיל שום דבר, כי חיי קודמין, ואני צריך הלחם בשבילי!"

והתחיל להתחנן לו ולבקשו מאד: "אתן לך מה שאתן!" - השיב לו: "מה תתן לי, כי מה תוכל לתת לי בעד לחם במדבר?"

השיב לו [בן-המלך האמת]: "אתן לך כל עצמי, שאמכר את-עצמי לך בעד לחם!"

ונתישב [בן-המלך האמת]: "לקנות אדם, כדאי לתן לו לחם!"

וקנה אותו ל'עבד עולם'. ונשבע לו בשבועות: "שיהיה לו עבד עולם, גם כשיבואו לישוב, והוא יתן לו לחם; דהינו: שיאכלו יחד מן השק, עד שיכלה הלחם!"

והלכו יחד אחרי האדם היער'. וזה העבד הולך אחריו [דהינו: בן-השפחה הלך אחרי בן-המלך; ושניהם הלכו אחרי אדם היער] - ועל-ידי-זה הקל עליו קצת.

כשהיה צריך להגביה איזה דבר או איזה ענין אחר, היה מצוה על עבדו: "שיגביה לו, ושיעשה לו חפצו!" וכו'

נג.

(ספורי-מעשיות, מעשה יא מ'בן-המלך ובן-השפחה שנתחלפו)

מעשה: במלך אחד, שהיתה שפחה אחת בביתו, שהיתה משמשת את המלכה. והגיע זמן לדתה של המלכה, וגם השפחה הנ"ל הגיע זמן לדתה באותו העת. והלכה המילדת, והחליפה הולדות, למען תראה: "מה יצמח מזה, ואיך יפל דבר!"

והחליפה הולדות, והניחה בן-המלך אצל השפחה, ובן-השפחה אצל המלכה וכו' וכו'.

ושוב נעשה לילה, ושמע קול נהמת החיות, ונתירא מאד. וירא [בן-המלך האמת]: והנה עומד שם איך גדול מאד מאד, ועלה על אותו האילן.

בבואו על האילן, וירא והנה שוכב שם בן-אדם [זה היה בן-השפחה, שהיה מקדם המלך], ונתירא. אך אף-על-פי-כן היה לו לנחמה, מאחר שמצא כאן בן-אדם. ושאלו זה את זה: "מי אתה?" - "בן-אדם!" - "מי אתה?" - "בן-אדם!" וכו'

ונתחברו שם יחד, שיהיה להם צותא חדא. ודברו ביניהם: "שאפלו כשיבואו לישוב, יהיו גם-כן ביחד בצותא חדא!" - וכו'.

וְזָה [בְּיַהֲפֹךְ הָאֲמֵת] הִיָּה מְשַׁמֵּשׂ עִם עֲבָדָיו
הַנֵּ"ל [בְּיַהֲשִׁפְחָהּ], כְּכֹל אֲשֶׁר הָיָה צְרִיךְ.

**וְחָרָה לְהָעֶבֶד מְאֹד: "עַל אֲשֶׁר נִמְכַר
לְעֶבֶד, בְּשִׁבִיל שְׁעָה אַחַת שֶׁהָיָה
צְרִיךְ לֶחֶם לְאֹכַל - בִּי עֵתָה יֵשׁ לָהֶם מָה
לְאֹכַל; וְרַק בְּשִׁבִיל שְׁעָה אַחַת, יִהְיֶה עֶבֶד
עוֹלָם!"** - וְהָיָה מִתְאַנַּח וְגוֹנֵחַ: "אֵיךְ בָּאתִי
לְמִדָּה כְּזוֹ, לְהִיּוֹת עֶבֶד!"

שָׂאֵל לוֹ [בְּיַהֲפֹךְ הָאֲמֵת שֶׁהוּא הָאֲדוֹן שְׁלוֹ]:
וּבְאֵיזָה גְדֻלָּה הֵייתָ, שְׂאֵתָה מִתְאַנַּח
עַל שְׂבָאתָ לְמִדָּה זֹאת?

הַשִּׁיב לוֹ וְסֵפֶר לוֹ: "אֵיךְ שֶׁהוּא הִיָּה מְלֹךְ,
וְהָיוּ מְרַנְּנִים עָלָיו שֶׁנִּחְלַף וְכוּ',
וְגֵרַשׁ אֶת חֲבֵרוֹ. וּפַעַם-אַחַת בָּא עַל דַּעְתּוֹ:
שֶׁלֹּא טוֹב עָשָׂה, וְנִתְחַרַּט וְכוּ'. וְהָיוּ בָּאִים
עָלָיו חֲרָטוֹת תָּמִיד עַל הַמַּעֲשֵׂה הַרְעָה
וְהַעוֹלָה הַגְּדוֹלָה שֶׁעָשָׂה נֶגֶד חֲבֵרוֹ. פַּעַם-
אַחַת חָלַם לוֹ: שֶׁהִתְקוֹן שְׁלוֹ הוּא, שִׁישְׁלִיךְ
אֶת הַמְּלוּכָה וְכוּ', וְהַשְׁלִיךְ אֶת הַמְּלוּכָה,
וְהִלְךְ בְּאֲשֶׁר הִלְךְ, עַד שֶׁבָּא לְכָאן, וְעֵתָה
יִהְיֶה עֶבֶד!"

וְזָה [הַבְּרִמְלוֹךְ הָאֲמֵת, הָאֲדוֹן] שָׁמַע אֶת כָּל-זֶה,
וְשָׁתַק, וְאָמַר: "אֲרָאָה וְאֵתִישׁב אֵיךְ
לְנַהֵג עִם זֶה!" וְכוּ' וְכוּ'.

[סוף הַסְּפֹר] עָנָה וְאָמַר ה'בְּרִמְלוֹךְ הָאֲמֵת'
שֶׁנַּעֲשֶׂה עֵתָה מְלֹךְ, אֶל 'בְּרִי-הַשְּׁפִיחָה
הָאֲמֵת' הַנֵּ"ל: "עֵתָה אֲנִי מִבִּיּוֹ, שְׂאֵנִי בְּרִי-
הַמְּלֹךְ בְּאֲמֵת, וְאֵתָה בְּרִי-הַשְּׁפִיחָה בְּאֲמֵת!"

נד.

[לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת, הַעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְגִבּוֹת חוּבוֹ ג, יא]
הָמֶן יִמְחֶה-שְׁמוֹ, אֲפֹלוּ בַּעַת עֵצֶם גְּדֻלָּתוֹ,
בְּשַׁעְתּוֹ שֶׁהִיָּתָה הַשְּׁעָה מְשַׁחֲקֵת לוֹ
מְאֹד, וְהַתְּפָאָר וְהַתְּגָאָה הַרְבֵּה לְפָנָי אֲשֵׁתוֹ

וְאוֹהֲבָיו בְּ"כְבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו (אֲסֵתֶר ה, יא),
סֵפֶר לָהֶם בַּעֲצָמוֹ גְּדֹל מִכְתּוֹ וְכֹאבוֹ וְחֲסָרוֹנוֹ,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם שָׁם, יג): "וְכֹל זֶה אֵינְנוּ שׁוֹה
לִי בְּכָל עֵת" וְכוּ'. נִמְצָא: שְׂאֵפֹלוּ בַּעַת גְּדֻלָּתוֹ
הַרְמָה הִיָּה מְלֹא פַעַם וּמְכֹאזְבוֹת.

וְכֵן הוּא מִפָּה מְהֻלְכֵת בְּרַב בְּנֵי-אָדָם,
שְׂאֵינָם מְסַתְּפִלִים עַל הַתְּכֻלִּית - כָּל
אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מָה שֶׁלֹּא טָהַר אֶת-עֲצָמוֹ
עַדִּין מ'קִלְפַת וְזָהֵמַת הַמֶּן-עֲמֻלְקוֹ, שֶׁהוּא
'זָהֵמַת-הַנְּחָשׁ' - כְּמוֹ-כֵן הוּא מְלֹא יְסוּרִים
וְחֲסָרוֹנוֹת תָּמִיד, אֲפֹלוּ בַּעַת גְּדֻלָּתוֹ, וּבְפִרְט
מִי שִׁישׁ קִנְיָה בְּלָבוֹ עַל גְּדֻלָּתוֹ וְעֲשִׂירוֹת חֲבֵרוֹ
- שְׂאֵז כָּל הוֹן דְּעֻלְמָא אֵינּוּ מְסַפִּיק לוֹ.

כִּי יֵשׁ שְׁעֵינָם רְעָה כָּל-כָּף - שְׂאֵפֹלוּ אִם
הוּא מְרוֹיַח אֲלָפִים, נִפְשׂוּ מָרָה לוֹ עַל
מָה שֶׁחֲבֵרוֹ מְרוֹיַח אֵיזָה רוּחַ; מְכַל-שֶׁכֶן
כְּשֶׁרוֹאָה מִי שֶׁמְרוֹיַח יוֹתֵר מִמֶּנּוּ. שְׂזָה נִמְשָׁךְ
מִה'רַב-דְּקִלְפָּה' שְׂאוֹמֵר: "וְכֹל זֶה אֵינְנוּ שׁוֹה
לִי בְּכָל עֵת" וְכוּ'.

[שִׁיחוֹת-הַר"ן קִיט: יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁכְּשֶׁהֶם נוֹפְלִים חֶסֶד
וְשְׁלוֹם מַעְבֻּדֵי-הַשָּׁם, מְכַל-שֶׁכֶן וְכֹל שֶׁכֶן אוֹתָן שֶׁנִּכְשָׁלִין
בְּאֵיזָה תְּאֵנָה רְעָה אוֹ בַּעֲבֵרָה חֶסֶד-וְשְׁלוֹם - הֵם שׁוֹנְאִים
וּמִתְגָּרִים בְּמִי שֶׁעוֹסֵק בַּעֲבֻדַת-הַשָּׁם, וְרוֹצִים לְהַפִּילוֹ חֶסֶד-
וְשְׁלוֹם, וּמִחְלִישִׁים אֶת דַּעְתּוֹ מְאֹד, וּמְבַזִּים אוֹתוֹ בְּכֹמָה
לְשׁוֹנוֹת. וְגַם אוֹמְרִים לוֹ: "שָׁגַם הוּא רַב כְּמוֹ שֶׁנִּפְלָה הוּא!"
רַחֲמָנָא-לְצַלָּן.

כְּמוֹ שֶׁרְאִיתִי כְּפָה מִהַחֲסִידִים שֶׁל עֲכָשׂוֹ: שֶׁלְּפָנָי כְּפָה
שְׁנַיִם הִתְחִילוּ קִצַּת בַּעֲבֻדַת-הַשָּׁם, וְאַחֲרֵי-כֵן נִפְלוּ לְמָה
שֶׁנִּפְלוּ, כָּל אֶחָד לְפִי נְפִילָתוֹ רַחֲמָנָא-לְצַלָּן. וְאַחֲרֵי-כֵן
כְּשֶׁרָאוּ בְּנֵי הַנְּעוּרִים הַרְבִּים בְּשְׁנַיִם כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרוּ בַּעֲבֻדַת-
הַשָּׁם, וְהִתְחִילוּ לְהַתְּפַלֵּל בְּהַתְּלַהּבוֹת בְּלֵב שְׁלָם, וּלְהַתְּמִיד
בְּלִמּוּדוֹ וְכוּ', כְּאֲשֶׁר מְצוּי עֲכָשׂוֹ כְּפָה בְּנֵי הַנְּעוּרִים
הַכְּשָׁרִים הַמְּשַׁחֲקִים מְאֹד מְאֹד לְהַשְׁמִי-תְּבַרְךָ
וּמִתְחִילִים לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל לַב בְּכֹנֶה גְדוֹלָה וְכוּ', וְכְשֶׁרוֹאִים
אֵלוֹ הַחֲסִידִים הַנְּפֹלִים אוֹתָם, הֵם שׁוֹחֲקִים מְאֹד מֵהֶם,
וּמְבַזִּים אוֹתָם, וּמִחְלִישִׁים אֶת דַּעְתָּם מְאֹד מְאֹד, וְאוֹמְרִים
לָהֶם: "שְׂאִין מִמֶּשׁ בַּעֲבֻדָּתָם" וְכוּ'!

כִּלְיָה מַחֲמַת 'קִנְיָה' - מַחֲמַת שֶׁהִם נִפְלוּ, הֵם רוֹצִים חֹסֵי וְשִׁלוֹם. שְׂגָם הַשָּׂאָר יִהְיוּ כְּמוֹתָם רַחֲמָנָא-לְעָלְיָן. וּבְאַמַּת צָרִיד שִׁיחִיה בְּהַפֵּד, כְּנִ"ל. (כְּמִבְאָר שֶׁם בְּפָנִים הַהֵפֵד מִזֶּה: לְהִיּוֹת הַפֵּד מֵאֵד וּלְהַשְׁתַּוְּקָה וּלְהַתְּנַעֲנַע: שִׁיחִיה כֹּל יִשְׂרָאֵל כְּשָׂרִים וְצַדִּיקִים אֲמַתִּיִּים. אֶפְלוּ אִם לֹא אֶזְכָּה אֲנִי לָזֶה, עַל-כֹּל-פָּנִים יִהְיֶה חֲבָרֵי בְּנֵי גִילֵי וְכָל יִשְׂרָאֵל, 'צַדִּיקִים נוֹרְאִים אֲמַתִּיִּים').

"יַעֲשֵׂו עֵץ גְּבִהַ חֲמֻשִׁים אִמָּה" (אֲסֶתֶר ה, יד)

נה.

(ח"א י, ח)

הָמֶן חָשַׁב שֶׁכָּבֵר מֵת מֹשֶׁה הַמְּבַטֵּל כַּח הָעֲבוֹדַת-אֱלִילִים, וְאִין עוֹד מִי שִׁיּוּכַל לְבַטְלוֹ. אָבַל 'מְרַדְכֵי וְאֲסֶתֶר' הָיָה לָהֶם כַּח לְבַטֵּל הָעֲבוֹדַת-אֱלִילִים שֶׁל 'הָמֶן' (אֲסֶתֶר-רַבָּה ו, ב: מְרַדְכֵי שֶׁקוֹל בְּדוּרוֹ כְּמֹשֶׁה בְּדוּרוֹ, מֵה מֹשֶׁה עֵמֵד בַּפָּרֶץ, אַף מְרַדְכֵי כֵּן).

כִּי עַל-יַדֵּי 'הָאָרֶת מְרַדְכֵי וְאֲסֶתֶר', הֵינּוּ בְּחִינַת הַיָּדִין וְרַגְלִין - נִתְּבַטְלוּ הַכְּפִירוֹת, וְנִתְּרַבָּה 'אִמּוֹנָה' בְּעוֹלָם עַל-יָדֵיהֶם.

וְזֶה בְּחִינַת "עֹמֵר שְׁעוֹרִים".

"עֹמֵר" - זֶה בְּחִינַת מְרַדְכֵי, 'עֵינִן מוֹרֵר', "מֶר דְּרוֹר" (שְׁמוֹת ל, כג; חֲלִין קִלְטֵ:), "דְּרוֹר" - לְשׁוֹן 'חֲרוֹת' (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה ט:), הֵינּוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת לב, טז): "חֲרוֹת עַל הַלְּחַת", כְּמוֹ שֶׁאֱמָרוּ רַז"ל (עֲרוּבִין נד:): "אֵל תִּקְרֵי חֲרוֹת אֶלָּא חֲרוֹת", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּנִגְלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר יד, ד): "עֵין בְּעֵין".

"שְׁעוֹרִים" - זֶה בְּחִינַת (מְגִלָּה ז:): "אֲסֶתֶר בְּרוּחַ-הַקִּדְשׁ", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים לב, ב): "כְּשֶׁעִירָם עָלַי דָּשָׂא", לְשׁוֹן 'רוּחַ' (רֵשׁ"י שָׁם) - בְּחִינַת הַצַּדִּיק שֶׁהוּא הַרוּחַ-שֶׁבִּלְבָב.

וּבְשִׁבְלֵי-זָה (מְגִלָּה טז. אֲסֶתֶר-רַבָּה י, ד): "כְּשִׁבְאָ הָמֶן לְמְרַדְכֵי, מְצָאוּ עוֹסֵק בְּעֹמֵר שְׁעוֹרִים, אָמַר לָהֶם: עֹמֵר שְׁעוֹרִים דִּיכּוּ, אֲתִי וְנִצַּח אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו" - כִּי עַל-יַדֵּי 'עֹמֵר-שְׁעוֹרִים', בְּחִינַת 'יָדִין וְרַגְלִין', בְּחִינַת 'הַמְּחַאֲת-כַּף וְרַקוּדִין' - נִתְּבַטְלוּ הָעֲבוֹדַת-הַזָּרָה, בְּחִינַת 'הָמֶן', בְּחִינַת 'גְּאוּת'.

וּבְשִׁבְלֵי-זָה צִוָּה הָמֶן (אֲסֶתֶר ה, יד): לְעַשׂוֹת "עֵץ גְּבִהַ חֲמֻשִׁים אִמָּה" - כִּי רָצָה לְבַטֵּל כַּח הַחֲמֻשִׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת-הָעֹמֵר, שֶׁהוּא הַכַּח שֶׁל מְרַדְכֵי וְאֲסֶתֶר (פְּרִי-עֵץ-חַיִּים, פּוּרִים פ"ו).

"וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרַדְכֵי" (אֲסֶתֶר ו, ב)

נו.

(ח"א יז, ה-זח)

עַל-יַדֵּי 'צַדִּיקָה', הוּא לוֹקַח נִפְשׁוֹת, כִּי לוֹקַח לְעַצְמוֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים. וְכָל מֵה שֶׁנּוֹתֵן צַדִּיקָה לְיוֹתֵר אֲנָשִׁים, קוֹנֶה לוֹ רַעִים וְאוֹהֲבִים יוֹתֵר, בְּבְחִינַת (מִשְׁלֵי יט, ד): "הוֹן יִסִּיף רַעִים רַבִּים", וְנִתְּגַדֵּל וְנִתְּרַבָּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשְּׁטַח שֶׁל הָאֲוִיר הַנָּח וְהַזָּד' וְכוּ'.

כִּי 'אֶהְבָּה', הוּא 'אֶתְדַבְּקוֹת רוּחָא בְּרוּחָא', דְּהֵינּוּ: 'רוּחַ הָאוֹהֵב' בְּרוּחַ הַנְּאֻהָב'. וְשִׁנְאָה, הִיא בְּחִינַת 'רוּחַ רָעָה', 'בְּלִבּוֹל הָאֲוִיר' - שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה אִין יְכוּלִין לְשַׁמַּע הַדְּבוּר.

וּלְהַפֵּד: 'אֶהְבָּה וְרַעוּת' הוּא בְּחִינַת 'אֲוִיר הַנָּח וְהַזָּד', שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִשְׁמַע הַדְּבוּר לְמַרְחֹק.

וְעַל-כֵּן הָעֹמֵר לִתְּן צַדִּיקָה, לְצַדִּיקִים-אֲמַתִּיִּים וְלְעַנְיִים-הַגּוֹנִים, שֶׁכְּלוּלִים מִכְּמַה נִפְשׁוֹת-יִשְׂרָאֵל - כִּי בְּזֶה מְגַדִּיל מֵאֵד הַשְּׁטַח שֶׁל הָאֲוִיר הַנָּח וְהַזָּד'.

וְאֵזִי כְּשֶׁהָאוֹיֵר נָח וְזָף - אֵזִי כְּשֶׁמְדַבֵּר זֶה שְׂיָכוֹל לְדַבֵּר הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי, הֵינּוּ: 'דְּבוּר־הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַצְּדִיק' - אֵזִי זֶה הַדְּבוּר נִכְתָּב וְנַחֲקָק בְּהָאוֹיֵר, וְהוֹלֵךְ הַדְּבוּר וְנִשְׁמָע לְמֵרְחוֹק, בְּבַחֲיִנַת (אֶסְתֵּר ט, ד): "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינוֹת" - כִּי מִחֲמַת שֶׁהָאוֹיֵר נָח וְזָף, יְכוּלִים לִשְׁמָע לְמֵרְחוֹק.

וְאֵזִי זֶה הַדְּבוּר נִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם שֶׁל הָעֶבְרִיִּים, "מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָּבָה" (אֶסְתֵּר א, כב; ג, יב; ח, ט), וּמוֹצְאִים הָעֶבְרִיִּים בְּסִפְרֵיהֶם, 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם', כְּמוֹ שֶׁמְצִינֵנוּ כַּמָּה גֵרִים שֶׁנִּתְגַּדְּרוּ מִחֲמַת־זֶה, מִחֲמַת שֶׁמְצִינֵנוּ בְּסִפְרֵיהֶם 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם'.

וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ו, ב): "וַיִּמְצָא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכָי" - 'מְרֹדְכָי' הוּא בְּחִינַת הַכְּפִירָה בְּעֲבוּדַת־הַזָּרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֶסְתֵּר ב, ה): "אִישׁ יְהוּדִי", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְגִלָּה יג): "כָּל הַכּוֹפֵר בְּעֶבְרִיִּים נִקְרָא יְהוּדִי".

הֵינּוּ: שֶׁהַדְּבוּרִים "שֶׁהִגִּיד מְרֹדְכָי", שֶׁהֵם דְּבוּרִים שֶׁל כְּפִירַת עֶבְרִיִּים - נִכְתָּבִים בְּהָאוֹיֵר, עַד "שֶׁנִּמְצָא כָּתוּב" בְּסִפְרֵיהֶם, כַּנֶּ"ל.

וְזֶהוּ: "וַיִּמְצָא כָּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכָי" - שֶׁהַדְּבוּרִים 'אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכָי', שֶׁהֵם 'דְּבוּרֵי־אֱמוּנָה שֶׁל הַצְּדִיק־הָאֱמֵת' - "נִמְצָא כָּתוּב" בְּסִפְרֵיהֶם.

כִּי הַדְּבוּר שֶׁל הַצְּדִיק' הֵלֵךְ לְמֵרְחוֹק, עַד שֶׁנִּכְתָּב וְנַחֲקָק שָׁם בְּסִפְרֵיהֶם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְצָא בְּסִפְרֵיהֶם 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם' - כִּי נִמְצָא בְּסִפְרֵיהֶם הַדְּבוּרִים־קְדוֹשִׁים "אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכָי", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַצְּדִיק, כַּנֶּ"ל.

וְאֵזִי כְּשֶׁבָּאִים אֵלָיו הָעֶבְרִיִּים, וּמוֹצְאִים שָׁם 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם' - מִזֶּה נִעֲשִׂים 'גֵרִים', בְּבַחֲיִנַת (אֶסְתֵּר ח, יז): "וְרַבִּים מֵעַמִּי הָאָרֶץ מִתְיַהֲדִים".

וּמֵאִין בָּא: שְׂאֵלוֹ דִּיקָא יִמְצְאוּ בְּסִפְרֵיהֶם 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם', וְיַחֲזְרוּ וְיִכְיֵרוּ 'אֱמוּנַת־יִשְׂרָאֵל', וְאַחֲרַיִם אֵינָם מוֹצְאִים כָּלְלָא!

אֵךְ דַּע: שֶׁזֶה מִחֲמַת בְּחִינַת ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ' תַּחַת יָדָם, הֵינּוּ: בְּחִינַת 'חֶלְקֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל'. כִּי עַל־יְדֵי גְזֵרוֹתֵיהֶם וְהַמְּסִים וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה, שֶׁמוֹנְעִים טוֹבוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, וְאֵינָם מְנַיְחִים אוֹתָם לַעֲשׂוֹת מְצוֹת הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ - נִכְבָּשׁ הַטוֹב תַּחַת יָדָם.

וּבַת־חֵלָה זֶה הַטוֹב זֹכֵר: "שָׁבָא מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֵלְיוֹן מְאֹד!" - אֵךְ אַחֲרֵי־כֵן הֵם מִתְגַּבְּרִין עַל זֶה הַטוֹב, וְכוֹבְשִׁין אוֹתוֹ תַּחַת יָדָם, עַד שֶׁנִּתְפָּס וְנִקְשָׁר אֶצְלָם וְשׁוֹכַח מַעֲלָתוֹ.

וְעַל־יְדֵי הַדְּבוּר הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁיּוֹצֵא וְנִכְתָּב בְּסִפְרֵיהֶם - אֵזִי זֶה ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ מוֹצֵא אוֹתוֹ שָׁם, שֶׁמוֹצֵא שָׁם 'הֶפֶךְ אֱמוּנָתָם'.

וְאֵזִי נִזְכָּר זֶה הַטוֹב אֶת מַעֲלָתוֹ: אֵךְ שָׁבָא מִמְּקוֹם קְדוֹשׁ וְעֵלְיוֹן מְאֹד, דִּהְיֵנוּ שֶׁהוּא 'חֶלְקֵי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל', שֶׁכָּל הָעוֹלָמוֹת נִבְרְאוּ בְּשִׁבְיָלָם, "וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִמְלֵךְ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ח, ג; וּדְתָרַבָּה ב, ג), וְהֵם לְמַעַלָּה מִכָּל הָעוֹלָמוֹת.

וְעַתָּה הוּא כְּבוֹשׁ בְּגָלוֹת כְּזֶה, וְיָכוֹל לִילָךְ לְכַלְיוֹן וְהַפְּסַד חַס־וְשָׁלוֹם. וּמִתְחִיל לַהֲצַטֵּעַר וּלְהַתְגַּעְגַּע וּלְרַחֵם עַל־עַצְמוֹ: "עַל שֶׁנִּפְלַ מִמְּקוֹם גְּבוּהָ כְּזֶה, לְמִקְוֵם עֲמוֹק כְּזֶה!" - וְעַל־יְדֵי־זֶה שָׁב וְחוֹזֵר אֶל הַקְּדוּשָׁה. וְכַל־זֶה נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי צְדָקָה הַנֶּ"ל.

וּמִחֲמַת שֶׁכָּבַר נִקְשָׁר וְנִתְפָּס מְאֹד הַטוֹב אֶצְלָם בְּקִשְׁרֵי־קִשְׁרִים - עַל־כֵּן כְּשֶׁמִּתְחִיל הַטוֹב לְחַזֵּר, אֵזִי מוֹשָׁךְ וְתוֹלֵשׁ

עמו עוד מהרע שפלהם, וזה הוא בחינת ה'גרים' שבאים להתגיר, שהם בחינת הרע שנתקלש מהם עם הטוב, על-ידי שחזר הטוב למקומו וכו'.

וזה בחינת (ישעיה מד, ה): "זה יכתב ידו לה"

- פירש רש"י: "אלו בעלי-תשובה" - הינו: בחינת ה'טוב' ששב וחזר למקומו. וזה נעשה על-ידי בחינת 'כתב' פנ"ל, בחינת: "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" פנ"ל.

וזה פרוש (בבא-בבא ע"ד): "ואית לה קרני, וחקיק עליה: אנה בריה קלה שבאים" וכו'.

"קרנא" - זה בחינת 'צדקה', שהוא בחינת "הזן יסיף רעים", שהוא עקר ה'קרן-הקיימת לעולם-הבא, כמאמר מונבז (בבא-בבא י"א): "אבותי גנזו למטה, ואני גנזתי למעלה".

"וחקיק עליהו" - הינו: על-ידי ה'צדקה', נעשה 'חקיקה', בחינת ה'כתב' הנ"ל פנ"ל, בבחינת: "ושמעו הולך בכל המדינות", לה'טוב-הכבוש' בין העפוסים, ומעוררו בתשובה לשוב לשרשו, פי הטוב זוכר את-עצמו.

"מי הוא זה ואי-זה הוא, אשר מלאו לבו לעשות כן" (אסתר ז, ה)

נז

(ח"א, א)

צריך כל אדם: למעט בכבוד עצמו, ולהרבות בכבוד המקום.

פי מי שרודף אחר הכבוד, אינו זוכה לכבוד אלקים, אלא לכבוד של

מלכים, שנאמר בו (משלי כה, ב): "כבוד מלכים חקר דבר"; והכל חוקרים אחריו ושואלים: "מי הוא זה ואי-זהו" (על-פי אסתר ז, ה) שחולקים לו כבוד הזה; וחולקים עליו, שאומרים: שאינו ראוי לכבוד הזה.

אבל מי שבורח מן הכבוד, שממעט בכבוד עצמו, ומרבה בכבוד המקום - אזי הוא זוכה לכבוד אלהי; ואז אין בני-אדם חוקרים על כבודו, אם הוא ראוי אם לאו. ועליו נאמר (משלי שם): "כבוד אלהים הסתר דבר" - כי אסור לחקר על הכבוד הזה.

נחל-שורק: הנה לשון זה: "מי הוא זה ואי-זהו", נאמר אצל המן, "שעשה עצמו עבודה-זרה" (מגלה י), והגיע לכבוד מלכים, הוא אחשוורוש. ולבסוף אמר אחשוורוש בעצמו עליו: "מי הוא זה ואי-זה הוא אשר מלאו לבו לעשות כן" וכו' - הינו: שחקר אחר כבודו, עד שהשפילו לגמרי, עד שצוה לתלותו על העץ אשר הכין למרדכי.

ועל-כן גם: מי הוא זה ואי-זה הוא - סופי-תבות א'ה'יה' - לרמז על בחינת המבאר בפנים (שם בתורה ו): "אחורי שם אהי"ה בגימטריא ד"ם; הינו: בזיונות, ושפיות-דמים" - ששניהם נתקיימו בהמן שרדף אחר הכבוד].

נח

(ח"א קלא)

צריך להתירא ולפחד מן הכבוד, פי 'כבוד' הוא סכנה גדולה, סכנות נפשיות, פי הוא דן את כל הדינים, כמו שכתוב (תהלים כד, ז): "מלך הכבוד" - פי 'כבוד' הוא בחינת 'מלכות', הדין את הכל.

ואזי הכל חוקרים ושואלים (שם): "מי הוא זה מלך הכבוד" - אם הוא ראוי לזה.

וזה שכתוב (שמות כט, מג): "ינקדש בכבדי", "אל תקרי בכבודי, אלא במכבדי"

(זבחים קטו): - **בִּי עַל-יְדֵי הַכְּבוֹד, יוּכַל לָגֵרם לֹא מִיָּתֶהּ חֵסֶד וְשָׁלוֹם.**

וְאִזִּי הוא נשקל במאזנים, אם חסד ושלום יבגם בה' כבוד' כחוט-השערה, שלא יקבלו כמו שצריך - אזי חסד ושלום 'כה' חובה' מכרעת.

"וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שָׁכְבָה" (אסתר ז, י)

נ.ט.

(ח"א יג, ג)

"וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שָׁכְבָה" (אסתר ז, י) - **שָׁכְבָה** ה' גימטריא 'מש"ה' (זחר בחר קיא: פנחס רלד), שהוא משפך "אילי כסף וזקב" (ישעיה ב, כ; לא, ז), החמימות של 'תאות' ממון'.

ס.

(ח"א מב)

עַל-יְדֵי 'נגינה' נמתקין הדינין. ומי שמנגן אותיות התפלה, ו'קול הנגינה' הם בזכות ובבהירות גדול - אזי מלביש את ה'שכינה', הינו ה'אותיות' - ב'לבושין דנהירין', הם ה'שלשה אבות' - וקדשא-בריך-הוא רואה אותה - אזי **"וְחַמַּת הַמֶּלֶךְ שָׁכְבָה"** (אסתר ז, י) - ונמתק הדינין.

"וְתַשִּׁים אֶסְתֵּר אֶת מַרְדֳּכָי עַל בֵּית הָמֶן"

(אסתר ח, ב)

רבי אבא בר כהנא, פתח לה פתחא להאי פרשתא מהבא (בשהיה רוצה לדרש בענין אגרת פורים, היה מתחיל לדרש מקרא זה. רש"י): **"בִּי לְאָדָם שְׁטוּב לְפָנָיו, נָתַן חֲכָמָה וְדַעַת וְשִׂמְחָה"** (קהלת ב, כו). **"בִּי לְאָדָם שְׁטוּב לְפָנָיו"** - זה 'מרדכי-הצדיק'.

"וְלַחֲוֹטָא נָתַן עֲנָן לְאַסָּף וְלַכְּנוֹס" (שם) - זה 'המן-הרשע'. **"לָתֵת לְטוֹב לְפָנָי הָאֱלֹקִים"** (שם) - זה 'מרדכי ואסתר', דבתיב (אסתר ח, ב): **"וְתַשִּׁים אֶסְתֵּר אֶת מַרְדֳּכָי עַל בֵּית הָמֶן"**. (מגלה י:)

"יֵאכְלוּ עֲנָנִים וְיִשְׁבְּעוּ" (תהלים כב, כז) - זה 'מרדכי ואסתר'. תאנא: **לְשִׁלְשָׁה חֲלָקִים נִחְלַק מְמוֹנֵי שֶׁל הָמֶן. שְׁלִישׁ לְמַרְדֳּכָי וְאַסְתֵּר; וְשְׁלִישׁ לְעַמְלִי-תוֹרָה (לְתַלְמֵידֵי-חֲכָמִים); וְשְׁלִישׁ לְבִנְיָן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ.** (מדרש-תהלים כב: עח)

"וְתַשִּׁים אֶסְתֵּר אֶת מַרְדֳּכָי עַל בֵּית הָמֶן" (אסתר ח, ב) - חמש שנים קבץ המן אוצרות למרדכי. (מדרש למח-טוב, אסתר ח, ב)

ס.א.

(ח"א נו, ה)

"זֶה לְעַמַּת זֶה" (קהלת ז, יד). **'מַלְכוּת-הַרְשָׁעָה' הָמֶן-עַמְלָק' - הוּא כְּנֻגַד 'מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה', כְּמוֹ שְׁכַתוּב (במדבר כד, כ): 'רַאשִׁית גּוֹיִם עַמְלָק'.**

בִּי 'מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה', הוּא (במדבר י, כה): 'מְאַסֵּף לְכָל הַמַּחְנוֹת' דְּקַדְשָׁה. ו'מלכות דסטרא-אחרא', הוא מאסף ממון, ומתגבר ב'תאות-ממון', כדי לתפס על-ידי זה כל 'ניצוצי הקדשה', ולהגביר ביותר ה'הסתרות שבתוך הסתרות', עד שרוצה להעלים ולהסתיר את הקדשה, בהעלמה יתרה מאד.

וְאֵף-עַל-פִּי-בֶן אינו מועיל לו כָּלל - **בִּי יֵשׁ כַּח בְּ'מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה', בְּחִינַת 'מַרְדֳּכָי' - לְהַלְחֵם כְּנֻגַדוֹ, וְלְהוֹצִיא מֵאִתּוֹ כָּל הַ'מְמוֹן', וְכָל הַ'נִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים' שְׁבֻלְעוּ, וְלְהַמְשִׁיךְ 'דַּעַת' גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ כְּזֶה - עַד שֶׁנִּתְגַּלֵּין כָּל הַ'הַסְתְּרוֹת' וְנַעֲשִׂין מֵהֶם 'תוֹרָה'.**

וְזֶה שְׁאִמְרוּ חַז"ל (מגלה י: - על קהלת ב, כו): 'בִּי לְאָדָם שְׁטוּב לְפָנָיו נָתַן חֲכָמָה וְדַעַת' - 'זֶה מַרְדֳּכָי'; 'וְלַחֲוֹטָא נָתַן עֲנָן לְאַסָּף וְלַכְּנוֹס' - 'זֶה הָמֶן'.

"טוב לפניו" - בחינת ה'תורה', כי (אבות פ"ו מ"ג): "אין טוב אלא תורה".

הינו: ש'מרדכי', מלכות-דקדושה, נתן לו חכמה ודעת - ומוציא מ'המן' מלכות דסטר-אחרא, שהוא מאסף ממון - כל ה'עשירות' (המשך מגלה שם: **דכתיב** (אסתר ה, ב): **ותשם אסתר את מרדכי על בית המן**; ועין מדרש תהלים כב; עח; מדרש לקח-טוב אסתר ה, כב), וכל ה'ניצוצות הקדושים', בבחינת (איוב כ, טז): **"חיל בלע ויקאנו"** - ועושה מזה 'תורה' שנקראת (משלי יב, ד): **"אשת חיל"**.

כי אנו זוכין על-ידי קדשת פורים - שיתגלה לנו 'אור הצדיק-האמת', שנזכה לידע האמת לאמתו וכו'.

ואז זוכין להתקרב הכל להשם-יתברך, אפלו הרחוקים מאד מאד מן הקדושה, בבחינת (אסתר ח, יז): **"ורבים מעמי הארץ מתיידיים"** וכו'.

כי כשנתגלה האמת, ויודעין מצדיקים-אמתיים - אזי הכל יכולין להתקרב להשם-יתברך, כי הצדיקי-אמת מקרבין כלם להשם-יתברך.

"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר"
(אסתר ח, טז)

"ומרדכי יצא מלפני המלך"
(אסתר ח, טו)

סג.

(ח"ב ה, ז)

ה'תפלין' נקראו 'יקר', כמו שאמרו חז"ל (מגלה טז: על אסתר ח, טז): **"ויקר"**, **"אלו תפלין"** - כי ה'תפלין' נעשין על-ידי 'תקון תאות-נאוף', שהיא בחינת (משלי ו, כו): **"אשת איש נפש יקרה תצוד"** (עין הערת מוהרנ"ת בסוף קטע הבא).

סד.

(ח"ב ה, יד)

'תשובה' - היא בחינת (ירמיה טו, יט): **"אם תוציא יקר מזולל"**, בחינת 'תפלין' שנקראו 'יקר', כמו שאמרו (מגלה טז: על אסתר ח, טז): **"ויקר"** - **"אלו תפלין"**.

הערת מוהרנ"ת כאן בהתורה: כי ה'תפלין' נעשין על-ידי תקון-המחין, שהם נעשין על-ידי שמתקנין ומעלין מבחינת (ויקרא טו, ג): **"החתיים בשרו"**, לבחינת 'התם-דקדושה', בחינת 'מוחין תפלין'. וזהו בחינת: **"אם תוציא יקר מזולל"**, שהוא בחינת 'תשובה'. (ב"א סוף תורה יד: להקזיר בגראדם בתשובה, שזה בחינת: **"אם תוציא יקר מזולל"** - הוא 'תקור-קר', אתו-דין פאתו-דין).

סב.

(לקוטי-הלכות, מתנה ומתנת שכיב-מרע ג, יא) **בפורים** - נתגלה אור גדול מאד מאד, שאינו נתגלה בשום זמן.

והאור הזה, הוא בחינת 'מרדכי', אשר בשום זמן, אין האור הגדול הזה, בחינת 'מרדכי' - נתגלה כל-כך כמו בפורים, כמבאר בפונות (פרי-עץ-חיים, פורים פ"ו): **"שזה סוד (אסתר ח, טז): "ומרדכי יצא מלפני המלך"**, עין-שם בפונות.

הינו: שאז בפורים אנו זוכין, שנתגלה 'אור הצדיק-האמת' שבכל דור ודור, בהתגלות גדול מאד, בבחינת: **"ומרדכי יצא"** וכו'.

שזהו בחינת (בראשית ב, י): **"ונהר יצא מעדן להשקות את הגן"**, **"יצא"** דיקא, דנפיק ולא פסיק, בחינת: **"ומרדכי יצא"** וכו'.

"וּרְבִים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים" (אסתר ח, יז)

סה.

(ח"א יז, ה)

כְּשֶׁבָּאִים הָעַבּוּרִים וּמוֹצְאִים בְּסִפְרֵיהֶם 'הַפֶּךָ אֲמוֹנָתָם' - מִזֶּה נֶעֱשִׂים 'גֵּרִים', בְּבַחֲיַנֵּת (אסתר ח, יז): "וּרְבִים מַעֲמֵי הָאָרֶץ מִתִּיהָדִים". (עַיֵן בְּאֲרִיכוֹת לְעֵיל בְּפֶסוּק (אסתר ג, ב): "וַיִּמָּצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי").

"וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינֹת" (אסתר ט, ד)

סו.

(ח"א יז, ה-ח)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (אסתר ג, ב): "וַיִּמָּצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מְרֹדְכִי".

"כִּי הָאִישׁ מְרֹדְכִי הוֹלֵךְ וְגָדוֹל" (אסתר ט, ד) - הָעֵנֶן לִהְיוֹת 'הוֹלֵךְ וְגָדוֹל' בְּעִבּוּדֵי-הַשֵּׁם -

סז.

(ח"א לה, א)

בְּשַׁעַת 'הוֹלְכָה' - הַשֶּׁכֶל מִצְמָצֵם אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וּבְשִׁמְת־חֵילִין לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ ב'הַתְּבוֹנָנוֹת עֲבוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ' - אֲזִי שֶׁכְּלוֹ "הוֹלֵךְ וְגָדוֹל" (אסתר ט, ד).

סח.

(ח"א ס, ב)

צָרִיךְ שִׁירָאָה: לְהֶאֱרִיךְ וּלְהַגְדִּיל יָמָיו. כִּי כָּל יוֹם וָיוֹם מִמְּקוֹם שִׁמְת־חֵיל אֲצֵל כָּל אֶחָד, בּוֹדָאֵי בְּתַחֲלָה הוּא קָצָר. הַיָּנוּ: שֶׁבְּתַחֲלַת הַיּוֹם, קָשָׁה עָלָיו מְאֹד הָעֲבוּדָה שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּגוֹן לְהַתְּפַלֵּל וּלְלַמֵּד וּכְיוֹצֵא.

ועל-כֵּן

הַיּוֹם בְּתַחֲלָתוֹ הוּא קָצָר, כִּי צָרִיךְ לְהַתְּחִיל מְעַט מְעַט, וְאַחֲר־כֵּן מִתְרַחֵב וְהוֹלֵךְ בְּעִבּוּדָתוֹ.

וְצָרִיךְ הָאָדָם לְרְאוֹת: לְהַגְדִּיל וּלְהִרְחִיב וּלְהֶאֱרִיךְ, כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה שֶׁבָּא אַחֲר־כֵּן, לְהַגְדִּילָהּ וּלְהִרְחִיבָהּ בְּתוֹסְפוֹת-קִדְשָׁה.

וְכֵן כְּשֶׁבָּא יוֹם הַשְּׁנִי, יִהְיֶה הוֹלֵךְ וּמִתְרַחֵב בְּתוֹסְפוֹת קִדְשָׁה יִתְרָה. וְכֵן בְּכָל פֶּעַם וּפֶעַם, יִהְיוּ יָמָיו מִתְרַחֲבִין בְּתוֹסְפוֹת קִדְשָׁה. וְזֶה בְּחִינַת 'אֲרִיכוֹת-יָמִים'.

סט.

(ח"א עו)

בְּכָל יוֹם וָיוֹם, צָרִיךְ 'הַתְּחַדְּשׁוֹת-הַמַּחִין', כְּמָה שֶׁכְּתוּב (איכה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים" וְכוּ', וְכְמָה שֶׁכְּתוּב (תְּפִלַּת שְׁחֵרִית): "הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ" וְכוּ'.

כִּי 'חֲדוּשֵׁ-הַמֶּנַח', דְּהֵינּוּ: שְׂזוּכָה לְשֶׁכֶל-חֲדָשׁ, וְשֶׁכְּלוֹ "הַלֵּךְ וְגָדוֹל" (אסתר ט, ד) בְּכָל-פֶּעַם - זֶהוּ בְּחִינַת 'רְאִיָּה'. כִּי 'יְדִיעַת-הַשֶּׁכֶל' הוּא בְּחִינַת 'רְאִיָּה', שִׁיזְדַּע וּמִבִּין הַדָּבָר עַל בְּרִיו, כְּאִלּוּ רוֹאֶה אוֹתוֹ בְּעֵינָיו בְּרְאִיָּה יָפָה וְכוּ'.

ע.

(ח"א קנ"ה)

עֵקֶר הָעֲצָבוֹת' וְהָעֲצָלוֹת', הוּא מַחְמַת 'חֶסֶד-וְאֲמוּנָה'.

כְּמוֹ לְמַשָּׁל: כְּשֶׁמְנִיחִין חֲטָה בְּאָרֶץ טוֹבָה - אֲזִי הוּא גָדֹל וְצוֹמַח יָפָה, וְאִינוּ מְזִיק לוֹ שׁוֹם רוּחַ, וְלֹא זִיקִים וְרַעְמִים. וְזֶה מַחְמַת שֵׁישׁ 'כַּח הַצּוֹמַח' וְכַח הַגּוֹדֵל, עַל-כֵּן אִינוּ מְזִיק לוֹ שׁוֹם דָּבָר.

אבל כַּשְׁנוֹתַנִּין הַחֹטָה בְּאַרְץ שְׂאִינָה טוֹבָה לְזַרְעָה - אָזִי הוּא נִרְקַב בְּאַרְץ, מַחֲמַת שְׂאִין לֹא 'כַּח הַצּוֹמָח' וְיִכַח הַגּוֹדֵל'.

וְאֶמוּנָה' הִיא בְּחִינַת 'כַּח הַגּוֹדֵל' וְיִכַח הַצּוֹמָח'.

וְעַל-כֵּן בְּשֵׁישׁ לֹא אֶמוּנָה', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'כַּח הַגּוֹדֵל' וְיִכַח הַצּוֹמָח' - אָזִי

אֵין מְזִיק לֹא שׁוֹם דָּבָר, וְאֵינוֹ יָרָא מְשׁוֹם אָדָם וְשׁוֹם דָּבָר, וּמִתְפַּלֵּל בְּחִינַת כְּרֵאוֹי, וְנוֹסֵעַ לְהַצְדִּיק, כִּי אֵינוֹ מִתְיָרָא וּמִתְפַּחַד מְשׁוֹם עֵנִין שְׁבַעוֹלָם.

אבל כַּשֵּׁישׁ חֶסְרוֹן בְּאֶמוּנָה' - אָזִי אֵין לֹא 'כַּח הַגּוֹדֵל' וְיִכַח הַצּוֹמָח', וְאָזִי הוּא

נִרְקַב מִמֶּשׁ, כְּמוֹ הַחֹטָה הַנִּלְכָּה; וְעַל-כֵּן יֵשׁ לֹא 'עֲצָבוֹת' וְעֲצָלוֹת' וְכַבְדּוֹת', וְהוּא נִרְקַב מִמֶּשׁ.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת לַד', ו): "אֶרֶץ אֲפִים" - הֵינּוּ מַה שְׂאִינוֹ יָרָא מְשׁוֹם דָּבָר, וְאֵינוֹ

מְשַׁגֵּיחַ עַל שׁוֹם בְּטוֹל וּבִלְבוּל בְּעִבּוּדָתוֹ, רַק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ - כִּי לֹא אִכְפַּת לֵה שׁוֹם דָּבָר,

רַק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּעִבּוּדָתוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

כִּי "אֶרֶץ אֲפִים" הוּא תְלוּי בְּבְחִינַת אֶמוּנָה' וְכוּ' - שְׁפִלְזָה הוּא בְּחִינַת "אֶרֶץ אֲפִים", שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי אֶמוּנָה', שֶׁהוּא

בְּחִינַת 'כַּח הַגּוֹדֵל' וְיִכַח הַצּוֹמָח'.

כִּי עַל-יְדֵי-זֶה הוּא גָדֵל וְצוֹמָח וּמַצְלִיחַ בְּעִבּוּדָתוֹ, כִּי לֹא יוֹכֵל לְבִלְבְּלוֹ שׁוֹם

מוֹנַע לְהַפִּילוֹ בְּעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת חִסְיוֹשְׁלוֹם, וְלִמְנַעוֹ עַל-יְדֵי-זֶה חִסְיוֹשְׁלוֹם, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּזְרִיזוֹת וְשִׂמְחָה, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל כָּל

הַבִּלְבּוּלִים כָּלֵל.

עא.

(ח"ב ה, ב)

עקר גְּדוּל אֶמוּנָה', הוּא בְּבְחִינַת (תְּחִלִּים צב, ג): "וְאֶמוּנָתָהּ בְּלִילוֹת". דְּהֵינּוּ: כָּל

מַה שְׁנִדְחָה וְהוֹלֵךְ חֵלֶק מִהַלְלָה וְנִתְקַרַּב אֶל אֲוֵרֵי-הַיּוֹם - נִתְגַּדֵּל הָאֶמוּנָה בְּיֹתֵר. וְכֵן 'הוֹלֵכֶת וְנִתְגַּדֵּל' מְעַט מְעַט, כִּפִּי מַה שְׁנִדְחָה מִהַלְלָה וְנִתְקַרַּב יֹתֵר אֶל הַיּוֹם.

עד שְׁבִאוֹרֵי-הַיּוֹם - אָז נִתְגַּדֵּל הָאֶמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, בְּבְחִינַת (אֵיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אֶמוּנָתָהּ".

עב.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, יִרְאָה כו)

כִּי שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאָה', אֵינוֹ נוֹפֵל מִגְּדֻלָּתוֹ וְ"הוֹלֵךְ וְגָדֵל" (שְׁמוּאֵל-א ב, כו).

עג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלַּת-הַמִּנְחָה ה, א-ט)

עקר עִבּוּדַת הָאָדָם, לְצֵאת מִ'מַּחֲיָר דְקַטְנוֹת' לְ'מַחֲיָר-דְּגְדֻלוֹת'.

כִּי כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם "הוֹלֵךְ וְגָדֵל" (שְׁמוּאֵל-א ב, כו) בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁבִתְחִלָּה כְּשֶׁנוֹלָד הוּא

קָטָן מְאֹד, וְגַם אֵין לֹא שׁוֹם דַּעַת, וְאַחֲרֵי-כֵן "הוֹלֵךְ וְנִתְגַּדֵּל" מְעַט מְעַט בִּימֵי הַיְנִיקָה,

עַד שֶׁבְּסוּף יְמֵי הַיְנִיקָה יֵשׁ לֹא אֵיזָה דַּעַת שְׁלֵם קַטְנוֹת.

וְאַחֲרֵי-כֵן "הוֹלֵךְ וְגָדֵל" יֹתֵר. עַד אֲשֶׁר מַגִּיעַ לְבֵן חָמֵשׁ, וְאָז יֵשׁ לֹא דַּעַת

לְלַמֵּד מִקְרָא, כְּמוֹ שְׁאֶמְרוּ רַז"ל (אָבוֹת פ"ה מ"א): "בֵּן חָמֵשׁ לְמִקְרָא". וְאַחֲרֵי-כֵן "הוֹלֵךְ וְגָדֵל" (אֶסְתֵּר ט, ד) יֹתֵר, וְדַעַתוֹ נִתְגַּדֵּל יֹתֵר וְכוּ'.

כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ הָאָדָם בְּעִבּוּדַת-הַשֵּׁם, לְהִתְיַגֵּעַ בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד,

עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְצֵאת בְּכָל-פַּעַם מִבְּחִינַת 'מַחֲיָר-דְקַטְנוֹת', לְ'מַחֲיָר-דְּגְדֻלוֹת' - עַל-יְדֵי שֵׁישְׁבָר

כָּל הַתְּאֵאוֹת וְהַמִּדּוֹת רְעוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'מַחֲיָר-דְקַטְנוֹת'. וַיַּעֲסֵק בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ,

שְׁעַל־יְדֵי־זָה יִזְכֶּה לְדַעַת אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
בְּבַחֲנֵינַת 'מַחִיר־דְּגָדְלוֹת'.

וְזֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו. וְכֵן
מוֹכֵן וּמְבַאֵר בְּכַתְּבֵי־הָאֲרִיז"ל (פְּרִיעֶץ־
חַיִּים, חַג הַמְּצוֹת, פָּרָק א).

וְכָל מָה שֶׁהָאָדָם "הוֹלֵךְ וְגָדֵל" - נִגְדָּל
מִחוּז יוֹתֵר. וְהַיָּמִים הַקּוֹדְמִים, הֵם
בְּחִינַת 'קִטְנוּת', נֶגֶד הַיָּמִים שֶׁהוּא גָדֵל אַחֲרֵי־כֵן.

"וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהַפֵּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה"
(אֶסְתֵּר ט, כב)

עֵד.
(ח"ב נג)

בְּעֵינַי ה'שִׂמְחָה'. עַל־פִּי מְשָׁל: שְׁלֹפְעָמִים
כְּשֶׁבִנְיָ־אָדָם שְׂמַחִים וּמְרַקְדִים - אֲזִי
חוֹטְפִים אִישׁ אֶחָד מִבְּחוּץ, שֶׁהוּא בְּעַצְבוֹת
וּמְרָה־שְׁחָרָה, וּמְכַנְיָסִים אוֹתוֹ בְּעַל־פְּרָחוֹ
לְתוֹךְ מַחוּל הַמְּרַקְדִים, וּמְכַרְיָחִים אוֹתוֹ בְּעַל־
פְּרָחוֹ שִׁיְהִיָּה שְׂמִחַ עִמָּהֶם גַּם־כֵּן.

כֵּן יֵשׁ בְּעֵינַי הַשִּׂמְחָה: כִּי כְּשֶׁאָדָם שְׂמִחַ -
אֲזִי הַמְּרָה־שְׁחָרָה וְיִסּוּרִים נִסְתַּלְקִים מִן
הַצַּד. אָבֵל מַעֲלָה יִתְרָה: לְהַתְאַמֵּץ לְרַדֵּף
אַחַר הַמְּרָה־שְׁחָרָה דּוֹקָא, לְהַכְנִיס אוֹתָהּ
גַּם־כֵּן בְּתוֹךְ הַשִּׂמְחָה, בְּאִפְן שֶׁהַמְּרָה־
שְׁחָרָה בְּעַצְמָהּ תִּתְהַפֵּךְ לְשִׂמְחָה. שִׁיְהַפֵּךְ
הַמְּרָה־שְׁחָרָה וְכָל הַיִּסּוּרִין, לְשִׂמְחָה.

כְּדֶרֶךְ הַבָּא לְתוֹךְ הַשִּׂמְחָה - שְׂאֵז מִגְדָּל
הַשִּׂמְחָה וְהַחֲדוּדָה, מִהַפֵּךְ כָּל הַדְּאָגוֹת
וְהַעֲצָבוֹת וְהַמְּרָה־שְׁחָרוֹת שְׁלוֹ, לְשִׂמְחָה.

נִמְצָא: שְׁחוּטָף הַמְּרָה־שְׁחָרָה, וּמְכַנְיָסִים
אוֹתָהּ בְּעַל־פְּרָחָה לְתוֹךְ הַשִּׂמְחָה,
כְּמִשְׁלַח הַנֵּל.

וְזֶה בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה לֵה, י): "שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה
יִשְׂיֵגוּ, וְנִסּוּ יָגוֹן וְאַנְחָה" - שֶׁהַיָּגוֹן־
וְאַנְחָה בּוֹרְחִים וְנִסִּים מִן ה'שִׂמְחָה'. כִּי בְּעַת
ה'שִׂמְחָה, דֶּרֶךְ הַיָּגוֹן־וְאַנְחָה לְעִמּוּד מִן הַצַּד,
כַּנִּל; אָבֵל צָרִיךְ לְרַדֵּף אַחֲרֵיהֶם דּוֹקָא,
וְלִהְיוֹתָם וְלִהְיוֹתָם, לְהַכְנִיס אוֹתָם דּוֹקָא
לְתוֹךְ ה'שִׂמְחָה, כַּנִּל.

וְזֶהוּ: "שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיֵגוּ" וְכו' -
שֶׁהַשְּׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה, יִשְׂיֵגוּ וְיִתְפָּסוּ
אֶת הַיָּגוֹן־וְאַנְחָה שֶׁהֵם נִסִּים וּבּוֹרְחִים מִן
ה'שִׂמְחָה, לְהַכְנִיס אוֹתָם בְּעַל־פְּרָחָם לְתוֹךְ
ה'שִׂמְחָה, כַּנִּל.

כִּי יֵשׁ יָגוֹן־וְאַנְחָה - שֶׁהֵם ה'סְטְרָא־אַחֲרָא,
שְׂאִינָם רוֹצִים לְהִיּוֹת מְרַכְּבָה אֶל הַקֶּדְשָׁה,
וְעַל־כֵּן הֵם בּוֹרְחִים מִן ה'שִׂמְחָה. עַל־כֵּן צָרִיךְ
לְהַכְרִיחַ אוֹתָם, לְהַכְנִיס אוֹתָם לְתוֹךְ הַקֶּדְשָׁה.
דְּהֵינּוּ: ה'שִׂמְחָה, בְּעַל־פְּרָחָם, כַּנִּל.

"לְעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וְשִׂמְחָה"
(אֶסְתֵּר ט, כב)

- עֵינַי 'סְעֻדַת פּוּרִים' ו'מִשְׁתָּה יֵין' -
נִמְצָאִים לְעִיל ב'עֵינַי פּוּרִים'

"לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לְהִיּוֹת עֲשִׂים וְגו', וְאֵת
יוֹם חֲמִשָּׁה עָשׂוֹר בּו'" (אֶסְתֵּר ט, כא)

- עֵינַי 'שׁוֹשַׁן פּוּרִים' -
נִמְצָאִים לְעִיל ב'עֵינַי פּוּרִים'

**"על-בן קראו לימים האלה פורים,
על שם הפור" (אסתר ט, כז)**

עה.

(ח"א י, ח)

**'מִרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר' הָיָה לָהֶם פֶּחַ לְבַטֵּל
הָעֲבוֹדַת-אֱלִילִים שֶׁל**

**הָמֶן וְכוּ' (אסתר-רבא ו, ב: מִרְדֵּכִי שְׁקוּל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה
בְּדוּרוֹ, מִה מִשָּׁה עֵמֵד בְּפֶרֶץ, אַף מִרְדֵּכִי בֵּן).**

**וְזֶה לְשׁוֹן 'פּוּרִים' - הֵינּוּ: 'בְּטוּל הָעֲבוֹדַת-
אֱלִילִים', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (ישעיה סג, ג):**

**"פּוּרָה דְרַכְתִּי לְבִדִּי, וּמַעֲמִים אֵין אִישׁ אֶתִּי"
(עין פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁבַת פכ"ד; וְעוֹד - עַל הַפְּסוּק הַזֶּה,
בְּעֵינֵי פוּרָה שֶׁר שֶׁל שְׁכָחָה).**

עו.

(ח"ב עד)

**"אַחַר 'פּוּרִים' קוֹרִין 'פְּרִשְׁת פָּרָה', כִּדִּי
שִׁיחֵיו טְהוֹרִין לְעִשׂוֹת הַפְּסַח" (מגלה**

**כט.). וּבִתְחִלָּה הוּא בְּחִינַת 'פּוּר', כִּי "פּוּרִים
עַל שֵׁם הַפּוּר" (אסתר ט, כז), וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה
'פָּרָה' - 'כִּי גַם 'פּוּרִים' הוּא בְּוֹדֵאֵי הַלּוּף וְדָרָף
לְפֶסַח' וְכוּ'. [הַמִּשְׁךְ הַתּוֹרָה - נִמְצָא לְעִיל בְּעֵינֵי
פּוּרִים].**

"קִימוּ וְקַבְּלוּ" (אסתר ט, כז)

עז.

(ח"א י, ח)

**'מִרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר' - הָיָה לָהֶם פֶּחַ לְבַטֵּל
הָעֲבוֹדַת-אֱלִילִים שֶׁל**

**'הָמֶן' (אסתר-רבא ו, ב: מִרְדֵּכִי שְׁקוּל בְּדוּרוֹ כְּמִשָּׁה
בְּדוּרוֹ, מִה מִשָּׁה עֵמֵד בְּפֶרֶץ, אַף מִרְדֵּכִי בֵּן) - וּבִשְׁבִיל-**

**זֶה בִּימֵיהֶם קַבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ,
כְּמֵאֲמַר חַז"ל (שְׁבַת פח. עַל אֶסְתֵּר ט, כז): "קִימוּ
וְקַבְּלוּ" - "קִימוּ מִה שֶׁקַּבְּלוּ כְּבָר".**

**וְזֶה: "קִימוּ וְקַבְּלוּ". "קִימוּ" - זֶה בְּחִינַת
רְגֻלִיּוֹ. "וְקַבְּלוּ" - זֶה בְּחִינַת 'יְדִין'.**

**בְּחִינַת הַתּוֹרָה בְּנִגְלָה וְנִסְתָּר [הַהִסְבֵּר עַל-זֶה
נִמְצָא בַּהַמִּשְׁךְ הַתּוֹרָה - נִמְצָא לְעִיל בְּעֵינֵי פּוּרִים].**

עח.

(על-ים-לתרופה, יום ד' תענית-אסתר תר"ג)

**וְהַשֵּׁם הַטוֹב יִגְמֹר בְּעֵדְנוּ. וְיַעֲרֹב לָכֶם וְלָנוּ
שְׁמַחַת-פּוּרִים, וְתִזְכֶּה לְשִׂמְחַת בְּזֵה**

**בְּעִצְמוֹ, שְׂאֵתָה זֹכָה בְּפּוּרִים לְעֶסֶק
בְּהַמְשָׁכַת תּוֹרַתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם - שִׁזְהוּ**

**עֵקֶר בְּחִינַת "קִימוּ וְקַבְּלוּ" (אסתר ט, כז)
שֶׁעוֹסְקִים הַצְּדִיקִים בְּכָל דּוֹר, בְּפֶרֶט בְּפּוּרִים.**

**הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִזְכֶּה אוֹתָךְ וְכַלְנוּ: לְזִכּוֹת
בְּפּוּרִים הַזֶּה, לְקַבֵּל עֲלֵינוּ**

**קִיּוּם הַתּוֹרָה מִחֻדָּשׁ, לְקַיֵּם: "קִימוּ מִה
שֶׁקַּבְּלוּ כְּבָר" (שְׁבַת פח.). וְכוּ'.**

עט.

(טובות-זכרונות ה)

**רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: "מַעֲתָה
תִּדְעַ, אִיךְ שִׁשׁוּשַׁן-פּוּרִים הוּא גַם-**

**בֵּן 'פּוּרִים', הֵינּוּ: לְהִיּוֹת 'הָאֲרַת מִרְדֵּכִי
וְאַסְתֵּר' מְאִירִים לָךְ, שֶׁתְּחַדָּשׁ בְּהַתּוֹרָה**

**שֶׁקַּבְּלוּ מִחֻדָּשׁ בְּפּוּרִים, חֲדוּשִׁים חֻדָּשִׁים!"
(הַשִּׁיחָה בְּאַרְיֵכוֹת, נִמְצָא לְעִיל בְּעֵינֵי 'שׁוּשַׁן פּוּרִים').**

"וְעַל כָּל הַנְּלוּיִם עֲלֵיהֶם" (אסתר ט, כז)

פ.

(ח"א ח, ה)

**לָאוּ כָּל אָדָם יָכוֹל לְהַתְגַּרּוֹת בְּרָשָׁעִים, אִם
לֹא מִי שֶׁהוּא 'צְדִיק-גָּמוּר' - דִּהְיֵנוּ:**

**שֶׁכְּבָר גָּרַשׁ וּבִטֵּל כָּל הָרָע שְׁלוֹ, עַד שֶׁבָּטוּחַ
שֶׁלֹּא יֵאָרַע לוֹ שׁוּם מְכַשׁוּל עֲבָרָה וְכוּ', עַד**

**שֶׁלֹּא יִהְיֶה בּוֹ שׁוּם אַחִיזָה, מִשׁוּם רָע'
שֶׁבָּשׁוּם מִדָּה מִהָאֲרַבְעָה-יְסוּדוֹת'.**

"וְכָל מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ וּגְבוּרָתוֹ, וּפְרִשְׁת גְּדֻלַּת מְרֹדְכַי אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמְּלָכָה, הֲלוֹא הֵם פְּתוּבִים עַל סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מְדֵי וּפְרָס" (אסתר י, ב)

פב.

(לקוטי הלכות, פורים ב, א - על פי לקוטי מוהר"ן ח"א יז, ויהי הם מריקים שניהם)

עקר 'תקון המגלה' - נתתקנה ונעשית שתהיה כתובה בספריהם, וכמו שמוזבא: "שבשביל זה אין שום שם בפרוש בכל המגלה, מחמת זה שתהיה כתובה בספריהם".

כי כל עקר בחינת המגלה, הוא בחינת הכתב שנחקק ונכתב בספריהם על ידי מרדכי, שעל ידי זה נעשה הנס של המן.

וזוה שכתוב (אסתר י, ב): "וכל מעשה תקפו וגבורתו ופרשת גדלת מרדכי, הלא הם פתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס" - שזה לא מצינו במקומות אחרים, כי אין דרך המקרא לכתב, רק "שיתר הדברים, נכתבים בספרי המלכים של ישראל ויהודה".

אמנם כאן שהמקרא מפרש: "שכל מעשה תקפו וגבורתו של הנס וגדלת מרדכי, פתובים עקר בספריהם" - כי שם רואים גדלת מרדכי, ותקף הנס שעשה שהיה יכל לעשות בחינת כתב, כזה, בספריהם, שעל ידי הוציא הטוב שהיה פבוש ביניהם כל כך כמו שהיה אז. ועשה נס גדול כזה על ידי הכתב.

מה שאין בו צדיק שאינו גמור - אף שאין לו שום עברה, אף על פי כן עדין לא הבדיל הרע לגמרי, והרע עדין בכה, ועל כן "אסור לו להתגרות ברשעים" (ברכות ז: מגלה ו: - כי יש מקום להרע לאחז בו, ויוכל להזיק לו חסו שלום).

ועל כן זה הצדיק גמור - "וכל הנלוים אליו" - מתרים להתגרות ברשעים. **כי** זה הצדיק, יכול לירד לתוך כל הצנורות של כל המדות רעות שלהם, שהגבירו על עצמם, ולשברם ולבטלם, ועל ידי זה הוא "משפיל רשעים עדי ארץ" (תהלים קמז, ו).

לקוטי הלכות, חנכה ב, בהתחלה, על התורה הנ"ל: גם שמענו מפירוקדוש: שאפלו פשוקרבין ומקשרין לצדיק כזה, דהינו צדיק גמור - יכולין גם כן לעמד כנגד רשעים, ולהתגבר עליהם. [עין לקוטי הלכות, העושה שליח לגבות חובו, הלכה ג - המוזבא לקמן - כל עניני פורים הבנוי על התורה הנ"ל].

"דברי שלום ואמת" (אסתר ט, ל)

פא.

(לקוטי הלכות, שתפים בקרקע ה, כב)

ה'דעת' שהוא התורה, נקרא 'שלום', כמו שכתוב (משלי ג, יז): "וכל נתיבותיה שלום". וזה בחינת (אסתר ט, ל): "דברי שלום ואמת" - כי עקר 'שלום', הוא 'שלום של אמת', לא 'שלום של רשעים', שהם ה'הפך מ'דעת האמתי', שעליהם נאמר (ישעיה מח, כב): "אין שלום אמר ה' לרשעים".

אבל 'מרדכי' - ממשיך 'דעת אמתי' בעולם, שהוא בחינת: "דברי שלום ואמת", בחינת (אסתר י, ג): "ודבר שלום לכל זרעו", בחינת (ישעיה נד, יג): "וכל בניך למודי ה".

"דַּרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ, וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ"
(אסתר יג)

פג.

(לקוטי־הלכות, ברכות־הראיה
ושאר ברכות־פְּרָטִיּוֹת ד, יב)

'הַמְוַעֲמֵלֵךְ' - הוא עקר השוּנָא הגדול, עקר בעל המחלקת והשנאה והקנאה והקנטור, שמתקנא תמיד בקדשת ישראל, וחולק עליהם, ומתגרה ומתגבר להכניס מחלקת חס־ושלום, בין ישראל בעצמן, ועל־ידו עקר אריכות־הגלות וחרבן הבית־המקדש. ובפורים מכניעין אותו.

וְעַל־כֵּן נִקְרְאת הַמְּגִלָּה (אסתר ט, ל): **'דַּבְּרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת'**, וכן מסימת המגלה (שם י, ג): **'וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ'** - כי עקר ההכנעת הַמְוַעֲמֵלֵךְ, שהיא בחינת 'מחלקת', הוא על־ידי 'שלום'.

וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַנֶּס שֶׁל פּוּרִים, להכניע 'הַמְוַעֲמֵלֵךְ', הִיָּה עַל־יְדֵי 'תַּעֲנִית', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם ד, טז): **'וְצוּמוֹ עָלַי וְכוּ'**, וְכֵן שֶׁכָּתוּב (שם ט, לא): **'וְדַבְּרֵי הַצְּמֹת וְזַעֲקָתָם'** - כִּי אִי־אֶפְשָׁר לְבַטֵּל הַמַּחְלָקָת וּלְזַכּוֹת לְשְׁלוֹם, כִּי־אִם עַל־יְדֵי 'צוּם וְתַעֲנִית', כִּי (ראש־השנה יח): **'כְּשֵׁאִין שְׁלוֹם צוּם'** (על־פי לקוטי־מוֹתֵר"ן ח"א קעט).

וְזָה בְּחִינַת (אסתר ט, כב): **'מִתְנַזֵּת לְאַבְיוֹנִים'** - שְׁמֵרְבִין לִתֵּן בְּפוּרִים, וְ"כָל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל, נוֹתֵנִין לוֹ" (ירושלמי מגלה פ"א ה"ד; שְׁלַח־עֲרוּךְ אַרְחֵי־חַיִּים תרצד, ג), הַכֹּל כְּדֵי לְהַרְבּוֹת הַשְׁלוֹם, בְּחִינַת (אבות פ"ב מ"ז): **'מְרַבָּה צְדָקָה מְרַבָּה שְׁלוֹם'**.

וְזָהוּ גַם־כֵּן בְּחִינַת (אסתר ט, יט־כב): **'מִשְׁלֹחַ מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוֹ וְכוּ'** - כְּדֵי לְהַגְדִּיל הָאֱהָבָה וְהַשְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְרַעְהוֹ, עַל־יְדֵי הַמִּשְׁלֹחַ מְנוֹת שְׁשׂוּלְחִין מְזָה לְזָה.

פד.

(לקוטי־הלכות, קרחה וכתבת־קעקע ג, יד־טו - טז - על־פי ח"א יד, 'להמשיך שלום בעולם')

הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָמַל עָלֵינוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְשָׁלַח לָנוּ אֶת מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר, **'וּמְרַדְּכֵי יָדַע אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וְכוּ'**, וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר, וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדוֹלָה וּמְרָה" (אסתר ד, א), וַיִּזְרְזוּ תַּעֲנִית שְׁלֹשָׁה יָמִים, וַיַּעֲקֹוּ בְּקוֹל מֵר לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זָה הִמְתִּיקוּ הַמְּרִירוֹת'.

וְעַל־שֵׁם־זָה (חלין קלט): נִקְרָא 'מְרַדְּכֵי' (שמות ל, כג): **'מֵר דְּרוֹר'**, בְּחִינַת הַמְּתַקֵּת הַמְּרִירוֹת, 'מֵר' - לְשׁוֹן 'מְרִירוֹת'. **'דְּרוֹר'** - לְשׁוֹן 'חֲרוֹת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁלוֹם'.

הִינּוּ: 'מְרַדְּכֵי' הוּא "מֵר דְּרוֹר" - שְׁמוּצִיא לְחֲרוֹת וְשְׁלוֹם, וּמִמְתִּיק כָּל מִינֵי מְרִירוֹת שְׁבַע־זָלָם. וְעַל־כֵּן הָיָה לוֹ כּוֹחַ לְהִמְתִּיק עַל־יְדֵי תַּפְלָתוֹ וְזַעֲקָתוֹ הַמְּרָה, אֲפִלּוּ הַמְּרִירוֹת שֶׁהָיָה מַגִּיעַ לְיִשְׂרָאֵל אֶז - עַד שֶׁהִמְתִּיק הַכֹּל, וְהַמְּשִׁיךְ שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת (אסתר ט, ל): **'דַּבְּרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת'**, בְּחִינַת (שם י, ג): **'וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ'**.

עַד שְׁנַת־הַפָּד, וְנִקְמוּ בְּשׁוֹנְאֵיהֶם, וְכָל שְׂאֵר הָאֲמוֹת בָּלָם פָּנּוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם גְּדוֹל, "כִּי נִפְלַח פֶּחַד מְרַדְּכֵי עֲלֵיהֶם" (שם ט, ג) - עַד שֶׁחָזְרוּ לְאַמוּנַת־יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם ח, יז): **'וְרַבִּים מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתִּיְהָדִים וְכוּ' וְכוּ'**.

וְזָה בְּחִינַת רְבוּי הַשְׁלוֹם שֶׁנִּתְרַבָּה אֶז, עַל־יְדֵי שֶׁנִּמְשְׁכוּ בָלָם לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ - כִּי עַל־יְדֵי הַשְׁלוֹם, יְכוּלִין לְהַמְּשִׁיךְ כָּל הָעוֹלָם לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְזָה בְּחִינַת "וּמִשְׁלַח מְנוֹת אִישׁ לְרַעְהוֹ, וּמִתְנַזֵּת לְאַבְיוֹנִים" (שם ט, כב) - זָה בְּחִינַת רְבוּי הַשְׁלוֹם מְאֹד, שֶׁכָּל אֶחָד שׁוֹלַח מְנוֹת לְחֶבְרוֹ, שָׂזָה מְרַבָּה 'שְׁלוֹם', וְכֵן

"מתנות לאבינים". בחינת (אבות פ"ב מ"ז):
"מַרְבֵּה צְדָקָה, מַרְבֵּה שְׁלוֹם."

וְזֶה בְּחִינַת (שם י, ג): "דִּרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ,
וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ." "דִּרְשׁ טוֹב
לְעַמּוֹ" - זֶה בְּחִינַת שְׂדוּרֵשׁ לְעַמּוֹ דְרוּשֵׁי
 הַתּוֹרָה בִּי"ג מִדּוֹת וְכוּ', כִּי הַתּוֹרָה נִקְרָאת
"טוֹב", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּרַכּוֹת ה.): "אֵין טוֹב
אֶלָּא תּוֹרָה" וְכוּ',

וְעַל-יְדֵי דְרוּשֵׁי-הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'הֲדַרְת־פָּנִים', הָאֲרַת־פָּנִים, בְּחִינַת
(שם ח, טו): "וּמַרְדְּכַי יָצָא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ
בְּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחוּר" וְכוּ' - שֶׁכָּל־זֶה
 הוּא בְּחִינַת 'הָאֲרַת־פָּנִים, 'הֲדַרְת־פָּנִים,
 שְׂזָכָה לְזֶה עַל-יְדֵי דְרוּשֵׁי וּבְאוּרֵי הַתּוֹרָה'
כַּנִּל, בְּחִינַת: "דִּרְשׁ טוֹב לְעַמּוֹ". כַּנִּל.

עַל-יְדֵי-זֶה: "וְדַבֵּר שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ" - כִּי
 עַל-יְדֵי 'הָאֲרַת־פָּנִים, שֶׁהֵם
 דְרוּשֵׁי וּבְאוּרֵי הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה זּוֹכֵין
 לְשְׁלוֹם.

פה.

(לְקוּוֹטֵי-הַלְכוּת, קַרְחָה וּבְתַבַּת קַעֲקַע ג, כ"א-כב)
הָמֶן הוּא "אִישׁ צַר וְאוֹיֵב" (אֶסְתֵּר ז, ו) מְזַרַע
 עָשׂו, אֲשֶׁר נֹאמַר בּוֹ (עֲמוֹס א, יא):
"וְעִבְרָתוֹ שְׂמֵרָה נֶצַח", וְשִׁרְשׁוֹ הוּא 'שְׁנָאָה
וּמַחְלֻקָת'. וְרָצָה לְקַלְקַל ה'שְׁלוֹם' שֶׁהוּא עֵקֶר
'תְּקוּן-הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן מְסִימַת הַמְּגִלָּה
בְּשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (אֶסְתֵּר י, ג): "וְדַבֵּר
שְׁלוֹם לְכָל זְרַעוֹ" - כִּי זֶה 'עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל
 פּוּרִים, שֶׁמְמַשִּׁיכִין שְׁלוֹם גְּדוֹל וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "בְּפוּרִים, כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד לְטַל
נוֹתְנִין לוֹ, אֶפְלוּ עִבּוּ"ם" (שְׁלַח-
 עֲרוּף אֲרַח־חַיִּים תִּרְצַד, ג) - כִּי כָל־זֶה מוֹרָה עַל
 רְבוּי הַשְׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בְּטִין סא):

"מְפַרְנְסִין עַנְיֵי עַבּוּ"ם עִם עַנְיֵי יִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי
דְרַכֵּי-שְׁלוֹם'.

אָבֵל עִבְשָׁיו בְּפוּרִים, צְרִיכִין לְקַיֵּם זֹאת
 בְּיוֹתֵר, כִּי עִבְשָׁיו צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ
 שְׁלוֹם גְּדוֹל, אֶפְלוּ עִם אֲמוֹת-הָעוֹלָם - כְּדֵי
 שִׁישׁוּבוּ בָּכֶם לְאֲמוּנַת-יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי רְבוּי
 הַשְׁלוֹם, בְּחִינַת (צְפַנְיָה ג, ט): **"אֲזִ אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל**
הָעַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה" וְכוּ'.

שְׂזָה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ט, א): **"וְנִהְפֹךְ הוּא אֲשֶׁר**
יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הַמָּה בְּשְׁנֵאֵיהֶם" -
 כִּי הֵם יִשׁוּבוּ אֵלֵינוּ לְאֲמוּנַתְנוּ, וְאֲנַחְנוּ נִשְׁלַט
 בָּהֶם כְּרַצוֹנְנוּ, כִּי יִתְהַפְּכוּ לְאֲמוּנַת-יִשְׂרָאֵל,
 בְּחִינַת: **"אֲזִ אֶהְפֹּךְ" וְכוּ', כַּנִּל. וְאֲזִ נִשְׁלַט**
 בָּהֶם מְרַצוֹנָם, כִּי יִכְנִיעוּ עֲצָמָן אֵלֵינוּ
 מְרַצוֹנָם. וְזֶהוּ בְּחִינַת: **"וְנִהְפֹךְ הוּא אֲשֶׁר**
יִשְׁלְטוּ הַיְּהוּדִים הַמָּה = בְּשְׁנֵאֵיהֶם".

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶׁמְשַׁנֵּין עֲצָמָם בְּפוּרִים
וּמְלַבִּישִׁין אֶת פְּנֵיהֶם, וּמְדַמִּין עֲצָמָן
לְאֵמָה אַחֶרֶת, לְיִשְׁמַעֲאֵל אוֹ לְעַבּוּ"ם אַחֵר,
וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה - זֶה בְּחִינַת (יְבֻמוֹת סה:): **"מְשַׁנֵּין**
מִפְּנֵי דְרַכֵּי הַשְׁלוֹם" וְכוּ' וְכוּ'. [עֵין הַהֲמַשְׁיָה,
 לְעִיל בְּעֵינֵי 'שִׁמְשַׁנֵּין עֲצָמָם בְּפוּרִים].

וְעַל-כֵּן בְּפוּרִים, שָׂאז הוּא רְבוּי הַשְׁלוֹם'
בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, אֶפְלוּ עִם כָּל הָאֲמוֹת
וְכוּ' וְכוּ' - מְשַׁנֵּין פְּנֵיהֶם לְכַמָּה גּוֹנִין. זֶה
 בְּחִינַת **"מְשַׁנֵּין מִפְּנֵי הַשְׁלוֹם", כְּדֵי**
לְהַמְשִׁיךְ בָּכֶם לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ' - שֶׁכָּל־זֶה
 נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי ה'שְׁלוֹם, בְּחִינַת **"וְדַבֵּר שְׁלוֹם**
לְכָל זְרַעוֹ".

כִּי עַל-יְדֵי ה'שְׁלוֹם' - יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ כָּל
 הָעוֹלָם כְּלוֹ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, "לְעִבְדוֹ
 שְׂכֶם אֶחָד" (צְפַנְיָה ג, ט), אָמֵן וְאָמֵן.

פְּרֻשַׁת פְּרָה

- ענין 'פְּרֻשַׁת פְּרָה' -

א.

(ח"ב עד)

"אחר פורים קורין פרשת פרה", שהוא 'הכנה לפסח' - **"כדי שיהיו נזהרין לטהר מטמאת-מת, שיהיו טהורין לעשות הפסח"** (מגלה ל).

ובתחלה הוא בחינת 'פור', כי **"פורים על שם הפור"** (אסתר ט, כו), **ואחר-כך נעשה 'פרה'** (עין פרי-עץ-חיים, פורים פ"ו; עץ-חיים שער ט פ"ז).

- עניני 'פרה אדומה' -

"ויקחו אליך פרה אדמה תמימה, אשר אין בה מום, אשר לא עלה עליה על. ושחט אתה לפניו. והזה וכו' שבע פעמים. ושרף את הפרה לעיניו. ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת, והשליך אל תוך שרפת הפרה. ואסף איש טהור את אפר הפרה. וביום השביעי יטהר. ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת. והזה וכו' וביום השביעי."

(במדבר יט, בגדה-ה-ר-ט-יב-יז-יט)

"דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה". האי **"פרה"** - לדכיותא קא אתינא. לדכאה למסאבי. **"פרה"** - דמבילת מן 'שמאלא'. ומאן הוא ל'שמאלא', 'שור', כמה דאת אמר (יחזקאל א, י): **"ופני שור מהשמאל"**.

"אדומה" - סומקא כוורדא, דכתיב (שיר-השירים ב, ב): **"כשושנה בין החוחים"**. **"אדומה"** - גזרת דינא. **"תמימה"** - מאי 'תמימה'? כמה דתנינן (בבא-קמא): **"שור תם ושור מועד"**. **"שור תם"** - דינא רפינא. **"שור מועד"** - דינא קשינא. אופך

הכא: **"תמימה"** - דינא רפינא, 'גבורה תתאה', דא היא **"תמימה"**. 'גבורה עלאה' - דא היא דינא קשינא, והיא 'נד התזקה' תקיפא.

"אשר אין בה מום" - כמה דאת אמר (שיר-השירים ד, ז): **"בלך יפה רעיתי ומום אין בך"**. **"אשר לא עלה עליה עול"**. "על" כתיב, כמה דאת אמר (שמואל-ב כג, א): **"ונאם הגבר הוקם על"**. מאי טעמא, בגין דהיא **"שלומי אמוני ישראל"** (שם כ"ט) וכו'.

כל מלה דהאי **"פרה"** - היא ב'שבע', ז' כבוסיס וכו', והא אתמר, מאי טעמא, בגין דהיא 'שבע שני שמטה', וב'ת-שבע' אתקרי, ועל דא כל עובדוי ב'שבע'.

(זהר חקת קפ:)

ב.

(ח"א נה, ד-ה-ו)

על-ידי 'חזק הראיה של הצדיק' - שרואה 'צדקת-השם' - שהקדוש-ברוך-הוא מחליש 'פח-הדין', ומסלקו מהרשע לטובת הצדיק - על-ידי-זה נתחזק אמונתו, ויכול להתפלל - כי לבו נתפשט מעקמימותו שהיה לו מקדם, ונתישר, בבחינת (תהלים לו, יא): **"וצדקתך לישרי לב".**

כי מתחלה נעקם לבו מלהאמין בשלמות בהשם-יתברך - כי היה נדמה לו: שעות חס-ושלום הקדוש-ברוך-הוא את ה'דין'.

אבל עכשו שרואה 'צדקות-השם' - נתישר לבו ב'שלמות-אמונה' - ואז מחזק את-עצמו, ומתפלל על צרכיו.

כי עקר ה'תפלה', היא על-ידי 'אמונה' - שמאמין שהכל ברשות הקדוש-ברוך-הוא, אפלו לשנות הטבע, ו"אין הקדוש-ברוך-הוא מקפח שכר כל בריה" (פסחים קיח. בבא-קמא לח: ועוד), **"כי צדיק ה'" (תהלים קיא, ז).**

וְזָהוּ בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר יט, ב): **"פְּרָה אֲדוּמָה"** - כַּמֵּאֵמֶר הַזֶּהר (חַקַּת קפ: - מוּבָא לְעִיל כֹּל לְשׁוֹן הַזֶּהר): **"פְּרָה דְקַבִּילַת מְשׁוּר"**.

"פְּרָה" - זֶה בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', בְּחִינַת (הוֹשַׁע יד, ג): **"וַיִּנְשְׁלַמָּה 'פָּרִים' שְׁפָתֵינוּ"**.

'דְּקַבִּילַת מְשׁוּר' - בְּחִינַת 'הַסְתַּכְלוּת', לְשׁוֹן (בַּמִּדְבָּר כד, יז): **"אֲשׁוּרְנוּ וְלֹא קְרוּב"**.

וְזָהוּ (שם יט, ב): **"אֲדָמָה תְּמִימָה"**. **"אֲדָמָה"** - דָּא גְזַרְת דִּינָא. תְּמִימָה - דָּא שׁוּר תָּם, דִּינָא רַפִּיא" (זֶהר שָׁם).

הֵינּוּ: שְׂרׁוּאָה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַלֵּשׁ כַּח הַדִּין, וּמְסַלְקוּ מֵהַרְשַׁע לְטוֹבַת הַצְּדִיק.

"אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל" (בַּמִּדְבָּר שָׁם) - **"דָּא שְׁלוּמֵי אַמוּנֵי יִשְׂרָאֵל"** (זֶהר שָׁם, עַל-פִּי שְׂמוּאֵל-ב, כ, יט) - זֶהוּ בְּחִינַת 'חֲזוּקַת אַמוּנָה', בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-יְדֵי 'חֲזוּקַת-רֵאִיָּה' בְּנ"ל - בְּחִינַת: **"וַצִּדְקָתָהּ לְיִשְׂרָאֵל לֵב, בְּנ"ל"**.

וְזָהוּ בְּחִינַת **"עֵפֶר וְאֶפֶר"** הַנֵּאמָר בִּפְרָה' (בַּמִּדְבָּר יט, ט"ז) - כִּי ה'תְּפִלָּה' צְרִיכָה לְבְּחִינַת **'עֵפֶר וְאֶפֶר'**.

"אֶפֶר" שְׁבַתְפִּלָּה" הוּא - שְׁבַשְׁעַת הַתְּפִלָּה, צְרִיךְ לְהַכְנִיעַ הָרַע שֶׁבַפְּרָט', וְהָרַע שֶׁבַכְּלָל', תַּחַת ה'טוֹב'.

"הָרַע שֶׁבַכְּלָל" - בְּבְחִינַת (מְלָאכֵי ג, כא): **"וְעַסּוֹתֶם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אֶפֶר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם"** - הֵינּוּ: ה'תְּפִלּוֹת שֶׁל פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּתְפַּלְל עִמָּהֶם" (פְּרָתוֹת ו:), יְבַטֵּל הָרַע שֶׁלָּהֶם, וַיַּעֲשֶׂה מֵהָרַע כִּפּוֹס לְקַדְשָׁה.

"וְהָרַע שֶׁבַפְּרָט" - שְׁמַבְטֵל גּוֹפוֹ וְחִמְרוֹ הַמְגַשֵּׁם בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה.

"וְעֵפֶר שְׁבַתְפִּלָּה" - שִׁיקְשֵׁר עַצְמוֹ עִם ה'שׁוֹכְנֵי-עֵפֶר', וַיַּעֲזֹר אוֹתָם בְּתַפְלָתוֹ, שִׁיתְפַּלְלוּ עִמּוֹ, בְּבְחִינַת (וַיַּעֲנֶה כו, יט): **"הִקִּיצוּ וְרַנְנוּ שְׁכְנֵי עֵפֶר"**.

וְזָהוּ שֶׁאֵמֶר 'אֲבָרְהָם' בְּתַפְלָתוֹ (בְּרֵאשִׁית יח, כז): **"הִנֵּה נָא הוֹאֲלָתִי לְדַבֵּר אֵל ה', וְאֲנֹכִי עֵפֶר וְאֶפֶר"**.

וְלַעֲזֹרֶר 'שׁוֹכְנֵי-עֵפֶר' - זֶה יֵשׁ בַּפְּרָט' וְבַכְּלָל'.

'בַּפְּרָט': הֵינּוּ: 'חֻלְקֵי נַפְשֵׁי-חַיִּי-נִשְׁמָה שֶׁלּוֹ' שֶׁבָּאוּ כְּבָר בְּגִלְגּוּל וְנִתְקַן.

וְבַכְּלָל': הֵינּוּ: 'נַפְשֵׁי-חַיִּי-נִשְׁמָה שֶׁל שׁוֹכְנֵי-עֵפֶר אַחֲרֵים' - לַעֲזֹרֶר אוֹתָם שִׁיתְפַּלְלוּ עִמּוֹ.

וְזָהוּ בְּחִינַת **"שְׁבַעָה שְׁבַעָה"** הַנֵּאמָר בַּפְּרָה (בַּמִּדְבָּר יט, דִּי-בִי-ט), **שֶׁכֹּל עֵינֵיהָ 'שְׁבַעָה', כְּמוּבָא (זֶהר שָׁם; זֶהר אַחֲרֵי עו: - בַּמִּדְבָּר-רַבָּה יט, ב): "שְׁבַעָה כְּבוֹסִין, שְׁבַעָה כְּהַנִּים" וְכו' (שְׁבַעָה פְּעָמִים שְׁבַעָה - שְׁבַע פְּרוֹת, שְׁבַע שְׂרָפוֹת, שְׁבַע הַזְּאוֹת, שְׁבַעָה כְּבוֹסִין, שְׁבַעָה טְמָאִים, שְׁבַעָה טְהוֹרִים, שְׁבַעָה כְּהַנִּים) - זֶהוּ בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', בְּחִינַת (תְּהִלִּים קיט, קסד): **"שְׁבַע בַּיּוֹם הַלְלָתֶיךָ"**.**

"עֵץ אֲרִז וְאֲזוּב וְשָׁנִי תוֹלַעַת" הַנֵּאמָר בִּפְרָה' (בַּמִּדְבָּר יט, ו) - הֵם בְּחִינַת ה'שְׁלֹשָׁה דְבָרִים', 'שְׁלֹשׁ קוֹלוֹת', שֶׁצְרִיךְ לְתַקֵּן בְּתַפְלָתוֹ.

(א) **"אֲרִז"** - זֶה בְּחִינַת (קִהְלֵת ה, ב): **"קוֹל כְּסִיל בְּרַב דְּבָרִים"** - לְהַעֲלוֹת אֶת הַנּוֹפְלִים בְּ'אֲמוּנוֹת-כְּזָבוֹת', בְּחִינַת **"דְּרָכֵי הָאֱמֹרִי"** (שְׁבַת פ"ו מ"י; שְׁבַת סז; תוֹסַפְתָּא שְׁבַת פ"ח),

שנאמר ב'אמורי' (עמוס ב, ט): "כגבה ארזים גבהו", והגבוהי-קומה הם כפסילים על-פי רוב.

(ב) "אזוב" - זה בחינת (שמות לב, יח): "קול ענות אנכי שמע" - שעלידי פונת-הלב בתפלה - מתקן את אלו ששכלם יותר ממעשיהם, בחינת 'קטני-קומה', בחינת 'אזוב'.

(ג) "וישני תולעת" - זה בחינת (תהלים מד, יז): "מקול מחרף ומגדף", בחינת (תהלים כב, ז): "ואנכי תולעת וכל איש הרפת אדם ובזוי עם" - שצריך להפך כל הבזיונות ל'כבוד', ולבטל את-עצמו מכל וכל כשעומד בהיכל המלך.

וזהו "שחיטה שרפה אסיפה" הנאמר ב'פרה' (במדבר יט, ג'ה-ט).

(א) "שחיטה" - זה בחינת בטול אמונת-כפילים, בחינת (הושע ה, ב): "ושחטה שטים העמיקו".

(ב) "שרפה" - זה בחינת חזיקי-הלב, בחינת (תהלים לט, ד): "חם לבי בקרבי".

(ג) "אסיפה" - זה בחינת בטול הבזיונות של השונאים, בחינת (בראשית ל, כג): "אסף אלקים את הרפתי".

ג.

(לקוטי-הלכות, השכמת-הבקר א, יב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')
פרשת פרה - הוא בחינת תשובה, בחינת (במדבר רבה יט, ח): "תבא אמו ותקנח על בנה".

כי על-ידי הנקודות-טובות שמוצאין - על-ידיה נכנע הרע, ועל-ידיה זוכין באמת לתשובה.

וזה בחינת (זהר חקת קפ: - על במדבר יט, ב): "פרה אדמה תמימה". "אדמה" - דא דינא קשיא. 'תמימה' - דא דינא רפיא.

דהינו: כשהוא בבחינת 'דינא-קשיא', שמתגבר הרע, בחינת 'דינא קשיא', חסו-שלום - אזי צריך לרפות ה'דין', על-ידי שמוצא בעצמו 'איזה נקדה-טובה' עדין.

וזה בחינת (במדבר יט, ב): "אשר אין בה מום, אשר לא עלה עליה על" - כי ה'נקדה-טובה', היא בחינת "יונה תמה" (על-פי שירי-השירים ה, ב: "יונתי תמתי". עי' בפנים אות ז), שאין בה שום מום, כי היא נאה ויפה, בחינת (שם א, ה): "שחורה אני ונאווה".

וזה בחינת (פיוט לפרשת-פרה): "מטהר טמאים, ומטמא טהורים" - כי זאת הבחינה, מה שדן את-עצמו לכף-זכות, ומוצא בעצמו נקודות-טובות, זאת הבחינה מטהרת טמאים ומטמא טהורים.

כי מי שהוא במדרגה התחתונה - צריך דוקא למצא זכות בעצמו, כדי שלא יפול לגמרי חסו-שלום, ועקר טהרתו ותשובתו על-ידיה דיקא.

אבל מי שהוא טהור - כשיחזיק עצמו במדרגת הטוב - בודאי נפגם על-ידי זה, כי יפל לגדלות חסו-שלום, וכמו שאמרו רז"ל (נדה ל:): "אפלו כל העולם פלו אומרים לך צדיק אתה! היה בעיניך ברשע".

על-כן אמרו: "ברשע!" - ולא רשע-גמור חסו-שלום! - כי אסור להחזיק עצמו לרשע גמור חסו-שלום.

רק אדרבא: כשנדמה לו שהוא רשע-גמור חסו-שלום, ואפלו אם האמת

הוא כף חס־ושלום - אף־על־פיי־כן צריך להפש ולבקש, למצא בעצמו נקדה־טובה, לבל יהיה חס־ושלום רשע־גמור'.

ועל־ידי־זה נטהר, וזוכה לתשובה. וזה בחינת: "מטהר טמאים, ומטמא טהורים", כנ"ל.

ד.

(לקוטי־הלכות, נפילת־אפים ד, יט)

'פרשת פרה אדמה' מגלה לנו: שאי־אפשר להשיג ולהבין שום טעם במצות הבורא יתברך שמו, ואסור להרהר בזה כלל.

כמו שכתוב (במדבר יט, ב): "זאת חקת התורה", וכמו שפרש רש"י שם (על־פי במדבר־רבה יט, א; תנחומא חקת ג; ח; מדרש תהלים ט; ילקוט קהלת יב, י; ועוד): **"לפי שהשטן ואמות־העולם מונין את ישראל מה מצוה הזאת ומה טעם יש בה, לכך פתוב 'חקה', לומר: חקה חקקתי, גזרה גזרתי, אין לה רשות להרהר אחריה".**

וזאת המצוה של 'פרה אדמה' - לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל כלו יצא (ספרא ויקרא, בריקא דרבי ישמעאל) - לגלות ולהורות על כל מצות התורה: שאסור להרהר אחר טעמים כלל.

ועל־כן גם שאר המצות נקראים 'חקים', כמו שכתוב (בראשית כו, ה): **"חקותי ותורת־י",** ופרש רש"י גם שם: **"כגון 'אכילת חזיר' ולבישת שעטנז' וכו',** שאמות־העולם מונין את ישראל כי אין בהם שום טעם" וכו'.

כי באמת: 'טעמי־המצות' נעלמים ונסתרים, ואי־אפשר להשיגם בדעת־אנושי כלל, רק צריכין לקימם באמונה

בלבד, להאמין בהשם ובמשה עבדו, כמו שכל ישראל מאמינים בפשיטות, בלי דרכי החכמות והשטות שלהם, שרוצים לחקר ולהבין איך דבר השם־יתברך עם משה.

שאסור להעלות על הכתב, מפל־שכן על הפה, דבריהם ודעותיהם הזרות והסרוחות והמטנפות, המלאים קיא צואה יותר מבית־הכסא, ואין סרחון וריח רע גרוע מהם בעולם.

ועל־כן 'מצות פרה אדמה' מטהרת מטמאת־מת - כי 'פרשת פרה', הוא בחינת (קהלת ג, כג): **"אמרתי אהפמה והיא רחוקה ממני"** (במדבר־רבה יט, ג; תנחומא חקת ו), כי היא **"מטהרת טמאים ומטמאת טהורים"** - שזה בודאי אי־אפשר להשיג ולהבין בשום דעת־אנושי כלל. והיא דיקא מטהרת מ'טמאת־מת', שעקר ה'טמאה' היא בחינת 'חקירת החוקרים והפופרים', שהם 'סטרא־דמותא', כי הם עקר 'זהמת־הנפש'.

ועל־כן על־ידי 'מצות פרה', שהיא בחינת "חקת התורה", שמגלית לנו שה'תורה' היא בחינת 'חקה', בחינת: **"אמרתי אהפמה והיא רחוקה",** בחינת: **"חקה חקקתי, גזרה גזרתי, אין לה רשות להרהר אחריה"** - על־ידי־זה נטהרין מ'טמאת־מת' - כי על־ידי־זה נתבטל 'סטרא־דמותא' - על־ידי שמאמינים בהשם־יתברך ובמצותיו, ואין חוקרין אחר שום טעם כלל, רק מקימין אותם בדרך 'חקה' לבד, שזה עקר ה'אמונה'.

ועל־כן על־ידי 'מצות פרה' דיקא - שאנו מקימין מצותיו אף־על־פי שיש בה שני הפכים, שהיא "מטהרת טמאים ומטמאת טהורים", שזה אי־אפשר להבין בודאי - ואף־על־פיי־כן אנו מקימין אותה

בְּאִמּוֹנָה לְבַד - עַל-יְדֵי-יָזָה אָנוּ מִמְּשִׁיכִין
עָלֵינוּ 'אִמּוֹנָה', לְקַיֵּם כָּל מִצְוֹתַי וְחֻקּוֹתַי
בְּלִי שׁוּם טַעַם כָּלְלִי; וְעַל-יְדֵי-יָזָה נִטְהַרִין
מִ'טְמֵאת-מֵת', שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֻקִּירוֹת
וְהַכְּפִירוֹת הַנִּזְכָּרִים.

ה.

(לקוטי-הלכות, שחיטה ה, יח-יט-כ)

וְזָה בְּחִינַת "פְּרֶשֶׁת פְּרָה שְׁקוּרִין אַחַר
פּוֹרִים" (מגלה ל, וכתב אדמו"ר ז"ל
ח"ב עד): "שְׁבַת-חֵלֶה הוּא פּוֹר, וְאַחֲרֵי-כֵן
נַעֲשֶׂה פְּרָה".

וְלִכְאוּרָה: מַה שְׂיִכּוֹת 'פּוֹר' ל'פְּרָה'? - כִּי
עַל-יְדֵי ה'פּוֹר', רָצָה לִפְגֹּם
בְּהַגְזֵרֶל שֶׁל יוֹם-הַכְּפּוֹרִים, שֶׁעַל-יְדּוֹ נִכְנָס
הַכַּהֵן-הַגָּדוֹל לְבֵית קֹדֶשׁ-קֹדְשִׁים לְהַמְתִּיק
כָּל הַדֵּינָיִם - שֶׁעַל-יְדֵי-יָזָה עָקַר הַתְּגַלּוֹת
הַהַעֲלָמָה, כִּי כָּל הַעֲלָמוֹת עַל-יְדֵי
הַדֵּינָיִם, שֶׁמֵּהֶם לָפַח הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא וְהַיִּצְרָר
הָרַע הַמַּעֲלִים הָאֵמֶת.

וְהַמּוֹן עַל-יְדֵי שֶׁ"הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל"
(אסתר ג, ז; ט, כד) בְּכַשְׁפּוֹ הַעֲצוּמִים -
רָצָה לִפְגֹּם בְּגּוֹרֵל-דְּקָדְשָׁה שֶׁל יוֹם-
הַכְּפּוֹרִים, שֶׁנָּתַן אַחֲרָן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים,
גּוֹרֵל אֶחָד לָהּ, וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעִזָּאזֵל" (ויקרא טז,
ח).

עַל-כֵּן כְּשִׁזְכוּ לְהַכְנִיעוֹ, וְנַעֲשֶׂה "פּוֹרִים
עַל שֵׁם הַפּוֹר" (אסתר ט, כו) - זֹכִינִין
אַחֲרֵי-כֵן לְטַהֲרַת הַפְּרָה-אֲדָמָה. כִּי "פְּרָה-
אֲדָמָה" וְשֶׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח, הֵם בְּבַחֲינָה
אַחַת, כִּי שְׁנֵיהֶם מַעֲשִׂיהֶם בַּחוּץ, כַּמוֹכֵן
בַּסְּפָרִים (ריקאנטי, פְּרֶשֶׁת תְּצוּחָה), וְעַל-יָדָם דִּיקָא
עָקַר טְהָרַת וְסְלִיחַת עֲוֹנוֹת.

כִּי עָקַר מַעֲשֶׂה פְּרָה הוּא, שְׁצָרִיכִין
לְשַׁחֵטָה "נִכַח פֶּתַח אֶהֱל מוֹעֵד" (במדבר

יט, ד), שֶׁהוּא 'קֹדֶשׁ-קֹדְשִׁים' - לְהַמְשִׁיךְ
ה'הַמְתָּקָה' מִשֵּׁם, מ'קֹדֶשׁ-קֹדְשִׁים'.

עַד שֶׁבַתְקָה גָּדֹל 'פַּח הַצְּדִיק' הַמְּתִיק
הַדֵּינָיִם, יִהְיֶה נִמְשָׁךְ ה'שִׁכְלֵה-עֲלִיּוֹן',
שֶׁהוּא ה'הַמְתָּקָה' - עַד לַחוּץ מִמֶּשֶׁ -
שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ מִשֵּׁם 'עֲצוֹת נִפְלְאוֹת', עַד
שֶׁכָּל הַעוֹמְדִים בַּחוּץ מִמֶּשֶׁ, יִהְיֶה לָהֶם
תְּקוּחָה, לְבַל יֵאבְדוּ לְגַמְרֵי עַל-יְדֵי ה'הַתְּגַבְרוֹת
אֲבֵי אָבוֹת הַטְּמֵאָה' חֲסוֹן-שְׁלוֹם, שֶׁהוּא
'טְמֵאת-מֵת', שֶׁהוּא מַעֲלִים הָאֵמֶת מְאֹד
מְאֹד, בְּכַמָּה מִיָּנִי הַעֲלָמוֹת וְהַסְּתָרוֹת בְּלִי
שְׁעוֹר וְעָרֵךְ.

אָבֵל ה'צְדִיק-הָאֵמֶת' נִכְנָס לְמָקוֹם שְׁנִכְנָס,
כִּי הוּא בְּחִינַת 'מִשָּׁה', שֶׁכָּל תְּקוּנָה
מַעֲשֶׂה פְּרָה שֶׁעָשׂוֹ כָּל הַכְּהֵנִים-גְּדוֹלִים,
הַכָּל עַל-יְדּוֹ דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (רש"י
במדבר יט, ב): "כָּלֶם יִקְרְאוּ עַל שְׁמֹךְ",
ו"צְרִיכִין לְקַדֵּשׁ כָּלֶם מֵאַפֵּר פְּרָה שֶׁל
מִשָּׁה" (רש"י פְּסָחִים עח. יומא ד).

כִּי אֵין מִי שְׂיִוָּכַל לְתַקֵּן מַעֲשֶׂה פְּרָה, כִּי-
אִם בְּחִינַת 'מִשָּׁה' וְכוּ', שֶׁמִּמְשִׁיךְ
הַמְתָּקָה שֶׁל הַשִּׁכְלֵה-עֲלִיּוֹן עַד לַחוּץ
מִמֶּשֶׁ, לְטַהֵר כָּל הַמְּנַחִים בַּחוּץ מִמֶּשֶׁ,
מ'טְמֵאתֶם הַחֻזְקָה', שֶׁהוּא 'טְמֵאת-מֵת',
שֶׁהוּא 'אֲבֵי אָבוֹת הַטְּמֵאָה' - לְטַהֲרֵם
מ'טְמֵאָה זֹאת'.

וְעַל-כֵּן בְּאֵמֶת: מַעֲשֶׂה פְּרָה, נִמְשָׁךְ
מ'שִׁכְלֵה גְּבַה וְעַמֵּק מְאֹד מְאֹד, כִּי
הוּא "חֻקַּת הַתּוֹרָה" (במדבר יט, ב), בְּחִינַת (קהלת
ג, כג): "אִמְרָתִי אַחֲבָמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמּוֹנֵי"
(במדבר-רבה יט, ג; תנחומא חקת ו), בְּחִינַת (שם פְּסוּק
כד): "עַמֵּק עַמֵּק מִי יִמְצְאוּנוּ" - שֶׁזָּה הַסּוּד
וְהַשִּׁכְלֵה אֵינּוּ יוֹדַע כִּי-אִם בְּחִינַת 'מִשָּׁה', כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (במדבר-רבה יט, ו): "לָךְ גְּלִיתִי,
וְלֹא-אֲחֵרִים חֻקָּה".

כי הוא עקר כלל כל ספרים הקדושים של התורה הקדושה, כי 'כלם נקראו על שמו', כי כבר "נתגלה לו בסיני כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש" (ירושלמי פאה פ"ב ה"ד; ויקרא י"ב כב, א) ולחבר 'ספר אמת'.

ועל-כן רק הוא יודע להמשיך 'המתקה' ו'טהרה' ו'שכל' כזה, שיאיר עד לחוץ ממש.

שזהו גם-כן בחינת 'מעשה הגורל של יום-כפור' - שעל-ידי שנכנס הפהך-הגדול בדם השעיר הנעשה בפנים, על-ידי זה המשיך 'שכל' ו'המתקה', עד שהכניע ובטל כל עונות ישראל, על-ידי 'שעיר המשתלח לעזאזל' - כי בגדל ה'שכל' העליון, הכניע כל הרע שבחוץ ממש, שעל-ידי זה המשיך סליחה לכל עונות ישראל.

כי זה עקר תקף כחו של הצדיק שהוא בבחינת 'משה', שהוא זוכה לבחינת 'עיל ונפיק' בתכלית שלמות העליון, שהוא זוכה לפנים למקום שנכנס, ל'שכל נעלם וגבה' מאד מאד, וממשיך 'המתקה נפלאה' ממש.

ועקר החידוש ביותר הוא: שיודע איך לצאת ולהוציא שכל כזה לחוץ ממש, להאיר על-ידי זה השכל, 'עצות אמתיות' לכל המנחים בחוץ ממש, לגלות גם להם האמת - להוציאם מההעלם אל הגלוי, להודיעם בכל מקום שהם, האמת לאמתו: "שהעולם הזה הכל הבלים אין בו ממש"! - אף-על-פי שהם משקעים במה שהם משקעים, אף-על-פי-כן האמת הוא אמת: "שהעולם הזה הוא הכל וריק"!

כי באמת הכל יודעים שהעולם הזה הכל, "צל עובר" (תהלים קמד, ד), כי איך אפשר

להכחיש זאת, שהאדם "היום בכאן ומחר בקבר" וכו' (ברכות כח: לג.) - אך מגדל התאוות המעלימין העולם, אין יודעין לתת עצות בנפשם, איך למלט נפשם מני שחת, ומחמת זה הם מסיחין דעתם מזה, וכרוכים אחר הבל-העולם וכו'.

אבל ה'צדיק-האמת' בחינת 'משה', בחכמתו העמקה ממשיך ה'שכל' מ'מקום גבה ודק' מאד מאד, עד שמגלה ההעלמה, ומאיר האמת בכל העומדים בחוץ ממש, ומאיר גם בהם 'עצות-אמתיות', איך להציל נפשם, שלא יאבדו לגמרי על-כל-פנים חסוֹשֵׁלוֹם.

וזוה (קהלת יב, י): "בקש קהלת למצא דברי חפץ וכתוב ישר דברי אמת", שדרשו רז"ל (מדרש תהלים ט): "שבקש לידע סוד הפרה אדמה כמשה" וכו'.

הינו: כי 'קהלת' קורא תגר בספרו על העולם, וצועק בקול גדול מאד, גדל הכל העולם, כמו שפתוב (שם א, ב): "הכל הבלים, הבל הבלים, הבל הבל". וכן הרבה - על-כן סבר: שידע 'סוד פרה אדמה' כ'משה'.

אבל יצתה בת-קול: "כתוב ישר דברי אמת" - כי אף-על-פי שקוראים וצועקים שהעולם הכל-הבלים, אף-על-פי-כן אין מי שיגלה העלמה זאת, כפי-אם בחינת 'משה', שיכול לכתב "ישר דברי אמת", הינו: שפותב 'ספרים-אמתיים' כאלה בתורה, שעל-ידם נשלמת התורה, שעל-ידי זה ממשיכין השכל ממקום שממשיכין, שעל-ידי זה דיקא יכולין להאיר האמת גם בחוץ.

שזהו בחינת סוד "פרה אדמה תמימה" (במדבר יט, ב), שהוא 'תקף הדין' מאד

(זהר חקת קפ:), שעל־ידי דיקא נמתק הדין
בשרשו, על־ידי גדל כחו של משה, וכנ"ל.

אבל שלמה לא זכה לזה, מאחר שאמר
(משלי ל, א): "לאיתיאל ואכל", כמו
שאמרו רז"ל [אתי אל ואוכל. עין־שם] (שמות־רבה ו,
א; שיר־השירים רבה א, י; תנחומא וארא ה).

ו.

(לקוטי־הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, כה־כו -
על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"א, ת, ו'איתי מנרת זהב')

וזו בחינת "פרשת פרה שקורין אחר
פורים" (מגלה ל), כי "מתחלה הוא
פור, ואחר־כך נעשה פרה" וכו', כמו שכתב
אדמו"ר ז"ל בלקוטי־תניינא (ח"ב עד).

כי 'פרה' מטהרת מ'טמאת־מת', שהוא
'הסתלקות הרוח־חיים' שנמשך
מהצדיק. ואז שולט רוח־הטמאה שהוא
'רוח של הרב־דקלפה', שהוא 'סטרא־
דמותא'.

כי "רשעים בחייהם קרויים מתים" (ברכות
יח:), ו'פרה' מטהרת מזה. ועל־כן היא
"אדמה תמימה" (במדבר יט, ב) - להכניע
ולבטל בחינת "עשו אדמוני" (בראשית כה, כה),
שהוא 'סטרא־דמותא', שהוא ה'רוח־
דקלפה', כי אין הדין נמתק אלא בשרשו, כי
צריך הצדיק הגדול להוריד את־עצמו לתוך
המדה־רעה של הרשע, שהוא הצנור שלו -
להכניעו ולבטלו פנ"ל.

שזהו בחינת כל ענין 'מעשה פרה'
ו'שעיר המשתלח' ו'עגלה ערופה'
- שמעשיהם בחוץ. דהינו: שיוצאין לחוץ,
ששם יש להם אחיזה, ומורידין את־עצמם
לתוך הצנור שלהם, שעל־ידי־זה מכניעין
ומבטלין תקף אחיזתם.

שזהו בחינת 'פרה אדמה', שמטהרת
מ'טמאת־מת', שהוא עקר
ה'טמאה' שנמשך מ'חטא אדם־הראשון'.
וכן 'עגלה ערופה', שמכפרת על ה'מת',
שהוא ה'חלל הנמצא'. וכן 'שעיר
המשתלח', שמכפר ביום־הכפורים על
'כלל עוונות ישראל', הינו פנ"ל.

כי 'המן' רצה לפגם על־ידי ה'פור'
וה'גורל' שלו - בה'גורל של יום־
הכפורים', שנתן הכהן־גדול "על שני
השעירים גרלות, גורל אחד לה' וגורל אחד
לעזאזל" (ויקרא טז, ח), כדי לכפר עוונות
ישראל על־ידי־זה דיקא.

כי כל העוונות נמשכין מ"עץ הדעת טוב
ורע" (בראשית ב, ט"ז), שהוא 'זהמת־
הנחש', שעל־ידו נמשך מיתה לעולם - כי
עקר ה'בחירה' שיש לאדם, הוא מחמת שיש
'טוב ורע'. אבל 'שרש הטוב ורע' מהיכן
נמשך - זה אי־אפשר לדעת בשכל־אנושי
בשום אופן וכו'.

ו'אדם־הראשון' שרצה לכנס לדעת
זאת, ואכל מ"עץ
הדעת טוב ורע" - על־ידי־זה פגם מאד,
וגרם 'מיתה' לדורות.

ו'מיתה' - היא 'הפך הרוח־חיים' שנמשך
על־ידי ה'צדיק־האמת', שהוא
בחינת "עץ החיים" (בראשית ג, כ"ד), שהוא
ממשיך ה'רוח־חיים' משרשו, מבחינת
'תפלה' וכו', שהוא שרש ה"מעין היוצא
מבית ה'" (יואל ד, יח), מבית 'קדשי־קדשים'
וכו' - שאי־אפשר להשיגו בשום שכל, ואי־
אפשר לקבל משם, כי־אם על־ידי 'תפלה'
ותחנונים, שהוא בחינת 'אמונה' וכו'.

וְאִזּוֹ זֹכִינָן לְהַמְשִׁיךְ מֵעֵין הַחֲכָמָה מִשָּׁם - לְבָרֵךְ אֶפְסֹק הַהֲלָכָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא מְבַרְרִין "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע", דְּהֵינּוּ: שְׁמְבַרְרִין ה'טוב' מִהָרַע, ה'מִתָּר' מִהָאֶסְוֵר וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת הַגּוֹרֵל שֶׁל הַבְּהֵן-גָּדוֹל בְּיוֹם-הַפְּפוּרִים שֶׁנִּתֵּן "עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים", שֶׁהֵיוּ שְׁנֵיהֶם שְׂוִים בְּקוֹמָתָם וּבְמִרְאֵיהֶם" (יוֹמָא סב.), וְאִי-אֶפְשָׁר לְבָרֵךְ לִידַע מִי לֵה' וּמִי לַעֲזָאזֵל, כִּי-אִם עַל-יְדֵי גּוֹרֵל, שֶׁהוּא לְמַעַלְהָ-מַה-שֶּׁכָּל'.

כִּי בַה'שְׁכָל' אִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין כָּלֵל מִהֵיכָן נִתְחַלְקִין ה'טוב' וְהָרַע, שֶׁהֵם בְּחִינַת "שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים" - שֶׁבִּתְחִלָּה שְׁנֵיהֶם שְׂוִים לְגַמְרֵי, וְאַחֲרֵכֶּךָ נִתְחַלְקִין, זֶה לֵה' לִפְנֵי וּלְפָנִים, וְזֶה לַחוּץ לְגַמְרֵי לַעֲזָאזֵל.

אָבֵל אָנוּ מֵאֲמִינִים, אַף-עַל-פִּי שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין זֹאת בְּשֶׁכָל, אָנוּ מֵאֲמִינִים שֶׁהַכֹּל "מֵאֵת ה' צְבָאוֹת יִצְאָה" (ישעיהו כח, כט), כִּי "בְּחִיק יוֹטֵל הַגּוֹרֵל, וּמֵה' כָּל מִשְׁפָּטוֹ" (משלי טז, לג), שֶׁהַגּוֹרֵל יוֹצֵא מֵאֵת ה', מִי לֵה', וּמִי לַעֲזָאזֵל, כִּפִּי דְרָכֵינוּ הַנִּפְלְאִים.

וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִתְבָּרַר בְּחִינַת "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" - שְׂאִי-אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג מִהֵיכָן נִמְשָׁךְ ה'טוב' וְהָרַע, וְכַנ"ל.

אָבֵל הָמֵן רָצָה לִפְגֹּם בְּזֶה, כִּי הוּא כָּפַר וְאָמַר: שֶׁהַגּוֹרֵל בְּמִקְרָה חֲסוּשׁוֹשׁוֹם, וְהָיָה מְכַשֵּׁף גָּדוֹל, וְאָמַר: שֶׁיְכוּל בְּכַשְׂפִּים וּבְשִׁמּוֹת-הַטְּמָאָה, לְהַמְשִׁיךְ הַגּוֹרֵל' כִּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה. כִּי אָמַר: שֶׁה'רוּח־חַיִּים' יְכוּל כָּל אֶחָד לְהַמְשִׁיךְ בְּרָצוֹנוֹ לְכָל מֵה שֶׁהוּא רוֹצֵה, שְׂזָה הָיָה בְּחִינַת 'חֲטָא הַעֲגָל',

שֶׁהַצְּלִיחַ מַעֲשֵׂה שְׁטָן וְהָיָה בּוֹ רוּח־חַיִּים, כִּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם (שְׁמוֹת לב, ה) וְכוּ'.

הֵינּוּ: כִּי זֶה הָיָה עֶקֶר הַפְּגָם, שֶׁבְּגָדֵל הַכַּשְׂפִּים שֶׁל הָעֶרְב־רֹב, הָיוּ יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ ה'רוּח־חַיִּים' לְכָל מֵה שֶׁרָצוּ, אֶפְלוּ לְדוֹמָמִים וְצוֹמְחִים - כִּי ה'רוּח־חַיִּים שֶׁל הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא' גָּדוֹל בְּשַׁעֲתָם מְאֹד, בְּבְחִינַת 'רוּח־סַעֲרָה', 'רוּח־הַטְּמָאָה' - כִּי הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ נָתַן לָהֶם כַּח בְּזָה בְּשֶׁבִיל הַבְּחִירָה וְכוּ'.

וּמִגָּדֵל כַּחֵם הָרַע לְהַמְשִׁיךְ ה'רוּח־חַיִּים' לְכָל דָּבָר, הֵם בּוֹפְרִים לְגַמְרֵי - כְּאֵלוֹ הֵם בְּרִשׁוֹתָם, וְיְכוּלִים לַעֲשׂוֹת כָּל מֵה שֶׁרָצוּ, וּלְמַלְאוֹת כָּל שְׂרִירוֹת לְבָם הָרַע, שְׂזָה כָּל כּוֹנְתָם הָרַעָה בְּכָל הָעֲבוּדָה-זָרָה שֶׁלָּהֶם, וּבְכָל מִינֵי כַפִּירוֹת שֶׁלָּהֶם.

ו'פְּרָה-אֲדָמָה' מְכַפֵּר עַל-כֹּל-זֶה - כִּי בְּזָה אָנוּ מִרְאִין: שֶׁיֵּשׁ כַּח לְיִשְׂרָאֵל לְבָרֵךְ ה'רוּח־חַיִּים' מ'תַּקְוָה הַסְּטֵרָא-אַחֲרָא' שֶׁיוֹנֵק מ'תַּקְוָה הַדִּין, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֲדָמָה תְּמִימָה", בְּחִינַת "עֲשׂוֹ אֲדָמוֹנִי".

כִּי ה'צְדִיק' בְּחִינַת 'מִשָּׁה' - יְכוּל לְהוֹרִיד אֶת-עֲצָמוֹ גַּם לְשָׁם, וּלְשַׁבֵּר ה'צְנוּר הָרַע' שֶׁלָּהֶם, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'טְמֵאת-מֵת', וּלְשַׁבְּרוֹ וּלְהַכְנִיעוֹ, וּלְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי-דִיקָא.

כִּי דִיקָא 'פְּרָה-אֲדָמָה', מְטַהֵר מ'טְמֵאת-מֵת' - הֵינּוּ כַנ"ל: שֶׁדִּיקָא עַל-יְדֵי הַצְּנוּר שֶׁלָּהֶם, מְכַנְיַעִין אוֹתָם, כַנ"ל.

"זאת התורה אדם פי ימות באהל" (במדבר יט, יד)

ז.

(ח"א יג, ה)

יש ארבע חיות ב'תורה' וכו'. ו'אדם שבתורה', זה בחינת (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם". ויש בה 'קלות וחסורות', שהם בחינת (הקדמת הזוהר יג): "מסכני ועתירי".

[זה לשון הזוהר שם: "נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כו). "נעשה אדם" - משותפא כלל דכר ונוקבא. "בצלמנו" - עתירי. "כדמותנו" - מסכני].

ח.

(כתב"ד רבנו ז"ל השיך לח"א יג הנ"ל - הנדפס בסוף הספר)

ה'אדם' בחינת (הקדמת הזוהר יג): "מסכני ועתירי", כמו שכתוב (בראשית א, כו - הקדמת הזוהר שם): "נעשה אדם בצלמנו" - עתירי. 'כדמותנו' - מסכני. וכו'.

ו'אדם', זה בחינת (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם" - פי בה 'קלות וחסורות', ויש בה 'קומה שלמה', רמ"ח אברים ושס"ה גידים" (זהר וישלח קע: תקוני זוהר נ).

ט.

(ח"א לז, ג)

ה'גוף' לגבי ה'נפש' - הוא בחינת 'חמר', 'בהמה', 'סכלות', 'השד', 'מיתה', ו'שכחה', בחינת 'חכמות-היצוניות' - כנגד 'חכמות-התורה', שהם בחינת 'אדם' - בחינת 'צורה', 'אור', 'חכמה', 'זכרון', ו'חיים'. וצריך כל אדם להכניע ה'חמר', הינו: בחינות 'מיתה', בחינת 'סכלות של הגוף של הארבע-יסודות' וכו', שהם ה'תאוות' - דהינו: להפריש עצמו מכל ה'תאוות'.

וזה נעשה על-ידי ה'תענית' - שעל-ידי ה'תענית', מחלישין ה'ארבע-יסודות', ונתבטל ה'חמר', 'סכלות', 'השד', 'שכחה', 'בהמה'. ונתגבר ונתעלה בחינת ה'שכל', וה'צורה', ה'אור', וה'זכרון', 'אדם' וכו'.

והוא בחינת 'אדם', כמו שכתוב (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם".

וזה אותיות 'אדם': 'מ"ם סתומה' - הוא בחינת 'תענית', בחינת 'עולם-הבא' וכו'. ו'דל"ת' - הוא רמז ל'ארבע-יסודין' שנשפלים על-ידי ה'תענית'. ונתעלה ה'שכל' הרמוז ב'אל"ף', כמו שכתוב (איוב לג, לג): "ואאלפך חכמה".

י.

(ח"א צב)

על-ידי ש'אדם' שהוא בחינת 'תורה', כמו שכתוב (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם" - "נע ונד" (בראשית ד, יב"ד) אפילו בתוך ביתו - יכול להמתיק הדינים ולהחיות מתים.

יא.

(ח"א קא)

צריך האדם להתיגע בתורה, ולהמית עצמו עליה, כמו שאמרו חז"ל (ברכות סג:) על פסוק (במדבר יט, יד): "זאת התורה אדם פי ימות באהל", "אין התורה מתקיימת, אלא במי שממית עצמו עליה", דהינו: 'עצמינותו', המדות והתאוות רעות החקוקים על 'עצמותיו'.

ועל-ידי שמתגע בתורה עד שיזכה להבין אותה - על-ידי-זה יוצא מ'אנפיד-חשוכין' ל'אנפיד-נהירין', ונתבטל ממנו ה'שעבוד של המדות והתאוות-רעות של הע' עבו"ם', שהם ה'אנפיד-חשוכין'.

וְאִזְ נִקְרָא: 'אָדָם', בְּחִינַת: "זֹאת הַתּוֹרָה
 'אָדָם', בְּחִינַת (יבמות סא): "אַתֶּם
 קְרוּיִים אָדָם, וְאִין הָעֶבְרִיִים קְרוּיִים אָדָם" -
 כִּי עֵקֶר שֵׁם 'אָדָם' זֹכֵיךְ עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה. כִּי
 עֵקֶר שֵׁם 'אָדָם', הוּא הַשְׂכָּל־הָאֱמֵתִי שֶׁל
 'חֲכָמוֹת־הַתּוֹרָה'.

כִּי יֵשׁ 'שְׁלֹשׁ־שְׂבָלִיּוֹת': (א) 'שְׂכָל־פְּשׁוּט' -
 בְּחִינַת 'חֲכָמָה'. (ב) וְכְשֶׁלֹּמֶד וּמִבֵּין -
 זֶה נִקְרָא 'פִּינָה'. (ג) וְאַחֲרֵיכֵן כְּשִׁידוּעַ הַתּוֹרָה
 - זֶה נִקְרָא 'דַּעַת'.

וְאִלוֹ הַשְׁלֹשָׁה־שְׂבָלִיִים' - הֵם בְּחִינַת
 'שְׁלֹשׁ פְּעָמִים י"ק'. כִּי י"ק הֵם
 'חֲכָמָה וּבִינָה', שְׂבָלוֹתִים בְּכָל אֶחָד
 מֵהַשְׁלֹשׁ־שְׂבָלִיּוֹת. וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים י"ק,
 הוּא גִימְטְרִיא 'אָדָם'.

נִמְצָא: שֶׁעֵקֶר שֵׁם 'אָדָם' - הוּא בְּחִינַת
 הַשְׂכָּל־הָאֱמֵתִי, דְּהֵינּוּ: 'חֲכָמוֹת־
 הַתּוֹרָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֲנַפְיֵי־נְהִירִין' -
 בְּחִינַת 'הִרְחַקַת וְשִׁבִירַת כָּל הַתְּאוּזוֹת וּמִדּוֹת־
 רַעוּת, כַּנ"ל.

יב.

(ח"א רמה)

יֵשׁ 'חֲדָרֵי־תּוֹרָה' - וּמִי שֶׁזֹּכֵחַ לָהֶם:
 כְּשֶׁמֵתְחִיל לְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, הוּא נִכְנָס
 בְּהַחֲדָרִים, וּמִחֲדָר לְחֲדָר וְכו'.

אָבֶל צָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד: 'לְבַל יִטְעָה
 בְּעַצְמוֹ!' - כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה חֲדוּשִׁין
 שְׂאִינָם בָּאִים מִשָּׁם, רַק מ'הֵיכָל־הַתּוֹרָה',
 וְיֵשׁ שֵׁם 'חֲדוּשִׁים נָאִים שֶׁנִּדְמִים לַהֲשִׁגוֹת'.

לְמִשְׁלָל: כְּשֶׁכּוֹתְבִין תַּבַּת 'אָדָם' - זֶה מְרַמֵּז
 עַל 'דְּמוּת הָאָדָם', אָבֶל הוּא רַק
 דְּרָמָז בְּעֵלְמָא', כִּי אֵין פְּתוּב שֵׁם 'צִיּוֹר
 הָאָדָם'. וְיֵשׁ שְׂמִצִּירִין 'צוּרַת הָאָדָם', וְשֵׁם
 נִגְלָה יוֹתֵר קֶצֶת 'דְּמוּת הָאָדָם', וְאֶף־עַל־פִּי־
 כֵּן אֵין זֶה 'אָדָם מְמֹשׁ' - רַק ה'אָדָם בְּעַצְמוֹ',
 הוּא ה'אָדָם בְּאֱמֵת'.

כְּמוֹ־כֵן יֵשׁ כַּמָּה 'חֲדוּשֵׁי־תּוֹרָה' שֶׁהֵם כְּמוֹ
 שְׂכּוֹתְבִין תַּבַּת 'אָדָם' לְבַד - כִּי
 הַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת 'אָדָם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (במדבר יט, יד): "זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם".

וְיֵשׁ שְׂנַכְנָס לְפָנִים מְזֵה, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן אֵין
 זֶה 'אָדָם'. רַק כְּשֶׁזֹּכֵיךְ אֶל הַתּוֹרָה
 בְּעַצְמוֹ, זֶהוּ בְּחִינַת 'אָדָם בְּאֱמֵת'.

וְזֶהוּ: "זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם" - "זֹאת
 הַתּוֹרָה" דִּיקָא - שֶׁרַק הַתּוֹרָה־
 הָאֱמֵתִיּוֹת, הוּא בְּחִינַת 'אָדָם'.

הַפְּטֹרֹת פְּרֻשֵׁת פָּרָה

"וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם, מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכֹּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם"
(יחזקאל לו, כה)

יְסוּרִין בְּלֹא עֵוֹן" (שְׁבַת נה.). וְעַל־כֵּן ה'מְקַוֶּה' שְׁמוֹשִׁיעַ מִכֹּל הַצָּרוֹת וּמִכֹּל הַיְסוּרִים, הוּא מְטַהֵר מִכֹּל ה'טְמֵאוֹת', וּמִכֹּל ה'חַטָּאִים'.

א.

(ח"א נא)

'קִדְּם־הַבְּרִיאָה' הָיָה 'כֹּל אֶחָד', 'כֹּל אֶמֶת', 'כֹּל טוֹב', וְכֹל קִדְּשׁ' - וְאֶפְלוּ שֵׁם 'טָהוֹר' לֹא הָיָה שִׁיךְ לֹאמַר - כִּי 'טָהוֹר' אֵין שִׁיךְ אֶלָּא בְּשִׁישׁ 'טְמֵאָה', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (יחזקאל לו, כה): **"וְטָהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם."**

ד.

(ח"א נט, א)

ה'רוּחַ' הוּא בְּלִבִּי, בְּבַחֲיִנַת (יחזקאל לו, כו): **"וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חָדָשׁ"**.

ה.

(ח"א סא, ה)

מִי שְׁכַבְרֵי נִשְׁקַע בְּטַנְפַת שֵׁל הַמּוֹתְרוֹת, עַל־יְדֵי פָגַם 'אֲמוֹנַת־חַכְמִים' - יֵשׁ 'מִים' שְׁמֵטָהר מ'זֵאת הַטַּנְפַת', בְּבַחֲיִנַת (יחזקאל לו, כה): **"וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם, מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכֹּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם"**. וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא לְעֵצָה־שְׁלֵמָה.

כִּי ה'טָהַרְהָ' מְרַמֶּזֶת שִׁישׁ 'טְמֵאָה', וְהוּא סִימָן שִׁישְׁתִּלְשֵׁל עַד שִׁיהִיָּה 'טְמֵאָה'. וְעַל־כֵּן אֶפְשֵׁר לְזַבֵּד וּלְהַעֲלוֹת ה'טְמֵאָה' ל'טָהַרְהָ' - כִּי הִיא בְּעֵצְמָה נִשְׁתַּלְשְׁלָה מ'טָהַרְהָ', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (יחזקאל לו, כה): **"וְטָהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם."**

ב.

(כְּתַב־יָד רַבֵּנוּ ז"ל הַשִּׁיךְ לַח"א נא הַנ"ל - הַנְדָפֶס בְּסוֹף הַסֵּפֶר)

אִם אֵין 'טְמֵאָה', לֹא צָרִיךְ 'טָהַרְהָ', כִּי אֶל 'טְמֵאָה' שִׁיךְ 'טָהַרְהָ', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (יחזקאל לו, כה): **"וְטָהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם"**, וְדַרְךְ ה'טָהַרְהָ' יְכוּלָה לְתַקֵּן אֶת־עֵצְמָה.

"וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב חָדָשׁ, וְרוּחַ חָדָשׁ אֶתֶּן בְּקִרְבְּכֶם, וְהִסֵּרְתִי אֶת לֵב הָאָבֶן מִבְּשִׁרְכֶם, וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר" (יחזקאל לו, כו)

ג.

(ח"א נו, ז)

ה'מְקַוֶּה' מְטַהֵר מִכֹּל הַטְּמֵאוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (יחזקאל לו, כה): **"וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם"** - כִּי "אֵין

ו.

(שִׁיר־נְעִים בְּתַחֲלַת הַסֵּפֶר)

נִקְבַּ "לֵב הָאָבֶן" (יחזקאל לו, כו), וְהָאֵר לִי מִשָּׁם מְעַט פְּנִיךְ "בְּרַחַב פְּחֵמָה" (שִׁיר־הַשִּׁירִים ג, י).

ז.

(ח"א כה, א)

כְּשִׁיזְצֵא מ"שְׂרִירוֹת הַלֵּב" (על-פי דְּבָרִים כט, יח), וּמִשֶּׁבֶר "לִבּוֹ הָאֵבֶן" (על-פי יחזקאל לו, כו) - זֶה בְּחִינַת 'שְׂמִיר', שֶׁעַל-יָדוֹ נִכְנַע הָאֵבֶן.

ח.

(ח"א כח, ג)

אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם הַרוֹצִים לְעַרְךָ עֲבוֹדָתָם, עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁשׁוֹמְעִים מִתְּלַמִּידֵי-חֲכָמִים שְׂדִיךְ-יְהוּדָאִין שֶׁמְקַבְּלִים תּוֹרָתָם הַנְּפוּלָה מֵ'אֶלְפִינְהַנְּפוּלִים'. וּבִאֲמַת "אִין לָהֶם עַל מַה שֵּׁיִסְמְכוּ" (חגיגה פ"א מ"ח), כְּמוֹ הַ'שָּׂדִים שֶׁפּוֹרְחִין בְּאֵיזִיר'.

וּכְשֶׁתִּתְּלַמֵּיד-חֲכָם הָאֲמֵתִי רוֹאֶה מִחֲשַׁבְתָּם הֶרְעָה, אוֹמֵר לָהֶם: שִׁיזְצִיאוּ ה'טִינָא' מִלְּבָב, שֶׁנֶּעֱשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה "לֵב הָאֵבֶן" (יחזקאל לו, כו), וְאֵל יִכְפְּרוּ בַּהֲקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי ה'טִינָא' וְ"לֵב הָאֵבֶן", הוּא מִבְּחִינַת ה'אֶלְפִינְהַנְּפוּלִים'.

וְכִי שְׂבוּנָה בֵּיתוֹ עַל-יְדֵי ה'תְּלַמִּידֵי-חֲכָמִים הָאֲמֵתִיִּים', שֶׁהֵם יְסוּד כָּל דְּבַר - "יֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֵּׁיִסְמְכוּ" (חגיגה שם).

ט.

(ח"א עח)

כְּשֶׁאָדָם דְּבוֹק לְמַלְכוּת-אֱ-קִדִישָׁא, וּמִדְּבַר 'תּוֹרָה' או 'תְּפִלָּה' - מוֹצִיא וּמְכַנֵּס רִוְחֵה-קִדְשָׁה'.

וְזֶהוּ (יחזקאל לו, כו): "וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתָן בְּקִרְבָּכֶם" - הֵינּוּ: 'קִרְב' שֶׁלְּכֶם, כְּשֶׁהוּא נוֹשֵׂם נְשִׁימָה שֶׁל קִדְשָׁה' - אֲזִי: "וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתָן" - הֵינּוּ: רִוְחֵה-קִדְשָׁה'.

י.

(ח"ב טו)

יֵשׁ "לֵב אֵבֶן" (יחזקאל לו, כו), דְּהֵינּוּ: "אֲבִירֵי לֵב הָרְחוּקִים מִצְדָּקָה" (ישעיהו מו, יב). וְזֶהוּ (תהלים קיד, ח): "הַהֲפֹכִי הַצּוֹר אֲגַם מַיִם" - שֶׁנִּתְּהַפֵּךְ לְלֵב רַךְ לְהִתְנַדֵּב לְצְדָקָה'.

יא.

(ח"ב פג)

עַל-יְדֵי 'תְּקוּן-הַבְּרִית' - נֶעֱשֶׂה בְּיָד-חוּרִין, וְלוֹבֵשׁ גּוֹף קָדוֹשׁ מִגֵּן-עֵדֶן, וְנִתְרוֹמַם מִזְלוֹ, וְזוֹכֵה לְעֶשֶׂר, וְנִתְחַזַּק 'צְרוּי-טוֹב', הֵינּוּ: "לֵב בְּשָׂר" (יחזקאל לו, כו).

יב.

(חיי-מוהר"ן שלט)

אָמַר: "שְׁלַעֲתִיד יִהְיֶה כָּל הָעוֹלָם אֲנָשִׁי בְּרַסְלָב!" [לְעֵתִיד-לְבוֹא וְנֹעַט דִּי גֵאנְצֶע וְנֹעֶלְט זַיִן בְּרַסְלָבֶער חֲסִידִים].

דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה לז, כא) עַל פְּסוּק (יחזקאל יא, יט; לו, כו): "וְנִתְתִי לְכֶם לֵב בְּשָׂר" - "אֵל תִּקְרֵי בְּשָׂר, אֲלֵא בְּסַר, שִׁיְהִיָּה כָּל אֶחָד בּוֹסֵר בַּחֶלֶק שֶׁל חֲבֵרוֹ". "לֵב בְּסַר", אוֹתִיּוֹת 'בְּרַסְלָב'.

גַּם כְּשִׁיזְצֵא מִזְלַאטְפֵּאלִיעַ לְבְּרַסְלָב, חָלַם לוֹ לְהַמְגִיד מְטִירֵה-אוֹיְצֶע בְּסַכָּה, עֲנִין יִצְיָאתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל מִזְלַאטְפֵּאלִיעַ לְבְּרַסְלָב, מְרַמֵּז בְּפִסּוּק הַנַּ"ל (יחזקאל שם):

"וְהִסִּירוֹתִי לֵב הָאֵבֶן מִבְּשָׂרְכֶם". "לֵב הָאֵבֶן" - הוּא בְּחִינַת (מְלָכִים-א י, כו): "וַיִּתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת הַכֶּסֶף בְּאֲבָנִים" - כִּי שֵׁם הָעִיר 'זְלַאטְפֵּאלִיעַ', עַל-שֵׁם רַבּוּי הַכֶּסֶף וְהַמָּוֶן 'זְלַאטִי' - הוּא שֵׁם מְטַבֵּעַ. 'פֵּאלִיעַ'

- לכאורה פרושו 'הרפה'. "וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בְּשֵׁר" -
אותיות 'בְּרֶסֶל"ב', פנ"ל.

איזה 'רעבון', שמתגבר עליו 'תאות-אכילה'
- בא ב'מחלקת', שמחרפין ומבזין אותו.

יד.

(ח"א נד, בסוף)

'יוסף' שהוא בְּחִינַת (בראשית ל, כג): "אסף"
אלקים את הרפתי" - הוא ממתיק
את ה'רע', בְּחִינַת 'רעב', בבְּחִינַת (יחזקאל לו,
ל): "אשר לא תקחו עוד חרפת רעב
בגוים".

"וְהִרְפִּיתִי אֶת פְּרִי הָעֵץ וְתִנּוּבַת הַשָּׂדֶה,
לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד חֲרֻפַּת רָעַב בְּגוֹיִם"
(יחזקאל לו, ל)

יג.

(ח"א לט)

'רעב' הוא בְּחִינַת 'מחלקת', בְּחִינַת (יחזקאל
לו, ל): "חרפת רעב" - שכשמרגיש

רבי ר' אלימלך מליזענסק זיע"א

כי לאנשים פשוטים הרוצים לזכות לנפשם לאחז בדרך הצדיקים, בודאי טוב לפנייהם הנהגה הראשונה הנ"ל. הינו: לבלי להניח אצלו המזון בכל מיום לחברו. והפליג בשבח מעלת הנהגה זו והאריך בשיחה זאת.

וכפי המובן מדבריו אז היה: שהיה חפץ ומשתוקק לזכות אותנו להגיע להנהגה הקדושה הזאת, למדרגת 'בטחון' הנ"ל, לבלי להניח שום מזון מיום לחברו.

ב.

(חיי-מוהר"ן תקנ"ג)

בשראה רבנו ז"ל את הספר הקדוש **"נעם אלימלך"**, התפלא מאד ואמר: **"שקדשת מעלת הרב הקדוש רבי אלימלך ז"ל, נשגבה למעלה למעלה ממה שגראה ומובן מתוך ספרו הנ"ל!"**

[שיח-טרפי-קדש החדש ח"ג תתקל: רבנו ז"ל אמר: "יש כאלו, שספרם גבה ונשגב מהם - הינו: שאומרים כאלו השגות, שאין הם עומדים ואוחזים בהן. וכן יש כאלו צדיקים, שהספר שנה להם, שהוא לפי מדרגת ערכם. אבל הצדיקי-אמת - כל כמה שאומרים, עומדים הם במדרגה יותר גדולה!"]

וגם בקדשת אחיו הרב הקדוש רבי זוסיא ז"ל, הפליג מאד מאד וכו', פידוע אצלנו.

(עין חיי-מוהר"ן תקיח). (עי' שם גדל מעלת שאר הצדיקים הקדושים שהפליג רבנו ז"ל מאד במעלתם הקדושה).

א.

(חיי-מוהר"ן תצט-תק)

פעם-אחד ספר מענין ה'בטחון', ואמר: שיש צדיקים שאין מניחים אצלם מזון מיום לחברו, כמו שמספרין מפמה צדיקים גדולים שהיו לפנינו, כגון ה'בעל-שם-טוב' ז"ל, והצדיק הקדוש מורנו הרב אלימלך ז"ל, וכיוצא בהם - שבכל יום ויום היו מפזרין כל המזון שהיה בידם, ולא הניחו אצלם שום מזון מיום לחברו.

ואמר: שצריכין להיות לזה "בריה" [איש חיל] גדול, להיות חזק בהבטחון ולעמד על עמודו, פיראם שוגים בזה תנועה קלה בעלמא, לא טוב.

אבל יש מעלה גבוהה יותר - דהינו: שהצדיק האמתי יחזיק אצלו המזון. וזה קשה יותר, הינו: פי עבודה זו, גבוהה וכבדה ביותר, פי הוא ז"ל לא היה מתנהג הנהגה הנ"ל.

ואמר כמה פעמים: שזה קשה וכבד יותר, הינו: להחזיק אצלו המזון ולבלי לפזרו בכל יום לצדקה וכיוצא - זה קשה וכבד יותר הרבה וכו'. ואמר: שעבודה זו גבוהה וכבדה יותר אצל גדולי הצדיקים האמתיים המפלגים במעלה גבוהה ביותר.

אבל הרבה לדבר עמנו משבח מעלת הנהגה הראשונה הנ"ל - הינו: לפזר הפעות בכל יום לצדקה ועל הצטרכותו המכרה, ולא יניח בכל מיום לחברו.

ג.

(טיח-טורפי-קדש החדש ח"ג תתט)

מקבל היה בין אנ"ש באומאן לענין
 'שמונה הבעלי הזכרונות'
 ב'ספורי-מעשיות' מעשה י"ג 'מהשבעה
 בעטלערס' (ביום הראשון, הבעטלער העור): שרפנו
 ז"ל אמר: "שאחד מהם היה הצדיק

הקדוש הרב רבי אלימלך מליזענסק
 זיע"א! - ולא ידוע על מי מהזקנים אמרו
 רבנו ז"ל. (ועין לקוטי-הלכות תפלין ה - גדל מעלת
 אלו הזקנים-הקדושים).

לקוטי תפלות

פורים

ומחית עמלק

Ⓢ [א] לקוטי-תפלות ח"א י Ⓢ

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א י,
'ואלה המשפטים' - המחאת כף ורקודין)

ובכל שעה, באפן שאזכה להרים את ידי
ואת רגלי לשרשם שבקדשה, ותתגלה
הארתם הגדולה, ואזכה להמחאת-כף
ורקודין דקדשה.

וּזְבַנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְקִים מְצוֹת
'ספירת-העמר', בקדשה ובטהרה
ובלב טוב ובשמחה גדולה, עם כל
פְּרִטְיָה וּדְקֻדּוּקְיָה וּכְוִנוֹתֶיהָ וְתַרְי"ג
מְצוֹת הַתְּלוּיִים בָּהּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה
לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְעַקֵּר וּלְבַטֵּל, קְלַפֵּת
'הַמֶּן-עֲמֶלֶק' מִן הָעוֹלָם.

וְתַעֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ, לְקִים וּלְקַבֵּל אֶת
יְמֵי הַפּוּרִים בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה.
וְנִזְכָּה שְׂיִמְשֶׁךָ קִדְשֵׁת הָאָרֶת פּוּרִים,
קִדְשֵׁת מְרֻדְכֵי וְאַסְתֵּר, עָלֵינוּ וְעַל זְרַעֲנוּ
וְעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל.

וְנִזְכָּה לְקִים כָּל הַמְצוֹת הַנּוֹחָגוֹת
בְּפּוּרִים, בְּקִדְשָׁה וּבְטָהְרָה וּבְלֵב
טוֹב וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה. וְתַתֵּן שִׂמְחָה
בְּלַבְנוּ, עַד שֶׁתִּפְשֵׁט הַשִּׂמְחָה בְּיַדֵּינוּ

וְתַעֲזָרְנִי לְהִתְקַשֵּׁר בְּאַמֶּת עִם רוּחַ-
הַקֹּדֶשׁ שֶׁל צְדִיקֵי-אַמֶּת.
וְאִזְכָּה לְשָׂאוֹב וּלְהַמְשִׁיךְ לְתוֹךְ לְבִי, אֶת
רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שֶׁל צְדִיקֵי-אַמֶּת.

וְאִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ, שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ הַרוּחַ-
הַקֹּדֶשׁ הַזֶּה, לְתוֹךְ יְדֵי וְרַגְלֵי,
עַד שֶׁאִזְכָּה לְתַקֵּן 'פָּגַם הַיְדִים וְהַרְגָּלִים',
לְגַלוֹת וּלְהַאִיר 'הָאָרֶת הַיְדִים וְהַרְגָּלִים'.

עַד שְׂיִתְעוֹרֵר לְבִי בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה,
לְשִׂמְךָ הַגְּדוֹל בְּאַמֶּת, עַד שֶׁתִּפְשֵׁט
הַשִּׂמְחָה הַקְּדוּשָׁה לְתוֹךְ יְדֵי וְרַגְלֵי, עַד
שֶׁאִזְכָּה לְהִמְחָא-כַּף וְרַקוּדִין דְּקִדְשָׁה.

בְּאַפְּן שֶׁנִּזְכָּה לְהִמְתִּיק דֵּינִים מֵעָלֵינוּ,
וּמֵעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, עַל
יְדֵי מְחָא-כַּף וְרַקוּדִין דְּקִדְשָׁה.

וְתִתֶּיךָ בְּעִזְרִי, שֶׁאִזְכָּה לַעֲשׂוֹת מְצוֹת
רְבוֹת בְּיַדֵי וּבְרַגְלֵי, בְּכָל-עֵת

☪ [ג] לקוטי תפלות ח"א נו ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נו, 'וביזים הבכורים')

וּנְזָכָה לְהַכְנִיעַ, וּלְשַׁבֵּר, וּלְבַטֵּל, וּלְמַחֲוֹת,
וּלְכַלּוֹת, וּלְעַקֵּר, וְקַלְפַת הַמֶּן-
עַמְלֵק מִן הָעוֹלָם, שֶׁהוּא 'תְּאוֹת-מְמוֹן',
וְלַהּוֹצִיא כָּל חַיּוֹת הַקְּדוּשָׁה מִמֶּנּוּ, וְלַהּשִׁיב
וְלַחֲזִיר כָּל הַנִּיצוּצוֹת-הַקְּדוּשִׁים, וְכָל
חַיּוֹת הַקְּדוּשָׁה, לְשָׂרְשָׁם הָעֲלִיוֹן שֶׁבְּקְדוּשָׁה,
וְלַחֲזֹר וּלְעַשׂוֹת מֵהֶם תּוֹרַה-הַקְּדוּשָׁה.

וּנְזָכָה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ תְּמִיד, קְדוּשַׁת
מְרַדְכֵי-הַיְהוּדִי וְאַסְתֵּר-הַמַּלְכָּה.

וְתַעֲזָרֵנוּ וְתִזְכְּנוּ, לְגַלוֹת וּלְהַאֲרִי כָּל
הַגּוֹנִינֵי-עֲלָאִין שֵׁישׁ בְּ"כֶסֶף
וְזָהָב וְנַחֲשֵׁת", בְּקְדוּשָׁה וּבְטְהָרָה גְדוֹלָה
כְּרַצוֹנָה טוֹב.

וְתַחֲמַל עָלֵינוּ בְּרַחֲמֵי-הַרְבִּים, וְתִשְׁפִיעַ
עָלֵינוּ מִדַּת הַרַחֲמָנוּת בְּאַמֶּת,
וְנִזְכָּה לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, וּלְהַרְבּוֹת
בְּצַדִּיקָה.

☪ [ד] לקוטי תפלות ח"א נח ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נח, 'תלת נפקין מחד')

וְתַעֲזָרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי מֵעַתָּה שְׂאֵזָכָה
לְשִׁמִּירַת-הַבְּרִית בְּאַמֶּת,
בְּקְדוּשָׁה וּבְטְהָרָה גְדוֹלָה.

וְתַעֲזָרֵנִי רַחֲמֵי הַצַּדִּיקִים-הָאֱמֵתִים,
שִׁירְחֵמוּ עָלֵינוּ עַל חֲלוּשֵׁי-כַחַ
כְּמוֹנוּ, וְיִלְחָמוּ בְּעַדְנוּ, וְיַכְנִיעוּ וְיִשְׁבְּרוּ
וְיַפִּילוּ וְיַבְטִילוּ, כָּל הַצָּרִים הַרוֹדְפִים

וְרַגְלֵינוּ, וְנִזְכָּה אֲזִי לְהַמְחֵאת-כַּף וְרַקוּדִין
דְּקְדוּשָׁה, בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה לְשִׂמְךָ בְּאַמֶּת.

וְעֲזָרֵנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שֶׁנִּקְבַּל עַל-
עֲצִמְנוּ מִחֲדָשׁ, לְקַיֵּם אֶת כָּל
דִּבְרֵי תוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה, וְנִזְכָּה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד
לְשִׁמּוֹר וּלְעַשׂוֹת וּלְקַיֵּם, וְתֹאִיר עֵינֵינוּ
בְּתוֹרָתְךָ, וְנִזְכָּה לְלַמֵּד וּלְהַבִּין וּלְהַשְׁפִּיל
בְּנִגְלָה וּבְנִסְתָּר בְּאַמֶּת, וְתִזְכְּנוּ לְהַשִּׁיג
נִסְתָּרוֹת הַשֵּׁם בְּכָל פַּעַם, וְלֹא נַעוֹל
בְּכִסּוּפָא קַמְךָ.

☪ [ב] לקוטי תפלות ח"א ל ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

וּנְזָכָה לְהַרְג, וּלְהַכְנִיעַ, וּלְשַׁבֵּר, וּלְעַקֵּר,
וּלְבַטֵּל, וְקַלְפַת מַלְכוּת עַמְלֵק
הַרְשָׁעָה, שֶׁפָּלוּל מִכָּל הָאַרְבַּע-מַלְכוּוֹת.

וְתַעֲזָרֵנוּ לְמַחֲוֹת שְׁמוֹ וְזַכְרוֹ מִן הָעוֹלָם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "תִּמְחָה אֶת זִכְרֵךְ
עַמְלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם לֹא תִשָּׁכַח". וַיְקִים
מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "הָאוֹיֵב תִּמּוּ חַרְבוֹת
לְנִצָּחַ, וְעָרִים נִתְּשָׁתָּ, אֲבָד זִכְרָם הֵמָּה,
וַיְהִי לְעוֹלָם יֵשֵׁב, כּוֹנֵן לְמִשְׁפַּט כְּסָאוֹ".

וְתַעֲקֹר וְתִשְׁבֵּר וְתַבְטֵל, כָּל הַחֲכָמוֹת-
חִיצוֹנִיּוֹת, וְכָל הָאַפִּיקוֹרְסִית
וְהַכְּפִירוֹת, מִן הָעוֹלָם. וַיִּתְגַּלֶּה אֱמוּנָה-
הַקְּדוּשָׁה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וַיִּקְבְּלוּ כָּל
אֶת עוֹל מַלְכוּתְךָ וְתַמְלִךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה
לְעוֹלָם וָעֶד.

אֲחֵרֵינוּ הַנִּלְחָמִים עִמָּנוּ בְּכָל־עֵת, וַיִּכְנָעוּ וַיִּכְלוּ וַיִּבְטְלוּ 'קִלְפַת עֲמֶלֶק', שֶׁהוּא 'פְּגַם־הַבְּרִית', מִמְּנֵי וּמַעַל כָּל עֲמֶךָ בֵּית־יִשְׂרָאֵל.

וְאַתָּה תִּהְיֶה בְּעֶזְרֵנוּ תְּמִיד. וְהַצְדִּיקִים־אֲמֵתִיִּים יִלְחָמוּ לְפָנֵינוּ, עַד שְׁנֹזְפָה בְּכַחַם לְבַטֵּל 'קִלְפַת עֲמֶלֶק', לְמַחֹת שְׁמוֹ וְזָכְרוּ מִן הָעוֹלָם, וְלְבַטֵּל 'פְּגַם־הַבְּרִית', מִמְּנוֹ, וּמִזְרַעֲנוּ, וּמִכָּל עֲמֶךָ בֵּית־יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

☪ [ה] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א קמג ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א רג, 'דע שְׁכָל מִינֵי צַעַר')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, "זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה".

זָכַר אֶת כָּל הַהִבְטָחוֹת שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ מִימֹת אַבְרָהָם אָבִינוּ עַד הַנֵּה. זָכַר אֶת בְּנִיךָ הַשְּׂרוּיִם בְּגִלוֹת בֵּין הָעַכוּ"ם, וְתַמְלֵא עָלֵינוּ רַחֲמִים, וְתוֹצִיאֵנוּ וְתַפְדָּנוּ וְתַגְאֲלֵנוּ מִכָּל הַצָּרוֹת וּמִכָּל הַגְּלִיּוֹת.

וְתַשְׁבֵּר וְתַבְטֵל כָּל הַגְּזֵרוֹת־קָשׁוֹת מֵעָלֵינוּ, הֵן אוֹתָן שֶׁכָּבַר נִגְזְרוּ, הֵן אוֹתָן שְׂרוּצִים לְגֹזֵר, (בְּפָרֹט עֵצִים הַצָּרָה הַזֹּאת שֶׁכָּבַר נִגְזְרָה לְקַח בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַנְשֵׁי חֵיל לְמַלְחַמְתֶּם חֲסִי־וְשָׁלוֹם).

רַחֵם רַחֵם עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וּבַטֵּל אוֹתָם מֵעָלֵינוּ מִהֲרָה, כִּי אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֵין מַעְצוֹר לִיהוָה לְהוֹשִׁיעַ אֶפְלוּ אַחַר גְּזֵר־דִּין לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

וּבְשֵׁם שַׁחֲמֶלֶת עָלֵינוּ וְהוֹשַׁעְתָּ אוֹתָנוּ בִּימֵי מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר, וְהַפְּכֶת מִיְגוֹן לְשִׁמְחָה וּמֵאֲכָל לְיוֹם־טוֹב, כֵּן תַּחֲמַל עָלֵינוּ גַם בַּעַת הַמָּרָה הַזֹּאת, וְתַבְטֵל הַצָּרָה וְהַגְּזֵרָה הַזֹּאת מֵעָלֵינוּ.

וְכָל הַצָּרוֹת וְהַגְּזֵרוֹת שְׂרוּצִים לְגֹזֵר חֲסִי־וְשָׁלוֹם, כָּלֵם תַּעֲקֶרֶם וְתַשְׁבֵּרֶם וְתַבְטֵלֶם בְּבִטּוֹל גָּמוֹר, וְתַהַפֵּךְ הַכָּל לְטוֹבָה.

וְתַטִּיחַ (לֵב הַמַּלְכוּת שָׁרְיוֹ וְיוֹעֲצָיו) לֵב הַקִּיסָר יְרוּם־הוֹדוֹ וְהַשָּׂרִים וְהַיּוֹעֲצִים, עָלֵינוּ לְטוֹבָה. וְתַגְזֹר עָלֵינוּ גְּזֵרוֹת טוֹבוֹת, בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

☪ [ו] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"ב יד ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב יט, 'עֵקֶר הַתַּכְלִית לִילָךְ בְּפִשְׁטוֹת וּבַתְּמִימוֹת')

תּוֹמַךְ תְּמִימִים הוֹשִׁיעָה נָא, תִּקְיָךְ לְעַד הַצְּלִיחָה נָא, תְּמִים בְּמַעֲשָׂיו עֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ. תָּם וּמִתְמָם עִם תְּמִימִים, זַכְּנֵי לְעַבְדֹךָ אוֹתָךְ בְּאַמֶּת, בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גָּמוֹר, בְּלֵי שׁוֹם חֲכָמוֹת כָּלֵל.

שְׁמַרְנֵי וְהַצִּילְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מַחֲקִירוֹת וְחֲכָמוֹת־חִיצוֹנִיּוֹת וְזָרוֹת. רַחֵם עָלֵי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְזַכְּנֵנוּ בְּחֲסָדֶיךָ הָעֲצוּמִים לְתַמִּימוֹת בְּאַמֶּת, כַּאֲשֶׁר אַתָּה יוֹדֵעַת דְּרָכֵי הַתְּמִימוֹת בְּאַמֶּת־לְאַמְתּוֹ, כְּרִצוֹנְךָ הַטוֹב, וְכַרְצוֹן צַדִּיקֶיךָ הַיְרָאִים וְהַתְּמִימִים בְּאַמֶּת.

וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְעַל זְרַעֲנוּ, וְעַל כָּל זֶרַע עַמְּךָ בֵּית־יִשְׂרָאֵל, וְתַשְׁמֹר וְתַצִּיל

אותנו, מכל מיני חקירות וחקמות-
חיצוניות.

ולא נשים עין, ולא נביט, ולא נסתכל
כלל, בשום ספר המיסד על-פי
דרכי המחקרים, אפלו בספרים שחברו
קצת מבני-ישראל על-פי ההקדמות
והסברות של חכמות-החיצוניות שנמשכין
ובאין מהעפו"ם, אשר לא נכנסו בדת-
ישראל הקדוש, פי "לא באלה חלק יעקב".

שמר רגלנו, מלנגף חסוּשֶׁלֹום באבני-
נגף שלהם, המנחים בכל
חכמותיהם הפולילים בשבע-חכמות.

אשר בכלם מנח קלפת וזהמת עמלק,
שהוא האבן-נגף שבכל החכמות,
אשר על-ידו נכשלים ונופלים כל
הנכנסין בהם, ויוצאין מעולמם, ובאין
לידי כפירות ואפיקורסית גמור רחמנא-
ליצלן, רחמנא-לישזבן מהם ומהמונם.

הצילנו נא אבינו שבשמים, עזרנו
והושיענו וזכנו בזכות משה
רבנו, ובזכות כל הצדיקים-אמתיים
שלקחמו מלחמת עמלק, שנזכה לקבל כח
מהם, להנצל גם עתה מקלפת-עמלק,
שהוא פילוסופיא וחקמות-חיצוניות.

ותעזר לב צדיקי-אמת שבדור הזה,
וכל הצדיקים שוכני עפר,
שילחמו גם עתה בעדנו, ויכניעו וישפילו
וישברו ויעקרו את קלפת עמלק
וחילותיו, לבל יהיה להם שום כח,
להכניס חסוּשֶׁלֹום דרכיהם ודעותיהם
הרעות והמרות, בלב עמך בית-ישראל.

גואל חזק, הצל ומלט ופלט את
שארית עמך בית-ישראל, מהצר
המר והצורר הזה, מהאויב האכזר הזה,
הוא "איש צר ואויב המן-עמלק הרע
הזה", ימח-שמו ונמח-זכרו.

שהוא הקלפה והזהמה שמכנסת בעולם
חכמות-חיצוניות ואפיקורסית
וחקירות כנגד השם-יתברך, שרוצה
להתגבר עתה חסוּשֶׁלֹום בעקבות-
משיחא, להכניס גם בישראל כפירות
ואפיקורסות חסוּשֶׁלֹום, על-ידי
שממשיכין אותם ללמד ספריהם
וחכמותיהם ולשונוותיהם.

וזכנו ברחמיך הרבים, לאמונה-שלמה
באמת, בתמימות ובפשיטות, בלי
שום חקירות וחקמות-זרות כלל.

רק נזכה לעבד אותך באמת, לקיים
מצותיך ולעסק בתורתך בעובדא
ובמלווא, בתמימות ובפשיטות, כל ימינו
לעולם.

ונזכה לקיים באמת מקרא שכתוב:
"סוף דבר הכל נשמע, את
האלהים ירא, ואת מצותיו שמור, פי זה
כל האדם".

❁ [ז] לקוטי-תפלות ח"ב לז ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד,
'אחר פורים קורין פּרשת פּרה')

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי
אבותינו, עושה נסים ונפלאות בכל

דור ודור, הרב את ריבנו, והדן את דיננו, והנוקם את נקמתנו, והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו, והנפרע לנו מצרינו.

שְׁתַּרְחַם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֵי־הַרְבִּים, וְתַעֲזֹר לָנוּ בִישׁוּעָתְךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ הַנּוֹרְאוֹת, שְׁנֹזְפָה לְקַבֵּל ו"לְקַיֵּם אֶת יְמֵי הַפּוֹרִים הַקְּדוּשִׁים בְּזַמְנֵיהֶם" כְּרָאוּי.

שְׁנֹזְפָה לְקַיֵּם כָּל הַמְצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת הַנּוֹהֲגוֹת בַּפּוֹרִים, בַּקְּדוּשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוֹלָה, "בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבב", בְּגִילָה בְרָנָה בְּדִיצָה וְחִדּוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה מְאֹד, עִם כָּל פְּרִטֵיהֶם וְדְקֻדְקֵיהֶם וְכוֹנוֹתֵיהֶם וְתִרְי"ג מְצוֹת הַתְּלוּיֹת בָּהֶם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, כְּבָר גְּלִית אֲזַנֵּינוּ, שְׁכַל הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לְאֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר עָלִיהֶם נִקְבְּעוּ הַיָּמִים - טוֹבִים הַקְּדוּשִׁים, כָּלֵם נַעֲשִׂים וְנִתְגַּלִּים וּמְאִירִים, בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן.

וְאֲנוּ צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַׁת פּוֹרִים, וְקְדֻשַׁת כָּל הַיָּמִים-טוֹבִים, וְהָאֶרֶץ הַנְּסִים וְנְפִלְאוֹת שֶׁנַּעֲשׂוּ אֲזוּ, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וּבְכָל אָדָם וְאָדָם בַּפְּרִטִיּוֹת.

וּבְבִין בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ עוֹשֶׂה נְסִים וְנְפִלְאוֹת בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וּבְכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, לְמַדְנִי וְהוֹרְנִי וְחַנְּנִי וְזַכְּנִי, שְׁאֲזֹפָה לְשִׂמְחַת-פּוֹרִים בְּשִׂלְמוֹת בְּאַמֶּת, שְׁאֲזֹפָה לְשִׂמַח מְאֹד מְאֹד בְּכָל לֵב וְנַפֶּשׁ, בְּיַמֵּי-הַפּוֹרִים הַקְּדוּשִׁים, בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, בְּשִׂמְחָה שְׁאִין לָהּ קֵץ.

עַד שְׁאֲזֹפָה עַל-יְדֵי הַשְּׂמִיחָה וְהַקְּדוּשָׁה שֶׁל פּוֹרִים, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוּשָׁה וְהַטְּהָרָה הַנִּמְשָׁכֶת מִה'פְּרָה-אֲדָמָה' שְׂמִטְהַרְת מִטְּמֵאת-מֵת.

אֲשֶׁר צִוִּיתָ עָלֵינוּ לְעֶסֶק בַּקְּרִיאת הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת שֶׁל פְּרָה-אֲדָמָה אַחַר פּוֹרִים, וְגִלִּית לָנוּ: שְׁעַל-יְדֵי 'פּוֹרִים', זוֹכִין לְטְהָרַת הַפְּרָה-אֲדָמָה, לְמַעַן נִזְכֶּה לְהִיּוֹת טְהוֹרִים לְקַבֵּל קְדֻשַׁת הַקְּרִבָּן-פֶּסַח בְּזַמְנוֹ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַ, שְׁבַעֲצָם יְרִידַתְנוּ וְנִפְלִיתְנוּ בְּעַמְּךָ הַגְּלוּת-הַמֵּר הַזֶּה, וְעַצָּם וְרַבּוּי צְרוּת-הַנֶּפֶשׁ שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעָלִי בַּפְּרִטִיּוֹת, וְעַצָּם וְרַבּוּי הַמְּצוּלוֹת-יָם הַשׁוֹטְפִים עָלַי, וְרוֹדְפִים אוֹתִי מְאֹד מְאֹד מִכָּל הַצְּדָדִים, וּבְצָרָה גְדוֹלָה אֲנִי מְאֹד מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ, וְאִינִי יוֹדֵעַ שׁוּם פְּתַח-תְּקוּהָ לְתַקֵּן וּלְהַנְצִיל מִכָּל-זֶה.

הֵן עַל כָּל אֱלֹהִים, אֲנִי צָרִיךְ עִתָּה נְסִים נְפִלְאִים, וְיִשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת וְנוֹרְאוֹת, כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹת עוֹלָם, נְסִים נְפִלְאִים וְנוֹרְאִים אֲשֶׁר לֹא הָיוּ כְּמוֹתֶם, בְּיַמֵּי מֶרְדֵּכִי וְאַסְתֵּר כְּשֶׁעָמַד עָלֵיהֶם הַמֶּן-הַרְשָׁע יַמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ וְכוּ'.

אֲשֶׁר נִסַּת זֶה שֶׁל פּוֹרִים גְּדוֹל מִכָּל הַנְּסִים שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּנוּ מֵעוֹלָם, כְּאֲשֶׁר הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוּשִׁים זְכוֹרֵנָם-לְבָרְכָה: "וְכָל הַמוֹעֲדִים יִהְיוּ בְּטָלִים, וְיַמֵּי הַפּוֹרִים לֹא נִבְטָלִים." וּבִתְחִלָּה הָיוּ כָּל הַתְּחִלוֹת מִפֶּסַח, כִּי

כל המועדים הם זכר ליציאת-מצרים, ועכשו וכו'".

רבוננו של עולם, מריה דעלמא כלא, אדון הנפלאות, מצמיח ישועות. אתה יודע האמת, שכל הנסים והנפלאות שעשית עמנו ביציאת-מצרים ובמלחמת-עמלק, בימי משה ובימי מרדכי ואסתר, וכל הנסים ונפלאות שעשית עמנו, בימי חנכה, ובכל דור ודור, עקר הנס והישועה הוא ישועת-הנפש.

כי עקר הקנאה והשנאה, של כל צרינו ורודפינו בגשמיות ורוחניות, הוא רק על אשר אנו מאמינים בך יהוה אלהינו, ומשתוקקים לילך בדרכיך הקדושים, ולקיים מצוותיך הנוראות, ולגלות ולפרסם אמתת אמונת אלהותך והשגחתך וממשלתך בעולם.

אשר רק בשביל זה, לא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם.

ועל-בן עקר הנס והישועה מכל הצרות, הוא מה שאתה מקנא קנאתך ואתה עושה נסים ונפלאות, כדי לקיים התורה והמצוות לבל יתבטלו מן העולם חס-ושלום כרצון השונאים והכופרים ימח-שמן, שכלם הם מסטרא דהמן ועמלק ימח-שמו.

ועתה מה אומר לפניך יושב-מרום, ומה אספר לפניך שוכן-שחקים, אם אחרי כל הנסים והנפלאות האלה אני

בעצמי רודף את-עצמי יותר מכל השונאים.

כי לא התגברתי נגד תאוותי, אף גם המשכתי עלי את היצר-הרע, ועשיתי מה שעשיתי.

עד אשר הבאתי עצמי בידיים בצרות האלה צרות-נפשי, אשר הם קשים ומרים מכל הצרות, פי אין צרה כצרות-הנפש, פי זהו הרחמנות הגדול מכל הרחמנות, להוציא נפש מישראל מעוונות ופגמים.

רבוננו דעלמא כלא, יחיד קדמון, "יהוה אלהים אמת", אתה לבד יודע להיכן נוגעים דברי אלה, כי באמת בער אני ולא אדע, תקף הנס של פורים בגשמיות ורוחניות, ובפרט איך לזכות להמשיך עלי תקף הנס והישועה הזאת.

אבל אתה לבד יודע הכל, ואתה מרמז לי מרחוק להתקרב אליך בכל עת, בכמה מיני התנוצצות ורמזים רבים בלי שעור, ואני בעצם קשיות-ערפי עדין לא שבתי מטעותי.

אבל זאת נחמתי בעניי המר, מה שעדין אני מתעקש עוד לדבר דבורים כאלה לפניך, ולצפצף אמרתי מעפר אליך, ולצפות עדין לרחמיך וישועתך.

רבוננו של עולם, אתה לבד יודע תקף הנס שהיה אז בימי מרדכי ואסתר, שזכו לנצח מלחמת המן-עמלק, למחות שמם וזכרם מן העולם, ואיך זכו

לְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי-זֶה הָאָרֶה נִפְלְאָה
וַיִּשׁוּעָה נִוְרָאָה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

וְאִיךְ עֵתָה כָּל חַיּוֹתֵנוּ וְתַקּוּתֵנוּ לְצֵאת
מִגְלוּתֵנוּ בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ, הוּא רַק עַל-
יְדֵי תַקְוָה הַיָּס הַזֶּה, כִּי אָנוּ עוֹמְדִים
וּמְצַפִּים לְיִשׁוּעֶתְךָ.

כִּי אֲשֶׁר עֲזַרְתֶּם אֲזִי לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר
קְלַפַּת הַמֶּן-עַמְלֵק, לְעַקֵּר
וּלְבַטֵּל וּלְהַכְנִיעַ זְהֻמָּתוֹ הַגְּדוּלָּה, וּלְגַלּוֹת
אֲמוֹנַת הַשְּׂגָחָתְךָ בְּעוֹלָם, וּלְחַזֵּר וּלְקַיֵּם
וּלְקַבֵּל מִחֻדָּשׁ קְדֻשַׁת תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה.

בֵּן תַּעֲמִד בְּעֲזַרְתֵּנוּ סֵלָה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר,
עַד אֲשֶׁר תִּנְצַח הַמְּלַחְמָה בְּשִׁלְמוֹת,
לְמַחֹת זְכוֹר עַמְלֵק לְגַמְרִי, וּלְהַעֲבִיר רוּחַ
הַטְּמָאָה מִן הָאָרֶץ, וּלְהַשִּׁיבֵנוּ אֵלֶיךָ
בְּאַמֶּת, וּלְהוֹצִיאֵנוּ מִגְלוּתֵנוּ הַמֵּר מְהֵרָה.

עַל-כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת,
שְׁתַּשִּׁים לְבָבְךָ לְגַדֵּל צְרוּת-
נַפְשֵׁנוּ, וְתַבִּיט בְּעֵינֵינוּ וְעַמְלָנוּ, וְאֵל תַּבִּיט
בְּמַעְלָלֵנוּ, וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִסִּים נִפְלְאִים
וְנוֹרָאִים, נִסִּים שֶׁל פְּוִרִים, בְּאִפְן שְׁתִּסַּבֵּב
סְבוֹת לְטוֹבָה, שְׁנִזְכֶּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּחַיֵּינוּ
חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה, וְלֹא נָשׁוּב עוֹד לְכִסְלָה.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְחַיֶּה חַיִּים, "אֱלֹהִים
חַיִּים וּמְלַךְ עוֹלָם", רַחֵם עָלֵינוּ
וְהַחַיֵּינוּ וְקִיַּמְנוּ, וְקַדְשָׁנוּ וְטַהַרְנוּ
מִטְּמָאת-מֵת שֶׁהִיא אָבִי אַבוֹת הַטְּמָאָה,
שֶׁהֵם הִרְהוּרֵי-נַאֲוָף שֶׁהִתְגַּבְּרוּ וְהִתְפַּשְׁטוּ
בְּעוֹלָם מְאֹד, עַד אֲשֶׁר "טִבַּעֲנוּ בִּיּוֹן
מְצוּלָה וְאִין מְעַמָּד", בָּאֵנוּ בְּמַעֲמָקֵי מַיִם
וְשִׁבַּלְת שְׁטַפְתָּנוּ.

וּכְנֹנוּ בְּכַח קְדֻשַׁת מִצּוֹת פְּוִרִים, שְׁנִזְכֶּה
לְקַבֵּל וּלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדֻשַׁת
וְטַהַרְתָּ הַ"פְּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה", לְטַהַרְנוּ
בְּאַמֶּת מִטְּמָאת-מֵת, בְּעוֹלָם-הַזֶּה וּבְעוֹלָם-
הַבָּא.

וְאִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְקַבֵּל חַג הַפֶּסַח
הַקְּדוּשׁ זְמַן חַרוּתֵנוּ, בְּקְדֻשָּׁה
גְּדוּלָּה, וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעִצּוּמָה. וְנִזְכֶּה
בְּרַחֲמֶיךָ לְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁל פֶּסַח,
בְּקְדֻשָּׁה גְּדוּלָּה, וּבְשִׂמְחָה וְחֻדוּה רַבָּה.

מִלֵּא רַחֲמִים, עֲזַרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְקַיֵּם
הַמִּצְוֹת שֶׁל פְּוִרִים, בְּקְדֻשָּׁה
וּבְשִׂמְחָה גְּדוּלָּה כָּל-כַּף, עַד שְׁנִזְכֶּה עַל-
יְדֵי-זֶה לְהִיּוֹת נִזְהָרִים בְּאַמֶּת מִמַּשְׁהוּ
חֶמֶץ בַּפֶּסַח, וּלְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹת הַנוֹרָאוֹת
שֶׁל פֶּסַח בְּקְדֻשָּׁה גְּדוּלָּה וּבְשִׂמְחָה נִוְרָאָה
וְעִצּוּמָה.

רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךָ, וְזַכֵּנוּ עֵתָה
לְפַעַל בְּקִשְׁתֵּינוּ בְּרַחֲמִים אֲצִלֶּךָ,
עֲזַרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת,
לָשׁוּב וּלְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ מְהֵרָה בְּאַמֶּת.

הוֹשִׁיעֵנוּ מִכַּח קְדֻשַׁת הַיָּס וְהִישׁוּעָה
הַנִּפְלְאָה שֶׁל פְּוִרִים, שְׁנִזְכֶּה
לְהִתְהַפֵּךְ מֵעֵתָה מֵרַע לְטוֹב, וְנִזְכֶּה לְצֵאת
מִיַּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמְאֻפְלָה לְאוֹר גְּדוּלָּה.

וְעֲזַרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, לְהִתְעַנּוֹת 'תַּעֲנִית-
אֶסְתֵּר' קוּדֵם פְּוִרִים בְּקְדֻשָּׁה
גְּדוּלָּה, וְלוֹמַר סְלִיחוֹת בְּכּוֹנֵה גְּדוּלָּה,
וּלְצַעֵק וּלְזַעֵק אֵלֶיךָ מְאֹד מְאֹד, וְתַפְתַּח
אֶת לְבָבִי שְׂאִזְכֶּה לְהִרְגִישׁ כְּאִב עוֹנוֹתִי

בְּאֵמֶת בְּלִבִּי, וְעֵצִים צֶרֶת-נַפְשִׁי אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר.

עַד שְׁאֲזָכָה לְזַעַק "זַעֲקָה גְדוּלָה וּמְרָה", כְּרָאוּי לִי לְזַעַק לְפִי רַבּוּי עֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי הָעֲצוּמִים, וּפְגָמֵי הַגְּדוּלִים וְהַרְבִּים מְאֹד.

עַד אֲשֶׁר יִתְעוֹרְרוּ רַחֲמֶיךָ עָלַי בְּאֵמֶת, וְתִמְהַר לְהוֹשִׁיעַנִי וּלְגַאֲלֵנִי מִמְּנֵי בְּעֲצָמֵי, וְתַעֲשֶׂה אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקֶיךָ אֵלַי וְאֶת מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁמֶר, בְּאֵמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם.

אָבִי מִלְּפִי יוֹצְרִי וּבוֹרְאִי וְעוֹשֵׂי, הוֹרְנִי הַדְרֵךְ אֵיךְ לְהִתְחִיל מִבְּחִינַת קִדְשֵׁי פוֹרִים, כְּאֲשֶׁר רָמְזָתָ לָנוּ עַל-יְדֵי חֻכְמֶיךָ-הַקְּדוֹשִׁים.

עוֹרְנִי בְּדֶרֶךְ נֵס וְיִשׁוּעָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה, בְּדֶרֶךְ חֲדוּשׁ נִפְלֵא וְנוֹרָא, בְּאִפְן שְׁאֲזָכָה מַעֲתָה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת, וְאֲזָכָה לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ הַתְּחִלָּה שְׁלֵמָה וְאִמְתִּיּוּת בְּכָל לֵב וְנַפֶּשׁ בְּעִבּוּדְתֶךָ בְּאֵמֶת, וְתוֹרְנִי וְתִלְמִדְנִי בְּאֵמֶת מִמָּה לְהִתְחִיל, וּבְאִיזָה דֶרֶךְ וְעֵצָה אֲזָכָה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת.

רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, "גְּדַל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה", תִּקְנֵנִי בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ, וְהוֹשִׁיעַנִי מִהֲרָה לְמַעַן שְׂמֶךָ, בְּאִפְן שְׁאֲזָכָה מַעֲתָה לְתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת כָּל יְמֵי חַיֵּי, וְלֹא אֶסוּר מַעֲתָה מִרְצוֹנְךָ יְמִין וּשְׂמָאל.

וְאֲזָכָה לְלַמַּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְיָם אֶת כָּל דְּבָרֵי תִלְמוּד-

תּוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה, וְלִקְיָם כָּל הַמִּצְוֹת וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדָשָׁה, וְלַעֲשׂוֹת כָּל דְּבָר וְדָבָר בְּמוֹעֲדוֹ וּבְזִמְנוֹ, וְהִפְלֵא אֶעֱשֶׂה יְפֵה בְּעֵתוֹ בִּקְדָשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוּלָה, וְתַחֲזִקְנִי בְּשִׂמְחָה וְחִדּוּהַ תְּמִיד.

וְאֲזָכָה בְּכַח הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּים, לְגַרֵּשׁ וּלְבַטֵּל מִמֶּנִּי וּמִכָּל יִשְׂרָאֵל, 'קִלְפַת הַמֶּן-עַמְלֵק' יִמַּח-שְׁמוֹ, וְלַהֲמַשִּׁיךְ עָלַי קִדְשֵׁי הַנֵּס וְהַיְשׁוּעָה שֶׁל פּוֹרִים.

וְתִרְחַם עָלֵינוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, שְׁנֵזְכָה לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד בְּיָמֵי הַפּוֹרִים, בְּשִׂמְחָה גְדוּלָה וְחִדּוּהַ רַבָּה וְעֲצוּמָה.

וְנִזְכָּה לְקִיָּם מִצְוֹת 'קְרִיאַת הַמַּגִּלָּה', בִּקְדָשָׁה וּבִטְהָרָה גְדוּלָה, וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה, וְנִזְכָּה לְהִתְבּוֹנֵן גְּדֹל עֵצִים הַנֵּס הַנִּפְלֵא וְהַיְשׁוּעָה הַנוֹרָאָה וְהָעֲצוּמָה הַזֹּאת, וּלְפָרְסוּמֵי נֶסָא בְּפָנַי כָּל עַם וְעֵדָה.

וְנִזְכָּה לְקִיָּם מִצְוֹת "מִשְׁלוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וּמִתְּנוֹת לְאֲבִיוָנִים", וּמִצְוֹת סְעוּדַת-פּוֹרִים, בְּשִׁלְמוֹת גְּדוּלָה, וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה.

וְנִזְכָּה לְקִיָּם מִצְוֹת הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים, כְּאֲשֶׁר צִוּוּנוּ חֻכְמֵינוּ זְכוּרֵנוּם-לְבָרְכָה, וְתַעֲזָרְנוּ וְתִשְׁמְרְנוּ שְׁלֵא יִזְיַק לָנוּ הַשְּׂתִיָּה וְהַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים כָּלֵל, לֹא בַגּוֹף, וְלֹא בַנַּפֶּשׁ, וְלֹא נִזְיַק שׁוּם אָדָם וְלֹא שׁוּם דְּבָר עַל-יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת.

רַק נִזְכָּה עַל-יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת שֶׁל פּוֹרִים, לְבֹא לְתוֹךְ שִׂמְחָה גְדוּלָה וְחִדּוּהַ

☪ [ח] לקוטי תפלות ח"ב מ ☪

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"ב פא, 'כשאדם משמח את-עצמו בשמחה של מצוה')

אָרוֹן הַשְּׂמֵחָה וְהַחֲדוּהָ, אֲשֶׁר עֵז וְחֲדוּהָ
בְּמִקוּמָהּ, וְאֵין עֲצָבוֹת לְפָנֶיהָ
כָּלֵל. עֲזַרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּרַחֲמֶיהָ-הַרְבִּים,
שְׂאֵזְכָה לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמֵי כָּל-עֵת תָּמִיד.

וְתִלְמִדְנִי דַעַת, וְדַרְךְ עֲצָה תוֹדִיעֵנִי,
בְּאֶפֶן שְׂאֵזְכָה לְהַתְגַּבֵּר
וְלְהַתְחַזֵּק תָּמִיד עַל הַיְגוֹן וְהָאֲנָחָה
וְהָעֲצָבוֹת, לְהִרְחִיקָם מֵעָלַי וּמֵעַל גְּבוּלִי,
לְבָלִי לְהַנִּיחָם לְכֹנֶס לְאַחֵזוּ וּלְגַע בִּי כָּלֵל
חֲסִדֵּי-שְׁלוֹם, רַק לְהַתְגַּבֵּר כָּלֵל עֵז לְהַמְשִׁיךְ
עָלַי שְׂמֵחָה וְחֲדוּהָ תָּמִיד.

אֲנִילָה וְאֲשִׂמְחָה בָךְ, וּבִישׁוּעָתְךָ
הַגְּדוּלָה, וּבְנִפְלְאוֹתֶיךָ וְחֲסִדֶיךָ
הַרְבִּים וְהָעֲצוּמִים אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עָמִי וְאֲשֶׁר
אַתָּה עֹתִיד לַעֲשׂוֹת עָמִי, אֲשֶׁר בְּחֲסִדֶיךָ
הַנִּפְלְאִים תִּמְכַּף גּוֹרְלִי לְהִיּוֹת מְזַרְע
יִשְׂרָאֵל עִם קְדֻשָּׁךְ, אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ תוֹרַת
אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נְטַעַתָּ בְּתוֹכֵנוּ. "חֲבָלִים
נָפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים אֵף נִחַלְתָּ שְׂפָרָה עָלַי".

וּבְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְהַתְגַּבֵּר
וְלְהַתְחַזֵּק כָּל-עֵת, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי
הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוּלָה וְהַנִּפְלְאָה הַזֹּאת תָּמִיד.

וְאֵזְכָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֵי בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה
כָּל-כָּךְ, עַד שֶׁתִּגִּיעַ הַשְּׂמֵחָה
לְרַגְלִי, שְׂאֵזְכָה לְרַקֵּד מִחֲמַת שְׂמֵחָה.
וּבְפֶרֶט בְּשִׁבְתוֹת יְהוָה, וּבְ"מוֹעֲדֵי יְהוָה
מִקְרָאֵי קְדֻשָּׁה", וּבְחֲנֻכָּה, וּפְּוֹרִים, וּבְשָׂאֲרֵי
שְׂמֵחֹת שֶׁל מְצוּהָ, תִּהְיֶה בְּעֲזָרֵי תָּמִיד,
לְשִׂמְחָתִי כָּלֵל עֵז.

רְבֵּה וְעֲצוּמָה מְאֹד, לְתוֹךְ 'שְׂמֵחָה שֶׁל
פְּוֹרִים', אֲשֶׁר אֵז מְאִיר הָאָרֶז נִפְלְאָה
וְעֲצוּמָה שֶׁהוּא 'הָאָרֶת מְרַדְכִי', אֲשֶׁר אֵין
דְּגֻמְתָּהּ בְּכָל יְמֹת הַשָּׁנָה.

וְאֵזְכָה לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ כָּלֵל לֵב, וּלְשִׂמְחָה
גַּם אַחֲרַיִם, לְשִׂמְחָה כָּל יִשְׂרָאֵל
עִמָּךְ, בְּ'שְׂמֵחַת פְּוֹרִים', בְּחֲדוּהָ רְבֵּה
וְעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד.

נְגִילָה וְנִשְׂמֵחָה בִישׁוּעָתְךָ בְּשִׂמְחָה
אֱמֶתִית, בְּאֶפֶן שִׁיְהִיָּה לְךָ לְנַחַת
וּלְרִצּוֹן, וּתְקַבֵּל שְׂעִשׂוּעִים גְּדוּלִים
מִשְׂתִּיתֵינוּ וְשִׂמְחוֹתֵינוּ בְּפְּוֹרִים-הַקְּדוֹשׁ.

וְנִזְכָּה גַּם עִתָּהּ כָּלֵל שָׁנָה וְשָׁנָה, לְהַנִּס
הַגְּדוּל וְהִישׁוּעָה הַנִּפְלְאָה שֶׁל
פְּוֹרִים, לְהַכְנִיעַ וּלְגַרֵּשׁ וּלְעַקֵּר וּלְבַטֵּל
מֵאַתָּנוּ, קְלַפַּת הַמֶּן-עֲמַלְק וְזַהְמָתוֹ הַגְּדוּלָה,
וְלִמְחֹת שְׂמוֹ וְזַכְרוֹ מִן הָעוֹלָם, וּלְטַהֵר
עֲצָמֵינוּ מִזַּהְמָתוֹ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ גְּדוּלָה,
וְלְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קְדֻשַׁת מְרַדְכִי וְאַסְתֵּר.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ 'שְׂמֵחַת-פְּוֹרִים' עַל כָּל
הַשָּׁנָה כְּלָהּ, לְשִׂמְחָה תָּמִיד בָּךְ
בְּשִׂמְחָה וְחֲדוּהָ רְבֵּה בְּאַמֶּת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְקִדְשַׁת וְטַהֲרַת
הַפְּרָה-אַדְמָה, וּלְקִדְשַׁת
פְּסַח בְּאַמֶּת. וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד,
וַיִּקְיָם בָּנוּ מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "כִּי בּוֹ יִשְׂמַח
לְבָנוּ, כִּי בְשֵׁם קְדֻשׁוֹ בְּטַחְנוּ", "וַיְהִי
לְרִצּוֹן אֲמִרֵי-פִי וְהַגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרִי וְגוֹאֲלִי".

☪ [י] תפלות-הבקר א ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א; הבנויה על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')

ואזכה לתן צדקה הרבה בכל יום, בקדשה גדולה. עד שאזכה על-

ידי הצדקה שאתן בנדבת לבי, להכניע ולהשפיל 'קלפת עמלק' ימח-שמו, על-ידי הצדקה שאתן, שיהיה כל הצדקה שלי, בבחינת ה'שקלים' שזכו ישראל לתן על המשפן.

שעל-ידי-זה נזכה למחות זכר עמלק מתחת השמים, כמו שאמרו רבותינו-זכרונם-לברכה: "כבר קדמו שקליהם לשקליך".

ועל-ידי-זה יהיה נמשך עלינו ועל כל ישראל, אור-הפנים

דקדשה. ויקים בנו מקרא שכתוב: "אני בצדק אחזה פניך", שעל-ידי-זה נהיה משפן לשכינת עזך, וכמו שכתוב: "ושכנתי בתוך בני ישראל" - שכל אחד מישראל, יהיה לבו מלא משכינת עזך.

על-ידי שיתבטל 'קלפת עמלק' ימח-שמו, שהוא רוצה להפיל את לב איש הישראל, ולהכניס מחשבות והרהורים רעים, ולהפיל עליו התרחקות, שיהיה נרחק מהשם-יתברך ומהתורה-הקדושה שהיא משמחת לב, והתורה מעוררת את האדם שימצא בכל-עת נקדות טובות, בחינת: "ועוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו".

רבוננו של עולם, רחם עלי, ותן לי דעת ושכל אמת, איך לעבד אותך

עד שאזכה לרקד הרבה מחמת שמחה. ואזכה לעסק בתורה ולעשות כל המצות בשמחה גדולה כל-כף, עד שהשמחה תגיע עד רגלי, ואזכה להעלות את הרגלין למעלה.

שבענו מטובך, ושמחנו בישועתך, וטהר לבנו לעבדך באמת. "תשמיעני ששון ושמחה, תגלגלנה עצמות דפית. השיבה לי ששון ישעך, ורוח נדיבה תסמכני". "יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי".
אמן ואמן.

☪ [ט] תפלות-ותחנונים ☪

השמטה ללקוטי-תפלות ח"א קל"ה

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קלה, 'פי אקח מועד')

רבוננו של עולם, חוס וחמל נא עלי, להחזירני בתשובה שלמה לפניך. ועל-ידי-זה אזכה, שתעלה ה'מלכות-דקדשה' מנפילתה, ויתבטלו כל ה'ארבע מלכיות דסטרא-אחרא', בפרט 'מלכות עמלק' ימח-שמו-וזכרו.

וזבני להתקרב ולהתקשר באמת לצדיקי-אמת, אשר הם עוסקים בזה, להעלות את ה'מלכות' מבין הקלפות והסטרא-אחרא רחמנא-ליצלן, עד אשר על-ידי-זה זכו הם בעצמם לבחינת 'מלכות', כמו שאמרו רבותינו זכרונם-לברכה: "מאן מלכי, רבנן".

בְּכַל-עַתָּה, וְלִדְבַק אֶת עַצְמִי תָּמִיד, בְּךָ,
וּבְתוֹרַתְךָ, וּבְצַדִּיקֵי-אֱמֶת - אֲשֶׁר הֵם
יּוֹדְעִים לְעוֹרֵר אֶת כָּל אֶחָד בְּמָקוֹם
שֶׁהוּא, אֲפֹלוּ בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָהּ.

לְעוֹרְרָהוּ וְלִהְיֶינִי וְלִחְזִקוּ, שְׂיֻכַּל
לְמַצֵּא בְּעַצְמוֹ בְּכַל-עַתָּה
נְקֻדוֹת-טוֹבוֹת, אֲפֹלוּ בְּשַׁעַת נְפִילָתוֹ שֶׁל
כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁהִבְעֵל-דָּבָר מִפִּילוֹ.

וַיֵּאֱמִין בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
לֹא כָלוּ רַחֲמָיו מִמֶּנּוּ, וְעַדִּין
חִבִּיבוֹתָיו גִּבְּן, וְרוֹצֵה בְּתִשׁוּבָתָן שֶׁל
רְשָׁעִים, וְאֵינּוּ חֹפֵץ בְּמִיתָתָם חֲלִילָה.
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְצֵאת מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ,
וְלִזְכוּת לְהִיּוֹת מִשְׁכַּן לְשִׁכְנַת עֲזוֹ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְקַדְּשַׁת הַפָּרָה-
אֲדָמָה, שֶׁהִיא מְרֻמָּזֶת עַל
כָּל הַנְּזַכְּרֵי-לְעִיל, שֶׁצָּרִיךְ כָּל אֶחָד לְמַצֵּא
נְקֻדוֹת טוֹבוֹת בְּעַצְמוֹ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְעֵלוֹת לְכַף-זִכּוֹת
בְּאֱמֶת, וְיִזְכֶּה לְמִלְאֵת
פְּגִימַת הַלְּבָנָה, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל
הַחֲטָאִים.

וְעַל-יְדֵי שֶׁאֲמַצֵּא בִּי בְּעַצְמִי נְקֻדוֹת-
טוֹבוֹת, בְּחִינַת: "וְעוֹד מְעַט
וְאֵין רָשָׁע", אֲזַכֶּה לְקַדְּשָׁה, וְלַחֲזוֹר
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וְגַם עַל-יְדֵי שֶׁאֲדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף-
זִכּוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לְעוֹרְרָם
וְלִהְיֵיבָם בְּתִשׁוּבָה, וְיַחֲזְרוּ אֶל הַקְּדוּשָׁה,
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְמַלְאִין פְּגִימַת-הַלְּבָנָה.

וְאֲזַכֶּה לְקַדְּשַׁת יְצִיאַת-מִצְרַיִם בְּכָל
יוֹם, וְכַל-זֶה עַל-יְדֵי קִימַת
חֲצוֹת לַיְלָה, לְדַבֵּק אֶת עַצְמִי בְּהַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ, וְלַחֲדָשׁ כְּנֶשֶׁר נְעוּרֵינוּ.

שְׂוָה בְּחִינַת הָאֲרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁקוֹרִין
קֹדֶם פֶּסַח בְּכָל שָׁנָה, שֶׁהֵם מְרֻמָּזִין
עַל כָּל הַנְּזַכְּרֵי-לְעִיל.

"יְהִיוּ לְרִצּוֹן אֱמֶרֶי-פִי, וְהִגִּיוֹן לְבִי
לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי", אָמֵן.

☪ [יא] תפלות-הבקר ז ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, נטילת-יָדַים שְׁחֵרִית ב; הַבְּנוּיָה
עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהָרָן ח"א רג, דַּע שְׁכָל מִינֵי צַעֲרִי)

רַחֵם רַחֵם, וְהַצֵּל הַצֵּל, וְהוֹשִׁיעֵנִי
מִהָרָה לְמַעַן שְׂמֶךְ, וְזַכְּנוּ לְנִטְיִלַת-
יָדַיִם בְּכָל בִּקְרָה, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְשֵׁאת אֶת יָדָיו
אֶל "לְבַבְנוּ, אֶל אֵל שֶׁבְּשָׁמַיִם".

וְאֲבָיִם מְקַרָּא שְׁכָתוֹב: "שָׂאוּ יָדְכֶם
קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת יְהוָה", שֶׁאֲזַכֶּה
לְהָרִים אֶת יְדָי, וְלִטְהָרֵם, וְלִהְגַּבִּיחַ כָּל
הַיְעֻשָׂרִים-וְשִׁמוּנָה פְּרָקִין שֶׁל יְדָי, אֶל
הָרֵאשׁ, שֶׁהוּא הַדַּעַת, לִידַע שֶׁהַכֹּל
בְּהַשְׁגָּחָתְךָ לְבַד, וְאֵין שׁוֹם דְּרָךְ-הַטָּבַע.

וְלִהְבְּנִיעַ וְלַעֲקוֹר 'קַלְפַת עֲמֶלֶק' יִמַּח-
שְׁמוֹ מִן הָעוֹלָם, שְׂוָה עֲקָר
הַכְּנַעַת הַסְטֵרָא-אַחֲרָא, שֶׁהֵם הָעַפּוּ"ם
דְּעֵלְמָא, שֶׁהַכֹּל הוּא בְּחִינַת 'קַלְפַת
עֲמֶלֶק' יִמַּח-שְׁמוֹ, שֶׁהוּא מִמְּשִׁיךְ חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם כְּפִירוֹת בְּעוֹלָם.

וְעַל-יְדֵי 'נְטִילַת-יָדַי', נִזְכָּה לְהִכְנִיעַ
כָּל הַכְּפִירוֹת, וּלְהַגְבִּיחַ כָּל
הַעֲשָׂרִים-וּשְׁמוֹנֶה פְּרָקִין דִּידֵימִי לְהַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ.

וְלְהִתְאַמֵּין וְלִידַע: שְׂאֵתָה בְּרֵאתָ עוֹלָמְךָ
בְּעֲשָׂרִים-וּשְׁמוֹנֶה אֲתוֹן
שְׁבַמְעֵשִׁי-בְּרֵאשִׁית, וְאֵתָה מְחִיחַה וּמְקַיֵּם,
הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם, הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר
עָלֶיהָ, בְּהַשְׁגָּחְתָּךְ לְבַד, וְאִין שׁוּם דְּרָךְ-
הַטְּבַע כָּלָל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטְּלוּ, כָּל הַיִּסּוּרִים
וְהַדִּינִין, וְהַסְטְרָא-אַחְרָא,
וְכָל אוֹמִין דְּעֵלְמָא, הַמְעִיקִים וְהַמְצִירִים
לָנוּ עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים. וַיִּקְיָם מִקְרָא
שְׁפָתוֹב: "וְעַתָּה צָרָה הִיא לִיעֲקֹב וּמִמְנָה
יִוָּשַׁע", "הוֹשַׁע יְמִינְךָ וְעַנְנִי".

❁ [יב] פּוֹכְבֵי-אוֹר ❁
שְׁשׁוּן-וְשִׁמְחָה בְּפִתִּיחָה, תְּפִלָּה ז

אַנָּא יְהוָה, רַחֵם עָלֶיךָ וְעַלִּינוּ, וְאָמַר דִּי
לְדַמְעוֹתֶיךָ כְּבִיכּוֹל וּלְדַמְעוֹתֵינוּ,
לְמַצּוֹקוֹתֶיךָ כְּבִיכּוֹל וְלְמַצּוֹקוֹתֵינוּ.

וְחַמֵּל נָא וְחוּס נָא וְרַחֵם נָא, גַּם עַל
מְטַבַּע בְּעַמְּךָ קְלַפַּת הַמֶּן-עַמְּלֵק
כְּמוֹנִי, עַל מְבַלַּע בְּבִטָּן הַסַּמְ"ךְ-מ"ם

כְּמוֹנִי, עַל נְהַפְךָ לְמַהוּת הַנְּחָשׁ כְּמוֹנִי, עַל
גְּרוּעַ מִכָּל הַכְּפוּיִים לְגַנְאִי.

וְתַן בְּלֵב רֵאשׁ צְדִיקֶיךָ הָאֲמֵתִיִּים רַבְּנוּ
נַחֲמָן בֶּן שִׁמְחָה זְכַר-צְדִיק-וְקָדוֹשׁ-
לְבָרְכָה, וּבְלֵב תְּלַמִּידוֹ הַקְּדוֹשׁ מוֹרְנוּ הָרַב
רַבִּי נִתָּן זְכוּרֵנוּ-לְבָרְכָה, וּבְלֵב כָּל הַצְּדִיקִים-
הָאֲמֵתִיִּים שֶׁהָיוּ מֵעוֹלָם, הַכְּלוּלִים בּוֹ.

שְׂוִיתָפְּלִלוּ גַם בְּעַדֵי תְּמִיד, וַיַּעוֹרְרוּ
בְּכַחַם הַגְּדוֹל, רַחֲמִים רַבִּים
וְעֲצוּמִים וְנִשְׁגָּבִים כְּאֵלֶּה שֶׁהֵם מְסַפְּיָקִים
גַּם עָלַי, שְׁתּוֹשִׁיעַ אוֹתִי בְּכָל מִינֵי יְשׁוּעוֹת
בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, שְׁתּוֹשִׁיעַ גַּם לְחוּטָא
וּמַחְטִיא אֶת הַרְבִּים כְּמוֹנִי.

בְּאַפֵּן שְׂאָשׁוּב לְפָנֶיךָ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה
כְּרֵאוּי, בְּאַפֵּן שְׂוִיתָהפְּכוּ בְּחַיִּים
חַיּוֹתַי כָּל חֲטָאֵי וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי לְזִכּוּיֹת,
וְכָל חֲטָאֵי אֶת הַרְבִּים לְזִכּוּתֵי הַרְבִּים, וְכָל
חַלּוּלֵי-הַשֵּׁם לְקְדוּשַׁת-הַשֵּׁם, וְכָל יְגוֹנוֹתַי-
וְאַנְחוֹתַי לְשִׁשׁוֹנוֹת-וּשְׁמֵחוֹת בְּךָ תִּתְבָּרֵךְ
לְעַד לְנֶצַח.

כִּי הֲלֹא דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה, יִתְגַּלֶּה לְנֶצַח,
רוּמְמוֹתֶיךָ עַל כָּל שְׁמוֹתֶיךָ, רוּמְמוֹתֶיךָ
עַל כָּל הַשְּׂכֵלִיּוֹת שְׁבָכָל הָעוֹלָמוֹת,
רוּמְמוֹתֶיךָ עַל כָּל הַשְּׂבָחִים וְהַתְּהִלּוֹת עַד
בְּלֵי דֵי, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִגְמָר
כְּפִנְתָּךְ בְּבֵרִיאַת עוֹלָמְךָ כְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב.

לקוטי תפלות

פרשת פרה

למען נזכה להיות טהורים, לקבל קדשת הקרבן פסח בזמנו.

רבנו של עולם, מחיה חיים, "אלהים חיים ומלך עולם". רחם עלינו, והחיינו וקיימנו, וקדשנו וטהרנו מ'טמאת-מת', שהיא 'אבי אבות הטמאה', שהם 'הרהורי-נאוף' שהתגברו והתפשטו בעולם מאד, עד אשר "טבענו בין מצולה ואין מעמד, באנו במעמקי מים ושבלת שטפתנו".

ובנו בכח קדשת 'מצות פורים', שנזכה לקבל ולהמשיך עלינו קדשת וטהרת ה'פרה אדמה תמימה', לטהרנו באמת מ'טמאת-מת', בעולם-הזה, ובעולם-הבא.

ואזכה על-ידי-זה, לקבל 'חג הפסח הקדוש', 'זמן חרותנו', בקדשה גדולה, ובשמחה רבה ועצומה. ונזכה ברחמיה, לקיים כל ה'מצות של פסח', בקדשה גדולה, ובשמחה וחדוה רבה.

❁ [א] לקוטי-תפלות ח"ב לז ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד,
'אחר פורים קורין פרשת פרה')

ובכן באתי לפניך עושה נסים ונפלאות בכל דור ודור, ובכל יום ובכל עת ובכל שעה.

למרני והורני וחנוני וזפני, שאזכה לשמחת-פורים בשלמות באמת, שאזכה לשמח מאד מאד בכל לב ונפש, בימי הפורים הקדושים, בכל שנה ושנה, בשמחה שאין לה קץ.

עד שאזכה על-ידי השמחה והקדשה של פורים, להמשיך עלי ועל כל ישראל, הקדשה והטהרה הנמשכת מה'פרה-אדמה' שמטהרת מ'טמאת-מת'.

אשר צוית עלינו: לעסק בקריאת הפרשה הזאת של 'פרה-אדמה' אחר 'פורים'. וגלית לנו: שעל-ידי 'פורים', זוכין ל'טהרת הפרה-אדמה',

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"א נה ☪

(על-פי לקוטי-מונהר"ן ח"א נה, 'אבא שאול, ארץ-ישראל')

וְתִהְיֶה תְּפִלָּתֵנוּ בְּשִׁלְמוֹת גְּדוֹל בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת, עַד שִׁיתַּקֵּן עַל-יַדֵּי
תְּפִלוֹתֵינוּ, כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁנִּתְקַנּוּ עַל-יַדֵּי
הַפְּרָה-אֲדָמָה, שֶׁשָּׂרַף מִשָּׁה רַבָּנוּ בַּמִּדְבָּר.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ שְׂמֵחַת-פְּוִרִים, עַל
כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה, לְשִׂמְחַ תָּמִיד
בָּךְ, בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּה רַבָּה בְּאַמֶּת. וְעַל-יַדֵּי-
זֶה נִזְכָּה לְקַדְּשֵׁת וְטָהַרַת הַפְּרָה-אֲדָמָה,
וְלְקַדְּשֵׁת פֶּסַח בְּאַמֶּת.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד. וַיִּקְרָא בְּנוֹ
מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "כִּי בּוֹ יִשְׂמַח
לְבָנוּ, כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בְּטָחֲנוּ". "יִהְיוּ
לְרִצּוֹן אֲמֵרֵי-פִי וְהִגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה
צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי".

'פורים' לשון 'פורים', בחינת "פור התפוררה ארץ" וכו'. כי עקר התקון על-ידי בחינת פורים דקים שמתגבר כל אחד לחטף וכו'. כי עמלק מתגבר מאד, ועקר התגברותו בפגם-הברית, שהוא פגם המחשבה, שהיא בחינת 'פורים', בבחינת "מאן דזריק פורין דנהמא וכו', כל-שכן מאן דזריק פורין דמחא". והתקון על-ידי הצדיק שיכול להגביה אלו הפרורין, על-ידי שמלקט מעט המחשבות טובות שעמלק רוצה לדרסם ולבטלם, והצדיק מלקט אותם, כי זה בחינת תשובת המשקל וכו', ועושה מזה בחינת 'פורים', שהיא מפלת המן-עמלק, והעקר על-ידי שמשמח הכל בשמחת-פורים, שנמשך מעשרה מיני נגינה'.

(לקוטי-הלכות - תפלת-המנחה ז, כא)

ועל שם זה נקרא פורים - כי אז עושין כל מיני שחוק וקטנות ומילי דשטותא. כי אז זוכין לתכלית העליה, להשגה והארה עצומה מאד מאד, הארת מרדכי-היהודי, שהארתו שגבה מאד, ואז נתהפכין כל הירידות וכל הבטולים וכל מילי דשטותא לתכלית העליה. וזה בחינת שם 'פורים' על שם ה'פור', לשון "הפרו תורתך", כי השורש של מלת 'פורים' והשורש של מלת 'הפרו' הם שורש אחד. כי עקר ענין פורים הוא בבחינה זו בבחינת "ירידה תכלית העליה". בחינת "והמכשלה הזאת תחת ידיך", "אלו דברי תורה שאין אדם עומד עליהם, אלא אם כן נכשל בהם" וכו', שזהו בחינת "עת לעשות לה' הפרו תורתך" כנ"ל.

(לקוטי-הלכות - ערוכי-תחומין ד, יא)

וזה בחינת "חייב אינש לבסומי בפוריא, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". דהינו: שמגדל השמחה, יעלה למדרגה גבה כל-כף, עד שיאיר בו 'הארת פורים', שהוא 'הארת מרדכי', בשרשו העליון, ששם אין שום קלפה ורע שבמדמה לגמרי. ועל-כן אין שיה שם כומר 'ארור המן' ו'ברוך מרדכי'. כי בכל המדרגות שיש שם קלפה וקדשה, שהם בחינת 'המן' ו'מרדכי', שיה כומר 'ארור המן' שהוא הקלפה, ו'ברוך מרדכי' שהוא הקדשה. אבל בשרש הקדשה העליונה, שם בטול המדמה והקלפה לגמרי, ושם אין שיה בכל 'ארור המן' ו'ברוך מרדכי', מחמת ששם כלו קדש, כלו טוב. וזהו בחינת הארת פורים שהוא הארת מרדכי, שהוא אור גדול ונורא מאד, שאינו מאיר בשום יום-טוב, כי אם בפורים, כמבאר בכתבי האריז"ל, הינו כנ"ל, כי זה האור, כלול מהקדשה שבכל המדרגות, עד תכלית הקדשה העליונה, ששם בטול הקלפה לגמרי. וזהו 'עד דלא ידע' וכו', כי שם כלו טוב וכנ"ל.

(לקוטי-הלכות - עבודת-אליקים ג, יח)